JOHN BOYNE

Çizgili Pijamalı Çocuk'un yazarından

KALBİN GÖRÜNMEZ ÖFKELERİ

Türkçeleştiren:
Mert Doğruer

Deli

JOHN BOYNE

KALBİN GÖRÜNMEZ ÖFKELERİ

Hayat, bazen yüreğimizde gizli saklı öfkeler tutuşturur.
Peki bunlar ne zaman ve nasıl görünür olur?

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında İrlanda'da gayrimeşru bir ilişkinin sonucu olarak dünyaya gelen Cyril Avery'nin küçük bir çocuktan yaşlı bir erkeğe evrilen hikâyesi Dublin'den Amsterdam'a, oradan da New York'a taşınan uzun bir arayış hâline geliyor. Kim olduğunu ve nereye ait olduğunu anlamaya çalışan Cyril iniş çıkışlarla, kalp kırıklıklarıyla ve cinselliğini keşfedişiyle büyüyüp olgunlaşıyor. Adım adım gelişen bu hayat yolculuğu, bir yandan İrlanda'nın yetmiş yıllık tarihinin izlerini taşırken bir yandan da toplum normlarına aykırı sayılanların etkileyici bir anlatısına dönüşüyor.

John Boyne, K[illegible]laki yerini bulmaya çalışan sıradan [illegible]yet, şiddet ve öfke, toplum[illegible]dürüyor.

"Coşku, [illegible] bir roman."
The Irish Times

ISBN: 978-625-7314-33-6

delidolu.com.tr
delidolukitap
Delidolu Yayınları

John Boyne

1971 yılında İrlanda'nın Dublin kentinde dünyaya gelen John Boyne, Dublin Trinity Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Yazarın 2006 yılında yayımladığı ve Nazi toplama kampları gerçeğini iki çocuğun gözünden anlattığı romanı *Çizgili Pijamalı Çocuk*, Miramax tarafından sinemaya uyarlanarak pek çok ödül aldı. Tüm dünyada milyonlarca satan kitap İrlanda listelerinde 80 hafta bir numarada kalarak büyük bir rekora imza attı ve *New York Times*'ın çok satanlar listesinin de zirvesine yükseldi. Yetişkin edebiyatı alanında da ürünler veren Boyne, çalışmalarına Dublin'de devam etmektedir.

Delidolu Yayınları'ndan Çıkan Kitapları:

Romanovlar'ın Son Evi (roman)
Asker Doğmayanlar (roman)
Gökyüzüne Uzanan Merdiven (roman)
Artık Hiçbir Yer Ev Değil (roman)
Yankı Odası (roman)
Kalbin Görünmez Öfkeleri (roman)

Mert Doğruer

11 Aralık 1989'da Bursa'da doğdu. Bursa Anadolu Lisesi'nin ardından bir vakıf üniversitesinin uluslararası ilişkiler bölümünden mezun oldu. On bir yıllık kitap çevirmenliğinde Philip K. Dick, Jim Thompson, Robert Louis Stevenson, Charlie Kaufman, Leonard Gardner, George Orwell, Ray Bradbury, Diana Gabaldon, Tim Marshall gibi yazarların eserlerini tercüme etti; sekiz yıldır editörlük de yapıyor.

KALBİN GÖRÜNMEZ ÖFKELERİ

© 2023, Tudem Yayın Grubu
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin hakları © 2017, John Boyne

İlk baskı 2017 yılında, İngiltere'de *The Heart's Invisible Furies* adıyla Penguin Random House bünyesindeki Transworld Publishers'ın bir alt markası olan Doubleday tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın telif hakları William Morris Endeavor Entertainment ile anlaşmalı olarak AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

YAZAR: John Boyne
TÜRKÇELEŞTİREN: Mert Doğruer
EDİTÖR: Seza Özdemir
DÜZELTİ: Ümit Mutlu
KAPAK TASARIMI: Khosro Ashtari
GRAFİK UYGULAMA: Aslı Kurt

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Başkent Organize San. Bölgesi 22 Cad. No:6 Malıköy, Temelli/Ankara
Tel: 0312 640 16 23

Birinci Baskı: Temmuz 2024 (2000 adet)

ISBN: 978-625-7314-33-6
Yayınevi sertifika no: 45041
Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, yayıncının önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez, çoğaltılamaz.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ'nin tescilli markasıdır.

delidolu.com.tr

JOHN BOYNE

ÇİZGİLİ PİJAMALI ÇOCUK'UN YAZARINDAN

KALBİN GÖRÜNMEZ ÖFKELERİ

Deli

John Irving'e

İçindekiler

I. KISIM: UTANÇ

1945: Dış Kapının Mandalı 11
1952: Popülerliğin Kabalığı 61
1959: Günah Çıkarmanın Damgası 119
1966: Sürüngen Evi 193
1973: Şeytana Uymamak İçin 263

II. KISIM: SÜRGÜN

1980: Ek Bina 339
1987: Hasta 741 387

III. KISIM: HUZUR

1994: Babalar ve Oğullar 459
2001: Hayalet Ağrı 531
2008: Gümüş Sörfçü 583

KAPANIŞ

2015: Açık Denizlerde 611

Marigold kahvaltı masasının üstünden kocası Christopher'a bir an bakarak, "Dünyanın her geçen gün daha da iğrenç bir yer olduğunu düşünen bir ben miyim?" diye sordu.

"Aslında," diye yanıtladı Christopher, "bence..."

O günün altıncı sigarasını yakan Marigold, "Cevap ver diye sormamıştım," dedi. "Lütfen fikir belirtip rezil etme kendini."

Maude Avery, *Tarlakuşu Misali*
(The Vico Press, 1950)

I. KISIM

UTANÇ

~1945~
Dış Kapının Mandalı

Goleen'in Güzel İnsanları

Peder James Monroe, Batı Cork'un Goleen bölgesinde bulunan Denizin Yıldızı Meryem Ana Kilisesi'nin sunağında dikilip annemi orospulukla suçlamış. Gerçi bu olay onun, biri Drimoleague'de öteki Clonakilty'de olmak üzere iki farklı kadından iki çocuğu olduğunu öğrenmemizden çok uzun zaman önceydi.

O gün aile hep birlikte ikinci sıraya oturmuş, büyükbabam koridor tarafındaymış, kumaş mendiliyle karşısındaki ahşabın arka tarafına anne babasının anısına yerleştirilmiş bronz plakayı siliyormuş. Üstünde önceki gece büyükannemin ütülediği, pazar gününe özel takımı varmış; büyükannem de o sırada kuvars taşından yapılmış tespih tanelerini eğri büğrü parmaklarının etrafında çeviriyor ve dudaklarını sessizce oynatıyormuş, ta ki büyükbabam elini onun elinin üstüne koyup ona hareket etmemesini emredene kadar. Koyu saçları gül kokulu briyantinle parlayan altı dayım, büyükannemin yanında hem yaşlarına hem de aptallıklarına göre sıralanmış hâlde oturuyorlarmış. Her biri, bir yanındakinden iki buçuk santim daha kısaymış ve bu fark arkadan belli oluyormuş. Oğlanlar o sabah uyanık kalmak için ellerinden geleni yapmışlar; önceki gece Skull'da bir dans varmış ve oradan eve içkiden sersemlemiş hâlde gelmiş, sadece birkaç saat uyumuş, sonra da babaları tarafından ayin için uyandırılmışlar.

Sıranın sonunda, Haç Yolu'nun Onuncu İstasyonu'nu betimleyen ahşap bir oymanın altında annem oturuyormuş ve midesi biraz sonra yaşanacakların dehşetiyle titriyormuş. Yukarı bakmaya bile cüret edemiyormuş neredeyse.

Annem ayinin her zamanki tarzda, rahibin başlangıç ritüellerini bitkin bitkin sunması ve cemaatin Kyrie duasını ahenksiz biçimde

söyleyişiyle başladığını anlatmıştı. Ballydevlin'den komşusu William Finney, birinci ve ikinci litürjik okuma için tüm azametiyle kürsüye gelmiş, boğazını tam mikrofonun göbeğinde temizlemiş, sonra da her kelimeyi o kadar dramatik, tok bir sesle söylemiş ki Abbey Tiyatrosu'nda oyunculuk yapsa yeriymiş. Giysilerinin ağırlığı ve öfkesinin şiddetiyle gözle görülür biçimde terleyen Peder Monroe, bu okumayı Övgü ve Yeni Ahit'ten bazı kısımlarla takip ettikten sonra herkesi yerlerine oturmaya davet etmiş; al yanaklı üç papaz yardımcısı çocuk da heyecanlı gözlerle bakışarak hemen koşturup yan taraftaki sıralarına geçmişler. Belki kutsal eşyaların tutulduğu odada rahibin notlarını önceden okumuş veya cüppesini başından aşağı geçirirken sözlerini prova edişine kulak misafiri olmuşlar. Belki de adamın ne kadar acımasız olabildiğini bildikleri için o an bu acımasızlığın kendilerine yöneltilmemesinden mutlularmış.

Önündeki yüz ellisi yukarı kaldırılmış, biriyse eğilmiş başa doğru bakarak, "Benim ailem kayıtlar tutulmaya başlandığından beri Goleen'dedir," diye başlamış. "Bir defasında, büyük büyükbabamın Bantry'de bir ailesi olduğuna dair berbat bir dedikodu duydum ama bunu doğrulayacak herhangi bir kanıt görmedim asla." Cemaatten minnettar bir alkış gelmiş; biraz yöreci yobazlığın asla kimseye zararı olmaz tabii. "Annem," diye devam etmiş Peder Monroe, "iyi bir kadındı ve bu bölgeyi pek severdi. Batı Cork'un birkaç kilometrekare dışına hiç geçmeden gitti mezarına ve bundan bir dakika olsun üzüntü duymadı. *Burada iyi insanlar yaşar*, derdi bana hep. *İyi, dürüst, Katolik insanlar.* Ve biliyor musunuz, ondan şüphe duymak için asla bir nedenim olmadı. Ta ki bugüne dek."

Kilisede bir huzursuzluk olmuş.

Hüzünle başını iki yana sallayan Peder Monroe, "Ta ki bugüne dek," diye tekrar etmiş. "Catherine Goggin bu sabah burada mı?" Annem on altı yıldır her pazar sabahı aynı sırada oturmasına rağmen Peder Monroe, onu nerede bulabileceğini hiç bilemiyormuş gibi bakınmış. Bir anda, oradaki her erkek, kadın ve çocuğun başı ona doğru dönmüş; annem o anda başını utançla ileri geri sallarken kendi başını eğen büyükannem ve tereddütsüzce ileri bakan büyükbabam ile altı dayım hariç.

"Catherine Goggin, oradasın demek," demiş rahip, ona gülümsemiş ve eliyle öne çıkmasını işaret etmiş. "Şimdi uslu bir kız gibi buraya gel bakayım."

Annem yavaş yavaş ayağa kalkmış ve daha önce yalnızca ilk komünyonu için çıktığı sunağa doğru ilerlemiş. Bana seneler sonra anlattığı kadarıyla yüzü kızarmamış, beti benzi atmış. Kilise o gün sıcakmış, yaz mevsiminin yapış yapış sıcaklığına bir de heyecanlı cemaatin nefesleri ekleniyormuş; annem de dengesinin bozulduğunu hissetmiş ve bayılabileceğini, bayılırsa da akranı kızlara ibret olsun diye solup çürümesi için mermer zeminde bırakılabileceğini düşünüp endişelenmiş. Peder Monroe'ya gergin gergin şöyle bir bakmış, adamın kin dolu gözleriyle bir an buluştuktan sonra hemen gözlerini kaçırmış.

Sürüsüne göz gezdirip isteksizce gülümseyen Peder Monroe, "Sütten çıkmış ak kaşık gibi," demiş. "Kaç yaşına geldin Catherine?" diye sormuş.

"On altı, peder," demiş annem.

"Yüksek sesle söyle. Kilisenin arka tarafındaki iyi insanlar da duyabilsinler seni."

"On altı, peder."

"On altı. Şimdi başını kaldır, komşularına bak. Düzgün, Hıristiyan hayatı yaşamış ve onlardan önce gelen ana babalarının eseri olan kendi annene, kendi babana bak. Hepimizin doğru düzgün delikanlılar olarak tanıdığı, hiçbir kızı kötü yola sürüklememiş, çalışkan abilerine bak. Görüyor musun onları Catherine Goggin?"

"Evet peder."

"Bir kez daha yüksek sesle konuşmanı söylemem gerekirse seni öyle bir tokatlarım ki bu sunağın öteki tarafına uçarsın ve bu kilisede bunu yaptığım için de beni hiç kimse suçlayamaz."

Annem bu kez daha yüksek sesle, "Evet peder," demiş.

"'Evet.' Bu kelimeyi kilisede ilk ve tek söyleyişin, farkında mısın küçük kız? Senin asla düğün günün olmayacak. Görüyorum ki ellerin şiş karnına gidiyor. Yoksa gizlediğin bir sır mı var?"

O an, kilise sıralarında nefesler kesilmiş. Cemaatin şüphesi de buymuş tabii –başka ne olacak?– ama onaylanması için beklemişler. Hem

dostlar hem de düşmanlar birbirlerine bakıvermiş, konuşmaları kafalarında hazırlamaya başlamışlar. *Gogginler*, demişler. *O aileden de bu beklenirdi zaten. Adam ismini kâğıda güçbela yazıyor, kadın da acayip bir vaka.*

"Bilmiyorum peder," demiş annem.

"Bilmiyorsun. Bilmezsin tabii. Sen kafası anca kümesteki tavşan kadar çalışan, cahil bir kaltaksın, değil mi? Ahlakın da tavşanlar kadar, onu da ekleyeyim." Yerlerinde kıpırtısız oturan Goleen halkına göz gezdirmek üzere dönerken artık sesini yükselten Peder Monroe, "Siz, oradaki tüm genç kızlar!" diye seslenmiş. "Siz, bütün genç kızlar, Catherine Goggin'e bakın da iffetini umursamayan kızlara ne olduğunu öğrenin. Böyle kızlar, kendilerini karınlarında bir çocukla bulurlar, onlara bakacak bir kocaları da olmaz."

Kilise bir uğultuyla dolmuş. Önceki sene Sherkin Adası'nda hamile kalan bir kız varmış. Olağanüstü bir skandalmış. Aynısı iki Noel önce de Skibbereen'de de olmuş. Aynı utanç lekesi Goleen'de de mi belirecekmiş? Durum bu idiyse, haber çay vakti gelene kadar Batı Cork'un her yerine yayılırmış.

Elini annemin omzuna koyup kemiği parmaklarının arasında iyice sıkan Peder Monroe, "Şimdi, Catherine Goggin," diye devam etmiş. "Tanrının, ailenin ve bölgedeki bütün iyi insanların önünde, seninle yatan herifin ismini vereceksin. Vereceksin ki o herif günah çıkarmak üzere çağrılsın ve Efendimizin gözünde affedilsin. Sonra da bu kiliseden çıkacak, bu bölgeyi terk edecek ve Goleen'in ismine daha fazla leke sürmeyeceksin, duyuyor musun beni?"

Annem yukarı bakıp dedeme dönmüş; gözlerini sunağın arkasında asılı çarmıhtaki İsa heykeline dikerek bakan dedemin yüzü beton gibiymiş.

Peder Monroe, annemin gözlerini takip ederek, "Zavallı baban sana artık yardım edemez," demiş. "Seninle artık hiçbir işi olsun istemez tabii. Dün gece bu rezalet haberi bildirmek için papaz evine geldiğinde bana bizzat söyledi. Ve burada hiç kimse Bosco Goggin'i hiçbir şey için suçlamasın çünkü o, çocuklarını düzgün yetiştirdi, Katolik değerleriyle yetiştirdi, ayrıca iyi elmalarla dolu bir sepetin içindeki tek bir çürük

elma için nasıl sorumlu tutulabilir ki? Derhâl o herifin adını ver bana Catherine Goggin; ver ki seni dışlayabilelim ve artık bu pis suratına bakmak zorunda kalmayalım. Yoksa adını bilmiyor musun, durum bu mu? Emin olamayacağın kadar çok herif mi vardı?"

Sıraların etrafında boğuk ve hoşnutsuz bir mırıltı duyulabiliyormuş. Cemaat, dedikodunun ortasında bile bunun sınırı aşan bir laf olduğunu hissetmiş çünkü ucu bütün oğlan çocuklarını ahlaksızlıkla itham etmeye çıkıyormuş. Bu kilisede görev yaptığı yirmi yılda yüzlerce vaaz vermiş olan ve ortamdaki havanın nasıl koklanması gerektiğini iyi bilen Peder Monroe biraz geri çekilmiş.

"Hayır," demiş. "Hayır, içinde hâlâ bir nebze de olsa terbiye bulunduğunu ve tek bir çocukla birlikte olduğunu görebiliyorum. Ama onun ismini derhâl vereceksin Catherine Goggin, yoksa neden vermediğini anlarım."

Annem başını iki yana sallayıp, "Söylemeyeceğim," demiş.

"Nasıl?"

"Söylemeyeceğim," diye tekrar etmiş.

"Söylemeyecek misin? Ketumluk vakti çoktan geçti, anlamıyor musun bunu? İsmi söyle küçük kız, yoksa haçın huzurunda yemin ederim ki seni bu tanrı evinden kırbaçlaya kırbaçlaya, utanç içinde kovarım."

Annem o an gözlerini kaldırmış ve kiliseye bakınmış. Daha sonra bana anlattığı kadarıyla film sahnesi gibiymiş, herkes nefesini tutarak onun parmağıyla kimi gösterip suçlayacağını beklemiş, her anne kendi oğlunun –veya daha beteri, kocasının– isminin verilmemesini ümit etmiş.

Annem ağzını açmış, cevap verecek olmuş ama sonra fikir değiştirip başını iki yana sallamış.

Sessizce, "Söylemeyeceğim," diye tekrar etmiş.

Peder Monroe da, "O zaman git yoluna," demiş ve onun arkasına geçip ayakkabısıyla annemin kalçasına öyle okkalı bir tekme savurmuş ki annem sunağın basamaklarını sendeleyerek inmiş, ellerini de önünde gerili hâlde tutmuş çünkü benim gelişimimin o kadar erken bir safhasında bile ne pahasına olursa olsun beni korumaya hazırmış. "Defol git buradan aşüfte, Goleen'i de terk et, kepazeliğini başka yere götür.

Londra'da senin gibiler için yapılmış evler var, oradaki yataklara sırtüstü uzanıp meşrebine göre tatmin olmak için bacaklarını her türlüsüne açabilirsin."

Peder Monroe'nun sözleri karşısında dehşet dolu bir memnuniyetle cemaatin nefesi kesilmiş, ergen oğlanlar bu sözlerden heyecan duymuş ve annem yerden kalkarken rahip tekrar yanına gelmiş, hiddetten kızarmış yüzüyle ve ağzından çenesinden tükürükler saçarak onu kolundan tutup kilisenin nefi boyunca sürüklemiş, hatta heyecanı belki de bakması gereken yeri bilenler için daha da gözle görünürmüş. Büyükannem etrafa bakınsa da büyükbabam koluna vurunca yerine dönmüş. Altı dayımın en küçüğü ve yaşça anneme en yakını olan Eddie Dayı ayağa kalkmış, "Aa, hadi ama, yeter bu kadar!" diye bağırmış; bu sözlerle ayağa kalkan büyükbabam, oğlunu çenesine indirdiği tek yumrukla yere sermiş. Annem bundan sonrasını görmemiş, çünkü Peder Monroe onu kilisenin dışındaki mezarlığa atmış, ona köyü bir saat içinde terk etmesini emretmiş ve o günden sonra Catherine Goggin ismi Goleen bölgesinde bir daha ne duyulmuş ne de konuşulmuş.

Bana söylediğine göre, ayinin en az yarım saat daha süreceğini bilerek, yerde birkaç dakika yatmış, sonra ağır ağır ayağa kalkmış ve evine dönmüş; orada, ön kapının yanında hazır hâldeki bir çantanın kendisini beklediğini tahmin etmekteymiş.

"Kitty."

Arkasından gelen sese dönmüş ve babamın gerginlikle ona doğru yürüdüğünü görünce şaşırmış. Peder onu kapılara doğru sürüklerken annem, babamın arka sırada olduğunu elbette fark etmiş ve hakkını vermek gerekirse babamın yüzünde bir utanç ifadesi de varmış.

"Yaptıkların yetmedi mi?" diye sormuş annem, sonra da elini ağzına götürüp kesilmemiş tırnaklarına sızan kana bakmak için geri çekmiş.

"Ben asla böyle olsun istememiştim," demiş babam. "Başına gelenler için üzgünüm, gerçekten."

"Başıma gelenler mi?" diye sormuş annem. "Başka bir dünyada olsaydık bunlar *bizim* başımıza gelenler olurdu."

"Aa, yapma ama Kitty," demiş babam, anneme küçüklüğünden beri

hitap ettiği ismi kullanarak. "Yapma böyle. Al şuradan iki sterlin," diye eklemiş ve ona iki yeşil İrlanda sterlini vermiş. "Başka bir yerde baştan başlamana yardımı olur."

Annem paraya biraz bakmış, sonra da havaya kaldırıp yavaş yavaş ortalarından yırtmaya başlamış.

"Aa, Kitty, buna hiç gerek yok!"

"İçerideki adam ne derse desin, orospu değilim ben," demiş annem ve banknot parçalarını tortop ederek babama fırlatmış. "Al paranı. Biraz bantla tekrar birleştirip Jean Teyzem'e doğum günü için güzel bir elbise alırsın, daha iyi."

"Hey yarabbi, Kitty, sesini alçaltır mısın tanrı aşkına?"

"Bir daha duymayacaksın sesimi," demiş annem ve arkasına dönüp önce evine, sonra da Dublin'e giden akşamüstü otobüsüne doğru yollanmış. "İyi şanslar sana."

Sonra da Goleen'i, yani doğduğu yeri terk etmiş ve burayı altmış yıl daha görmemiş, ta ki benimle birlikte aynı mezarlıkta durup mezar taşlarının arasında onu dışlayan aileden kalanlara bakınana dek.

Tek Yön Bilet

Birikimi de varmış tabii; önceki birkaç yıl boyunca şifoniyer çekmecesindeki çorapların birinde sakladığı birkaç sterlin. Annemin rezaletinden üç sene önce ölen yaşlı teyzesi, annem onun ayak işlerini yaparken ona bazen harçlık verirmiş, bunlar da zamanla birikmiş. Ayrıca komünyon parasından biraz kalmış, ondan biraz fazlası da kabul töreninden kalmış. Annem hiç para harcayan biri olmamış. Pek bir şeye ihtiyaç duymazmış, hoşuna gidebilecek şeylerin de varlığından haberi bile yokmuş.

Beklediği üzere, çanta onu kapının dibinde bekliyormuş, düzgünce hazırlanmış ve ön kapının yanına dikine yaslanmış, üstüne de mantosuyla şapkası atılmış. Mantoyla şapka elden düşme şeyler olduğu için annem bunları kanepenin kolçağına fırlatmış, üstündeki pazar gününe özgü kıyafetlerin Dublin'de daha kıymetli olacaklarını tahmin ediyormuş. Çantayı açtığında para çantası niyetine kullandığı çorabın orada

olup olmadığını kontrol etmiş, oradaymış, içindeki sır özenle gizlenmiş hâlde duruyormuş; tıpkı önceki akşam annesi yatak odasına kapıyı tıklatmadan girip de onu aynanın önünde bluzu açık şekilde, yüzünde hem korkulu hem de büyülenmiş bir ifadeyle, bir eliyle şişkin karnını okşarken görene kadar annemin kendi sırrını özenle gizlediği gibi.

Yaşlı köpek, şöminenin önündeki yerinden başını kaldırıp ona bakmış ve uzun uzun esnemiş ama her zamankinin aksine okşanmayı veya iltifat edilmeyi umarak, kuyruğunu sallaya sallaya, hızlı bir yürüyüşle yanına gelmemiş.

Annem yatak odasına gidip yanına almak isteyebileceği bir şey olup olmadığına son kez bakmış. Kitaplar varmış elbette ama annem hepsini okumuş, zaten yolculuğunun öteki ucunda da kitaplar olacakmış. Komodininin üstünde Azize Bernadette'in ufak, porselen bir heykelciği dururmuş ve annem, annesiyle babasının sinirlerini bozmak dışında düşünebildiği mantıklı bir sebebi olmasa da heykelciğin yüzünü duvara çevirmiş. Bir de aslen annesinin olan küçük bir müzik kutusu varmış, annem onun içinde hatıra eşyalarını ve değerli şeylerini saklarmış; kutunun balerini, Pugni'nin *La Esmeralda*'sından bir ezgiyle dönerken annem kutunun içindekilerden bir şeyler seçmeye başladıysa da bunların farklı bir hayata ait olduğuna karar verip kutuyu sıkı sıkı kapamış, dansçı da belinden öne doğru kıvrıldıktan sonra tamamen görünmez olmuş.

Evden son kez çıkarken, *Harika*, diye düşünmüş, postaneye giden yolda ilerlemiş, orada kuru çimlerin üstüne oturup otobüsün gelmesini beklemiş; gelen otobüsün arka tarafında, açık bir pencerenin altındaki koltuğa oturmuş ve otobüsün onu kayalık araziden Ballydehob'a, ardından Leap köyünün ön tarafına, oradan Bandon üzerinden Innishannon'a, oradan da kuzeye kıvrılıp kendisinin hiç gitmediği ama babasının kumarbazlarla, Protestanlarla ve sarhoşlarla dolu olduğunu hep söylediği Cork City'ye götürdüğü yolculuk boyunca midesi bulanmasın diye düzenli nefes alıp vermiş.

Lavitt's Quay semtinde iki peni ödeyip bir kâse domates çorbası, bir fincan da çay içmiş, sonra Lee Nehri kıyısından yürüyüp Parnall Place caddesine gelmiş ve Dublin'e bir bilet almış.

Şoför para üstü çıkarmak için çantasını karıştırırken, "Dönüş bileti istiyor musun?" diye sormuş. "Geri döneceksen daha ucuza gelir."

"Dönmeyeceğim," demiş annem, bileti adamın ellerinden almış ve özenle çantasına yerleştirmiş çünkü bunun saklanmaya değecek bir şey olabileceğini hissetmiş: üzerinde kalın siyah mürekkeple yeni hayatının başlangıç tarihi yazılı, kâğıttan bir yadigâr.

Ballincollig Tarafından

Otobüs rıhtımdan kalkıp kuzeye uzanan yolculuğuna başlarken daha zayıf bir insan olsa korkabilir, üzülebilirmiş ama Goleen'de aşağılanarak, yok sayılarak veya altı abisinin her birinden bir şekilde daha önemsizmiş gibi davranılarak geçirdiği on altı yılın kendisini bu bağımsızlık ânına getirdiğine kesinlikle ikna olmuş olan annem, öyle duygulara kapılmamış. Genç yaşına rağmen durumunu huzursuzlukla da olsa kabullenmiş; bana daha sonra anlattığı kadarıyla, hamile olduğunu ilk kez Davy Talbot'un ana caddedeki marketinde, üst üste dizilmiş, içleri taze portakal dolu on kasanın yanında dururken fark etmiş; henüz şekillenmemiş ayağımla orada annemin mesanesine hafif bir tekme savurmuşum ama annem her türlü şeyden kaynaklanmış olabilecek bu hafif ve huzursuz spazmın sonunda benim ortaya çıkacağımı anlamış. Köyde bazı kızlar arasında Tralee'de dul bir kadının Epsom tuzu, kauçuk vakum torbaları ve bir pensle korkunç şeyler yaptığı dedikodusu olsa da annem hamileliğini arka odalarda sonlandırmayı düşünmemiş. Kızların söylediğine göre, altı şiline kadının evinde iki saatte işinizi bitirip bir iki kilo hafiflemiş hâlde çıkabilirmişsiniz. Hayır, annem ben doğduğumda ne yapacağını çok iyi biliyormuş. "Büyük planı"nı uygulamaya başlamak için benim gelmemi beklemesi lazımmış yalnızca, o kadar.

Dublin otobüsü epey doluymuş ve ilk durakta eski kahverengi bavuluyla binen genç bir adam az sayıdaki boş koltuğa göz gezdirmiş. Annemin yanında bir an duraksadığında, annem onun gözlerinin kendisine kilitlendiğini hissedebilse de rezaletini çoktan duymuş bir aile tanıdığıdır diye ve adamın laf sokmak için onun yüzünü görmesinin yeteceğini

düşünerek ona dönüp bakmaya cüret edememiş. Ama bir şey diyen olmamış ve adam biraz sonra yoluna devam etmiş. Otobüs yolda sekiz-on kilometre daha ilerledikten sonraysa adam tekrar annemin oturduğu yere gelmiş ve yanındaki boş koltuğu işaret etmiş.

"Rahatsız olur musunuz?" diye sormuş.

Annem de otobüsün arkasına şöyle bir bakarak, "Sizin arkada yeriniz yok muydu?" diye sormuş.

"Yanımdaki arkadaş yumurtalı sandviç yiyor da. Kokusu içimi çok fena etti."

Annem omuz silkmiş ve adamın oturmasına izin vermek için mantosunu kenara çekmiş, o arada adama da hızla göz gezdirmiş. Adam tüvit ceket giyiyormuş, boynundaki kravat gevşek duruyormuş, şapkasını da başından çıkarıp ellerinin arasında tutmuş. Annem onun kendisinden bir iki yaş büyük, belki on sekiz-on dokuz yaşlarında olduğu sonucuna varmış ve o günlerde "albenili" denilen biri olmasına rağmen hem hamileliği hem de o sabahın dramatik olayları yüzünden hiç flört edesi yokmuş. Köydeki oğlanlar onunla sık sık romantik ilişkiler kurmaya çalışırlarmış tabii ama annem hiç ilgilenmezmiş ve iffetiyle nam salmış, o sabah tuzla buz olan namı yani. Bir şeyler yapması, bir taraflarını göstermesi veya öpmesi için yalnızca biraz teşvik edilmelerinin yettiği söylenen bazı kızlar da varmış ama Catherine Goggin asla bunlar arasında olmamış. Bu çocukların, onun yaşadığı rezaleti öğrendiklerinde hayret edeceklerini ve aralarından bazılarının onu baştan çıkarmak için biraz daha çaba göstermediğine pişman olacağını fark etmiş. Annemin gıyabında, onun zaten hep aşüfte olduğunu söyleyeceklermiş, bu da annemin gözünde çok önemli bir şeymiş çünkü o çocukların iğrenç zihinlerinde canlandıracakları kişi ile annemin arasında isim dışında pek de ortak bir nokta yokmuş.

"Gene ılık bir gün," demiş yanındaki adam.

Annem ona dönüp, "Nasıl?" diye sormuş.

"Ilık bir gündü dedim," diye tekrar etmiş adam. "Bu mevsim için fena değil."

"Öyle galiba."

"Dün yağmur yağıyordu, sabah da hava kapalıydı, sağanak indirecek gibiydi. Ama baksanıza, tek damla yağmadı. Dışarısı şahane."

"Havalarla da pek ilgilisin yani, öyle mi?" diye sormuş annem ve kendi sesindeki alaycılığı fark etse de umursamamış.

"Çiftlikte büyüdüm," demiş çocuk. "Âdetimdir."

"Ben de," demiş annem. "Babam hayatının yarısını gökyüzüne bakarak veya ertesi gün havanın nasıl olacağına dair emareleri toplamak için akşamüstü havasını koklayarak geçirmiştir. Dublin'de hep yağmur yağar derler. Sence de öyle mi?"

"Yakında öğreniriz herhâlde. Sonuna kadar gidecek misin peki?"

"Anlamadım?"

Çocuğun yüzü boynunun dibinden kulaklarına kadar kıpkırmızı olmuş ve annem bu dönüşümün hızıyla âdeta büyülenmiş. "Dublin'e yani," demiş çocuk hemen. "Dublin'e kadar gidecek misin yoksa duraklardan birinde inecek misin?"

"Pencere kenarını mı istiyorsun?" diye sormuş annem. "Onun için mi? Çünkü istersen senin olsun. Bana fark etmez."

"Yok, hiç öyle değil," demiş çocuk. "Öylesine sormuştum. Yerimden memnunum. Tabii sen de yumurtalı sandviç yemeye başlayacaksan başka yani."

"Yanımda hiç yiyecek yok ki," demiş annem. "Keşke olsaydı."

"Benim çantamda pişmiş yarım jambon var," demiş çocuk. "Faydası olursa sana bir dilim kesebilirim."

"Ben otobüste yiyemem. Midem bulanır."

"İsmini sorabilir miyim?" diye sormuş çocuk ve annem tereddüt etmiş.

"Bilmek istemenin bir sebebi var mı?"

"Hitap edebilmek için," demiş çocuk.

Annem onun yüzüne bakmış ve ne kadar yakışıklı olduğunu ilk kez fark etmiş. Yüzü kızlarınki kadar güzelmiş, sonradan böyle anlattı bana. Hiç jilet görmemiş, pürüzsüz bir ten. Uzun kirpikler. Düzeltmek için ne kadar çabalarsa çabalasın alnından gözlerine kadar dökülen sarı saçlar. Çocuğun tavrında, annemi onun hiçbir tehdit oluşturmadığına inandıran bir şey varmış, o yüzden de sonunda gardını indirip yumuşamış.

"Catherine," demiş. "Catherine Goggin."

"Tanıştığıma memnun oldum," diye yanıtlamış çocuk. "Ben de Seán MacIntyre."

"Şehirden misin Seán?"

"Yok, Ballincollig tarafındanım. Bilir misin oraları?"

"Duymuştum ama hiç gitmedim. Aslında hiçbir yere gitmedim ya..."

"Eh, şimdi gidiyorsun bir yerlere," demiş Seán. "Büyük şehre gidiyorsun."

"Öyle, evet," demiş annem, sonra da dönüp pencereden dışarıya, yanından geçtikleri tarlalara ve otluklarda çalışan çocuklara bakmış; otobüsün yolda onlara doğru geldiğini gören bu çocuklar hoplayıp zıplayıp el sallamışlar.

Seán biraz sonra, "Çok gidip gelir misin?" diye sormuş.

Kaşlarını çatan annem, "Nasıl?" diye sormuş.

Seán elini yüzüne götürüp, "Dublin'e," demiş, belki de neden sürekli yanlış anlaşılabilecek şeyler söylediğini düşünmüş. "Bu yolu epeyce gidip gelir misin yani? Belki orada ailen vardır?"

"Batı Cork'un dışında yaşayan tek bir kişiyi bile tanımam," demiş annem ona. "Orası benim için tam bir muamma olacak. Ya sen?".

"Şehre hiç gitmedim ama bir ay önce bir arkadaşım gitti, hemencecik Guinness Bira Fabrikası'nda iş bulmuş, istersem benim için de bir iş varmış, öyle söyledi."

"O çocuklar bütün gün ürünleri içmiyorlar mı?" diye sormuş annem.

"Ha yok, kuralları vardır kesin yani. Şefler falan filan. Birileri etrafta dolanıp kimsenin birayı götürmediğinden emin oluyordur. Gerçi benim arkadaş oranın, kokusuyla bile insanı çıldırtacağını söylüyor. Şerbetçiotları, arpalar, mayalar bilmem ne. Arkadaş diyor ki fabrikanın etrafındaki bütün sokaklarda kokuyu alabiliyormuşsun, hatta yakında oturan insanlar bütün gün sersem suratlarla gezermiş."

"Herhâlde hepsi sarhoştur," demiş annem. "Üstelik ceplerinden metelik çıkmadan."

"Arkadaşım diyor ki yeni işçilerin mekândaki kokuya alışması birkaç gün alıyormuş, alışana kadar da miden acayip bulanıyormuş."

"Benim babam sever Guinness birasını," demiş annem ve büyükbabamın ara sıra eve getirdiği, kendisinin de büyükbabamın arkası dönükken bir defasında denediği sarı etiketli şişelerin acı tadını hatırlamış. "Her çarşamba ve cuma akşamı puba gider, hiç sektirmez. Çarşambaları kendisini dostlarının yanında üç birayla sınırlar, eve münasip bir saatte döner ama cuma geceleri küp gibi olur. Çoklukla eve gecenin ikisinde gelir, annemi yataktan kaldırıp kendisine bir tabak sosis, biraz da kan sosisi pişirtir, annem hayır derse de ona el kaldırır."

"Benim babamla her akşam cuma akşamıydı," demiş Seán.

"O yüzden mi uzaklaşmak istiyorsun?"

Seán omuz silkmiş. Uzun bir duraksamanın ardından, "Kısmen," demiş. "Evde biraz sorun vardı, dürüst olmam gerekirse. Gitmem en iyisiydi."

Şimdi merak eden annem, "Nasıl bir sorun?" diye sormuş.

"Biliyor musun, sanırım tüm bunları arkamda bıraksam daha iyi, senin için fark etmezse."

"Tabii," demiş annem. "Zaten hiç ilgilendirmez beni."

"Öyle demek istememiştim."

"Biliyorum. Sorun değil."

Seán bir şey daha söylemek üzere ağzını açmış ama koridorda koşturup duran bir çocuk yüzünden dikkatleri dağılmış. Kızılderili başlığıyla gezen oğlan, yine onlara özgü sesler de çıkarıyormuş: sağır bile duysa başını ağrıtacak, korkunç bir uğultu. Otobüs şoförü de muazzam bir kükreyişle, birileri o çocuğu zaptetmezse otobüsü gerisingeri Cork City'ye götüreceğini, kimseye de parasını iade etmeyeceğini söylemiş.

Ortalık tekrar sakinleşince, "Peki ya sen, Catherine?" diye sormuş Seán. "Seni başkente götüren nedir?"

"Söylersem," demiş annem, bu yabancıya güvenebileceğini her nasılsa şimdiden hissederek, "bana zalimce bir şey söylemeyeceğine söz verir misin? Bugün bir sürü kaba söz işittim ve işin doğrusu, dahasını işitmeye gücüm kalmadı."

"Ben hiç kaba söz etmemeye çalışırım," diye yanıtlamış Seán.

"Bir bebeğim olacak," demiş annem, zerre utanmaksızın onun gözlerinin içine bakarak. "Bir bebeğim olacak ve onu yetiştirmeme yardım edecek bir kocam yok. Ve hâliyle büyük mesele çıktı. Annemle babam beni evden attılar, rahip de benim Goleen'i terk edip oraya bir daha leke sürmememi söyledi."

Seán başını sallamış ama bu kez, konunun nahoşluğuna rağmen yüzü kızarmamış. "Tabii, olur böyle şeyler herhâlde," demiş. "Hiçbirimiz kusursuz değiliz."

Karnını işaret eden annem, "Buradaki öyle," demiş. "En azından şimdilik."

Seán gülümsemiş ve önüne bakmış, bunun üzerine uzun süre birbirlerine bir şey söylememişler, belki ikisi de uykuya dalmış, belki de biri uyur gibi yapmak ve böylece düşünceleriyle yalnız kalabilmek için gözlerini kapamış. Her şekilde, annem tekrar uyanıp yol arkadaşına dönerek koluna hafifçe dokunduğunda aradan bir saatten fazla süre geçmiş.

"Sen Dublin hakkında herhangi bir şey biliyor musun?" diye sormuş. Belki de oraya vardıklarında ne yapacağı, nereye gideceği hakkında hiçbir fikri olmadığı anca aklına gelmiş.

"Dáil Éireann'ın[1] orada olduğunu biliyorum, Liffey Nehri'nin şehrin ortasından aktığını biliyorum, bir de Daniel O'Connell'ın ismini taşıyan büyük, uzun bir sokakta Clerys alışveriş merkezinin bulunduğunu biliyorum."

"Onlardan İrlanda'nın her bölgesinde vardır tabii."

"O da doğru. Çarşı caddesi gibi. Ana caddeler gibi."

"Köprü caddeleri gibi."

"Kilise caddeleri gibi."

"Tanrı bizi Kilise caddelerinden esirgesin," demiş annem kahkahayı basarak, Seán da gülmüş, kendi terbiyesizliklerine kıkır kıkır gülen iki çocuk. Kahkahası bitince annem, "Bu lafım yüzünden cehenneme gideceğim," diye eklemiş.

"Hepimiz cehenneme gideceğiz kesin," demiş Seán. "En başta da ben."

"Niye en başta?"

---

1 (*İrl.*) İrlanda Meclisi; İrlanda Parlamentosu'nun alt meclisi. [Ç.N.]

"Çünkü kötü bir çocuğum," demiş Seán göz kırparak, annem de tekrar gülmüş, sonra tuvalet ihtiyacı hissetmiş, bir yerlerde durmalarına ne kadar kaldığını merak etmiş. Bana daha sonradan söylediğine göre, Seán ile tanışıklıkları boyunca ona karşı çekime yakın bir şey hissettiği tek an buymuş. Kafasında kurduğu kısa fantezide, otobüsten sevgili olarak iniyor, bir ay içinde evleniyor ve beni kendi çocukları gibi yetiştiriyorlarmış. Güzel bir hayal herhâlde ama olacağı yokmuş.

"Bana kötü bir çocuk gibi gelmiyorsun," demiş ona.

"Aa, bir de iş başında görmen lazım."

"Aklımda tutarım. Madem bana şu arkadaşından bahsetsene. Ne zamandır Dublin'de demiştin?"

"Bir ayı henüz geçti," demiş Seán.

"Peki iyi tanır mısın onu?"

"Tanırım, evet. Birkaç sene önce babası, bizim çiftliğin yanındaki çiftliği alınca tanışma fırsatımız doğmuştu, o zamandan beri de çok iyi arkadaşız."

"Sana iş ayarlıyorsa öylesinizdir. Çoğu insan kendi derdiyle ilgilenir sadece."

Seán başını sallamış ve önce yere, sonra tırnaklarına, sonra da pencereden dışarıya bakmış. Yanından geçtikleri tabelayı fark edip, "Portlaoise," demiş. "Yaklaşıyoruz hakikaten."

"Seni özleyecek kardeşlerin var mı?" diye sormuş annem.

"Hayır," demiş Seán. "Tek çocuktum. Ben doğduktan sonra annem başka çocuk yapamadı, babam onu bu yüzden asla affetmedi. Önüne gelenle yatar falan. Birkaç farklı metresi var, hiç kimse de ağzını açıp bir şey demez çünkü rahip diyor ki erkek adam, karısından evi çocuklarla doldurup taşırmasını beklermiş ve çorak arazide ürün bitmezmiş."

"Çok şekerler, değil mi?" diye sormuş annem ve Seán o zaman kaşlarını çatmış. Tüm yaramazlıklarına rağmen ruhban sınıfıyla dalga geçmeye alışık değilmiş. Annem birazdan, "Benim altı abim var," diye devam etmiş. "Beş tanesinin kafasında beyin yerine saman durur. Katlanabildiğim tek abim, en küçükleri Eddie de rahip olmak istiyor."

"Kaç yaşında?"

"Benden bir yaş büyük. On yedi. Eylülde ruhban okuluna gidecek. Mutlu olacağını sanmıyorum çünkü kızlara deli olduğunu iyi biliyorum. Ama en küçükleri o işte, çiftlik ilk ikisine çoktan bölüştürüldü, sonraki ikisi öğretmen olacak, beşinci de kafasındaki bir sıkıntı yüzünden çalışamayacak, böylece geriye sadece Eddie kalıyor, yani onun rahip olması lazım. Bu konuda büyük bir heyecan da duyuluyor tabii. Ben artık hepsini kaçıracağım sanırım," diye ekleyip iç çekmiş. "Ziyaretler, giysiler, piskopos tarafından atanma. Sence günahkâr kadınların ruhban okulundaki abilerine mektup yazmasına izin veriyorlar mıdır?"

Seán başını iki yana sallayıp, "O hayat hakkında hiçbir şey bilmiyorum," demiş. "Sana bir soru sorabilir miyim Catherine? Cevaplamak istemezsen de bana 'git işine' diyebilirsin."

"Sor bakalım."

"Babası... yani, işte... bebeğin sorumluluğunu biraz olsun almak istemiyor mu?"

"Ona kalırsa alıyor sorumluluğu," demiş annem. "Benim oradan gitmiş olmama müthiş sevindiği de kesin. Birileri onun kim olduğunu öğrenseydi kan çıkardı."

"Peki sen hiç endişelenmiyor musun?"

"Hangi konuda?"

"Durumla nasıl başa çıkacağın hakkında?"

Annem gülümsemiş. Seán masum, nazik, belki biraz da safmış ve annem bir taraftan Dublin gibi büyük bir şehrin Seán gibi biri için doğru bir yer olup olmadığını da düşünmüş. "Tabii endişeleniyorum," demiş. "Kafayı yiyecek gibi oluyorum. Ama heyecanlıyım da. Goleen'de yaşamaktan nefret ederdim. Oradan kaçmak uyuyor bana."

"Bilirim o hissi. Batı Cork orada uzun süre kalırsan tuhaf şeyler yapıyor."

"Arkadaşının adı ne sahi? Guinness'tekinin?"

"Jack Smoot."

"Smoot mu?

"Evet."

"Ne acayip isimmiş."

"Ailesinde Hollandalılar vardı sanırım. Eskilerde yani."

"Sence bana da iş bulabilir mi? Ofiste çalışabilirim belki."

Seán annemin arkasına bakmış, dudağını ısırmış. "Bilemiyorum," demiş yavaşça. "Dürüstçe söylemem gerekirse, zaten bana bir yer bulabilmek için epeyce dil döktüğünden bunu da sormak istemem, daha kendisi yeni girdi işe."

"Elbette," demiş annem. "Sormamam lazımdı. Başka bir şey bulamazsam bir gün gezerken oraya gelebilirim belki. Bir tabela yaptırıp boynuma asarım. *Düzgün Kız İş Arıyor. Yaklaşık Dört Ay Sonra Biraz İzne Çıkması Gerekecek.* Bunun üstüne şaka yapmamam lazım, değil mi?"

"Kaybedecek bir şeyin yok galiba."

"Sence Dublin'de çok iş var mıdır?"

"Bence çok uzun süre iş aramazsın. Sen... şeysin işte... yani..."

"Neyim?"

"Güzelsin," demiş Séan omuz silkerek. "Ve bu, patronların hoşuna gider, değil mi? İstediğin zaman tezgâhtar olabilirsin."

"Tezgâhtar," demiş annem başını yavaş yavaş sallamış, bunu ölçüp tartmış.

"Evet, tezgâhtar."

"Olabilirim herhâlde."

Üç Ördek Yavrusu

Anneme kalırsa Jack Smoot ile Seán MacIntyre'ın arasında dağlar kadar fark varmış, böyle iyi arkadaş olmaları da onu bu yüzden şaşırtmış. Seán dışadönük ve saf denebilecek kadar cana yakınken Smoot daha karanlık, suskun birisiymiş ve annemin sonradan öğreneceği üzere, uzun süreler boyunca bazen umutsuzluğa yönelen derin düşüncelere dalmaya, içine kapanmaya meyilliymiş.

Tanıştıklarından birkaç hafta sonra, "Dünya," demiş, "berbat bir yer ve bizim şanssızlığımız da burada doğmuş olmak."

Annem de ona gülümseyip, "Olsun, hava güneşli," diye yanıtlamış. "Hiç değilse o var."

Otobüs Dublin'e vardığında Seán, annemin yanındaki koltukta iyice hareketlenmeye başlamış; camdan dışarı bakmış ve şehre geldiklerini anlatan, hiç tanıdık gelmeyen sokakları ve binaları incelemiş, Ballincollig'deki her binadan daha büyük ve aralıksızlarmış. Şoför, aracı Aston Rıhtımı'nda park ettiğinde Seán tepedeki bavulunu almak için ayağa kalkan ilk yolcu olmuş, hatta önündeki yolcular eşyalarını toplarken bekletildiği için de sıkıntılı görünmüş. Nihayet indiğinde etrafına bir süre endişeyle göz gezdirmiş, ta ki rıhtımın karşı tarafına göz attığında McBirney's mağazasının bitişiğindeki ufak bekleme odasından ona doğru yürüyen adamı görene dek; o anda rahatlayan yüzüne bir gülüş yayılmış.

"Jack!" diye kükremiş Seán, kendisinden bir iki yaş büyük adam yaklaşırken sesi neredeyse boğulur gibiymiş. Bir süre karşılıklı durmuşlar, sırıtmışlar, sonra da içtenlikle tokalaşmışlar ve Smoot ender bir muziplik ânında Seán'ın şapkasını başından çıkarıp mutlulukla havaya fırlatmış.

"Geldin demek," demiş.

"Şüphen mi vardı benden?"

"Emin olamadım. Burada O'Donovan'ın eşeği gibi kös kös bekleyip durabilirim diye düşünmüştüm."

Temiz havaya tekrar kavuşan herkes kadar mutlu olan annem de onlara doğru yürümüş. Newbridge ile Rathcoole arasında bir yerlerde bir plan hazırlandığından elbette haberi olmayan Smoot, ona hiç dikkat etmeden, tamamen arkadaşına odaklanmış. "Ya baban?" diye sormuş. "Sen..."

Annem önemsiz görünmek için elinden geleni yaparak Seán'ın yanında dururken, "Jack, bu da Catherine Goggin," demiş Seán. Bu kişiyle neden tanıştırıldığından emin olamayan Smoot da gözlerini anneme dikmiş.

Biraz durakladıktan sonra, "Merhaba," demiş.

"Otobüste tanıştık," diye anlatmış Seán. "Yan yana oturuyorduk."

"Öyle mi?" demiş Smoot. "Aile ziyaretine mi geldin?"

"Pek sayılmaz," demiş annem.

"Catherine bazı sorunlar yaşıyor da," diye açıklamış Seán. "Annesiyle babası onu evden atmış, geri de almıyorlarmış, o da şansını denemek için Dublin'e gelmiş."

Smoot başını sallamış, bunu düşünürken dilini avurduna bastırmış. Koyu saçlıymış, Seán ne kadar sarışınsa Smoot da o kadar esmermiş, yanakları da minik çiçek bozuğu yaralarıyla kaplıymış. Geniş omuzları yüzünden, annem hemen onun Guinness'in ahşap fıçılarını bira fabrikasının avlusunda taşıdığını, şerbetçiotuyla arpanın açık havada bozulmuş kokuları arasında bir o yana bir bu yana gittiğini kafasında canlandırmış. Smoot, "Onu deneyen çok var," demiş sonunda. "Fırsatlar çıkıyor tabii. Bazıları başaramıyor, tekneyle suyun karşısına geçiyor o yüzden."

"Çocukluğumdan beri aynı rüyayı görüyorum, bir tekneye adım atacak olsam o tekne batacak; ben de boğulacakmışım gibi," demiş annem, bunu oracıkta uydurmuş, aslında böyle bir rüya hiç görmemiş ve şimdi söylemesinin tek sebebi de Seán ile otobüste yaptıkları planın gerçekleşmesini istemesiymiş. Bana söylediğine göre, önceden korkmuyormuş ama şehre vardığında, yalnız bırakılma fikri ürkütmüş onu.

Buna cevabı olmayan Smoot, anneme küçümseyen gözlerle bakmakla yetinmiş, sonra da arkadaşına dönmüş.

"Muhakkak anlaşırız o zaman, değil mi?" diye sormuş, ellerini paltosunun ceplerine sokmuş ve annemi göndermek için başını sallamış. "Odalarımıza gideriz, sonra da bir şeyler yeriz. Sabahtan beri bir tane sandviçle duruyorum, ufak bir Protestan'ın üstüne biraz et suyu dökseler hapur hupur yerim valla."

"Şahane," demiş Seán ve Smoot yolda öncülük etmek üzere dönerken Seán bir elinde bavuluyla onu iki adım geriden takip etmiş, Catherine de onun birkaç adım arkasından gelmiş. Arkasına göz atan Smoot kaşlarını çatmış, ikisi de durup çantalarını yere koymuş. Smoot ikisine de delirmişler gibi baktıktan sonra yürümeye devam etmiş ve yine ikisi de onu takip etmiş. Sonunda Smoot ikisine dönmüş, şaşkınlık içinde ellerini beline koymuş.

"Burada benim anlamadığım bir şeyler mi dönüyor?" diye sormuş.

"Bak, Jack," demiş Seán. "Bu zavallı Catherine dünyada yapayalnız. İşi gücü yok, bulmasına yetecek kadar parası da yok. Ben de dedim ki belki birkaç gün bizimle kalır, işlerini yoluna koyana dek. Senin için sorun olmaz, değil mi?"

Smoot bir an cevap vermemiş ve annem onun yüzündeki hayal kırıklığı ile dargınlık karışımı ifadeyi tanımış. Sorun olmadığını, ikisine de zahmet vermek istemediğini ve şimdi onları rahat bırakacağını mı söylese acaba, diye düşünmüş; öte yandan Seán ona otobüste gayet nazik davranmışken şimdi onunla birlikte gitmezse nereye gidermiş?

"Siz memleketten mi tanışıyorsunuz, durum bu mu?" diye sormuş Smoot. "Bana bir dümen falan mı çeviriyorsunuz?"

"Hayır Jack, daha yeni tanıştık, vallahi billahi."

"Bir dakika," demiş Smoot ve gözlerini kısarak annemin karnına bakmış; benim gelişimimin beşinci ayında, annemin karnı şişmekteymiş. "Sen, yoksa...? Bu bir...?"

Annem gözlerini devirmiş. "Bugün karnıma o kadar çok ilgi gösterildi ki," demiş, "gazeteye ilan versem yeridir."

"Bak hele," demiş Smoot, yüzü giderek hiç olmadığı kadar asılmış. "Seán, bunun seninle alakası var mı? Benim kapıma mı getiriyorsun bu meseleyi?"

"Hayır tabii ki," demiş Seán. "Söyledim ya, daha yeni tanıştık. Otobüste yan yana oturuyorduk, o kadar."

"Ve o sırada zaten beş aylık gebe olduğum da kesin," diye eklemiş annem.

"Madem öyle," demiş Smoot, "o zaman bu kız niye bizim sorumluluğumuzda olsun? Gördüğüm kadarıyla parmağında yüzük de yok," diye eklemiş, başıyla annemin sol elini göstererek.

"Evet," demiş annem. "Bundan sonra olma ihtimali de düşük."

"Seán'ın peşinde misin, vaziyet bu mu?"

Kahkahayla incinme arası karışık bir ifadeyle annemin ağzı açık kalmış. "Değilim," demiş. "Yeni tanıştığımızı daha kaç kere söylememiz gerekecek? Tek bir otobüs yolculuğundan sonra kimseyi ayartmaya kalkacak değilim."

"Değilsin ama birinden iyilik istemeyi de mesele etmiyorsun."

"Jack, lütfen, kız tek başına," demiş Seán sessizce. "Nasıl bir durum olduğunu ikimiz de biliyoruz, değil mi? Biraz Hıristiyan yardımseverliği yapsak bize bir zararı olmaz diye düşünmüştüm."

Başını iki yana sallayan Smoot, "Ah şu lanet tanrın yok mu senin," demiş ve annem o kadar güçlü bir kadın olmasına rağmen bu hakaret karşısında neye uğradığını şaşırmış çünkü Goleen'de insanlar katiyen böyle laflar etmezmiş.

"Sadece birkaç günlüğüne," diye tekrarlamış Seán. "Kız yolunu bulana kadar."

Smoot bezgin bir tonda, "Ama yerimiz çok dar," demiş. "Orası sadece ikimiz için olacaktı." Sonra uzun bir sessizlik olmuş ve Smoot nihayet omuz silkip pes etmiş. "Gel bakalım," demiş. "Anlaşılan benim bu konuda söz hakkım olmayacak, bari elimden geleni yapayım. Bir iki gün diyorsun yani?"

"Bir iki gün," diye kabul etmiş annem.

"Yolunu bulana kadar?"

"Yolumu bulana kadar."

"Hımm," demiş Jack ve uzun adımlarla ilerlemiş, annemle Seán da onu takip etmiş.

Chatham Sokağı'ndaki Daire

Köprüye doğru yürürlerken annem, korkulukların üstünden Liffey Nehri'ne bakmış: şehirden olabildiğince hızlı çıkmak ve rahipleri, pubları, siyaseti arkasında bırakmak istiyormuşçasına, İrlanda Denizi'ne uzanan yolunu aceleyle kateden, kahverengi-yeşil, inatçı bir akıntı. Kokusunu içine çeken annem, bu nehrin asla Batı Cork suyu kadar temiz olmadığını belirtmiş.

"Oradaki akıntılarda saçınızı yıkayabilirsiniz," diye anlatmış. "Yıkayan da çoktur tabii. Abilerim her cumartesi sabahı bizim çiftliğin arkasındaki ufak dereye gidip tek bir kalıp sabunla yıkanırlar ve yaz güneşi gibi pırıldayarak dönerler. Bir keresinde Maisie Hartwell onları izlerken yakalanmıştı da babası onu kayışla dövmüştü, pis şey. Kız onların pipilerinin peşindeydi."

Arkasına dönen Smoot, izmaritini ağzından atıp ayakkabısının altında ezerken, "Otobüsler geldikleri gibi giderler de," demiş.

"Aa ama Jack," demiş Seán ve sesindeki hayal kırıklığı öyle etkiliymiş ki annem böyle bir ses tonunun kendisine yöneltilmesini istemeyeceğini hemen anlamış.

"Biz buna şaka diyoruz," demiş Smoot sinerek.

"Ha-ha..." diye yanıtlamış annem.

Smoot başını iki yana sallayıp yola devam etmiş, annem de şehre rahat rahat göz atabilmiş; hayatı boyunca güya orospularla ve ateistlerle dolu olduğunu duyduğu bu yer, hâlbuki memleketine gayet benziyormuş, sadece daha çok araba varmış, binalar daha büyükmüş, kıyafetler daha güzelmiş. Goleen'de sadece çalışan erkekler, onların eşleri ve çocukları varmış. Kimse zengin değilmiş, kimse fakir de değilmiş ve oradaki dünya, istikrarını birkaç yüz sterlinin işyerinden işyerine, çiftlikten bakkala, maaş zarfından puba düzenli biçimde dolaşmasına izin verilmesiyle koruyormuş. Ama burada annem çizgili, koyu takım elbiseler içindeki kibar adamları bakımı özenle yapılmış bıyıklarla, hanımefendileri de şık kıyafetleriyle görebiliyormuş; liman işçilerini, denizcileri, tezgâhtar kızları ve demiryolu işçilerini de öyle. Bir avukat, Dörtlü Adliye'ye giderken önlerinden mesleki kıyafetini kuşanmış hâlde geçmiş, siyah poplin cüppesi arkasında pelerin gibi havalanıp kabarıyormuş, boynuna kadar gelen beyaz peruğu esintiyle uçup gidebilir gibiymiş. Ters yönden gelen ve sarhoşluktan zikzaklar çizerek yürüyen bir çift genç ilahiyat öğrencisini hemen arkalarından yüzü kömürden kararmış ufak bir çocuk, onu da kadın gibi giyinmiş bir adam takip ediyormuş ve bu adam annemin daha önce hiç görmediği türden birisiymiş. *Ha, kamera için*, diye düşünmüş annem. *Batı Cork'takiler bunu görseler hepten kudururlar!* Dörtyol ağzına geldiklerinde annem, dönüp O'Connell Sokağı'nı boylu boyunca incelemiş ve yolun ortasındaki uzun dorik sütunu ve onun ucunda, kaidesinin üstünde gururla dikilen ve tepelerinden baktığı insanların bet kokularını burnu havada olduğu için içine çekmek zorunda kalmayan heykeli görmüş.

Parmağıyla gösterip, "Şu, Nelson Sütunu mu?" diye sormuş, Smoot da Seán da oraya dönmüş.

"Evet," demiş Smoot. "Nereden bildin?"

"Bizim okul da mahalle mektebi değildi yani," demiş annem. "Adımı

yazmayı da biliyorum bu arada. Ona kadar sayabiliyorum da. Güzel bir şey bu yine de, değil mi?"

Annemin alaycılığını duymazdan gelen Smoot, "Brit'lerin[2] kazandığı bir başka savaşı kutlamak için yığılmış bir sürü eski taş," demiş. "Bu piçi geldiği yere geri göndermeleri lazım bana sorarsan. Bağımsızlığımızı kazanalı yirmi yıldan fazla oldu ama Norfolklu, ölmüş bir adam hâlâ bize tepemizden bakıyor, her hareketimizi izliyor."

Annem de her şeyden çok Smoot'u kızdırmak için, "Bence buraya biraz ihtişam katıyor," demiş.

"Öyle mi dersin?"

"Evet."

"İyi şanslar sana o zaman."

Gelgelelim annem o an Horatio'ya[3] daha fazla yaklaşamamış çünkü öteki tarafa yürüyorlarmış; Westmoreland Sokağı'nda ilerleyip Trinity Koleji'nin ön kapılarını geçmişler ve burada annem, şık kıyafetleriyle kemerin altında toplanmış yakışıklı genç adamlara uzun uzun bakmış ve karnında kıskançlıktan bir seğirme olduğunu hissetmiş. Kendisi böyle bir yerden sonsuza dek mahrum bırakılırken, bu delikanlıların böyle bir yerde olmaya ne hakları olduğunu düşünmüş.

Seán onun baktığı yere bakarak, "Buradakiler epey burnu havada tiplerdir bence," demiş. "Hepsi de Protestan'dır tabii. Jack, senin bu öğrencilerden tanıdığın var mı hiç?"

"Oo, hepsini tanırım," demiş Smoot. "Her gece muhakkak akşam yemeğine çıkarız, Kral'ın şerefine içeriz, Churchill'in büyük adam olduğunu söyleriz falan filan."

Annem içinde bir öfke alevinin yanmaya başladığını hissedebiliyormuş. Onlarla birkaç gece aynı yerde kalma fikri ondan değil Seán'dan çıkmış, yani tam bir Hıristiyan yardımseverliği yapmış Seán ama annem, plan yapıldıktan sonra, Smoot'un neden böyle kabalık ettiğini anlayamamış. Yine de Grafton Sokağı'ndan yukarı çıkmış, sonra sağ

2 İngiltere, İskoçya ve Galler'in bulunduğu Britanya adasında yaşayanlar. [Ç.N.]

3 Horatio Nelson (1758-1805): Hem söz konusu sütun anıtta soyadıyla anılan hem de bahsi geçen heykelde betimlenen İngiliz bahriye subayı. Napolyon Savaşları dâhilinde Trafalgar Muharebesi'nde ölmüştür. [Ç.N.]

taraftaki Chatham Sokağı'na dönmüş ve nihayet bir pubın bitişiğindeki küçük, kırmızı bir kapıya varmışlar, burada Smoot cebinden pirinç bir anahtar çıkarmış ve dönüp ötekilere bakmış.

"Şükürler olsun ki ev sahibi burada yaşamıyor," demiş. "Bay Hogan kira için cumartesi sabahları uğrar, ben onunla dışarıda buluşurum ve adam sadece lanet savaştan bahsediyor. Almanları tutuyor. Skoru eşitlemelerini istiyor. Siktiğimin geri zekâlısı, Brit'lerin beli bükülürse müthiş bir adalet olacağını sanıyor ama sonra n'olacak yani; ben de diyorum ki, *Sıradaki ülke hangisi? Biziz.* Noel'e doğru hepimiz Hitler'e selam duruyuz. Henry Sokağı'nda kollarımızı havaya kaldırarak kaz adımı yürürüz. Yani işin oraya geleceği de yok ya, lanet savaş neredeyse bitti tabii. Neyse, ben burası için haftada üç şilin ödüyorum," diye eklemiş Catherine'e bakarak, annem de anladığını belirtmek için bir şey söylemese de imayı çözmüş. Haftada yedi gün var, günlük beş peni eder. İki üç günse on beş peni. *Gayet makul,* diye düşünmüş.

Boynunda fotoğraf makinesiyle sokakta ilerleyen bir çocuk, "Bir peniye fotoğraf!" diye seslenmiş. "Bir peniye fotoğraf!"

"Seán!" diye bağırmış annem ve onun kolunu çekiştirmiş. "Şuna bak. Goleen'de babamın bir arkadaşında vardı fotoğraf makinesi. Sen hiç fotoğraf çektirdin mi?"

"Çektirmedim," demiş Seán.

"Hadi çektirelim şimdi," demiş annem hevesle. "Dublin'deki ilk günümüzün hatırası olur."

"Para israfı," demiş Smoot.

"Güzel bir hatıra olur herhâlde," demiş Seán ve çocuğa el etmiş, bir peni uzatmış. "Hadi Jack. Sen de gir."

Annem, Seán'ın yanında durmuş ama Smoot annemi dirseğiyle kenara itmiş ve annem ona sinirle döndüğü anda deklanşör tıkırdamış.

"Üç güne alırsınız," demiş çocuk. "Adres neresi?"

"Burası," demiş Smoot. "Posta kutusundan içeri atabilirsin."

"Sadece bir tane mi gelecek?" diye sormuş annem.

"Tanesi bir peni," demiş çocuk. "İkincisini isterseniz daha çok ödemeniz gerekir."

"Bir tane yeter," demiş annem ve arkasına dönmüş, o sırada Smoot da anahtarı sokup kapıyı açmış.

Merdiven darmış, iki kişi yan yana çıkamazmış, sararmış duvar kâğıtları iki tarafta da sökülmekteymiş. Tırabzan da yokmuş ve annem çantasına uzandığında çantayı Seán alıp annemi kendi önünden, Smoot'un arkasından göndermiş.

"Aramızda yürü," demiş. "Düşüp bebeği yaralamana müsaade edemeyiz."

Annem de ona minnetle gülümsemiş ve tepeye vardığında, bir köşesinde kalay bir küvet, lavabo, bir de uzaktaki duvar boyunca uzanan, annemin hayatında gördüğü en büyük kanepeyi barındıran ufak bir odaya girmiş. Bu kanepeyi birilerinin merdivenden yukarı nasıl çıkardığı onun gözünde bir muammaymış. Kanepe o kadar tombul ve rahat görünüyormuş ki kendini onun kucağına bırakıp son yirmi dört saatin bütün macerası hiç yaşanmamış gibi yapmamak için kendini zor tutmuş.

Gururla huzursuzluk arası bir ifadeyle etrafa bakan Smoot, "Evet, işte her şey burada," demiş. "Lavabo canı isteyince çalışır ama su soğuktur, her yıkanman gerektiğinde de kovayı doldurup küvete getirmek adamın anasını siker. Tuvaletiniz gelirse yakındaki publardan birini kullanabilirsiniz. Orada biriyle buluşacakmışsınız veya evinizden atılmışsınız gibi yapın yeter."

Annem ona gülümseyerek, "Peki biz sürekli böyle *sikler, soklar, piçler, analar, bacılar* duyacak mıyız Bay Smoot?" diye sormuş. "Aslında sorun değil, anla beni, sırf neler duymayı beklemem gerektiğini bileyim diye."

Smoot gözlerini ona dikmiş. "Lisanımı beğenmiyor musun Kitty?" diye sormuş ve annemin gülüşü hemen solmuş.

"Öyle deme bana," demiş. "Catherine de, sorun olmazsa."

"Eh, seni bu kadar gücendiriyorsa etrafındayken daha beyefendi olmaya çalışırım Kitty. Sinkaflı laflara siktiri basarım, madem evimizde..." Durup kasten annemin karnını başıyla göstererek, "...bir hanımefendi var," demiş.

Annem yutkunmuş, saldırmaya hazırmış ama Smoot ona başını sokacak bir ev verirken annem ne yapabilirmiş ki?

Seán sonunda gerilimi ortadan kaldırmak için, "Şahane bir yer," demiş. "Çok rahat."

"Öyledir," demiş Smoot ona gülümseyerek, annem de Smoot'un dostluğunu Seán'ın çok açık biçimde kazandığı gibi kazanmak için yapabileceği herhangi bir şey olup olmadığını merak etmiş ama aklına hiçbir şey gelmemiş.

Köşedeki yarı açık kapının arasına göz atınca bitişik odadaki tek kişilik yatağı görebilen annem, "Belki de," demiş, "hata etmişizdir. Burada üçümüze yer yok, değil mi? Bay Smoot'un kendi yatak odası var, kanepe de herhâlde sana ayrılmıştır, Seán. Benim burada seni kanepeden etmem doğru olmaz."

Seán yere bakmış, hiçbir şey dememiş.

Smoot, yüzü utançtan kıpkırmızı kesilen Seán'a bakarak, "Sen benim yanıma gelirsin, başlı kıçlı yatarız," demiş. "Kitty de kanepeyi alır."

Odanın havası öyle tuhaf ve rahatsız hâle gelmiş ki annem ne düşüneceğini şaşırmış. Söylediğine göre, dakikalar geçse de odanın ortasında öylece dikilmiş, tek kelime etmemişler. "Tamam o zaman," demiş nihayet ve kafasının bir kenarında bekleyen bir cümle bulduğu için rahatlamış. "Aç olan var mı? Size teşekkür edebileceğim üç kişilik yemek param var sanırım."

Gazeteci

İki hafta sonra, Adolf Hitler'in kendi kafasına kurşun sıktığı haberinin Dublin'e ulaştığı gün annem, Coppinger Row'daki ucuz bir kuyumcuya girmiş ve kendisine bir alyans almış; minik bir değerli taşla süslü, küçük, altın bir yüzük. Chatham Sokağı'ndaki daireden hâlâ çıkmamış ama kendisinin varlığını nadiren kabul ettiği için itiraz da etmeyen Jack Smoot'la sessiz bir anlaşmaya varmış. Bir işe yaramak için evi temiz tutmuş ve elindeki sınırlı parayla, adamlar işten döndüğünde –çünkü Seán hakikaten de Guinness'te işe girmiş, bundan büyük keyif almasa da– masada mutlaka yemek olmasını sağlamış.

Seán bir akşam küvette uzanıp kaslarını gevşetirken, "Günün yarı-

sında ortalıkta çuval çuval şerbetçiotu taşıyorum," demiş; o sırada annem de bitişik odada yatağın üstünde oturuyormuş, ona sırtı dönükmüş ama konuşabilsinler diye kapı açık duruyormuş. Annem buranın tuhaf bir oda olduğunu düşünmüş. Duvarlarda bir Azize Brigid haçı ile Papa XII. Pius'un fotoğrafı dışında hiçbir şey yokmuş. Papanın fotoğrafının yanındaysa Dublin'e geldikleri gün çektirdikleri fotoğraf duruyormuş. Fotoğrafçı çocuk kötü bir iş çıkarmış çünkü Seán'ın gülümsemesine, Smoot'un da yarı insan gibi görünmesine rağmen çerçeve yüzünden annemin vücudunun yarısı çıkmış, Smoot'un onu itişiyle yaşadığı kızgınlıkla da başını sağ tarafına çevirmiş. Bir duvarın dibinde tek bir şifonyer duruyormuş, içinde de adamların giysileri sanki kimin neye sahip olduğu önemsizmiş gibi bir arada duruyormuş. Yatak ise adamların başlarını ters taraflara koyarak birlikte yatmaları şöyle dursun, bir kişinin bile zor yatabileceği kadar küçükmüş. Annem, *Oradan geceleri öyle tuhaf seslerin gelmesine şaşmamalı*, diyormuş içinden. Zavallı oğlanlar uyumaya çalışırken çok zorlanıyor olmalılarmış.

"Omuzlarım çürüdü," diye devam etmiş Seán, "sırtım ağrıyor, ayrıca fabrikanın kokusundan dolayı feci baş ağrıları çekiyorum. Yakında başka bir iş arayabilirim çünkü oraya daha ne kadar dayanabilirim, bilmiyorum."

"Jack'in yine de keyfi yerinde gibi," demiş annem.

"Demek ki onun yapısı benden daha sağlam."

"Başka ne iş yapabilirsin?"

Seán buna yanıt vermek için uzun süre beklemiş, annem de onun küvette suları şapırdatmasını dinlemiş. Acaba bir yanı hemen o anda dönüp küvetteki bu genç adamın vücuduna bakmak için kendisine izin vermek istemiş midir; acaba hiç ama hiç utanmaksızın oraya doğru yürüyüp küveti paylaşmayı teklif etmeyi aklından geçirmiş midir? Seán, anneme o zamana kadar kibar davranmış, üstelik yakışıklı herifmiş, en azından annem öyle söyledi. Seán'a karşı ilgiye yakın bir şeyler hissetmeye başlamamış olması düşük ihtimal.

"Bilmem," demiş Seán sonunda.

"Ama sesin sanki biliyormuşsun gibi geliyor."

"Aklımda bir fikir var da," demiş Seán biraz çekingen bir sesle. "Ama o işe uygun olur muyum, bilemiyorum."

"Söyle yine de."

"Gülmeyeceksin ama?"

"Gülebilirim," demiş annem. "Şöyle güzel bir kahkaha hoş olabilir aslında."

Seán hafif duraksadıktan sonra, "Şey, gazeteler var aklımda," demiş. "Elbette *Irish Times*, bir de *Irish Press*. Onlar için yazabilirim diye düşünüyorum."

"Nasıl şeyler yazarsın?"

"Haber metinleri falan işte. Ballincollig'deyken biraz yazarlık yapmıştım. Öyküler falan filan. Birkaç şiir. Çoğu işe yaramaz ama olsun işte. Şans verilirse kendimi geliştirebileceğimi düşünüyorum."

"Gazeteciliği mi kastediyorsun?" diye sormuş annem.

"Galiba, evet. Salaklık mı ediyorum?"

"Neresi salaklık ki bunun? O işi de elbet birilerinin yapması gerekir, değil mi?"

"Jack iyi fikir olmadığını düşünüyor."

"Peki bunun ne önemi var? Karın değil ya? Sen kendi kararlarını kendin alabilirsin."

"Beni işe alırlar mı, bilemiyorum. Ama Jack de Guinness'te sonsuza dek çalışmak istemiyor. Hatta kendi pubını açma fikri bile var."

"Dublin'in de ihtiyacı bu zaten. Başka bir pub."

"Burada değil. Amsterdam'da."

Şaşkınlık içinde yükselen sesiyle, "Ne?" diye sormuş annem. "Peki neden oraya gitmek istiyormuş?"

"Hollandalı kökeni yüzündendir herhâlde," demiş Seán. "Oraya hiç gitmemiş ama hakkında müthiş şeyler duymuş."

"Nasıl şeyler?"

"İrlanda'dan farklıymış."

"E yani, çok büyük bir keşif olamaz bu. Orada kanallar falan var, değil mi?"

"Başka yönlerden farklıymış."

Sonra başka bir şey söylememiş, annem de Seán'ın uyuyakalıp suyun altına kaymış olabileceğinden korkmuş.

"Benim de bir haberim var," demiş ve hızla cevap vermesini ummuş, çünkü öteki türlü arkasına dönmekten başka çaresi kalmazmış.

"Söyle bakalım."

"Yarın sabah bir iş mülakatım var."

"Hadi canım!"

"Evet," demiş annem, o sırada Seán da suyu tekrar şapırdatmış, birkaç gün önce annemin pazardan alıp Smoot'a hem orada kalmasına izin verdiği için hediye olarak hem de onun yıkanmasını teşvik etmek için verdiği sabunu kullanıyormuş.

"Aferin sana be," demiş Seán. "Nerede peki?"

"Dáil'da."

"Nerede *nerede*?"

"Dáil'da. Kildare Sokağı'nda. Hani parlamento binası var ya."

Seán gülerek, "Biliyorum Dáil'ın neresi olduğunu," diye yanıtlamış. "Şaşırdım sadece. Nasıl bir işmiş o öyle? Vekil mi olacaksın? Yoksa ilk kadın başbakanımıza mı kavuşuyoruz?"

"Çay salonunda çalışacağım. Saat on birde Bayan Hennessy diye birisiyle buluşacağım, beni değerlendirecekmiş."

"Eh, o da güzel bir haber. Sence seni..."

Kilide giren bir anahtar, bir an orada kaldıktan sonra çıkarılıp tekrar sokulmuş ve annem, Smoot'un öteki odaya girdiğini duyunca kendisinin orada oturduğunu fark etmesin diye yatakta biraz kenara kaymış, gözlerini de duvarda Shannon Nehri'nin Orta İrlanda bölgesindeki yolculuğunu andırırcasına ilerleyen çatlağa dikmiş.

Smoot, annemin daha önce hiç duymadığı şefkatli bir sesle, "Demek buradasın," demiş. "Bak işte bu, insanın eve dönünce görmek istediği türden bir manzara."

Seán da hemen, "Jack," diye terslemiş, onun sesi de farklıymış, hemen susturmuş Smoot'u. "Catherine içeride."

Annem yatakta arkasına dönmüş ve tam da Smoot'un o tarafa baktığı anda, annem de ön odaya doğru bakmış; bana sonradan anlattığına

göre, baktığı yerde hem pis suyun içinde uzanan Seán'ın kaslı, tüysüz, zarif, çıplak göğsünü hem de gitgide daha da sinirli bir ifadeye bürünen Smoot'un yüzünü görmüş. Kafası karışan ve tam olarak nasıl bir hata yaptığından emin olamayan annem tekrar arkasına dönmüş ve kızarmaktaki yüzünü gizleyebildiğine sevinmiş.

"Merhaba Jack!" diye bağırmış neşeyle.

"Kitty."

"Angaryadan mı?"

Smoot hiçbir şey söylememiş, oturma odasında uzun bir sessizlik olmuş, annem neler olduğunu görmek için arkasına dönmeyi çok istemiş. İki delikanlı sesli konuşmuyormuş ama annem sessizliğin içinde bile aralarında bir çeşit diyalog olduğunu anlayabiliyormuş, sadece bakışarak bile olsa. Nihayet Seán konuşmuş.

"Catherine de az önce bana dedi ki sabah bir iş mülakatı varmış. Hem de Dáil'ın çay salonunda, inanır mısın bilmem."

"Ben onun söylediği her şeye inanırım," demiş Smoot. "Doğru mu Kitty? Nihayet çalışan kadınlar ordusuna katılacak mısın yani? Hey yarabbi, bu gidişle İrlanda bile birleşir."

Onun alaycılığını duymazdan gelen Catherine, "Eğer kendimi düzgünce tanıtırsam," diye söze girip, "müdireyi etkileyebilirsem umarım o iş benim olacak," demiş.

Seán sesini yükselterek, "Catherine," demiş. "Ben şimdi küvetten çıkıyorum, arkana dönme."

"Tabii, kapıyı kapatayım da kurulan. Temiz kıyafet lazım mı?"

"Ben alırım," demiş Smoot ve yatak odasına girip Seán'ın pantolonunu bir sandalyenin arkasından almış; şifoniyer çekmecesinden de temiz bir gömlek, iç çamaşırı ve çorap çıkarmış; bunları elinde tutup bir süre Catherine'i süzmüş, onun kendine bakması için meydan okumuş, annem de sonunda bakmış.

"Dert etmezler mi sence?" diye sormuş. "Dáil'dekiler yani?"

"Neyi?" diye sormuş annem ve Smoot'un, Seán'ın giysilerini kollarında korumacı bir tavırla tuttuğunu fark etmiş, oğlanın iç çamaşırını sanki annemi onunla korkutmak istermişçesine en önde tutuyormuş.

Smoot annemin karnını göstererek, "Şunu," demiş.

Annem de, "Bir yüzük aldım," deyip sol elini havaya kaldırmış ve ona göstermiş.

"İnsanın parası olunca hava hoş tabii. Peki çocuk doğunca?"

"Onun için de büyük bir planım var," demiş annem.

"Öyle deyip duruyorsun. Peki planı bize anlatacak mısın yoksa tahmin etmemiz mi gerekecek?"

Annem hiçbir şey söylememiş, Smoot da uzaklaşmaya başlamış.

Ama annemin yanından geçerken, "Umarım işe girersin," diye mırıldanmış, sadece ikisinin duyabileceği kadar kısık sesle. "Umarım o lanet işe girersin de buradan siktir olup gidersin, ikimizi de rahat bırakırsın."

Dáil Éireann'da Mülakat

Annem ertesi sabah Dáil'a vardığında, alyans sol el yüzükparmağında açık seçik görülebiliyormuş. Ön kapıda nöbet tutan polise ismini söylemiş ve yüzünde orada olacağına yüzlerce başka yerde olmayı tercih eder gibi bir ifade olan bu sert görünümlü polis, günlük ziyaretçilerin isimlerinin yazılı olduğu not panosuna baktıktan sonra başını sallayarak annemin listede olmadığını söylemiş.

"Ama listedeyim," demiş annem ve eğilip *11.00 – Bayan C. Hennessy* yazısının bitişiğindeki ismi göstermiş.

"Orada Gogan yazıyor," demiş polis. "Catherine Gogan."

"E hata yapmışlar sadece," demiş annem. "Benim adım Goggin, Gogan değil."

"Randevunuz yoksa içeri alamam."

Annem de tatlı tatlı gülümseyip, "Memur bey," demiş. "Emin olun ki ben Bayan Hennessy'nin beklediği Catherine Gogan'ım. Biri adımı yanlış yazmış, o kadar."

"Nereden bileceğim öyle olduğunu?"

"Eh, ya ben burada beklersem ve Catherine Gogan diye biri gelmezse o zaman onun yerine beni içeri alır mısınız? O, şansını kaçırmış olur, benim de o iş için şansım açılmış olur."

Polis iç çekmiş. "Öf be," demiş. "Bunu zaten evde yeterince çekiyorum."

"Neyi çekiyorsunuz?"

"Ben işe bu tip şeylerden kaçmak için geliyorum," demiş adam.

"Nasıl şeylerden?"

"Hadi gir içeri, sinir etme beni," demiş adam ve annemi kapılardan içeri neredeyse ittirerek sokmuş. "Bekleme odası şurada, solda. Başka bir yere gitmeye kalkma, yoksa ensende bitiveririm, n'olduğunu şaşırırsın."

"Şahane," demiş annem ve onun yanından geçiverip gösterdiği odaya doğru yürümüş. İçeri gidip oturunca etrafındaki mekânın görkemine bakmış ve kalbinin gümbürdediğini fark etmiş.

Birkaç dakika sonra kapı açılmış ve içeriye ellili yaşlarında gibi gösteren, kuzgun karası saçlarını kısa kestirmiş, söğüt ağacı gibi incecik bir kadın girmiş.

"Küçükhanım? Catherine Goggin siz misiniz?" demiş yaklaşarak. "Ben Charlotte Hennessy."

"Aslında Bayan Goggin," demiş annem hemen ayağa kalkıp ve kadının dostane yüz ifadesi anında endişeli bir hâl almış.

Annemin karnını fark ederek, "Aa," demiş. "Ah canım."

"Tanıştığıma memnun oldum," demiş annem. "Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim. Umarım iş için hâlâ birisini arıyorsunuzdur?"

Bayan Hennessy'nin ağzı, tekne güvertesinde canı çıkana dek kımıldanan balıklar gibi birkaç kez açılıp kapanmış. "Bayan Goggin," demiş, ikisinin de oturması gerektiğini işaret ederken gülüşü geri gelmiş. "Arıyoruz, evet ama ne yazık ki bir yanlış anlaşılma olmuş."

"Ya?" demiş annem.

"Ben çay salonu için bir kız arıyordum, anlarsınız ya? Çocuk bekleyen evli bir kadın değil. Biz burada, Dáil Éireann'da evli kadınları çalıştıramayız. Evli kadınların evde, kocalarının yanında olmaları gerekir. Kocanız çalışmıyor mu yoksa?"

"Çalışırdı," demiş annem ve kadının gözlerinin içine bakmış, alt dudağının biraz titremesine de izin vermiş; bütün sabah banyoda ayna karşısında çalıştığı bir performansmış bu.

"Yani işinden mi oldu? Üzgünüm ama yine de sizin için yapabileceğim bir şey yok. Bizim tüm kızlarımız bekâr kızlardır. Sizin gibi genç kızlardır bittabi ama evli değillerdir. Beyefendiler işlerin böyle yürümesini tercih eder."

"İşinden olmadı Bayan Hennessy," demiş annem ve cebinden mendilini çıkarıp gözlerini silmiş. "Hayatından oldu."

"Ay, canım, çok üzgünüm," demiş Bayan Hennessy ve şok içinde, eli boğazına gitmiş. "Zavallı adam. N'oldu ona, ayıptır sorması?"

"Savaş oldu Bayan Hennessy."

"Savaş mı?"

"Savaş. Tıpkı ondan önce babasının ve daha önce de büyükbabasının yaptığı gibi, savaşa gitti. Almanlar öldürmüş onu. Yakında bir ay olacak. El bombası paramparça etmiş. Ondan geriye sadece kol saatiyle takma dişi kaldı bana. Alt dişleri."

Uydurduğu hikâye buymuş ve kafasında bile riskli olduğunun farkındaymış çünkü bazıları –birçoğu da o mecliste çalışanlardan bazıları– Britanyalılar için savaşa giden İrlandalılara kötü gözle bakarmış. Ama bu hikâyenin kahramanca bir tarafı varmış ve annem her nedense bu yoldan yürümesi gerektiğine karar vermiş.

"Zavallı bahtsız şey," demiş Bayan Hennessy ve annemin elini sıkmak için uzandığında, annem yolu yarıladığını anlamış. "Üstelik siz aile kurmak üzereyken. Trajedi resmen," demiş.

"Trajedileri düşünecek vaktim olsaydı, trajedi olurdu," demiş annem. "Ama yok, işin doğrusu. Bu ufaklığı düşünmem lazım," diye eklemiş ve elini korumacı bir tavırla karnına yerleştirmiş.

"İnanmayacaksın ama," demiş Bayan Hennessy, "aynı şey Birinci Savaş'ta benim Jocelyn Teyze'min başına geldi. O da Albert Enişte'yle sadece bir senedir evliyken, Albert Enişte tutup Brit'lere katılmasın mı, sonra da gidip Passchendaele'de[4] kendisini öldürtmesin mi? Teyzem haberi aldığı gün hamile olduğunu da öğrenmişti."

---

4 Britanya İmparatorluğu'nun sömürgelerinden oluşan İtilaf birliklerinin, Belçika'da bu bölgede Almanlara karşı yürüttüğü savaş. Birinci Dünya Savaşı'nın en büyük muharebelerinden biri olarak anılır. [E.N.]

Annem öne eğilerek, "Ayıptır sorması Bayan Hennessy," demiş, "Jocelyn Teyze'niz bu durumla nasıl başa çıktı? Sonu iyi oldu mu?"

"Aman, hiç dert etmedi," diye belirtmiş Bayan Hennessy. "Öyle iyimser bir kadın görmemişsinizdir. İşine gücüne baktı işte, anlarsınız ya. Ama tabii o günlerde insanlar öyle yapardı. Müthiş kadınlardı her biri."

"Muhteşem kadınlar, Bayan Hennessy. Ben de belki sizin Jocelyn Teyze'nizden bir iki şey öğrenebilirim."

Kadın memnuniyetle gülümsemiş ama sonra gülüşü yine biraz solmuş. "Yine de," demiş. "Bu iş olabilir mi, bilemiyorum. Doğuma ne kadar kaldığını sorabilir miyim?"

"Üç ay," demiş annem.

"Üç ay. Bu iş tam zamanlı. Herhâlde bebek doğunca izne çıkmanız gerekir."

Annem başını sallamış. Elbette o "büyük plan" yüzünden durumun öyle olmayacağını biliyormuş ama bu an onun beklediği anmış ve gerekeni yapmaya kararlıymış.

"Bayan Hennessy," demiş. "Siz nazik bir kadına benziyorsunuz. Rahmetli annemi hatırlatıyorsunuz bana, ömrünün her günü ilgilenmişti benimle, ta ki geçen sene kansere yenik düşene kadar..."

"Ay, canım, ne çilen varmış!"

"Sizin yüzünüzde onun nezaketi var Bayan Hennessy. Şimdi izninizle bütün gururumu ayaklar altına alıp kendimi sizin merhametinize bırakıyorum ve bir öneride bulunuyorum. Benim bir işe ihtiyacım var Bayan Hennessy, hem de çok ihtiyacım var, çocuk doğunca param olsun diye kenara ayırmak için ve şu an da neredeyse hiç param kalmadı. Beni önümüzdeki üç ay için kabul etmeye razı olursanız sizin için karınca gibi çalışırım, asla pişman etmem; vaktim gelince de belki bir ilan daha verirsiniz ve benim şu anda bu fırsata nasıl ihtiyacım varsa aynı şekilde ihtiyaç duyan bir genç kız bulursunuz."

Bayan Hennessy arkasına yaslanmış, gözleri dolu doluymuş. Şimdi bunu düşündüğümde, annemin neden Dáil'daki bir işe başvurduğunu

merak ediyorum, hâlbuki Liffey'nin karşı tarafında Ernest Blythe[5] için seçmelere girse daha iyiymiş bence.

"Sağlığın," demiş Bayan Hennessy sonunda. "Ayıptır sorması sağlığın nasıl, genel açıdan?"

"Turp gibiyim," demiş annem. "Hayatımda bir gün bile hasta olmadım. Son altı ayda bile."

Bayan Hennessy iç çekmiş ve etraftaki duvarlara göz gezdirmiş, orada yaldızlı çerçevelerin içinde betimlenen onca adam ona rehberlik edebilirmiş gibi. W. T. Cosgrave'in bir portresi, Bayan Hennessy'nin omzunun üstünde asılıymış ve anneme her yalanını anlayabiliyormuş ve o tuvalden bir kurtulabilse annemi bastonuyla kovalayacakmış gibi öfkeyle bakıyormuş sanki.

Annem biraz sonra, "Savaş da neredeyse bitti," demiş, yaptıkları konuşma düşünülünce biraz yersiz kaçsa da. "Hitler'in kendi canına kıydığını duydunuz mu? Gelecek hepimiz için parlak görünüyor."

Bayan Hennessy başını sallamış. Omuz silkerek, "Duydum, evet," demiş. "Tanrı günah yazmasın ama anca gider. Artık hepimiz daha güzel günler göreceğiz umarım."

Uzatmalar

O gece Brazen Head'de oturmuş, büyük bir seramik kâsenin içinden hep birlikte güzel bir yahni yerlerken, annem, Seán ile Smoot'a, "Yani karar ikinizin," demiş. "Haftaya ilk haftalığımı alınca da gidebilirim, bebek doğana kadar Chatham Sokağı'nda da kalabilirim, kalırsam kira olarak size o zamana dek kazandıklarımın üçte birini veririm. Kalmak isterim, sonuçta rahat bir yer, ayrıca Dublin'de ikinizden başka kimseyi tanımıyorum ama buraya geldiğimden beri bana iyi davrandınız ve misafirliği uzatıp tat kaçırmak da istemem."

Seán ona gülümseyerek, "Bence sorun yok," demiş. "Ben böyle mutluyum. Ama tabii, ev aslen Jack'in, yani karar da onun."

---

5 Abbey Tiyatrosu'nun genel müdürlüğünü yapan kişi, aynı zamanda eski gazeteci ve siyasetçi. [Ç.N.]

Smoot masanın ortasındaki tabaktan bir parça ekmek alıp bununla kâsesinin kenarını sıyırmış, yahninin tek lokmasını bile heba etmemiş. Ekmeği ağzına atıp dikkatle çiğnedikten sonra yutkunmuş, sonra da bardağına uzanıp birasını yudumlamış.

"Yani sana bunca zamandır katlandık Kitty," demiş. "Birkaç ay daha katlansak çok fark etmez herhâlde."

Çay Salonu

Dáil'ın çay salonundaki iş, annemin beklediğinden çok daha zormuş ve mekânın özelliği düşünüldüğünde duruma uygun şekilde, her kızın seçilmiş üyelerle muhatap olurken diplomatik davranmayı öğrenmesi gerekiyormuş. Vekiller bütün gün vücut kokularını ve sigara dumanlarını etrafa saçarak binaya girip çıkar, kahvelerinin yanına kremalı pasta veya ekler ister, görgülü insanlar olduklarına dair pek bir işaret de göstermezlermiş. Bazıları kızlarla flört edermiş ama niyetleri bu cilveleşmelerin ucunun bir yere varması da değilmiş; ötekilerse bunu ümit eder ve engellenirlerse saldırgan tavır sergileyebilirmiş. Önce ayartılıp sonra da adam ondan bıkınca işten çıkarılan kızların hikâyeleri anlatılıyormuş; ahlaksız teklifleri reddedince kovulanların hikâyeleri de varmış. Vekillerden birinin dikkatini çektiğinizde bunun tek bir sonucu olabilir gibiymiş: işsizlik maaşı kuyruğuna girmek. O günlerde Dáil'a seçilen yalnızca dört kadın varmış; annem onlardan MeBus dörtlüsü diye bahsetti: Sligo-Leitrim'den Mary Reynolds, Tipperary'den Mary Ryan, Waterford'dan Bridget Reymond, bir de Monaghan'dan Bridget Rice. En kötüleri de bunlarmış; çalışan kızlarla konuşurken görülmek istemiyorlarmış çünkü adamlardan biri gelip onlardan çaydanlığını ısıtmalarını veya gömleklerinin kol düğmesini dikmelerini isteyebilirmiş.

Anlattığına göre, Bay de Valera[6] çay salonuna çok sık gelmezmiş, çay genellikle onun ofisine bizzat Bayan Hennessy tarafından götürülürmüş ama Bay de Valera da bazen birilerini ararken başını kapıdan

6 Éamon de Valera (1882-1975): Dönemin İrlanda Başbakanı, ileride üçüncü devlet başkanı oldu. [Ç.N.]

içeri sokabilir ve bakanlıklarda temsilci olmayan bazı vekillerin yanına oturur, partinin ruh hâlini ölçüp tartarmış. Annem hafiften ahmak gibi görünen bu uzun, ince adamın daima nazik biri olduğunu söyledi; hatta alt bakanlarından birini anneme parmak şıklattığı için azarlamış ve bu sayede annemin sonsuz minnetini kazanmış.

Birlikte çalıştığı kızlar, annemin hâli karşısında büyük endişe içindeymiş. Artık on yedi yaşında olan; hayalî kocası nihayet sona eren bir savaşta ölmüş ama gayet de gerçek olan çocuğunu artık dünyaya getirmeye hazır görünen anneme hem büyük bir merak hem de acımayla bakıyorlarmış.

Bir gün lavaboda bulaşık yıkarlarken kendisinden yaşça büyük, Lizzie diye bir kız, "Zavallı annen de ölmüş diye duydum, öyle mi?" diye sormuş.

"Öyle," demiş annem. "Korkunç bir kazaydı."

"Kanser diye duymuştum."

"Ha evet," diye yanıtlamış annem de. "Yani korkunç bir talihsizlikti, kansere yakalanmış olması."

"O hastalık için irsi diyorlar," demiş Lizzie; belli ki hangi ortama girse neşe saçıyormuş bu kadın. "Bir gün kendin de yakalanırsın diye korkmuyor musun?"

"Yani, daha önce hiç düşünmemiştim bunu," demiş annem ve durup bunu düşünmüş. "Ama şimdi söyledin ya, başka bir şey düşünemeyeceğim." Bana söylediğine göre, gerçekten de bu hastalığa yakalanma ihtimalini bir an düşünmüş, sonra annesinin, benim büyükannemin hayatta olduğunu, sağlıklı olduğunu, kocası ve saman beyinli altı oğluyla birlikte üç yüz yetmiş kilometre uzakta, Batı Cork'un Goleen köyünde olduğunu hatırlamış. O zaman tekrar rahatlamış.

Büyük Plan

Ağustosun ortasında Bayan Hennessy annemi odasına çağırmış ve annemin işi bırakma vaktinin artık geldiğini düşündüğünü söylemiş.

"Bu sabah geciktim diye mi?" diye sormuş annem. "İlk defa geciktim. Evden çıkarken bina kapısının önünde bir adam duruyordu, suratında sanki beni öldürmek istermiş gibi bir ifade vardı. O orada

durduğu sürece yalnız başıma dışarı çıkmak istemedim. Üst kata çıktım, pencereden dışarı baktım, adam anca yirmi dakika sonra arkasına dönüp Grafton Sokağı'nda gözden kayboldu."

Bayan Hennessy başını iki yana sallayıp, "Geciktiğin için değil," demiş. "Sen bazılarının aksine daima dakik oldun Catherine. Yok, sadece vaktin geldiğini düşünüyorum, o kadar."

"Ama hâlâ paraya ihtiyacım var," diye itiraz etmiş annem. "Kiramı düşünüyorum, çocuğumu düşünüyorum, sonra..."

"Biliyorum, anlıyorum da ama şu hâline bir bakar mısın, kocaman oldun. Artık bir iki günün kaldı doğuma. Hiçbir kıpırtı yok mu?"

"Yok," demiş annem. "Henüz yok."

"Durum şu ki," demiş Bayan Hennessy, "bana... Bir oturur musun Catherine, tanrı aşkına, oturuver. Bu durumda ayakta durmaman lazım zaten. Durum şu ki bazı vekillerden şikâyetler aldım."

"Benim hakkımda mı?"

"Senin hakkında."

"Ama ben hep kibar davranırım mutlaka. Bir tek şu Donegallı vurguncu adam hariç, o da yanımdan her geçişinde bana dayanıyor, 'yastığım' diyor bana."

"Ay onu iyi biliyorum," demiş Bayan Hennessy. "Üç aydır ben de seni gözlemiyor muyum? Sen ömrün boyu burada çalışırdın normalde ama işte, biliyorsun, yakında başka sorumlulukların olacak. Sen benim bir çaycı kızda aradığım her şeye sahipsin. Bu iş için yaratılmışsın."

Annem bunun bir iltifat olduğundan emin olamasa da öyle kabul etmeye karar vererek gülümsemiş.

"Hayır, şikâyet ettikleri konu senin adabın değil. Durumun. Doğuma bu kadar yakın bir kadını görünce iştahlarının kaçtığını söylüyorlar."

"Dalga mı geçiyorsunuz?"

"Öyle dediler bana."

Annem gülmüş, başını iki yana sallamış. "Kim dedi bunları?" diye sormuş. "İsim verir misiniz Bayan Hennessy?

"Verememem, hayır."

"MeBus dörtlüsünden biri miydi?"

"Söyleyemem Catherine."

"Parti üyelerinden miydi?"

"İkisinden de biraz. Fianna Fáil[7] tarafından daha çok gerçi, dürüst olayım. Ama nasıl olduklarını biliyorsun. Fine Gael'dekiler[8] çok rahatsız olmamış gibiler."

"Yoksa şu küçük çakal mı, hani şey bakanı olacak..."

"Catherine, sana hiçbir ayrıntı vermeyeceğim," diye diretmiş Bayan Hennessy ve elini havaya kaldırıp onu susturmuş. "Gerçek şu ki senin zaten birkaç günün kaldı, en fazla bir haftan var ve artık ayakta durmamak senin için de en iyisi. Bana bir iyilik yapıp sorun çıkarmadan işi bıraksan olmaz mı? Çok iyiydin, gerçekten ve..."

"Tabii," demiş annem, biraz daha zaman verilmesi için yalvarmasa daha iyi olacağını anlamış. "Bana çok iyi davrandınız Bayan Hennessy. İşe ihtiyacım varken iş verdiniz, onun çok kolay bir karar olmadığını da biliyorum. Bugün işimi son kez yapacağım ve buradan size kalbimde özel bir yer ayırarak gideceğim."

Bayan Hennessy rahat bir nefes alıp arkasına yaslanmış. "Teşekkür ederim," demiş. "Sen iyi kızsın Catherine. Harika bir anne de olacaksın, biliyor musun? Bir ihtiyacın olursa da..."

"Şey, bir şey var aslında," diye yanıtlamış annem. "Bebek doğduktan sonra dönebilir miyim sizce?"

"Nereye? Buraya mı? Dáil'a mı? Ay yok, mümkün değil. Bir kere bebeğe kim bakacak?"

Annem pencereden dışarı bakıp derin nefes almış. Ve "büyük plan"ı ilk kez o an sesli biçimde dile getirmiş. "Oğlana annesi bakacak," demiş. "Veya kıza. Hangisi olursa artık."

Bayan Hennessy hayret içinde, "Annesi mi?" diye sormuş. "Ama..."

"Bebeğe ben bakmayacağım Bayan Hennessy," demiş annem. "Her şey ayarlandı. Ben doğum yaptıktan sonra ufak tefek, kambur bir

7 (*İrl.*) Kaderin Askerleri: muhafazakâr popülist cumhuriyetçi parti. [Ç.N.]

8 (*İrl.*) İrlandalıların Ailesi: liberal muhafazakâr bir siyasi parti. [Ç.N.]

Redemptorist[9] rahibe, hastaneye gelip bebeği alacak. Dartmouth Meydanı'ndan bir çift evlat edinecek."

"Üzerime iyilik sağlık!" demiş Bayan Hennessy. "Peki bu karar ne zaman alındı ayıptır sorması?"

"Hamile olduğumu öğrendiğim gün karar vermiştim. Çok gencim, hiç param yok, çocuğa bakma ihtimalim de sıfır. Kalpsiz biri değilim, emin olun ama bebeği gerçekten güzel bir evde büyütebilecek bir aileye verirsem onun için daha iyi olur."

"Ya..." demiş Bayan Hennessy ve bunu bir düşünmüş. "Yani, böyle şeyler oluyor tabii. Peki bu kararından sonra pişman olmayacağından emin misin?"

"Değilim ama her halükârda en iyisi bu bence. Çocuk, onların yanında benim yanımda olacağından daha şanslı olur. Onlarda para var Bayan Hennessy. Bendeyse metelik yok."

"Peki ya kocan? O böyle olsun ister miydi?"

Annem bu iyi kalpli kadına daha fazla yalan söylemeyi kendisine yedirememiş ve utancı belki de yüzüne yansımış.

Bayan Hennessy sonunda, "Bay Goggin diye biri olmadığını düşünsem haklı olur muyum?" diye sormuş.

"Olursunuz," demiş annem sessizce.

"Ya alyans?"

"Kendim aldım. Coppinger Row'daki bir dükkândan."

"Ben de öyle düşünmüştüm. Hiçbir erkek asla o kadar zarif bir şey almayı düşünmez."

Annem gözlerini kaldırıp hafifçe gülümsemiş ve Bayan Hennessy'nin ağlamaya başladığını görünce şaşırmış ve elini cebine atıp ona mendil uzatmış.

"İyi misiniz?" diye sormuş, bu beklenmedik duygu kabarması onu afallatmış.

"İyiyim," demiş Bayan Hennessy. "Yok bir şeyim."

"Ama ağlıyorsunuz."

"Birazcık işte."

9 Misyonerlik odaklı bir Katolik cemaati. [Ç.N.]

"Söylediğim bir şey yüzünden mi?"

Bayan Hennessy gözlerini kaldırıp güçlükle yutkunmuş. "Bu odayı günah çıkartma hücresi gibi düşünebilir miyiz?" diye sormuş. "Birbirimizle konuştuklarımız burada kalabilir mi?"

"Elbette," demiş annem. "Siz bana çok iyi davrandınız. Umarım size karşı kendimi çok yakın hissettiğimi, çok saygı duyduğumu da biliyorsunuzdur."

"Çok tatlısın. Ama bana söylediğin hikâyenin doğru olmadığını daha en baştan tahmin etmiştim ve bana senin durumundayken kimsenin göstermediği şefkati göstermek istemiştim. Ben de sana Bay Hennessy diye birisinin asla olmadığını söylesem belki şaşırmazsın." Bayan Hennessy sol elini uzatmış ve ikisi de onun alyansına bakmışlar. "Bunu 1913'te Henry Sokağı'ndaki bir dükkândan dört şiline almıştım."

"Sizin de mi çocuğunuz vardı?" diye sormuş annem. "Yalnız başınıza büyütmek zorunda mı kaldınız?"

Bayan Hennessy tereddütle, "Pek sayılmaz," demiş. "Ben Westmeathliyim, biliyor musun Catherine?"

"Biliyorum, evet. Söylemiştiniz."

"Oradan ayrıldıktan sonra bir daha adımımı atmadım. Ama Dublin'e geliş sebebim de bebeğimi doğurmak değildi. Evimde doğurmuştum. O zamana kadar her gece içinde uyuduğum yatak odasında, zavallı çocuğun peyda olduğu odada."

"Peki n'oldu çocuğa?" diye sormuş annem. "Erkek miydi, kız mıydı?"

"Kızdı. Ufak bir kızdı. Çok güzel bir ufaklıktı. Ömrü uzun olmadı. Bebek içimden çıkar çıkmaz annem göbek bağını kesti, babam da onu arka taraftan dışarı çıkardı, orada bir kova dolusu su bekliyordu, bebeği bir iki dakika suyun altında tuttu, boğulana kadar. Sonra da birkaç gün önceden kazdığı mezara fırlattı, üstünü örttü ve iş orada bitti. Kimsenin haberi olmadı asla. Komşuların da, rahibin de, polisin de."

"Tövbeler tövbesi," demiş annem ve dehşet içinde arkasına yaslanmış.

"Onu kucağıma almaya bile fırsatım olmadı," demiş Bayan Hennessy. "Annem beni temizledi ve aynı gün ilerleyen saatlerde evden kovuldum. Bir daha geri dönmeyeceğimi söylediler."

"Ben de vaiz kürsüsünde yaftalandım," demiş annem. "Bölge rahibi bana orospu dedi."

"O kalas heriflerde bir nebze olsun sağduyu yoktur," demiş Bayan Hennessy. "Ben rahiplerdeki acımasızlığı başka kimsede görmedim. Bu ülke var ya..." Gözlerini kapamış, başını iki yana sallamış; annem onun çığlık atmak istermiş gibi göründüğünü söyledi.

Annem sonunda, "Korkunç bir hikâye bu," demiş. "Bebeğin babası size evlilik teklif etmemiştir herhâlde?"

Bayan Hennessy acı acı gülmüş. "Edemezdi ki," demiş. "Evliydi zaten."

"Karısı öğrendi mi?"

Bayan Hennessy ona uzun uzun bakmış ve konuştuğunda sesi hem kısıkmış hem de utanç ve tiksinti doluymuş. "Gayet iyi biliyordu," demiş. "Göbek bağını kesti demedim mi?"

Annem bir an hiçbir şey söylememiş ve Bayan Hennessy'nin kastını nihayet anladığında elini ağzına götürmüş, kusacak gibi olmuş.

"Dediğim gibi, olur böyle şeyler," demiş Bayan Hennessy. "Kesin kararını verdin mi Catherine? Çocuğu evlatlık verecek misin?"

Annem konuşamasa da başını sallamış.

"O zaman doğumdan sonra iyileşmek için kendine bir iki hafta ver, sonra bana geri dön. İnsanlara bebeğin öldüğünü söyleriz, kısa süre içinde hepsi unutur gider."

"Olur mu öyle?" diye sormuş annem.

"Onlar için olur," diye yanıtlamış Bayan Hennessy ve uzanıp annemin elini eline almış. "Ama şunu da ne yazık ki söylemem lazım Catherine, senin için çok iyi olmayacak."

Şiddet

O akşam hava kararırken annem eve doğru yürüyormuş. Chatham Sokağı'nın köşesini dönerken Clarendon's isimli pubdan bir siluetin dengesiz adımlarla dışarı çıktığını görünce rahatsız olmuş; o sabah evin kapısında belirip kendisinin işe geç kalmasına yol açan adamın ta kendi-

siymiş. Müthiş şişmanmış, kırışık yüzü alkolden kızarmış, iki üç günlük kirli sakalı yüzünden serseri gibi görünüyormuş.

Annem bina kapısına doğru yürürken, "İşte buradasın şimdi," demiş adam, nefesindeki viski kokusu o kadar kesifmiş ki annemin ondan uzaklaşması gerekmiş. "Kanlı canlı, pek de çirkin."

Annem hiçbir şey söylememiş, cebindeki anahtarı çıkarmış ama gerginlikten düzgünce yerleştirememiş.

Adam yukarıdaki pencereye bir bakarak, "Yukarıda odalar var, değil mi?" diye sormuş. "Çok mu, yoksa sadece bir tane mi?"

"Sadece bir tane," demiş annem. "Yani kalacak yer arıyorsanız maalesef yanlış yere geldiniz."

"Senin bu aksanın... Corklu gibi geliyorsun. Nerelisin sen? Bantry mi? Drimoleague mi? Bir zamanlar Drimoleagueli bir kız tanımıştım. Onu isteyen her adamın peşine takılan, beş para etmez bir şeydi."

Annem gözlerini kaçırıp anahtarı tekrar denemiş, anahtar kilide sıkışınca çıkarmak için sertçe bükmüş, bir yandan da sessizce sövmüş.

"Işığın önünden çekilebilirseniz," demiş ve dönüp adamın gözlerinin içine bakmış.

Adam, "Sadece tek daire..." demiş ve bunu düşünürken çenesini kaşımış. "Demek onlarla yaşıyorsun, öyle mi?"

"Kimlerle?"

"Baştan aşağı tuhaf bir düzen."

Annem, "*Kimler*le?" diye ısrarla sormuş.

"İbne arkadaşlarınla tabii ki. Ama senden ne isterler ki? Kadınlarla hiç işi olmaz ikisinin de." Annemin karnına bakıp başını iki yana sallamış. "Onlardan biri mi yaptı bunu? Yok, asla içlerinde yoktur onların. Sen muhtemelen kimin sorumlu olduğunu bile bilmiyorsundur, değil mi, küçük kevaşe seni."

Annem tekrar kapıya dönmüş ve anahtar bu kez kolayca içeri kaymış ve kilit açılmış. Ama içeri giremeden, adam onu itip öne geçmiş ve koridora girmiş, annem de sokakta kalakalmış, n'apacağını şaşırmış. Anca adam merdiveni çıkmaya başlayınca annem de kendine gelip içeri izinsiz girilmesine öfkelenebilmiş.

"İn aşağı oradan," diye seslenmiş arkasından. "Burası özel bir konut, duyuyor musun beni? Polisi ararım bak!"

Adam, "Kimi istersen ara ulan!" diye kükremiş, annem de sokağın sağına soluna bakmış ama in cin top oynuyormuş. Tüm cesaretini toplayıp adamın peşinden merdiveni çıkmış, adam yukarıda kapı tokmağını kurcalıyor ama çeviremiyormuş.

Tombul işaretparmağını anneme doğrultup, "Hemen aç bunu," demiş, adamın uzun tırnaklarının içinde barınan pislik annemin gözünden kaçmamış. *Çiftçidir bu*, diye geçirmiş içinden. Adam da Cork aksanıyla konuşuyormuş ama Batı Corklu değilmiş, çünkü öyle olsa annem hemen tanırmış. "Hemen aç şunu küçük kız, yoksa tekmeyi geçiriveririm."

"Açmayacağım," demiş annem. "Ve sen de burayı terk edeceksin, yoksa..."

Adam anneme sırtını dönmüş, onu kışkışlamış ve dediği gibi, sağ ayağını kaldırıp kapıya okkalı bir tekme savurmuş; kapı da savrularak açılmış, duvara çarpmış, bu da raftaki saksılardan birinin müthiş bir şangırtıyla küvete düşmesine yol açmış. Oturma odası boşmuş ama adam, hemen arkasında annemle birlikte sendeleyerek içeri girerken bitişikteki yatak odasından gergin sesler geliyormuş.

Sarhoşluktan yalpalayan adam, "Çık dışarı Seán MacIntyre!" diye kükremiş. "Hemen gel buraya, yoksa dayakla terbiye ederim seni. Uyarmıştım, ikinizi bir daha birlikte yakalarsam neler yapacağımı söylemiştim."

Bastonunu kaldırmış –annem onda bir baston olduğunu o âna dek fark edememiş– ve masaya birkaç kez sertçe vurmuş, çıkardığı sesle annemi havaya sıçratmış. Annemin kendi babasında da tıpkı bunun gibi bir baston varmış ve annem daha önceleri onun o bastonu abilerinden birine öfkeyle vurduğuna defalarca şahit olmuş. Annemin sırrı ortaya çıktığında büyükbabam bastonunu onun üstünde de kullanmaya kalkmış ama şükürler olsun ki büyükannem tutmuş onu.

"Yanlış yere geldin!" diye haykırmış annem. "Delilik bu!"

Adam tekrar, "Çık dışarı!" diye kükremiş. "Çık dışarı yoksa oraya gelip kendim çıkarırım seni. Çık hadi!"

Onu kolundan çeken annem, "Git buradan!" demiş ama adam, annemi sertçe itmiş ve koltuğa çarpıp düşmesine yol açmış; bundan dolayı annemin sırtına hızla bir ağrı yayılmış ve saklanacak yer arayan fareler misali, omurgası boyunca ilerlemiş. Adam, yatak odası kapısına uzanmış, kapıyı ardına kadar açmış ve içeride annemi şaşkına döndüren bir manzara belirmiş: Seán ile Smoot anadan üryan ve sırtlarını karyola başlığına vermiş hâldelermiş, yüzlerinde dehşet dolu ifadeler varmış.

Adam, "Aman yarabbi," demiş ve tiksinerek arkasına dönmüş. "Hemen buraya gel, pis namussuz seni."

Yataktan fırlayan Seán, "Babacığım," demiş ve hemen pantolonuyla gömleğini kuşanırken annem de gayriihtiyari onun çıplak vücuduna bir göz atmış. "Babacığım lütfen, gel aşağı inelim de..."

Seán oturma odasına girmiş ama başka tek kelime edemeden adam, yani Seán'ın öz babası onu ensesinden tutup başını duvarda sabit duran ve üstünde sadece üç kitap –Kitab-ı Mukaddes, *Ulysses*'in bir nüshası ve Kraliçe Victoria biyografisi– bulunan rafa geçirmiş. Korkunç bir ses duyulmuş ve Seán ruhunun derinliklerinden geliyormuş gibi bir inilti çıkarmış, arkasına döndüğünde beti benzi atıkmış ve alnında siyah bir iz göze çarpıyormuş, ne olacağı belli değilmiş gibi orası bir an için titreyip zonklamış, sonra da kızarmış ve kanamaya başlamış. Dizlerinin bağı çözülen Seán yere yığılmış; adam eğilip onu bir eliyle tutarak kapıya doğru sürüklemiş, orada ona defalarca tekme savurmuş, bastonuyla vurmuş, her darbeyle başka bir küfür sallamış.

Annem, "Rahat bırak onu!" diye haykırarak adamın üstüne atılırken Smoot da bir hurling sopasıyla yatak odasından çıkmış –sopanın üstündeki çıkartmada iki kule, bir de aralarında seyreden bir gemi varmış– ve saldırganın üstüne çullanmış. Çırılçıplakmış ve annem o ânın dramasına rağmen hem Seán'ın, babamın veya herhangi bir dayımın göğüslerinden farklı olarak Smoot'un göğsünü kaplayan kılları hem de onlara yaklaşırken bacaklarının arasında hâlâ pırıldayarak sallanan uzun aleti karşısında şok olmuş.

Sopayı sırtına yiyen adam böğürse de darbe etkisizmiş; adam, Smoot'u öyle bir güçle ittirmiş ki genç adam kanepenin üstünden

sırtüstü yuvarlanıp yatak odası kapısından içeri düşmüş ve annem bu delikanlıların, Cork otobüsü Dublin'e vardığından beri sevgili olduklarını işte o anda anlamış. Böyle insanları daha önce duymuşmuş. Okuldaki çocuklar bunlarla sürekli dalga geçermiş. Smoot'un, kendisini orada hiç istememiş olmasına şaşmaması gerektiğini düşünmüş annem. Orası onların aşk yuvası olacakmış, mevzu buymuş. Ve annem orada dış kapının mandalıymış.

Annem "Jack!" diye haykırırken Peadar MacIntyre –adamın ismi buymuş– oğlunu bir kez daha başından kavrayıp vücuduna kaburganın kırılma sesini annemin duyabileceği kadar haşin bir tekme atmış. Annem "Seán!" diye bağırmış ama oğlanın başı ona doğru döndüğünde, gözleri ardına kadar açıkmış ve annem onun çoktan bu dünyadan ayrılıp öteki dünyaya geçtiğini anlamış. Yine de onun daha da hasar görmesine izin veremezmiş; tekrar odaya koşmuş, adamı onun üstünden çekmeye kararlıymış ama daha ilk denemesinde, adam onu kolundan tutmuş ve seri bir hareketle ona feci bir tekme sallayıp açık kapıdan dışarıya, merdivene savurmuş; sonradan söylediğine göre, annem düştüğü her basamakta kendi ölümüne daha da yaklaştığını hissetmiş.

Alt kata küt diye inen annem bir an sırtüstü uzanmış, tavana bakmış, nefessiz kalmış. Ben de onun karnında bu hakarete sert bir itirazda bulunmuş, zamanımın geldiğine karar vermişim ve ben rahimden kurtulup ilk yolculuğuma başlarken annem tüyler ürperten bir çığlık atmış.

Kendisini ayağa kalkmaya zorlamış, etrafına bakmış. Onun yerinde başka bir kadın olsa bina kapısını açıp kendisini Chatham Sokağı'na atar, avazı çıktığı kadar *İmdat!* diye bağırırmış. Ama Catherine Goggin böyle biri değilmiş. Seán'ın öldüğünden şüphesi yokmuş ama Smoot hâlâ yukarıdaymış; annem onun canını kurtarmak için yalvardığını duyabiliyormuş; bunu da dayak sesleri, acı çığlıklar ve Seán'ın babasının ona da saldırırken yağdırdığı küfürler izlemiş.

Her hareketiyle inlese de kendisini ilk basamağa atmış, sonra bir basamak daha çıkmış, bir basamak daha, bir tane daha, merdivenin yarısına gelene kadar. Ben varlığımı hissettirince çığlığı basmış ve bana sonradan söylediğine göre, kafasındaki ses ona benim dokuz ay bekledikten

sonra dokuz dakika daha bekleyebileceğimi söylemiş. Merdiveni çıkmayı sürdürmüş ve daireye yüzü ter içinde girmiş, bacaklarından aşağı kan ve su sızmaktaymış, bir de karşısındaki aynada saçı başı dağınık, dudağı yarık, elbisesi yırtık deli kadını görünce ödü patlamış. Ötedeki odada tekmeler ve baston darbeleri sürerken Smoot'un haykırışları giderek cılızlaşmaktaymış; Seán'ın cesedinin üstünden geçen annem, onun bir zamanlar yakışıklı olan yüzünde açık kalan gözlerine şöyle bir bakıvermiş ve üzüntüyle feryat etmemek için kendisini zor tutmuş.

Ben, *Geliyorum*, diye düşünürken annem kararlı adımlarla ilerlemiş, odada silah niyetine kullanabileceği bir şey olup olmadığına bakmış ve Smoot'un yere düşürdüğü hurling sopası gözüne çarpmış. *Bana hazır mısın?*

Sopayı tek bir kez, seri bir hareketle savurması yetmiş, ellerine sağlık; sonra Peadar MacIntyre bayılıp düşmüş. Ölmemiş –sekiz sene daha yaşamış üstelik, ta ki semt pubında balık kılçığı yüzünden boğulana dek; mahkeme jürisi onu akli dengesi bozuk bir oğula sahip olduğu için suçunu ağır tahrik altında işlediğine karar kılıp serbest bırakmış– ama şuurunu yitirmiş; annemle ikimiz de kendimizi Smoot'un üstüne bırakmışız, zavallı adamcağızın yüzü dayaktan mahvolmuş, düzensiz nefes alıyormuş, artık o da ölüme yakınmış.

Annem onun yüzünü kucağına alıp, "Jack!" diye haykırmış, sonra da tüm benliği ona ıkınmasını, hemen ıkınmasını söyleyince tüyler ürperten bir çığlık koparmış ve başım bacaklarının arasında belirmeye başlamış. "Jack, benimle kal. Ölme, duyuyor musun Jack? Ölme!"

"Kitty," demiş Smoot ve bu kelime, iki kırık dişle beraber ağzından dışarı dökülürken boğuk boğuk çıkmış.

"Bana sakın Kitty deme ulan!" diye kükreyen annem, vücudumun birazı daha ağustos gecesine doğru dışarı çıkarken bir kez daha bağırmış.

Gözleri kapanmaya başlayan Smoot, "Kitty," diye fısıldamış ve annem vücudu ıstırap içindeyken onu sarsmış.

"Yaşaman lazım Jack!" diye haykırmış. "Yaşaman lazım!"

Sonra da bayılmış olmalı çünkü oda tekrar sessizliğe bürünmüş, ta ki bir dakika sonra, ben huzur ve sessizliği fırsat bilip minik bedenimin

kalanını Chatham Sokağı'ndaki üst kat dairenin pis halısına kan, plasenta ve salgı yığını içerisinde itene kadar. Kafamı toplamak için biraz bekledikten sonra ciğerlerimi ilk kez açmış ve bu şamatanın nedenini öğrenmek için aşağıdaki pubdan merdivenleri koşarak çıkıp gelen adamların duymuş olmaları muhtemel muazzam bir kükreyişle dünyaya geldiğimi, doğduğumu, nihayet buranın bir parçası olduğumu duyurmuşum.

~1952~

Popülerliğin Kabalığı

Açık Pembe Mantolu Küçük Kız

Julian Woodbead ile ilk kez, babası en kıymetli müvekkilinin hapse girmesine engel olmak için neler yapılabileceğini tartışmak için Dartmouth Meydanı'ndaki eve geldiğinde tanıştım. Max Woodbead bir hukuk danışmanıydı, hem de herkesin ortak fikrine göre çok iyi bir danışmandı; Dublin sosyetesinin en üst tabakalarına dâhil olma yönünde dizginlenemez bir arzusu ve Dörtlü Adliye yakınlarında, Ormond Quay'de bir işyeri vardı. Penceresinden baktığında Liffey'nin karşısına, Mesih Kilisesi Katedrali'ne doğru uzanan manzaranın tadını çıkarır ve ikna edicilikten uzak olsa da çanların çaldığını her duyuşunda dizlerinin üstüne çöküp kendisinin de dünyaya geldiği 1914 Eylül'ünün aynı gününde Aziz Petrus'un tahtına oturan Merhum Papa XV. Benedict için dua ettiğini iddia etmekten keyif duyardı. Üvey babam onu kumar, kadınlar, dolandırıcılık, vergi kaçakçılığı ve *Dublin Evening Mail* gazetesi çalışanlarından birine saldırıyı içeren (ama bunlarla sınırlı olmayan) bir dizi talihsizliğin ardından tutmuştu. Charles'ın, yatırım ve müşteri portföyleri müdürü olarak önemli bir konumda yer aldığı İrlanda Bankası, çalışanlarının iş dışındaki hayatlarını nasıl geçirmeleri gerektiği hakkında özel kurallara sahip olmasa da babamın onlara kötü bir nam getirmesini doğru bulmuyordu. Babam son aylarda Leopardstown Yarışları'nda binlerce sterlinlik kumar oynarken görülmüş, Shelbourne Oteli'nden sabahın dördünde bir fahişeyle çıkarken fotoğrafı çekilmiş, sarhoşken Ha'penny Köprüsü'nün kenarından işediği için para cezası yemiş ve Radio Éireann'a verdiği röportajda Brit'lerin, Paskalya Ayaklanması'nın[10] ardından başta planladıkları üzere Maliye

10 İrlandalı cumhuriyetçilerin Büyük Britanya yönetimine karşı 24 Nisan 1916'da Dublin'de başlattığı isyan. [E.N.]

Bakanı Seán MacEntee'yi vurmuş olsalardı İrlanda ekonomisinin daha iyi bir konumda olacağını söylemişti. Ayrıca Grafton Sokağı'nda yedi yaşında bir çocuğu kaçırmaya çalıştığı için de uyduruk bir ceza almış, sadece kınanmıştı; benim boyumda ve benimkiyle aynı saç rengine sahip olsa da ne yazık ki dilsiz olan bu korkmuş çocuğu ben zannettiği için elinden tutup Trinity Koleji'ne sürüklemişti. Babamın ünlü bir aktrisle ilişki yaşadığını iddia eden *Irish Press*, "Aydın okurlarımızın da tanıyabileceği üzere, yine bir parça şöhrete sahip eşi ıstıraplı bir hastalık olan kulak yolu kanserini yeni yeni atlatmaktayken, kendisinin tiyatrocu bir hanımla gayrimeşru kaçamaklar" yapmasından ötürü onu kınayarak bu durumdan hoşnutsuzluğunu açık seçik belirtmişti. Bunun neticesinde Gelir İdaresi, babamın hesaplarına resmî bir soruşturma başlatmış ve kimseyi şaşırtmayacak biçimde, babamın yıllardır sahte vergi beyanlarında bulunduğunu ve bundan otuz bin sterlinin üstünde haksız gelir elde ettiğini keşfetmişti. Bunun üzerine bankadan derhâl uzaklaştırılmıştı; Gelir İdaresi'ndeki adam da babam başkalarına ibret olsun diye hukuk sisteminin tüm gücünü kullanmaya niyetli olduğunu açıklamış, ondan sonra da kaçınılmaz olarak Max Woodbead aranmıştı.

Tabii, "babam" derken anneme yedi sene önce vicdanını rahatlatmak için Goleen'deki Denizin Yıldızı Meryem Ana Kilisesi'nin önünde iki yeşil sterlin banknotu uzatan adamı kastetmiyorum. Uygun bir çocuk bulma konusundaki yardımları için Redemptorist manastırına yüklü bir çek yazdıktan sonra eşi Maude ile birlikte bana evlerini açan Charles Avery'yi kastediyorum. En baştan itibaren, beni evlat edinen ebeveynlerimden öte bir şey değillermiş gibi davranmış, hatta ben bu sözcükleri anlamaya başlar başlamaz beni bu ayrıntı hakkında eğitmeye girişmişlerdi. Maude, bunu ileri zamanlarda gerçeğin ortaya çıkmasını ve sonradan onları beni aldatmakla suçlamamı istemediği için yaptıklarını iddia ederken Charles ise asıl sebebin, eşinin hatırı için evlat edinmekten mutlu olmasına rağmen benim gerçek bir Avery olmadığım ve yetişkinliğimde mali açıdan gerçek bir Avery'yle ilgilenildiği gibi ilgilenilmeyeceği üzerine açık konuşmak olduğunda diretmişti.

"Bunu daha çok bir kiracılık gibi düşün Cyril," demişti Charles; bir zamanlar sahip oldukları ve çok sevdikleri spanyel cinsi köpeklerinin ismini vermişlerdi bana. "On sekiz senelik bir kiracılık. Ama bu süre zarfında hep birlikte iyi geçinmememiz için hiçbir sebep yok, değil mi? Gerçi benim kendi oğlum olsaydı senden daha uzun boylu olurdu diye düşünmek istiyorum. Ragbi sahasında da biraz daha yetenek sergilerdi. Ama sen de çok beter değilsin galiba. Tanrı bilir başka kimler gelebilirdi bize. Bir ara Afrikalı bir bebek almamızı bile önermişlerdi, biliyor musun?"

Charles ile Maude'un samimi ama lakaytlıktan uzak bir ilişkileri vardı. Çoğu gün evin idaresi için gerekli birkaç üstünkörü cümlenin dışında birbirleriyle pek az işleri olurdu. Charles her sabah sekizde evden çıkar ve nadiren gece yarısından önce dönerdi, dönünce de üstünde içki veya ucuz parfüm kokusu olup olmadığını umursamadan anahtarı kilide sokmaya çalışırken verandada bir iki dakika geçirirdi. Aynı oda şöyle dursun, aynı katta bile uyumazlardı, ben geldiğimden beri bunu hiç yapmamışlardı. El ele tutuştuklarını, öpüştüklerini, birbirlerine sevgi sözcükleri söylediklerini bir defa bile görmedim. Bununla birlikte asla kavga da etmezlerdi. Maude, Charles'ı idare edebilmek için ona bir ayak iskemlesi gibi, kimseye faydası olmasa da etrafta bulunması faydalı bir şeymiş gibi davranırdı; Charles ise eşine pek az ilgi göstermesine rağmen onun varlığını hem güven verici hem de huzursuz edici bulurdu, tıpkı Bay Rochester'ın Thornfield Salonu'nun tavan arasında dolanan Bertha Mason'a karşı duymuş olması kuvvetle muhtemel hisler gibi; gündelik hayatının değiştirilemez bir parçası olarak geçmişten bir yadigâr.

Kendi çocukları yoktu elbette. Küçüklüğümden bugüne Maude'a dair aklımda capcanlı kalan hatıra şudur ki bana güvenip bir zamanlar, Charles'la evlendiklerinden bir sene sonra, ufak bir kızları olduğunu ama zor bir doğum geçirdiğini ve hem Lucy isimli çocuğun öldüğünü hem de kendisinin doğumda geçirdiği ameliyat yüzünden bir daha hamile kalamayacağını gizli gizli söylemişti.

"Bu birçok açıdan büyük bir şans ve rahatlık Cyril," demiş ve sigarasını yakıp Dartmouth Meydanı'nın ortasında etrafı çitle çevrili parka göz gezdirmişti, oraya izinsiz giren olup olmadığına bakıyordu. (Bahçeler,

aslında halkın malı olmasına rağmen Maude burada oturmayanların bahçelere gelmesinden nefret ederdi ve pencerelerin camlarına vurup bu insanları köpek kışkışlar gibi kovalamasıyla ünlüydü.) "Bir erkeğin çıplak vücudundan daha iğrenç bir şey yok resmen. Onca kıl ve berbat koku... Çünkü erkekler askere gitmemişlerse nasıl doğru düzgün yıkanmaları gerektiğini bilmezler. Ayrıca uzantıları uyarıldığı zaman çıkan salgı da tiksinçtir. Erkek organıyla münasebet kurma rezaletine asla katlanmak zorunda kalmayacağın için şanslısın. Vajina çok daha temiz bir şeydir. Penise karşı hiç duymadığım hayranlığı vajinaya duyarım." Doğru hatırlıyorsam, bana bu özlü sözleri aktardığında beş yaşında falandım. Benim sözcük dağarcığımın yaşıtım çocuklara kıyasla daha hızlı genişlemesinin sebebi belki de hem Charles'ın hem de Maude'un benimle böyle yetişkinmişim gibi konuşmaları ve daha çocuk olduğumu belli ki unutmalarıydı (veya fark edememeleriydi).

Maude'un da kendi kariyeri vardı, Dalkey'deki ufak bir yayınevinden çıkan birkaç romanın yazarıydı. Birkaç yılda bir yeni roman yazar, olumlu yorumlar alsa da pek satmazdı ve bu, Maude'u çok memnun ederdi çünkü o, kitapçılarda popüler olmayı bayağılıktan sayardı. Charles da bu çabalara desteğini asla esirgemezdi, hatta Maude'u şöyle tanıtmaktan keyif alırdı: "Eşim, romancı hanımefendi Maude Avery. Hiçbir eserini bizzat okumadım ama maşallah üretip duruyor." Maude her gün, bütün gün yazardı, Noel gününde bile ve sigara dumanını etrafına bir sis perdesi gibi yayarak kibrit kutusu aramak için evde dolaştığı zamanlar hariç çalışma odasından nadiren çıkardı.

Neden evlat edinmek istediği benim için bir muamma çünkü benim yaşam şartlarıma hiçbir ilgi göstermezdi, gerçi asla kasten nezaketsizlik veya acımasızlık da etmezdi ya... Bununla birlikte elimde olmadan, yeterli şefkati görmediğimi hissederdim; bir defasında eve gözyaşları içinde gelmiş, ona okuldaki arkadaşlarımdan birine, Latince dersinde yanımda oturan ve öğle yemeklerini sık sık beraber yediğim çocuğa Parnell Meydanı'nda otobüs çarptığını ve öldüğünü söylemiştim ama Maude, beni bulana kadar bile çok zahmete girdiklerini, dolayısıyla öyle bir şey benim başıma gelse bunun korkunç olacağını belirtmekle yetinmişti.

Bir sigara daha yakıp içine uzun uzun çekerken sol eliyle de bebekleri sayarak, "Sen ilk değildin yani," demişti. "Wicklow'da bir kız vardı, ona epeyce bir para ödemiştik ama bebek doğduğunda başının şekli bir tuhaftı, benim de onu çekecek enerjim yoktu. Sonra Rathmines'ta bir tane daha vardı, onu da birkaç günlüğüne denemek üzere almıştık ama bebek sürekli ağlayıp duruyordu, dayanamadım, geri gönderdik. Sonra da Charles artık kızları kabul etmeyeceğini söyledi, sadece oğlan istediğini söyledi, ben de sana kaldım canım."

Böyle laflar beni hiç incitmedi çünkü Maude bunları art niyetle söylemiyordu; konuşma tarzı böyleydi ve ben de asla farklısını öğrenmediğim için birbirlerinin varlığını nadiren onaylayan iki yetişkinle aynı evde yaşayan bir canlıdan ibaret olduğumu kabullendim. Besleniyordum, giydiriliyordum, eğitimim veriliyordu ve yakınmak muhtemelen ikisini de afallatacak derecede bir nankörlük olurdu.

Doğal ve üvey anne baba kavramlarını tam olarak anlayabileceğim yaşa geldiğimdeyse evimizin altın kurallarından birini çiğnedim ve gerçek anne babamın kimliklerini sormak için Maude'un çalışma odasına davetsizce girdim. Dumanaltı havanın içinde durduğu yeri tespit edip konuşabilecek şekilde boğazımı temizlediğimde Maude, sanki ona Nairobi'deki Camia Camii ile Fas'taki Todra Vadisi arasındaki mesafenin yuvarlak hesap kaç kilometre olduğunu sormuşum gibi, hayretler içinde başını iki yana sallamıştı.

"Tanrı aşkına Cyril," demişti, "o iş yedi sene önceydi. Nereden hatırlayayım? Annen genç bir kızdı, o kadarını biliyorum."

"Peki n'oldu ona?" diye sormuştum. "Hayatta mı?"

"Nereden bileyim?"

"Adını bile hatırlamıyor musun?"

"Mary'ydi herhâlde. İrlandalı köy kızlarının çoğu Mary değil mi zaten?"

"Yani Dublinli değil miydi?" diye sormuştum ve bu bilgiye maden yatağının ortasında keşfedilmiş küçük bir altın külçesi gibi sarılmıştım.

"Gerçekten bilemiyorum. Ben onunla hiç tanışmadım, hiç iletişime geçmedim, bir adamın onunla cinsel ilişkiye girmesine izin verdiği ve

bunun sonucunda bir çocuk doğduğu gerçeği dışında onun hakkında asla hiçbir şey öğrenmedim. O çocuk da sen oluyorsun. Ama baksana Cyril, şu anda yazıyorum, görmüyor musun? Ben çalışırken buraya girmemen gerektiğini de biliyorsun. İşim bölününce, düşündüklerimi unutuyorum."

Onlara hep Charles ve Maude dedim, hiç "baba" ve "anne" demedim. Bunun sebebi Charles'ın bu yöndeki ısrarıydı çünkü ben gerçek bir Avery değildim. Çok da takmıyordum ama başkalarını rahatsız ettiğini biliyorum; bir defasında, okulda onlardan isimleriyle bahsettiğimde rahibin biri kulaklarıma vurmuş ve modern olduğum için beni azarlamıştı.

Erken yaşta iki sorunla karşılaşmıştım ve bunlardan biri ötekine yol açmış olabilir. Kendi kendini kontrol ediyor gibi görünen bir kekemelikle lanetlenmiştim –bazı günler ortaya çıkıyor, bazı günler kayboluyordu– ve hem üvey annemin hem de üvey babamın dikkatini dağıtma yetisine sahipti. Yedi yaşına kadar da benimle kaldı, ta ki Julian Woodbead'le tanıştığım gün geri dönmemecesine kaybolana dek. Bu iki olayın birbirlerine nasıl bağlandıkları benim için bir muammadır ama özgüvenim o sırada çoktan zarar görmüştü ve kendimden feci utanmıştım, çoğu sınıf arkadaşımın yanında geriliyordum (tek istisna da o 16 numaralı otobüsün tekerlerinin altında ezilen çocuktu), kalabalık önünde konuşma fikrinden ödüm kopuyordu ve rahatsızlığım baş gösterip insanların bana gülmelerine yol açar diye kimseyle konuşamıyordum. Bu beni müthiş rahatsız ediyordu çünkü doğam gereği yalnız olmak isteyen biri değildim; bir arkadaşım olmasını, birlikte oyunlar oynayabileceğim, sırlarımı paylaşabileceğim birinin olmasını çok istiyordum. Charles ile Maude bazen karıkoca olarak bir araya geldikleri yemekler verirler, ben de o yemeklerde ortaya çıkarılır ve bizimkilerin son Rus çarının torunlarından birinden aldıkları bir Fabergé yumurtasıymışım gibi çiftler arasında dolaştırılırdım.

Charles, "Annesi kötü yola düşmüştü," demeyi tercih ederdi. "Biz de Hıristiyan hayırseverliği yaptık, onu kabul edip evimize aldık. Ufak tefek, kambur bir Redemptorist rahibe getirdi onu bize. Çocuk istersenız aramanız gereken kişiler rahibelerdir, ben bunu bilir bunu söylerim.

Sürüsüyle var onlarda. Hepsini nerede tutuyorlar, nereden buluyorlar bilmem ama hep oluyor ellerinde. Cyril, kendini misafirlerimize tanıt bakalım."

Odaya göz gezdirirdim, son derece sıradışı kıyafetler giymiş altı yedi çifti süzerdim, her biri bana sanki bir şarkı söylememi, dans gösterisi yapmamı veya kulağımdan tavşan çıkarmamı bekler gibi dik dik bakardı. Yüz ifadeleri, *Eğlendir bizi,* derdi. *Eğlendiremeyeceksen ne işe yararsın ki?* Ama ben anksiyetemden ötürü tek kelime edemez, yere bakmakla yetinir, belki de ağlamaya başlardım, Charles da beni kışkışlayarak uzaklaştırır ve benim aslında onun öz oğlu olmadığımı hatırlatırdı.

Skandal patladığında yedi yaşındaydım ve olan bitenden sınıf arkadaşlarımın yorumları üzerinden haberdar olmuştum; çoğunun babası Charles'la benzer ortamlarda çalışırdı ve bana onun ağır cezalandırılacağını ve yılın sonu gelmeden mutlaka hapse gireceğini söylemekten büyük keyif almışlardı.

Hiçbirinin gözlerinin içine bakamadan, öfkeyle yumruklarımı sıkarak, "Babam değil o benim," demiştim. "Üvey babam." İyi eğitilmiştim.

Buna rağmen Charles hakkında söylenen şeylerden merakım uyanmıştı, bilgi almak için gazeteleri taramaya başladım ve iftira nitelikli bir şey yayınlamamaya özen gösterseler de Charles'ın da Dublin Başpiskoposu gibi pek korkulan, hayranlık duyulan ama nefret de edilen bir adam olduğunu gördüm. Ve elbette dedikoduların da ardı arkası kesilmiyordu. Charles, şehrin hem Anglo-İrlandalı aristokrasisiyle hem de ayaktakımıyla düzenli biçimde yan yana görülüyormuş. Herhangi bir gece, yasadışı kumarhanelerin masalarında ortalığa on sterlinlik banknotlar saçarken bulunabilirmiş. İlk eşi Emily'yi o öldürmüş. (Maude'a bir defasında, *"Charles'ın ilk eşi diye birisi var mıydı?"* diye sormuştum. *"Ha evet, şimdi sen söyleyince hatırladım, vardı galiba,"* diye cevaplamıştı.) Servetini üç kez kazanıp tamamen kaybetmiş. Alkolikmiş, puroları Küba'dan bizzat Fidel Castro tarafından gönderilen bir kargo gemisiyle gelirmiş. Bir zamanlar Prenses Margaret'la ilişkisi olmuş. Charles'la ilgili hikâyeler bitmek bilmezdi, hatta belki bazılarında gerçeklik payı da olabilirdi.

Yani günün birinde Max Woodbead'in hizmetine ihtiyaç duyulması belki de kaçınılmazdı. Öyle olması için işlerin kötü gitmesi gerekti. Maude bile ara sıra çalışma odasından çıkıp evin içinde Gelir İdaresi'ndeki adam hakkında ters ters söylenerek dolanmaya başlamıştı, sanki adam merdivenin altında saklanırken veya Maude'un acil durumlar için mutfaktaki ekmek kutusunda bulunan sigara zulasını çalarken yakalanabilirmiş gibi. Max'in eve geldiği günden önceki sekiz gün boyunca kimseyle konuşmamıştım. Günlüğe yazıp durmuştum. Sınıfta elimi kaldırmamış, okulda kimseye tek kelime etmemiş, yemeklerimi çıt çıkarmadan yemiştim, zaten Maude da öyle yapmamı tercih ederdi, genellikle yatak odamda gizlenmiş ve ne derdim olduğunu düşünmüştüm çünkü o küçük yaşımda bile *bir şeyimin* farklı olduğunu ve düzeltilme imkânının bulunmadığını biliyordum.

O gün o çığlığı duymasaydım yatak odamda kalırdım; Robert Louis Stevenson'ın *Kaçırılan*'ını okuyordum. Çığlık ikinci kattan, Maude'un çalışma odasının bulunduğu yerden geldi ve bütün evde öyle bir yankılandı ki biri öldü sandım. Merdiven sahanlığına koşup tırabzanın üstünden bir göz attım ve açık pembe mantolu, aşağı yukarı beş yaşında bir kız çocuğunun ağzından korkunç ses çıkarken ellerini yanaklarına bastırmış hâlde alt katımda durduğunu gördüm. Daha önce hiç görmediğim bu kız, birkaç saniye içinde topuklarının üstünde dönüp merdivenden aşağı, önce ikinci kata sonra da giriş katına doğru Olimpiyat atletleri gibi koşmaya başladı; koridoru koşarak geçti ve dışarı, sokağa çıktı; ağır ahşap kapıyı arkasından öyle bir çarptı ki kapı tokmağı, takılı durduğu madeni levhanın üstünde birkaç kez zangırdadı. Odama döndüm, pencereden dışarı baktım ve kızın Dartmouth Meydanı'nın ortasına daldığını gördüm, sonra da izini kaybettim. Kalbim deli gibi gümbürdüyordu, bir açıklama bulma ümidiyle sahanlığa döndüm ama orada kimse yoktu ve ev sessizliğine dönmüştü.

Okuduğum kitaba odaklanamayınca susadığımı fark ettim, içecek bir şey aramaya alt kata indim ve hayret ki bir çocuk daha buldum: Benim yaşlarımdaki bu çocuk, koridorumuzda süs amaçlı duran ve kullanılmaması gereken sandalyeye oturmuş, bir çizgi romanın sayfalarını çeviriyordu.

"Merhaba," dedim, çocuk da bana şöyle bir bakıp gülümsedi. Saçları sarıydı ve delici mavi gözleri beni hemen cezbetti. Belki de bir haftadan uzun süredir sessiz olduğum içindir, musluğu açık bırakılıp terk edilmiş bir küvetin kenarından akan su gibi döküldü kelimeler ağzımdan. "Benim adım Cyril Avery ve yedi yaşındayım. Charles ile Maude benim annem ve babam ama gerçek annem ve babam değil, üvey annem ve babam; gerçek annem ve babamın kim olduklarını bilmiyorum ama kendimi bildim bileli burada yaşıyorum ve en üst katta odam var. Hiç kimse asla oraya çıkmaz, bir tek hizmetçi temizlik için çıkar, yani her şey nasıl istiyorsam öyle. Senin adın ne sahi?"

"Julian Woodbead," dedi Julian. Ve biraz sonra, onun yanında kendimi hiç utangaç hissetmediğimi fark ettim. Kekelemem de geçmişti.

Julian

Julian'ın da benim de ayrıcalıklı büyütüldüğümüz inkâr edilemez. Ailelerimizin parası ve prestiji vardı. Zarif çevrelerde bulunurlardı, hükümette önemli görevleri olan dostları vardı, sanatçı dostları vardı. Önemsiz işlerin sabah erken saatte otobüslere binip gelen, toz bezleriyle, paspaslarla, süpürgelerle oda oda gezen ve bizimle konuşmaktan çekinen orta yaşlı kadınlar tarafından yapıldığı büyük evlerde yaşardık.

Bizim evin temizlikçisinin adı Brenda'ydı ve Maude onun, evde terlik giymesinde ısrarcıydı çünkü Brenda'nın ayakkabılarının ahşap zeminde çıkardığı ses, Maude'un yazmaya odaklanmasını zorlaştırıyordu. Brenda'nın evde temizlemesine izin verilmeyen tek oda Maude'un çalışma odasıydı, bu da odanın havasında sürekli sigara dumanıyla birlikte toz zerrelerinin de uçuşmasının ve en çok da akşamüstlerinde güneş batıya doğru uzanan yolculuğunda pencerelerden içeri sızarken yoğunlaşan ağır atmosferin oluşmasının nedeniydi. Brenda, benim çocukluğumun değişmeyen bir parçasıyken Julian'ın ailesi, bir dizi hizmeçiyi işe almış ve bunlardan hiçbiri bir seneden uzun süre kalmamıştı; tabii bunun sebebi işin zorluğu muymuş, yoksa Woodbeadler nezaketsizlikleriyle mi onları uzaklaştırmış, asla öğrenemedim. Ama sahip olduğumuz onca şeye,

alıştığımız onca lükse rağmen ikimiz de sevgiden yoksun bırakılmıştık ve bu eksiklik, dışarıda sarhoş olunan bir gecede kıçımızın üstüne pek de düşünmeden yaptırılmış bir dövme misali gelecekteki hayatlarımıza yapışıp kalacak, ikimizi de kaçınılmaz biçimde tecride ve felakete sürükleyecekti.

Farklı okullara gidiyorduk. Ben her sabah, küçük bir hazırlık sınıfında yer aldığım Ranelagh'a yürürdüm, Julian ise birkaç kilometre kuzeyde, St. Stephen's Green Meydanı yakınlarında sessiz bir sokaktaki benzer bir kurumdaydı. İkimiz de altıncı sınıftan sonra nereye gideceğimizi bilmiyorduk ama hem Charles hem de Max, gençliklerinde Belvedere Koleji çocukları olduklarından ötürü –hatta burada tanışmış ve 1931 Leinster Okullar Kupası finalinde Castleknock Koleji'ne karşı kaybeden ragbi takımının sağlam oyuncuları olarak dostluk kurmuşlar– biz de kendimizi orada bulma ihtimalimizi yüksek görüyorduk. Julian eğitim sisteminden benim kadar mutsuz değildi ama tabii o doğası gereği çok daha dışadönüktü ve onun için başkalarıyla kaynaşmak daha kolay olurdu.

Tanıştığımız gün koridorda kısa bir hoşbeş ettik; sonra çocukların genelde yaptığı gibi, onu üst kata odamı görmeye davet ettim; o da sorgulamaksızın, neşeyle benim arkamdan evin tepesine geldi. Düzeltilmemiş yatağımın yanında durup raflarımdaki kitapları ve yerde dağınık duran oyuncakları incelerken benim dışımda buraya ayak basan ilk çocuğun o olduğunu fark ettim.

Parmak uçlarında durup pencereden dışarıya, aşağıdaki meydana bakarken, "Bu kadar geniş bir alanın olduğu için şanslısın," dedi. "Hepsi sadece senin mi?"

"Evet," dedim, çünkü benim bölgem üç odadan oluşuyordu: Bir yatak odası, ufak bir banyo ve bir oturma alanı; yani sanırım burası her şeyden çok, bağımsız bir apartman dairesi gibiydi, yedi yaşındaki çoğu çocuğun elde edemeyeceği bir şeydi. "Birinci kat Charles'ın, ikinci kat Maude'un, zemin kat da hepimizin."

"Yani annenle baban birlikte uyumuyorlar mı?" diye sordu.

"Yok, hayır," dedim. "Neden, seninkiler birlikte mi uyuyor?"

"Tabii ki."

"Ama neden? Yeterince yatak odanız yok mu?"

"Dört tane var," dedi. "Benim odam kız kardeşiminkinin yanında," diye ekledi ve suratını buruşturdu.

"Kız kardeşin biraz önce buradan çığlık çığlığa kaçan kız mıydı?" diye sordum.

"Evet."

"Neden bağırıyordu? Derdi neydi?"

Julian omuz silkerek, "Hiçbir fikrim yok," dedi. "Sürekli bir şeylere panikle tepki verir o. Kızlar tuhaf şeyler, sence de öyle değil mi?"

"Hiç kız tanımıyorum ki," diye itiraf ettim.

"Ben çok kız tanıyorum. Çok da severim onları, babama göre akli dengeleri bozuk deliler olmalarına rağmen. Hiç meme gördün mü?"

Ona şaşkın şaşkın baktım. Daha yedi yaşındaydım; böyle şeyler henüz aklıma gelmemişti ama Julian'ın cinsel açıdan büyümüş de küçülmüş aklı ta o zamanlarda bile kadınlara yönelmekteydi. "Hayır," dedim.

"Ben gördüm," dedi gururla. "Geçen yaz Algarve'deki kumsallardan birinde. Bütün kızlar üstsüz geziyordu. Orada o kadar uzun süre kaldım ki güneşten yandım. İkinci derece yanıklar oldu! Bir kızla seks yapmak için sabırsızlanıyorum, sen de öyle misin?"

Kaşlarımı çattım. Benim için yeni bir kelimeydi bu. "Seks ne?" diye sordum.

"Gerçekten bilmiyor musun?" diye sordu.

"Hayır," dedim ve Julian, bana sadece tatsız ve hijyensiz değil aynı zamanda muhtemelen yasadışı gibi gelen eylemleri ayrıntılarıyla anlatmaktan büyük keyif aldı.

Bitirdiğinde, "Ha, o," dedim ve baştan beri biliyormuşum gibi yaptım çünkü bana tepeden bakmasını ve dost olmak istemeyeceği kadar masum biri olarak görmesini istemiyordum. "Ben de başka bir şey anlatıyorsun sanmıştım. Biliyorum ya o konuyu."

Ardından, "Hiç ayıp dergin var mı?" diye sordu.

Başımı iki yana sallayıp, "Hayır," dedim.

"Bende var. Babamın çalışma odasında buldum. İçi çıplak kızlarla doluydu. Amerikan dergisiydi tabii çünkü çıplak kızlar İrlanda'da hâlâ yasadışı."

"Öyle mi?" diye sordum ve öyleyse nasıl banyo yaptıklarını merak ettim.

"Evet, Kilise kızların evli olmadıkları sürece çıplak olmalarına izin vermiyor. Ama Amerikalılar izin veriyor, kızlar da kıyafetlerini sürekli çıkarıyorlar ve fotoğraflarının dergilerde basılmasına izin veriyorlar, sonra erkekler dükkânlara gidip o dergileri *Bugünün Tarihi* gibi, *Aylık Pul Bülteni* gibi dergilerle birlikte alıyorlar ki sapık görünmesinler."

"Sapık ne demek?" diye sordum.

"Seks manyağı," diye açıkladı.

"Ha."

"Ben büyüyünce sapık olacağım," diye devam etti.

"Ben de," dedim, onu memnun etmeye çok hevesliydim. "Belki birlikte sapık oluruz."

Sözcüklerin daha ağzımdan çıkarken bile pek de doğru olmayan bir tarafı olduğunu sezebiliyordum ve Julian'ın güvensizlikle karışık küçümsemeyi anlatan yüz ifadesi beni çok utandırdı.

"Sanmıyorum," dedi hemen. "O iş öyle olmuyor hiç. Erkekler sadece kızlarla sapık olabiliyor."

"Ya," dedim hayal kırıklığıyla.

Birazdan, masamdaki hatıra eşyalarını teker teker eline alıp inceledikten ve hepsini yanlış yere koyduktan sonra, "Şeyin büyük mü?" diye sordu.

"Neyim?" diye sordum.

"Şeyin işte," diye tekrarladı. "Sapık olmak istiyorsan şeyin büyük olmalı. Kiminki daha büyük, bakalım mı? Bence kesin benimki büyüktür."

Şaşkınlıktan ağzım açık kaldı ve karın boşluğumda tuhaf bir kımıltı hissettim, pek anlayamadığım ama teşvik etmekten mutlu hissettiğim, tamamen yeni bir histi bu.

"Peki," dedim.

"Önce sen," dedi Julian.

"Neden önce ben?"

"Çünkü öyle diyorum, ondan."

Tereddüt ettim ama fikrini değiştirmesini ve farklı bir oyuna geçmesini istemediğimden, kemer tokamı çözdüm, pantolonumu da iç

çamaşırımı da dizlerime kadar indirdim, Julian da öne eğildi, uzun uzun bakarken yüzünde ilgili bir ifade vardı. "Sanırım vasat dedikleri bu oluyor," dedi. "Gerçi bunu söylemem bile cömertlik olabilir."

"Daha yedi yaşındayım," dedim, külotumu tekrar yukarı çekerken gücenmiş hissettim.

"Ben de daha yedi yaşındayım ama benimki daha büyük," dedi, göstermek için pantolonunu indirdi ve bu kez onun şeyine bakarken odanın biraz döndüğünü hissettim. Bunun tehlikeli olduğunu, yakalanırsak başımızın derde gireceğini ve rezil olacağımızı biliyordum ama o risk beni heyecanlandırmıştı. Onunki kesinlikle daha büyüktü ve beni büyüledi, çünkü benimki haricinde gördüğüm ilk penis buydu ve benim aksime sünnetli olduğu için merakımı uyandırdı.

"Kalanı nerede?" diye sordum.

"Nasıl yani?" dedi, bir nebze olsun utanmadan külotunu çekip kemerini tekrar sıktı.

"Şeyinin kalanı," dedim.

"Kesmişler," dedi. "Ben bebekken."

İçimde ani bir sızı hissettim. "Neden yapmışlar onu?" diye sordum.

"Emin değilim," dedi. "Birçok erkeğe küçüklüğünde yapıyorlar bunu. Yahudi işi."

"Sen Yahudi misin?"

"Yoo, neden? Sen?"

"Yoo."

"Peki o zaman."

"Bana yapılmayacak o," dedim, birilerinin benim edep yerime bıçakla yaklaşması fikriyle dehşete düşmüştüm.

"Olabilir. Neyse, hiç Fransa'ya gittin mi?"

"Fransa mı?" diye sordum, neden sorduğundan emin olamadım. "Hayır. Neden?"

"Bu yıl yaz tatilimizde oraya gideceğiz de, ondan işte."

"Ya," dedim; seksten, sapıklardan, şeylerden konuşmayı bıraktığımıza üzüldüm çünkü bunları tartışmayı biraz daha sürdürmek isterdim ama Julian konudan artık sıkılmış gibiydi. Sohbeti tekrar kızlara getirirsem arzumu bir süre daha yerine getirebilir mi acaba diye düşündüm.

"Sadece bir tane kız kardeşin mi var?" diye sordum.

"Evet," dedi. "Alice. Beş yaşında."

"Erkek kardeşin de var mı?"

Başını iki yana salladı. "Yok. Senin?"

"Ben tek çocuğum." Tabii o yaşta, öz annemin belki başka çocukları da olmuş olabileceği aklıma gelmemişti. Öz babamın ben peyda olmadan önce veya olduktan sonra bir sürü çocuk yapmış olabileceği de.

"Neden annenle babana Charles ve Maude diyorsun?" diye sordu.

"Öyle tercih ediyorlar," dedim. "Ben evlatlığım da. Gerçek bir Avery olmadığımı göstermek için."

Julian kahkaha attı, başını iki yana salladı ve beni de güldüren bir şey söyledi: "A-acayipmiş."

Kapı tıklatılınca konuşmamız yarım kaldı ve korku filmlerinde, kapının dışında katilin beklediğini düşünüyormuş gibi görünen karakterler gibi dikkatle arkama döndüm. En üst katı Brenda dışında kimse ziyaret etmezdi, hatta Brenda bile anca ben okuldayken içeri girmeye cüret ederdi.

"N'oldu?" diye sordu Julian.

"Hiç."

"Gergin görünüyorsun."

"Gergin değilim."

"Zaten *görünüyorsun* dedim."

Kapı kolunun yavaşça dönüşünü izledim, sonra bir adım geri gittim, anksiyeteme ortak olan Julian da pencereye doğru gitti. Biraz sonra odaya bir duman bulutu girdi ve bunu kaçınılmaz olarak Maude takip etti. Onu günlerdir görmemiştim ve saçının her zamanki kadar sarı olmamasına ve müthiş zayıf görünmesine şaşırdım. Son zamanlardaki hastalığı yüzünden iştahı bozuktu, artık nadiren yemek yiyordu. Son konuşmamızda, "Hiçbir şeyi midemde tutamıyorum," demişti. "Nikotin hariç tabii."

"Maude," dedim, onu orada gördüğüme şaşırmıştım.

"Cyril," diye yanıtladı ve etrafına baktı, odamda başka bir çocuk gördüğüne şaşırdı. "Demek buradasın. Peki bu kim?"

Julian özgüvenli bir sesle, "Julian Woodbead," dedi. "Babam da meşhur avukat Max Woodbead'dir."

Elini uzattı, Maude da o el sanki varlığıyla afallatmış gibi bakakaldı. "Ne istiyorsun?" diye sordu Maude. "Para mı?"

"Hayır," dedi Julian ve gülmeye başladı. "Babam tanışmalarda bir görgü kuralı olarak tokalaşmak gerektiğini söyler."

"Ha, anladım," dedi Maude ve eğilip Julian'ın parmaklarını inceledi. "Temiz mi elin? Yakında banyoya girdin mi? Sonrasında yıkadın mı ellerini?"

"Gayet temizdir Bayan Avery," dedi Julian.

Maude iç çekti, elini uzattı ve saniyenin onda biri kadarlık bir süre boyunca tokalaştı. Hafif bir mırıltıyla, "Tenin çok yumuşakmış," dedi. "Küçük çocuklarda genelde böyle olur zaten. Ağır işlere alışkın olmazlar. Kaç yaşındasın ayıptır sorması?"

"Yedi yaşındayım," dedi Julian.

Maude başını iki yana sallayıp, "Hayır, Cyril yedi yaşında," diye yanıtladı. "*Sen* kaç yaşındasın diye sordum."

"E ben de yedi yaşındayım," dedi Julian. "İkimiz de yedi yaşındayız."

Neredeyse fısıltıyla, "İkiniz de yedi yaşındasınız," dedi Julian. "Biraz ilginç bir tesadüf değil mi bu?"

Julian bunun üstüne biraz düşünüp, "Bence pek değil," dedi. "Okulda bizim sınıfın tamamı yedi yaşında. Cyril'in sınıfındakiler de öyledir sanırım. Dublin'de her yaştan ne kadar insan varsa yedi yaşında da o kadar insan vardır herhâlde."

"Olabilir," diye yanıtladı Maude ama ikna olmamıştı. "Cyril'in yatak odasında n'aptığını sorabilir miyim acaba? Buraya geleceğini biliyor muydu? Ona kötü davranmıyorsun, değil mi? Cyril zorbalara cazip geliyor sanki."

"Julian koridorda oturuyordu," dedim ona. "Kullanılmaması gereken süs sandalyesindeydi."

Dehşete düşen Maude, "Ay hayır," dedi. "Annemindi o."

"Zarar vermedim ki," dedi Julian.

Maude, "Benim annem Eveline Hartford'dı," dedi, sanki bu isim ikimizden birine herhangi bir şey ifade edebilirmiş gibi. "Yani bildiğiniz üzere, sandalyelere resmen bayılırdı."

"Son derece kullanışlılar," diye yanıtlayan Julian, benimle göz göze gelip göz kırptı. "İnsan oturmak isterse yani."

Maude mesafeli bir tonla, "Eh, evet," dedi. "Yani o iş için yapılmışlar, değil mi?"

"Ama süs sandalyesi öyle değil," diye belirttim. "Sen bana o sandalyeye asla oturmamamı söyledin."

"Çünkü sende üstüne başına pislik toplamak gibi bir huy var," dedi Maude. "Öte yandan Julian epey temiz görünüyor. Bu sabah banyo mu yaptın sen?"

"Yaptım gerçekten," dedi Julian. "Ama tabii çoğu sabah yaparım zaten."

"Aferin sana. Cyril'i banyo yapmaya ikna etmek neredeyse imkânsız benim için."

"Yok öyle bir şey," dedim, hakarete uğradığımı hissettim çünkü hem kişisel hijyenim konusunda son derece titiz davranırdım hem de o yaşta bile insanların bana gerçekle hiçbir alakası olmayan şeyler yakıştırmasından nefret ederdim.

Maude lafını kesmeme aldırış etmeden, "Bununla birlikte, sorun olmazsa ona bir daha oturmamanı rica ederim," diye devam etti.

"Sözüm söz Bayan Avery," dedi Julian ve belinden hafif eğilip reverans yaparak Maude'u gülümsetti ki bu, güneş tutulması kadar ender bir olaydı. "Siz roman yazıyorsunuz, değil mi?"

"Doğrudur," dedi Maude. "Nereden biliyorsun?"

"Babam söyledi. Kendisi hiç okumamış çünkü çoğunlukla kadınlar hakkında yazıyormuşsunuz."

"Öyle," diye kabul etti Maude.

"Nedenini sorabilir miyim?"

"Çünkü erkek yazarlar kadınları hiç yazmıyor. Yetenekleri yok yani, anladın mı? Akılları da yetmiyor."

Sohbeti sandalyeler ve kitaplardan başka bir yere çekme hevesiyle, "Julian'ın babası Charles'ı görmeye gelmiş," dedim. "Ben de Julian'la alt katta karşılaştığımda yukarı çıkıp odamı görmek isteyebilir diye düşündüm."

"Peki istedin mi yani?" diye sordu Maude, bu fikre pek şaşırmış gibiydi. "İstedin mi Cyril'in odasını görmeyi?"

"Evet, hem de çok. Burada geniş bir alanı var, değil mi? Gıpta ettim ona. Bir de şu tavan penceresi harika. Bütün gece yatakta yatıp yıldızları izleyebildiğinizi düşünsenize!"

"Bir zamanlar burada biri öldü, biliyor musunuz?" dedi Maude ve hâlihazırda sigarasındaki kanserojenlerle dolmuş havayı kokladı, ölümün koklanabilecek son kalıntılarını hissetmeyi umar gibiydi.

"Ne?" diye sordum hayretle. "Kim?" Bunu ilk duyuşumdu.

"Aman, hatırlamıyorum ki. Ee... adamın biriydi galiba. Belki de kadındır. *Kişi* diyelim. Çok uzun zaman önceydi yani."

"Doğal sebeplerle mi ölmüş Bayan Avery?" diye sordu Julian.

"Hayır, sanmıyorum. Yanlış hatırlamıyorsam öldürülmüştü. Katili yakaladıklarından da emin değilim. O günlerde bütün gazetelerde çıkmıştı." Elini havada savurdu, başıma biraz kül düştü. "Ayrıntıları çok iyi hatırlayamıyorum," dedi. "İşin içinde *bıçak* mı vardı, neydi? Her nedense kafamda *bıçak* kelimesi var."

"Bıçaklama ha!" dedi Julian ve neşeyle ellerini birbirine sürttü.

Maude yatağı gösterip, "Otursam sorun olur mu Cyril?" diye sordu.

"Otur oturacaksan."

Maude oturdu, eteğini düzeltti, gümüş kutusundan bir sigara daha çıkardı. Parmakları uzun ve kemikliydi, teni neredeyse şeffaftı. Parmak kemiklerinin arasındaki eklemleri görmek için birazcık daha yakından bakmam yeterliydi.

Yeni bir dal sigarayı bana doğru tutarak, "Ateşin var mı?" diye sordu.

"Hayır, tabii ki yok," dedim.

"Ama sende *kesin* vardır," dedi ve Julian'a dönüp dilinin üst dudağında yavaşça hareket etmesine izin verdi. Yaşım biraz daha büyük olsaydı onunla flört ettiğini, Julian'ın da karşılık verdiğini anlardım. Bu da geriye dönüp bakınca ve Julian'ın yalnızca bir çocuk olduğunu, Maude'un ise o sırada otuz dört yaşında olduğunu düşününce biraz rahatsız edici.

"Birkaç kibritim olabilir," diyen Julian, cebindekileri yatak örtümün üstüne boşalttı: bir parça ip, bir yoyo, bir florin, maça ası ve gerçekten de bir kibrit. Maude'a bakarak, "Biliyordum," dedi.

"Sen ne faydalı şeysin öyle," diye karşılık verdi Maude. "Seni kilitleyip bir daha da salmamak lazım."

Julian kibriti ayakkabısının tabanına sürttü ve tek seferde yakınca hayranlığımı gizlemekte zorlandım. Julian kibriti uzattı, Maude da öne eğildi, sigara alev almaya başlarken gözlerini Julian'ın gözlerine kilitledi ve tekrar arkasına yaslandı, sol elini arkasındaki şilteye dayadı. Julian'a dik dik bakmayı sürdürdü, sonra yüzünü tavana çevirdi ve yeni papanın seçildiğini ilan edermişçesine havaya muazzam bir beyaz duman bulutu üfledi.

Biraz sonra durduk yere, "Ben de yazıyordum işte," dedi. "Yeni romanımı yazıyordum, buradan sesler geldiğini duydum. Dikkatim fazlasıyla dağıldı. Düşüncelerimin ucunu kaçırdım. O yüzden yukarı çıkayım da bunca şamatanın kaynağını göreyim dedim."

Şüpheci bir tavırla kaşımı kaldırdım. Maude'un alt kattan bizim konuştuğumuzu duyması düşük bir ihtimal gibi gelmişti, özellikle de hemen hemen hiç ses çıkarmadığımız için; ama belki de kulağı sandığımdan daha hassastı, tedavisi tamamlanan kulak kanalı kanserine rağmen.

"Yazarlıktan keyif alıyor musunuz Bayan Avery?" diye sordu Julian. "Hayır, tabii ki almıyorum," dedi Maude. "İğrenç bir iş. Sefil hayal güçleriyle hiç tanışmadıkları insanların ilgisini çekeceklerini zanneden narsistler giriyor bu işe."

"Peki başarılı mısınız?"

"*Başarı* sözcüğünü nasıl tanımladığına bağlı."

"Mesela çok okurunuz var mı?"

"Ay, yok. Tanrı esirgesin. Popüler kitaplarda müthiş kaba bir taraf yok mu sence de?"

"Bilmem," dedi Julian. "Maalesef çok okumam ben."

"Ben de," dedi Maude. "En son ne zaman roman okudum, hatırlamıyorum. Hepsi çok sıkıcı, yazarlar da o kadar uğraşıyor, uzatıp duruyorlar. Kısa ve öz yazmak işin püf noktası bana sorarsan. Okuduğun son kitap neydi?

"*Afacan Beşler Harika Vakit Geçiriyor*," dedi Julian.

"Kim yazmış onu?"

"Enid Blyton."

Maude bu isim ona hiçbir şey ifade etmiyormuş gibi başını iki yana salladı.

"Maude, sen kitaplarının okunmasını neden istemiyorsun?" diye sordum ki ona daha önce hiç sormamıştım bunu.

"Yabancıların evlerine girip kahvaltıdan beri kaç bağırsak hareketinin keyfini sürdüğümü neden söylemiyorsam ondan," dedi. "Onları hiç ilgilendirmez."

"O zaman neden yayımlıyorsunuz kitapları?"

"Kitaplarla bir şey yapmak gerekiyor Cyril, değil mi?" dedi omuz silkerek. "Yoksa yazmanın ne anlamı var ki?"

Kaşlarımı çattım. Söylediği şey mantıklı gelmedi ama uzatmak da istemedim. Maude'un tekrar alt kata inip Julian'la ikimizi bu yeni dostluğu sürdürmemiz için rahat bırakmasını istiyordum. Julian belki de yine şeyimi görmek isterdi, kendisininkini de ikinci kez gözler önüne sererdi.

Tekrar Julian'a dönen Maude, "Baban buraya günü kurtarmak için geldi, değil mi?" diye sordu ve yatakta yanındaki yere hafifçe vurdu.

"Emin değilim," dedi Julian ve imayı çözüp oraya oturdu. Maude'un bacaklarına dik dik baktığını görünce hem şaşırdım hem de sinirlendim. *Herkesin bacakları var*, diye düşündüm. Maude'un bacaklarının ne özelliği var ki? "Kurtarılması mı lazım?"

"Gelir İdaresi'ndeki adam peşimizde," diye yanıtlayan Maude'un sesi, sanki en yakın arkadaşlarından birine sır verir gibiydi. "Kocam, yani Cyril'in üvey babası, mali durumu konusunda her zaman o kadar özenli değildi ve anlaşılan bu kabahatleri nihayet başına iş açtı. Benim elbette kendi hesaplarımdaki vergi işleriyle ilgilenmesi için ayrı bir muhasebecim var. Neyse ki kitaplarım çok az sattığı için herhangi bir şey ödemem gerekmiyor. Bazı açılardan bir lütuf bu. Muhasebecime Gelir İdaresi'ndeki adama verdiğimden daha fazla ödüyorum. Sizin eve uğradı mı hiç?"

"Kim?" diye sordu Julian.

"Gelir İdaresi'ndeki adam. Sence tipi nasıldır?"

Julian kaşlarını çattı, Maude'un kastını tam anlayamamıştı. Ben de düşündüm ve küçük yaşıma rağmen Maliye Bakanlığı'nda çalışan *birçok* adam, hatta birkaç da kadın olduğundan emin hissettim.

"Bir grup adam olması gerekmez mi?" diye sordum. "Her biri farklı dosyalara bakan adamlar?"

"Yok canım," diyen Maude, başını iki yana salladı. "Hayır, benim bildiğim kadarıyla sadece bir tane var. Meşgul bir adam, sanıyorum. Neyse, konu şu, baban buraya benim kocamın hapse girmesini engellemeye geldi, değil mi? Yani içeride biraz vakit geçirse Charles için harika olmaz da demiyorum ama ben de onu ziyaret etmek zorunda kalırım, hiçbir şey için olmasa bile âdet yerini bulsun diye ama onu yapabileceğimi sanmıyorum. O hapishaneler nispeten nahoş yerlerdir herhâlde. Ayrıca orada sigara içilebildiğini de sanmıyorum."

"Bence içiliyordur," dedim. "Mahkûmlar sigarayı para yerine kullanmıyorlar mı?"

"Eşcinsellerin muhtemel saldırılarını engellemek için de kullanıyorlar," dedi Julian.

"E tabii," diye hemfikir olan Maude, Julian'ın sözcük seçiminden hiç de rahatsız olmamış gibiydi. "Ama ben Charles'ın bundan pek endişelenmesi gerektiğini sanmıyorum, değil mi? Gençliğindeki gibi değil artık."

"Hapisteki eşcinseller seçici değillerdir Bayan Avery," dedi Julian ve evreni kendi yaşının çok ötesinde bir bilgelikle kavradığını gösterdi.

"Doğru," dedi Maude. "Ama bunun tek sebebi çoğu erkeğin, kadınlar kadar zeki olmamasına rağmen tüm gücü ellerinde tutmaları. Dünya düzeninin değişmesinden korkuyorlar."

"Charles hapse mi girecek?" diye sordum ve adamdan o kadar hazzetmesem de bu fikir beni huzursuz etti.

"Julian'ın babasına bağlı," dedi Maude. "İşinde ne kadar iyi olduğuna bağlı yani."

"Ben kendi babamın da, sizin kocanızın da işleri hakkında pek bir şey bilmiyorum," dedi Julian. "Babamın bugün beni buraya getirmesinin nedeni geçen hafta bir perde yaktığım için artık evde tek başıma kalmama izin verilmemesi."

"Neden yaptın onu?"

"Kazaydı."

"Ya." Cevapla tatmin olmuş görünen Maude, ayağa kalkıp sigarasını komodinimin üstünde söndürdü ve ahşabın üstünde asla geçmeyecek bir yanık izi bıraktı. Etrafına bakarken odanın varlığı bile onu hayrete düşürüyormuş gibiydi; benim yedi senedir nerede uyuduğumu düşünüyordu acaba? Hülyalı bir sesle, "Demek sen burada saklanıyorsun Cyril, öyle mi?" diye sordu. "Ben de sık sık merak ediyordum." Dönüp yatağı işaret etti. "Uyuduğun yer de burasıdır herhâlde."

"Öyle," diye kabul ettim.

"Süs değilse tabii," dedi Julian. "Annenizin sandalyesi gibi."

Maude ikimize de gülümsedi ve kapıya doğru gitti. "Mümkünse alçak sesle konuşmaya çalışın çocuklar. Şimdi yazmaya devam etme niyetindeyim. Şansım varsa birkaç yüz kelime yazabilirim."

Sonra da şükürler olsun ki bizi kendi başımıza bıraktı.

"Ne tuhaf bir hanımefendi," diye yorum yapan Julian, şimdi de ayakkabılarını ve çoraplarını çıkarıp anlaşılır bir nedeni olmaksızın yatağımda zıplamaya başladı. Ayaklarına baktım ve tırnaklarının ne kadar düzgün kesildiklerini fark ettim. "Benim annem seninkine hiç benzemiyor."

"Üvey annem o," diye belirttim.

"Ha, sahi. Gerçek annenle tanıştın mı hiç?"

"Hayır."

"Sence üvey annen aslında gerçek annen olmasına rağmen gizliyor olabilir mi?"

"Hayır," dedim. "Onun ne mantığı olur ki?"

"Peki ya üvey baban?"

"Hayır," dedim tekrar. "Kesinlikle değil."

Julian uzanıp Maude'un bıraktığı sigarayı masadan aldı ve filtresini sesli şekilde içine çekip suratını buruşturarak izmariti perdeye tehlikeli ölçüde yakın tuttu. Kumaşları yakma eğilimi olduğunu artık bildiğim için onu temkinli gözlerle izledim.

"Sence baban hapse girecek mi?" diye sordu.

"Üvey babam," dedim. "Ve bilmiyorum. Girebilir herhâlde. Olan biten hakkında pek bir şey bilmiyorum, sadece sıkıntıda olduğunu biliyorum. En azından kendisi böyle söylüyor."

"Bir keresinde ben de hapse girmiştim," diyen Julian, şimdi de kendisini yatağın üstüne bırakıp gerinmekteydi, yatağın sahibiymiş gibi. Gömleği pantolonundan çıkmıştı, karnı ve göbek deliği görünüyordu ve ben onun açık teninden büyülenerek oralarına uzun uzun baktım.

"Girmemişsindir ya," dedim.

"Girdim," dedi. "Yemin ederim."

"Ne zaman? N'aptın ki?"

"Mahkûm olarak değil tabii."

"Ha," dedim gülerek. "Onu kastettin sanmıştım."

"Hayır, öylesi çok saçma olurdu. Babamla birlikte gitmiştim. Babam, eşini öldürmüş bir adamı temsil ediyordu, beni de 'Joy'a götürdü işte."

O an gözlerim hayretle büyüdü. O yaşta polisiye öykülere karşı acayip bir takıntım vardı ve Mountjoy Cezaevi'ne, yani yaygın kısaltmasıyla "Joy"a yapılacak bir ziyaret, öğretmenlerin bizi uyarmak için kullandıkları yaygın bir tehditti. Ödevimizi unutmaktan sınıfta esnemeye kadar her türlü yaramazlığımız, sonumuzun oradaki yağlı urganın ucunda sallanmak olacağı yönünde bir taahhüt getirirdi, her ne kadar idam cezası İrlanda'da artık yasal olmasa da.

"Nasıldı?" diye sordum.

"Tuvalet kokuyordu," dedi sırıtarak, ben de zevk içinde kıkırdadım. "Ve adamı getirdiklerinde benim bir köşede oturmam gerekti, babam ona sorular sorup notlar almaya başladı, adamın dava vekiline açıklamak için bazı şeyleri netleştirmesi gerektiğini söyledi; adam da, "Karımın Ballyfermot'taki her Tom, Dick ve Harry'yle yatan pis bir kaltak olması fark eder mi?" diye sordu; babam kurbanın karakterinden şüphe edilmesini sağlamak için ellerinden geleni yapacaklarını söyledi, çünkü kurban orospuysa jürinin katil adamı affetme ihtimali yüksek olurmuş."

Nefesim kesildi. Daha önce böyle kelimelerin sarf edildiğini hiç duymamıştım ve içim hem dehşet hem heyecanla doldu. Bütün gün orada oturup Julian'ı dinleyebilirdim, üstümde o kadar büyük bir etki bırakıyordu, hatta cezaevindeki deneyimi hakkında daha çok soru da

sorardım ama o anda kapı tekrar açıldı ve gülünç derecesinde gür kaşları olan uzun boylu bir adam başını içeri soktu.

"Gidiyoruz," dedi adam ve Julian hemen ayağa fırladı. "Ayakkabılarınla çorapların neden ayağında değil?"

"Cyril'in yatağında zıplıyordum."

"Cyril kim?"

"Cyril benim," dedim ve adam beni sanki satın almayı düşündüğü bir mobilya parçasıymışım gibi süzdü.

"Ha, sen şu hayırseverlik işisin," dedi, ilgisini çekmiyormuşum gibi. Buna bir cevabım yoktu ve zaten aklıma zekice bir karşılık gelene kadar ikisi de odayı terk edip merdivenlere doğru ilerlediler.

Büyük Bir Aşk Macerası

Charles ile Maude'un nasıl tanışıp âşık oldukları ve evlendikleri meselesi beni çocukluğum boyunca büyüleyen bir şeydi. Birbirlerine bu kadar uygun olmayan iki insan, nasıl olduysa birbirlerini bulmayı ve ötekine karşı görünürde hiçbir ilgi ve şefkat hissetmeksizin ilişkiyi andıran bir şeyi sürdürmeyi başarmıştı. *Acaba hep böyleler miydi?*, diye düşünürdüm. Bir zamanlar birbirlerine bakıp arzu, saygı veya sevgi hissettikleri olmuş muydu? Başka hiç kimseyle değil de o kişiyle birlikte olmak istediklerini anladıkları bir an yaşamışlar mıydı? Yaşamadılarsa da hayatlarını ne demeye paylaşmışlardı? Bunlar, hem Charles hem de Maude'a tanışıklığımız süresince farklı zamanlarda sorduğum sorulardı ve aldığım cevaplar anca bu kadar farklı olabilirdi:

Charles:

"Maude'la tanıştığımda yirmi altı yaşındaydım ve asla bir kız arkadaş veya eş istemiyordum. O yola daha önce girmiştim ve çekilmez bir dert olduğu ortaya çıkmıştı. Herhâlde sen bilmiyorsundur Cyril ama ben daha yirmi iki yaşında evlenmiş, iki sene sonra da dul kalmıştım. Ya, biliyor muydun? Eh, Emily'nin nasıl öldüğüne dair türlü türlü söylenti var ama şunu açık seçik söyleyeyim: Onu ben *öldürmedim.* Zaten

öldürdüğüme dair herhangi bir suçlama da yöneltilmedi, Pearse Sokağı Karakolu'ndan Komiser Yardımcısı Henry O'Flynn'in bütün çabalarına rağmen. Yakışıksız bir şey olduğuna dair en ufak kanıt yoktu hiç ama Dublin'e güç veren motorlar, tam da böyle sorumsuzca gıybetlerle çalışır ve direnmeye niyetin olmazsa adamın itibarı bir gecede mahvolabilir. Gerçek şu ki Emily harika bir kızdı, öyle tiplerden hoşlanıyorsan pek de canayakın birisiydi ama aynı zamanda ilk kız arkadaşımdı, bekâretimi kaybettiğim kızdı ve zerre kadar aklı olan hiçbir erkek, bekâretini kaybettiği kızla evlenmemelidir. Bu, araba kullanmayı ahı gitmiş vahı kalmış külüstür bir arabayla öğrenip sonra o arabayı hayatın boyunca elinde tutmaya benzer, hâlbuki artık yoğun bir otobanda iş çıkışı trafiğinde BMW kullanabilecek beceriyi bile kazanmışsındır. Düğünden birkaç ay sonra, hayatımın kalanı boyunca tek bir kadınla asla tatmin olamayacağımı anladım ve ağımı biraz daha genişletmeye başladım. Şu hâlime baksana Cyril; şu anda muazzam yakışıklı bir adam oldum, bir de yirmili yaşlarımda nasıl olduğumu düşün. Kadınlar bana ulaşabilmek için birbirlerini ezerlerdi. Ben de yaklaşmalarına müsaade edecek kadar cömerttim. Ama kaçamaklarım kulağına gidince Emily çok abartılı bir tepki verdi, bölge rahibini aramakla tehdit etti, sanki öyle bir şeyi dert edermişim gibi, ben de dedim ki, "Hayatım, istersen kendine bir sevgili bul, bana hiç fark etmez. Yarağa ihtiyacın varsa etrafta bir sürü var. Büyüğü, küçüğü, tamamen normali, şekilsizi... Eğilmişi, kavislisi, düzü... Genç erkek dediğin yürüyen ereksiyondur resmen ve herhangi biri senin kadar güzel birine girmekten mutlu olur. Yirmisine gelmemiş birisini dene istersen. Keyiften çıldırırlar, üstelik soluklanmak için bile durmadan gecede beş altı posta girerler, biliyorsun." Bunu kompliman olarak söylemiştim ama her nedense o öyle almadı, suçlama ve bunalım sarmalına girdi. Belki de hep bir çeşit psikolojik sorun yaşamıştı, birçok kadın yaşar bunları zaten ama birkaç ay içinde, tamamen sapıtmamak için ilaç almaya başladı. Sonra bir gün banyoya girmeden önce fazladan birkaç hap almış ve suyun altına girivermiş işte, köpük möpük, hayırlı geceler, bahtın açık ola. Yani evet, ondan bana çok para miras kaldığı da doğru, söylentiler de oradan çıktı zaten ama emin ol ki o gün olanlarla

benim *hiçbir* alakam yoktu ve ölümü beni çok ama çok üzdü. Onun anısına neredeyse iki hafta hiç seks yapmadım. Yani şöyle bir şey var Cyril, gerçek bir oğlum olsaydı bunu anlaması için gereken her şeyi yapardım: Tekeşlilik insanoğlunun doğal hâli değildir, tabii insanoğlu derken hem erkekleri hem de kadınları kastediyorum. Kendini aynı insanla elli altmış yıl seks yapmaya hapsetmenin hiçbir mantığı yok, karşı cinsten çekici bulduğunuz insanlarla yatıp kalkmanız için o insanla birbirinize müsaade ederseniz çok daha mutlu olursunuz. Evlilik dediğin dostluk ve yoldaşlıkla ilgili bir şey olmalı, seksle ilgili değil. Yani aklı başında hangi erkek kendi karısıyla seks yapmak ister ki? Gelgelelim tüm bunlara rağmen üvey anneni ilk görüşümde onun ikinci Bayan Avery olmasını istediğimi hemen anladım. Onu gördüğümde Switzer's mağazasının iç çamaşırı bölümündeydi, sutyen ve külotların asılı durduğu askının üstünde elini gezdiriyordu, sigarası ipek kumaşa tehlikeli derecede yakın duruyordu, yanına gidip doğru takımı seçmek için yardıma ihtiyacı olup olmadığını sordum. Tanrım, kadının mükemmel memeleri vardı! Hâlâ da öyle. Üvey annenin memelerine iyice baktın mı sen, Cyril? Bakmadın mı? O kadar utanma; dünyanın en doğal şeyi bu. Memeleri bebekken emeriz, yetişkinlikte de emmeyi arzularız. Ben öyle dediğimde Maude beni tokatladı ama o tokat hâlâ hayatımın en erotik anlarından biridir. Elini kavrayıp bileğinin alt tarafını öptüm. Chanel No. 5 ve Marie-Rose sosu kokuyordu. Herhâlde öğle yemeğinden gelmişti ve senin de bildiğin gibi, karides kokteyline her daim düşkün olmuştur. Ona o gün benimle bir kadeh şampanya içmeye Gresham Oteli'ne gelmezse kendimi Liffey Nehri'ne atacağımı söyledim; o da, "*Boğulursan boğul, bana ne?*" dedi ve bir çarşamba öğleden sonrasını yabancı bir adamla otel barlarında sarhoş geçirmeye hiç niyeti olmadığını söyledi. Ama ben onu yine de bir şekilde ikna ettim ve taksiye binip O'Connell Sokağı'na gittik, bir değil altı saat içinde bir değil altı şişe şampanya içtik. İnanabiliyor musun? İçmeyi bitirdiğimizde resmen felç olmuştuk. Ama tabii otelde oda tutup kırk sekiz saat boyunca neredeyse hiç durmadan sevişemeyecek kadar da değil. Tanrım, o kadın bana ondan önce de sonra da hiçbir kadının yapmadığı şeyleri yaptı. Üvey annen sana oral yapmadan

Cyril, kaliteli saksonun aslında nasıl bir şey olduğunu asla bilemezsin. Birkaç ay içinde evlendik. Ama zaman bir kez daha hasar yarattı. Maude yazarlığına, ben de kariyerime iyice takıntılı hâle geldik. Ben onun vücudundan sıkıldım ve tahminimce o da benimkinden sıkılmıştır. Ama ben huzuru başka yerlerde ararken Maude'un kendine sevgili bulmaya hiç niyeti yok gibiydi ve bu yüzden de yıllardır cinsel ilişkiye girmiyor ki değişken ruh hâlleri de muhtemelen bundan. Doğrudur, biz ideal çift değiliz ama ben onu bir zamanlar sevmiştim, o da beni sevmişti ve ikimizin de içimizde bir yerlerde Gresham'da Veuve Clicquot içen, kahkahadan altına eden ve *Resepsiyon görevlisinden bir oda anahtarı isteyebilir miyiz, istersek polisi veya Dublin Başpiskoposu'nu ararlar mı acaba?*, diye düşünen, yirmili yaşlarda iki cinsel varlığın gölgesi hâlâ duruyor."

Maude:

"Gerçekten hatırlayamıyorum. Çarşambaydı belki de yani, eğer işine yarayacaksa. Belki de perşembeydi."

Peşimdeki Düşmanlar

Üvey annemle üvey babam arasındaki ilişki, bir tartışma için gereken tutkuyu üretebilecek kadar sıkı bir ilişki değildi, o yüzden de Dartmouth Meydanı genel olarak yaşamak için uygun bir yerdi. Hatta tanıklık ettiğim tek ciddi kavgaları, jüri üyelerinin yemeğe geldiği akşam oldu ve bu en başından itibaren o kadar sakıncalı bir plandı ki bugün bile hâlâ hayret ediyorum.

Charles'ın işten eve erken döndüğü ender akşamlardan biriydi. Ben mutfaktan elimde bir bardak sütle henüz çıkmıştım ve onun kapıdan içeri girdiğini görünce afallamıştım, boynundaki kravatı gevşetmemişti, saçları dağılmamıştı, yürürken yalpalamıyordu ve alıştırdığı bunca şeyi *sergilememesi* korkunç bir şey olduğuna delaletti.

"Charles," dedim. "İyi misin?"

"Evet, iyiyim," diye cevap verdi. "Neden olmayayım ki?"

Koridorun köşesindeki dolaplı saate bir göz attım ve saat, benimle dalga geçermiş gibi, uzun ve yankılanan yarım düzine çan sesiyle saatin altı olduğunu ilan etti. Sesin kesilmesini beklerken Charles ile olduğumuz yerde kaldık, tek kelime etmedik, gerçi tuhaf tuhaf gülümseyip arada bir başımızı sallayıp birbirimizin varlığını kabul de ettik. Sonunda çan seslerinin sonu geldi.

"Yani sen eve asla bu saatte gelmiyorsun ya," diye kaldığım yerden devam ettim. "Dışarısı hâlâ aydınlık, publar da hâlâ açık, farkındasın, değil mi?"

"Küstahlık etme," dedi.

"Küstahlık etmiyorum," dedim. "Endişeleniyorum, o kadar."

"Ha. O hâlde teşekkür ederim. Endişen dikkate alınmıştır. Biliyor musun, dışarısı aydınlıkken kapı kilidini açmanın bu kadar kolay olması gerçekten şaşılacak şey," diye ekledi. "Genellikle içeri girmeden önce verandada hiç olmazsa birkaç dakika mahsur kalırım. Sorunun hep anahtarda olduğunu düşünmüştüm ama belki de sorun en başından beri bendeydi."

"Charles," dedim, bardağımı orada hazır bulunan bir masaya koydum ve ona doğru yürüdüm. "Sen tamamen ayıksın, değil mi?"

"Evet Cyril," diye yanıt verdi. "Bütün gün hiçbir şey içmedim."

"Ama neden? Hasta mısın?"

"Günü hiç içki içmeden geçirdiğim de vakidir yahu. Tam bir alkolik değilim."

"Tam değilsin, hayır," dedim. "Ama içmekte gayet iyisin."

Gülümsedi ve bir an gözlerinde şefkate yakın bir şey gördüğümü sandım. "Umursadığın için çok naziksin," dedi. "Ama gayet iyiyim."

Ben o kadar emin değildim. Charles'ın her zamanki coşkulu tavrı son haftalarda gözle görülür ölçüde sönükleşmişti ve çalışma odasının önünden geçtiğimde onu sıklıkla masasının başında, işlerin bu raddeye nasıl geldiğini anlayamıyormuşçasına dalgın bir yüzle oturur hâlde buluyordum. Hodges Figgis kitapçısından *İvan Denisoviç'in Bir Günü*'nün bir nüshasını almıştı, her boş ânında bu kitapla meşgul oluyordu; Maude'un

herhangi bir romanına gösterdiğinden daha fazla ilgiyi Soljenitsin'in romanına göstermekteydi, Maude'un, satış rakamları üç hanelere fırlar fırlamaz resmen reddettiği *Tarlakuşu Misali*'ne bile Charles bu ilgiyi göstermemişti. Kendi duruşmalarını Sovyet çalışma kampındaki mahkûmunkilerle kıyaslaması, hissettiği kişisel adaletsizlik duygusuna dair bir şeyler anlatıyordu. Tabii Charles kendi davasının duruşmaya kadar gitmesini asla beklememiş, kendisi gibi hem mevki hem de geniş ve nüfuzlu bağlantılar sahibi bir adamın böyle bir adaletsizliğin yaşanmasını önleyebileceğini varsaymıştı. Hatta duruşmanın görülmesini engellemek için yapabileceği hiçbir şey olmadığı netleştiğinde bile suçunun bariz olmasına rağmen her suçtan azade bulunacağından emindi. Hapse girmek denilen şeyin başka insanların yaşadığı bir şey olduğunu sanıyordu.

Max Woodbead o haftalarda Dartmouth Meydanı'nın düzenli ziyaretçilerinden biriydi ve Charles'la ikisi sarhoş olup bağrışmaktan tutun da eski Belvedere Koleji şarkıları söylemeye (*Düşmanlarım peşimdeyken bir Tanrı esirger sadece / Silik ve adi bulunduğumda bir Tanrı'da bulunur ihtişam sadece*), öfke patlamalarıyla birbirlerine kükremeye kadar her şeyi yapıyorlardı; evin içinde yankılanan bu tartışmalar Maude'un bile çalışma odasının kapısını açıp oradaki hastalıklı alacakaranlıktan kaçarken şaşkınlık içinde dışarı bakmasına sebep veriyordu.

Bu durumlardan birinde, şimdi unuttuğum bir nedenle, beni ikinci katta dolanırken bulduğunda, "Sen misin Brenda?" diye sordu Maude.

"Hayır, benim, Cyril," dedim.

"Ha, Cyril, evet," dedi. "Tabii ya, çocuk. Neler oluyor yahu alt katta? Eve zorla giren mi var?"

"Bay Woodbead burada," dedim. "Charles'la davayı konuşmaya gelmiş. Galiba içki dolabını yağmalıyorlar."

"Faydası yok tabii. Hapse girecek. Herkes biliyor bunu. Dünyanın bütün viskisini içseler yine değişmez durum."

"Peki bize n'olacak?" diye sordum gerginlikle. Daha yedi yaşındaydım; sokaklarda yaşamaya hazır değildim.

"Bana bir şey olmaz," dedi. "Benim biraz param var."

"Ama ya ben?" diye sordum.

Benim sorumu duymazdan gelerek, "Bu kadar gürültü etmek zorundalar mı?" diye sordu. "Gerçekten bu kadarı çok fazla. İnsan nasıl iş yapabilir ki böyle? Bu arada madem buradasın, *parlak* sözcüğüne benzer sözcükler geliyor mu aklına?"

"Pırıltılı?" diye önerdim. "Işıltılı?"

"Işıltılı, işte bu," dedi. "On bir yaşında olsan da zeki çocuksun, değil mi?"

"Yedi yaşındayım," dedim ona ve bir kez daha, üvey annemle üvey babam benim başlarına kalan küçük bir yetişkin değil de çocuk olduğumun farkındalar mı acaba, diye düşündüm.

"Peki madem. Daha da etkileyici," dedi ve kapıyı arkasından kapatıp duman kaplı mağarasına geri döndü.

1952'nin büyük kısmında evimizde yankılanan kelime *dava*ydı. Hiçbirimiz kafamızdan asla çıkaramıyorduk, Charles'ınsa hep dilinin ucundaydı. Kendisine böyle kamuya açık bir rezalet yaşatıldığı için gerçekten hakarete uğradığını hissediyor gibiydi ve ismini gazetelerde kutlama sebebiyle olmadığı sürece herhangi bir sebeple görmekten nefret ediyordu. Hatta *Evening Press*'te yayınlanan bir haberde onun servetinin yıllar içinde fazlasıyla abartıldığı, davayı kaybedip bir süreliğine cezaevine girmenin yanı sıra bir de yüklü bir para cezası alırsa büyük ihtimalle iflas edeceği ve Dartmouth Meydanı'ndaki evi satmak zorunda kalacağı belirtilince Charles, çorak topraklardaki Kral Lear misali, sert bir öfke kasırgasına kapıldı; rüzgârları, selleri, her yeri titreten gök gürültüsünü göreve çağırıp çan kulelerini sırılsıklam etmelerini, horozları boğmalarını, kendinin gür ve koyu renk saçlarını ateşe vermelerini istedi, ta ki tostoparlak dünya dümdüz olana dek. Gazeteye karşı yasal yollara başvurma talimatı alan Max ise zekice bir karar alıp bunu duymamış gibi yaptı.

Yemek bir perşembe gecesi için ayarlanmıştı, yani iki hafta sürmesi beklenen mahkemenin dördüncü akşamı. Max özellikle nüfuzu altına alınabileceğine inandığı tek bir jüri üyesini seçmiş ve bir gece Aston Quay'de yürürken onunla kazara karşılaşmış gibi yaparak onu bir içki için puba davet etmişti. Dorset Sokağı'nda oturan Denis Wilbert isimli, Clanbrassil Sokağı yakınlarındaki bir okulda matematik, Latince ve

coğrafya öğretmenliği yapan bu adamı müthiş derecede çekici kafasının boş olmasına rağmen her sınavdan tam not alan, on iki yaşındaki, Conor Llewellyn adlı yıldız öğrencisiyle kurduğu yakın ilişkinin hem gazeteler hem de polis tarafından yanlış yorumlanabilecek bir şey olduğu ve Wilbert'ın bu bilginin kamuya ulaşmasına engel olmak istiyorsa Maliye Bakanlığı'nın Avery'ye açtığı davadaki hükmü üzerine ciddi ciddi düşünmek isteyebileceği konusunda bilgilendirmişti.

"Ve tabii," diye eklemişti, "diğer jüri üyelerini ikna etmek için yapabileceğin her şey de çok makbule geçer."

Jüri üyelerinden birini cebine koyduktan sonra, en sevdiği rezil polis memurunu jürinin kalanının kirli çamaşırlarını öğrenmesi için tutmuştu. Eski Başkomiser Lavery ise pek az şey bularak onu hayal kırıklığına uğratmıştı. Üç tanesinin sırları olduğunu söylemişti: Adamlardan biri, Milltown Yolu'nda kızın birine kendini teşhir etmekle suçlanmış ama kız Protestan olduğu için suçlamalar reddedilmişti; diğerinin Paris'teki bir ajansa aboneliği vardı ve bu ajans ona her ay üstünde binici botu giymiş çıplak kadın fotoğrafları bulunan çeşitli kartpostallar gönderiyordu; üçüncü bir jüri üyesi de (yalnızca iki kadın jüri üyesinden biri) evlilik dışı çocuk doğurmuş ve çalıştığı yeri bu konuda bilgilendirmemişti ki burası, yani İrlanda Parlamentosu Dáil Éireann, güya halkın ahlak bekçiliğini üstlendiği için onu muhakkak kovardı.

Max hepsinin peşine düşüp sırlarını ortaya dökebileceğine dair üstü örtülü tehditlerde bulunmak yerine çok daha centilmence bir şey yapmış ve onları yemeğe davet etmişti. Pedofil öğretmen Bay Wilbert'ı aracısı olarak kullanmış ve daveti geri çevirirlerse elde ettiği bilgilerin gazetelere sızdırılacağını açıkça ifade etmişti. Belirtmediği kısımsa, elbette yemeği verenin kendi olmayacağı gibi masada dahi oturmayacağıydı; bu şeref, sanık sandalyesinde oturan üvey babam Charles Avery'nindi.

Charles, Maude'la ikimizi o akşam konuklar gelmeden biraz önce çalışma odasına davet etti, biz masasının karşısındaki berjer koltuklara oturunca da o gece için yaptığı planlarını anlattı.

"En önemli şey," dedi, "birlik olduğumuzu göstermemiz. Mutlu ve sevgi dolu bir aile izlenimi vermemiz lazım."

"Biz *zaten* mutlu ve sevgi dolu bir aileyiz," dedi Maude, aksi yöndeki ima onu gücendirmiş gibiydi.

"Aynen böyle işte," dedi Charles. "Suçlu hükmü vermek işlerine gelmeyecek olsa da onları üçümüzü ayırmanın İrlanda'ya boşanma hakkını getirmeye benzer, ayıp bir eylem olacağına inandırarak vicdanlarını rahatlatmamız lazım."

İçtiği sigara bitmeye fazla yaklaşınca yeni bir sigara yakan Maude, "Kim ki bunlar?" diye sordu. "Bizim gibi insanlar mı?"

"Maalesef değiller," diye cevapladı Charles. "Biri öğretmen, biri liman işçisi, biri otobüs şoförü, biri de Dáil Éireann'ın çay salonunda çalışan bir kadın."

"Hey yarabbi," dedi Maude. "Jürilere de artık herkesi alıyorlar yani, değil mi?"

"Galiba hep böyleydi aşkım."

"Peki bunları evimize davet etmek hakikaten gerekli miydi?" diye sordu Maude. "Şehirde yemeğe çıkarsak da bitse gitse olmaz mıydı? O tip insanların asla oturup keyfini süremeyeceği bir dolu restoran var."

Charles gülümseyerek, "Hayatım," diye yanıtladı. "Güzel huylu karım benim, unutma ki bu gizli bir yemek. Duyulursa haliyle epey sıkıntı çıkar. Kimsenin bilmemesi lazım."

"Tabii, ama çok sıradan insanlar gibiler," dedi Maude ve odaya az önce serin bir esinti girmiş gibi kolunu sıvazladı. "Yıkanıp da mı gelirler?"

"Mahkemede temiz görünüyorlar," dedi Charles. "Aslında gerçekten çaba gösteriyorlar. En iyi takımlarını giyiyorlar falan filan. Kilisede ayine gidiyorlarmış gibi."

Maude dehşet içinde ağzını açtı. "Katolikler mi?"

Charles bıkkınca, "Hiçbir fikrim yok," dedi. "Fark eder mi?"

"Yemekten önce dua etmeye kalkmasınlar da," diye mırıldanan Maude çalışma odasına, yani evde neredeyse hiç girmediği bu odaya göz gezdirdi. Yandaki sehpanın üstünde duran, Marcus Aurelius'tan *Kendime Düşünceler*'in bir nüshasını göstererek, "Aa, şuna bak!" dedi. "Üst katta bende de aynı baskı var. Ne komik!"

"Şimdi, Cyril," dedi üvey babam ve bana döndü. "Bu gece evin sıkı kuralları devrede, anladın mı? Sadece seninle konuşulunca konuş. Espri yapma. Yellenme. Bana bakarken gözlerinde elinden geldiğince hayranlık olsun. Baba oğul olarak yaptığımız şeyleri listeleyip yatağına bıraktım. Ezberledin mi onları?"

"Ezberledim," dedim.

"Sırala bakalım."

"Connemara'daki büyük göllerde birlikte balık tutarız. Croke Parkı'nda İrlanda sporlarını izleriz. Her gün yalnızca bir hamle yaptığımız bir satranç oyunumuz devam etmekte. Birbirimizin saçlarını öreriz."

"Dedim ya ama, espri yok."

"Pardon."

"Ayrıca bize 'Charles' ve 'Maude' deme, olur mu? Bu geceliğine bize 'baba' ve 'anne' diyeceksin. Başka bir şey dersen konuklarımıza tuhaf gelir."

Kaşlarımı çattım. Farklı bir çocuk, annesiyle babasına isimleriyle hitap etmeyi kendisine nasıl yediremezse, ben de o kelimeleri söylemeyi kendime yedirebileceğimden emin değildim.

"Elimden geleni yaparım... baba," dedim.

"Şimdi başlamana gerek yok," dedi Charles. "Konuklar gelene kadar bekle."

"Peki Charles," dedim.

"Sonuçta gerçek bir Avery değilsin."

"Tüm bunların amacı ne ki?" diye sordu Maude. "Bu insanlar için neden kendimizi alçaltıyoruz?"

Charles neşeyle, "Hapse girmeyeyim diye tatlım," diye yanıtladı. "Onları pohpohlamamız, hoş sözlerle kandırmamız lazım ve olur da hiçbir şey işe yaramazsa onları ilerleyen saatlerde teker teker buraya alıp çek yazacağım. İki türlü de bu akşamı *suçsuz* hükmünden emin olarak bitirmeye niyetliyim."

"Bay Woodbead de yemeğe gelecek mi?" diye sordum ve Charles başını iki yana salladı.

"Hayır," dedi. "Plan boka sararsa onun bu işle bir alakası olduğunun ortaya çıkmaması lazım."

Maude iç çekerek, "Charles, düzgün konuş lütfen," dedi.

"Yani Julian da mı gelmeyecek?" diye sordum.

"Julian kim?" diye sordu Charles.

"Bay Woodbead'in oğlu."

"O niye gelsin ki?"

Halıya baktım ve içimin bir fena olduğunu hissettim. Julian'ı ilk gelişinden beri sadece bir kez daha görmüştüm, o da neredeyse bir ay önceydi, ilk seferden bile daha iyi anlaşmıştık ama külotlarımızı indirip kendimizi birbirimize teşhir etme fırsatı bulamadığımız için büyük hayal kırıklığına uğramıştım. Onunla arkadaş olma fikri bana müthiş bir heyecan vermişti ve onun da benim dostluğumdan keyif alıyor gibi görünmesi o kadar ürkütücü bir şeydi ki düşüncelerimi tamamen etkisi altına almıştı. Tabii aynı okula gitmiyorduk ve dolayısıyla Max onu Dartmouth Meydanı'na getirmediği sürece bir daha karşılaşma ihtimalimiz çok düşüktü. Bu da beni çok derinden üzüyordu.

"Gelebilir diye düşünmüştüm," dedim.

"Üzdüğüm için kusura bakma," dedi Charles. "Yemeğe bir grup yedi yaşında çocuğu da çağırmayı düşünmüştüm ama sonra bu akşamın gerçekten de epey önemli olduğunu ve gelecekteki mutluluğumuzun buradan çıkacak sonuca bağlı olabileceğini hatırladım."

"Yani gelmiyor?" dedim sırf netleştirmek için.

"Hayır," dedi Charles. "Gelmiyor."

"Yani Elizabeth de mi gelmeyecek?" diye sordu Maude.

"Elizabeth mi?" diye soran Charles, ürkmüş gibi ani bir hareketle doğruldu, yüzü biraz kızardı.

"Max'in eşi."

"Elizabeth'le tanıştığınızı bilmiyordum."

"Tanışmıyoruz. Yani çok yakından tanımıyorum. Ama bir iki hayırsever toplantısında karşılaşmıştık. Epey hoş birisi, göze çarpan bir tarzı da var."

"Hayır, Elizabeth gelmeyecek," dedi Charles ve tekrar masaya bakıp parmaklarını mürekkep kurutucunun üstünde tıkırdattı.

"Sadece emekçi sınıftan insanlar," dedi Maude.

"Evet, sadece onlar."

"Ne eğlenceli."

"Sadece birkaç saat, hayatım. Eminim dayanabilirsin."

"Hangi bıçakları ve çatalları kullanmaları gerektiğini anlayacaklar mı?" diye sordu.

"Aa ama insaf yahu!" diyen Charles başını iki yana salladı. "Hayvan değil ki bunlar... N'apacaklar sanıyorsun? Bifteğe kürdan saplayıp, sonra onu havaya kaldırıp kenarlarından ısırmaya mı başlayacaklar?"

"Biftek mi yiyoruz?" diye sordu Maude. "Benim canım biraz balık çekmişti."

"Ordövr olarak balık var," dedi Charles.

"Deniztarağı," dedim ben de. "Mutfakta gördüm."

"Ben züppelik etmiyorum," diye diretti Maude. "Sormamın tek sebebi şu, eğer bu insanlar görgülü yemek düzenine alışık değillerse manzaradan gözleri korkabilir. Karşılarına boy boy sofra takımı çıkınca onlarla dalga geçtiğimizi sanıp küçük düşebilirler, o zaman da senden iyice nefret edebilirler. Sen benim romancı olduğumu unutuyorsun Charles. İnsan doğasını kökünden bilirim ben."

Üvey babam bunu düşünürken dili avurdunu kabarttı. Maude da haklıydı. "E peki, ne yapayım?" dedi Charles sonunda. "Sofrada beş çeşit yemek verilecek. Her masa düzeninde onlarca çatal, kaşık, bıçak var. Hepsinin üstüne teker teker *bu balık bıçağı*, *bu ekmek bıçağı*, *bu sosis çatalı* yazacak değilim herhâlde?"

"Hayır," dedi Maude. "Zaten o kadar küçük etiketler bulmak da imkânsız. Hele ki bu kadar kısa sürede. Özel siparişle getirtmemiz gerekir."

Ona dik dik bakan Charles gülmenin eşiğinde gibiydi ve bu elbette ikimizi de şok ederdi çünkü hiç aşina olmadığımız bir sesti bu.

Maude saatine bakarak, "Bilmemiz gereken başka bir şey var mı?" diye sordu. "Yoksa da artık gidebilir miyiz?"

"Tuttum mu seni?" diye sordu Charles. "Bir yerde olman mı lazım? Semt tütüncüsü sigaralara bir saatlik indirim falan mı yapıyor acaba?"

"Şakalardan hoşlanmadığımı biliyorsun," diyen Maude ayağa kalkıp eteğini düzeltti. Ben de Charles'a şöyle bir göz atıp onun Maude'a na-

sıl uzun uzun baktığını görünce şaşırdım: Maude'un vücudunu baştan ayağa süzen gözlerinde hiç gizlemediği bir arzu vardı, çünkü Maude hâlâ çok güzel bir kadındı. Üstelik giyinmeyi de biliyordu. "Ne zaman geliyorlar sahi? Daha makyajımı bile yapmadım."

"Yarım saat sonra," dedi Charles; Maude da başını sallayıp odadan çıkıverdi.

Charles benim hâlâ orada olduğumu unutmuşçasına gazetelerinin başına döndüğünde, "Hâkim öğrenirse sorun etmez mi?" diye sordum. Konuştuğumda Charles biraz yerinden hopladı.

"Neyi sorun etmez mi?"

"Dört jüri üyesini yemeğe davet etmeni. Burada yanlış bir şey olduğunu düşünmez mi?"

Charles gülümsedi ve bana gözlerinde şefkate yakın bir şeyle baktı. "Ah benim sevgili oğlum," dedi. "Sen gerçekten de Averylerden değilsin ha? Fikir zaten hâkimden çıktı."

Mükemmel Aile

"Müsaadenizle şöyle söyleyeyim Bay Avery..."

"Lütfen, resmî davranmayalım. Charles deyin bana."

"Müsaadenle şöyle söyleyeyim Charles; ben hukuka uzun süredir ilgi duyarım," dedi Denis Wilbert, yani Dorset Sokağı'ndan gelen pedofil öğretmen; eve vardığında benimle tokalaşmış ve elimi bırakmamış, terli avuçlarının arasına lüzumundan daha uzun süre boyunca sıkıştırmış ve elimi yıkamak için hemen banyoya koşmama neden olmuştu. "Gazetelerden takip ediyorum yani. An Garda Síochána'nın[11] çalışmaları. Çeşitli davalar, avukatlar, hukuk danışmanları vesaire. Yüksek Mahkeme'ye yapılan temyiz başvuruları, anayasal itirazlar. Aslında üniversitedeyken hukuk okumayı da düşünmüştüm, ta ki asıl işimin çocuklarla olduğunu fark edene dek. Yanımda ufak bir oğlan bulunmadığı sürece asla tam olarak mutlu olamıyorum. Hatta bu ufak oğlanların sayısı ne kadar çok olursa o kadar iyi! Ama şunu utanarak da olsa söylemem lazım ki

11 (*Irl.*) Barış Muhafızları; İrlanda polis teşkilatı. [Ç.N.]

geçmişte bazı zamanlarda, bir adam sanık kürsüsüne oturtulup suçlanıyorsa o suçu muhtemelen işlediğine inanmışımdır."

"Veya kadının," diye araya girdi Jacob Turpin, yani akşamlarını Milltown Yolu'nda önünden küçük kızlar geçsin de noksanlığını onlara hemencecik teşhir edebilsin diye bekleyerek geçiren sapık liman işçisi.

Daha iyi eğitim aldığı için kendini diğerinden bir gömlek yukarıda görür gibi duran Wilbert, "Lütfen Bay Turpin," dedi. "Sakıncası yoksa Charles'a söylediğim şeyi bitirivereyim, sonra siz de uygun bir şey eklemek isterseniz elbette..."

"Ben sadece sanık kürsüsünde kadınların da bulunduğunu söylemek istemiştim," dedi Turpin; adamın neredeyse fosforlu tondaki parlak kızıl saçları insanı tuhaftır ki hipnotize ediyordu. "CIÉ'de[12] çalışan bir kız vardı, faturalarla ilgili bir dolap çeviriyordu, beş yıl yedi o yüzden. Bunlara da hoş gözle bakmazsın herhâlde, değil mi? Kadınlara yani."

"Dediğim gibi," diye devam etti Wilbert ve sözü bir daha kesilmesin diye sesini yükseltti, "bir adam sanık sandalyesine oturtulup suçlanıyorsa onun muhtemelen suçlu olmakla kalmayıp bir de itibarsız biri olduğunu düşünürdüm, toplumun dışlayıp ücra yerlere göndermesi gereken tiplerden yani, cüzzamlılar gibi, Avustralyalılar gibi. Ama bu akşam bu harika evde otururken, böyle saygıdeğer bir ailenin huzurunda bu güzel yemeği yerken o fikrin hatalı olduğu ortaya çıktı, kendimi düzeltiyorum. Kendimi tüm samimiyetimle ve peşin hüküm vermeksizin düzeltiyorum! Ve izninizle, kadehimi sana kaldırıyorum Charles ve önümüzdeki günlerde bu çetin ve adaletsiz sınava dayanma gücü diliyorum."

"İşte buna içerim," dedi Joe Masterson; binici kıyafetleri içeren pornografiye şehvetle ilgi duyan ve neredeyse Dartmouth Meydanı'na geldiğinden beri durmadan içmekte olan Templeoguelu otobüs şoförü. Şarap kadehini kafasına dikti ve masanın ortasındaki şişeye beklentiyle baktı; kimse kadehini tekrar doldurmayı teklif etmeyince de kendi işini kendisi gördü ama bunun böyle yemeklerdeki sofra adabına uygun olmadığını ben bile biliyordum.

Misafirlerine tatlı tatlı gülümseyen Charles, "Çok naziksin," dedi.

12 (*İrl.*) Córas Iompair Éireann; İrlanda Ulaşım Şirketi. [Ç.N.]

"Hepiniz öylesiniz. Ancak umarım sizleri bu akşam yemeğinde Maude ve bana katılmanız için davet edişimin sizleri daha iyi tanıma arzusundan başka bir şeyden kaynaklandığını düşünmüyorsunuzdur."

"Ama bu elbette sizin davetiniz değildi, öyle değil mi?" diye sordu Charlotte Hennessy, masadaki dördüncü jüri üyesi ve aralarındaki tek kadın. "Davet, Bay Woodbead'den geldi. Ve hiçbirimiz sizin evinize geldiğimizi bilmiyorduk. Onun evine gideceğimiz izlenimini edinmiştik."

"Daha önce de açıkladığım gibi, kıymetli hanımefendi," dedi Charles, "Max'in acil bir işi çıktı ve sizinle iletişime geçmesi mümkün olmadığından sizi ağırlama işini benim üstlenmemi istedi."

"Tam bir centilmensiniz," dedi Masterson.

"Ama o zaman bizi neden buraya çağırdı?" diye sordu Bayan Hennessy.

"Kendi evinde biraz tadilat yaptırıyor," diye açıkladı Charles. "O yüzden kısa süreliğine bizde kalıyor. Tabii ben bu gece burada kalmayı planlamamıştım. Haftanın bu akşamı hep Aziz Vincent de Paul Cemiyeti'nin buradaki şubesinde olurum. Ve açıkçası buradaki varlığımın hatalı biçimde sakıncalı görülebileceğini de düşündüm. Ama sizin buraya gelip yemek yemeden dönmenize de izin veremezdim. Dartmouth Meydanı'nda böyle yapmayız biz."

"O kadar çok olağandışı durum var ki," diye yanıtladı Bayan Hennessy. "Ve o kadar çok tesadüf... Neredeyse inanılmaz."

Charles rahat bir tavırla, "Gerçek bazen böyledir," diye cevap verdi. "Ama bence olaylar iyi ki böyle gelişti. Her gün sanık sandalyesinde oturup sizin dürüst yüzlerinize bakarken hepinizi özel hayatlarınızda, mahkeme salonunun kokuşmuş havasından uzakta tanımayı ne kadar çok istediğimi defalarca geçirdim aklımdan."

"Ben hep söylemişimdir," diye lafa girdi Turpin, ardından bir yerlerini kaşımak için aşağı eğildi ve uzun uzun kaşındı, "en üst sınıfa mensup adam, sınıf sistemini anlamayan adamdır. Sizin konumunuzda olup da bizim gibileri evine almayacak çok insan var."

"Saygısızlık olmasın ama Bay Turpin," dedi Wilbert ve gözlüğünü çıkardı; ne zaman ciddi görünmek istese böyle yaptığını fark ettim. "Ben prestijli bir yatılı okul öğretmeniyim. Matematik fakültesi diplomam

var. Babam eczacıydı, annem de bir defasında Radio Éireann'a geleneksel İrlanda usulü kuru üzümlü ekmek için en iyi giden un hakkında röportaj vermişti. Ben kendimi her adamla eşit görüyorum."

"E sen de haklısın," dedi lafı yiyen Turpin. "Peki sen nerede yaşıyorsun Denis? Böyle büyük bir evin var mı?"

"Annemle yaşamak durumundayım," diye yanıtlayan Wilbert doğruldu ve karakterine yapılabilecek her saldırıya hazırlandı. "Annemin yaşı artık geçkin, benim bakımıma ihtiyacı var. Tabii," diye ekledi ve gözlerini doğrudan bana dikip çok imalı bir dille konuştu, "kendime ait bir odam var ve birçok gece annem bingo oynamaya gidiyor, ben de ne istersem onu yapıyorum."

Masanın öteki ucundaki Maude, "Eşiniz yok mu Bay Wilbert?" diye sordu ve sesi öyle keskin geldi ki yerimden sıçradım. "Bir yerlerde gizlenen bir Bayan Wilbert yok mu?"

"Maalesef yok," diye yanıtlayan Wilbert hafiften kızardı. "O yönde şansım pek tutmadı."

Charles bıçağıyla çatalını bırakıp, "Benim hayatımın en mutlu günü," dedi ve yemin ederim ki konuşurken gözlerinin yaşarmaya başladığını görebiliyordum, "Maude'un benimle evlenmeyi kabul ettiği gündü. Hiçbir şansım olmadığını sanmıştım. Ama aynı zamanda Maude yanımda olduğu sürece her şeyi başarabileceğimi ve aşkımızın bizi iyi günde kötü günde bir şekilde ayakta tutacağını da biliyordum."

Hepimiz aynı anda Maude'un tepkisini görmek için ona döndük; Joan Crawford'ın kim olduğunu o anda biliyor olsaydım, bize en iyi Joan Crawford taklidini yaptığını söylerdim: Yüzünde tiksintiyle kırılganlık karışımı bir ifadeyle, sigarasından aldığı nefesi uzun uzun içine çekip dumanını dudaklarından öyle mütemadiyen üfledi ki gerçek hislerinin ardına geçip saklanabileceği bir sis bulutu oluşturdu.

"Ben ikinci eşimleyim," dedi Masterson. "İlk eşim atından düşüp öldü. Engelli at yarışçısıydı da. Dört yaşındaki gösteri atlarına binerdi. Kıyafetlerini hâlâ boş odadaki gardıropta tutarım, bazen sırf onu hatırlamak için oraya girip elimi kadifenin üstünde gezdirir veya şöyle bir koklarım. Şimdiki eşimden benim için o kıyafetleri denemesini istedim ama o öyle

şeyleri aşırı tuhaf buluyor. Dürüst olayım, sırf dost meclisindeyim diye söylüyorum bunu ama keşke tekrar evlenmeseydim diyorum. İlk eşim muhteşem bir kızdı. Yeni eşimse... eh, çenesi çene, o kadar söyleyeyim."

"Çenesi çene mi?" diye sordu Bayan Hennessy. "Başka ne olacaktı ki? Zavallı kadın, çenesi olmasa yemekleri nasıl çiğneyecekti?"

Masterson gülerek, "Aman yahu, siz kastımı anladınız," dedi ve öteki erkeklere göz gezdirip, *Alın işte, bir tane daha, değil mi?*, der gibi başparmağını Bayan Hennessy'ye doğru salladı. "Bana sürekli ukalalık ediyor. Kendisine çekidüzen vermezse yakında rahibi çağıracağımı da söyledim yani."

"Amma şanslı kadınmış," diyen Bayan Hennessy ona sırtını döndü ve Charles'a bakarak, "Bay Avery, acaba ben bir yerlerde sizin önceden bir evlilik daha yaptığınızı okumuş olabilir miyim?" diye sordu.

"Bilmem," diye yanıtladı Charles. "Olabilir misiniz?"

"Cyril, sen biraz kendinden bahsetsene bize," dedi Wilbert ve bana öyle şehvetli bir hareketle göz kırptı ki oturduğum yerde kıvrandım. "Okulu seviyor musun? Derslerinle ilgili misin?"

"Fena gitmiyor işte," dedim.

"Ya en sevdiğin ders hangisi?"

Düşündüm. "Tarihtir herhâlde," dedim.

"Matematik değil mi?"

"Yok, ben matematikte pek iyi değilim."

"Benim matematik fakültesinden diplomam olduğunu söylemiş miydim?" diye sordu Wilbert.

"Evet," dedik; Charles, Maude, Bayan Hennessy, Turpin, Masterson ve ben, hep bir ağızdan.

"Belki de sana bir ara yardımım dokunur," diye önerdi Wilbert. "Birazcık özel ders çok işe yarayabilir. Bir akşam annem bingodayken gelirsin belki, sonra..."

"Yok, sağ olun," dedim ve adamın dikkatini artık başka bir yere vermesini umarak biftekten koca bir lokmayı ağzıma attım.

Maude beklenmedik biçimde, "Sizin de bir çay dükkânınız mı vardı Bayan Hennessy?" diye kükredi ve Masterson sanki kalp krizi geçirebilirmiş gibi, elini korkuyla kalbine götürdü. "Öyleydi, değil mi?"

"Pek değil," diye yanıtladı Bayan Hennessy. "Ben Dáil Éireann'daki çay salonunun müdiresiyim."

"Ne kadar ilginç. Uzun zamandır orada mısınız?"

"1922'den beri, yani Oireachtas[13], Leinster Evi'ndeki ilk toplantısını yaptığından beri."

"Muhteşem," dedi Charles ve hakkını teslim edeyim ki hakikaten ilgisi çekilmiş gibi konuştu. "Yani devletin kuruluşunda oradaydınız?"

"Öyleydim, evet."

"Muazzam bir gün olmuştur herhâlde."

"Öyleydi," diye hemfikir olan Bayan Hennessy'nin sesi şimdi biraz yumuşuyordu. "Çok heyecanlıydı. Nasıl mutlu olduğumuzu hiç unutmayacağım. Bay Cosgrave de tabii, Yönetim Konseyi Başkanı olarak ilk konuşmasını yapmak için ayağa kalkınca parlamentoda herkes tarafından alkışlanmıştı."

Turpin başını iki yana sallayıp, "Tövbeler olsun, bu otuz sene önceydi ya," dedi. "Siz kaç yaşındasınız sahi? Biraz var sanki yaşınız, değil mi?"

Bayan Hennessy tatlı dille, "Altmış dört yaşındayım Bay Turpin," diye yanıtladı. "Sorduğunuz için teşekkür ederim."

Başıyla onaylayan Turpin, "Ben de tahmin etsem öyle bir şey derdim," dedi. "Sizde sizin yaşınızdaki birçok kadındaki hâl var. Şu çene işi, anlıyorsunuz ya? Gözlerinizin altında da mor torbalar. Bacaklarınızdaki damarlara gelince, onlar da herhâlde bütün gün çay salonunda ayakta durmaktan olmuştur. Alınmayın elbette."

Bayan Hennessy gülümseyerek, "Böyle gözü pek bir konuşmadan nasıl alınabilirim ki?" diye sordu.

"Her hâlükârda enteresan bir işyeri, öyle değil mi?" dedi Charles. "Onca önemli adam her gün gelip gidiyor. Orada bir dolu sır işitiyorsunuzdur, haksız mıyım?"

"İşitseydim bile Bay Avery, sizce o sırlardan herhangi birinin ağzımdan kaçmasına izin verir miydim? Oradaki yerimi otuz yıl boyunca koruduysam boşboğazlıkla korumadım."

---

13 Alt meclis Dáil Éireann ile üst meclis Seanad Éireann'dan (İrlanda Senatosu) oluşan İrlanda Parlamentosu. [Ç.N.]

"Ama yakında emekli olacakmışsınız, en azından ben öyle duydum," diye devam etti Charles. "Ve lütfen, artık Bay Avery demeyin. Söylediğim gibi, Charles deyin."

Bayan Hennessy gözlerini kısarak, "Yılın sonuna doğru emekli olmayı planlıyorum, doğrudur," diye itiraf etti. "Bunu nereden bildiğinizi sorabilir miyim acaba?"

"E yani, ben de bu evi boşboğazlıkla inşa etmedim," diyen Charles ona göz kırptı. "Kuşlar söyledi diyelim. Emeklilik fonu nasıl sahi? Umarım dikkatli olmuşsunuzdur. Önünüzde hayli uzun yıllar olabilir, yani size doğru düzgün bakılmasını isteyeceksinizdir."

Bayan Hennessy soğuk bir tavırla, "Ben ihtiyatlı olduğumu düşünüyorum," dedi.

"Duyduğuma sevindim. İnsan yaşlandıkça para önem kazanıyor. Ne zaman hastalanabileceğinizi asla bilemiyorsunuz. Hastanelerde olan bitenle ilgili de insanın kulağına berbat şeyler geliyor. Tavsiyeye ihtiyacınız olursa bana rahat rahat danışabilirsiniz."

"Sanırım önce mahkemenin nasıl gideceğini görmemiz lazım, ne dersiniz?" dedi Bayan Hennessy. "Yani ben mali tavsiye almak için size gelmeden önce."

"Sen de bankacı olmak mı istiyorsun Cyril?" diye sordu Masterson. "Babacığın gibi?"

Charles'a baktım, benim gerçek bir Avery olmadığımı, yalnızca evlatlık olduğumu söylemesini bekledim ama Charles hiçbir şey söylemedi, sadece yemeğini didikledi ve bana, *Kendin cevap verebilirsin*, anlamında bir bakış attı.

"Sanmıyorum," dedim, gözlerimi tabağıma diktim ve Wilbert'ın ayakkabısının masanın altından benim ayakkabıma değdiğini hissedince ayağımı geri çektim. "Üstüne pek düşünmedim. Daha yedi yaşındayım."

"Şahane bir yaş," dedi Wilbert. "Altıyla on yaş arasında en sevdiğim yaş."

"Pek yakışıklı bir çocuk ama yani," dedi Turpin ve Maude'a döndü. "Hık demiş burnunuzdan düşmüş."

"Bana hiç benzemiyor," dedi Maude ki bu gayet makul bir yorumdu.

"Aa, ama benziyor," diye diretti Turpin. "Gözlerinin etrafından anlıyorsunuz. Burnundan da. Annesinin oğlu."

"Çok zeki adammışsınız Bay Turpin," diye karşılık veren Maude, yanındaki kül tablası kumaşın üstüne dökülmeye başlarken bir sigara daha yaktı. "Hukuk sistemi sizin jüride olmanızdan mutlaka faydalanacaktır."

"Farkında mısınız bilmem ama," dedi Charles, "benim sevgili eşim İrlanda'nın en önde gelen hanım romancılarındandır."

"Ay Charles, yapma lütfen," dedi Maude ve onu susturmak için elini havada şöyle bir savurdu ama bununla sadece masaya daha fazla duman yaymayı başardı ve Bayan Hennessy'nin yüzünü öteye çevirip boğazını temizlemesine yol açtı.

"Üzgünüm canım ama konuklarımıza söylemek zorundayım. Maude'la çok gurur duyuyorum da. Kaç romanın oldu hayatım?"

Uzun bir duraksama. Kafamda saniyeleri saymaya başladım ve yirmi ikiye geldiğimde Maude anca konuştu.

"Altı," dedi nihayet, "ve yedincisi üstünde çalışıyorum."

"Harika değil mi yine de?" dedi Turpin. "Bir hobiye sahip olmak müthiş. Benim eşim de örgü örer."

"Benimki de akordeon çalar," dedi Masterson. "Feci bir gürültü. Ama ilk eşim, Elizabeth Taylor'ın *Tatlı Yalan*[14] filminde bindiği gibi at binerdi. Üstelik pek de benzerdi ona, herkes öyle derdi."

"Yakında kurulama bezlerinde olursunuz," dedi Turpin.

Maude kaşlarını çatarak, "Kurulama bezleri?" diye sordu.

"Hani bütün turistlerin aldığı bezler var ya," diye açıkladı Turpin. "Üstlerinde İrlandalı yazarların resimleri olur."

"Öyle bir şey asla olmayacak," dedi Maude. "Oralara kadınları koymuyorlar. Yalnızca erkekler oluyor. Gerçi o bezleri bulaşık kurulayalım diye kullanmamıza izin veriyorlar ya."

"Şu erkekmiş gibi yapan hanım romancı kimdi?" diye sordu Turpin.

"George Eliot," dedi Wilbert ve gözlüğünü çıkarıp mendiliyle sildi.

"Hayır, o erkekti zaten," dedi Masterson. "Bir tanesi aslında kadındı ama erkek olduğunu söylüyordu."

14 Türkiye'de bu isimle vizyona girmiş, 1944 yapımı Clarence Brown filmi. [Ç.N.]

"Evet, George Eliot," diye tekrarladı Wilbert.

"George diye kız ismi duyulmuş mu hiç yahu?"

Wilbert, sınıfındaki geri zekâlı ama yakışıklı bir çocukla konuşur gibi, "George Eliot onun mahlasıydı," dedi sabırla.

"O zaman gerçek adı neydi?"

Wilbert ağzını açtı ama tek bir kelime bile çıkmadı.

Sohbet rezilce bir yere savrulmadan, "Mary Ann Evans," dedi Bayan Hennessy. "Aslında ben sizin romanlarınızdan birini okumuştum Bayan Avery," diye ekledi. "Tamamen şans eseri. Eşinizin davasıyla hiçbir bağlantısı yok. Çay salonundaki kızlardan biri geçen sene doğum günü hediyesi olarak vermişti."

"Eyvah," diye karşılık verdi Maude, kusabilirmiş gibiydi. "Umarım okumamışsınızdır."

"Tabii ki okudum. Ya ne yapacaktım, fincan altlığı niyetine mi kullanacaktım? Gayet de güzel yazıldığını düşündüm."

"Hangisiydi?"

"*Işığın Kalitesi.*"

Maude iğrenmiş gibi yüzünü buruşturdu ve reddedercesine başını iki yana salladı. "Onun taslağını yakmam lazımdı," dedi. "Yazarken aklımdan ne geçiyordu bilmem."

"E ama ben sevdim," dedi Bayan Hennessy. "Ama yazar sizsiniz ve berbat diyorsanız, sözünüzü kabul etmem gerekiyordur herhâlde. Kitabı yanlış anlamışımdır."

"Kitabı size veren kızı kovmalısınız," dedi Maude. "Belli ki zevksizin teki."

"Ay hayır, o benim sağ kolum," diye yanıtladı Bayan Hennessy. "Onsuz mahvolurum. Yedi yıldır yanımda. Hatta, ben Bay Avery'nin de isabetle belirttiği gibi yıl sonunda emekliye ayrıldığımda çay salonunun yönetimini o üstlenecek."

"Eh, kütüphane yöneteceğine çay salonu yönetmesi evladır herhâlde," dedi Maude. "Şimdi bakın, bütün gece burada oturup havadan sudan mı konuşacağız, yoksa sözün özüne gelecek miyiz?"

Hepimiz ona şaşkınlık içinde baktık; Charles'ın, Maude'un ters bir şey söyleyerek planlarını mahvetmemesini umarak gözlerini endişeyle açtığını görebiliyordum.

"Sözün özü tam olarak ne oluyor ki?" diye sordu Wilbert.

Maude sigarasını yeni bir tanesi hazır olmamasına rağmen söndürdü, şarap kadehinden koca bir yudum aldı ve masadaki konuklarına göz gezdirdikten sonra yüzüne derin bir üzüntü ifadesi yerleştirdi. "Bunu söylememem gerektiğinin farkındayım," diye başladı, kullandığını daha önce hiç duymadığım bir ton kullanarak, "burada toplanmışız, bu harika yemeğin ve bu müthiş neşeli muhabbetin tadını çıkarıyoruz, o yüzden konuyu açmamam lazım, farkındayım ama konuşmam şart. Şart! Jürinin hanım ve beyleri, sizleri şu konuda bilgilendirmem gerekiyor ki eşim Charles ona itham edilen hiçbir suçu işlememiştir ve..."

"Maude, canım," dedi Charles ama Maude onu susturmak için elini kaldırdı.

"Hayır Charles, söyleyeceğimi söyleyeceğim. Charles haksız biçimde itham edildi ve onun suçlu bulunup cezaevine götürülmesinden endişeleniyorum. Öyle olursa bize n'olacak? Benim her günüm, her ânım bizim paylaştığımız sevgiyle güçleniyor, hele bir de oğlumuza, zavallı Cyril'ciğimize gelince..."

Gözlerimi kaldırıp yutkundum, beni bu işe sürüklememesini tüm kalbimle istedim.

"Cyril her gece yatağımıza gelmeye başladı, matem içinde, ağlayıp duruyor, teselli edemiyoruz, sevgili babasının gelecekte karşısına çıkabilecek yazgıdan korkuyor. Çarşafları iki kez ıslattı bile ama kabahati onda bulmuyoruz, gerçi kuru temizleme faturaları bize epey pahalıya mal oldu, o ayrı. Bir anne için küçücük çocuğunun böyle bir acı çektiğini görmek çok üzücü. Hele ki şimdi bu kadar hastayken."

O an bütün başlar bana döndü, benim de kaşlarım kalktı. Hasta mıydım? Farkında değildim hasta olduğumun. Son zamanlarda burnumun biraz aktığı doğruydu ama beni yataklara düşürecek bir şey de değildi yani.

"Alakasız bir şey olduğunu biliyorum," diye devam etti Maude, "ayrıca sizin kendi ailelerinizi düşünmeniz gerekir önce ama Cyril'in gös-

terdiği cesarete resmen hayranım, etrafımızda bunca tatsızlık yaşanırken kendi kanseriyle böyle cesurca, hiç yakınmadan savaşıyor."

"Aman yarabbi!" diye bağırdı Bayan Hennessy.

"Kanser, öyle mi?" diye soran Wilbert, keyifle bana doğru döndü.

"Ya," dedi Turpin ve sanki hastalık bulaşıcıymış gibi uzaklaşırcasına arkasına yaslandı.

"Tedavisi de yok maalesef," dedi Maude. "Noel'de hâlâ aramızda olursa şanslı. Gerçekçi bakacak olursak, Cadılar Bayramı'na çıkmama ihtimali daha yüksek. Ve eğer Cyril sevgili babası yanında yokken ölürse ve ben dünyada en çok kıymet verdiği iki insan olmadan, bu evde yalnız başıma kalırsam..." Başını iki yana sallayan Maude'un yanaklarına süzülmeye başlayan yaşlar, makyajında oluklar açtı. Maude'un sol eli titremeye başladı ama bunun sebebi işaretparmağıyla ortaparmağı arasında sigara olmadan bu kadar uzun süre dayanmaya alışık olmamasıydı belki de. "Eh, o ihtimalde ne yapacağımı zaten biliyorum," dedi sessizce. "Ama o kelimeyi dışımdan söylemeyeceğim çünkü o eylem ölümcül bir günah ama tek çaremin bu olacağına inanıyorum."

Odada mutlak bir sessizlik vardı. Charles sevgi dolu bir aile babasıydı, Maude intihar planları yapıyordu, benim de sadece birkaç aylık ömrüm kalmıştı. Hiçbirinden haberim olmamıştı. Bir anlığına, bunların herhangi birinin doğru olma ihtimalini düşünsem de sonra uzun süredir hiçbir doktorun yakınından geçmediğimi hatırladım; birileri benim hiç olmazsa ateşimi veya tansiyonumu ölçmeden böyle ölümcül bir teşhis konulması ihtimali çok düşük geldi.

"Hiç kimsenin o şekilde yalnız bırakılmaması gerekir," dedi Turpin.

"Bir erkeğin böyle acı bir zamanda ailesinin yanında olması lazım," dedi Masterson.

"Sarılmak ister misin Cyril?" diye sordu Wilbert.

Bayan Hennessy bana dönerek, "Hangi kansere yakalandın?" diye sordu. "Çünkü sapasağlam göründüğünü söylemem lazım."

Ağzımı açtım, bir cevap bulmaya çalıştım. Yetişkinlerin gerek dostları gerekse düşmanlarının yakında öleceklerini belirtirken kullandıkları ürkütücü bir kelime olması dışında kanser hakkında hiçbir

şey bilmiyordum ve en iyi cevabın ne olacağı konusunda düşünüp durdum. Tırnak kanseri? Kirpik kanseri? Ayak kanseri? Var mıydı ki ayak kanseri diye bir şey? Acaba Maude'un yakınlarda geçirdiği kulak kanalı kanserini kullanabilir miydim? Neyse ki bir şey söylememe gerek kalmadı çünkü ben vücudumda tümörle kaplı bir yer seçemeden kapı zili çaldı ve Brenda'nın kapıyı açmak üzere koridorda ilerlediğini duyduk, bunu kapı eşiğinde dikilen her kimse ondan gelen kükreme takip etti, sonra da gelen kişiyi oturma odasından uzak tutmaya çalışan hizmetçimizin sesi duyuldu, ardından kapı savrularak açıldı ve karşımızda Max Woodbead belirdi: Saçları yana yatmıştı, suratı öfkeden mosmordu, gözlerini teker teker hepimizin üstünde gezdirdikten sonra Charles'a sabitledi. Hınçla baktı ona, gözleri pörtlemişti ama konuşmamayı seçti, hızla odanın karşı tarafına geçti, Charles'ı sandalyesinden aşağı devirdi ve yarı yaşındaki bir adamı bile gururlandıracak bir hiddetle yumrukladı. Bense o kaos ânında dahi kendime hâkim olamayıp Julian'ın ona eşlik ettiğini umarak koridora bakıverdim ama orada Brenda dışında kimse yoktu, o da yaşanan darp olayını yüzünde memnuniyete benzer bir ifadeyle seyretmekteydi.

Midilli Adası

Misafirler gittikten sonra, "İrlanda'daki onca kadının içinde, senin cezaevine girmemen için çalışan tek adamın karısını sikeceğin tuttu yani," dedi Maude. Charles'la birlikte ön salonda viski içiyordu, ben de koridorda, merdiven sahanlığında onlara kulak kabartıyordum; Maude'un ses tonunda sinir, hayret ve bitkinliğin zehirli bir karışımı net biçimde anlaşılıyordu. Üvey babamın, parmağının ucunu yanağında oluşmaktaki çürüğe hafifçe bastırdığını, yarılan dudağını ve çenesindeki kan izlerine yol açan kırık ön dişini kontrol etmek için dilinin ara sıra kertenkelelerdeki gibi dışarı çıktığını bulunduğum yerden görebiliyordum. Duman bulutları saldırganca ona doğru ilerliyordu ve başını döndürdüğünde benim dışarıda oturduğumu gördü, mahcup bir tavırla el salladı; Chopin'in hüzünlü sonatlarından birini ezberden çalmak zorunda bıra-

kılmış mahkûm bir piyanistmişçesine, Charles'ın dört parmağı havada umutsuzca dans etti. Ne benim orada olmamdan rahatsız ne de o akşam yaşanan abuk sabuk olaylardan dolayı gereğinden fazla üzülmüş gibiydi. Şimdi sesini yükselten Maude, "Max seni kurtarabilirdi," diye devam etti. "Daha da önemlisi, bu evi kurtarabilirdi. N'olacak şimdi bize?"

"Endişelenecek bir şey yok aslında," dedi Charles. "Dava vekilim her şeyi halledecek. Şu harikulade cümbüşü saymazsan bence bu gece gayet iyi geçti."

"Demek ki geri zekâlısın."

"Gel, hakaretlere başvuracak kadar alçalmayalım."

"Dartmouth Meydanı'nı kaybedersek..."

"Öyle bir şey asla olmayacak," diye diretti Charles. "Sen işi Godfrey'ye bırak yeter, tamam mı? Onu iş başında görmedin hiç. Jüri onun ağzından çıkan her kelimeye balıklama atlıyor."

"Elizabeth Woodbead'i ayarttığını duyunca sana çok farklı bir gözle bakabilir. Max'le ikisi yakın arkadaş değil miydi?"

"Saçmalama Maude. Dava vekilleriyle hukuk danışmanlarının birbirlerine karşılıklı tiksintiden başka bir hisle baktığı nerede görülmüş? Hem Elizabeth'in de ayartılmaya ihtiyacı yoktu. Aksine küçük aşk ilişkimizde avcılık işini o yaptı. Antilop kovalayan aslanlar gibi düştü peşime."

"Buna pek inanasım yok," dedi Maude.

"Ben yakışıklı, güçlü bir adamım ve bu şehirde feci bir çapkın olduğum konusunda haklı bir namım var. Kadınlar bayılır böyle şeylere."

"Senin kadınlar hakkındaki bilgin," diye cevap verdi Maude, "bir posta pulunun arkasına büyük puntolarla yazılsa bile Gerçek Dua'ya yine yer kalır. Onca büyük flörtüne ve ayartmana rağmen; yosmalarına, orospularına, kız arkadaşlarına, karılarına rağmen yıllardır biz kadınlar hakkında hiçbir şey öğrenemedin aslında, değil mi?"

"Öğrenecek ne var ki?" diye sordu Charles, belki de Maude erkekliğini küçümsediği için sırf onu sinir etme çabasıyla. "Yani söz konusu canlılar öyle çok da karmaşık yapıda falan değiller. Mesela yunuslar olsa başka. Veya Saint Bernard cinsi köpekler."

"Vallahi çekilecek dert değilsin sen ya."

"Ama yine de evlendin benimle ve yıllar boyunca sadık dostum, can yoldaşım olarak kaldın," diye yanıtlayan Charles'ın sesinde ender rastlanan bir sinir emaresi vardı. Uğradığı hakaretlere genellikle gülüp geçerdi, üstün konumundan o kadar emin biriydi, bu gece hariç. Belki de kendini bekleyenler onu da germeye başlamıştı. "Katlanılmaz bulduğunu iddia ettiğin vasıflar, tam da seni on yıldır yanımda tutan şeyler."

Bu yorumu duymazlıktan gelmeyi seçen Maude, "Max şu anda Godfrey'dedir," dedi, "olan biteni anlatıyordur. Ve onun da bir karısı varsa çok büyük ihtimalle Max'in tarafını tutacaktır."

Charles başını iki yana sallayıp, "Godfrey'nin karısı yok," dedi. "Evlenecek tipte biri değil o."

"Nasıl yani?"

"Şey işte, onlardan biri, değil mi?" diye yanıt verdi Charles. "Nonoş. Top. Ama işinde aşırı iyi. İnsan bu arkadaşların sadece kuaför veya çiçekçi olarak iş görebileceğini zannediyor ama ben Godfrey kadar adanmış, dişli bir avukat görmedim. Neredeyse hiç kaybetmiyor ki onu bu yüzden tuttum."

Maude uzun bir sessizliğin ardından, "Bilen var mı?" diye sordu.

"Neyi?"

"Godfrey'yi. Şorololardan olduğunu."

"Hukuk camiasında herkesin bildiği bir sır. Tabii bu konuda hiçbir şey de yapamıyor, zavallım. Cezai suç en nihayetinde."

"İğrenç," dedi Maude.

"Neymiş iğrenç olan?"

"O fikir."

Charles güldü. "Namus düşkünlüğü taslama şimdi," dedi.

"Neyin doğal olup neyin olmadığını bilmek namus düşkünlüğü değil."

"Doğal mı?" diye sordu Charles. "Sen bir defasında bana kendi edebiyat çevrenden bir kıza karşı benzer hisler duyduğunu söylememiş miydin?"

"Saçmalama," dedi Maude. "Sen kafanda kuruyorsun artık."

"Yok, kurmuyorum. Çok net hatırlıyorum. Rüyanda onunla nehir

kenarında piknik yapmışsınız, hava güneşliymiş, kız giysilerinizi çıkarıp nehirde yıkanmanızı önermiş, sonra da ikiniz kıyıda çıplak uzanırken sen ona dönüp..."

"Aa ama sus artık Charles," diye terslendi Maude.

"Lezbiyen aşkı," dedi Charles neşeyle.

"Saçmalığın daniskası."

"Midilli Adası'nın sularında bir gezinti."[15]

Maude sesini yükselterek, "Uyduruyorsun," dedi.

"Uydurmuyorum," dedi Charles. "Ve uydurmadığımı sen de çok iyi biliyorsun."

"Rüyalar ne anlama gelir ki zaten? Aptal saptal saçmalıklar işte."

"Veya dileklerin görüldüğü yerler. Gerçek arzularımızın bilinçaltındaki temsili."

"Ne ahmakça laf."

"Bu laf benim değil. Sigmund Freud'un."

"Eh, psikanalizin hiç mi hiç işlemediği tek halkın İrlandalılar olduğunu da söylemişti. O yüzden lütfen iç düşüncelerimi deşmeye kalkma. Başaramazsın. Zaten ne demeye çalışıyorsun ki sen?"

"Hiçbir şey be canım. Sadece şu var ki ben fiziksel yakınlığı başka bir yerde aramaya gittiysem beni suçlayamazsın yani, değil mi? Onca yıl önce Gresham'da geçirdiğimiz günden beri pek ilgi gösterdiğin bir şey değil bu sonuçta."

"İlgi göstermediysem sebebi belki de nasıl bir adam olduğunu bilmemdir. Sende hep sapıklara karşı bir düşkünlük vardı, değil mi? Tuhaf cinsel işlere de... Hani bir defasında şu araba lastikleri ve bahçe hortumuyla yapmak istediğin şeyleri diyorum. Aklıma geldikçe içim ürperiyor hâlâ."

"Bir deneseydin hoşuna gidebilirdi. Neyse, bence Max'in böyle küplere binmesi biraz ikiyüzlü bir tavır. Kendisi de Elizabeth'e sadık kalmış değil. Benden beter o adam. Aramızdaki tek fark, o elinde olmadan kıskançlık duyuyor, hâlbuki ben o duyguya asla kapılmıyorum. O, keyfine

15 Lezbiyen kelimesinin kökeni, Midilli Adası'nın Yunanca ismi olan Lesbos'tan gelir. Burada Antik Yunan'ın lirik şairi Sapfo yaşamıştır ve onun lezbiyen olduğu yönündeki iddialar özellikle modern zamanlarda kabul görmüştür. [Ç.N.]

göre istediği yere sokup çıkarabilir ama Elizabeth biraz değişiklik ararsa tanrı esirgesin."

"Mesele o değil pek," dedi Maude. "Elizabeth benim arkadaşım."

"Ah be canım, saçmalama. Senin hiç arkadaşın yok ki."

"Tanıdığım o zaman."

"Yok yere endişeleniyorsun, emin ol. Max yarın sabah uyanınca böyle hödüklük ettiği için kendisini bok gibi hissedecek. İlk iş buraya gelip daha duruşma başlamadan özür dileyecek."

"Öyle zannediyorsan sandığımdan daha da aptalsın demektir."

Tartışmayı bundan sonra dinleyemedim, evin tepesindeki yatak odama çıktım, kapıyı kapadım ve aynaya bakarak ağzımı kocaman açtım, boğazıma bir fener tutup kanser olup olmadığıma dair bir iz aradım. Hiçbir şey normalden farklı görünmüyordu.

Dört jüri üyesinin, tanık oldukları sahneye nasıl tepki verecekleri-ni bilmek zordu. Kavga başladıktan sonra Masterson ile Turpin ayağa fırlayıp Charles ile Max'e tezahürata başlamışlardı; oyun parkındaki heyecanlı çocuklar gibi, kavga edenlere karşılarındakini nasıl alt edecekleri konusunda bağıra çağıra tavsiyeler vermişlerdi. Wilbert gözlüğünü çıkarıp iki adamı ayırmak için gönülsüzce bir hamle yapmış, bu çabası yüzünden burnu kırılınca ağlamaya başlamış, odanın bir köşesine çekilip başını ellerinin arasına almış ve eve döndüğünde annesinin bundan *hiç* mutlu olmayacağını söylemişti. Bayan Hennessy ise masadan kalkmış ve odayı sessizce, vakar içinde terk etmişti. Ben de onun polisi arayıp aramayacağını merak ederek peşinden koşmuştum ama kadın portmantodaki şapkasına ve mantosuna uzanmış, sonra da arkasına dönüp benim orada dikildiğimi fark etmişti.

Endişeli yüzüyle, "Senin böyle bir sahneye tanıklık etmemen lazımdı Cyril," demişti. Kapının ardında sandalyelerin devrildiğini, Maude'un ise ta St. Petersburg'dan getirilmiş süs sigaralığına dikkat edilmesi için bağırdığını duyabiliyordum. "Yetişkin adamların senin önünde böyle davranmaları rezalet resmen."

"Charles hapse girecek mi?" diye sormuştum, o da kavganın koridora kadar uzanmayacağından emin olmak için yemek odasına doğru göz atmıştı.

"Ona henüz karar verilmedi," demiş ve önümde dizlerinin üstüne çöküp alnımdaki saçları çekmişti, yetişkinlerin çocuklara yaptıkları gibi. "Jüride on iki kişiyiz. Bir karara varmadan önce bütün kanıtları görmemiz lazım. Bay Woodbead bizi bu tafsilatlı aldatmaca için neden bu akşam buraya davet etti, hiçbir fikrim yok. Bu pislikleri her gün Dörtlü Adliye'de dinlemek zorunda olmak zaten yeterince kötü, bir de onlarla yemeğe oturmak zorunda kalmaya gerek yok. İşin doğrusu, benim buraya gelmemin tek sebebi, Bay Woodbead'in imasıydı, şey dedi... Aman, iması önemli değil. Tehdit ettiği şeyi yapmayacağından eminim. Ona elinden geleni ardına koymamasını söylemeliydim. Sen şimdi git yat bakalım, aferin oğluma." Başını yana eğip gülümsemişti, yüzünde şimdi düşünceli bir ifade vardı. "Amma tuhaf," demişti. "Bana birini andırıyorsun ama kimi, çıkaramıyorum." Biraz düşünmüş, sonra omuz silkmişti. "Yok," demişti. "Bulamıyorum. Neyse, ben artık gitsem iyi olacak. Sabahın dokuzunda yine adliyede olmam lazım. İyi geceler Cyril."

Sonra da elimi sıkmış, avucuma altı peni bırakmış ve Dartmouth Meydanı'nın karanlığına karışmıştı, ne şanslıydı ki o sırada oradan taksi geçiyordu. Taksi kenara çekmiş, Bayan Hennessy geceye karışmış, ben de kapının ağzında öylece durmuş, şehre göz gezdirmiş ve ortadan kaybolsam herhangi birisinin bunu fark edip etmeyeceğini düşünmüştüm.

Gelir İdaresi'ndeki Adam

Bunu takip eden günlerde bir sürü şey oldu ve davanın sonucu belki de kaçınılmazdı. Üvey babam, kimse okumuyormuş gibi görünen bir kitap serisinin altıncı kitabını kaleme alan bir yazarın iyimserliğiyle, Max Woodbead'le olan dostluğunun bu küçük talihsizliğe rağmen baki kalacağına inanıyordu fakat ancak bu kadar yanılabilirdi ve Max birkaç ay sonra intikamını aldığında, hedefi tam on ikiden vuran bir intikam oldu bu. Gelgelelim bu arada Charles'ın hukuk danışmanlığını yapmayı sürdürdü ve dava bitene dek profesyonelce davranacağını ama sonrasında aralarındaki ilişkinin sonsuza dek biteceğini açık seçik belirtti.

Davanın son günü, Maude'la ikimiz hükmü öğrenmek için Dörtlü Adliye'ye birlikte gittik ve benim duruşmaya bizzat girmeme izin verilmediği için Yuvarlak Salon'un ihtişamıyla hem büyülendim hem de ondan biraz ürktüm; burada hem kurbanların hem de suçluların aileleri, av ile avcının garip bir karışımı şeklinde bir arada bulunurlarken dava vekilleri, siyah cüppeleri ve beyaz peruklarıyla klasörlerini yüklenmiş, peşlerinde gergin yüzlü astlarıyla oradan oraya geziyorlardı. Üvey annem öfkeden kuduruyordu çünkü dava son haftalarda basında o kadar çok yer bulmuştu ki Maude'un son romanı *Melekler Arasında* Dawson Sokağı'ndaki Hodges Figgis Kitapçısı'nın ön masasında yer bulmuştu; daha önceki hiçbir romanı burayı meşgul etmenin yanına bile yaklaşamamıştı. Bu gerçeği önceki gün öğleden sonra şehirde alışverişe çıkmış hizmetçimiz Brenda'dan o sabah kahvaltıda öğrenince sigarasını yumurta sarısının ortalık yerinde söndürmüş ve sinirden titremeye başlamış, utançtan beti benzi atmıştı.

"Bunca bayağılık... Popülerlik... Okurlar... Dayanamıyorum. Charles'ın sonunda kariyerimi mahvedeceğini biliyordum," dedi.

Ancak beterin beteri de gelecekti: Biz oturduktan kısa süre sonra, birkaç sıra önümüzdeki hanımefendi, aynı kitabın bir nüshasıyla yanımıza gelip bizim sıramızın başında bekledi ve görülmeyi beklerken hevesle gülümsedi.

Lizzie Borden'ın[16] iyi geceler dilemek üzere annesiyle babasının yanına uğrarken gösterdiği sıcaklıkla bu kadına dönen Maude, "Yardımcı olabilir miyim?" diye sordu.

"Siz Maude Avery'siniz, değil mi?" diye sordu kadın; altmışlı yaşlarındaydı ve mavinin doğada herhangi bir yerde bulunamayacak bir tonunda, küt kesilmiş saçlara sahipti. Yaşım biraz daha büyük olsaydı bu kadının bina sıcak olduğu ve bedavaya eğlence çıktığı için mahkemelere düzenli aralıklarla gelen, ayrıca bütün dava vekillerinin, hâkimlerin, mübaşirlerin adını bilen, üstelik hukuku da muhtemelen hepsinden daha iyi anlayan insanlardan biri olduğunu çözerdim.

16 1892'de Massachusetts'in Fall River kentinde babasını ve üvey annesini baltayla öldüren ve Amerikan popüler kültüründe hâlâ yeri olan Amerikalı kadın. [Ç.N.]

"Evet," dedi Maude.

Kadın heyecanla kocaman gülümseyerek, "Bugün burada olacağınızı ümit etmiştim," dedi. "Dava boyunca gözüm sizi aradı ama hiç görünmediniz. Yazıyordunuz herhâlde. Sahi, fikirlerinizi nereden ediniyorsunuz? Müthiş bir hayal gücünüz var. Bir de elinizle mi yazıyorsunuz, daktiloda mı? Benim milyonlar satacak bir hikâyem var ama yazmaya kabiliyetim yok. Size anlatmam lazım ki siz yazın, sonra parayı paylaşalım. Eski zamanlar hakkında tabii. İnsanlar eski zamanları anlatan hikâyelere bayılır. Hikâyede bir de köpek var. O zavallı köpek bir de gidip ölmez mi?"

Sinirini kontrol etmeye çalışan Maude, "Beni rahat bırakabilir misiniz lütfen?" diye sordu.

"Aa!" dedi kadın ve gülüşü biraz soldu. "Keyfiniz kaçmış, görebiliyorum. Kocanız için endişeleniyorsunuz. Ben her gün buradaydım ve endişelenmekte haklı olduğunuzu söyleyebilirim. Kocanız için hiç ümit yok. Yine de çok yakışıklı adam, değil mi? Eh, bu kitabı benim için imzalayıverirseniz ben de sizi rahat bırakırım. Alın size kalem. *Mary-Ann'e, varisli damarları için olacağı ameliyatta iyi şanslar, bol sevgiler*, yazmanızı istiyorum, sonra da imzanız ve tarih."

Maude, hayatında hiç o kadar tiksinç bir nesne görmemiş gibi kitaba uzun uzun baktı ve bir an kitabı kadından alıp odanın karşı tarafına fırlatacağını sandım ama öyle yapmasına fırsat kalmadan mübaşir yan kapılardan birini açtı, jüri ve mahkeme yöneticileri içeri girdi, Maude da kadını Trafalgar Meydanı'nda güvercin kışkışlayan turistler gibi başından savdı.

Charles'ın, sanık kürsüsündeki yerini alışını seyrettim ve ilk kez yüzünde gerçek bir endişe gördüm. Bence işlerin bu raddeye geleceğine hiç inanmamıştı ama işte buradaydı, geleceği hiç tanımadığı on iki yabancı tarafından şekillenecekti ve ona kalırsa bu kişilerden hiçbirinin onu yargılamaya hakkı yoktu.

Gözlerim liman işçisi Turpin'i aradı ve onu Dartmouth Meydanı'ndaki akşam yemeğine geldiğinde giydiği takımın aynısını giymiş hâlde, ikinci sırada otururken gördüm. Benimle göz göze geldiğinde

biraz yüzü kızardı, gözlerini kaçırdı ve bunu kötüye işaret olarak aldım. Yanında Masterson oturuyordu, yumruklarıyla boksör hareketlerini taklit ediyordu. Ön sırada, jüri başkanı olarak atanmadığı için gözle görülür biçimde sinirli duran Wilbert vardı ve içimden bir ses, o pozisyonu elde etmek için matematik fakültesi diplomasını da muhtemelen yanında getirdiğini söylüyordu. Ama belli ki işe yaramamıştı çünkü başkan erkek değil, kadındı ve mübaşir, jüri başkanından ayağa kalkmasını istediğinde Wilbert az önce bir yabanarısı yutmuş gibi görünüyordu.

Bununla birlikte Bayan Hennessy konuşmak üzere ağzını açmadan hemen önce onun ne söylemesini istediğim hakkında hiçbir fikrim olmadığını fark ettim. Benim yerimde başka oğlanlar olsa babalarının salıverilmesi için sessizce dua edebilirdi çünkü cezaevi fikri ve bir ailenin dağılma ihtimali, hele ki 1950'lerin başındaki o cehalet günlerinde utanç vericiydi. Maude'la ikimiz yalnız başımıza bırakılırsak başımıza neler geleceğini sordum kendime. Böyle bir skandalın lekesiyle okulda günlerimi nasıl geçirecektim? Ama her nedense işlerin nereye varacağını pek de umursamadığımı fark ettim. Maude yeni bir sigara yakmak için gürültülü biçimde bir kibrit çaktı, sessiz salon bu sesle irkildi ve üvey babam da dâhil olmak üzere herkes, dönüp onaylamaz gözlerle Maude'a baktı. Maude da bakışlara arsızca karşılık verdi, sigarayı dudaklarının arasına kışkırtıcı biçimde yerleştirdi, derin bir nefes çekti ve mahkeme salonunun ortasına bir duman bulutu hâlinde üfledi, külü de işaretparmağıyla ikimizin arasına, yere silkti. Charles'ın şöyle bir gülümseyip geçtiğini fark ettim, bu iki uyumsuz insanın bunca zamandır nasıl birlikte kaldıklarını açıklamış olabilecek, büyülenmişçesine bir hayranlığı anlatan bir şeydi bu. Acaba Bayan Hennessy, Charles'ın suçlu bulunduğunu ilan etmeden hemen önce Maude, Charles'a göz mü kırpmıştı? Evet, kesinlikle göz kırpmıştı.

Peki ya Max Woodbead'e ne demeli? Mahkûmiyet ânında gülümsemiş miydi? Sırtı bana dönük olduğu için anlayamamıştım ama kâğıtlarının üstüne eğildiğini ve ağzını bir eliyle kapadığını fark ettim, yani ya memnuniyetini gizliyordu ya da birkaç gece önceki yumruklardan sonra gevşeyen dişlerinden biri daha yerinden oynamıştı.

Basın locası hızla boşaldı çünkü sakinleri, sonucu editörlerine bildirmek için mahkeme salonundan çıkıp rıhtımdaki gözcüler gibi sıra sıra dikilen telefon kulübelerine koştular. Hâkim, Charles'ın hapis cezası almayı bekleyebileceği anlamına gelen birkaç yorumda bulundu, üvey babam da hemen ayağa kalktı ve mahkeme heyetine bir şey danışmak için izin istedi.

Hâkim de iç çekerek, "Şartsa buyurun," dedi.

Charles, "Acaba cezamı çekmeye bugün başlamam mümkün olur mu? Sanık kürsüsünden ayrılır ayrılmaz," dedi.

"Fakat ben ceza sürenize henüz karar vermedim ki," diye yanıtladı hâkim. "Ayrıca hükmün açıklanacağı tarihe kadar kefaletle serbest kalma hakkınız var. İki haftalığına eve gidip işlerinizi son düzenine sokabilirsiniz."

"Zaten beni bu belaya sokan da işlerim oldu sayın hâkim. En kısa sürede onlardan kurtulmayı tercih ederim. Hayır, eğer mahvolacaksam buna hemen başlasam daha iyi," dedi sonuna kadar faydacı olan Charles. "İçeri ne kadar erken girersem o kadar erken çıkarım, değil mi?"

"Öyle herhâlde," dedi hâkim.

"Öyleyse harika," diye yanıtladı Charles. "Sizin için fark etmezse ben bugün başlayacağım."

Hâkim önündeki hukuki belgeye bir şeyler yazdı ve Charles'ın dava vekili Godfrey'ye baktı; Godfrey de müvekkilinin tercihine saygı gösterdiğini, bir itirazda bulunmayacağını söyler gibi omuz silkti.

"Teslim alınmadan önce söylemek istediğin başka bir şey var mı?" diye sordu hâkim.

"Mahkemenin kararını kabul ettiğimi söylemek istiyorum, o kadar," diye yanıtladı Charles. "Ve cezamı hiç yakınmadan çekeceğim. Neyse ki bu rezil ânıma şahitlik edecek bir çocuğum olmamasıdır. Hiç değilse böyle bir tesellim var." En az dört jüri üyesinin yüzlerinde fena hâlde afallamış ifadeler belirmesine yol açan bir iddia olmuştu bu.

Mahkeme salonundan ayrılıp gazetecilerle fotoğrafçıların oluşturduğu aç sürünün arasına girdiğimizde Maude onların sorularını da, flaş lambalarını da yok saydı, zırh olarak bir sigaraya bile sahip olmaksızın

emin adımlarla ilerledi, ben de ona yetişmek için elimden geleni yaptım, azıcık olsun tökezlersem basın mensuplarının ayakları altında ezileceğimin farkındaydım.

Maude apansız, "O adam!" diye bağırdı, sesi Dörtlü Adliye'de yankılandı ve Maude'la birlikte etrafımızdaki basın mensubu yığını da aniden durdu. Tıpkı mahkeme salonunda kibriti çaktığında olduğu gibi, bütün başlar ona döndü. "Cürete bak herifteki!"

Ben de onun baktığı tarafa baktım ve alelade, orta yaşlı bir adam gördüm, üstünde koyu renk bir takım vardı, küçük bıyığı da bence Hitler'inkine lüzumundan fazla benziyordu, kendininkine benzer giyimli bir grubun ortasında durmuş, tebrikleri kabul ediyordu.

"Kim ki o?" diye sordum. "Tanıyor musun?"

"Gelir İdaresi'ndeki adam," diyen Maude, bir elini çantasına atıp uzun adımlarla ona doğru ilerledi. Hesap uzmanı da dönüp onun kendisine doğru gelişini korku dolu gözlerle izledi ve çantadan çıkan ele doğru bir bakış attı. O an belki de Maude'un silah çekip onu kalbinden vuracağını sanmıştır; belki de ilk aşkı daima performans sanatlarıyken hayatını neden İrlanda bankacılık sektöründeki uygunsuz finansal işlemlerin araştırılması ve kovuşturulmasına adadığını sorgulamıştır. Veya belki de Maude'un kim olduğunu hiç bilmiyordu. İki türlü de tek kelime etmedi ve Maude onun önünde öfkeden kızarmış yüzüyle durduğunda adam, onun elinde *Melekler Arasında*'nın bir nüshasını yüzüne sallayıp epey seri bir hareketle kafasına indirmesinden dolayı fena şaşaladı.

"Mutlu musun şimdi?" diye haykırdı Maude. "Beğendin mi yaptığını? Kör olasıca, popüler ettin beni!"

~1959~

Günah Çıkarmanın Damgası

Yeni Bir Oda Arkadaşı

Bir daha anca yedi yıl sonra görecek olmama rağmen Julian Woodbead o süre boyunca zihnimdeki yerini korudu; günün birinde hayatıma girip özgüveni ve albenisiyle beni büyüleyen, sonra da aynı hızla yok olan mitolojik bir kahraman gibiydi. Sabahları uyandığımda onun da uyandığını ve gençlik ereksiyonunun sunmaya başladığı sonsuz keyif çağlayanını coşturmak için elinin, benim yaptığım gibi pijamasının içine daldığını düşünürdüm sık sık. Gün boyunca öyle ya da böyle kafamdaydı, yaptıklarıma yorumlarda bulunuyordu; nasıl davranmam, ne zaman konuşmam gerektiğini ve söylediklerimden daha iyi ne söyleyebileceğimi bilen, daha bilge, daha kendinden emin ikizim gibiydi. Yalnızca iki kez ve kısa süreliğine birlikte vakit geçirmiş olmamıza rağmen benim gözümde neden böyle önemli bir figür olduğunu hiç sorgulamadım. Tabii, neden ondan bu derece etkilendiğimi ve onu kitaplarda okuduğum tipte kahramanlara benzeterek taparcasına hayranlık duyduğumu anlayamayacak kadar küçüktüm hâlâ ve bu hayranlık, benim gibi zamanlarının çoğunu tek başına geçiren ve kendi yaşındaki insanların yanında huzursuz olan sessiz sakin oğlan çocuklarının tipik özelliği gibiydi. Bu yüzden de yine beklenmedik biçimde yan yana geldiğimizde, durumdan bir yandan rahatsız bir yandan da hoşnut oldum ama onunla artık yakın arkadaş olmamız gerektiği konusunda kararlıydım. Elbette Julian'ın, o yılın sonu gelmeden ülkedeki en ünlü ergen olmasını asla beklemiyordum ama tabii olayların öyle beklenmedik biçimde gelişebileceğini kim öngörebilirdi ki? 1959'da şiddet ve siyasi huzursuzluk on dört yaşındaki çocukların her gün düşündükleri şeyler değildi; çoğu kuşakta olduğu gibi, biz de sadece bir sonraki yemeğimizi ne zaman yiyeceğimizle, akranlarımız arasındaki değerimizi nasıl artırabileceğimizle

ve kendi kendimize günde birkaç kez yaptığımız şeyi bize başkalarının da yapma ihtimaliyle ilgilenirdik.

Ben, Belvedere Koleji'ne bir yıl önce yatılı öğrenci olarak girmiştim ve buradan neyse ki zannettiğim kadar nefret etmemiştim. Çocukluğuma damgasını vuran anksiyete azalmaya başlamıştı, hâlâ en dışadönük öğrencilerden biri olmasam bile kalabalık koridorlarda yürürken saldırıya veya hakarete uğramaktan korkmuyordum. Kendi hâllerine bırakılan, ne popüler ne itici, dost edinilecek kadar ilginç olmasa da zorbalık edilecek kadar kırılgan da olmayan o şanslı çocuklardan biriydim.

Yatakhanelerde "ikili oda" denilen yerler vardı; bu odalarda iki yatak, geniş bir gardırop, bir de şifoniyer bulunurdu. İlk senemdeki oda arkadaşım Dennis Caine diye bir çocuktu, babası 1950'lerin en nadir görülen kişilerindendi: Katolik Kilisesi'ni gazetelerde yazdığı ateşli yazılarla eleştiren ve Radio Éireann'ın heyecanlı yapımcıları tarafından düzenli olarak yayınlara konuk edilen birisiydi. Bay Caine, Noël Browne'un arkadaşıydı ki Browne'un Anne-Çocuk Planı, hükümet devirmişti çünkü Başpiskopos McQuaid bu teklifle İrlandalı kadınların, kocalarına danışmadan kendilerine ait fikirlere sahip olabilmesinin kastedildiğini anlamıştı ve Bay Brown'un seküler kurumlardan din zehrini çıkarmayı kendine görev edindiği söyleniyor, Katolik yanlısı gazete karikatürlerinde sıklıkla yılan şeklinde betimleniyordu, hâlbuki bu benzetmenin hiçbir tutar tarafı yoktu. Cizvitler, babasının kim olduğunu fark etmeden önce okula kabul edilmiş olan Dennis, bir sınavda kopya çekmekle suçlanmış, bu ithamı desteklemek için hiçbir ispat sunulamasa da gülünç bir soruşturmanın akabinde okuldan atılmış ve tarikatlara bağlı olmayan eğitimin vahşi dünyasına sürülmüştü.

Elbette bunun bir komplo olduğunu; yüce bir gücün emirlerini yerine getiren rahiplerin, Kilise'nin otoritesine karşı çıkanlara neler olduğunu Dennis'in babasına göstermek için delil yerleştiriverdiklerini de elbette herkes biliyordu. Dennis masum olduğunu söyleyip itirazda bulundu ama durum belki de o kadar umurunda değildi çünkü suçlu bulunması, Belvedere'i ve bu okulun şefkatli kollarını ardında bırakabileceği anlamına geliyordu. O da doğru dürüst veda bile etmeden gitti.

Ve ardından Julian geldi.

Aramıza yeni bir çocuğun katılacağı dedikodusu çıkmıştı ki okul yılının ortasında olduğumuz için bu zaten sıradışıydı. Dedikodu iyice büyüdü, ünlü birinin oğlu olduğu yönünde duyumlara dönüştü; tıpkı Dennis gibi, önceki okulundan vahim bir suç yüzünden atılmış bir çocuk olduğu konuşuldu. Charlie Chaplin'in oğlu Michael'ın da adı geçti, Gregory Peck'in çocuklarından birinin de. Hatta eski Fransa Cumhurbaşkanı Georges Pompidou'nun oğlu Alain hakkında Belvedere'i seçtiği yönünde acayip bir söylenti bile yayıldı birkaç saatliğine; üstelik altıncı sınıftaki öğrenci gözlemcilerinden biri, coğrafya ve tarih öğretmenlerini güvenlik için gerekenleri konuşurken duyduğuna yemin bile ediyordu. Ve bu yüzden okul müdürü Peder Squires, Julian'ın gelişinden bir gün önceki okul toplantısında ayağa kalkıp yeni arkadaşımızın adını ilan ettiğinde sınıf arkadaşlarımın çoğu, çocuğun soyadı daha ışıltılı bir mirasa işaret etmediği için hayal kırıklığına uğradı.

Ragbi takımının tiksinç kaptanı Matthew Willoughby, "Woodbead mi?" diye sordu. "Bizden biri mi bu?"

"Hangi açıdan bizden mi?" diye sordu Peder Squires. "O da insan yani, onu kastediyorsan."

"Burslu çocuklardan değil, öyle mi? İki tane var zaten."

"Aslında babası, İrlanda'nın en önemli hukukçularından biri, hatta o da bir Belvedere mezunu. Gazete okuyanlarınız Max Woodbead ismine aşina olabilir. Kendisi son yıllarda İrlanda'nın en azılı suçlularının çoğunu temsil etti ki birçoğunuzun babası da bunlara dâhil. Hepiniz Julian'ı güzelce karşılayıp ona nazik davranacaksınız. Cyril Avery, senin odandaki yatak boş olduğundan Julian'ın oda arkadaşı sen olacaksın ve umarız Julian, önceki oda arkadaşın kadar namussuz çıkmaz."

Max Woodbead hakkında sınıf arkadaşlarımdan daha fazla şey biliyordum elbette ama onunla daha önceden karşılaştığımızdan kimseye bahsetmedim. Julian'a duyduğum ilgi yüzünden babasının kariyerini ve Charles'ın davasından beri geçen yedi senede gitgide artan şöhretini yakından takip etmiş ve işlerinin hatırı sayılır biçimde gelişmesini, hatta onu sadece en zengin müvekkillerin tutabileceği noktaya varışını da

izlemiştim. Değerinin bir milyon sterlini geçtiğine dair haberler vardı ki o günlerde muazzam paraydı bu. Dingle Yarımadası'nda bir kır evi, Knightsbridge'de bir dairesi vardı; ünlü bir aktris olan sevgilisi de bu dairede yaşıyordu ama asıl ikameti Dublin'de, Dartmouth Meydanı'ndaki bir evdi, burada eşi Elizabeth ve çocukları Julian ve Alice'le birlikte oturuyordu; bir zamanlar Charles ile Maude'a ait olan ve Max'in intikam için Charles'ın Mountjoy Cezaevi'ne gönderilmesinden altı ay sonra satın aldığı evde yani. Max ceza olarak ailesini buraya taşıyıp Elizabeth'i de bir zamanlar Charles'ın kullandığı odada yanında uyumaya zorlamıştı.

Max'in şöhret kazanmasının bir diğer nedeni de giderek daha fazla göz önünde olmasıydı. Gazetelerde ve radyoda hükümet eleştirileriyle düzenli biçimde yer buluyor, eğilimleri fark etmeksizin her hükümeti eleştiriyor ve İrlanda'nın İmparatorluk'taki yerini restore etmesi için yanıp tutuşuyordu. Hayran olduğu genç kraliçeyle âdeta coşkulu bir aşk yaşıyor ve Harold Macmillan'ı kesinlikle gelmiş geçmiş en iyi siyasetçi olarak görüyordu. Anglo-İrlanda aristokrasisi günlerine dönülmesini, Kildare Sokağı'nda bir genel vali olmasını, Prens Philip'in de Phoenix Parkı'nda gezip yolundan geçme cüretinde bulunan her talihsiz hayvanı vurmasını pek arzu ediyordu. Hâliyle cumhuriyet karşıtı görüşleri nedeniyle bütün bir ülkenin nefretini kazanmıştı ama bu onu medyada iyice popüler yapıyordu; Max'in her saçma sapan lafını yayınlıyor ve taarruzu beklerken arkalarına yaslanıp hep birlikte ellerini ovuşturuyorlardı. Max, insanların sizi sevmesinin veya sizden tiksinmesinin önemli olmadığının yaşayan bir ispatıydı; kim olduğunuzu bildikleri sürece geçiminizi güzelce sağlardınız.

Ve ben ertesi gün öğleden sonra Latince dersinden döndüğümde oda kapımın aralık durduğunu görüp içeride birilerinin dolandığını duyunca heyecanla huzursuzluk karışımı bir şey hissettim ve Julian'ın geldiğini tahmin ettim. Arkama dönüp koridor boyunca banyoya doğru koştum, banyonun bir duvarında bizi sabah duşundan sonra ürkütmek niyetiyle asıldığı besbelli bir boy aynası vardı, bu aynada hemen kendimi inceledim, cebimden bir tarak çıkarıp saçlarımdan geçirdim, sonra da dişlerimin arasında yemek kalıntısı olup olmadığını kontrol ettim. İyi bir ilk

intiba oluşturmayı çok istiyordum ama gerginlikten dolayı o kadar huzursuz olmuştum ki işin sonunda kendimi rezil etmekten korkuyordum.

Kapıyı tıklattım, herhangi bir cevap gelmeyince itip açtım ve içeri girdim. Julian, Dennis'in eski yatağının yanındaydı, kıyafetlerini bavulundan çıkarıp ortak şifoniyerimizin alt kısmına yerleştirmekle meşguldü. Arkasına döndü ve özel bir ilgi duymaksızın bana baktı, birbirimizi görüşümüzün üstünden uzun zaman geçmiş olmasına rağmen ben onu nerede görsem tanırdım. Benimle aşağı yukarı aynı boydaydı ama daha kaslı bir yapısı vardı, sarı saçları tıpkı çocukluğundaki gibi bir rehavetle alnından dökülüyordu. Ayrıca berrak mavi gözleri ve sınıf arkadaşlarımızın çoğunun aksine sivilcelerle zedelenmemiş teni sayesinde acayip bir yakışıklılığı vardı.

"Merhaba," dedi, bir yandan da bir paltoyu açarak serip elbise fırçasıyla özenle fırçaladı ve gardıroba astı. "Sen kimsin acaba?"

"Cyril Avery," dedim ve elimi uzattım, o da bir an elime baktı, sonra sıktı. "Burası benim odam. Yani, artık bizim odamız galiba. Birkaç hafta öncesine kadar Dennis Caine'le ortak odamızdı. Ama o bir sınavda kopya çektiği için atıldı, üstelik herkes öyle bir şey yapmadığını biliyordu. Şimdi burası bizim. Seninle benim."

"Madem senin odan," dedi, "o zaman niye çaldın kapıyı?"

"Seni korkutmak istemedim," diye cevapladım.

"Ben kolay kolay korkmam." Çekmeceleri kapadı, beni tepeden tırnağa süzüp sağ elini kaldırıp tabanca gibi yaptı, işaretparmağını da kalbimin hemen sağına doğrulttu. "Bir düğmeni atlamışsın," dedi.

Baktım ve gerçekten de düğmelerden biri iliklenmemişti, gömleğimi iki tarafı da ufak bir civcivin ağzı gibi açık duruyor ve alttaki beyaz tenimi gösteriyordu. Onca titiz hazırlığım sırasında bunu nasıl ıskalamıştım ki? "Pardon," dedim ve düğmeyi hemen iliklediim.

"Cyril Avery," dedi, kaşlarını hafif çattı. "Nereden biliyorum ben bu ismi?"

"Tanışmıştık," dedim ona.

"Ne zaman?"

"Çocukken. Üvey babamın Dartmouth Meydanı'ndaki evinde."

"Ya," dedi. "Komşu muyuz? Benim babamın da Dartmouth Meydanı'nda evi var."

"Aslında aynı ev," dedim. "Benim babamdan aldı."

"Anladım." Bir anı ağır ağır aklına geldi, hatırladığında parmaklarını şıklattı, bir kez daha beni işaret etti. "Senin baban hapse girmemiş miydi?" diye sordu.

"Evet," diye itiraf ettim. "Ama sadece iki yıllığına. Şimdi dışarıda."

"Neredeydi?"

"'Joy'da."

"Heyecanlı. Ziyarete gittin mi?"

"Pek sık gitmedim, hayır. Çocuklara uygun bir yer değildi, yani en azından o öyle diyordu."

"Ben de bir defasında gitmiştim," dedi. "Çocukken. Babam eşini öldürmüş bir adamı temsil ediyordu. İçerisi..."

"Tuvalet kokuyordu," dedim. "Hatırlıyorum. Anlatmıştın."

"Öyle mi?"

"Evet."

"Sen de hatırlıyorsun yani. Onca yıl sonra?"

"Şey," dedim ve yüzümün hafif kızarmaya başladığını hissettim, ona karşı hayranlığımı çok hızlı belli etmek istemedim. "Ben de o zamandan sonra gittim oraya işte, dediğim gibi, aynı şeyi düşündüm."

"Aklın yolu falan filan yani. Peki baban çıkınca n'oldu, ülkeden ayrıldı mı?"

"Hayır, banka onu tekrar işe aldı."

"Gerçekten mi?" dedi ve kahkahalara boğuldu.

"Evet. Aslında durumu yine gayet iyi. Ama unvanını değiştirdiler. Eskiden yatırım ve müşteri portföyleri müdürüydü."

"Peki şimdi?"

"Müşteri yatırımları ve portföyler müdürü."

"Bağışlayıcı tipler, değil mi? Yine de hapse girmiş olmak, o sektördeki insanlar için muhtemelen bir onur nişanesidir."

Aşağı doğru, ayaklarına baktım ve koşu ayakkabısı giydiğini fark ettim, bu moda tarzı o günlerde İrlanda için yeniydi.

Bakışlarımı takip ederek, "Babam Londra'dan getirdi," dedi. "Bu ikinci çift aslında. Otuz dokuz numarası vardı ama ayaklarım büyüdü. Artık kırk bir giyiyorum."

"Aman rahipler görmesin," dedim. "Koşu ayakkabılarını bir tek Protestanlar ve sosyalistler giyermiş, öyle diyorlar. El koyarlar."

"Sıkıysa koysunlar," dedi ama yine de sağ ayağının ucuyla sol tekinin topuğuna ittirip çıkardı, sonra da çoraplı parmaklarını kullanarak sağ tekini çıkardı ve ikisini de yatağın altına tekmeledi. "Horlamazsın, değil mi?" diye sordu.

"Bildiğim kadarıyla hayır," dedim.

"Güzel. Ben horlarmışım, öyle dediler. Umarım uykunu kaçırmam."

"Bana dert değil. Ağır uyurum. Herhâlde duymam seni."

"Duyabilirsin. Kız kardeşim diyor ki bir başladım mı sis düdükleri gibi oluyormuşum."

Gülümsedim; yatma vaktini şimdiden iple çekiyordum. Acaba üstünü değiştirmek için tuvalet kabinlerine giden çocuklardan mıydı, yoksa odada olduğu gibi soyunup giyinir miydi? İkincisiymiş gibi gelmişti. Kendisinden hiç utandığını sanmıyordum.

"Nasıl bir yer burası sahi?" diye sordu. "Eğlenceli tarafları var mı?"

"Fena değil," dedim. "Çocuklar iyidir, rahipler acımasızdır tabii ama..."

"Eh, o beklenen şey. Sen hiç dayaktan canını çıkarmak istemeyen bir rahiple tanıştın mı? Bundan keyif alıyorlar tabii."

Hem gözlerim hem de ağzım şaşkınlıkla karışık bir zevkle açıldı. "Hayır," dedim. "Henüz tanışmadım en azından. Ruhban okulunda öğretiyorlar herhâlde."

"Sebebi hepsinin bu kadar cinsel yoksunluk çekmesi elbette," dedi bana. "Seks yapamıyorlar yani, o yüzden de küçük oğlanları dövüyorlar, bunu yaptıklarında da çükleri kalkıyor. Gün içinde orgazma en yaklaştıkları an bu. Saçmalık gerçekten. Yani *ben de* cinsel yoksunluk çekiyorum ama bence çocukları dövmek sorunu çözmez."

"Ne çözer?" diye sordum.

"E sikişmek tabii," dedi, bu sanki dünyanın en doğal şeyiymiş gibi.

"Doğru," dedim.

"Fark etmedin mi yani? Rahiplerden birinin sana bir dahaki vuruşunda aşağı bir göz at, çadırı kurduklarını görürsün. Sonra da odalarına dönüp çatır çutur asılırlar. Burada duş odalarına giriyorlar mı?"

"Eh, evet," dedim. "Herkesin düzgün yıkandığından emin olmak için."

"Senin o saf kalbin sağ olsun," dedi ve bana masum bir çocukmuşum gibi baktı. "İlgilendikleri bizim kişisel temizliğimiz değil Cyril. Benim son okulumda Peder Cremins diye bir rahip vardı, beni öpmeye kalktı, ben de burnuna yumruğu geçirdim. Kırıldı burnu. Her taraf kan oldu. Ama tabii bu konuda yapabileceği hiçbir şey yoktu çünkü beni saldırmaya itenin ne olduğunu söylersem diye beni şikâyet edemezdi. O yüzden herkese burnunu kapıya çarptığını söyledi."

"Erkek öpen erkekler!" dedim ve gergin gergin gülüp başımı kaşıdım. "Bunu bilmiyordum... Yani tuhaf geliyor... sonuçta o kadar..."

"İyi misin Cyril?" diye sordu. "Suratın kızardı, boş boş konuşuyorsun."

"Üşütüyorum galiba," dedim ki sesim perdeler arasında geçiş yapmak için tam da o ânı seçti. Şimdi en derin ses tonumu kullanarak, "Üşütüyorum galiba," diye tekrar ettim.

"Aman, bana bulaştırma da," dedi ve dönüp diş fırçasıyla yüz havlusunu *Howards End*'in bir nüshasıyla birlikte komodininin üstüne koydu. "Hasta olmayı hiç sevmiyorum."

Uzun bir duraksamanın ardından, Julian benim odada olduğumu bile unutmuş gibi davranınca, "Buradan önce neredeydin sahi?" diye sordum.

"Blackrock Koleji'ndeydim."

"Babanın da Belvedere'de okuduğunu sanıyordum."

"Öyle," diye yanıtladı. Ama o da ragbi sahasındaki zafer günlerinin anısından keyif alan ama öz oğlunu başka bir yere göndermesine sebep olacak kadar kötü şeyler de hatırlayan mezunlardan. İrlandaca öğretmenimin, Prenses Margaret'ın iffetine şüphe düşüren bir şiir yazıp *Irish Times*'ta yayınlattığını duyunca beni Blackrock'tan aldı. Kraliyet Ailesi

aleyhinde tek kelime duymaya dayanamıyor da. Yalnız, Prenses Margaret'ın biraz yollu olduğunu da söylüyorlar hakikaten. Anlaşılan, Londra'daki erkeklerin yarısıyla yatmış, hatta bazı kadınlarla da yatmış. Ben de hayır demezdim gerçi, ya sen? Çekici kadın. Kraliçeden çok daha eğlencelidir bence. Sen Kraliçe'nin, Prens Philip'in sikini ağzına aldığını hayal edebiliyor musun? İnsanın kâbuslarına girecek türden bir görüntü."

Konuşmasının açıklığından ürküp sohbeti daha güvenli bir bölgeye çekmek isteyerek, "Babanı hatırlıyorum," dedim. "Bir keresinde bizim evdeki bir yemek davetini bölüp üvey babamla kavga etmişti."

"Seninki de dalmış mıydı?"

"Evet. Ama işe yaramamıştı. Dayağı yemişti."

"Eh, bizim Max gençken profesyonel boksörmüş," dedi Julian gururla. "Yumrukları da hâlâ epey sağlam aslında," diye ekledi. "İyi bilirim."

"O zamanlar benimle karşılaşmanı hatırlıyor musun?" diye sordum.

"Kafamda bir şeyler çağrışıyor ama..." dedi Julian. "Seni *birazcık* hatırlıyor olabilirim."

"Odam evin en üst katındaydı."

"Şimdi kardeşim Alice kullanıyor orayı. Ben hiç çıkmıyorum oraya. Leş gibi parfüm kokuyor."

"Ee, ya sen?" diye sordum, eski odamı onun kullanmamasından dolayı biraz üzüldüm; öyle bir ortak noktamız olduğu fikri epey hoşuma gitmişti. "Sen nerede uyuyorsun?"

"İkinci kattaki bir odada. Neden, fark eder mi?"

"Meydana bakan oda mı, yoksa evin arkasındaki bahçeye bakan mı?"

"Meydana bakan."

"Orası üvey annemin çalışma odasıydı. Birinci kat Charles'ındı, ikinci kat Maude'undu."

"Tabii ya," dedi, şimdi keyfi yerine gelmişti. "Senin annen Maude Avery'ydi, değil mi?"

"Doğrudur," dedim. "Yani, üvey annem."

"Neden öyle deyip duruyorsun?"

"Öyle yetiştirildim çünkü," dedim ona. "Ben gerçek bir Avery değilim aslında."

"Ne garip laf o öyle."

"Üvey babam, benim insanlara bunu açık seçik belirtmemde ısrarcıdır."

"Yani ben Maude Avery'nin bütün kitaplarını yazdığı odada mı uyuyorum?"

"Meydana bakan oda seninse, evet."

"Vay be," dedi, etkilenmişti. "İşe bak ya. Beni gerçekten de ünlü yapacak bir şey, ha?"

"Öyle mi?"

"Öyle tabii. Orası Maude Avery'nin yazı odasıymış. *Meşhur* Maude Avery'nin! Baban şu anda para içinde yüzüyordur herhâlde," diye ekledi. "Geçen sene çok satan on kitap listesinde Maude'un aynı anda altı kitabı birden yer almamış mıydı? Böyle bir şeyin ilk defa olduğunu okumuştum."

"Galiba yedi taneydi aslında," dedim. "Ama evet, Charles sanırım parayı buldu. Kendi işinden kazandığından çok Maude'unkinden kazanıyor."

"Peki Maude'un eserleri kaç dile çevrildi?"

"Bilmem," dedim. "Çok. Sürekli artıyor sanki."

"Gerçek başarı nedir görmeden ölmüş olması çok yazık!" dedi Julian. "Ne kadar saygıdeğer biri hâline geldiğini bilse çok hoşnut olurdu. Kıymetlerinin bilinmesi için ölene kadar beklemeleri gereken o kadar çok sanatçı var ki... Van Gogh'un hayattayken sadece tek bir tablo satabildiğini biliyor muydun? Herman Melville de hayattayken hiç tanınmıyormuş ve anca toprağın altındayken keşfedilmiş, tabiri caizse. Hiç kimse *Moby Dick*'e şöyle bir bakmadan, kurtçuklara yem olmuş adam. İdolü Hawthorne'muş tabii, çayını içmeye de sürekli uğramış ama artık Hawthorne'un herhangi bir romanını söyleyebilecek kim kaldı ki?"

"*Kızıl Damga*," dedim.

"Aa, evet. Kocası denizdeyken milletle yatan kız hakkındaki. Okumadım onu. Pis bir kitap mı? Bayılırım pis kitaplara. *Lady Chatterley'in Âşığı*'nı okudun mu? Babam İngiltere'den bir nüsha getirdi, ben de kütüphanesinden aşırıp okudum. Tam bir pislik yuvası. Harika bir kısmı var..."

Araya girip, "Maude'un aradığı şeyin ün olduğunu düşünmüyorum," dedim. "Hatta edebî övgüler onu dehşete düşürürdü bence."

"Niye ki? Kimse seni okumuyorsa yazmanın ne anlamı var?"

"Eh, işin bir kıymeti varsa o tek başına bir ödüldür mutlaka, değil mi?"

"Saçmalama. Harika bir sesin varken sadece sağırlara şarkı söylemek gibi bir şey bu."

"Bence Maude sanata öyle bakmıyordu," dedim. "Popülerlik onun ilgisini çekmezdi. Romanlarının okunmasını hiç istemedi. O, dili seviyordu aslında. Kelimeleri seviyordu. O, sadece bir paragrafa saatlerce bakıp onu güzel bir şeye dönüştürmeye çalışınca gerçekten mutlu olduğunu hissediyordu sanırım. Kitaplarını yayımlamasının tek sebebi de onca sıkı çalışmanın heba olması fikrinden hoşlanmamasıydı."

"Saçmalığa bak," dedi Julian ve söylediğim şeyi üzerinde pek düşünülmeye bile değmeyecek bir şeymiş gibi reddetti. "Ben yazar olsaydım insanların kitaplarımı okumalarını isterdim. Okumazlarsa da başarısız olduğumu hissederdim."

"Ben buna katıldığımı sanmıyorum," dedim ve onunla zıt düştüğüme kendim de şaşırdım ama Maude'un inançlarını savunmak istiyordum. "Açıkçası edebiyat o kadar basit bir şey değil bence."

"Sen hiçbirini okudun mu?" diye sordu. "Annenin romanlarını kastediyorum."

"Üvey annemin," dedim. "Hayır, okumadım. Henüz."

"Hiçbirini mi?"

"Hayır."

Güldü, başını iki yana salladı. "Ama bu olacak iş değil. Sonuçta annendi senin."

"Üvey annemdi."

"Bırak öyle demeyi. *Tarlakuşu Misali*'ni denemen lazım. Şahane. Veya *Agnès Fontaine'in Ek Vasiyetnamesi*. O kitapta olağanüstü bir sahne var, iki kız bir gölde birlikte yıkanıyorlar, çırılçıplaklar ve aralarında öyle bir cinsel gerilim var ki çavuşu bir posta tokatlamadan o bölümü bitiremezsin, sana garanti ederim. Bayılıyorum lezbiyenlere ya, sen ne dersin?

Kadın olsaydım kesin lezbiyen olurdum. Londra lezbiyen doluymuş, öyle diyorlar. New York da. Büyüyünce oraya gideceğim, birkaçıyla arkadaş olacağım ve o işi yaparlarken onları izleyebilir miyim diye soracağım. Sence tam olarak n'apıyorlardır? Asla emin olamıyorum."

Ona uzun uzun baktım ve orada biraz huzursuzlanmaya başladığımı hissettim. Bunların hiçbirine cevabım yoktu ve işin doğrusu, lezbiyenin ne demek olduğunu bildiğimden de emin değildim. Julian'ın Belvedere'e gelişinden büyük heyecan duysam da tamamen farklı zihin seviyelerinde yaşadığımızı düşünmeye başlıyordum. Benim okuduğum son kitap *Gizli Yediler* dizisindendi.

Artık boşalan bavulunu kapayıp yatağın altına, koşu ayakkabılarının yanına iterken, "Özlüyor musun onu?" diye sordu.

"Nasıl?" diye sordum, kafam başka yerdeydi.

"Anneni. *Üvey* anneni. Özlüyor musun?"

"Biraz, sanırım," diye itiraf ettim. "Çok yakın değildik açıkçası. Charles'ın hapisten çıkışından birkaç hafta önce ölmüştü, neredeyse beş sene olmuş. Artık çok düşünmüyorum onu."

"Peki ya gerçek annen?"

"Onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum," dedim. "Charles ile Maude onun kimliği hakkında en ufak bir fikirleri olmadığını söylemişlerdi. Beni daha birkaç günlükken ufak tefek, kambur bir Redemptorist rahibeden almışlar."

"Neden öldü? Maude yani."

"Kanser," dedim. "Birkaç yıl önce kulak kanalında çıkmıştı. Ama sonra boğazında ve dilinde nüksetti. Baca gibi tüttürürdü. Elinde sigarasız hiç görmedim neredeyse."

"Eh, yapabilir o öyle. Sen sigara içiyor musun Cyril?"

"Hayır."

"Sigara içme fikri hoşuma gitmiyor. Sigara içen bir kızla öpüştün mü hiç?"

Cevap vermek için ağzımı açtım ama dil yetilerim kayboldu ve dehşet içinde, bu dobra muhabbete tepki olarak penisime kan hücum ettiğini hissetmeye başladım. Julian'ın onu Blackrock'ta döven rahiplerdekini

fark ettiği gibi benim heyecanımı da fark etmemesini umarak ellerimi kasığıma doğru bıraktım.

"Hayır," dedim.

Yüzünü ekşiterek, "Berbat bir şeydir," dedi. "Kızın tadını hiç alamıyorsun, sırf o pis nikotin yüzünden." Bir an duraksayıp bana uzunca baktı, biraz eğlenir de gibiydi. "Bir kızı öpmüşlüğün vardır ama, değil mi?"

"Tabii ki," dedim ve okyanus görüp görmediği veya uçağa binip binmediği sorulmuş birinin aldırmazlığıyla güldüm. "Onlarcasını."

"Onlarca mı?" dedi ve kaşlarını çattı. "Çokmuş ya. Ben şimdiye kadar sadece üç kızı öptüm. Ama bir tanesi elimi sutyenine götürüp memesine dokunmama izin verdi. Onlarca demek! Gerçekten mi?"

Gözlerimi kaçırarak, "Yani, onlarca değildir belki," dedim.

"Hiç kimseyi öpmedin, değil mi?"

"Öptüm," dedim.

"Hayır, öpmemişsin. Ama sorun değil. Daha on dört yaşındayız sonuçta. Çok şey yaşayacağız. Benim niyetim uzun ve sağlıklı bir hayat yaşayıp sikebildiğim kadar kız sikmek. Yatağımda ölmek isterim, yüz beş yaşındayken, kucağımda da yirmi iki yaşında bir kız hoplayıp zıplarken. Hem burada birilerini öpme şansın nedir ki? Okulda herkes erkek. Büyükannemi öpmeyi tercih ederim ki o öleli dokuz yıl oldu. Baksana, kitaplarımı çıkarmama yardım etmek ister misin? Şuradaki kolinin içindeler. Seninkilerle karıştırabilir miyim, yoksa ayrı bir rafa dizmemi mi tercih edersin?"

"Karıştıralım gitsin," dedim.

"Tamam." Biraz geri çekildi, beni tekrar tepeden tırnağa süzdü; ben de bir düğmemin daha açıldığından kuşkulandım. "Biliyor musun, galiba hatırladım seni şimdi," dedi. "Sen benimkini görmek istememiş miydin?"

"Hayır!" dedim ve bu suçlamayla neye uğradığımı şaşırdım; çünkü sonuçta asıl onun, benimkini görmek istediğini düşününce böyle ifade etmek tamamen yanlıştı. "Hayır, istememiştim."

"Emin misin?"

"Gayet eminim," dedim. "Neden görmek isteyeyim şeyini? Bende de var bir tane sonuçta. Ne zaman istersem görebilirim."

"Eh, o sıralar benden bunu isteyen bir çocuk vardı, orası kesin. Sen olduğundan da eminim. Odayı hatırlıyorum, şimdi Alice'in odası olan yerdi."

"Son derece yanılıyorsun," diye direttim. "Benim senin şeyine kesinlikle ilgim yok, hiç de olmadı."

"Öyle diyorsan öyledir. Yalnız, çok güzel bir şeydir. Onu tanrının istediği şekilde kullanmak için sabırsızlanıyorum, sen de öyle misin? Epey kızardın ha Cyril," diye ekledi. "Kızlardan korkmuyorsun, değil mi?"

"Hayır," dedim. "Hem de hiç. Asıl onlar benden korksun. Çünkü ben onlarla, şey işte... bir sürü seks yapmak istiyorum. Öyle bir şeyler işte..."

"Güzel. Çünkü herhâlde arkadaş olmamız gerekecek seninle, sonuçta aynı odayı paylaşıyoruz. Bazen birlikte ava çıkabiliriz. Sen de çirkin değilsin. Seninle şey yapmaya ikna edilebilecek bazı kızlar olabilir. Ve tabii, hepsi bana deli oluyor."

Dublin Merkez Vekili

Öğretmenler de ona deli oluyorlardı; Paskalya'daki ödül töreninde ona *En Çok Gelişen Öğrenci* altın madalyasını verdiler ve bu, Julian'ı benim kadar beğenmeyen öğrenciler tarafından küçümsendi. Önceki sömestrde Belvedere Koleji'nde kayıtlı bile olmadığından ötürü Julian'ın, gelişmeyi nasıl başarmış olabileceği onlar için bir muammaydı. Max'in, oğlunun özgeçmişinin önümüzdeki yıllarda ihtişamla süslenmesi karşılığında okula bir burs sağladığı söylentisi dönüyordu. Ben durumdan çok memnundum elbette çünkü bu ödül sayesinde Julian da İngilizce, İrlandaca, matematik, tarih ve sanat derslerinde altın madalya kazanan ben ve diğer dört öğrenciyle birlikte İrlanda parlamentosunun işleyişini görmek için Dáil Éireann'a gelecekti.

Ben, "Kendimi Geliştirmenin Yedi Yolu" başlıklı makalemle İngilizce ödülünü kazanmış ve bu makalede rahipleri etkileyeceğini bilsem de

gerçek hayatta kazanma çabasına girmeye hiçbir niyetim olmayan (sonuncusu hariç ki onu eklemek bana hiç dert olmamıştı) çeşitli nitelikleri listelemiştim. Sırasıyla şöyleydi:

1 Aziz Franciscus Xaverius'un hayatını incelemek ve onun Hıristiyanlık duruşunda öykünebileceğim tarafları bulmak.
2 Benim üstün olduğum derslerde zorlanan sınıf arkadaşlarımı tespit edip onlara yardım teklif etmek.
3 Enstrüman çalmayı öğrenmek, tercihen de piyano, ama gitar kesinlikle olmaz.
4 Walter Macken romanlarını okumak.
5 Merhum Papa XII. Pius'un ruhu huzur bulsun diye dokuz gün dua etmek.
6 Bir Protestan bulup ona nerelerde yönünü şaşırdığını göstermek.
7 Bütün uçarı düşünceleri, bilhassa da karşı cinsten insanların özel yerlerine odaklananları kafamdan atmak.

Altın madalyadan çok, okul gezisini arzuluyordum; bu gezinin nereye yapılacağı her sene değişiyordu ve daha önce Dublin Hayvanat Bahçesi, Howth Head Yarımadası ve Dun Laoghaire İskelesi gibi keyifli yerlere gidilmişti. Ancak bu yıl şehir merkezinin ziyaret edileceğinin duyurulmasıyla işler daha heyecanlı bir hâl almıştı çünkü burası, okulumuza yakın olmasına rağmen öğrenci elkitabına göre bize istisnasız ve süresiz biçimde yasaktı. Yatılı öğrenciler olarak hafta sonları bir velimizin, vasimizin veya rahibin gözetiminde olduğumuz sürece Belvedere'den ayrılabiliyorduk ama bunların hiçbiri bize pek çekici gelmiyordu. Bununla birlikte O'Connell Sokağı veya Henry Sokağı'nda zaman geçirmek tamamen yasaktı, bize söylenene göre buralar ahlaksızlık ve günah yuvasıydı; yazarlar, sanatçılar ve diğer sapkınların mıntıkası olan Grafton Sokağı ve etrafı da öyle.

Parnell Meydanı'ndan Kildare Sokağı'na uzanan kısa bir otobüs yolculuğu sırasında, "Ben şehir merkezini iyi bilirim," dedi Julian. "Babam Alice'le ikimizi bazen oraya öğle yemeğine götürür ama asıl gitmek istediğim yerlere götürmüyor beni."

"Nerelermiş oralar?" diye sordum.

Julian bilmiş bilmiş, "Harcourt Sokağı," diye yanıtladı. "Bütün kızlar orada takılıyor. Bir de Leeson Sokağı'ndaki gece kulüplerinde. Ama tabii oralar, geceye kadar açılmaz. Oradaki kadınlar onlara kartopu[17] alan herkesle yatıyormuş, öyle duydum."

Hiçbir şey demeden pencereden dışarıya, Savoy Sineması'nın önünde *Ben-Hur* filmini tanıtan ilanlara baktım. Julian'a abayı yakmış olsam da onun sürekli kızlar hakkında konuşma eğilimi sinirlerimi bozuyordu. Bunu takıntı hâline getirmişti, yani on dört yaşındaki çoğu çocuk gibi herhâlde ama kafasını seksle fazla bozmuş gibiydi ve ona verecek kızlara yapmak istediklerini bana anlatırken utanmıyordu da. Beni hem tahrik eden hem de hiçbirini asla benimle yapmak istemeyeceğini kesinkes bildiğimden huzursuz eden fantezilerdi bunlar.

O günlerde Julian'a karşı hislerimi ölçüp tartarak fazla zaman mı harcadım? Muhtemelen hayır. Aksine bunları analiz etmekten bilerek kaçındım. Sonuçta 1959 senesiydi. Homoseksüellik hakkında, öyle dürtüleri eyleme geçirmenin İrlanda'da hapis cezasına yol açabilecek bir suç olduğu haricinde –tabii rahip değilseniz; rahipseniz işin avantajlarından biriydi bu– neredeyse hiçbir şey bilmiyordum. Ona âşık olmuştum, o kadarının farkındaydım en azından ama bunun hiçbir zararı olacağını düşünmüyordum ve bu hislerin zamanla geçeceğini, ilgimin kızlara kayacağını varsayıyordum. Yalnızca yavaş geliştiğimi sanıyordum; o günlerde akıl hastalığından sayılan bir durumda olduğum fikri, beni dehşete düşürürdü.

Peder Squires ellerini neşeyle ovalayıp, "Hükümet merkezi," dedi ve Kildare Sokağı'nda otobüsten inip avlu kapılarının yanında dikilen, müdürümüzün yakasını görür görmez tek kelime etmeden bizi içeri alan iki polisin arasından yürüyüp geçtik. "Düşünün çocuklar, kapıların arasından geçen bütün o büyük adamları düşünün. Éamon de Valera, Seán Lemass, Seán T. O'Kelly. Hiç erkek olmasa da erkek kalbine ve cesaretine sahip olan Kontes Markievicz. Michael Collins'i ve Mavi

17 Yumurta, şeker ve brendiyle yapılan, "Advocaat" isimli Hollanda likörünün taze limon suyuyla karıştırılmasıyla hazırlanan kokteyl. [Ç.N.]

Gömleklileri[18] ise ağzımıza almayacağız. İçeride o dönekleri görürseniz Medusa görmüş gibi çevirin başınızı. Bunlar senin babanın hevesle ilgileneceği türden, beş para etmez Batı Brit'ler[19], haksız mıyım Julian Woodbead?"

Bütün başlar Julian'a doğru döndü, Julian da omuz silkti. Cizvitler, elbette Max Woodbead'in Britanya İmparatorluğu'na duyduğu hürmete ideolojik açıdan karşıydılar, Kraliçe II. Elizabeth'le yaşadığı ilişkiyi de bilseler kâfirlikten sayarlardı ama bu, adamın parasını almalarına engel değildi.

"Muhtemelen," dedi Julian; bir rahibin lafından alınmayı kendi saygınlığına yakıştırmazdı o. "Biz evimizde James Dillon'ı birkaç kez yemekte ağırlamıştık, onu kastediyorsanız. İyi birine benziyordu diyebilirim. Kişisel temizlik açısından kendisini biraz geliştirebilir tabii."

Peder Squires küçümser bir tavırla başını iki yana salladı ve kapıların arasından geçerek bize öncülük etti, içeride bizi buyur eden karşılama görevlisi, rahibe abartılı bir saygı gösterisinde bulunduktan sonra bizi meclisin zemin katında gezdirmeye başladı; dar bir merdivenden Ziyaretçi Salonu'na çıktık, burada kubbe altındaki sütunların orada yerlerimizi aldık. İrlanda halkının yıllardır uğrunda savaştığı her şeyi temsil eden, yeşil nal şeklindeki Bağımsızlık Odası tam önümüzdeydi. Üstelik gazete haberleri ve tarih derslerimiz haricinde var olduğuna bile doğru düzgün inanmadığımız Başbakan, büyük Éamon de Valera'nın ta kendisi de buradaydı; vergi ve tarımla ilgili bir teklifi sunuyordu ve aramızda müthiş bir yüceliğin huzurunda durduğumuzu hissetmeyen yoktu. Kendisinin 1916 Paskalya İsyanı'nda Boland's Mill'de oynadığı rolü, ondan üç yıl sonra da bir İrlanda cumhuriyeti kurulmasına yardım için milyonlarca Amerikan dolarını nasıl topladığını kimbilir kaç defa okumuştuk. Efsanevi biriydi ve işte tam karşımızdaydı, sanki bu müthiş olayların kendisiyle hiçbir ilgisi yokmuş gibi, elindeki tomar tomar kâğıtta yazanları ilgisiz bir sesle okuyordu.

---

18 Özgür İrlanda Devleti'nde, 1932 yılında kurulan paramiliter bir örgüt. [E.N.]

19 Britanya hayranı veya yanlısı İrlandalılar için aşağılama amaçlı kullanılan bir söz öbeği. [Ç.N.]

"Şimdi sessiz olun çocuklar," dedi Peder Squires ve gözleri hayranlıkla doldu. "Büyük adamın konuşmasını dinleyin."

Söyleneni yaptıysam da kısa süre içinde sıkıldım. De Valera gayet tabii büyük bir adam olabilirdi ama ne zaman derdini anlatmayı bitirdiğini ve tekrar oturması gerektiğini bilmiyor gibiydi. Tırabzanın üstünden eğilip salonun yarısı boş duran koltuklarına göz attım, kaç vekilin uyuduğunu saydım. On yedi çıktı. Gözlerim kadın vekilleri aradı ama hiç kadın vekil yoktu. Tarih madalyasının sahibi Matthew Willoughby yanında bir defter getirmişti, de Valera'nın her söylediğini not etmekle meşguldü ve zaman geçerken Peder Squires buradan ayrılmak istediğine dair herhangi bir emare göstermedi, benim de gözlerim kapanmaya başladı ve anca Julian kolumu dürtüp başıyla arkamızdaki kapıları gösterince ayıldım.

Esnememek için kendimi tutarak, "N'oldu?" dedim.

"Hadi dışarı çıkıp etrafa bakınalım," dedi.

"Başımız derde girer."

"Girse n'olur? Fark eder mi?"

Peder Squires'a baktım. Ön sırada oturmuştu ve cumhuriyetçilik coşkusuyla neredeyse salyaları akacaktı. Yerimizden ayrıldığımızı fark etme ihtimali yoktu.

"Hadi gidelim," dedim.

Ayağa kalkıp içeri girdiğimiz yoldan gizlice geri yürüdük, kapılarda nöbet tutan görevliler bizi nereye gittiğimiz konusunda sorgulamasınlar diye görmezden geldik ve merdivenden aşağı indik, burada bir süslemeli sandalyede –ki bir zamanlar Dartmouth Meydanı'ndaki evin zemin katında bulunan süslemeli sandalyenin kopyasıydı– oturan polis memuru gazetesini okuyordu.

"Nereye gittiğinizi sanıyorsunuz çocuklar?" diye sordu, cevabı pek de umursamıyormuş ama görevi icabı sorması gerekiyormuş gibiydi.

"Tuvalete," dedi Julian ve bir eliyle apış arasını tuttu, hafif de hoplayıp zıplamaya başlayınca adam gözlerini devirdi.

"Şu koridorun ilerisinde," dedi ve eliyle işaret edip bizi gönderdi.

Onun yanından geçtik, tuvaletleri de arkamızda bıraktık, sanki yaramazlık peşinde olduğumuzu bilirlermiş gibi duvarlardan bizi ters ters

izleyen, tanımadığımız saygıdeğer kişilerin yağlı boya portrelerine uzun uzun baktık ve genç olmanın, yaşamanın, yetişkinlerin denetiminde olmamanın heyecanını hissettik. Nereye gittiğimiz hakkında hiçbir fikrim yoktu, ikimizin de yoktu ama kendi başımıza olmak ve macera yaşamak müthiş bir histi.

Görüp bakılacak tüm koridorları bitirdiğimizde, "Üstünde para var mı Cyril?" diye sordu Julian.

"Biraz," dedim. "Fazla yok. Neden?"

"Şurada bir çay salonu var. İçecek bir şeyler alabiliriz."

"Güzel fikir," dedim ve orada olmak en doğal hakkımızmış gibi, içeriye başlarımızı dik tutarak girdik. Geniş bir odaydı, yaklaşık dokuz metre genişliğinde ve bunun dört katı uzunluğundaydı, en yakın duvar kenarındaki masanın arkasında bir kadın oturuyordu, yanında da bir yazarkasa vardı, adisyonlarının hesabını tuttuğu insanların geliş gidişlerini izliyordu. Masasının iki yanında, benzerlerini o zamana dek yalnızca sokak köşelerinde gördüğüm sarı telefon kulübelerini görünce şaşırdım. Fotoğrafını gazetelerde gördüğüm bir vekil, kulübelerden birini kullanıyordu ama öteki boştu. Masalar üç uzun sıra hâlinde uzanıyordu ve birçok boş yer olmasına rağmen adamlar, kıdemli kişilerin varlıklarıyla onore ettikleri az sayıda masanın başına güveler gibi üşüşmüşlerdi. İki bakanın yanında, yerde oturan, masada yer açılmasını bekleyen ve konumlarının ne kadar onur kırıcı olduğunu çaktırmamak için ellerinden geleni yapan bir grup Fianna Fáil vekilini tanıdım.

Julian'la ikimiz hâliyle dolu masalardan uzak durduk ve pencere kenarındaki boş bir masaya doğru ilerledik, iki veliahtmışız gibi müthiş bir özgüvenle oraya oturduk, derken bizden yaşça pek de büyük olmayan bir garson kız bizi fark edip yanımıza geldi. Üstünde dar kesim, siyah-beyaz bir üniforma vardı, bluzunun üstten iki düğmesi açıktı ve Julian'ın ona açlıkla baktığını görebiliyordum, kızı süzerken gözbebekleri büyüyordu. Omzuna kadar düşen sarı saçları ve pürüzsüz beyaz teniyle şüphesiz çekici kızdı da.

Kız eğilerek, "Ben bir sileyim şurayı," dedi ve elindeki nemli bulaşık bezini masanın üstünde gezdirirken bir bana bir Julian'a baktı.

Gözlerinin benden çok daha yakışıklı olan Julian'a takıldığını fark ettim ve kızın, Julian'ın güzelliğini süzüp takdir ederken bu kadar rahat oluşuna gıpta ettim. Masanın önceki sakinlerinin bıraktığı kâğıt mendilleri almak için döndüğünde, Julian doğruldu, boynunu uzattı ve tüm bunları kızın göğsünün görülebilecek her santimetrekaresini görebilmek, fotoğraf misali zihnine kaydetmek ve içinden geldiği zaman banyo etmek amacıyla bluzundan içeri bakmak için yaptığı besbelliydi. Sonunda doğrulan kız, "Ne getireyim size?" diye sordu.

"İki kadeh Guinness," dedi Julian, gayet rahatça. "Bir de geçen salı cevizli kek vardı burada, hâlâ var mı?"

Kız hem etkileniyormuş hem de eğleniyormuş gibi bir ifadeyle baktı ona. Julian daha on dört yaşındaydı ama yetişkinler gibi, öyle özgüvenli bir tavrı vardı ki kızın onu hemen terslemek istemediğini anlayabiliyordum.

"Cevizli kek kalmadı," dedi. "Çok isteyen oldu. Ama bademli var biraz, istersen."

Julian başını iki yana sallayıp, "Aman, yok, almayayım," dedi. "Badem bende fena gaz yapar. Bugün öğleden sonra bir grup seçmen beni görmeye gelecek, en son istediğim şey onların yanında geğirip durmak. Bir daha oy vermezler bana, işimden olduğumla kalırım. Öğretmenliğe geri dönmek zorunda kalırım. Senin adın ne sahi tatlım?" diye sordu; ben de parmaklarıma baktım, onları birer birer saydım ve içimden, keşke kız masaya bir çaydanlık getirip bizi rahat bıraksa, diye düşündüm. "Seni daha önce burada görmedim, değil mi?"

"Bridget," dedi garson kız. "Yeniyim."

"Ne kadar yenisin?"

"Dördüncü günüm bugün."

Julian kocaman sırıtarak, "Bakire garson," dediğinde, seçtiği kelimenin utancıyla ona şöyle bir baktım ama Bridget bu flörtten memnun gibiydi ve elinden geldiği kadarıyla karşılık vermeye hazırdı.

"Sen öyle san," dedi kız. "I. Elizabeth için de Bakire Kraliçe derler ama önüne gelen her adamla düşer kalkarmış o. Onun hakkında bir film izledim, Bette Davis oynuyordu."

"Ben daha çok Rita Hayworth'ü beğenirim," dedi Julian. "*Şeytanın Kızı Gilda*'yı izledin mi? Çok gider misin sinemaya?"

"Öylesine diyorum," dedi kız, Julian'ın sorusunu duymazdan geldi. "Dış görünüşe aldanmamak lazım. Siz kimsiniz sahi? Bir isminiz var mı?

"Julian," dedi Julian. "Julian Woodbead. Dublin Merkez vekili. Birkaç haftayı doldur burada, hepimizin ismini öğrenirsin. Öteki kızlar biliyorlar isimlerimizi."

Bridget ona uzun uzun baktı; Julian'ın yaşındaki bir çocuğun vekil seçilmesinin düpedüz imkânsızlığı ile Julian'ın böyle bir şeyi uyduruyor olmasının ne kadar saçma olacağını kızın kafasında ölçüp tarttığını ve hangisinin ağır bastığını anlamaya çalıştığını görebiliyordum. Uygun ışık altında, Julian on dört yaşından büyük sanılabilirdi; bu, aklı başında hiç kimsenin onun vekil olduğuna inanmasına yetmezdi ama çay salonundaki yeni bir kızın ona meydan okumaya çekinmesine yeterdi.

Kız şüpheci bir tavırla, "Öyle mi?" dedi.

"Şimdilik öyle," diye yanıtladı Julian. "Ama bir iki yıla seçim yapılacak ve benim günlerim sayılı olabilir. Mavi Gömlekliler sosyal yardım hakları konusunda çok üstüme geliyor. Sen de Mavi Gömlekli değilsin, değil mi Bridget?"

"Değilim," diye çıkıştı Bridget. "İnanır mısınız, ailem daima de Valera'nın destekçisi olmuştur. Büyükbabam, Paskalya İsyanı'ndan önceki pazar günü Dublin Merkez Postanesi'ndeydi, ayrıca iki amcam da Bağımsızlık Savaşı'nda bulundu."

Yukarı bakıp ilk kez söze girerek, "O gün postane feci kalabalık olmuştur herhâlde," dedim. "İrlanda'da babasının veya büyükbabasının o pencerelerden birinde nöbet tuttuğunu iddia etmeyen ne bir erkek, ne bir kadın ne de bir çocuk var. Pul almak imkânsıza yakındı herhâlde."

Bana sanki soğuk bir akşamda bir kedinin sürükleyip getirdiği şeymişim gibi bakan Bridget, "Bu arkadaş kim peki?" diye sordu Julian'a.

"Kız kardeşimin en büyük oğlu," dedi Julian. "Sen bakma ona, ne dediğini bilmez pek. Hormonları fena azmış durumda şu sıra. Şimdi, şu Guinness'leri diyorum canım, acaba ben susuzluktan bayılmadan getirebilecek misin?"

Bridget ne yapacağını bilemiyormuş gibi etrafına bakındı. "Bayan Goggin ne der, bilemiyorum ki."

"Kimmiş bu Bayan Goggin?" diye sordu Julian.

"Müdire. Benim üstüm. Altı haftalığına deneme sürecindeymişim, sonra durumuma bakılacakmış."

"Zor biri sanki."

Başını iki yana sallayan Bridget, "Yok, çok iyidir aslında," dedi. "Başka kimse bana şans vermezken beni o aldı buraya."

"Eh, o kadar iyi biriyse, o zaman seçilmiş bir Güney Dublin vekilinin siparişini almana itiraz etmez bence, ne dersin?"

"Hani Dublin Merkez'dendiniz?"

"Yanlış hatırlıyorsun. Güney Dublin'denim ben."

"Komik sayılırsınız ama ağzınızdan çıkan tek kelimeye inanmıyorum."

"Aa ama Bridget," dedi Julian ve ona gücenmiş gözlerle baktı. "Yapma böyle. Şu an komik olduğumu düşünüyorsan içtiğimde daha da eğlenceli olduğuma seni temin ederim. İki kadeh Guinness istiyoruz, o kadar. Hadi ama, Arabistanlı Lawrence gibi kuruduk kaldık."

Daha fazla tartışmaya takati kalmamış gibi derin derin iç geçiren Bridget yürüdü gitti ve birkaç dakika sonra, koyu renkli Guiness birasıyla ağzına kadar dolu iki 50'lik bira bardağıyla dönerek beni hayrete düşürdü, bardakları önümüze koydu, biranın üstünden ağır ağır dökülen sarı köpükler bardakların kenarında ince izler bıraktı.

"Afiyet olsun," dedi Bridget. "Her nerenin vekiliyseniz."

"Sağ ol," dedi Julian. Bardağını kaldırdı, koca bir yudum aldı ve yutkunmaya çalışırken yüzünü biraz buruşturduğunu gördüm. Birayı geri tükürme dürtüsüyle savaşırken gözleri bir an kapandı. Londra Merkez'de yediği yemeği öven bir Parislinin güvenilirliğiyle, "Tanrım, tadı çok güzel," dedi. "Buna ihtiyacım vardı."

Ben de kendi bardağımdan bir yudum aldım ve ne hikmetse, tadı hiç fena gelmedi. Beklediğimden sıcaktı, acı bir aroması da vardı ama öğürtmedi beni. Bir kokladım, sonra koca bir yudum daha aldım ve nefesimi burnumdan verdim. *Gayet güzel*, diye düşündüm. *Alışabilirim buna.*

"Ne düşünüyorsun Cyril?" diye sordu Julian. "Şansım var mı sence?"

"Hangi konuda?"

"Bridget konusunda."

"Kız büyük," dedim.

"Saçmalama. En fazla on yedi yaşındadır. Benden üç yaş büyük. Kızlar için harika bir yaş."

Ona karşı ender hissettiğim bir sinirle, başımı iki yana salladım. "Sen kızlardan ne anlıyorsun ki?" diye sordum. "Anca laftasın."

"Doğru şeyleri söylersen her istediğini yaptırabileceğini biliyorum ama."

"Ne gibi?"

"Yani çoğu, işin sonuna kadar gitmene izin vermez ama eğer nazikçe sorarsan sakso çekerler."

Bir süre bir şey demedim ve bunu düşündüm. Cehaletimi ona belli etmek istemiyordum ama öğrenmeye de hevesliydim. "Sakso nedir?" diye sordum.

"Aa, hadi be Cyril. O kadar masum değilsindir."

"*Şaka* yapıyorum," dedim.

"Hayır, şaka yapmıyorsun. Bilmiyorsun."

"Biliyorum," dedim.

"Ee, söyle o zaman. Neymiş sakso?"

"Kızın seni öpmesi," dedim. "Sonra da nefesini ağzına vermesi."

Bana hayret dolu gözlerle baktıktan sonra kahkahayı bastı. "Aklı başında herhangi bir insan neden böyle bir şey yapsın?" diye sordu bana. "Tabii boğulduysan, kız da seni hayata döndürmeye çalışıyorsa başka. Sakso demek, Cyril, kızın senin şeyini ağzına sokup bir güzel emmesi demek."

Gözlerim ardına kadar açıldı ve külodumun apış arasında tanıdık kımıltıyı hissettim, her zamankinden daha fena ilerliyordu, birilerinin bana öyle yapması –veya benim birisine öyle yapmam– fikriyle bütün vücudum canlanmıştı.

Biraz kızararak, "Doğru değil bu," dedim, çünkü kulağa ne kadar heyecanlı bir şeymiş gibi gelse de herhangi birinin o kadar acayip bir şey yaptığını hayal etmekte zorlanıyordum.

"Tabii ki doğru," dedi Julian. "Çok safsın be Cyril. Günün birinde bu saflığını üstünden atmamız lazım. Bir kadın lazım sana, olay bu."

Öteye döndüm ve Julian'ın her gece odamızda yatmak üzere üstünü çıkarırkenki görüntüsü aklıma geldi. Giysilerini üstünden çıkarırken sergilediği rahat tavır, okur gibi yaptığım kitabımın üstünden onu seyrettiğimi ve vücudunun başka bir kısmını zihnime kaydetmeye çalıştığımı çaktırmamaya uğraşırken onun çıplak kalışı ve ardından pijamasını ağır ağır, rahat ama tahrik edici biçimde giyişi sırasında gösterdiği mutlak arsızlık... Bana sakso çekmek için yatağıma geliş görüntüsü zihnimi doldurdu ve bu arzuyla inlememek için kendimi zor tuttum.

Çay salonunun ortasından gelen bir ses, "Affedersiniz," dedi ve otuz yaşlarında bir kadının hızlı adımlarla bize doğru geldiğini gördüm. Saçını tepesinde toplamıştı ve garsonların üstündekinden farklı bir üniforması vardı, daha profesyonel bir kıyafetti ondaki. Sağ memesinin üstüne tutturulmuş metal rozette yazan kelimelere göz attım: *Catherine Goggin, Müdire.* "Çocuklar, önünüzdekiler Guinness bardakları mı bakayım?"

"Evet," dedi Julian ve gözlerini neredeyse hiç kaldırmadı bile. Kızlara duyduğu ilgi, bu yaşlara dek uzanmıyordu. Sanki büyükannesi bile olabilirmiş gibi ilgisizdi kadına.

"Peki kaç yaşındasınız siz?"

"Kusura bakmayın," dedi Julian ve ayağa kalkıp ceketini sandalyesinin arkasından aldı. "Sohbet edecek vaktim yok. Parlamento grubunda bir toplantım var. Kalkalım mı Cyril?"

Ben de ayağa kalktım ama kadın birer elini omuzlarımıza bastırıp bizi tekrar yerlerimize oturttu.

"Kim verdi bu içkileri size? Daha çocuk olduğunuz besbelli."

"Bilginiz olsun ki ben Wicklow vekiliyim," dedi ülkenin doğu kıyısında ağır ağır ilerliyor gibi gözüken Julian.

"Ben de Eleanor Roosevelt'im," dedi kadın.

"O zaman neden isimliğinizde Catherine Goggin yazıyor?" diye sordu Julian.

Soruyu duymazdan gelen kadın, "Siz bu sabah gelen okul grubuylasınız, değil mi?" diye sordu. "Öğretmeniniz nerede? İçki içmek şöyle

dursun, Dáil Éireann koridorlarında yalnız başınıza dolaşmamalısınız bile."

Cevap vermemize fırsat kalmadan, Bridget'ın masamıza doğru koşarak geldiğini, yüzünün kızarıp bozardığını, onun hemen arkasında da ödül sahibi dört sınıf arkadaşımızın takip ettiği Peder Squires'ın hiddetli suratını gördüm.

"Kusura bakmayın Bayan Goggin," dedi Bridget hemen. "Vekil olduğunu söyledi."

"E, sen nasıl inanabildin yahu?" diye sordu Bayan Goggin. "Bir baksana şunların yüzüne, daha çocuk değiller mi? Aklını peynir ekmekle mi yedin sen? Bak Bridget, ben haftaya Amsterdam'a tatile gidiyorum; orada bütün zamanımı senin çocuklara içki vermenden kaygı duyarak mı geçireyim?"

İki kadını iterek kendisine yol açan Peder Squires, "Hemen kalkın ikiniz de!" dedi. "Kalkın ve beni artık utandırmayın. Belvedere'e dönünce konuşacağız bunları, hele bir dönelim de."

Tekrar ayağa kalktık, ikimiz de işlerin bu noktaya varmasından biraz utanıyorduk; müdire de öfkeyle pedere döndü. "Onları suçlamayın," dedi. "Her çocuk ne kadar sorun çıkarıyorsa onlar da aynısını yapıyorlar yani, değil mi? Sonuçta onlara göz kulak olması gereken sizsiniz. Leinster Evi'nde onları başıboş bırakmışsınız," diye eklerken iğrenmiş bir suratla başını iki yana salladı, "memleketin işlerinin görüldüğü yerde. Bence anaları babaları bunların bir şeyler öğrenmek yerine burada Guinness yudumladığını bilseler pek mutlu olmazlar, ne dersiniz? Evet peder, ne dersiniz?"

Peder Squires ona hayretler içinde, uzun uzun baktı, hepimiz gibi. Yakasındaki şerit oraya yerleştirildiğinden beri, herhangi birisinin onunla böyle konuşmuş olma ihtimali yok gibiydi, üstelik onu suçlayanın bir kadın olması da hakaretlerin en büyüğüydü. Julian'ın yanımda kıkırdadığını duyabiliyordum ve kadının cüretinden etkilendiğini de biliyordum. Ben de etkilenmiştim.

Parmağını Bayan Goggin'in sol omzuna bastıran Peder Squires, "Ağzınıza dilinize hâkim olun hanımefendi," dedi. "Bir din adamıyla

konuşuyorsunuz, farkındasınızdır, Kehoe'nun pubındaki erkek arkadaşlarınızdan biriyle değil."

"Benim erkek arkadaşlarım, yani öyle birileri olsaydı, yaşı yetmeyen çocukların koridorlarda başıboş gezmemeleri gerektiğini bilecek kadar akıllı olurdu," dedi Bayan Goggin; pederin, gözünü korkutmasına izin vermiyordu. "Hiçbir rahip bana böyle dokunamaz, duyuyor musun beni? O günler çoktan geçti gitti. O yüzden sakın bir daha dokunma bana. Şimdi, burası *benim* çay salonum peder, yetki bende, bu ikisini derhâl buradan çıkaracaksın, bizi de rahat bırakacaksın ki kendi işimize gücümüze bakalım."

Bir dizi kalp krizi, bir sinir krizi, bir de felç geçirmek üzere gibi görünen Peder Squires topuklarının üstünde arkasına döndü ve müthiş bir hışımla uygun adım yürümeye başladı. Zavallı adamın ağzını bıçak açmıyordu ve Belvedere Koleji'ne sağ salim dönene kadar da açmadı sanırım; tabii orada Julian'la ikimize bir sürü sayıp sövdü. Yalnız ben çay odasından çıkmak üzereyken arkama dönüp Catherine Goggin'e bakıverdim ve kendime hâkim olamayıp gülümsedim ona. Daha önce hiç kimsenin bir rahibe onun gibi had bildirdiğini görmemiş ve yaşanan şeyin sinemadan bile güzel olduğunu düşünmüştüm.

"Her ne ceza çekeceksem," dedim ona, "sırf bunu görmüş olmak bile değer."

Bana bir an baktı, sonra kahkahalara boğuldu.

"Hadi devam et küçük şeytan seni," dedi ve uzanıp saçlarımı karıştırdı.

Birlikte çay salonundan çıkarken Julian kulağıma, "Kestirdin gözüne demek..." diye fısıldadı. "Genç bir köpeğe birkaç numara öğretilecekse en iyisi tecrübeli biridir tabii."

Max'in Sağ Kulağı

1959 sonbaharının başında Max Woodbead, *Irish Times*'ta IRA üyesi olduğundan şüphelenilen kişiler mahkemeye çıkarılmaksızın uygulanan gözaltı politikasının gevşetilmesinden dolayı Éamon de Valera'yı, ki ondan nefret ederdi, ve hükümetini kınayan bir yazı yazdı. *Buyurun*

salıverin onları tabii, diye yazmıştı; bu sözleri, bir zamanlar benim evim olan yerde, üstünde üç parçalı bir takım elbise ve yakasından sarkan beyaz, şık bir gülle bahçede oturup önündeki salatalıklı sandviçlerle dolu tabağı incelerken çekilmiş, epey tatsız bir fotoğrafının yanı başındaydı. *Ama yolunu şaşırmış türlü türlü vatanseverin ve eğitimsiz haydudun sokaklarda başıboş gezip silahlarıyla, bombalarıyla kıyım yapmalarına müsaade edileceğine, bir duvarın önüne dizilip vurulmaları daha faydalı olabilir, tıpkı Majesteleri Kral V. George'un ilahî yetkisini sorgulamaya cüret eden Paskalya İsyanı'nın liderlerine eski idarecilerimizin yaptığı gibi.* Yazı medyada büyük yer buldu ve tepkiler dalga dalga artarken Max kendini savunmak üzere Radio Éireann'a davet edildi. Buradaki azılı cumhuriyetçi muhabirle sert bir tartışmaya giren Max, ülkenin İngiltere'yle bağlarını kopardığı günün karanlık bir gün olduğunu iddia etti. Dáil Éireann'ın en parlak zekâlarının asla Westminster'ın en sönük aydınları kadar bile zeki olamayacaklarını öne sürdü. Sınır Seferi'ne[20] katılanları "alçak" ve "katil" ithamlarıyla kınayan Max, kendi hâlinden nispeten memnun olduğu bir ânda (ki bunu maksimum tahrik için önceden prova ettiği de kesindi), sınırdaki Armagh, Tyrone ve Fermanagh bölgeleri boyunca yapılacak uzun vadeli, Luftwaffe[21] tarzı bir yıldırım harekâtının İrlanda halkındaki terör eylemlerini kökünden çözeceğini belirtti. Rathmines'ta doğmuş olmasına rağmen neden bu kadar tutkulu İngiliz yanlısı görüşlere sahip olduğu soruluncaysa ailesinin asırlardır Oxford'ın en seçkin ailelerinden biri olduğunu anlatıp neredeyse marş okuyacaktı. İki atasının, VIII. Henry'nin Anne Boleyn'le evliliğine karşı çıktıkları için başlarının vurulduğunu, bir diğer atasının da Oxford Katedrali'ndeki Roma putlarına ait kalıntıları yıktığı için bizzat Kraliçe Mary tarafından –pek mümkün değil ama– kazığa bağlanarak yakıldığını itiraf ederken gerçekten gururlu gibiydi.

"Ben ailemin İrlanda doğumlu ilk üyesiyim," dedi ve şöyle devam etti: "Bunun tek sebebi, babamın Cihan Harbi'nden sonra hukuk

20 1956-1962 yıllarında IRA'nın Kuzey İrlanda'daki Britanya hükmünü yıkıp Birleşik İrlanda'yı kurma amacıyla yürüttükleri gerilla savaşı. [Ç.N.]

21 (*Alm.*) Alman Hava Kuvvetleri. [E.N.]

okumak için buraya gelmiş olması. Ve muhteşem bir adam olduğu konusunda hepimizin hemfikir olacağını düşündüğüm Wellington Dükü'nün söylediği gibi: *Adamın ahırda doğması onu at yapmaz.*"

Ertesi günkü derste Peder Squires, "At yapmayabilir ama eşek yaptığı kesin," diyerek Julian'a Max'in haince fikirleri yüzünden nutuk çekti. "Demek ki sen de katır falansın."

Hiç de alınmış gibi görünmeyen Julian, "Daha beterlerini de duymuştum," dedi. "Şöyle ki babamın siyasi fikirlerini benim fikirlerimle bir tutmaya çalışmanın âlemi yok. Onun bir sürü böyle fikri varken benim hiç yok çünkü."

"Senin kafanın içi boş da ondan."

Julian sessizce, "Yani, bilemiyorum," diye mırıldandı. "Orada bir yerlerde bazı aylak düşünceler var."

"Gururlu bir İrlandalı olarak, hiç olmazsa babanı söylediği şeyler yüzünden kınar mısın?"

"Hayır," diye cevapladı Julian. "Neden bu kadar sinirlendiğinizi bile bilmiyorum ki. Ben hiç gazete okumam, radyom da yok, yani bunca patırtı çıkaracak ne söylediğini hiç bilmiyorum. Forty Foot burnunda kadınların yüzmesine izin verilmesiyle ilgili miydi? O konu ne zaman açılsa hiddetleniyor."

"Kadınların..." Peder Squires, Julian'a hayretler içinde baktı, ben de arkadaşımın pestilini çıkaracak bastonun ne zaman belireceğini düşünmeye başladım. "Bunun Forty Foot burnunda kadınların yüzmesiyle hiçbir alakası yok!" diye kükredi. "Gerçi ona iki cihan bir araya gelse de izin verilmez ya... O iş, yarı çıplak gezerek keyif yapan birtakım arsız aşüftelerden ibaret."

Julian yarım ağızla gülümseyerek, "Bana göre hava hoş," dedi.

"Sen benim ağzımdan çıkan hiçbir şeyi dinlemiyor musun? Baban kendi halkına ihanet ediyor! Hiç utanmıyor musun yahu bundan?"

"Hayır, utanmıyorum. İncil'de babaların günahları yüzünden oğulların öldürülmemesi gerektiği hakkında bir şeyler yok muydu?"

"Bana İncil anlatma be Batı Brit veledi," dedi Peder Squires ve hışımla bizim masamıza gelip tepemizde dikildi, onu pis bir sır gibi takip

eden ter kokusunu alabiliyordum. "Orada yazan, *ikisinin de kendi günahları için* öldürüleceklerdir."

"O biraz ayıpmış. Zaten İncil'i doğrudan alıntılamadım. Kendime göre yorumladım. Ve belli ki çok yanlış yapmışım."

Bu, çoğu sınıf arkadaşımızın sinirini bozuyor gibi görünen ve Julian'ı sevilmeyen biri yapan atışmalardan biriydi ama ben onun Peder Squires'a meydan okuyuşuna bayılıyordum. Küstah olduğu kesindi, otoriteye hiç saygısı da yoktu ama derdini öyle bir kayıtsızlıkla anlatıyordu ki ondan büyülenmemeyi imkânsız buluyordum.

Öte yandan Max, IRA'yı öyle yüksek sesle kınamıştı ki birkaç hafta sonra Dörtlü Adliye'deki bir randevusu için Dartmouth Meydanı'ndan ayrılırken canına kast edilmesine kimsenin fazla şaşırmaması gerekiyordu. Bahçelerin ortasında gizlenen –ki Maude bunu görse *hiç* mutlu olmazdı– tetikçi, ona iki el ateş etti, mermilerden biri evin ön kapısının ahşabına saplandı, diğeriyse Max'in başının sağ tarafını teğet geçti, kulağını kopardı ve herhâlde beyni olarak görülecek şeye tehlikeli biçimde yaklaştı. Yüzünün yan tarafından kan boşalan Max çığlık çığlığa içeri kaçtı ve polisle ambulans gelene kadar kendisini çalışma odasına kapadı. Hastanede kimsenin ona zerre acımadığı, saldırganın peşine düşmeye daha da az hevesli oldukları iyice ortaya çıktı ve Max yarı sağır hâlde, eskiden kulağının bulunduğu yerde iltihaplı, kırmızı bir yarayla taburcu edildiğinde bir koruma tuttu: Charles Laughton'ın daha kaslı bir hâli gibi duran ve Max'in hayatını ellerine teslim ettiği biri için Ruairí O'Shaughnessy gibi şaşırtıcı ölçüde İrlandaca bir isme sahip, iri kıyım bir adamdı. Julian'ın babası nereye giderse O'Shaughnessy de oraya gidiyordu ve Inn's Quay muhitinde epey tanınan bir çift oldular. Ancak hepimizin bihaber olduğu kısım, IRA'nın onu sözlü hakaretleri yüzünden öldürmeyi başaramayınca bir dahaki sefere biraz daha yaratıcı bir şey denemeye karar verdiğiydi. Çok daha cüretkâr bir proje hazırlanmaktaydı ve bu seferki hedef Max bile değildi.

Islahevindeki Çocuk

Julian'ın kısa süren vekillik kariyerinde Belvedere Koleji'nin pençesinden bir müddet de olsa kurtulmamızdan keyif aldıktan sonra dışarıda şansımızı daha sık denemeye karar verdik. Kısa süre içinde, öğleden sonra matineleri için şehir merkezindeki sinemalara gitmeye veya Protestanlara aptal aptal bakmak için Trinity Koleji arazisinde dolanmaya başladık; bu Protestanlar okula kabul edildikten sonra boynuzları hayırlı bir makasla kesilmişti anlaşılan. Fazla bir şey alacak paramız olmamasına rağmen Henry Sokağı'ndaki plakçılara ve kıyafet mağazalarına çekildik ve Julian bir tezgâhtan Frank Sinatra'nın *Songs For Swingin' Lovers!*'ının bir kopyasını çaldığında gençlik neşesiyle delirerek okula kadar koştuk.

Dáil ziyaretimizden birkaç hafta sonra bir gün epey bezdirici bir coğrafya dersinin ardından Parnell Meydanı'ndan kaçmıştık, O'Connell Sokağı'nda yürüyorduk ve ben daha önce hemen hiç tatmadığım, anlık bir neşe hissettim. Hava güneşliydi, Julian pazılarını vurgulayan kısa kollu bir tişört giymişti ve kasık kıllarım da nihayet çıkmaya başlamıştı. Dostluğumuz hiç bu kadar pekişmemişti ve sohbet edip sırlarımızı paylaşabileceğimiz, ilgimizi çekmeyen herkesi ve her şeyi küçük evrenimizin dışına itebileceğimiz uzun saatler vardı önümüzde. Dünya bu kez ihtimallerle dolu bir yer gibi görünüyordu.

Nelson Sütunu'nun yanında durup gözlerimi güneşten korumak için kaidenin gölgesini kullanarak, "N'apsak bugün?" diye sordum.

"Şey, aslında dursana," dedi Julian ve sokağın altındaki umumi tuvalete inen merdivenin başında aniden durdu. "İki dakika. İhtiyaç molası."

Olduğum yerde bekledim, topuklarımı heykelin tabanına vurup etrafa bakındım. Sağ tarafımda Dublin Postanesi'ni görebiliyordum; Max Woodbead'in can düşmanları, yani 1916 İsyanı'nın liderleri, burada İrlandalı erkek ve kadınları tanrı ve geçmiş kuşaklar adına, bayrağın etrafında toplanıp bağımsızlıkları için savaşmaya teşvik etmişti.

Arkamdan gelen hırıltılı bir ses, "*Sen ne yakışıklı çocuksun öyle*," dedi ve arkama döndüğümde Julian'ın kocaman sırıttığını gördüm, o da yüz ifademi görünce gülmeye başladı. Başıyla Sütun'un olduğu yeri göste-

rerek, "Ayakyolundaydım," dedi, "adamın teki ben işerken gelip böyle dedi."

"Aa!" dedim.

Ürpererek, "Bütün nonoşların orada takıldığını unutmuşum," dedi. "Yeraltı tuvaletlerinde benim gibi masum gençlerin gelmesini beklerler."

"Sen de pek masum bir genç değilsin ki," dedim ve arkadaki merdivene doğru şöyle bir bakıverdim, Julian'ı veya beni o karanlık yeraltı dünyasına çekmek üzere oradan kimin veya neyin çıkabileceğini düşündüm.

"Değilim ama aradıkları bu. Tahmin et, n'aptım?"

"Ne?" diye sordum.

"Arkama dönüp pantolonunun üstüne boylu boyunca işedim. O da şeyime iyice bir baktı ama değerdi. Pantolonunun kuruması saatler sürer, o arada da yukarı çıkamaz. Bana neler dediğini duyman lazımdı! Düşünsene Cyril! Pis bir nonoş gelmiş *bana* laf ediyor!"

"Bir tane patlatsaydın," dedim.

Kaşlarını çatıp, "Gerek yok," dedi. "Şiddet asla hiçbir şeyi çözmemiştir."

Hiçbir şey söylemedim. Böyle konularda onunla ne zaman hemfikir olmaya çalışsam bu sefer de tersini söylüyor ve her şeyi nasıl bu kadar yanlış anladığımı düşündürerek afallatıyordu.

"Evet," dedim ve umumi tuvaletle aramızdaki mesafeyi olabildiğince açmak isteyerek yolumuza devam ettik; ben bir yandan da yakın bir şeyi bulabilmek için öyle yerlere gitmek zorunda kalmanın nasıl berbat bir şey olduğunu düşünmemeye çalışıyordum. "N'apalım bugün?"

"Bir düşünelim," dedi neşeyle. "Önerin var mı?"

"St. Stephen's Green Meydanı'ndaki ördeklere bakabiliriz," diye önerdim. "Bir ekmek alıp besleyebiliriz onları."

Julian kahkahayı basıp başını iki yana salladı. "Onu yapmayacağız," dedi.

"Peki, Ha'penny Köprüsü'ne doğru yürüsek? Üstünde hoplayıp zıplarsan sallanmaya başlıyormuş, öyle diyorlar. Köprüyü geçen yaşlı kadınların ödünü patlatabiliriz."

"Yok," dedi Julian. "O da değil."

"Ee, ne o zaman?" dedim. "Sen öner bir şeyler."

"Palace Bar'ı duydun mu hiç?" diye sordu ve öğleden sonramızı çoktan planladığını, ona uymaktan başka seçeneğim olmadığını hemen anladım.

"Hayır," dedim.

"Westmoreland Sokağı'nın hemen kenarında. Trinity Koleji'nin bütün öğrencileri oraya gidiyor. İhtiyarlar da gidiyor çünkü en güzel siyah bira orada. Oraya gidelim."

"Puba mı?" dedim kararsızca.

"Evet Cyril, puba," diye yanıtladı ve alnındaki saçları arkaya atıp sırıttı. "Macera istiyoruz, değil mi? Hem kimlerle karşılaşacağını da asla bilemezsin. Üstünde kaç para var?"

Ceplerimi yoklayıp bozuklukları çıkardım. Charles, onu neredeyse hiç görmesem de bana cömertçe sayılabilecek harçlıklar veriyordu, her pazartesi sabahı okulun banka hesabına elli peni yatardı. Tabii gerçek bir Avery olsa muhtemelen bir sterlin alırdı.

"Fena değil," dedi Julian ve kafasında hesap yaptı. "Bende de aşağı yukarı bu kadar var. Mantıklı kullanırsak güzel bir öğleden sonra için yeter."

"Bize içki vermezler ki," dedim.

"Tabii ki verirler. Yeterince büyük görünüyoruz. Yani, en azından ben. Ayrıca paramız da var ki böyle yerlerin tek derdi budur. Bir şey olmaz."

"Önce gidip ördekleri görebilir miyiz?" diye sordum.

"*Hayır* Cyril," dedi, hem bezmişti hem de eğleniyordu. "Sikeyim ördekleri. Puba gidiyoruz."

Hiçbir şey söylemedim; ikimiz de sinkaflı kelimeleri ender kullanırdık ve kullanınca da kesinlik belirtirdi. Sinkaf edildi mi itiraz olmazdı.

Puba girişimizden hemen önce, Julian bir eczanenin önünde durup ceplerini karıştırdı, bir kâğıt parçası çıkardı. "Bana iki dakika ver," dedi. "Bir şey almam lazım."

"Ne alacaksın?"

"Reçeteli ilaç."

"Ne ilacı? Hasta mısın?"

"Yok, gayet iyiyim. Geçen gün doktora göründüm bir, o kadar. Ciddi bir şey değil."

Kaşlarımı çattım ve Julian içeri girerken onu izledim, biraz sonra da onu takip ettim.

Beni görünce, "Dışarıda bekle dedim ya," dedi.

"Hayır, demedin. Sıkıntın ne ki?"

Gözlerini devirdi. "Bir şeyim yok ya," dedi. "İsilik sadece."

"Nasıl bir isilik? Nerende?"

"Boş ver yerini."

Eczacı, Julian'ın arkasındaki bölümden çıkageldi ve bir şey uzattı. "Rahatsız bölgeye günde iki defa bolca sür," dedi.

"Yakar mı?"

"Kullanmazsan daha fena yakar."

Julian, "Teşekkür ederim," deyip paketi cebine koydu, parayı uzattı ve onu arkasından takip etmem gerekecek şekilde sert adımlarla uzaklaştı.

Sokağa döndüğümüzde, "Julian," dedim. "Neydi bu?"

"Cyril," dedi. "Seni ilgilendirmez, tamam mı? Boş ver gitsin. Hadi, pub şurası."

Öfkesini çekmemek için başka bir şey demedim ama sırrını bana açmadığı için incinmiş ve hayal kırıklığına uğramıştım. Girişte iki kapı vardı, bir eşkenar üçgenin iki kenarı gibi sokağa doğru açılmışlardı, Julian da soldakini seçti ve arkasından benim de girebilmeme anca yetecek kadar açık tuttu. Dar koridorun karşısında uzun ve renkli bir bar vardı, burada beş altı adam taburelerde oturmuş, sigara tüttürüp Guinness birasıyla dolu kadehlerine o koyu sıvının içinde hayatın sırrı keşfedilebilirmiş gibi uzun uzun bakıyorlardı. Barın öteki tarafında iki boş masa, onların ardında da küçük bir oda vardı. Kabak turuncusu saçları ve kaşları olan, huysuz tipli barmen omzuna bir havlu attı ve biz en yakın masaya doğru yürürken dikkatle bize baktı.

Julian, "Özel oda kadınlar ve çocuklar için," diye fısıldadı bana.

"Veya karılarından saklanan erkekler için. Biz burada kalacağız. Dilim damağım kurudu be!" diye kükreyip beni yerimden sıçrattı ve mekânda bütün başlar ona döndü. "Ama limanda uzun bir günden sonra benim için bira gibisi yok. Sen de böylesin, değil mi Cyril? Hancı, bize oradaki siyah şeyden iki kadeh getirir misin?" diye seslendi ve tezgâhın ardındaki kızıl saçlıya gülümsedi.

"Nah getiririm," dedi barmen. "Kaç yaşındasınız siz be? Çocuğa benziyorsunuz."

"Ben on dokuz yaşındayım," dedi Julian. "Arkadaşım da on sekiz." Cebindeki bütün parayı çıkarıp bana da aynı şeyi yapmamı işaret etti, adam biranın parasını ödeyebileceğimizi görsün diye. "Neden sordun?"

"Laf olsun diye," dedi adam ve musluklardan birine uzandı. "Sizin yaşınızdaki çocuklardan biraz daha para almam lazım, biliyorsunuz değil mi? Gençlik Vergisi diyorum ben buna."

"Nasıl uygun görüyorsan," dedi Julian.

"Ya hadi siktir git," dedi barmen ama sinirden çok, neşeyle söyledi bunu. Biraz sonra içkileri getirdi, önümüze koydu ve yerine döndü.

"Saat kaç oldu?" diye sordu Julian, ben de başımla duvardaki saati gösterdim.

"Neredeyse altı," dedim.

"Şahane. Nasıl görünüyorum?"

"Olimpos Dağı'ndan ölümsüz Zeus tarafından biz adi varlıklara müthiş güzelliğinle sataşmak için gönderilmiş bir Yunan tanrısı gibi görünüyorsun," desem de ağzım beynimi tercüme ederken her nedense, "İyi görünüyorsun, neden ki?" şeklinde konuştu.

"Hiç," dedi.."Bir kontrol edeyim dedim. Sen iyi adamsın Cyril," diye ekledi ve uzanıp elini bir an elimin üstüne koydu ve bir an içimden bir elektrik dalgası geçti, Julian eğilip dudaklarını dudaklarıma bastırsa hayal ettiğim kadar heyecan verici olurdu. Gözlerime baktı ve gözlerini bir süre çevirmedi, sonra biraz kaşlarını çattı; belki de onun bile henüz anlayacak kadar olgunlaşmadığı bir duygu sezinliyordu.

"Sen de öylesin Julian," diye başladım ve belki ânın heyecanıyla daha coşkulu övgülerde bulunmaya, kendimi tamamen açık etmeye hazırdım

da ama tek kelime daha söylememe fırsat kalmadan pub kapısı savrularak açıldı ve oraya baktığımda iki kız içeri girdi, içlerinden birini tanıdık bulunca şaşırdım. Mekânda onlar dışında kadın olmadığı için gergin gözlerle etraflarına bakındılar, sonra Julian'la ikimizi gördüklerinde öndeki kız gülümsedi ve uzun adımlarla yanımıza geldi.

Ona dönen Julian, "Bridget," dedi, elini benim elimin üstünden hemen kaldırıp kocaman gülümsedi. "Geldin demek. Biliyordum geleceğini."

"Hiç de bilmiyordun," diyen Bridget ona göz kırptı. "Ama dileklerin gerçekleşsin diye birkaç dua okumuşsundur kesin."

Elbette o sırada onun Dáil Éireann'ın çay salonundaki garson kız olduğunu anladım; dikkatleri göğüslerine çeken, dar kesim, kırmızı bir elbise giymiş, süslenip püslenmiş, abartılı makyajdan palyaçoya dönmüştü. Yanında ondan belki bir yaş küçük başka bir kız vardı, daha kısa boyluydu, makyajsızdı, çamur rengi saçları, feci kalın gözlüğü ve kısa süre önce hoşuna gitmeyen bir şey yemiş gibi buruşturduğu yüzüyle meymenetsizin önde gideniydi. Bridget, Julian'ın dengiyse bu da benim dengimdi tabiri caizse. Kızın tam da bu sebeple orada olduğunu anladığımda içim fena oldu ve dönüp Julian'a uzun uzun baktım; hiç değilse benimle göz göze gelmemeye çalışacak kadar utanıyordu.

Kızlar otururken, ellerini birleştiren Julian, "Ne alırsınız hanımlar?" diye sordu.

"Bu sandalyeler temiz mi?" diye sordu ikinci kız, sonra da bluzunun kolundan çıkardığı mendili sandalyenin kumaşına sürttü.

"Dublin'deki en iyi erkek ve kadınlardan bazıları kıçlarını oraya koydu," dedi Julian. "Sen oturmana bak tatlım, herhangi bir hastalık kaparsan da söz, veteriner faturası benden."

"Çok hoş," dedi kız. "Gerçek bir centilmensin."

"Bize iki kartopu," dedi Bridget. "Bu benim arkadaşım Mary-Margaret."

"Cyril'i hatırlıyorsun, değil mi?"

"Nasıl unuturum? Sincap Cyril."

"Sincap Cyril!" diye tekrar eden Julian, Bridget'ın enfes şakasıyla kahkahalara boğuldu.

"Meleksi bir hâlin var senin, hiç söyleyen oldu mu?" dedi Bridget ve öne eğilip yüzümü inceledi. Julian'a dönüp, "Hiç öpülmemiş gibi," diye ekledi ve kendimi iki doktorun yakından incelediği, mikroskop altındaki bir numune gibi hissettim.

Mary-Margaret sesini biraz yükselterek, "Ben portakal suyu alacağım sadece," dedi.

"İki kartopu," diye tekrarladı Bridget.

Julian da barmene, "İki kartopu!" diye seslendi, ardından boşalmaya fazla yaklaşan kadehlerimizi işaret etti. "İki de bira!"

"Kovulacağım," dedi Mary-Margaret. "Hem sabah altıdaki ayine de kalkmam lazım. Yarın Peder Dwyer çıkacak, onun ayinleri pek hoş oluyor."

"Daha bir damla içmedin ki," dedi Bridget. "Bir kadeh içiversen hemen alkolik olacak değilsin ya."

"Bir kadeh," dedi Mary-Margaret. "Ama sadece bir tane içerim. İçkici değilim ben Bridget, bildiğin üzere."

"N'aber Mary-Margaret?" dedi Julian ve ona göz kırpıp başıyla beni işaret etti. "Bu benim arkadaşım Cyril."

"Söylemiştin zaten. Balık hafızalı mı sandın beni?"

"Ne düşünüyorsun peki?"

"Hangi konuda?"

"Cyril konusunda. Sincap Cyril hani."

"Ne düşünmem gerekiyor?" diye sordu ve ben sanki kara gölden çıkan bir yaratıkmışım[22] da sürünerek kıyıya çıkıyormuşum, kendisi ise suya fazla yakın durma şanssızlığı yaşıyormuş gibi, tepeden tırnağa beni süzdü.

"Bir umumi tuvalette nonoşun teki ona sakso teklif etti bugün," dedi Julian birden.

Benim ağzım dehşetle, Mary-Margaret'ınki hayretle, Bridget'ınkiyse keyifle açık kaldı.

"Yok öyle bir şey," dedim ve ses tellerim biraz çatallaşmak için o talihsiz ânı seçti. "Uyduruyor."

---

22 1954 yapımı *Creature from the Black Lagoon* (Kara Gölün Canavarı) adlı filmden bahsediliyor. [E.N.]

Mary-Margaret, Bridget'a dönerek, "Bu hiç de benim alıştığım konuşma tarzı değil," dedi. O anda kartopları geldi, Mary-Margaret kendi kadehini şöyle bir kokladı, sonra da neredeyse hepsini kafasına dikti, üstelik pek bir tepki vermeksizin. "Bunlar kaba çocuklar mı? Çünkü ben sevmem kaba çocukları, bildiğin üzere. Bu içkiden bir tane daha alacağım mümkünse."

"İki kartopu daha!" diye kükredi Julian.

Takip eden sessizlikte Mary-Margaret dönüp bana bir daha baktı ve şimdi, biraz önceye kıyasla benden daha da az etkileniyor gibiydi ki bunun mümkün olduğunu düşünmemiştim.

"Cecil, değil mi?" diye sordu.

"Cyril," dedim.

"Cyril ne?"

"Cyril Avery."

Biraz burnunu çekerek, "Eh," dedi. "Duyduğum en kötü isim sayılmaz."

"Teşekkür ederim."

"Ben sırf Bridget istedi diye geldim. Dörtlü buluşma yaptığımızı bilmiyordum."

"Ben de bilmiyordum," dedim.

"Bu hiç bana göre değil aslında," dedi.

"Çay salonu nasıldı bugün?" diye sordu Julian. "Başkan Eisenhower selam vermeye uğradı mı?"

Ona kibirle dönen Mary-Margaret, "Eisenhower dediğin Amerikan Başkanı," dedi. "Bizim devlet başkanımız Bay O'Kelly. O kadar da cahil değilsindir herhâlde?"

Julian gözlerini devirip, "Şaka yapıyordum Mary-Margaret," dedi. "Hiç duymuş muydun böyle bir şey?"

"Şaka sevmem ben," diye yanıtladı Mary-Margaret.

Omuz silken Bridget, "Ben Başkan Eisaflower'ı hiç duymamıştım bile," dedi.

"Eisenhower," dedim.

"Eisaflower," diye tekrar etti.

"Heh, şimdi oldu," dedim.

"Sen de çay salonunda mı çalışıyorsun Mary-Margaret?" diye sordu Julian.

Arkadaşı hemen yanında oturmasına rağmen o işin kendisine yakıştırılabilmiş olmasından bile alınan Mary-Margaret, "Hayır yahu," dedi. "Ben İrlanda Bankası'nın College Green şubesinde döviz masası kıdemsiz vezne muaviniyim."

"Değilsin," dedi Julian.

"Öyleyim," dedi Mary-Margaret.

"Değilsin. Uyduruyorsun."

"Neden uydurayım ki?" diye sordu Mary-Margaret.

"Peki madem, Norveççe bir şey söyle bakalım."

Mary-Margaret ona sanki demek istediğini pek anlamıyormuş gibi baktıktan sonra Bridget'a döndü, Bridget ise o sırada öne eğilip Julian'ın koluna şakayla hafifçe vurdu, sonra elini orada bıraktı, benim de yan masada boş duran bıçağı alıp o eli kesesim geldi.

Bridget şen şakrak, "Sen bakma bu çocuğa," dedi. "Kendisini fasulye gibi nimetten sayıyor."

Julian, "Küçük dağları da ben yarattım," deyip göz kırptı.

"Sensin küçük dağ."

"O ne demek be?" dedim sessizce.

"Norveçliler Norveç kronu kullanır," diye atıldı Mary-Margaret, sonra da surat buruşturup uzaklara baktı. "Ben pek sevmem kronu doğrusu. Eline alıp saydığında ellerinde mürekkep lekesi bırakıyor ve bu hiç bana göre değil. Ben hiç kalıntı bırakmayan uluslararası dövizleri tercih ederim. Avustralya banknotları çok temizdir. En yakın komşuları Yeni Zelanda'nınkiler de öyledir."

"Öf be, sen amma enteresan bir şey çıktın," dedi Julian; şimdi bir tur içkiyi daha bitirmiştik ve Julian neredeyse boşalmış kadehlere bakıp bana başıyla işaret edince benim sipariş ettiğim yeni tur da az önce gelmişti.

"Aslında bu yaygın bir yanlış," dedim. "Yeni Zelanda, Avustralya'nın en yakın komşusu değil."

"Tabii ki öyle," dedi Mary-Margaret. "Saçmalama."

"Saçmalamıyorum. Papua Yeni Gine daha yakın. Coğrafya dersinde gördük."

"Yok öyle bir yer."

"Yani," dedim, bunu nasıl ispatlayabileceğimden de emin olamadım, "var."

"Cyril, zavallı kızla flört etmeyi bırakır mısın?" dedi Julian. "Böyle pis pis konuşmaya devam edersen arı kovanı bulmuş ayılar gibi dadanacak sana."

"Ben İrlanda Bankası'nın College Green şubesinde döviz masasında çalışıyorum," diye tekrar etti Mary-Margaret, birkaç dakika önce de söylediğini unutmuş olma ihtimalimize karşı. "Bence dünya coğrafyasını senden biraz daha iyi biliyorumdur."

"Papua Yeni Gine'yi hiç duymadıysan bilmiyorsun," diye mırıldandım ve birama gömüldüm.

Bridget durduk yere, "Yeni bir naylon çorap aldım," dedi. "Bu gece görücüye çıkarıyorum. Ne düşünüyorsunuz?" Sonra da bacaklarını önümüze uzatabilmek için taburenin sol tarafına geçti. Çorabı kıyaslamama yetecek pek bir şey bilmiyordum ama öyle şeylere ilginiz varsa etkileyici sayılabilecek bir şeydi. Bridget başının tepesinden ayaklarının tabanına kadar tam bir afetti ve bunu inkâr etmek anlamsızdı. Julian'ın nasıl abayı yaktığını görmek için tek yapmam gereken ona bir bakmaktı. Yüzündeki ifadeyi fazlasıyla yakından tanıyordum çünkü çoğu zaman benim yüzümde de o ifade vardı.

Julian, "Kesinlikle mükemmeller," dedi ve kıza göz kırptı. "Ama bence seni onları çıkarmaya ikna edebilirim."

"Küstah," dedi Bridget ve Julian'ın koluna bir tokat daha atıp kahkahayı bastıktan sonra bana döndü. "N'aber Cyril?" diye sordu. "Sende ne var ne yok?"

"Pek bir şey yok," dedim. "Papa XV. Benedict ve onun Birinci Dünya Savaşı'nda barış antlaşması imzalanması için gösterdiği çaba hakkındaki makalemden yüksek takdir aldım."

"Ve bunu şimdi mi söylüyorsun?" dedi Bridget.

"Hiç sormadın ki," dedim.

"Öf, al birini vur ötekine," dedi Julian ve bir bana bir Mary-Margaret'a baktı.

Mary-Margaret, "Bana mı öyle geliyor yoksa burası kokuyor mu?" diye sordu ve yüzünü ekşitti.

"Sana öyle geliyordur," dedi Julian. "Yıkandın mı bu hafta?"

"Yani bir tek bana mı ortalıkta bir koku varmış gibi geliyor demek istedim," dedi Mary-Margaret hırıltılı bir sesle.

"Biraz sidik kokuyor hakikaten," dedi Bridget.

Şok olan Mary-Margaret, "Bridget!" diye çıkıştı.

"Merdivenin tepesinde oturduğumuz için," dedi Julian. "Erkekler tuvaleti var aşağıda. Mary-Magdalen, tek yapman gereken başını o köşeden öteye çevirmek, bizim oğlanları hemen şeyleri dışarıdayken görebilirsin."

"Adım Mary-Margaret," dedi Mary-Margaret. "Mary-Magdalen değil."

"Kusura bakma."

"Ve şeylerden bahsetmezsen sevinirim sorun olmazsa."

"Şeylerin kötü bir tarafı yok ki," dedi Julian. "Onlar olmasa hiçbirimiz burada olmazdık. Ben şeyim olmasa mahvolurdum. Sonuçta Cyril'den sonraki en yakın arkadaşım o benim. Gerçi hangisiyle daha çok eğlendiğimi bulmayı da size bırakıyorum."

Gülümsedim, içki biraz etkilemeye başlıyordu ve Julian'a göre penisinden daha yukarıda görülmeyi epey sağlam bir iltifat saymıştım.

Mary-Margaret arkadaşına dönerek, "Bridget," dedi. "Ben böyle pis konuşmalara gelemem. Hiç alışık değilim."

Bridget da başını iki yana sallayıp, "Erkekler şeylerine takıktır," dedi. "Dillerinden hiç düşmez."

"Doğru değil," dedi Julian. "Daha geçen hafta matematik dersinden bir çocukla ikinci dereceden denklemler hakkında konuştuk. Gerçi şimdi düşünüyorum da o sırada yan yana işiyorduk ve itiraf edeyim, benimkiyle kıyaslamak için onunkine de şöyle bir göz atmıştım."

"Kimdi o?" diye sordum ve bunu düşünürken apış aramda bir kıpırtı hissettim.

"Peter Trefontaine."

"Nasıldı peki?"

"Küçük," dedi Julian. "Ve sola doğru tuhaf bir kavisi var."

"Keser misiniz lütfen?" diye sordu Mary-Margaret. "Sabah ayine gitmek için erken uyanmam lazım benim."

"Peder Dwyer'la, evet, söylemiştin. Kesin onun da küçük bir şeyi vardır."

"Bridget, bak ben gidiyorum, bu çocuk böyle..."

"Kes artık Julian," dedi Bridget. "Mary-Margaret'ı utandırıyorsun."

"Utanmıyorum," diye direten Mary-Margaret'ın yüzü şimdi pancara dönmekteydi. "Tiksiniyorum. Fark var."

"Bundan sonra öyle şeylerden konuşmak yok," diyen Julian, birasından büyük bir yudum aldı. "Gerçi belki şunu bilmek ilginizi çeker; uzun yıllar önce, Cyril de ben de daha çocukken benim şeyimi görmek istemişti o."

"İstememiştim!" diye bağırdım dehşetle. "Asıl o benimkini görmek istemişti!"

"Utanmaya gerek yok Cyril," dedi Julian gülümseyerek. "Çocuk eğlencesiydi işte. Nonoş falan değilsin ki."

"Ben onun şeyini görmek falan istemedim," diye tekrar ettim, Bridget da kartopunu masaya biraz püskürterek gülmeye başladı.

"Eğer bu tarz sohbet edeceksek..." dedi Mary-Margaret.

"İstemedim!" diye bastırdım.

"Ne yalan söyleyeyim, benimki de çok güzel bir şeydir," dedi Julian. "Cyril anlatsın size."

Deli gibi kızararak, "Ben ne bileyim ya?" dedim.

"Çünkü oda arkadaşıyız," diye yanıtladı Julian. "Bakmamışsın gibi yapma. Ben seninkine baktım. Seninki de epey hoş bir şey. Gerçi benimki kadar büyük değil. Ama Peter Trefontaine'inkinden büyük, kalkık değilken bile, ki dürüst olalım yani, pek sık kalkmıyor. Herhâlde kabul edersin, değil mi Cyril?"

"Ay tövbeler olsun," diyen Mary-Margaret bayılmak üzere gibiydi. "Bridget, ben eve gitmek istiyorum."

"Aslında Mary-Margaret, bu masada benim şeyimi görmeyen tek kişi sensin," dedi Julian. "Bu da seni aykırı yapıyor sanırım."

Söylediği şeyi hepimiz hazmederken masada bir sessizlik oldu. Midemin yavaşça ezildiğini hissettim ve fark ettim ki Belvedere Koleji'nden defalarca ikimiz birlikte kaçmış olmamıza rağmen Julian bazen yalnız başına veya –çok daha kötü ihtimalle– kız ararken yanında olabilecek, cinsel açıdan dengi biriyle de kaçıyordu. Bizim hayatımızın, arkadaşlığımızın dışında bir hayatı da olabileceği fikri beni derinden yaraladı. Ayrıca şeyini Bridget'ın gördüğünü yavaş yavaş fark edişim –bunun anlamı ister ona resmen dokunduğu olsun, ister baktığı, ister sakso çektiği, isterse de meselenin sonuna kadar gittiği– neredeyse dayanamayacağım kadar ağır geldi. Çocukluğumdan beri ilk defa kendimi çocuk gibi hissettim.

Julian'ın sözleriyle hem utanan hem de tahrik olan Bridget, "Dilin de zehir gibi yani," dedi.

Öne eğilip gülümseyen Julian, "Ama seninki bal gibi," diye yanıtladı ve hiçbirimiz n'olduğunu anlayamadan öpüşmeye başladılar. Ben gözlerimi içkime çevirdim, biraz titreyerek bardağı dudaklarıma kaldırdım ve tek dikişte bitirdim, sonra da hiçbir şey olmuyormuş gibi odaya göz attım.

Karşımdakilerin oynaşmasını izlemek zorunda kalmamak için gözlerimi kaldırıp, "Tavandaki işlemeler çok karmaşık değil mi?" diye sordum.

"Benim annem Meryem Lejyonu'ndadır,"[23] diye bildirdi Mary-Margaret. "Böyle münasebetsizlikleri görse ne derdi bilmem."

Bridget'la ayrılan Julian, "Rahat ol," dedi ve memnun bir yüzle arkasına yaslandı. Surat ifadesi, *Gencim, yakışıklıyım, kızlardan hoşlanıyorum, onlar da benden hoşlanıyor; ikinci eğitimin prangalarını üstümden atar atmaz yaşayacağım eğlencenin haddi hesabı yok*, diyordu.

"Çay salonunu seviyor musun Bridget?" diye sordum çünkü konuyu değiştirmeyi aşırı istiyordum.

"Ne?" dedi Bridget ve bana şaşkın şaşkın baktı. O tutkulu öpüşmeden sonra afallamış görünüyordu ve yüzünde Mary-Margaret'la ikimizin

23 Hayır işleri ve misyonerlikle uğraşan bir Katolik cemiyeti. [Ç.N.]

Julian'la ikisini rahat bırakmamızdan ve böylece daha önce her nereye gitmişlerse yine gidebilmekten daha çok istediği bir şey yokmuş gibi bir ifade vardı. "Hangi çay salonu?"

"İşyerin olan," dedim. "Başka hangi çay salonundan söz edeceğim? Dáil Éireann'daki."

"Ha doğru ya," dedi. "Valla bütün gün karnımıza ağrılar girene kadar gülüyoruz Cyril. Aman, yok, takılıyorum sadece, iyi işte. Vekiller sırnaşık tipler, yanımdan geçerken çoğu kiçıma vurmadan edemiyor ama iyi bahşiş veriyorlar çünkü vermezlerse Bayan Goggin'in onları hemen ertesi gün kötü bir masaya oturtacağını ve o yüzden de bakanlara kendilerini beğendiremeyeceklerini iyi biliyorlar."

"O gün bizi Dáil'da azarlayan o muydu?" diye sordu Julian.

"Evet, oydu."

"Aman yarabbi, pek fenaydı o ya."

"Yok be," dedi Bridget ve başını iki yana salladı. "Bayan Goggin iyilerdendir. Çalışanlarından çok şey bekler ama yine de hepimizden çok çalışır. Kimseden de kendisinin yapmayacağı bir şeyi istemez. Öyle küçük dağları ben yarattım havası da yoktur, o binadaki bazılarının aksine. Hayır, ona laf ettirmem."

Julian sinerek, "Öyle olsun," dedi. Kadehini kaldırdı. "Bayan Goggin'e."

Bridget da kadehini kaldırıp, "Bayan Goggin'e," deyince, Mary-Margaret'la ikimizin de aynısını yapmaktan başka çaremiz kalmadı.

"İrlanda Bankası'nda da var mı bir tane Bayan Goggin?" diye sordu Julian.

"Hayır, bizde Bay Fellowes var."

"Peki sever misin onu?"

"Üstlerim hakkında fikir sahibi olmak benim haddime değil."

Julian, Bridget'a, "Bu hep böyle keyifli midir?" diye sordu.

"Bu sidik kokusu giderek ağırlaşıyor," diye karşılık verdi Bridget. "Başka bir yere mi otursak, ne dersiniz?"

Etrafa bakındık ama Palace iş çıkışında gelenlerle kalabalıklaşmıştı, oturacak yer bulduğumuza şanslıydık.

"Başka yer yok ki," dedi Julian ve bir sonraki kadehine geçmeden önce biraz esnedi. "İsa aşkına yani, bu masayı bunca zamandır elimizde tuttuğumuza bile şanslıyız. Müdavimler bizi buradan defetseler her türlü haklı olurlar."

"Yapmasan olur mu?" dedi Mary-Margaret.

"Neyi?"

"Tanrı Efendimiz'in adını yok yere ağzına almasan?"

"Tabii olur. Neden ki ama, öğleden sonra İrlanda Bankası'nın College Green şubesine uğrayıp masana geldi de bundan hoşlanmadığını mı söyledi?"

"On Emir'i okumadın mı sen?" diye sordu Mary-Margaret.

"Hayır ama filmini izledim."

"Bridget, bu artık olacak iş değil. Bütün akşam burada oturup bu deli saçmasını mı dinleyeceğiz?"

Ben de o sırada odanın biraz dönmeye başladığını hissederek, "Bir anlamı var mı bilmem ama," dedim, "Papua Yeni Gine'nin başkenti Port Moresby'dir."

"Ne?" dedi Mary-Margaret ve bana embesilmişim gibi baktıktan sonra tekrar Julian'a döndü. "Bu arkadaşın aklı biraz kıt falan mı?" diye sordu.

"Sence Yul Brynner'ın başı kel midir yoksa filmler için mi kazıtıyordur?"

"Bridget!"

"Dalga geçiyor işte Mary-Margaret," dedi Bridget. "Bakma sen ona."

"Ben, Yul Brynner hakkında şaka yapılmasından hoşlanmam," dedi Mary-Margaret. "Hiç hoşuma gitmez, Firavun Ramses'i öyle bir tutkuyla canlandırmış adam. Ona biraz daha saygı göstermemizi tercih ederim, sorun olmazsa."

"Arkadaşın mı yoksa?" diye sordu Julian. "Senin de hep yüksek mevkilerde yahu arkadaşların. Tanrı, Yul Brenner, Bay Fellowes..."

"Tanrı vermesini de bilir almasını da," dedi Mary-Margaret, ama az önce konuştuğumuz şeyle ne alakası olduğunu çözemedim.

"Ama tanrı benim," dedi Julian.

"Ne?" diye sordu Mary-Margaret, artık kafası karışmıştı.

"Dedim ki tanrı benim. Yine tanrı olan babam tarafından insanları doğru yola sevk etmeye gönderildim. Babacığımla birlikte istediğimiz şey, herkesin kıyafetlerini çıkarıp azgın köpekler gibi birbirlerinin üstüne atlamasıdır. Âdem ile Havva da çıplaktı, Her Şeyin Başlangıcı Kitabı, birinci bölüm, birinci ayeti okuduysan bileceğin üzere: *Ve bakınız, erkek vardı ve bakınız, kadın vardı ve ikisi de dımdızlaktı ve bakınız, bakınız, kadın uzanıverdi ve bakınız, erkek bu kadına bin türlü delice şey yaptı ve bu koca memeli kadın da o işe pek hevesliydi.*"

Masanın üstüne eğilen Mary-Margaret, "Kitab-ı Mukaddes'te böyle bir şey yok," diye diretti, Julian'ın boğazını boynundan ayırmaya hazırlanırken yumruklarını sıktı.

"Şey, koca meme kısmı olmayabilir ama kalanı bire bir aynı."

Mary-Margaret, "Sincap," diyerek bana başvurdu. "Sen gerçekten bu insanla arkadaş mısın? Yanlış yola mı sürüklüyor bu seni?"

"Adım *Cyril*," dedim sertçe.

"Pardon, ne konuşuyoruz?" diye sordu Bridget; kartopları artık onda etki göstermeye başlıyordu. "Ben kendi dünyama dalmışım. Cary Grant'i düşünüyordum da. Bana mı öyle geliyor yoksa Cary Grant dünyanın en yakışıklı erkeği mi?"

"Sözüm meclisten dışarı," dedi Julian. "Sincap Cyril'in cazibesine kapılmamak için de kör olmak lazım. Ama hazır feci yakışıklı adamların konusu açılmışken, barda oturanı göreniniz var mı?"

Hepimiz bakmak için döndük ve taburelerinde heykel gibi oturup barın ardında aynadaki yansımalarına bakan altı yedi kişiye göz gezdirdim.

Uzanıp Julian'ın elini tutan Bridget, "Kim?" diye sordu. "Kim o? Bing Crosby'nin bir golf turnuvası için geldiğini duymuştum. O mu?"

Julian, "Şu tarafa bakın, barın sonuna doğru," derken, boyalı cam bölmeden önceki son taburede oturan, koyu saçlı, gıdısı sarkmış, iri cüsseli adamı göstermekteydi. "Tanımadınız yani?"

"Peder Dwyer'a benziyor," dedi Mary-Margaret. "Ama öyle bir adam böyle bir yere adımını bile atmaz."

"Bana biraz Diarmuid Amca'mı andırıyor," dedi Bridget. "Ama o iki sene önce öldü, yani o da olamaz."

"Brendan Behan o," dedi Julian ve tanımayışımıza hayret eder gibi söyledi bunu.

"Kim?"

"Brendan Behan," diye tekrarladı Julian.

Uzun süre sonra ilk kez konuşarak, "Yazar olan mı?" diye sordum ve Julian bana sanki orada olduğumu unutmuş gibi bir suratla döndü.

"Tabii ki yazar olan," dedi. "Başka hangisi olacak, sütçü Brendan Behan mı?"

"Şu *Borstal Boy*[24] denen şeyi yazan adam mı?" diye sordu Mary-Margaret.

"*The Quare Fellow*'u[25] da," dedi Julian. "Büyük bir Dublinli."

"Berbat bir sarhoş değil mi?" diye sordu Mary-Margaret.

"Diyor dördüncü kartopunu içen kız."

"Peder Dwyer onun korkunç bir oyun olduğunu söyledi. Hapis hakkında yazdığı kitabı da babam eve sokmuyor."

Arkasına dönen Julian, kollarını havada sallayarak, "Bay Behan! Bay Behan!" diye bağırdı ve hâliyle adam da dönüp bize baktı, yüzündeki mağrur ifade belki de gençliğimiz sayesinde neşeli bir hâl aldı.

"*Anseo*,"[26] dedi. "Tanışıyor muyuz?"

"Hayır ama biz tanıyoruz sizi," dedi Julian. "Bu dostumla ikimiz Belvedere çocuklarıyız ve yazılı eserlere Cizvitler kıymet vermese de biz kıymet veririz. Bize katılmaz mısınız? Size bir kadeh bira ısmarlamaktan şeref duyarım. Cyril, Bay Behan'a bir bira alsana."

"Anlaştık," dedi Behan ve taburesinden inip bize doğru yürüdü, yakınlardaki bir masadan daha ufak bir tabure alıp grubumuza katıldı, Mary-Margaret'la ikimizin arasına yerleşti, Julian'la Bridget'ı yan yana bıraktı. Oturur oturmaz Mary-Margaret'a döndü, gözlerine baktı, sonra da gözlerini ağır ağır indirip memelerine odaklandı.

"Güzel bir çift," dedi ve masaya bir göz gezdirdi, o sırada yeni bir tur

---

24 *Islahevindeki Çocuk* romanı Brendan Behan'ın 1958'de yayımlanan otobiyografik kitabı. [Ç.N.]

25 (*İrlanda İngilizcesi*) *Nonoş Arkadaş*; Brendan Behan'ın yazdığı ilk oyundur ve 1954'te sahnelenmeye başlamıştır. [Ç.N.]

26 (*İrl.*) Burada. [Ç.N.]

içki geldi, Julian da elimdeki parayı alıp barmene uzattı. "Küçükler ama aşırı küçük de değiller. Tam da erkeklerin avuç içlerine sığacak kadarlar. Ben daima erkeğin eli, karısının göğüslerinin çevresi ve evliliklerinin mutluluğu arasında doğrudan bir ilişki olduğuna inanmışımdır."

"Tövbeler olsun yarabbi!" diyen Mary-Margaret her an bayılabilir gibiydi.

Onun yazara vurmasına fırsat kalmadan Julian, "Ben kitabınızı okudum Bay Behan," dedi.

"Lütfen," dedi Behan ve elini kaldırıp hepimize mutlu mesut gülümsedi. "Resmiyet yok, lütfen. Bay Behan deyin bana."

"Bay Behan olsun madem," dedi Julian ve biraz güldü.

"Peki neden okudun? Başka işin yok muydu? Kaç yaşındasın ki sen?"

"On beş," dedi Julian.

Bridget sahte bir şok içinde, "On beş mi?" diye sordu. "Bana on dokuz demiştin."

"On dokuz yaşındayım zaten," dedi Julian neşeyle.

"Ben on beş yaşındayken," dedi Behan, "kitap okumayı dert edemeyeceğim kadar çok otuz bir çekiyordum. Yani sana helal olsun genç adam."

Beşinci kartopunu da epeyce lüpleten Mary-Margeret, "Bunlar bana hiç uygun değil," dedi ve sohbetin gidişatından ötürü yaşadığı dehşetle, bir kadeh daha söylemekten başka pek bir çaresi kalmamıştı.

Julian, "Babam o kitabı yasaklatmaya çalıştı," diye devam etti. "Cumhuriyetçilikle ilgili her şeyden nefret eder, o yüzden niye bunca patırtı çıktığını görmem şarttı."

"Baban kim?"

"Max Woodbead."

"Hukukçu olan?"

"Evet, o."

"Kulağı IRA kurşunuyla kopan?"

Başını sallayan Julian, "Evet," dedi.

"Vay canına," dedi Behan ve başını iki yana sallayıp kahkahayı bastı, sonra da Mary-Margaret'ın söylediği birayı havaya kaldırıp yüz ifadesi

değişmeden kadehin en azından çeyreğini içti. "O zaman sende biraz mangır vardır. Bütün gece burada hazır tutalım yahu seni."

"Bir şey sorabilir miyim Bay Behan?" diye sordu Bridget ve birazdan adama ya fikirlerini nereden bulduğunu ya da elle mi yoksa daktiloyla mı yazdığını soracakmış gibi duran bir yüzle öne eğildi.

"'Benimle evlenir misin?' diyeceksen cevabım hayır ama hemen bir posta atıverelim diye şu araya çağıracaksan cevabım evet," dedi Behan ve uzun bir sessizliğin ardından gülmeye başladı. Guinness'inden koca bir yudum daha aldı. "Dalga geçiyorum be canım. Gerçi yani şuradan bir dalga gelse de eteğini kaldırsa, bacaklarını görsek ne hoş olur. Sallasana bu tarafa. Hadi hadi, hepsini; görelim ne var ne yok. Vay anasını, hiç de fena değillermiş ha. İki tane var bir de yani, n'olur n'olmaz. Hem de epey uzayıp gidiyorlar."

"Üstelik ortada birleşiyorlar da," dedi Bridget ki bu repliğiyle benim de, Julian'ın da, Mary-Margaret'ın da hem hayranlık hem de şaşkınlıkla arkamıza yaslanmamıza sebep oldu. Julian bu fikrin şehvetiyle sandalyesinden yükselecek gibiydi.

Behan başıyla Julian'ı göstererek, "Bu seninki mi?" diye sordu.

"Henüz bilmiyorum," dedi Bridget, Julian'a yan gözle bakarak. "Kararımı vermedim daha."

"Ayartıyorum onu," dedi Julian. "Klasik Woodbead cazibesini sunuyorum ona."

"Dikkatli olmazsan klasik Behan cazibesine de kapılır. Peki ya sen, genç adam?" diye sordu bana dönerek. "Burada olacağına başka her yerde olmayı yeğlermiş gibi bir hâlin var."

"Hiç de bile," dedim, Julian'ı üzmek istemeyerek. "Gayet eğleniyorum."

"Yok öyle bir şey."

"Var."

"Ne var?"

"Nasıl ne var Bay Behan?" dedim, neyi kastettiğinden emin olamadım.

"İçini görebiliyorum ben senin," dedi Behan ve öne eğilip gözlerimin içine baktı. "Camdan duvar gibisin. Ruhunun derinliklerini göre-

biliyorum, edepsiz düşüncelerle, ahlaksız fantezilerle dolu, karanlık bir mağara var orada. Ama iyi adamsın."

Bunu uzun bir sessizlik takip etti ve bu sırada masada Behan hariç herkes kendisini tuhaf hissetti.

Mary-Margaret sonunda sessizliği bozarak, "Bridget," dedi. Kelimeleri yuvarlayarak devam etti: "Bence benim artık eve gitme zamanım geldi. Burada kalmak istemiyorum artık."

"Bir kartopu daha içsene," dedi Bridget; o da hepimiz kadar sarhoş oluyordu, hiç arkasına bile dönmeden masanın üstünde parmağını salladı ve yaklaşık iki dakika sonra, yeni bir tur içki geldiğini görünce çok şaşırdım.

"Kitabınızda söylediğiniz her şey doğru muydu?" diye sordu Julian. "*Borstal Boy*'da yani."

Behan, "Tövbe, umarım değildir," dedi ve başını iki yana sallayıp yeni bira kadehini kaldırdı. "Kitaplar içlerindeki her şey doğru olsaydı çok sıkıcı olurdu, katılmaz mısın? Hele ki otobiyografiler. Yarısını hatırlayamıyorum bile zaten, yani arada birkaç kişiye iftira atmışımdır herhâlde. Baban da bu yüzden mi yasaklatmak istiyordu?"

"O sizin geçmişinizi tasvip etmiyor."

"Sansasyonel bir geçmişiniz mi var Bay Behan?" dedi Bridget.

"Birkaç tane geçmişim var. Hangi kısmı beğenmemiş baban?"

"Liverpool Limanı'nı havaya uçurmaya kalkışmanızı," dedi Julian. "Sizi Borstal'a götüren kısmı."

"Baban sempatizan değildir o zaman?"

"Brit'lerin geri gelip idareye geçmelerini istiyor," dedi Julian. "Doğma büyüme Dublinlidir ama bundan utanır."

"Eh, dünyada her türlü insan var yani. Peki ya sen genç arkadaş?" diyerek dikkatini bana çevirdi.

"Benim umurumda değil," dedim. "Siyasetle hiç ilgilenmiyorum."

Kolumu dürten Julian, "Annenin kim olduğunu söylesene," dedi.

"Tanımıyorum ki annemi," diye yanıtladım.

"Nasıl tanımayabilirsin anneni ya?" diye sordu Behan.

"Evlatlık da," dedi Julian.

"Anneni de tanımıyorsun yani?"

"Hayır," dedim.

"O zaman bu çocuk niye..."

"Üvey annenin kim olduğunu söyle," dedi Julian, ben de masaya baktım, başparmağımla silmeye çalıştığım lekeye odaklandım.

"Maude Avery," dedim sessizce.

"Maude Avery mi?" diye sordu Behan ve kadehini masaya bırakıp bana hem hayretle hem de eğlenerek baktı. "*Tarlakuşu Misali*'nin yazarı Maude Avery mi?"

"Evet, o," dedim.

"İrlanda'dan çıkan en iyi yazarlardan biriydi," dedi ve elini masaya birkaç defa vurdu. "Biliyor musun, seni hatırladım galiba şimdi. Cenazede vardın. Ben de oradaydım."

"Elbette vardım," dedim. "Üvey annemdi o benim."

Mary-Margaret ona küçümseyici bir yüzle dönmeme yol açan, hararetli bir tonda, "Tanrının yanında huzuru bulacaktır," dedi.

"O ufak koyu takımınla ön sıradaki hâlin hâlâ gözümün önünde," dedi Behan. "Orada babanın yanı başında oturuyordun."

"Üvey babası," dedi Julian.

Ona karşı ender hoşnutsuzluk anlarından birini yaşayarak, "Kes Julian," dedim.

"Konuşmalardan birini de sen yapmıştın."

"Evet," dedim.

"Bir de şarkı söylemiştin."

"Yok, ben söylemedim."

"Çok güzel bir parçaydı. Hepimizin gözlerini yaşarttın."

"Yahu ben söylemedim. Şarkı söyleyemem ki ben."

"Yeats bir melek korosunu dinler gibi olduğunu söyledi. O'Casey hayatında ilk defa ağladığını söyledi."

"Hiçbir şey söylemedim ben," diye direttim.

"Anneni nasıl el üstünde tuttuğumuzun farkında mısın?"

"Çok iyi tanımazdım onu," dedim ve içimden, Julian konuyu açmasaydı keşke, diye geçirdim.

"Nasıl tanımazdın ya?" diye sordu Behan. "Annendiyse?"

Bilmem kaçıncı defa, "Üvey annemdi," diye direttim.

"Ne zaman evlat edinmiş seni?"

"Ben üç günlükken."

"Üç yaşındayken mi?"

"Üç *günlükken*."

"Üç günlükken mi? O zaman mutlaka gerçek annendir, nereden bakarsan bak."

"Yakın değildik," dedim.

"Kitaplarını okudun mu?"

"Hayır," dedim.

"Hiçbirini?"

"Hiçbirini."

"Ben söyledim ona," dedi Julian, belki de sohbetten biraz dışlandığını hissetmişti.

"*Tarlakuşu Misali*'ni bile mi?"

"Neden insanlar sürekli onu okumamı söylüyor ki? Hayır, *Tarlakuşu Misali*'ni bile okumadım."

"Öyle olsun," dedi Behan. "Eh, İrlanda edebiyatına azıcık da olsa ilgin varsa okumalısın."

"Anca o kadar ilgim var zaten," dedim.

Önce Julian'a, sonra bana, sonra tekrar Julian'a bakan Behan, "Vay canına," dedi. "Senin baban Max Woodbead, senin annen Maude Avery. Ya siz kızlar? Sizin anne babanız kim? Papa? Alma Cogan? Doris Day?"

"Ben aşağıya iniyorum, helaya," dedim ve ayağa kalkıp masaya göz gezdirdim. "İşemem lazım."

"Bilmemiz gerekmiyordu," dedi Mary-Margaret.

"Siktir git," dedim, sonra da kontrolsüzce kıkırdadım.

Behan ona tatlı tatlı gülümseyerek, "Biliyor musun," dedi, "biraz gevşemek istersen belki de onunla birlikte aşağı inmelisindir. Bence seni halletmenin bir yolunu bulur kesin. Bir ara kaybetmen lazım onu küçükhanım, tıpkı onun da kaybedeceği gibi. Öte yandan bu ikisi," diye eklerken başıyla Julian ve Bridget'ı gösterdi, "işi çoktan ilerletmişler

derim. Bu çocuğun, kızı bir tek masanın altına sokup orada becermediği kalmıştır."

Mary-Margaret'ın cevabını duyamadan sandalyelerin arka tarafına geçip sendeleyerek aşağı indim, idrarımı arka duvara doğru uzun uzun, sertçe bıraktım, keşke Palace Bar'a hiç gelmeseydik, diye düşündüm. Behan bizimle daha ne kadar oturacaktı? Julian bu akşam dörtlü buluşma ayarladığını bana niye önceden söylememişti? Bilseydim asla gelmeyeceğimden mi korkmuştu? Hâlbuki gelirdim. Onun önünde oturup çeşit çeşit haltlar karıştırmasını izlemek, Belvedere Koleji'ndeki odamızda oturup bunları hayal etmekten evlaydı.

Üst kata döndüğümde, Behan bar taburesine dönmüştü, Mary-Margaret gözlerini mendille silerken Bridget da onun kolunu ovuyordu.

"Öyle kaba bir soru ki," diyordu Mary-Margaret. "Nasıl bir kadın yapar ki öyle bir şeyi?"

"Üzme kendini Mary-Margaret," dedi Bridget. "O, Amerikan işi bir şey, o kadar. Adam da oralarda duymuştur herhâlde."

"Cyril, bu turu sen ısmarlıyorsun galiba," dedi Julian ve başıyla kızların olduğu tarafı işaret edip gözlerini devirdi.

"Bütün gece burada kalmayacağız, değil mi?" diye sordu Bridget.

"Ben tek bir dakika daha durmam," dedi Mary-Margaret. "İnsan içinde, öyle bir adamdan öyle bir laf işittikten sonra... Benim mahrem yerlerim sadece beni ilgilendirir, başka da kimseyi ilgilendirmez." Hışımla arkasına döndü ve geldiğinden beri ilk kez bir nebze olsun yaşam belirtisi göstererek taburenin üstünden şöyle kükredi: "Seni Borstal'a geri gönderip orada çürütmeleri lazım, pis mahluk!"

Kahkaha atarken omuzları titreyen Behan, kadehini kaldırdı, öteki adamlar da tezahüratlar edip bağırarak, *İşte böyle yersin lafı Brendan* ve *Helal olsun küçük kaltağa* gibi tepkiler verdi; Mary-Margaret tekrar gözyaşlarına boğulabilir veya çileden çıkıp Palace Bar'ı yerle bir edebilirmiş gibiydi.

Julian, "Dublin büyük yer," diyerek geceyi uzatmaya çalıştı. "Trinity Koleji'nde çimlerde oturabiliriz, nonoşların kriket oyununu izleriz."

"Hadi öyle yapalım," dedi Bridget. "Güzel bir akşam zaten. O kriketçiler de bembeyaz formalarıyla çok yakışıklı oluyorlar hep."

"Çimler fazla soğursa da ben seni ısıtırım, güven bana," dedi Julian ve Bridget kıkırdarken hep birlikte ayağa kalktık.

Hepimiz içkilerimizi bitirip kapıya doğru giderken ben öne geçip Julian'a yaklaşmaya çalıştım, sadece ikimizin bir yerlere gitme ihtimalini sormayı çok istiyordum ama o sırada yanlışlıkla Mary-Margaret'ın koluna sürtündüm.

"Dikkat eder misin?" diye terslendi. "Edep bedava."

"Pardon," dedim ama ona bakmaktan korkuyordum, beni taşa çevirebilir diye. . .

Sokakta dikildik, Mary-Margaret'la ikimiz perişan suratlarımızla oflayıp puflarken Julian'la Bridget'sa öyle sarmaş dolaşlardı ki dört kollu bir ahtapota dönmüşlerdi.

Julian bir an bana bakıp, "Sen ne demiştin Cyril?" diye sorarken Bridget onun boynuna iyice gömüldü ve görebildiğim kadarıyla, sarhoş bir vampir gibi, açıklanamaz biçimde onu ısırmaya başladı.

"Bir şey demedim."

"Ha doğru. Ben de Mary-Margaret'ı otobüs durağına bırakacağını, sonra kendin de okul otobüsüne bineceğini, sonra da yarın görüşeceğimizi söyledin sanmıştım."

Kafamı şaşkınlıkla iki yana sallayıp, "Hayır," dedim. "Ağzımı bile açmadım."

Bridget ona göz kırparak, "Sen beni galiba ayartmaya çalışıyorsun," dedi, hatta vücudunu daha da bastırdı, ben de öteye dönüp Dame Sokağı'nın köşesini anormal bir hızla dönen arabayı gördüm; bize doğru yönelen araç, Westmoreland Sokağı'nda süratle ilerleyip freni ciyaklayarak yanımızda durdu ve arka kapıları savrularak açıldı.

Julian, "N'oluyor be?" diye sorarken kar maskeli iki adam aracın arka koltuğundan fırlayıp onu yaka paça arabanın arkasına götürdüler, üçüncü bir adam da orada bagajı açık tutmaktaydı. Kimsenin itiraz etmesine fırsat kalmadan Julian'ı bagaja tıktılar, kapağı çarparak kapadılar ve tekrar arabaya binip hızla uzaklaştılar. Bütün bunlar yarım dakika bile sürmemişti ve araba O'Connel Sokağı'nda hızla ilerleyip gözden kaybolurken benim tek yapabildiğim, olduğum yerde kalmak ve uzaklara

giden aracı seyretmekti; az önce gözlerimin önünde nasıl bir manyaklık yaşandığından emin olamıyordum. O anda sadece hızlı bir düşünceye kapıldım ve eğilip kaldırıma kusmaya başlayan Mary-Margaret'ı kavradım, yarım düzine kartopu tekrar dünyaya dönmekteydi ama sonra o da beni yere, kendi üstüne çekti, orada şaibeli bir pozisyonda kalakaldık, derken oradan geçen yaşlı bir kadın bana şemsiyesiyle vurdu ve bize hayvan olmadığımızı, yaptığımız şeyi hemen kesmezsek polisi arayıp bizi umuma açık yerde uygunsuz davranıştan tutuklatacağını söyledi.

Fidye

Fidye notundaki imlâ ve noktalama hatalarının sayısı, Julian'ı kaçıranların okuma-yazma derecesinin düşüklüğü hakkında bir şeyler anlatsa bile mutlak nezaketleri için de haklarının verilmesi gerekiyordu.

Merhaba. Çocuk biz de. Babasının zengin bir adam olduğunuda biliyoz, birleşik İrlanda davasına hiyanet ettiğinide biliyoz o yüzden 100.000 pound istiyoz yoksa kafasına sıkarız.
Talimatları bekleyin.
Teşekkür ederiz & en iyi dileklerimizle.

Saatler içinde, ülkedeki her haber bülteni bu kaçırılma haberiyle açıldı ve Julian'ın, okul üniforması içinde melek gibi göründüğü berbat bir fotoğrafı bütün medyada dolaştı. Emniyet müdürünün talimatıyla, on beş yaşındaki çocuğun kimliğinin, İrlanda'nın en önde gelen hukukçularından birinin oğlu olduğunun ve şehir merkezinde güpegündüz kaçırıldığının doğrulanması dışında pek bilgi verilmedi. Emniyet müdürü alelacele düzenlenen basın toplantısında, İrlanda Cumhuriyet Ordusu'yla veya Sınır Harekâtı'yla ilgili soruları cevapsız bırakırken hiçbir polisin bu çocuk bulunmadan rahat nefes almayacağını söylemekle yetindi, hâlbuki günün geç saatleriydi ve arama çalışmalarına ertesi sabah dokuza kadar tam olarak başlamayacaklardı.

Bridget ve Mary-Margaret'la birlikte üçümüz, Pearse Sokağı Karakolu'na götürüldük ve ben kızların koridorda oturtulup bekletilirken

benim neden özel bir odaya getirildiğimi sorduğumda ikisinden birine polis merkezinde sarkıntılık yapmamı engellemek için böyle yaptıklarını söylediler. Tipimde bana ergen bir tecavüzcü havası veren şey neydi, bilmiyorum ama tuhaftır ki bunu iltifat olarak aldım. Bana bir fincan çok şekerli sıcak çayla birlikte yarım paket Marietta bisküvisi verdiler; Julian'ı bagajına atıp götüren araba Westmoreland Sokağı'ndan yola çıktığından beri titrediğimi ancak titremem azalmaya başladığında fark edebildim. Yarım saati aşkın süre yalnız bırakıldım ve kapı nihayet açıldığında üvey babam içeri girerek beni çok şaşırttı.

"Charles," dedim, ayağa kalkıp elimi uzattım, onun selamlaşma tercihi böyleydi. Ona yalnızca bir kez sarılmaya kalkmıştım, o da Maude'un cenazesindeydi ama Charles sanki cüzzamlıymışım gibi kaçınmıştı benden. Onu aylardır görmüyordum, teni kararmıştı, bir yurtdışı tatilinden henüz dönmüş gibiydi. Bir süredir grinin seçkin bir tonuna dönen saçları da çark etmişti çünkü yine kapkaraydı. "Sen n'apıyorsun burada?"

"Pek emin değilim," dedi ve 'Joy'da hileli vergi işlemlerinin üstüne kara kara düşünerek iki yıl geçirmiş olmasına rağmen daha önce hiç sorgu odalarında bulunmamış birisinin merakıyla odaya göz gezdirdi. "Polis geldiğinde bankadaydım ve itiraf edeyim ki ofisime girdiklerinde biraz ürktüm. Başım yine dertte sandım! Ama yok, sadece senin burada tutulduğunu söylemeye gelmişler, seni sorgularken burada bir velinin bulunması gerekiyormuş ve sanırım veliye en yakın tanıdığın da benim. Sahi nasılsın Cyril?"

"Pek iyi değilim," dedim ona. "En yakın arkadaşım birkaç saat önce IRA tarafından kaçırıldı ve tanrı bilir nerelere götürüldü. Hayatta mı değil mi, onu bile bilmiyorum."

Başını iki yana sallayıp, "Çok fenaymış," dedi. "Peki, Seán Lemass'ın yeni başbakan olduğunu duydun mu? Ne düşünüyorsun onun hakkında? Saçlarını fazla yağlaması benim hoşuma gitmiyor. Tekinsiz bir hava veriyor adama." O anda kapı açılınca Charles oraya döndü; yaşlıca bir polis memuru, elinde bir klasör, bir fincan da çayla içeri girdi ve kendisini Komiser Yardımcısı Cunnane olarak tanıttı.

Hepimiz yerlerimize otururken Cunnane, "Siz çocuğun babası mısınız?" diye sordu Charles'a.

"Üvey babasıyım," diye yanıtladı Charles. "Cyril gerçek bir Avery değil, ona bakınca da anlayabileceğiniz gibi. Eşimle onu daha bebekken bir Hıristiyan hayırseverliği yaparak evimize aldık."

"Eşiniz de bize katılacak mı peki?"

"Öyle yaparsa çok şaşırırım," dedi Charles. "Maude birkaç sene önce öldü. Kanserden. Kulak kanalındayken onu yenmişti ama boğazıyla diline yayılınca iş bitti. Perde kapandı."

Komiser yardımcısı, "Başınız sağ olsun," dedi ama Charles elini havada hafifçe savurarak bu taziyeyi geçiştirdi.

"Boş verin, boş verin," dedi. "Zaman her şeyin ilacıdır. Başka seçeneklerim de yok değil zaten. Şimdi, memur bey, burada tam olarak neler olduğunu söyler misiniz? Gelirken radyoda birazını duydum ama pek bir şey de bilmiyorum."

"Anlaşılan, oğlunuz..."

"Üvey oğlum."

"Anlaşılan, bu Cyril'le arkadaşı Julian bugün Belvedere Koleji'nin arazisinden kurallara aykırı biçimde çıkıp kendilerinden büyük iki kızla birlikte Westmoreland Sokağı'ndaki Palace Bar'da randevuya gitmişler."

"Dışarıdaki koridorda oturan kızlar mı? Biri salya sümük ağlıyordu, ötekinin sıkıntıdan memeleri patlayacak gibiydi."

Ben utançla başka yere bakarken Cunnane, "Evet, onlar," dedi.

Charles bana dönüp, "Seninki hangisiydi Cyril?" diye sordu. "Zırlak mı, memeli mi?"

Nasıl cevap vereceğimden emin olamayıp dudağımı ısırdım. İşin aslında ikisi de benim değildi ama özel bir şekilde eşleşmemiz gerekse tek bir doğru cevap olabilirdi.

"Zırlak," dedim.

Cıkcıklayan Charles'ın hayal kırıklığı yüzüne yansıdı. "Biliyor musunuz," dedi tekrar polise dönerek, "bahse girmem gerekse *zırlak* derdim ama çocuğun kendi iyiliği için *memeli* demesini ummuştum gerçekten.

Bazen nerede yanlış yaptığımı merak ediyorum. Yani bunu kadınlara *saygı duyacağı* şekilde yetiştirmiş de değilim ki..."

Sükûnetini başarıyla koruyan komiser yardımcısı, "Bay Avery," dedi. "Oğlunuza... Cyril'inize... *Cyril*'e birkaç soru sormamız lazım. Biz bu işi hallederken sessiz kalabilir misiniz acaba?"

"Tabii, tabii," dedi Charles. "Berbat bir iş bu yalnız. Kim bu Julian denen çocuk? Kaçırılan?"

"Oda arkadaşım," dedim. "Julian Woodbead."

Charles sandalyesinde zıpkın gibi öne fırladı. "Max Woodbead'in oğlu değil herhâlde?"

"O, beyefendi," dedi komiser yardımcısı.

"Hah!" diye haykıran Charles, beklenmedik biçimde alkış tutmaya başladı. "Komik bir hikâye var komiserim. Bu Max Woodbead denen arkadaş birkaç sene önce benim hukuk danışmanımdı. O zamanlar şimdiki kadar tanınmıyordu tabii. Benim sayemde isim yaptığını da söyleyebilirsiniz. Bir zamanlar en yakın arkadaşıydık birbirimizin ama kabul etmem lazım ki evliliğimle ilgili birkaç yanlış tercih yaptım ve benim emektar hortumla başka birinin bahçesini suladım diyelim, hatta Max'in bahçesi oluyor orası tam olarak, Max de bunu öğrenince beni bir güzel benzetti." Charles yumruğunu masaya indirdi ve ikimizi de havaya fırlattı, polisin çayını fincanından taşırdı. "Ve bir şey söyleyeyim mi, bundan ötürü hiç kin tutmadım. Bir saniye bile. Gayet haklıydı. Ama sonra, ben hapse girince Max benim evimi kelepir fiyata satın aldı, karımı ve üvey oğlumu sokağa attı ki Maude sağlıklı da değildi. Bu berbat bir hareketti ve Max'i bu yüzden hiç affetmeyeceğim. Bununla birlikte insanın oğlunu kaybetmesi korkunç bir şey. Bir babanın oğlunu asla toprağa vermemesi gerekir. Benim de bir zamanlar kızım olmuştu ama sadece birkaç gün yaşadı, sonra..."

"Bay Avery, lütfen," diye diretti komiser yardımcısı ve başı ağrımak üzereymiş gibi şakaklarını ovdu. "Henüz kimse kimseyi kaybetmedi."

"Eh, oğlunun nerede olduğunu bilmiyor diyelim madem. Aklıma bir özdeyiş geliyor. Oscar Wilde'dandı sanırım. Bilir misiniz?"

"Efendim, ben Cyril'le konuşurken siz de sessiz kalsanız?"

Charles sorunun ne olduğunu anlayamıyormuş gibi afallamış görünüyordu. "Ama işte burada oturuyor ya," diyerek beni gösterdi. "Ne isterseniz sorun; ben durdurmuyorum ki sizi."

"Teşekkür ederim," dedi Cunnane. "Şimdi, Cyril, başın asla dertte değil. Ama bana karşı dürüst olman lazım, tamam mı?"

"Tabii komiserim," dedim, adamı memnun etmeyi çok istiyordum. "Ama sadece şunu sorabilir miyim: Sizce Julian öldü mü?"

"Hayır, bence ölmedi," dedi adam. "Daha işin başı, kaçıranlar paranın nereye gönderilmesini istiyor, onu bile bilmiyoruz. Biraz tutarlar çocuğu ellerinde. Teminatları o yani, anlarsın ya. Ona zarar vermek için hiçbir sebepleri yok."

Rahat bir nefes aldım. Julian'ın katledildiği düşüncesiyle öyle bir dehşete kapılmıştım ki başım dönmüştü; öyle bir sonuçtan sonra yaşayabileceğimden emin değildim."

"Şimdi, Cyril, anlat bakalım, bugün neden şehre geldiniz?"

"Julian'ın fikriydi," dedim. "Ben mağazalara bakarız, belki sinemaya gideriz sanmıştım ama o aslında Bridget'la buluşma ayarlamış, benim de onunla gitmemi istedi çünkü Bridget yanında bir kız daha getirip dörtlü buluşmaya çevirecekmiş bunu. Bana kalsa Stephen's Green'e gidip ördek beslemekten mutlu olurdum."

Gözlerini deviren Charles, "Ya sabır!" dedi.

Komiser yardımcısı onu duymazdan gelip tüm bunları not etti. "Peki Bayan Simpson'ı nereden tanıyordu?" diye sordu bana.

"Bayan Simpson kim?"

"Bridget."

"Ha."

"Nasıl tanıştılar?"

"Leinster Evi'nin çay salonunda," dedim. "İki hafta önce okul gezisinde oraya gitmiştik."

"İyi anlaştılar yani, öyle mi?"

Omuz silktim. Buna nasıl cevap verebileceğimi bilmiyordum.

"Bu Bridget adlı kişi sizin okula geldi mi hiç?" diye sordu polis. "Julian'la birlikte sizin odada kalmışlığı oldu mu?"

"Yok," dedim, yüzüm kızardı. "Julian'ın onunla irtibatta kaldığından bile haberim yoktu. Birbirlerine yazmışlar herhâlde ama bana tek kelime etmedi."

"Yakında öğreniriz orasını," dedi Cunnane. "Şu an bir memurumuz orada arama yapıyor. Yakında döner."

Gözlerim panikle büyürken midemin burulduğunu hissettim. "Ne araması?" diye sordum.

"Odanızı arıyor. Julian'ı bulmamıza yarayacak bir şey var mıdır diye."

"Odada sadece onun tarafını mı arayacaksınız?" diye sordum.

"Hayır," diyen polis kaşlarını çattı. "Hangi tarafın ona ait olduğunu bilmiyoruz yani, değil mi? Zaten oralar karışabilir. Kusura bakma Cyril ama senin eşyalarına da bakacağız. Gizleyeceğin bir şeyin yoktur, değil mi?"

Etrafta çöp kutusu olup olmadığına baktım; kusma ihtimalim vardı.

"İyi misin?" diye sordu adam. "Biraz rengin soldu."

"Gayet iyiyim," dedim ama sesim boğazımda takıldı. "Julian için endişeleniyorum, o kadar. En yakın arkadaşım o benim."

"Ah be Cyril," diyen Charles biraz tiksinmiş gibiydi. "Şöyle konuşmayı keser misin? Tam nonoş lafları bunlar."

Üvey babamın söze son karışmasını da duymazdan gelen komiser yardımcısı, "Julian'ın tanımadığın insanlarla işi olduğunu gördün mü hiç?" diye sordu.

"Hayır," dedim.

"Okulda tuhaf bir tip var mıydı hiç?"

"Rahipler sadece."

İşaretparmağını bana doğrultan Cunnane, "Bana yalan söylememen lazım Cyril," dedi. "Çünkü yalan söylersen anlarım."

"Bu doğruysa, o zaman yalan söylemediğimi bilmeniz gerekir," dedim. "Kimseyi görmedim ben."

"Pekâlâ. Durum şu ki Julian'ı kaçıran adamların bunu bir süredir planladığına inanmak için bazı nedenlerimiz var. Julian'ın babası birkaç ay önce *Sunday Press*'te gelmiş geçmiş en büyük bestenin 'God Save the Queen'[27] olduğunu belirttiği yazısından sonra IRA'dan ölüm tehditleri aldı."

27 Büyük Britanya'nın millî marşı. [E.N.]

"Benim bir şey itiraf etmem lazım," diyen Charles öne eğildi, yüzünde şimdi ciddi bir ifade vardı.

Ona şüpheyle dönen Cunnane, "Nedir Bay Avery?" diye sordu.

"Daha önce kimseye söylemediğim bir şey bu ama bir nevi günah çıkarma kabinine benzeyen bu odada söyleyebileceğimi hissediyorum, hele ki dostlarımın arasındayken. Şöyle ki bence Kraliçe gayet çekici bir kadın. Yani şu anda otuz üç yaşında sanırım, yani benim genellikle tercih ettiklerimden beş yaş kadar büyük ama onun için bir istisna yapabilirim. Onda fingirdek bir taraf var, ne dersiniz? Derim ki biraz ısındırılması gerekir ama bir gevşettiniz mi de..."

"Bay Avery," dedi komiser yardımcısı. "Bu ciddi bir iş. Susmanızı isteyebilir miyim?"

"Aa, lütfen buyrun," dedi Charles ve tekrar arkasına yaslanıp kollarını kavuşturdu. "Cyril, adam hepimizi tutuklamadan sorulara cevap ver."

"Ama bir şey sormadı ki," diye çıkıştım.

"Umurumda değil. Cevap ver."

Komiser yardımcısına şaşkın bir yüzle döndüm.

"Cyril, sana gelip de Julian'ın veya senin herhangi bir zamanda nerede olacağınızı soran oldu mu?"

"Hayır komiserim," dedim.

"Peki sizin bugün Palace Bar'a gideceğinizi kim bilebilirdi?"

"Oraya varana kadar ben bile bilmiyordum."

"Ama Julian biliyordu?"

"Evet, o planlamış."

"Belki IRA'ya çıtlatmıştır," diye önerdi Charles.

Ona tam bir geri zekâlıymış gibi bakan Cunnane, "Neden yapsın onu?" diye sordu.

"Haklısınız. Hiç mantıklı değil. Devam edin."

"Peki Bayan Simpson, Bridget," diye devam etti polis, "onun da haberi vardır herhâlde?"

"Öyle sanıyorum."

"Peki ya arkadaşı Bayan Muffet?"

"Bayan Muffet mı?" dedim ona uzun uzun bakarak. "Mary-Margaret'ın soyadı Muffet mıymış?"

"Evet."

Kahkahayı basmamaya çalıştım. Bu soyadı *hiç ona göre değil* gibiydi.[28] "Neyi biliyordu, neyi bilmiyordu, hiçbir fikrim yok," dedim.

Kapı tıklatıldı, genç bir polis memuru içeri baktı ve komiser yardımcısı müsaade isteyip Charles'la ikimizi yalnız bıraktı.

Bir iki dakika sonra sessizliği bozan Charles, "Ee," dedi. "Nasıl gidiyor bakalım?"

"Şahane," dedim.

"Okul da iyi mi?"

"Evet."

"İş bok gibi. Bütün gün oradayım, geceye de sarkıyor. Tekrar evlendiğimi söylemiş miydim?"

"Hayır," dedim şaşkınlıkla. "Ne zaman?"

"Haftaya aslında. Angela Manningtree diye çok hoş bir kızla. Göğsü buraya kadar, bacakları da bitmek bilmiyor. Yirmi altı yaşında, devlet memuru, Eğitim Bakanlığı'nda, yani en azından düğüne kadar. Epey de zeki ve ben de aslında kadınlarda bunu seviyorum. Bir ara tanışmalısın onunla."

"Düğüne davetli miyim?" diye sordum.

Charles, "Aa yok," deyip başını iki yana salladı. "Epey küçük bir tören olacak. Sadece arkadaşlar ve aile üyeleri. Ama bir sonraki okul tatilinde seni de onunla mutlaka tanıştırırım. Angela senin tam olarak neyin olacak, tam emin değilim. Üvey ciciannen falan mı acaba? Bir muamma bu. Hukukçulara danışayım bakalım doğru terim için. Tanıdığım en iyi avukat Max ama herhâlde şimdi doğru bir zaman değildir. Bu arada gözünün üstünde bir yarık var. Farkında mıydın?"

"Farkındaydım evet."

"Sen arkadaşını kaçıranların elinden cesurca kurtarmaya çalışırken o adamlardan biri mi yaptı bunu sana?"

---

28 *Muff* sözcüğü argoda "vajina" anlamına gelir, *buffet* ise "büfe" demektir; söz konusu soyadının çağrışım açısından "kukla" anlamındaki *muppet* ile de ilişkisi olduğu iddia edilebilir. [Ç.N.]

"Hayır," dedim. "Yaşlı bir kadın bana şemsiyesiyle vurdu?"

"Vurmuştur tabii."

Kapı tekrar açıldı ve Komiser Yardımcısı Cunnane elindeki kâğıtları karıştırarak içeri girdi.

"Cyril," dedi. "Julian'ın bu Bridget denen kızdan başka manitası var mıydı?"

"Nesi?"

"Kız arkadaşı."

"Hayır," dedim. "En azından bildiğim kadarıyla."

"Şöyle ki odanızda bazı mektuplar bulduk ve Julian'a hitaben yazılmışlar. Epey de... müstehcen bir üslupla. Erotik yani, anlarsın ya? Pis pis şeyler. Bu kızın onun hakkındaki hisleri, ona yapmak istedikleri şeyler falan hakkında. Ama sorun şu ki altlarına isim yazılmamış."

Gözlerimi masaya diktim ve yüzümün alev alev yanmayasına engel olabilecek herhangi bir şey düşünmeye çalıştım. "O mektuplar hakkında hiçbir şey bilmiyorum," dedim.

"Şöyle söyleyeyim," dedi. "Bayan Cunnane'in hayal gücü bu mektupları yazandakinin yarısı kadar olsaydı erken emekli olurdum."

Bunun üstüne hem Cunnane hem de Charles kahkahalara boğuldu, bense ayakkabılarıma baktım ve görüşmenin bir an önce sonlanması için dua ettim.

"Neyse, bunlar zararsız sayılırlar," dedi komiser yardımcısı. "Kaçırılmayla bir ilgileri yok muhtemelen. Ama yine de her ipucunun peşine düşmemiz lazım," diye de ekledi. Sayfaları çevirdi, biraz daha okudu, gözleri sözcüklerin üstünde gezinirken dudakları hareket etti ve sonunda anlamadığı bir kısma geldiğinde kaşları çatıldı.

Mektubu Charles'a uzatıp bir yeri göstererek, "Sizce bunun anlamı nedir?" diye sordu, üvey babam da onun kulağına bir şeyler fısıldadı. Polis hayretler içinde başını iki yana sallayarak, "Tövbe tövbe," dedi. "Hiç duymamıştım böyle bir şey. Nasıl bir kadın yapar ki böyle bir şeyi?"

"En iyileri yapar," dedi Charles.

"Bayan Cunnane kesinlikle yapmaz ama tabii Roscommonlı o. Eh, bu kız her kimse onu Julian Woodbead'e yapmak istiyor."

Charles iç geçirerek, "Ah, yine genç olmak vardı," dedi.

"Ben artık gidebilir miyim?" diye sordum.

Komiser Cunnane kâğıtlarını toplayıp, "Gidebilirsin," dedi. "Başka sorum olursa irtibata geçerim. Ve endişelenme genç Cyril, arkadaşını bulmak için elimizden geleni yapıyoruz."

Odadan çıktım ve Bridget'la Mary-Margaret'ı görebilmek için koridora göz attım ama etrafta değillerdi, bu yüzden Charles'ı bekledim, o da benim hâlâ orada dikildiğimi görünce şaşırdı, sonra Pearse Sokağı'na birlikte çıktık.

Elimi sıkarak, "Eh, hoşça kal," dedi. "Şimdilik görüşürüz!"

"Düğünde eğlenceler," dedim ona.

"Çok naziksin! Sen de umarım arkadaşını bulursun. Max için üzülüyorum, gerçekten. Bir oğlum olsaydı ve IRA onu kaçırmış olsaydı müthiş üzülürdüm. Şimdilik hoşça kal Cyril."

"Hoşça kal Charles."

Sonra da sağa dönüp yolun karşısına yürüdüm, O'Connell Sokağı Köprüsü'nden geçerek tekrar Belvedere Koleji'ne yöneldim, orada bir daha cezalandırılacağımdan da emindim.

Sıradan ve Edepli Günahlar

100 bin sterlinin nereye bırakılacağını bildiren fidyeciler, parayı alamadıklarında yaşadıkları hayal kırıklığını ertesi salı günü Julian'ın sol ayak küçük parmağını Dartmouth Meydanı'ndaki eve göndermek suretiyle ifade ettiler. Gereksiz bir acımasızlık ederek paketi Julian'ın kız kardeşi Alice'in adına gönderdiler; küçük kız da kan revan içindeki ambalaj kâğıdını açar açmaz, yine bundan yedi sene önce o açıklanmamış olaydaki histeri seviyesiyle, çığlık çığlığa kaçmıştır evden herhâlde.

Paramızı isteriz,
yoksa bir dahakine daha beter bir şey gelir.
En iyi dileklerimizle.

Max buna cevaben, o kadar kısa süre içinde böyle bir meblağı toplayamadığı minvalinde bir açıklama yaptıysa da *Dublin Evening Mail* gazetesi bunu doğrudan yalanladı ve Max'in yarım milyon sterlinin üstünde derhâl paraya çevrilebilir varlığı olduğunu ve bu paranın sadece yirmi dört saat içinde bankadan çekilebileceğini iddia etti. Julian'ın annesi ve üvey babamın eski sevgilisi Elizabeth Woodbead, televizyonda haber bültenine çıkıp gözyaşları içinde oğlunun serbest bırakılmasını talep etti. Boynunda kocaman bir madalyon vardı ve bizim sınıftaki bazı çocuklar, o madalyonun içinde Julian'ın ayak parmağının durduğu yorumunu yaptılar ama üstüne kafa yorulamayacak kadar iğrenç bir ihtimal gibiydi bu.

Üç gün sonra ikinci bir paket geldi, Woodbeadlerin ön kapısının dibine gece vakti bırakıldı ama Woodbeadler bu kez paketi açmadan önce polisin gelmesini beklediler. Pakette Julian'ın sağ el başparmağı vardı. Max yine de ödeme yapmayı reddetti, biz de Belvedere Koleji'nde bir grup oluşturup bizim odada toplandık; burası olaya ilgi duyanların, Max'in neden bu kadar duygusuz olduğunu tartışmak için bir araya geldikleri resmî buluşma yeri oldu.

Aktris Joanne Woodward'a âşık olduğu bilinen ve bu kadınla bir yılı aşkın süredir mektup üzerinden ama tek taraflı bir ilişki yürüten, olağanüstü uzun boylu James Hogan, "Adam belli ki cimrinin teki," dedi. "Düşünsenize, öz oğlunuzu sakatlıyorlar ama hiç umursamıyorsunuz!"

Yan odamızda kalan ve sürekli Julian'la yalnız başına konuşmak için sebepler bularak beni sinir eden güçlü kuvvetli akordeoncu Jasper Timson, "Pek de sakatlanmış sayılmaz," dedi. Bir defasında odaya girdiğimde ikisini aralarında bir şişe votkayla Julian'ın yatağında yan yana otururken bulmuştum ve öyle gür kahkahalar atıyorlardı ki kıskançlıktan neredeyse kavga çıkaracaktım. "Ve bence Julian dokuz el dokuz ayak parmağıyla gayet de yaşayabilir."

"Bu pek de yaşar mı yaşamaz mı meselesi değil Jasper," dedim ve bu kadar düşüncesiz biçimde konuşmaya devam ederse ona saldırmaya hazırdım. "Korku içinde olmalı çocuk. Bir de duyduğu acı var ki ona hiç girmiyorum."

"Julian çetin cevizdir."

"Sen onu neredeyse hiç tanımıyorsun ki."

"Aslında gayet iyi tanıyorum."

"Yo, tanımıyorsun. Oda arkadaşı sen değilsin."

"Birisine hayat öpücüğü verse dilini kullanacak biri olduğunu biliyorum ama."

"Lafını geri al Timson!"

"Aa, kes be Cyril! Sen karısı değilsin Julian'ın, öyleymişsin gibi davranmayı bırak."

"Vücut parçalarının giderek büyüdüğünü fark ettiniz mi?" diye sordu James. "Acaba şeyi başparmağından büyük müdür?"

Düşünmeden, "*Çok* daha büyük," dedim ve hepsi bana dik dik baktı, bu samimi duyuruya nasıl tepki vereceklerini bilemediler. Yüzüm kızarırken, "E yani, ortak oda kullanıyoruz," dedim. "Hem zaten bütün şeyler başparmaklardan daha büyüktür."

"Peter'ınki değil," diyen Jasper, kendi oda arkadaşı Peter Trefontaine'den söz ediyordu ki Julian da Palace Bar'daki o vahim günde yine bu arkadaşın tuhaf ve eğimli şeyinden söz etmişti. "Onunki ufacık. Ama yine de sanki gurur duyulacak bir şeymiş gibi odada sürekli meydanda gezdiriyor."

Üçüncü teslimat, kaçırılmadan tam bir hafta sonra geldi ve şimdiye kadarki en acımasız jestlerini içeren bu kutuda Julian'ın sağ kulağı vardı. Ön yüzüne Connemara'nın bataklık arazilerinde çekilmiş ve turba yüklü bir eşeğin iki yanında duran iki kızıl saçlı çocuğun bulunduğu John Hinde'ın fotoğrafı basılmış kartpostalın arkasındaki notta şöyle yazıyordu:

Şimdi tıpkı babacığına benziyor.
Ama bu son uyarımızdır.
Paramızı almazsak bir dahakine sıra kellesine gelecek.
O yüzden şimdi lafımızı dinleyin ve güzel hafta sonları.

İkinci bir basın toplantısı düzenlendi, bu seferki Shelbourne Oteli'nde yapıldı ve oraya toplanan basın mensuplarının Max için daha

önceden hissettikleri bütün sempati, Julian vücudundan üç parçayı kaybettiği için artık yok olmuştu. Ülkeye de büyük ölçüde yansıyan genel hissiyat, bu adamın parayı kendi oğlundan daha kıymetli gördüğüydü ve millet o kadar öfkelenmişti ki İrlanda Bankası'nda insanların fidye ücretini toplamak için bağış yapabilecekleri bir hesap bile açılmıştı. Anlaşılan, istenen paranın neredeyse yarısı bu hesapta toplanmıştı bile. Tek umudum hesabın kontrolünü Charles'a vermemeleriydi.

Basın toplantısında ekstra provokasyon amacıyla Birleşik Krallık bayrağı desenli bir kravat takan ve dimdik oturan Max, "Son zamanlarda bu konuyla ilgili eylemlerim hakkında birçok eleştiri aldım," dedi. "Ama ergen bir çocuğu kaçırıp ona işkence ederek davalarında kazanım sağlayabileceğine inanan bir grup habis cumhuriyetçiye, iki cihan bir araya gelse de bin bir zorlukla kazandığım paramdan metelik koklatmam. İstediklerini verseydim, o parayla anca silah ve bomba alırlar, bunları da sınırın kuzeyindeki toprakları gayet haklı biçimde işgal eden ve aslında güneyde de tekrar görev almaları gereken Britanya güçlerine karşı kullanırlardı." Biraz akılsızca konuşarak, "Oğlumu lime lime edebilirsiniz," diye ekledi, "onu bana yüzlerce sarı zarfla geri gönderebilirsiniz de ama ben yine de taleplerinize boyun eğmeyeceğim." Önündeki masada birkaç kâğıdı karıştırırken uzun bir sessizlik oldu; hazırlanan konuşmadan belli ki uzaklaşmıştı; ardından Max tekrar söze girdi. "Elbette öyle yapmanızı istemiyorum," dedi. "Mecazi konuşuyordum."

Tüm bunlar olup biterken ülke tarihinin en büyük organize araması, Komiser Yardımcısı Cunnane tarafından yürütülüyordu ve Julian bir hafta içinde belki de İrlanda'daki en ünlü insan olmuştu. Polis her bölgede ipuçlarının peşine düşüyor, onlara Julian'ı kaçıranların nerede olduğu hakkında fikir verebilecek herhangi bir şey için çiftlikleri ve terk edilmiş ahırları kontrol ediyordu ama sonuç çıkmıyordu.

Okul normal işleyişine devam ederken rahipler her dersten önce kayıp arkadaşımız için ısrarla dua ettiriyordu, yani her sabah ve akşam ettiğimiz bereket duaları haricinde günde sekiz dua ediyorduk ama görünüşe bakılırsa tanrı ya bizi dinlemiyordu ya da IRA'nın tarafındaydı. Bridget, *Evening Press*'e verdiği röportajda Julian'la *son derece samimi bir*

ilişkileri olduğunu ve hiç onun kadar kibar ve saygılı bir erkek arkadaşı olmadığını belirtti. Hıçkırıklarının arasında, *Benden bir kez olsun faydalanmaya çalışmadı*, bile dedi; o kadar ölçüsüz yalanlar söyledi ki burnunun uzamasını bekledim. *Öyle kirli düşünceleri aklından bile geçirdiğini sanmam.*

Odamda yalnız kaldığım gecelerde bir elim başımın arkasında, ötekisi pijamamın altından içeri sokulmuş hâlde Julian'ın yatağında uzanıp tavana bakarken kimliğimle barışmaya başladım. Kendimi bildim bileli, öteki erkek çocuklardan farklı olduğumun farkındaydım. İçimde akranlarımla samimi dostluklar kurmak, onlardan kabul görmek için yanıp tutuşan bir şey vardı ve bu his başkalarında asla yoktu. Rahiplerin zaman zaman, en alçakça günahlardan biri olarak bahsettikleri bir hastalıktı bu; başka oğlanlar hakkında şehvani düşüncelere kapılacak kadar aşağılık oğlanların dosdoğru cehenneme gideceklerini ve sonsuza dek orada kalacaklarını, alevler içinde yanacaklarını, o sırada Şeytan'ın da onların yanında oturup kahkahalar atarak üç dişli mızrağını onlara saplayacağını söylüyorlardı. O odadayken benim yastığıma üç metreden daha yakın bir yastığa başını koymuş, rüya görürken ağzı açık kalmış Julian hakkında uçuk fantezilerle dolu zihnimle uykuya daldığım çok gece olmuştu ama fantezilerim artık cinsel değil, ürkünçtü. Kaçıranların ona o anda ne yapıyor olabileceklerini, bir dahakine hangi vücut parçasını keseceklerini ve vücuduna testere veya penseyle girişiklerinde Julian'ın nasıl bir dehşete kapıldığını düşündüm. Julian'ı daima cesur birisi, dünyanın ona yük olmasına asla izin vermeyen gamsız bir arkadaş olarak tanımıştım ama on beş yaşında hangi çocuk böyle bir ıstırap çekip de aynı kalabilirdi ki?

Uzun uzadıya vicdan muhasebesi yaptıktan sonra günah çıkartmaya gitme kararı aldım. Julian'ın salıverilmesi için dua edip günahlarımı kabullenirsem tanrının arkadaşıma acımayı uygun bulabileceğini düşündüm. Belvedere'deki kiliseye gitmedim, oradaki rahipler beni tanıyabilir ve çıkardığım günahları sır olarak taşımaz ve muhtemelen beni okuldan atarlardı. Onun yerine hafta sonuna kadar bekledim ve yalnız başıma şehre gidip Pearse Sokağı'na, tren istasyonunun bitişiğindeki kiliseye yöneldim.

Buraya daha önce hiç gelmemiştim ve mekânın ihtişamı beni biraz ürpertti. Sunak ertesi günkü törenler için hazırlanmış, mumlar onlarca pirinç kaidenin üstüne yerleştirilip yakılmıştı. Bir mum yakmak bir peni ücretliydi, ben de kutuya iki yarım peni atıp bir mum seçtim, ön sıranın ortasına yerleştirdim ve alevin birkaç saniye titreşip durulmasını seyrettim. Sert zemine diz çöktüm ve daha önce hiç ciddi ciddi yapmadığım bir şey yaptım: Dua ettim. *Lütfen Julian'ın ölmesine izin verme*, diye yakardım tanrıya. *Ve lütfen benim eşcinselliğime engel ol.* Bunun iki dua ettiğiniyse anca ayağa kalkıp uzaklaştığımda fark ettim, o yüzden geri dönüp ikinci bir mum yaktım ve bu bana bir peniye daha mal oldu.

Sıralarda aralıklı biçimde duran ve boşluğa bakan yirmi otuz kişi vardı, hepsi de yaşlıydı, onların yanından geçip ışığı yanan bir günah çıkarma kabini aradım. Bulunca içeri girdim, kapıyı arkamdan kapadım ve karanlıkta, ızgaranın kayarak açılmasını bekledim.

Izgara açılınca, "Beni affet peder çünkü günah işledim," dedim ve bir vücut kokusu, öyle bir güçle üstüme doğru geldi ki geri gidip başımı duvara tosladım. "Son günah çıkarmamın üstünden üç hafta geçti."

Öteki taraftaki epey yaşlı ses, "Kaç yaşındasın oğlum?" diye sordu.

"On dört," dedim. "Önümüzdeki ay on beş olacağım."

"On dört yaşındaki çocukların günah çıkarmaya üç haftada birden daha sık gelmeleri gerekir," dedi. "Ben bilirim sizin nasıl olduğunuzu. Günün her dakikası yaramazlık peşindesinizdir. İleride daha sık geleceğine söz verir misin?"

"Söz, peder."

"Aferin evladım. Şimdi, Tanrı'ya hangi günahlarını itiraf edeceksin?"

Sertçe yutkundum. Yedi sene önceki ilk komünyonumdan beri nispeten düzenli biçimde günah çıkarmaya gitmekteydim ama bir defa bile gerçeği söylememiştim. Herkes gibi ben de sıradan ve edepli günahlardan bir derleme uydurup üstünde pek düşünmeden çarçabuk dillendirir, sonra da zorunlu ceza olarak on kere Selam Ey Meryem duası, bir de Gerçek Dua'yı okumayı kabul ederdim. Fakat bugün dürüst olacağıma dair kendime söz vermiştim. Her şeyi itiraf edecektim ve Tanrı benim yanımdaysa Tanrı gerçekten varsa ve içten tövbe eden insanları affedi-

yorsa o zaman suçumu kabul edip Julian'ı daha fazla zarar görmeden azat ederdi.

"Peder, son bir ayda semtteki bir dükkândan altı defa şekerleme çaldım."

Rahip hayret içinde, "Aziz Tanrım," dedi. "Neden yaptın bunu?"

"Çünkü seviyorum şekerlemeleri," dedim. "Ve param yetmiyor."

"Eh, bir mantığı varmış galiba. Peki söyle bakalım, nasıl çaldın?"

"Tezgâhın başında yaşlı bir kadın duruyor," dedim. "Oracıkta oturup gazetesini okuyor, başka bir şey de yapmıyor. O fark etmeden bir şeyleri almak kolay."

"Korkunç bir günah bu," dedi rahip. "Bunlar o muhterem kadının muhtemelen geçim kaynağıdır, biliyorsun, değil mi?"

"Biliyorum, peder."

"Bir daha böyle bir şey yapmayacağına söz verir misin?"

"Söz, peder."

"Peki madem. Aferin evladım. Başka?"

"Evet peder," dedim. "Okulumuzda pek sevmediğim bir rahip var ve içimden ona 'malafat' diyorum."

"Ney *ney*?"

"Malafat."

"Peki o ne demekmiş öyle Tanrı aşkına?"

"Bilmiyor musunuz peder?" diye sordum.

"Bilsem sorar mıydım?"

Sertçe yutkundum. "Bir diğer deyişle... *şey* işte."

"Ne şeyi? Nasıl bir şeymiş o? Ne tarz bir şey?"

"*Şey*, peder."

"Anlamıyorum ki ne dediğini."

Eğilip ızgaranın içine fısıldadım. "Penis, peder."

"Aziz Tanrım," dedi yine. "Doğru mu duydum?"

"Penis dediğimi sandıysanız evet, doğru duydunuz peder."

"Eh, öyle sanmıştım ben de. Peki nasıl bir sebeple okulundaki rahibe penis dersin ki? Adam nasıl penis olabilir? Erkekler penis olamazlar, ancak erkek olabilirler. Hiç mantıklı gelmiyor bana."

"Özür dilerim peder. İşte bu yüzden itiraf ediyorum ya ben de."

"Eh, bu her neyse yapmayı bırak. Adama asıl ismiyle hitap et, biraz saygı göster. O eminim sizin okulda bütün çocuklara düzgün davranıyordur."

"Davranmıyor, peder. Çok fena birisi, sürekli dövüyor bizi. Geçen sene bir çocuk sınıfta çok gürültülü hapşırdı diye hastanelik etti onu."

"Umurumda değil. Ona ismiyle hitap edeceksin, doğru düzgün, yoksa af yok sana, anladın mı?"

"Anladım peder."

"Oldu o zaman. Sormaya neredeyse korkuyorum ama başka bir şey var mı?"

"Var peder."

"Anlat bakalım. Ben de sıkı sıkı tutunayım sandalyeme."

"Biraz hassas bir şey peder."

"Günah çıkarmak da o işe yarar zaten oğlum," dedi adam. "Tasalanma, sen benimle konuşmuyorsun, Tanrı'yla konuşuyorsun. O her şeyi görür, her şeyi duyar. Ondan sır saklayamazsın."

"O zaman söylemem şart mı peder?" diye sordum. "Zaten bilmiyor mu?"

"Biliyor. Ama dışından söylemeni istiyor. Sadece netleştirmek amacıyla."

Derin nefes aldım. Bu itiraf uzun süredir bekliyordu ama artık zamanı gelmişti. "Ben galiba biraz acayibim peder," dedim. "Bizim sınıftaki diğer çocuklar hep kızlardan bahsediyorlar ama ben kızları hiç düşünmüyorum, sadece oğlanları düşünüyorum ve onlara türlü türlü pis şey yapmayı düşünüyorum, mesela üstlerini çıkarıp her taraflarını öpmek gibi, şeyleriyle oynamak gibi ve bir çocuk var, en yakın arkadaşım, yanımdaki yatakta uyuyor, kendime hâkim olamıyorum, sürekli onu düşünüyorum, bazen o uyurken pijamamın altını çıkarıp kendimi şöyle bir okşuyorum ve yatağı feci hâlde batırıyorum ama onu yaptıktan sonra bile uyuyabileceğimi sanırken başka çocukları düşünmeye başlıyorum, onlara yapmak istediğim onca şeyi düşünüyorum ve peder, saksonun ne demek olduğunu biliyor musunuz çünkü hoşlandığım çocuklar hakkında

hikâyeler yazmaya başladım, özellikle de arkadaşım Julian hakkında ve bunun gibi sözcükler kullanmaya başladım, sonra..."

Karşımdan muazzam bir çatırtı geldi ve ürkerek yukarı baktım. Rahibin karanlıktaki gölgesi yok olmuştu ve yerini tepeden içeri dolan bir ışık huzmesi almıştı.

Işığın kaynağına bakarak, "Tanrım, sen misin?" dedim. "Benim, Cyril."

Günah çıkarma kabininin dışında bağrışmalar duydum ve kapıyı açıp dışarıya göz attım. Rahip, kabininden dışarı düşmüştü, göğsünü tutarak yere uzanmıştı. En az seksen yaşında olmalıydı; cemaatinden insanlar başına üşüşmüş, bağırarak yardım istiyorlardı, adamın yüzü morarmaktaydı artık. Yerdeki karolardan biri, adamın başının yanında iki parçaya ayrılmıştı.

Ağzım hayretten açık kalırken ona baktım ve rahip, boğumlu parmaklarından birini ağır ağır kaldırıp bana doğrulttu. Dudakları aralandı ve salyası çenesinden aşağı akarken dişlerinin ne kadar sarı olduğunu gördüm.

Ona doğru eğildim ve nefesinin kokusuna aldırış etmemeye çalışarak, "Affedildim mi peder?" diye sordum. "Günahlarım affedildi mi?"

Gözleri arkaya doğru döndü, bütün vücudu gerim gerim gerildi, adam kükrer gibi bir ses çıkardı... ve gitti.

Yerde diz çökmüş, rahibin başını tutmakta olan yaşlıca bir adam, "Tanrım bize selamet ver, peder öldü," dedi.

"Sizce beni affetmiş midir?" diye sordum. "Göçmeden önce yani?"

"Affetmiştir eminim," dedi adam ve şimdi benim elimi tutunca rahibin başının mermer zemine biraz sertçe düşmesine izin vermiş oldu, çıkan takırtı kilisede yankılandı. "Ve bu dünyadaki son ameliyle Tanrı'nın merhametini yaydığını bilse mutlu da olurdu."

"Teşekkür ederim," dedim, böylece neşelendiğimi hissettim. Ambulans görevlileri içeri girerken ben de kiliseden ayrıldım. Fevkalade güneşli bir gündü ve açıkçası içimde tuttuğum hislerin yakın bir zamanda kaybolup gitmeyeceğini bilsem de affedildiğimi hissediyordum.

Ertesi sabah, Julian'ın bulunduğu haberiyle uyandım. Bir grup Özel Şube ajanı bazı ipuçlarını takip edip Cavan'daki bir çiftlik evine girmiş

ve kaçıranlardan üçü dışarıda uyurken Julian'ı bir tuvalete kilitlenmiş hâlde bulmuşlardı. Bunlardan biri, çıkan arbedede öldürülmüş, diğer ikisi tutuklanmıştı. Bir ayak parmağı, bir el parmağı, bir de kulağı eksik olsa da kalanı hâlâ yerli yerinde duran Julian, tedavi için hastaneye götürülmüştü.

Dindar tarafı daha kuvvetli biri olsaydım, Tanrı'nın dualarıma cevap verdiğine inanabilirdim ama gerçek şuydu ki uyumadan önce birkaç günah daha işlemiştim bile, o yüzden bunu polis gücünün başarılı dedektifliğine bağladım. En uygun açıklama bu gibime geldi.

~1966~

Sürüngen Evi

Yumuşak Yastıklar Gibi

Sıkı rutin, insanı bazen bunaltacak kadar tekrar etse de tuhaftır ki bunun aşinalığını rahatlatıcı buluyordum. Alarmım her sabah tam altıda çalar, ben de hafif bir mastürbasyondan sonra çeyrek geçe kalkardım. Ortak banyonun kuyruğunda ilk sırada yer aldığınızda suyun soğuma riski olmuyordu; ben üstüm çıplak, belime de havlu sarılı hâlde dışarı çıktığımda, yan odamda kalan genç muhasebeci Albert Thatcher, Y şeklindeki külotu ve uykulu yüzüyle karşımda olurdu; bu da güne başlamak için o kadar da nahoş bir tarz değildi. Albert'la birlikte bir yılı aşkın süredir Chatham Sokağı'nda, Bayan Hogan adlı yaşlı bir dulun evinde kiracıydık, birkaç hafta arayla taşınmıştık ve genelde epey iyi anlaşıyorduk. Apartman biraz garip bir tasarıma sahipti. Dairelerden biri otuz sene önce Bayan Hogan'ın rahmetli kocası tarafından, dışarıya kiralanmak üzere satın alınmış ve adamın ölümünden sonra üst katta iki yatak odası oluşturulacak şekilde bölme duvar yapılmıştı. Bununla birlikte tamamen dilsiz Bayan Hogan ile tamamen kör olan oğlu Henry bitişik dairede yaşıyor ve engellerine rağmen eve giriş çıkışlarımızı istihbarat teşkilatı kadar etkin şekilde denetliyorlardı. Bu ikili, yapışık ikizler gibi, asla birbirinden ayrı görülmüyorlardı; Henry sürekli annesinin kolunda geziyor, Bayan Hogan da onu her sabah kilise ayinine götürüp getiriyor, akşamları da sokakta yürüyüşe çıkarıyordu.

Nadiren üst kata çıkıp kâh ödeme tarihi geçmiş kirayı almaya kâh Bayan Hogan'ın beş tanesini iki peniye ütülediği gömlekleri getirmeye geldiklerinde; sağır olan, köre rehberlik ederken dört ayağın merdiveni yavaşça çıktığını duyardık ve hiçbir şeye ilgisi yokmuş gibi duran Henry, müzmin işgüzar annesinin cevap beklediği soruları sorardı.

Bir keresinde normal muhabbetlerden biri esnasında, "Annem diyor ki geçen salı üst kattan tuhaf sesler gelmiş," dedi, o sırada Bayan Hogan da öfkeyle başını salladı ve oturma odasında marihuana bitkileri yetiştiriyor muyuz veya yataklarımızda fahişeler uyuyor mu merakıyla boynunu uzatıp baktı. "Annem tuhaf seslerden hoşlanmaz. Çok huzursuz, tarumar eder onu öyle sesler."

"Bizden gelmiş olamaz," diye yanıtladım. "Geçen salı sinemaya gittim, Steve McQueen'in *Macera Gemisi* filmine, Albert da Dundrum'daki Astor Salonu'nda danstaydı."

"Annem seslerden uyku tutmadığını söyledi," diye direten Henry'nin gözleri, dünyayı tekrar görebilmesini sağlayabilecek bir şeye tutunmaya çalışır gibi, başını arkasına doğru döndü. "Annem uykusunun kaçırılmasından hoşlanmaz. Annemin uyuması gerekir."

O sırada kanepede uzanmış, *Gugukkuşu*'nu okumakta olan Albert, "Peki senin uykun kaçtı mı Henry?" diye sorunca talihsiz genç adam şaşkınlıkla havaya sıçradı ve başını sese çevirdi. Belki de odada başka biri olduğundan haberi yoktu.

Henry onu kötü evlat olmakla suçlamışız gibi alınarak, "Annem uyanınca ben de uyanıyorum," diye yanıtladı. "Basurdan mustarip. Hastalık azınca ikimiz de hiç uyuyamıyoruz."

Söz konusu sesler büyük ihtimalle benimle hiç alakası olmayan, Albert'ın çıkardığı bir gürültüydü; zira çapkın sayılabilecek Albert, eve biraz "aganigi magani, bum bum, çat çat, çaktın köfteyi" diye tarif ettiği işler için kız getirmediği hafta olmazdı pek ve bunlar bana işkence gibi gelirdi çünkü Albert'ın yatağının başı benim duvarın öteki tarafına gevşekçe tutturulmuştu, yani ne zaman bir kızı becerse bitmek bilmeyen bir çarpma sesi beni uykusuz bırakırdı, tıpkı Bayan Hogan'ın basuru yüzünden uykusunun kaçışı gibi. Albert'tan biraz da hoşlanıyordum ve bu da durumu kötüleştiriyordu ama her şeyden çok her gün birbirimize yakın oluşumuzla ilgiliydi bu, çünkü Albert pek yakışıklı sayılmazdı.

Daireden her sabah yedi buçukta çıkıp Marlborough Sokağı'ndaki Eğitim Bakanlığı'na doğru gider, yolda sadece bir fincan çay, bir de meyveli kek almak için durur ve genellikle sekizi çeyrek geçe birinci

kattaki masamda olurdum. Neredeyse üç senedir –Belvedere Koleji'ni görkemli bir vasatlıkla ardımda bıraktığımdan beri– burada çalışıyordum; bunu da kısmen, üvey babamın üçüncü ve artık ayrı yaşadığı eşi –benim kendisinden bu şekilde bahsetmem gerektiğine karar vermiştik– Angela'nın torpiline borçluydum; Angela, Charles'la evlenip kanun gereği emekliye ayrılmadan önce bakanlığın önemli yüzleri arasındaydı.

Düğünlerinin üzerinden bir yıl bile geçmemişken Charles, karakterine aykırı bir cömertlikle, beni de iki haftalığına onların Güney Fransa'daki tatillerine katılmaya davet ettiğinde bu çiftin ilişkisi kötü sonlanmıştı. Angela'yla geziden önce yalnızca bir kez karşılaşmıştım ama Nice'e vardığımız andan itibaren gayet iyi anlaşmıştık; hatta aramız o kadar iyiydi ki bir sabah uyandığımda onu anadan üryan, benim yatağıma çıkıp yanıma gelirken bulmuştum, ben de çıplak olduğum için olay tam bir farsa döndü. Ben şaşkınlıkla bağırmış, kapının açıldığını duyunca da aceleyle gardıroba dalıp oraya sığınmıştım, ta ki Charles kapıları açıp beni sinmiş hâlde bulana dek.

Ben gardırobun köşesinde kıvrılmış, ellerimle kasıklarımı hafifçe kapatırken Charles, en kuru sesiyle, "İşin komik tarafı, Cyril," demişti, "buraya geldiğimde ona götten giriyor olsaydın bile sana çok daha fazla saygı duyardım. Ama yok, sen asla yapmazsın bunu, değil mi? Sadece kaçıp saklanırsın. Gerçek bir Avery bunu asla yapmazdı."

Hiçbir şey söylememiştim ve bu onu daha da üzmüştü sanki, öfkesini hâlâ yatakta uzanan Angela'ya çevirmişti; örtü kadının beline kadar inmişti, memeleri meydandaydı. Bu senaryodan sıkılmış gibi görünen Angela, parmağını meme ucunun etrafında kaygısızca döndürürken bir yandan da detone ıslığıyla "You've Got to Hide Your Love Away"[29] çalıyordu. Anlatılmayacak kadar sıkıcı bir tartışma çıkmış, sonunda Dublin'e döndüklerinde yollarını ayırmış ve hızla boşanmak için Londra Mahkemeleri'ne başvurmuşlardı. (Charles böyle bir neticeyi öngörerek nikâhı tedbiren İngiltere'de yapmıştı. Nihayetinde, evlilik sicili parlak değildi.) Yalnız bu arada ben tembellik edip boş boş takılırken, Angela beni utandırdığı için eski müdürleriyle konuşup hakkımda övgüler

29 1965 çıkışlı *Help!* albümünde yer alan The Beatles şarkısı. [Ç.N.]

düzerek kabahatini telafi etmeye çalışmış. Telefon açıp beni görüşmeye davet etmişlerdi ki Angela bana haber vermeyi ihmal ettiğinden buna şaşırmıştım; memur olmak isteyip istemediğimi bir an bile düşünmemiş olsam da bir sabah kalktığımda kendimi tam anlamıyla bu işe girmiş hâlde buluvermiştim.

İş aşırı sıkıcıydı, iş arkadaşlarım da biraz sinir bozucuydu, günlerini kişisel ve siyasi dedikodularla geçiriyorlardı. Yüksek tavanlı, geniş bir ofiste çalışıyordum; bir duvarın ortasında eski tip, taştan bir şömine vardı, üstüne de bakanın gıdıları düzeltilmiş bir portresi asılmıştı. Dört köşeye birer masa konulmuştu, kullananların yüzü de odanın ortasına, güya toplantılar için konulmuş olmasına rağmen pek kullanılmayan masaya bakıyordu.

Sözde liderimiz Bayan Joyce'tu; bakanlık kırk beş sene önce, 1921'de kurulduğundan beri burada memur olarak çalışmaktaydı. Altmış üç yaşındaydı ve merhum üvey annem Maude gibi, iflah olmaz bir sigara tiryakisiydi; Amerika'dan yüzer yüzer getirttiği ve kapağında bir Siyam Kralı illüstrasyonu bulunan ahşap bir kutunun içinde, masasında tuttuğu Kırmızı Chesterfield'ları içerdi. Ofisimiz kişisel eşyalara pek uygun olmasa da Bayan Joyce bağımlılığını savunmak için arkasındaki duvara iki afiş asmıştı. İlkinde ince çizgili blazer ceket içine beyaz bluz giymiş ve hacimli kızıl saçları omuzlarına dökülen Rita Hayworth, "BÜTÜN DOSTLARIM BİLİR: BENİM MARKAM CHESTERFIELD" açıklamasını yaptığı bir ilanda bulunuyor ve sol elinde yanmayan bir sigara tutarken uzaklara, muhtemelen Frank Sinatra veya Dean Martin'in onları bekleyen erotik maceraların heyecanıyla kendilerini tatmin ettikleri yere doğru bakıyordu. Kenarlarından ufak ufak sökülmeye başlayan ve öznenin yüzünde belirgin bir ruj izi bulunan ikincisinde ise üstü sigara kutularıyla kaplı masasının başında duran bir Ronald Reagan portresi vardı, üçkâğıtçının ağzında bir Chesterfield fütursuzca sallanıyordu. "TÜM DOSTLARIMA CHESTERFIELD GÖNDERİYORUM. BİR TİRYAKİNİN YAŞAYABİLECEĞİ EN MUTLU NOEL BUDUR: AĞIZDA NAHOŞ BİR TAT BIRAKMAYAN, HAFİF İÇİMLİ CHESTERFIELD" yazılı afişte Reagan elbette Barry Goldwater ve

Richard Nixon gibilere bazı hediyeleri süslü kâğıtlarla paketlerken görülüyordu ki alıcıların da hediyeleri görünce gayet heyecanlandıklarından eminim.

Bayan Joyce sağımdaki köşede otururdu, yani odanın en iyi ışık alan yerinde; solumdaki köşedeyse Bayan Ambrosia vardı, yirmi beş yaş civarında, benimle aşırı saldırgan bir tavırla flörtleşerek ve pek bereketli cinsel başarılarını düzenli biçimde aktararak beni şoke etmekten keyif alan inanılmaz tembel, epey dalgın bir genç kadın. Yan cebinde genellikle en az beş erkek olurdu, barmenlerden dans salonu işletmecilerine, jokeylerden Rusya kraliyet tahtında hak talep edenlere; nemfomani temalı bir sirk gösterisindeymiş gibi bunlarla jonglörlük yapmaktan hiç utanmazdı. Her ay Bayan Ambrosia'nın masasında ağlarken bulunduğu, "kendisini mahvettiğini" ve artık hiçbir erkeğin onu istemeyeceğini iddia ettiği bir gün olurdu mutlaka ama çay vakti geldiğinde genellikle aniden doğrulur, hızla kadınlar tuvaletine gider ve rahatlamış bir yüzle geri döner, Jemima Teyze'sinin birkaç günlüğüne ziyarete geldiğini ve onu gördüğüne hiç bu kadar sevinmediğini anlatırdı. Bu da beni fena afallatırdı, hatta bir keresinde Jemima Teyze'sinin nerede yaşadığını da sormuştum çünkü o teyze her ay birkaç günlüğüne Dublin'e gelmeyi vazife edinmiş gibiydi. İş arkadaşlarım kahkahalara boğulmuştu ve Bayan Joyce kendisinin de bir zamanlar bir Jemima Teyze'si olduğunu ama son ziyaretine İkinci Dünya Savaşı sırasında geldiğini ve onu hiç mi hiç özlemediğini belirtmişti.

Grubumuzun son üyesi Bay Denby-Denby, tam karşımda otururdu ve gözlerimi kaldırdığımda onu çoğu kez kurbanının karnını en iyi nasıl deşebileceğine karar vermekte olan bir seri katilin keskin bakışlarıyla izlerken yakalardım. Ellili yaşlarının ortasında, biraz süslü püslü bir arkadaştı; renkli yelekler giyer ve bunlarla uyumlu papyonlar takar, konuşma ve davranış biçimlerinde geleneksel eşcinsel basmakalıbına uyardı, tabii böyle bir yönelimi asla itiraf da etmezdi. Kabarık model saçları, kusmuk sarısının tuhaf bir tonundaydı, hatta sarıdan da çok uçuk yeşildi, kaşlarıysa mısır sarısına yakındı. Bayan Ambrosia'nın Jemima Teyze'sinin ziyaretleriyle aynı sıklıkta, Bay Denby-Denby de işyerine

her zamankinden daha açık renkli, neredeyse parlak saçlarla gelir, üçümüz gülmemeye çalışarak kafasına uzun uzun bakar, o da bize cüretkâr bakışlarla karşılık verir, tek kelime etmemiz için bize meydan okurdu. Bir gün Blackrock ilçesinde bir Bayan Denby-Denby'nin varlığından ve 1930'ların ortalarından 40'ların sonlarına kadar akıllara ziyan bir düzenle ürettikleri bir ev dolusu Denby-Denby çocuğundan –tam dokuz tane! *Dokuz!*– söz ettiğinde neredeyse koltuğumdan düşüyordum. Onun bir kadınla çiftleşme ihtimali bile bana sürpriz olmuşken bunu en az dokuz –*dokuz!*– kez yapmış olması, neredeyse havsalamın almadığı bir bilgiydi.

O güzel bahar sabahında, güzel havaların geleceğini öngörüp yakın zamanda aldığım yeni ceketimi ilk kez görücüye çıkararak ofis kapısından içeri girdiğimde, koltuğunda dimdik oturan Bay Denby-Denby, "İşte geldi," dedi. "Yirmi bir yaşında ama bir kez dahi öpülmemiş. Bana kimi hatırlatıyorsunuz, biliyor musunuz Bay Avery? Botticelli'nin *Aziz Sebastian*'ını. Hiç gördünüz mü onu? Görmeniz lazım. Ya siz Bayan Joyce? Berlin Devlet Müzesi'nde asılıdır. Don paça durur, vücuduna oklar saplanmıştır. Fevkaladenin fevkindedir. Il Sodoma da daha önemsiz bir tablo yapmıştır ama ondan söz etmeyelim."

Ona ters ters baktım, o günkü ters bakışlarımın ilkiydi bu, sonra da masama oturdum, beni her sabah orada bekleyen *Irish Times* gazetesini açtım ve işimizle alakası olabilecek bir şey varsa bulmak için sayfaları çevirdim. Bakanlığa geldiğim ilk günden beri Bay Denby-Denby'nin varlığı beni huzursuz etmişti çünkü o, gerçek cinsel kimliğini benden daha derine gömmüş olmasına rağmen tarzıyla bunu pek de gizlemeyişi beni hem utandırıyor hem de kafamı karıştırıyordu.

Elini kalbine koyup fuşya yeleğinin üstünde titreterek sanki şehvetten bayılacakmışçasına, "Şu dudaklara bakın Bayan Joyce," diye devam etti. "Yumuşak yastıklar gibi. Bayan Ambrosia, yeterli parayı biriktirebilseniz Switzer's'tan satın almayı hayal ettiğiniz türden herhâlde."

Bayan Ambrosia, "Benim neden yastık ihtiyacım olsun Bay Denby-Denby?" diye sordu. "Başım çoğu zaman başka birinin başına yaslı durur."

"Yahu birileri hâkim olsun şuna!" diye haykırdı Bay Denby-Denby, ben de gözlerimi devirdim. Bitişik ofiste üç sessiz beyefendi vardı; Bay Westlicott Sr., oğlu Bay Weslicott ve torunu Bay Weslicott: Bizim aileyle aynı biçimde, birbirlerine resmiyetle –daima "Bay Westlicott" şeklinde– hitap eden bir aile üçlüsüydü bu ve ben de aralarından birinin emekli olmasını veya bir otobüs tarafından ezilmesini umuyordum ki oraya geçebileyim. Belki bir tanesi beni evlat edinebilirdi, ben de Bay Westlicott olurdum; ikinci kez evlat edinilmemin ilkinden daha başarılı olacağından emindim.

Bayan Joyce, "Az tatava, çok iş lütfen," diyerek (Kırmızı) Chesterfield'ını yaktı ama kimse buna aldırış etmedi.

Şimdi öne eğilen Bay Denby-Denby, "Ee, söyleyin bakalım Bay Avery," dedi; dirseklerini masaya koymuş, başını ellerinin arasında tutuyordu. "Bu hafta sonu ne yaramazlıklar yaptınız? Bugünlerde yakışıklı delikanlılar yerlerinde duramayınca nereye gidiyor?"

"Aslında arkadaşım Julian'la ragbi maçına gittik," diye yanıtladım ve haşin maskülenliğimi ortaya koymak için elimden geleni yaptım. "Pazar günü de evde oturup *Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi*'ni okudum."

"Aman, ben kitap okumuyorum," dedi Bay Denby-Denby ve ben sanki Ortadoğu sembolizmine veya trigonometrinin kökenine eksantrik bir ilgi duyduğumu belirtmişim gibi, elini havada hafifçe sallayıp yorumumu önemsemediğini anlattı.

Bayan Ambrosia, Bay Westlicott'lardan birinin onu duyma ve kabalığından ötürü şikâyet etme ihtimaline karşı sesini kısarak, "Ben de Edna O'Brien okuyorum," dedi. "Kadının işi gücü pis pis şeyler."

Dumanını dudaklarından kusursuz bir "O" şeklinde üfleyen Bayan Joyce, "Aman Bakan duymasın," dedi. Bu halka, ışık armatürüne doğru yükselip yavaşça havaya karışırken ona uzun uzun bakmamak imkânsızdı; tabii aynı duman sonra da sinsice içimize girip ciğerlerimizi kirletti. "Yazar kadınlar hakkındaki fikirlerini biliyorsun. Onları müfredata sokmuyor."

"Okuyan kadınları da sevmiyor," dedi Bayan Ambrosia. "Okumak kadınlara fikirler veriyormuş, öyle dedi bana."

Başını öfkeyle sallayan Bayan Joyce. "Veriyor hakikaten," dedi. "Bu konuda Bakan'a tamamen katılıyorum. Cahil kalmama izin verilseydi hayatım çok daha kolay olurdu ama babacığım okuma yazma öğrenmem için ısrar etti. Çok modern adamdı babacığım."

Bay Denby-Denby heyecanla ellerini havaya kaldırarak, "Ben *hayranım* Edna O'Brien'a," diye ilan etti. "Mutlu bir evliliğim olmasaydı o kadının vücudunda yıllar boyu kaybolabilirdim. Tanrı şahidimdir ki bu kıyılar daha güzel bir kadın yetiştirmemiştir."

Suratını asan Bayan Joyce, "Kocasını terk etti, biliyorsun," dedi. "Seviyeli insanlar yapar mı hiç böyle şey?"

"O adama çok bile," dedi Bayan Ambrosia. "Ben de bir gün kocamı terk edeceğim. İkinci evliliğimin ilkinden daha başarılı olacağını hissetmişimdir hep."

"Eh, bence skandal bir şey bu," dedi Bayan Joyce. "Üstelik iki çocuğu varken."

"Edna O'Brien'a her bakışımda," diye devam etti Denby-Denby, "karşısına çıkan her erkeği dizlerinin üstüne yatırıp kendisine doğru düzgün saygı gösterene kadar poposuna şaplak atmak istiyormuş gibime geliyor. Ah, o mermer avucun altındaki çıplak kıç olmak vardı!"

Bayan Ambrosia çayını ağzından biraz püskürttü, hatta Bayan Joyce bile yüzünde gülüşe yakın bir ifadenin belirmesine izin verdi.

Biraz sonra bu fikirleri zihninden çıkarmak için başını şöyle bir silkeleyen Bay Denby-Denby, "Aman, her neyse," dedi. "Bize hafta sonunuzu anlatıyordunuz Bay Avery. Lütfen tamamının ragbi ve James Joyce'la geçtiğini söylemeyin bana."

"İsterseniz bir şey uydurabilirim," dedim ve gazetemi bırakıp ona baktım.

"Uydurun bakalım. O zihninizde nasıl menfur fanteziler döndüğünü bilmeyi çok isterim. Çingeneler bile utanırdı kesin."

Burada haklıydı. Beni geceleri uykusuz bırakan fantezilerden herhangi birini ona anlatsaydım iki kadın fenalık geçirebilir, Denby-Denby ise şehvet içinde odanın karşısından üstüme atılabilirdi. Yapmak istedi-

ğim şeyleri son anlatışımda bir rahip öldürmüştüm sonuçta ve ellerime daha fazla kan bulaşmasını hiç istemezdim.

"Ben yirmi bir yaşındayken," diye devam eden papağan kılıklı adam, şömineye bakıp ancak hülyalı bakış denebilecek bir şeye kalkıştı, "haftanın her gecesi şehir dışına çıkardım. Ben etraftayken Dublin'deki hiçbir kız güvende değildi."

Ona benim yüzümdekini yansıtan bir ifadeyle dönen Bayan Ambrosia, "Gerçekten mi?" diye sordu.

"Yani aklınızdan geçeni biliyorum küçükhanım," dedi Bay Denby-Denby. "Şimdi bana bakınca, hayatının güzündeki bu hafif toplu ama harikulade sarı saçlara sahip adamın, akranı kızlara nasıl çekici gelmiş olabileceğini merak ediyorsunuzdur ama sizi temin ederim ki gençliğimi görmüş olsaydınız, tam bir delifişektim ben. Pek çok kız talipti bana. Dublin ahalisi Desmond Denby-Denby'nin geldiğini görünce, *Kızlarınızı eve kilitleyin*, derdi. Ama o günler artık mazide kaldı tabii. Her yaşlanan kelebeğin yerini genç bir tırtıl alır. O genç tırtıl da sizsiniz Bay Avery. Ve koza evrenizin tadını çıkarmalısınız çünkü her şey çok yakında sona erecek."

Sohbeti sonlandırmayı umarak Bayan Joyce'a, "Bakan'ın bugün Dáil'a kaçta gitmesi gerekiyor?" diye sordum, o da ajandasını açtı, sigarasının külünü Monaco Prensesi Grace resimli kül tablasına silkerken parmağını sayfanın sol tarafında gezdirdi.

"On birde," dedi. "Ama bu sabah ona Bayan Ambrosia eşlik edecek, öyle ayarladım."

Bayan Ambrosia başını iki yana sallayıp, "Ben eşlik edemem," dedi.

"Nedenmiş?" diye sordu Bayan Joyce.

"Jemima Teyze."

"Ha," dedi Bayan Joyce; Bay Denby-Denby de gözlerini devirdi.

"Ben eşlik ederim," dedim. "Bugün hava güneşli. Ofisten çıkmaktan mutlu olurum."

Bayan Joyce omuz silkti. "Eh, kararın kesinse," dedi. "Ben kendim de giderdim ama işte, canım hiç istemiyor."

"Mükemmel," dedim gülümseyerek. Bakan'a eşlik ederek Dáil'a gitmenin avantajı, Leinster Evi'ne bakanlık arabasıyla gitmekti; orada

da onu sıkı dostlarıyla yalnız bırakıp öğleden sonra şekerlemesi için odasına girdiği dakikaya kadar bekler, ardından da dışarı çıkıp doğrudan sinemaya gider, üstüne Julian'la Palace Bar'da veya Kehoe's'ta bir iki bira içerdim. Mükemmel bir gün.

Gerçekten de iş yapılıyor olabilecek, birkaç dakikalık ender sessizliklerden birinde, "Sanırım şunu belirtmem lazım," dedi Bayan Ambrosia. "Bir Yahudi'yle ilişki yaşamayı ciddi ciddi düşünüyorum."

Bunu söylediğinde fincanımdaki çaydan bir yudum almaktaydım ve neredeyse masama püskürtecektim. Bayan Joyce gözlerini semaya çevirdi, başını iki yana salladı, "Azizler bize mukayyet olsun," dedi, Bay Denby-Denby ise sadece elini çırptı, "Harika haber Bayan Ambrosia, ufak bir Yahudi çocuktan daha nefis bir şey yoktur," dedi. "Adı ne peki? Anshel? Daniel? Eli?"

"Peadar," dedi Bayan Ambrosia. "Peadar O'Múrchú."

"Deme be," diye yanıtladı Bay Denby-Denby. "İsme bak, Adolf Hitler kadar Yahudi'ymiş."

"Aa, ne ayıp ama!" diye haykıran Bayan Joyce, elini masasına vurdu. "Çok ayıp Bay Denby-Denby!"

Bay Denby-Denby ise hiç de suçlu görünmeksizin, "E doğru ama, değil mi?" deyip tekrar Bayan Ambrosia'ya döndü. "Şu adamı anlatsana bize şekerim. Ne iş yapar, nerede yaşar, neye benzer, kimlerdendir?"

"Muhasebeci," dedi Bayan Ambrosia.

"Tabii öyledir," diyen Bay Denby-Denby, elini havada hafifçe savurdu. "Onu tahmin edebilirdim zaten. *Hepsi* muhasebeci. Veya mücevherci. Veya tefeci."

"Annesiyle birlikte Dorset Sokağı'nın orada yaşıyor. Uzun da değil, kısa da ama çok güzel kıvırcık siyah saçları var, çok da güzel öpüşüyor."

"Şahaneymiş valla. Bence ilişkinizi ilerletin Bayan Ambrosia. Hatta fotoğraflar çekip getirin de gösterin hepimize. Aşağı kısmı büyük müdür sizce? Kesilmiştir tabii ama onun kabahati değil. Annesi babası çocuklarını daha söz hakkı olmadan sakatlıyor işte."

Sesini yükselten Bayan Joyce, "Aa ama kantarın topuzu kaçtı artık,"

dedi. "Bu ofisteki konuşma adabını bilmemiz lazım, gerçekten yani. Bakan gelip bizi duysa..."

"Hepimizin Bayan Ambrosia için endişelendiğini ve onu doğru yola sevk etmeyi umduğumuzu görürdü," dedi Bay Denby-Denby. "Siz ne düşünüyorsunuz Bay Avery, Bayan Ambrosia bu kıvırcık saçlı Yahudi siyle cinsî ilişkilere girse mi? Büyük bir dalga her şeyi değiştirir tabii, katılmaz mısınız?"

"Gerçekten umurumda değil," dedim ve yüzümün nasıl kızardığını kimse göremesin diye ayağa kalkıp kapıya doğru gittim. "Şimdi müsaadenizle, birazdan dönerim."

"Nereye gittiğini sanıyorsun?" diye sordu Bayan Joyce. "Geleli daha on dakika oldu."

"İhtiyaç molası," dedim ve koridora çıkıp gözden kayboldum, erkekler tuvaletine girdim, neyse ki içerisi boştu ve kabinlerden birine girip pantolonumu indirdim, kendimi dikkatle inceledim. İsilik şükürler olsun ki geçmiş sayılırdı. Kızarıklık azalmış, kaşıntı nihayet geçmişti. Doktorun verdiği krem çok etkili olmuştu. (Doktor yüzünü apış arama gömerken, *Pis kızlara dikkat etmelisin*, demiş ve gevşek penisimi rezil rezil durduğu yerden kurşunkalemiyle kaldırmıştı. *Dublin pis kızlarla doludur. Nefsine hâkim olamıyorsan kendine şöyle güzel, temiz bir Katolik eş bul.*) Sifonu çektim, tekrar dışarı çıkıp ellerimi yıkadım ve lavabolardan birinin yanında Bay Denby-Denby duruyordu, kollarını kavuşturmuştu ve bana yine ruhumun derinliklerini, yani benim bile çok sık ziyaret etmediğim bir yeri görebiliyormuş havası veren biçimde gülümsüyordu. Ona şöyle bir baktım, hiçbir şey söylemedim, sonra da musluğu öyle bir kuvvetle açtım ki ikimizin de üstüne su fışkırdı.

Hiçbir girizgâh yapmadan, "Ben seni cumartesi gecesi dışarılarda mı gördüm?" diye sordu.

"Anlamadım?"

"Cumartesi gecesi," diye tekrar etti. "Büyük Kanal'ın kıyısında yürüyüşe çıkmıştım ve yıllar içinde hakkında söylentiler duyduğum ufak bir mekânın yanından geçtim hasbelkader. Söylentiler de orasının bazı sapkınlıklara meyilli beyefendilerin uğrak yeri olduğu şeklindeydi."

Gözlerimi kaldırıp aynaya bakmaksızın, "Kastınızı anlamıyorum," dedim.

"Bayan Denby-Denby'nin ablası Baggot Sokağı'nda yaşıyor da," diye devam etti. "Ben de ona emekli maaşını bırakmaya gidiyordum. Zavallıcık evden çıkamıyor artık. *Eklem iltihabı*," diye eklerken anlaşılmaz bir nedenle sadece ağzını oynatarak, ses çıkarmadan iletti rahatsızlığın ismini. "Aramızda."

"Yani, kimi gördünüz bilmiyorum ama ben olmadığım kesin. Ben cumartesi gecesi arkadaşım Julian'la dışarıdaydım. Söylemiştim zaten."

"Hayır, onunla *öğleden sonra* ragbi maçına gittiğini ama akşamı evde kitap okuyarak geçirdiğini söylemiştin. Ben spor etkinlikleri hakkında hemen hiçbir şey bilmem ama karanlıkta yapılmadıklarını bilirim. Başka şeyler yapılır karanlıkta."

"Pardon, evet," dedim, telaşlanmaya başlıyordum. "Öyle demek istemiştim. Evde *Finneganın Vahi*'nı okuyordum."

"*Sanatçının Portresi* demiştin önceden. Kafandan kitap uyduracaksan Cyril, bari aklı başında hiç kimsenin okumayacağı kitaplar uydurma. Hayır, seni gördüğümde neredeyse gece yarısıydı ve..."

"Baldızınızın emekli maaşını gece yarısı mı götürüyordunuz?" diye sordum.

"Çok geç yatar o. Uykusuzluktan mustariptir."

"Şey, beni biriyle karıştırıyorsunuz herhâlde," dedim ve arkasına geçmeye çalıştım ama Denby-Denby yolumu kapatırken Fred Astaire gibi bir sağa bir sola kaydı.

"Bay Denby-Denby, ne istiyorsunuz benden?" diye sordum. "Öğleden sonra Julian'la birlikte maça gittik, sonra da birkaç kadeh bir şeyler içtik. Ardından ben evime geçip bir iki saat kitap okudum."

Tereddüt ettim, bir sonraki lafı ağzımdan çıkarabileceğimden emin olamadım. Daha önce hiç dışımdan söylememiştim bunu. "Sonra da, madem o kadar merak ediyorsunuz, kız arkadaşımla yemeğe çıktık."

Eğlenir gibi bir suratla kaşlarını kaldırarak, "Neyinle *neyinle*?" diye sordu. "Kız arkadaşın ha? Bak ilk defa duyuyoruz bunu."

"Özel hayatımı işyerinde konuşmak hoşuma gitmiyor," dedim.

"Ee, adı neymiş şu kız arkadaşının?" diye sordu.

"Mary-Margaret Muffet," dedim.

"Rahibe mi?"

"Ben neden bir rahibeyle çıkayım ki?" diye sordum afallayıp.

Avuçlarını bana doğrultup, "Şaka yapıyorum," dedi ve lavanta kokusu yüzüme yüzüme vurdu. "Peki ayıptır sorması, küçükhanım Muffet neler yapar? Taburesinde oturmadığında yani. Veya senin üstünde."[30]

"İrlanda Bankası'nın College Green şubesinde döviz masası muavini."

"Ay, ihtişama bak. Bayan Denby-Denby de ilk tanıştığımızda Arnott's mağazasında çalışıyordu. Ben bundan iyisi olmaz sanıyordum ama sen sanki ticaretten çok bankacılığa göz dikmişsin. Tıpkı Bayan Gaskell'ın romanlarındaki kızkuruları gibisin valla. Tabii bu, işleri kolaylaştırmayacak, farkındasındır herhâlde."

"*Neyi* kolaylaştırmayacak?" diye sordum.

Omuz silkerek, "Hayatı," dedi. "Senin hayatını."

Artık gözlerinin içine bakarak, "Bıraksan da geçsem olmaz mı?" diye sordum.

"Böyle söylememin tek sebebi, ister inan ister inanma ama ben senin refahını önemsiyorum," dedi, kenara çekildi ve benim peşimden dışarı geldi. "Gördüğüm sendin Cyril, biliyorum bunu. Kendine has bir yürüyüşün var. Ve tek söylediğim, çok dikkatli olman lazım. Polisler canları biraz pervasızca zulmetmek isteyince baskın yaparlar oraya ve başın derde girerse, yani bu bakanlıktaki işinin ciddi tehlikeye gireceğini söylememe gerek yoktur. Bir de annenin neler diyeceğini düşün!"

"Annem yok benim," dedim ona ve otoparka açılan yan kapıdan dışarı çıktım; burada Bakan'ın yaklaştığını gördüm ve onu karşılamak için elimi kaldırdım. Arabada yola çıktığımızda arkama dönüp binanın ön kapısına baktım ve Bay Denby-Denby'nin beni acıklı bir yüzle seyrettiğini gördüm. Uzaktan bakılınca saçları hiç olmadığı kadar parlak görünüyor, batmaktaki gemileri güvenli yerlere yönlendiren işaret ışıklarını andırıyordu.

30 "Little Miss Muffet" isimli, kökleri 19. yüzyıla dayanan tekerlemenin ilk iki dizesine gönderme: *Little Miss Muffet/Sat on a tuffet*, yani "Küçükhanım Muffet/Oturur taburesinde." [Ç.N.]

Büyük Büzüşme

Mary-Margaret Muffet'la yeniden muhatap olduğumda şartlar ne romantikti ne de olumlu bir sonuç vadediyordu. Terwilliger diye bir *Sunday Press* muhabiri, devletin kuruluşundan beridir her hafta İrlanda'yı sarsmış polisiye olaylar hakkında yazılar yazmaktaydı ve Julian Woodbead'in kaçırılıp uzuvlarının kesilmesi üzerine de bir makale yazmak istiyordu; işin merkezinde bir çocuk olduğu için son yıllardaki en berbat suç buydu belki de. Muhabir, 1959'dan beri 'Joy'da cezalarını çeken iki suçluyu dışarıda bırakarak, olayda yer alan dört ana aktörün iletişim bilgilerine ulaşmıştı ama yalnızca Mary-Margaret'la ikimiz onunla konuşmaya müsaittik.

O günlerde Julian, son kız arkadaşı Suzi'yle Avrupa'yı gezmekteydi, o kızı da Carnaby Sokağı'nda Al Capone'un sevdiği tipte bir fötr şapka ararken tavlamıştı; pek süslü, sosyetik ama korkunç bir parçaydı kız. Onunla yalnızca bir kez karşılaşmıştık, Max ve Elizabeth'le bir hafta sonu geçirmek için Dublin'e döndüklerinde. Suzi sürekli tırnaklarını yemiş, rozbifi parça parça çiğneyip eciş bücüş kalıntılarını da yanında sırf bu amaçla taşıdığı şeffaf poşete tükürmüştü. Yutmadığını çünkü kendini mankenlik kariyerine fazlasıyla adadığı için midesine herhangi bir şey alma riskine giremediğini söylemişti bana.

Julian kendisinden beklenecek bir sırıtışla, "Orası pek de doğru değil," demiş ama ben onu duymazdan gelmiştim. Bunun yerine Suzi'ye Twiggy'yi tanıyıp tanımadığını sormuştum.

"Onun *ismi*," demişti, sanki dünyanın en cahil mahlukuymuşum gibi, "Lesley."

"Tamam da tanıyor musun onu?"

"Elbette tanıyorum. Birkaç kez birlikte çalıştık."

"Nasıl birisi?"

"Yani, hoş sayılır işte. Ama fazla iyi kalpli, o yüzden bu sektörde uzun bir kariyeri olamaz. İnan bana Cecil, seneye bu zamanlar kimse onun adını hatırlamayacak."

"Adım Cyril," dedim. "Peki ya Beatles? Onları da tanıyor musun?"

Omuz silkerek, "John arkadaşım," diye yanıtladı. "Paul değil, artık değil yani, sebebini de biliyor. George da Julian'dan bir öncekiydi."

"Bir önceki *neydi*?" diye sordum.

"Sikiştiği işte," diyen Julian, kız arkadaşının yemeğinin tiksinç artıklarını alıp önümüzdeki masaya koydu. "İnanabiliyor musun? Benden hemen önce George Harrison girmiş içeri!"

Kusmamaya çalıştım.

Suzi ilgisiz bir tavırla, "Hayır, başka biri daha vardı," dedi.

"Ne? Kim? Ondan sonra ben geldim sanıyordum."

"Hayır, yapamıyordun ya, unuttun mu?"

Julian biraz sırıtarak, "Ha doğru," dedi. "Unutmuşum."

"Yapamıyor muydun?" diye sordum merakla. "Niye ki?"

"Kasık biti," dedi omuz silkerek. "Tanrı bilir kimden kaptıysam. Sağlık raporum düzelene kadar Suzi bana hiç yaklaşmadı."

"Yaklaşmam tabii," dedi Suzi. "Ne zannettin sen beni?"

Julian'ın bitleri konusunu değiştirmek isteyip, "Peki ya Ringo?" diye sordum. "Onu nasıl buluyorsun?"

"Hiçbir şekilde bulmuyorum," diyen Suzi, yüzünün önünde gıcık bir sinek vızıldıyormuş gibi salladı elini. "Bulunası bir tarafı olduğundan da emin değilim. Yani bütün işi davul çalmak. Eğitimli maymunlar bile çalar."

Konuşma bir süre bu şekilde sürüp gitti; Suzi'nin Cilla Black, Mick Jagger, Terence Stamp, Kingsley Amis ve Canterbury Başpiskoposu hakkında sert görüşleri vardı ki dördü eski sevgilisiydi; gece gezmemizin sonunda kızdan öyle nefret etmiştim ki tanışmadan önce onu düşünmekten bile öyle nefret etmemiştim, üstelik bunun mümkün olabileceğini o geceden önce hiç düşünmezdim bile.

Bay Terwilliger telefon açtığında ona elbette bunların hiçbirini anlatmamış, sadece Julian'ın yurtdışında olduğunu ve ona ulaşılamayacağını söylemiştim. O da çok üzülmüş –sonuçta olayın starı Julian'dı– ve bunun aldığı ikinci kötü haber olduğunu söylemişti çünkü Julian'ın eski sevgilisi Bridget Simpson da müsait değildi.

"Bridget herhâlde Julian'ı unutmuştur zaten," dedim. "O zamandan beri Julian'la epey bir haşır neşir oldu."

"Aslında hayır," dedi muhabir. "Bayan Simpson öldü."

"Öldü mü?" dedim ve Bayan Ambrosia, Jemima Teyze'sinin geldiğini fark edince nasıl doğruluyorsa ben de öyle, aniden doğruldum. "Nasıl ölür? Yani nasıl öldü?"

"Sürücü kursundaki öğretmeni tarafından öldürüldü. Anlaşılan, Bayan Simpson adamın vitesiyle oynamayı reddetmiş, adam da arabayı Clontarf yakınlarında bir duvara vurmuş. Bayan Simpson çarpışma ânında ölmüş."

"Yüce İsa," dedim, nasıl tepki vereceğimi bilemedim. Bridget'ı pek sevmesem de yıllar önceki hâlini sevmemiştim. Sonu kötü olmuş gibiydi.

"Yani sadece siz ve Bayan Muffet kaldınız," dedi muhabir.

"Kim?" diye sordum.

"Mary-Margeret Muffet," dedi ve ismi bir kâğıttan okuduğunu anladım. "O sırada kız arkadaşınızmış, doğru mu?"

"Değildi!" diye haykırdım; bu itham beni Bridget'ın ölümünden bile fazla şok etmişti. "Kızı neredeyse tanımıyordum bile. Bridget'ın arkadaşıydı işte, o kadar. Birbirlerini nereden tanıdıklarını bile bilmiyorum. Dörtlü buluşma olsun diye gelmişti."

"Ya, peki," dedi adam. "Eh, benimle görüşmeyi kabul etti kendisi. Siz de aynı zamanda gelebilir misiniz acaba? Aranızda bir diyalog oluşturabilirsem daha mantıklı olur, mevzubahis günde olanlar yâd edilir, bilirsiniz işte. Yoksa Bayan Muffet onunla konuştuğumda bir şeyler anlatır, siz bambaşka bir şey anlatırsınız, okur da kime inanacağını şaşırır."

Bu röportajla bir ilgim olmasını istediğimden emin değildim ama zar zor hatırladığım Mary-Margaret'ın bütün ilgiyi üstüne çekmesi ve Julian hakkında ulusal basına iftira dolu açıklamalar yapması fikri de hoşuma gitmiyordu, bu yüzden onlarla buluşmayı kabul ettim. Anlaştığımız gün oraya vardığımda Mary-Margaret'la temkinli biçimde tokalaştım ama neyse ki 1959'daki o gün hakkında ortak anılarımız o kadar da farklı değildi. Terwilliger'a hatırladığımız her şeyi anlattık, gerçi Mary-Margaret olaya Brendan Behan'ın sürpriz dahlinden söz etmeye gönülsüzdü, sebebi de basitti: Adam hödüğün tekiydi ve Mary-Margaret

onun sözlerinin masum çocukların hasbelkader okuyabileceği bir gazetede tekrar edilmesini istemiyordu.

"Bewley's'i genelde sevmem," diyen Mary-Margaret, masadaki mendil kutusundan avuç dolusu mendil çekip kendisine bir şey bulaşma ihtimalini sıfırlamak için sandalyenin üstüne, poposunun altına yerleştirdi. Saçlarını başının arkasında topuz yapmıştı ve Meryem Lejyonu temsilcileri gibi giyinmiş olmasına rağmen bu tarz şeylerden hoşlanıyorsanız hoş sayılabileceği de inkâr edilemezdi. "Sandalyeler yapış yapış olabiliyor. Bence insanlar kırıntılarını döktükten sonra kızlar bunları temizlemiyor. Hiç bana göre değil."

"Ama güzel kahve yapıyorlar," dedim.

"Kahve içmem ben," dedi Mary-Margaret. "Kahve, Amerikalılar ve Protestanlar içindir. İrlanda halkının çay içmesi lazım. Sonuçta biz böyle yetiştirildik. Bana bir fincan Lyons çayı versen kâfi."

"Ben de ara sıra bir fincan Barry's çayına hayır demem."

"Yok, o Cork çayı. Ben sadece Dublin çayı içerim. Trende yolculuk yapmış bir şeyle riske giremem. Switzer's Kafe'de harika çay yapıyorlar. Hiç gittin mi oraya Cyril?"

"Hayır," diye itiraf ettim. "Neden, sen çok mu gidersin?"

"Her gün giderim," dedi ve gururla kocaman gülümsedi. "İrlanda Bankası College Green şubesinde çalışan bizler için orası çok uygun bir yer, ayrıca daha elit müşterileri var, bu da doğru düzgün bir görüntü veriyor. Bence banka müdürleri beni öyle alelade bir sokak kafesinde görseler hiç mutlu olmazlar."

"Peki," dedim. "Eh, harika görünüyorsun bu arada. Ama o gün ne deli bir gündü, değil mi? Julian'ın kaçırıldığı gün."

Sanki az önce biri mezarının üstünde yürümüşçesine ürpererek, "Çok rahatsız ediciydi," diye yanıtladı. "Sonra aylarca olay hakkında kâbuslar gördüm. Bir de vücut parçalarını göndermeye başladıklarında."

"Korkunçtu," diyerek hemfikir oldum.

"O nasıl sahi?" diye sordu. "Hâlâ irtibatta mısınız?"

"Evet, evet," dedim, süregelen yakınlığımızı hemen açık ettim. "En yakın arkadaşım hâlâ. Gayet de iyi, sorduğun için sağ ol. Şu an Avrupa'da

ama ara sıra kartpostallar gönderiyor bana. Dönünce görüşeceğiz. Bazen telefonlaşıyoruz da. Anne babasının telefonu var bende, bak." Adres defterimi çıkarıp W harfini karıştırdım ve Dartmouth Meydanı'nda bir zamanlar bana ait olan adresi gösterdim. "Onda da benim numaram var. Ulaşamayınca ev arkadaşıma mesaj bırakıyor, o da bana iletiyor."

Kaşlarını hafifçe çatan Mary-Margaret, "Sakin ol Cyril," dedi. "Öylesine sormuştum."

"Pardon," diye yanıtladım ve hevesimden biraz utandım.

"Atlattı yani?" diye sordu.

"Neyi?"

"Kaçırılmayı elbette."

"Evet, evet. Zaten öyle bir şeyi kafaya takacak biri değildi asla."

"Peki ama bir ayak parmağını, bir elinin parmağını, bir de kulağını kaybetmiş olması?"

"Hâlâ hepsinden de dokuzar tane var onda. Şey, yani dokuz kulağı yok tabii. Tek kulağı kaldı ama bazı insanlarda o kadar da yok sanırım."

Kaşlarını çatarak, "Kimde?" diye sordu. "Kimde o kadar da kulak yok?"

Düşündüm bunu. Aklıma kimse gelmedi. "Babasının da sadece bir kulağı var," dedim. "Hiç değilse öyle bir ortak yönleri var. Kaçırılma olayından birkaç ay önce IRA, babasının kulaklarından birini tabancayla vücudundan ayırmıştı."

"Berbat bir güruh bu IRA," dedi Mary-Margaret. "Umarım senin onlarla bir alakan yoktur Cyril Avery?"

Başımı hemen iki yana sallayıp, "Yok," dedim. "Öyle şeylere hiç ilgim yok. Siyasete hiç bulaşmıyorum."

"Topallıyordur herhâlde, değil mi?"

"Kim?"

"Julian. Dokuz ayak parmağı kaldı ya. Herhâlde topallıyordur?"

"Sanmıyorum," dedim ama emin de değildim. "Topallıyorsa da ben hiç fark etmedim. Açıkçası onu gerçekten rahatsız eden tek şey kulağı. Duyma yetisi, hâliyle mümkün olanın anca yarısı kadar ve Julian kulaksız biraz tuhaf duruyor ama saçını uzattı, başının sağ tarafını kaplayacak

şekilde uzattı, yani kimse pek fark etmiyor. Hâlâ da muhteşem görünüyor."

Mary-Margaret hafiften ürperdi. "İrlanda Bankası yöneticileri kimsenin saçlarını o kadar uzatmasına müsaade etmiyor," dedi. "Suçlamıyorum da onları. Bana biraz nonoş işi geliyor. Ayrıca ben iki kulaklı erkekleri tercih ediyorum. Tek kulak hiç bana göre değil."

Başımı salladım ve en yakındaki yangın çıkışı için kafeye göz gezdirdim; derken, bizden birkaç sandalye ötede, iki rahibin yanında oturmuş, Coca-Cola içip kuşüzümü dolgulu turta yiyen, öğrenci bir rahiple göz göze gelince dehşete kapıldım. Birkaç gece önce Metropole Sineması'nda *Her Devrin Adamı*'nı en arka sırada izlerken onunla yan yana oturmuştuk. Paltosunu kucağına koymuştu, ben de karanlıkta ona mastürbasyon yapmıştım. O geldikten sonra yayılan kokuysa epey ekşiydi ve insanlar dönüp bize dik dik bakmaya başlamışlardı, o yüzden tam da Richard Rich, Thomas More'a ihanet etmek üzere mahkeme kürsüsüne çıkarken oradan tüymemiz gerekmişti. Birbirimizi gördüğümüzde ikimiz de kıpkırmızı olduk ve yüzümüzü çevirdik.

"N'oldu sana?" diye sordu Mary-Margaret. "Yüzüne kan hücum etmiş."

"Biraz üşüttüm de," dedim ona. "Ateşim arada çıkıp düşüyor."

"Sakın bana mikrop bulaştırma," dedi. "Hiçbir hastalığa yakalanmak istemem. İşimi düşünmem lazım."

Kahvemden bir yudum alıp, "Bulaşıcı bir şey değil sanırım," dedim. "Bu arada Bridget'ı duyduğuma çok üzüldüm," dedim. "Çok üzülmüşsündür sen de."

"Yani," dedi net bir dille ve fincanını bırakıp gözlerimin içine baktı. "Öldüğünü duyunca elbette çok üzüldüm, ölüm şekli de çok sarsıcıymış ama açıkçası onunla bir süre önce bağlarımı koparmıştım."

"Ha, peki," dedim. "Aranız mı açılmıştı?"

"Çok farklı tiplerde insanlardık diyelim." Bir an tereddüt etse de sonra temkini elden bırakır gibi gözüktü. "Doğrusu, Cyril, Bridget Simpson hafifmeşrep bir şeydi ve ben artık o tarz birisinin yanında olmak istemedim. Kaç erkekle ilişkisi olduğunun hesabını şaşırmıştım artık.

Ona dedim ki, *Bridget*, dedim, *tavrını düzeltmezsen sonun feci olacak*, dedim ama dinlemedi beni. Hayatın tadını çıkarmak lazımmış ve ben çok tutucuymuşum, öyle dedi. Ben! Tutucuymuşum! Düşünebiliyor musun? Gülüp eğlenmek için yaşıyorum yahu ben. Neyse, Bridget evli erkeklere bulaşınca artık yeter dedim. Ağırlığımı koydum ve bu saçmalıklara devam ederse onunla hiçbir alakam kalmayacağını söyledim. Ondan sonra duyduğum ilk şey, Clonmel'de araba kazasında öldüğüydü."

"Ben Clontarf diye duymuştum."

"Eh, Clon'lardan biri işte. Cenazesine de gittim tabii, bir mum yaktım onun için. Zavallı annesine Bridget'ın hepimize büyük bir ders vermiş olmasıyla teselli bulmasını söyledim. Ders de şu ki hovarda hayatı yaşarsan korkunç bir ölüm bekleyebilirsin."

"Peki nasıl karşıladı bunu?"

"Zavallı kadın öyle yaslıydı ki tek kelime edemedi. Şok içinde bakakaldı bana. Kızını yetiştirirken hiç edep kazandıramadığı için kendisini suçluyordu muhtemelen."

"Belki de biraz düşüncesiz olduğunu düşünmüştür?" diye öne sürdüm.

"Yo, öyle düşünmedi bence," diyen Mary-Margaret, bu yorumla hayrete düşmüş gibiydi. "Kitab-ı Mukaddes'ini oku Cyril Avery. Her şey yazıyor orada."

Birkaç dakika sessizce oturduk, sonra öğrenci rahibin ayağa kalkıp kapıya doğru gittiğini, tüyerken bana da gergin gergin bakıverdiğini fark ettim. Bir an ona birazcık acıdım ve neredeyse hemen kendim için de aynı hisse kapıldım. Sonra acaba sinemaya gittiğine dair işaret mi veriyordu, öyleyse Bewley's Kafe'den en erken ne zaman çıkıp onun peşinden gidebilirim, diye düşündüm.

Mary-Margaret, "Sana bir şey sorabilir miyim Cyril?" dedi, ben de esnememeye çalışarak ona döndüm. Röportajdan sonra niye dosdoğru ofise dönüp tüm bunlardan kaçınmadığımı merak ettim.

"Sorabilirsin," dedim.

"Ayin için nereye gidiyorsun?"

"Ayin için nereye mi gidiyorum?"

"E yani, arkadaşında olmasa da senin iki kulağın var. Evet, ayin için nereye gidiyorsun?"

Şaşkınlıktan ağzım açık kaldı, yanıt bulmaya çalıştım, bulamayınca ağzımı kapadım. Açıkçası ayine gitmezdim hiç. Kiliseye son girişim yedi sene önce, kafamdan geçen bütün sapkın düşünceleri söyleyerek bir rahibi öldürdüğüm gündü.

"Ayin," diye tekrar edip zaman kazandım. "Yani sen ayinlere pek sık giden biri misin?"

"Öyleyim tabii," dedi ve kaşlarını öyle bir çattı ki alnı müzik porteleri gibi beş net çizgiye ayrıldı. "Ne sandın sen beni? Her gün Baggot Sokağı'na giderim. Orada harika ayin yapıyorlar. Sen hiç gittin mi Baggot Sokağı'ndaki kiliseye?"

"Hayır," dedim. "Hatırladığım kadarıyla gitmedim."

"Ay, bir ara gitmen lazım. Her şeyden önce, mekânın harika bir atmosferi var. Tütsü kokusuyla ceset kokusu karışınca nefes kesici oluyor."

"Şahaneymiş."

"Öyle. Peder de harika vaaz veriyor. Cehennem azabını dilinden düşürmeyen tipte biri ki bence İrlanda'nın şu anda ihtiyacı tam da bu. Bugünlerde her türlü insan var ortalıkta. Bankada habire görüyorum o tipleri. Trinity Koleji öğrencileri neredeyse çırılçıplak geziyor, elleri erkek arkadaşlarının kot pantolonlarının arkasında. Senin kot pantolonun yok, değil mi Cyril?"

"Var bir tane," dedim. "Ama biraz uzun geliyor. Çok sık giymiyorum."

"At onları. Hiçbir erkeğin kot pantolonla gezmemesi lazım. Tabii ben bütün dünyayı İrlanda Bankası'nın College Green şubesi döviz masasındaki yerimden görüyorum. Geçen hafta İngiltere'den bir kadın geldi, boşanmış, inanabiliyor musun? Hoşnutsuzluğumu açık açık belli ettim, onu da söyleyeyim. Sonra, daha dün, genç bir adam geldi, erkekten çok kıza benziyordu. Ay, bir konuşması vardı! Şu şeylerden biriydi tabii," diye ekleyip sağ elini bilekten büktü. "Ona hizmet vermeyi reddettim. Döviz alım satımı yapmak istiyorsa Müttefik İrlanda Bankası'na gidebileceğini söyledim. Orada bu tip kişilerin de ihtiyaçlarını karşılıyorlar. Çocuk öyle bir yaygara kopardı ki... Bana ne dedi, bilmek ister misin?"

"Pek sayılmaz," dedim.

Öne eğildi ve harfleri teker teker, sessizce söyleyip, "*K-a-l-t-a-k*," dedi. Ardından başını iki yana sallayıp uzaklara baktı. Biraz sonra, "Hâlâ atlatabilmiş değilim," diye ekledi. "Neyse, güvenlik görevlisinden onu dışarı atmasını istedim. Sonra n'aptı, biliyor musun?"

"Hayır," dedim. "Orada değildim sonuçta."

"Ağlamaya başladı! Kendi parasının da herkesinki kadar değerli olduğunu ve ikinci sınıf vatandaş muamelesi görmekten bıktığını söyledi. Ben de bana kalsa vatandaş bile olamayacağını söyledim. Tabii o an hepimiz ona gülmeye başladık, müşteriler bile güldü, o da acı dolu bir suratla banklardan birine oturdu, sanki kabahat *bizdeymiş* gibi! Bana sorarsan bütün nonoşları içeri tıkmaları lazım. Batı yakasındaki adalardan birine göndereceksin hepsini, bütün zararları birbirlerine olacak. Aman, neyse Cyril, ne diyorduk? Hah, sahi, ayine nereye gidiyorsun?"

Aklıma daha iyi bir cevap gelmediğinden, "Westland Row," dedim. Dublin kiliseleri arasında onaylayabileceği bir yer bulmaya çalışmadan önce de Mary-Margaret'ın önyargılarına yetişmekte epey zorlanıyordum zaten.

"Aa, çok güzel bina," dedi ve fazla uzun, fazla geniş veya isminde fazla harf olması gibi sebeplerle oraya kara çalmayarak beni şaşırttı. "İçinde harika bir taş işçiliği var. Orası da her yıl Kutsal Perşembe'de ziyaret ettiğim yedi kilise içindedir. Seni orada hiç gördüm mü acaba?"

"Her şey mümkün," dedim. "Ama çoğu şeyin ihtimali düşük."

"Öyle diyorsan öyledir, iyi bakalım," diye ekledi ve çayından bir yudum alıp yüzünü buruşturdu. Sanki çay bile ona komplo kuruyormuş gibi. "Neler yapıyorsun peki?"

"Pardon?"

"Bir yerlerde iyi bir işin vardır herhâlde?"

"Ha, evet," dedim ve Eğitim Bakanlığı'ndaki işimi anlattım; hemen gözleri parladı.

"Bak işte bu harika bir kariyer," dedi. "Neredeyse bankada çalışmak kadar iyi. Memurluktan zarar etmezsin. Bir kere, kovamazlar seni; zor zamanlar yaşansa da, sen hiç işe yaramasan da. Babam benim memur

olmamı istemişti hep ama ben, *Babacığım*, dedim, *ben bağımsız genç bir kadınım ve kendi işimi kendim bulacağım*, dedim ve İrlanda Bankası College Green şubesi döviz masasında işimi buldum da. Fakat ben hep memurluğun en güzel taraflarından birinin şu olduğunu düşündüm: İşe yirmi yaşında girip hayatının her gününü masa başında geçiriyorsun, sonra da ne olduğunu anlayamadan yaşlı bir adam oluveriyorsun, her şey arkanda kalmış oluyor, ölmekten başka işin kalmıyor. Bunda büyük bir güvence hissi olmalı."

Bu fikirle fanilik ve sefalet karışımı tuhaf bir hisse kapılarak, "Hiç de öyle düşünmemiştim aslında," dedim. "Ama haklısın galiba."

"Martin Amca'mın memur olduğunu söylemiş miydim sana?"

"Yok, hayır," dedim. "Ama tabii bu ikinci konuşmamız."

"Harika bir memurdu. Şahane de bir adamdı. Gerçi yanağı seğirirdi ve ben sağı solu seğiren adamları sevmem. Huzursuz eder beni."

"Hâlâ orada mı çalışıyor?" diye sordum. "Belki tanıyorumdur?"

"Hayır," dedi ve parmağıyla şakağını tıklattı. Neredeyse fısıltıyla, "Bunadı," dedi. "Kim olduğunu bile bazen hatırlamıyor. Son görüşümde beni Dorothy Lamour zannetti!" Sert bir kahkaha attı, etrafına baktı, keyif içinde başını iki yana salladı ve yüzü tekrar tiksinti ifadesiyle katılaştı. "Şuna bir bakar mısın?" dedi.

Baktığı yöne doğru döndüm ve Bewley's'in ortasındaki koridorda ilerleyen bir genç kız gördüm, elinden geldiğince az şey giyerek hava şartlarına meydan okuyan genç bir âfet. Kız geçerken mekândaki tüm erkeklerin gözleri onun arkasındaydı. En azından, neredeyse tüm erkeklerin...

Mary-Margaret dudak bükerek, "Genç kız gibi giyinmiş kart kadın," dedi. "Bu hiç bana göre değil."

"Çayın yanına kremalı kek ister misin?" diye sordum.

"Yok, sağ ol Cyril. Krema mideme yaramıyor."

"Peki." Saatime baktım ve tam yedi dakikadır kafede olduğumuzu gördüm ki bana yeterli geldi. "Evet, sanırım ben artık geri dönsem iyi olacak," dedim.

"Nereye döneceksin?"

"İşe," dedim.

"Bak sen," dedi. "Havai bey seni."

Ne demek istediğini hiç anlamadım. İşe dönmem gerekmesi o kadar da tuhaf bir şey gibi gelmemişti, saat daha üçtü sonuçta.

"Seni tekrar görmek güzeldi Mary-Margaret," diyerek elimi uzattım.

"Dur bir dakika bakalım, daha telefonumu vereceğim sana," dedi ve kâğıt kalem çıkarmak için elini çantasına attı.

"Neden?" diye sordum.

"Ama yani numaramı bilmezsen beni nasıl arayacaksın ki?"

Kaşlarımı çattım, neyi kastettiğini anlamadım. "Kusura bakma," dedim. "Seni aramamı mı istedin? Bana sormak istediğin bir şey mi vardı? Çünkü varsa biraz daha kalabilirim."

"Yok, konuşacak konuları bir sonraki sefere saklarız." Numarayı yazıp bana uzattı. "Sen beni ararsan öteki türlüsünden daha iyi olur. Ben erkekleri arayacak tipte biri olamam. Ama telefonun başında seni bekleyecek de değilim, yani o tarz bir fikre de kapılma. Telefonu babam açarsa Eğitim Bakanlığı'nda memur olduğunu söylersin, o zaman tasvip eder. Yoksa başından savar."

Elimdeki kâğıt parçasına uzun uzun baktım, ne diyeceğimi bilemedim. Tecrübe dünyamın tamamen dışında bir şeydi bu.

"Cumartesi öğleden sonra ara beni," dedi. "Cumartesi gecesi için planlar yaparız."

"Peki," dedim, kendimi nasıl bir şeyin içinde bulduğumdan emin olamasam da söz hakkım olmadığından emindim.

"Görmek istediğim bir film var," dedi. "Metropole'de oynuyor. *Her Devrin Adamı*."

"Ben izledim onu," dedim ama tam da Richard Rich akıl hocasına Galler için ihanet ederken salondan çıkmak zorunda kaldığımı çünkü elimi yıkayıp döl kokusundan arındırmam gerektiğini söylemedim.

"Eh, ben izlemedim," dedi. "Ve izlemek istiyorum."

"Bir sürü başka film var," dedim. "Sonra gazeteye bir göz atıp bakarım."

Öne eğilip bana sert gözlerle bakarak, "Ben *Her Devrin Adamı*'nı izlemek istiyorum," diye diretti.

"Öyle olsun," dedim ve IRA'nın Julian'a yaptığını Mary-Margaret'ın da bana yapmasına fırsat kalmadan ayaklandım. "O zaman cumartesi ararım seni."

"Saat dörtte. Bir dakika bile erken arama."

"Dörtte," dedim ve arkama dönüp kafeden dışarı yöneldim, gömleğim terden sırtıma yapışmaya başlamıştı bile. Güneşin altında işe dönüş yolunda yürürken durumu gözden geçirdim. Anlaşılan, hiç niyetim olmadan, hatta böyle bir şeyi hiç de istemeden kız arkadaş sahibi olmuştum. Üstelik kız arkadaşım Mary-Margaret Muffet'tı. Anlaşılan ben ona uyuyordum. Bu fikir beni bir yandan dehşete düşürüyordu çünkü kızların yanında nasıl davranılacağını hiç bilmiyordum, öğrenmeye ilgim ise o kadar bile değildi, öte yandan hayatımda büyük bir gelişmeydi bu çünkü tıpkı herkes gibi olabilirdim ve kimse benden şüphelenmezdi. Ve Tanrı'ya şükürler olsun ki ruhban okuluna gitmek zorunda kalmazdım; bir senedir aklımın bir köşesinde, tüm sorunlarımın çözümünü orası olarak görmeye başlamıştım.

Ofise döndüğümde iş arkadaşlarımın, Jacqueline Kennedy hakkında yaptıkları bitmek bilmeyen sohbeti duymazdan geldim ve oturup Julian'a uzun bir mektup yazmaya başladım; Bewley's Kafe'de çok güzel bir kıza âşık olduğumdan bahsettim. Kızı elimden geldiğince iltifatlarla tarif ettim ve son birkaç aydır her anlamda ilişkide olduğumuzu ima ettim. Cinsel yönden Julian kadar dağınık ifadeler kullanmak için her şeyi yaptım, mektubun sonunda da kız arkadaş sahibi olmakla ilgili tek sorunun etraftaki diğer kızlardan faydalanamamak olduğunu belirttim. *Ben bunu yapamam*, dedim. *Kızı fazla seviyorum. Tabii*, diye ekledim, *sırf diyetteyim diye menüye hiç bakmayacak da değilim.* Mektubu o Suzi şirretiyle birlikte kayağa gittikleri Salzburg'daki Western Union ofisi vasıtasıyla gönderdim ve merak duyup kısa sürede Dublin'e dönmesini umdum, böylece çifte randevulara çıkabilirdik, sonra belki kızlar arkadaş olur, kendi aralarında dikiş nakış, yemek tarifi falan filan konuşmak için bize kendi başımıza içmeye gitmemizi söylerlerdi ve böylece Julian'la baş başa kalırdık, olması gerektiği gibi.

Birkaç hafta içinde Mary-Margaret'la ikimiz kabul gören bir çift olmuştuk ve her pazar günü Mary-Margaret bana önümüzdeki hafta yapacağımız şeylerin listesini veriyordu. Salı ve perşembe günlerim boş olsa da diğer bütün akşamlar onunla olmalıydım; bu akşamların çoğunu da babası hem çikolata kaplı Brezilya fındığı yiyip hem de çikolata kaplı Brezilya fındıklarından bıktığını söyleyerek televizyon izlerken Mary-Margaret'la evin ön odasındaki kanepede oturarak geçiriyorduk.

Bir ay kadar sonra, aramızda henüz cinsel bir şey yaşanmadığı aklıma geldi ve bunu bir denemenin fena olmayabileceğine karar verdim. Sonuçta hiçbir kızla samimi olmamıştım ve denersem hoşuma gitme ihtimali de her zaman vardı. Bu yüzden bir gece babası yatmaya gittikten sonra eğildim ve hiç uyarmadan, dudaklarımı Mary-Margaret'ın dudaklarına bastırdım.

"Affedersin," dedi ve dehşet dolu bir yüzle kanepede geriye çekildi. "Sen n'aptığını sanıyorsun Cyril Avery?"

"Seni öpmeye çalışıyordum," dedim.

Başını yavaşça iki yana salladı ve bana sanki Karındeşen Jack olduğumu veya İşçi Partisi'ne üye olduğumu itiraf etmişim gibi baktı. "Bana bundan biraz daha saygılı olduğunu sanmıştım," dedi. "Bunca zamandır bir cinsel sapıkla çıktığımdan hiç haberim yoktu."

"Bence bu pek de doğru değil," dedim.

"Ee, başka nasıl tarif edersin ki kendini? Ben burada *Perry Mason*[31] izlemeye çalışırken senin en baştan beri bana tecavüz etmeyi planladığından bihaberdim."

"Hiç de öyle bir şey planlamıyordum," diye çıkıştım. "Öptüm sadece, o kadar. Sevgiliysek öpüşmemiz gerekmez mi? Bunda yanlış bir şey yok Mary-Margaret, değil mi?"

"Şey, belki öyledir," dedi, bunu bir düşündü. "Ama ileride hiç olmazsa edepli davran da önden bir sor. Anlık hareketler, romantizme en aykırı şeylerdir."

"Peki," dedim. "Ee, o zaman öpebilir miyim seni?"

31 1957-66 yıllarında CBS'de yayınlanan Amerikan drama dizisi. [Ç.N.]

Düşündü ve nihayet başını salladı. "Öpebilirsin," dedi. "Ama gözlerini de ağzını da kapalı tut mutlaka. Ellerini de bana hiç yaklaştırma, istemem. Dokunulmaya dayanamıyorum."

Söyleneni yaptım, dudaklarımı bir kez daha dudaklarına bastırdım ve müthiş bir aşk ilişkisinin tutkusuna kapılmışım gibi, Mary-Margaret'ın adını mırıldandım. O ise kanepede kaskatı durdu, hatta hâlâ televizyon izlediğini de anlayabiliyordum; Perry Mason o sırada tanık kürsüsündeki adamla sert bir atışma içindeydi. Bu dizginlenemez erotizmle geçen aşağı yukarı otuz saniye sonra geri çekildim.

"Harika öpüşüyorsun," dedim.

"Umarım bir geçmişim olduğunu ima etmiyorsundur," dedi.

"Hayır, sadece dudaklarının güzel olduğunu söylemek istedim."

Gözlerini kıstı, bunun da cinsel sapıklara göre bir laf olup olmadığına karar vermeye çalışıyor gibiydi. "Eh, bir gecelik bu kadarı yeter," dedi. "Kendimizi kaptırmak istemeyiz, değil mi?"

"Sen de haklısın." Pantolonumun apış arasına baktım. En ufak bir hareketlilik olmamıştı. Aksine, ancak Büyük Büzüşme denebilecek bir şey yaşanmıştı orada.

"Ayrıca bunun arkasının geleceğini de zannetme Cyril Avery," diye uyardı beni. "Bir erkeğe tutunmak için her şeyi yapacak kızlar olduğunu biliyorum ama bu hiç bana göre değil. Hem de hiç değil."

"Hiç sorun değil," dedim ve çok da ciddiydim.

Her Yerde Göz Hapsinde

İrlandalı olmanın da, yirmi bir yaşında olmanın da, erkeklerden hoşlanan bir erkek olmanın da zor olduğu zamanlardı. Aynı anda üçü birden olmaksa alavere dalavere konusunda belirli seviyede bir kabiliyet gerektiriyordu ancak ben bunların mizacıma ters olduğunu hissediyordum. Kendimi asla sahtekâr biri olarak görmemiştim, öyle hile hurdaya başvurabilecek biri olduğum fikrinden nefret ederdim ama hayatımın yapısını inceledikçe düzmece temellerini giderek daha iyi anlamaya başlıyordum. Hayatımın kalanını insanlara yalan söyleyerek geçireceğim inancı

bana fazlasıyla yük oldu ve bunlara kafa yordukça kendi canıma kıymayı ciddi ciddi düşündüm. Bıçaklar korkuttu, ilmikler dehşete düşürdü, silahlar panikletti ama iyi bir yüzücü olmadığımı biliyordum. Mesela, Howth Kalesi'ne gitsem, kendimi denize atsam akıntı beni hemen suyun altına alırdı ve kendimi kurtarmak için hiçbir şey yapamazdım. Bu her daim aklımın bir köşesinde bulunan bir ihtimaldi.

Az arkadaşım vardı ve Julian'la ilişkimi düşündüğümde bile aramızdaki bağın, benim takıntılı ve gizli aşkımdan öte pek bir şeye dayanmadığını kabul etmem gerekiyordu. Bu yakınlığı yıllar boyu kıskançlıkla korumuş ve beslemiş, benim irtibatta kalma azmim olmasaydı Julian'ın uzun yıllar önce kendi yoluna gitmiş olacağı gerçeğini yok saymıştım. Sözünü etmeye değecek bir ailem, kardeşlerim, kuzenlerim yoktu, öz annem ve öz babamın kim olduğu hakkında en ufak fikrim yoktu. Param çok azdı, Chatham Sokağı'ndaki daireden de nefret etmeye başlamıştım çünkü Albert Thatcher ciddi bir kız arkadaş edinmişti ve kız kalmaya geldiğinde sevişme sesleri tahrik edici olduğu kadar korkunçtu da. Kendime ait bir evim olmasını, tek bir anahtarla girilecek bir kapım olmasını çok istiyordum.

Çaresizlik içinde Charles'a başvurdum, daha iyi bir duruma gelebilmek için yüz sterlin borç istedim. Nassau Sokağı'ndaki bir dükkânın üstünde bir daire görmüştüm, Trinity Koleji'nin çimlerine bakıyordu ama kazandığım sefil maaşla orayı asla karşılayamazdım. Charles'a bu borçla orada iki yıl yaşarken para biriktirip kendime daha iyi bir hayat kurabileceğimi söyledim. Bu fikri ortaya attığımda Dun Laoghaire'deki yat kulübünde oturuyorduk, ıstakoz yiyip Moët and Chandon şampanyası içiyorduk ama Charles beni hemen reddetti, dostlarına asla borç para vermediğini çünkü böyle hayırseverliklerin sonunun daima kötü olduğunu belirtti.

"Ama biz dosttan fazlasıyızdır muhakkak," diyerek onun merhametine sığındım. "Üvey babamsın sonuçta."

"Aa ama yapma Cyril," diye yanıtlayan Charles, şaka yapmışım gibi güldü. "Sen yirmi beş yaşındasın artık..."

"Yirmi bir yaşındayım."

"Yirmi bir olsun. Elbette önemsiyorum seni, uzun zamandır tanışıyoruz ama sen gerçek..."

Cümleyi tamamlamasına fırsat vermeden elimi kaldırıp, "Biliyorum," dedim, "fark etmez."

Bununla birlikte en büyük sorunum bunaltıcı, doyumsuz ve dizginlenemez şehvetimdi; yemek ve su ihtiyaçlarım kadar yoğun bir arzuydu bu ama o temel insani ihtiyaçların aksine, daima keşfedilme korkusuyla karşı karşıyaydı. Gece vakti Büyük Kanal'ın kıyılarında veya Phoenix Parkı'nın göbeğinde kümelenmiş ormanlarda gezintilere çıkıyor, Baggot Sokağı'nın dar ara sokaklarında ve Ha'penny Köprüsü'nden Mesih Kilisesi Katedrali'ne zikzaklar çizerek uzanan gizli pasajlarda sinsice keşiflere çıkıyordum. Karanlık, suçlarımı gizliyordu ama gün batıp da bulutlar ayın üstünü örtmek için ağır ağır süzülünce masumane Dr. Jekyll kılığını Chatham Sokağı'nda bırakan bir Bay Hyde olduğuma, yozlaşmış bir sapık olduğuma beni ikna ediyordu.

Problem şehvetimi dindirmek değildi. Şehir merkezinde benzer tercihlere sahip genç erkekler bulmak zor değildi; şöyle bir bakışmayla ânında anlaşıp tek kelime etmeksizin bulunma ihtimalimizin düşük olduğu bir kuytuya gidebiliyor, çalıların arkasında birbirimizi yoklayabiliyor, sırtlarımızı ağaçlara dayarken, birlikte çimlerin üstünde uzanırken veya ricacı tavırlarla birbirimizin önünde diz çökerken bir yandan da birbirimizi çekiştirip okşuyor, ağızlarımız açlıkla hareket ederken göz göze gelmemeye özen gösteriyorduk. İkimizden biri artık dayanamayacak noktaya gelene kadar birbirimizi avuçluyor, sonra da ayaklarımızın altındaki toprağa boşalıyorduk. Ardından oradan mümkün olduğunca çabuk ayrılma dürtüsünü hissetseniz de görgü kuralları gereği, öteki oğlan da orgazm olana dek gidemezdiniz. Çarçabuk söylenen *teşekkür ederim* lafının ardından zıt yönlere sapar ve hızla uzaklaşır, bunun son kez olduğuna, böyle bir şeyi bir daha yapmayacağımıza, bu işi artık sonsuza kadar bitirdiğimize dair kafamızda yeminler sıralarken polisin bizi takip etmemesi için sessizce dua edip evimize doğru giderdik ama sonra saatler geçer, dürtüler geri dönerdi ve ertesi gece havanın nasıl olduğuna baktığımızda perdelerimiz titrerdi.

Parklara gitmek hoşuma gitmezdi çünkü buralarda genellikle arabalarının arka koltuğunda sikebilecekleri genç birini arayan yaşlı adamlar olurdu, leş gibi Guinness ve ter kokarlardı, bu da hissedebileceğim her türlü arzunun uçup gitmesine yeterdi. Ama çaresiz olunca gidiyordum, benim de Áras an Uachtaráin'in[32] yanından arabayla geçip genç tenler arayacağım günlerden korka korka. Yaşlı adamlar bana para teklif etmeye başladıklarında parklara gitmeyi bıraktım. Arabalarını yanıma yanaştırıyorlardı, onları reddedersem de istediklerini yaptığım takdirde işin içinde bir sterlin olduğunu söylerlerdi. Bir iki defa, zor zamanlar yaşadığımda paralarını kabul de ettim ama isteksiz seks beni tahrik eden bir şey değildi. Para için yapamazdım bu işi. İstemem lazımdı.

Yalnızca bir defa birisini Chatham Sokağı'ndaki eve getirme cüretinde bulundum, o da sarhoş olduğum ve şehvetten başım döndüğü içindi; tanıştığım çocuk benden birkaç yaş büyüktü, yirmi üç yirmi dört yaşındaydı ve Julian'ı o kadar çok andırıyordu ki onunla bir gece geçirirsem arkadaşımın bir şekilde isteklerime razı geldiğini hayal edebileceğimi düşünmüştüm. Adı Ciarán'dı, en azından bana öyle söyledi; Harcourt Sokağı yakınlarında, karartılmış pencereleriyle müşterilerine, tıpkı Beatles gibi, aşklarını gizlemek zorunda kaldıkları hissini aşılayan bir bodrum barında tanıştık. Ara sıra giderdim oraya çünkü benim gibi utangaç ve gergin insanların bir bira içmeye uğrama bahanesiyle birileriyle tanışmaları için güzel yerdi. Ciarán'ı o tuvaletten dönerken gördüm ve bakışarak birbirimizi beğendik. Birkaç dakika sonra yanıma gelip bana eşlik edip edemeyeceğini sordu.

"Tabii," dedim ve boş sandalyeyi işaret ettim. "Yalnız başımayım."

Acı acı gülümseyerek, "Yani hepimiz yalnız başınayız," diye cevapladı. "Adın ne peki?"

"Julian," dedim, bu tercihimin zekice olup olmadığını sorgulamama fırsat kalmadan isim ağzımdan çıkmıştı bile. "Senin?"

"Ciarán."

Başımı salladım ve Smithwick's biramdan bir yudum aldım, çocuğa

32 İrlanda Cumhurbaşkanı'nın resmî ikametgâhı ve çalışma yeri. [E.N.]

çok yoğun bakışlar atmamaya çalıştım. İnanılmayacak kadar yakışıklıydı, normalde bulduğum tiplerden çok daha çekiciydi ve elbette yanıma gelme kararını kendisi vermişti, yani ilgi duyuyordu. Bir süre hiçbir şey demedik. Sohbet açmaya mantıklı bir şey bulmak için düşünüp durduysam da zihnim bomboştu, o yüzden muhabbeti o açınca rahatladım.

Etrafına bakarken, "Daha önce hiç gelmemiştim buraya," dedi ama barmene aşinaymış gibi başını salladığında bunun doğru olmadığını anladım. "Matrak yer olduğunu duydum."

"Ben de gelmemiştim," dedim. "Yoldan geçiyordum, bir kadeh içmeye uğradım. Burada bir bar olduğunu bile bilmiyordum."

"Ne iş yaptığını sorabilir miyim acaba?" dedi.

"Dublin Hayvanat Bahçesi'nde çalışıyorum," dedim ki bu soruya verdiğim standart cevaptı bu. "Sürüngen evinde."

"Örümceklerden korkarım ben," dedi Ciarán.

"Aslında örümcekler eklembacaklıdır," dedim, neden bahsettiğimi biliyormuşum gibi. "Sürüngenler kertenkeleler, iguanalar falan filan..."

"Ha, doğru," dedi. Arkasına baktım, orada göbeği pantolon kemerinin üstünden sarkan yaşlı bir adam barda oturmuş, bize doğru arzu dolu gözlerle bakmaktaydı. Bize katılmak istediğini, bizim yanımızda doğal bir yeri olduğunu yüz ifadesinden anlayabiliyordum ama ondan kırk yaş gençtik, o yüzden de adam tabii ki yanımıza gelmedi, olduğu yerde kaldı ve belki de evrenin rasgele nezaketsizliği üzerine kafa yordu.

Ciarán sonunda, "Ben muhtemelen uzun kalmayacağım," dedi.

"Ben de," dedim, "Sabah işim var."

"Yakınlarda mı yaşıyorsun?"

Chatham Sokağı'ndaki eve henüz kimseyi götürmediğimden tereddüt ettim. Ama bu sefer farklıydı. Çocuk peşi bırakılmayacak kadar iyiydi. Bir de Julian'a benzeme mevzusu vardı. Sidik, patates kızartması ve önceki geceden kalma kusmuk kokan bir ara sokakta gayrimeşru el muamelesinden fazlasını istediğimi biliyordum. Ona sarılmanın, gerçekten sarılmanın ve onun kollarında olmanın, kollarını gerçekten sırtımda hissetmenin nasıl bir şey olacağını bilmek istiyordum.

"Çok uzakta değil evim," dedim yavaşça. "Grafton Sokağı tarafında. Ama orası biraz güç. Ya sen?"

"Mümkün değil maalesef," dedi. Birbirimizi ne kadar çabuk anladığımız, birbirimizle yatmak istediğimizi açıkça belli etmek için ne kadar az konuşmamız gerektiği kafama dank etti. Kadınlar bizim gibi davransaydı heteroseksüel erkekler eminim buna bayılırlardı, bize ettikleri onca lafa rağmen.

"Eh, belki biraz yürüyüşe çıkabiliriz," dedim, yegâne teklif her zamankiyse onunla yetinmeye de hazırdım. "Kötü bir gece değil."

Bunu hemen bir düşündükten sonra başını iki yana salladı. "Kusura bakma," dedi, masanın altından elini dizime koydu ve vücuduma elektrik kıvılcımları gönderdi. "Pek dışarıda takılan tiplerden değilimdir açıkçası. Boş ver yani. Korkanın çocuğu olmazmış, haksız mıyım? Belki başka zaman."

Ayağa kalktığında, onu kaybetmenin eşiğinde olduğumu anladım ve çabucak karar verdim. "Benim evi deneyebiliriz," dedim. "Ama sessiz olmamız lazım."

"Emin misin?" diye sordu umutlu bir yüzle.

"*Çok* sessiz olmamız lazım," diye tekrar ettim. "Bir ev arkadaşım var, ev sahibiyle oğlu da alt katta yaşıyor. Bizi bulurlarsa n'olur bilmem."

"Ben sessiz olabilirim," dedi. "En azından deneyebilirim," diye ekledi gülümseyerek ve beni huzursuzluğuma rağmen güldürdü.

Bardan ayrıldık ve St. Stephen's Green'e doğru yürümeye başladık. Çizgiyi geçmesine izin vermemek için bir dolu iyi sebep vardı ama hiçbiri vücudumdaki her atomun onun vücudunu istediği gerçeği kadar güçlü değildi ve kısa süre sonra parlak kırmızı kapının önündeydik, orada da anahtarı kilide yerleştirmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı. Gerginlikten anahtarı düzgünce yerleştirmekte zorlandım.

"Biraz bekle burada," diye fısıldarken ona öyle bir yaklaşmıştım ki dudaklarımız neredeyse değecekti. "Bir bakayım ortalık sakin mi diye."

Koridorda ışıklar kapalıydı, Albert'ın kapısı da kapalıydı, yani muhtemelen uyuyordu. Arkama dönüp Ciarán'a el ettim ve birlikte üst kata çıktık. Kendi kapımı açınca Ciarán'ı içeri ittirdim, kapıyı arkamdan

kilitledim ve hemen sonra yataktaydık; iki ergen gibi birbirimizin kıyafetlerini yırtarcasına çıkarıyorduk ve buraya yapmak üzere geldiğimiz şeyi, yapmak için doğduğumuz şeyi yaptığımızda sessiz olmaya dair bütün fikirler kafamdan uçup gitti.

Bu benim için tamamen yeni bir deneyimdi. Cezbeden şey, genellikle işi mümkün olan en kısa sürede aradan çıkarıp kaçmak olurdu ama bu kez işleri ağırdan almak istedim. Daha önce hiç yatakta seks yapmamıştım ve örtülerin çıplak tenimde yarattığı his inanılmaz tahrik ediciydi. Ellerimi daha önce hiçbir erkeğin bacağında gezdirmemiş, avucumun altında kılların dalgalandığını hissetmemiş, çıplak ayaklarımla onun ayaklarına dokunmanın veya onu ters döndürüp dilimi omurgasında gezdirmenin –ki bu esnada keyiften sırtı kavis aldı– nasıl bir his olduğunu hiç tatmamıştım. Dışarıdaki sokak lambasından sızıp perdelerin arasından dökülen donuk ışığın altında, yaptığımız şeyin samimiyetini hissettik ve kısa süre içinde Julian'ı tamamen unutup yalnızca Ciarán'ı düşünmeye başladım.

Gece sabaha dönerken, seks sırasında daha önce hiç hissetmediğim bir şey hissettim. Şehvetten de, orgazm için hissedilen çılgınca baskıdan da öte bir şey. Sıcaklık hissettim, dostluk hissettim, mutluluk hissettim ve tüm bunlar bir yabancıya karşıydı, muhtemelen gerçek adını bile bilmediğim bir adama karşıydı.

Sonunda bana dönüp gülümsedi ve o tanıdık pişmanlık ifadesiyle başını iki yana salladı. "Gitsem iyi olur," dedi.

"Kalabilirsin," diye önerdim ve bu kelimelerin ağzımdan çıktığına şaşırdım da. "Ev arkadaşım sabah banyosunu yaparken çıkabilirsin. Kimsenin haberi olmaz."

"Olmaz," dedi, yataktan indi ve ben onu izlerken benimkilerle birlikte yere dağılmış kıyafetlerine uzandı. "Karım yakında dönmemi bekler. Gece vardiyasındayım sanıyor."

Kalbim sıkıştı ve Ciarán bana sarılırken sol elindeki altın alyansı hissetsem de önemsiz saydığımı fark ettim. Evliydi Ciarán. Tabii evliydi. Ve gömlek düğmelerini ilikleyip ayakkabılarını ararken bunu açıklamanın onun için hiç önemi olmadığını fark ettim.

Giyinirken, "Uzun süredir burada mısın?" diye sordu, çünkü sessizlik her şeyden beterdi.

"Bir süredir," dedim.

"Güzel sayılır," dedi, sonra da durup duvarlara bakındı. "Bana mı öyle geliyor yoksa şu çatlak, Shannon Nehri'nin Orta İrlanda'dan geçişini mi andırıyor?"

"Ben de hep öyle düşünmüşümdür," dedim. "Ev sahibinden tadilat istemiştim ama çok masraf çıkacağını söylüyor, hep de oradaymış o çatlak, zararı olmazmış."

Tekrar uzandım, çıplaklığımı örtmek için örtüyü boynuma kadar çektim, Ciarán'ın artık konuşmayı kesmesini ve çekip gitmesini istiyordum.

Kapıya doğru giderken, "Baksana, eğer istersen tekrar yapabiliriz bunu, ha?" diye önerdi.

"Olmaz," diyerek kendi lafını ona tekrar ettim. "Kusura bakma."

Omuz silkerek, "Sorun değil," diye cevapladı. Bu onun için bir sikişten fazlası değildi, birçokları arasından biriydi işte. Ertesi gece bir tane daha olacaktı, hafta sonu bir tane daha, haftaya bir tane daha. Biraz sonra çıkıp gitmişti ve bir parçam bile, Albert'ın, Bayan Hogan'ın veya kör oğlunun kapılarını açıp onun gidişini görmelerini önemsemiyordu ama anlaşılan, alt katta hayhuy çıkmayınca Ciarán fark edilmeden kaçıp gitmişti.

İrlanda'da Eşcinsel Yoktur

Birkaç gün sonra bir doktordan randevu aldım. Adı Dr. Dourish'ti, muayenehanesi Dundrum adlı, şehrin iyi bilmediğim bir yerinde, sıra sıra kızıl tuğlalı evlerin arasındaydı. Memurlara bakan ve makul ücretler karşılığında görünebildiğimiz doktorlar vardı ama Katolik İrlanda'da onların meslek kurallarına güvenmediğimden sırrımı müdürlerime anlatabilecek birilerine kendimi –hem gerçek hem de mecazi anlamda– açık etme fikri beni endişelendiriyordu. Doktorun benim durumumu anlayışla karşılayabilecek, genç biri olduğunu ummuştum ama altmışlarına

çoktan girmiş, emeklilik çağına yaklaşmış ve pazartesi sabahı okula gitmek için uyandırılan çocuklar kadar dostane duran bir adam olduğunu görünce hayal kırıklığına uğradım. Randevumuz boyunca pipo içti, sararmış dişlerinin arasından ufak tütün parçaları çıkarıp masasında duran ve bir süredir boşaltılmamış gibi gözüken küllüğe attı. Duvardaki Azize Brigid haçı içimi biraz huzursuz etti, masasının arkasında duran ve üstündeki ampulle biraz ürpertici bir hâle bürünen Kutsal Kalp heykelini hiç söylemiyorum bile.

Sekreterinin verdiği dosyayı alıp "Bay Sadler, doğru mu?" diye sordu; elbette sahte bir isim vermiştim.

"Doğrudur," dedim. "Tristan Sadler. Adım bu. Doğduğum günden beridir."

"Peki bugün sizin için ne yapabilirim?"

Gözlerimi kaçırdım, duvar dibinde duran yatağa bir an baktım; keşke orada psikiyatri hastaları gibi uzansaydım, o da arkamda dikilseydi, diye düşündüm. Üzüntülerimi adamın yüz ifadesini –o kaçınılmaz tiksintiyi– görmek zorunda kalmadan anlatmak istedim.

"Sizce uzanabilir miyim?" diye sordum.

"Neden?"

"Öyle tercih ederim."

Başını iki yana sallayıp, "Hayır," dedi. "Hastalar için değil o. Öğleden sonra orada *ben* kestiriyorum."

"Peki. O zaman kalayım olduğum yerde."

"Mümkünse."

"Sizinle konuşmak istedim," dedim. "Sanırım bir terslik var bende."

"E tabii, bir terslik var sizde. Başka neden burada olacaksınız? Nedir terslik?"

"Biraz hassas bir şey."

"Ha," dedi ve biraz gülümseyip başını salladı. "Kaç yaşında olduğunu sorabilir miyim Tristan?"

"Yirmi bir yaşındayım."

"Özel bir konu mu bu?"

"Evet."

"Ben de öyle tahmin etmiştim," dedi. "Bir şey kaptın, bildim mi? Bu şehrin kadınları cehennemlik oldu bana sorarsan. Pis encikler hepsi. Onlara oy hakkını asla tanımamalıydık bence. Birtakım fikirlere kapıldılar."

"Yok," dedim. Son zamanlarda elbette bir iki bulaşıcı hastalık kapmıştım ama kuzey tarafında başka bir doktorum vardı, onu da o durumlar için kullanıyordum, bana sorunu hemen çözen bir şeyler yazıyordu. "Öyle bir şey değil, hayır."

"Peki madem," dedi iç geçirerek. "Ne o zaman? Çıkar ağzındaki baklayı kardeş."

"Galiba... şöyle ki doktor, ben gelişmem gerektiği şekilde gelişmemişim."

"Anlamıyorum."

"Sanırım kızlara gerektiği kadar ilgi duymuyorum. Akranım erkekler kadar yani."

"Anladım," dedi, gülüşü solmaya başlamıştı. "Eh, zannetmiş olabileceğin kadar anormal bir durum da değil. Bazı oğlanlar sonradan gelişir. Senin için büyük bir öncelik değil o hâlde? Seks mevzusu yani."

"Çok büyük bir öncelik," dedim ona. "Muhtemelen en büyük önceliğim. Sabah kalktığım andan gece yattığım âna kadar bütün gün seks düşünüyorum. Sonra da rüyamda görüyorum. Bazen yatmaya gidip bu konudaki düşlerim hakkında rüyalar bile görüyorum."

"Ee, mesele ne o zaman?" diye sordu; konunun üstünü örtmemden bıkmaya başladığını anlayabiliyordum. "Kız arkadaş mı bulamıyorsun, o mu? Çirkin adam da değilsin hani. Seninle çıkmak isteyecek bir sürü kız vardır eminim. Utangaç mısın, o mu mesele? Nasıl konuşacağını mı bilemiyorsun kızlarla?"

"Utangaç değilim," dedim, işte şimdi dilim çözülmüştü ve her şeyi dökülmeye kararlıydım, bedeli ne olursa olsun. "Aslında bir kız arkadaşım var, çok teşekkür ederim. Ama kız arkadaş istemiyorum, mesele bu. Aklımdan geçen kızlar değil, oğlanlar."

Uzun bir sessizlik oldu ve bu süre boyunca yukarıya, ona bakmaya cesaret edemedim, ayaklarımın altındaki halıya odaklandım, aynı koltukta

yıllar içinde oturup gerginlikleri, üzüntüleri veya bunalımları yüzünden ayakkabılarını bir ileri bir geri sürükleyen onca insan yüzünden aşınmış kısma baktım. Sessizlik o kadar uzun sürdü ki Dr. Dourish'in şoktan öldüğünden ve bir leşim daha olduğundan korktum. Ama nihayet koltuğunu arkaya ittiğini duydum ve yukarı baktığımda dolabına doğru yürüyordu, kilidi açtı ve en üst raftan ufak bir paket çıkardı. Dolap kapağını kapadı, tekrar kilitledi, oturdu ve gizemli paketi aramızdaki masanın üstüne koydu.

"Birincisi," dedi Dr. Dourish, "bu rahatsızlıkta yalnız olduğunu düşünmemelisin. Yıllar yılı benzer hislere kapılan bir sürü delikanlı olmuştur, Antik Yunan'dan günümüze kadar. Sapıklar, yozlaşmışlar, manyaklar fi tarihinden beri var olmuşlardır, o yüzden özel birisi olduğunu bir an bile düşünme. Hatta bundan paçayı yırtabileceğin bazı yerler bile var, kimse kılını kıpırdatmaz. Ama önemli olan şunu unutmaman Tristan: Bu iğrenç dürtülerinle asla bir eyleme geçmemelisin. Sen İrlanda'nın edepli, düzgün, Katolik bir oğlusun ve... Katoliksin, değil mi?"

"Evet," dedim, her ne kadar hiçbir dinle alakam olmasa da.

"Aferin oğluma. Eh, maalesef berbat bir hastalığa yakalanmışsın. Bir sebebi olmadan, rasgele insanlara musallat olan bir şey bu. Ama eşcinsel olduğunu bir an bile düşünmemelisin çünkü değilsin."

Kibar insanlar arasında neredeyse hiç ağza alınmayan bu ürkünç ve yasaklı sözcüğün zikredilmesiyle biraz kızardım.

"Evet, doğrudur," diye devam etti, "dünyanın her yerinde vardır eşcinseller. İngiltere'de sürüsüyle var. Fransa onlarla dolu. Amerika'ya hiç gitmedim ama herhâlde onlarda da haddinden fazlası vardır. Rusya'da ve Avustralya'da o kadar yaygın olduklarını sanmam ama muhtemelen başka bir tiksinç şeyle telafi ediyorlardır. Yalnız şunu unutmaman lazım: *İrlanda'da eşcinsel yoktur.* Eşcinsel olduğunu kafana yazmış olabilirsin ama yanılıyorsun yani, bu kadar basit. Yanılıyorsun."

"O kadar basit bir his değil bu, doktor," dedim temkinli bir dille. "Gerçekten de öyle olabileceğimi düşünüyorum ben."

Bana tam bir kara cahilmişim gibi gülümseyerek, "Ama dinlemiyor musun sen beni?" diye sordu. "Ben sana İrlanda'da eşcinsel olmadığını

söylemeye çalışmıyor muyum? Ve İrlanda'da eşcinsel yoksa sen nasıl eşcinsel olabilirsin ki?"

Bunu düşündüm, adamın savındaki mantığı bulabilmek için elimden geleni yaptım.

"Şimdi," diye devam etti, "sana onlardan biri olduğunu düşündüren nedir? Pis bir nonoş olduğunu yani."

"Gayet basit," dedim. "Erkeklere hem fiziksel hem de cinsel açıdan ilgi duyuyorum."

"Yani, bu seni eşcinsel yapmaz ki ama," dedi ve bir kabulleniş jestiyle ellerini iyice açtı.

"Yapmaz mı?" diye sordum, biraz afalladım. "Ben yapar sanmıştım."

Başını iki yana sallayan doktor, "Hiç de bile, hiç de bile," dedi. "Çok televizyon izlemişsin, o kadar."

"Ama televizyonum yok ki," dedim.

"Sinemaya gider misin?"

"Giderim."

"Ne sıklıkla?"

"Haftada bir genellikle."

"Hah, o da yapar. En son hangi filme gittin?"

"*Alfie*."

"Bilmiyorum onu. İyi miydi?"

"Ben beğendim," dedim. "Mary-Margaret iğrenç buldu, Michael Caine'in kendisinden utanması lazımmış. Hiç özsaygısı olmayan, pis herifin tekiymiş."

"Mary-Margaret kim?"

"Kız arkadaşım."

Bir kez daha kahkahalara boğulan doktor, koltuğunda masaya doğru eğildi, piposunu tekrar doldurdu ve bir üfleyip bir durarak yaktı, bu arada tütün de bir kızıla bir siyaha döndü. "Ağzından çıkanı kulağın duysa ya Tristan," dedi. "Kız arkadaşın varsa kesinlikle eşcinsel değilsin."

"Ama kız arkadaşımdan hoşlanmıyorum ki," dedim. "Peşin hükümlü birisi, her şeyi ve herkesi eleştiriyor. Sürekli ne yapacağımı söylüyor, bana köpekmişim gibi emirler yağdırıyor. Ona bakınca güzel olduğunu

düşünmüyorum hiç. Kıyafetleri olmadan görmek isteyeceğimi hayal bile edemiyorum. Onu ne zaman öpsem kusasım geliyor. Bazen de ona bakınca keşke başka birisiyle tanışsa da beni bıraksa, işi yapmak zorunda kalan ben olmasam, diyorum. Bir de tuhaf bir kokusu var. Çok sık yıkanmak gurur emaresiymiş, öyle diyor."

Dr. Dourish omuz silkerek, "Ama yani hepimiz kadınlar hakkında o hisleri duyuyoruz," dedi. "Ben de kaç kere Bayan Dourish'in sıcak çikolatasına bir şeyler katayım da sabaha çıkamasın istemişimdir, kimbilir. Üstelik ihtiyaç duyacağım her şeye de erişimim var. Zehir için reçete yazabilirim ve ülkede bunu sorgulayacak tek bir jüri bile yok. Ama bu beni eşcinsel yapmaz, değil mi? Nasıl olabilir ki bu? Ben Judy Garland'dan, Joan Crawford'dan, Bette Davis'ten hoşlanıyorum ya. Hiçbir filmlerini de kaçırmam."

Bıkkınlıkla sesimi yükselterek, "Bitsin istiyorum işte," dedim. "Erkekleri düşünmeyi bırakıp herkes gibi olmak istiyorum."

"Ondan ötürü de beni görmeye geldin," diye yanıtladı doktor. "Ve doğru yere geldiğini söylemekten mutluluk duyuyorum çünkü yardımcı olabilirim."

Biraz morallendim, umutla ona baktım. "Gerçekten mi?" diye sordum.

"Evet, evet," dedi ve başıyla masanın üstünde, aramızda duran paketi gösterdi. "Al şunu da aç bakalım."

Söyleneni yaptım ve işaretparmağım kadar, uzun ve sivri bir iğnesi olan, ufak bir şırınga düştü.

"Bunun ne olduğunu biliyor musun?" diye sordu Dr. Dourish.

"Biliyorum," dedim. "Şırınga."

"Aferin oğluma. Şimdi, bana güvenmeni istiyorum, tamam mı? Şırıngayı bana ver." Uzattım şırıngayı, o da başıyla yatağı gösterdi. "Git şuraya, yatağın ucuna otur."

"Hani hastalar için değildi?"

"Dejenereleri istisnadan sayıyorum. Ve önce pantolonunu çıkar."

Bundan sonra olacaklardan endişe duydum ama söyleneni yaptım, pantolonumu bileklerime bıraktım ve istediği yere oturdum.

Dr. Dourish şırıngayı sağ elinde biraz tehditkâr biçimde tutarak bana yaklaştı.

"Şimdi de külotunu çıkar," dedi.

"Çıkarmasam?" dedim.

"Ne diyorsam onu yap," dedi, "yoksa yardımcı olamam sana."

Tereddüt ettim, utanıyordum, gergindim ama sonunda söyleneni yaptım ve orada belden aşağım çıplak otururken adama bakmamaya çalıştım.

"Şimdi," dedi doktor, "sana bazı isimler söyleyeceğim, bunlara karşı sana doğal gelen biçimlerde tepki vermeni istiyorum, tamam mı?"

"Tamam," dedim.

"Bing Crosby," dedi, hareket etmedim, önümdeki duvara baktım ve Mary-Margaret'la birlikte Abbey Sokağı'ndaki Adelphi Sinema'sında *Yüksek Sosyete*'nin tekrar gösterimine gittiğimiz geceyi düşündüm. Mary-Margaret filmden iliklerine kadar tiksinmiş, nasıl pis bir aşüftenin bir adamı başka bir adam için boşayıp sonra da ikinci evliliğinin ilk gününde ona geri döneceğini sorgulamıştı. Ahlaki değerlerinin olmadığını gösteriyormuş, öyle iddia etmişti. Bu da hiç ona göre değildi tabii.

Ardından, "Richard Nixon," dedi Dr. Dourish ve yüzümü ekşittim. Nixon'ın 1968'de başkanlığa tekrar aday olacağı söyleniyordu, ben de olmamasını umuyordum. O yüzü gazetelerde her sabah görmek beni nedense kahvaltımdan ediyordu.

"Warren Beatty," dedi doktor ve bu kez yüzüm aydınlandı. Warren Beatty'yi birkaç sene önce *Aşk Bahçesi*'nde Natalie Wood'un karşısında gördüğümden beri pek severdim, hatta bir sene önce *Promise Her Anything* filminin Carlton'daki ilk gösterimi için kuyruğa ilk girenlerden olmuştum. Ancak adamın güzelliğine biraz daha kafa yoramadan, beklenmedik bir ıstırapla yataktan fırladım, pantolonum bana komplo kurduğundan kendi ayağıma takılıp yere düştüm, acıyla kıvranıp kasığımı kavradım. Nihayet ellerimi çekme cüretini gösterdiğimde testis torbamın üstünde beş dakika önce bulunmayan, minik, kırmızı bir iz vardı.

"Yaraladın beni!" diye haykırarak, Dr. Dourish'e deliymiş gibi baktım. "Şırınganı taşaklarıma sapladın!"

"Öyle yaptım," dedi ve teşekkür kabul eder gibi hafif bir reverans yaptı. "Şimdi çık şuraya Tristan da tekrarlayabileyim."

"Öyle bir şey yapmayacağım," dedim ve güçbela ayağa kalktım; suratına bir tane patlatsam mı, yoksa kaçıp gitsem mi, karar vermeye çalıştım. Muayenehanesinin ortasında sikim dışarıda, pantolonum bileklerimde, yüzüm öfkeden kızarmış hâlde öylece dururken komik bir manzara oluşturuyordum herhâlde.

Doktor benim aşikâr huzursuzluğumu görmezden gelerek müşfik ve babacan bir sesle, "Tedavi olmak istiyorsun, değil mi?" diye sordu.

"İstiyorum, evet," dedim. "Ama böyle değil. Canım yanıyor!"

"Ama tek yolu *bu*," dedi. "Beynini erkeklere karşı duyduğun şehveti en yoğun acıyla ilişkilendirecek şekilde eğiteceğiz. Bu şekilde o iğrenç düşüncelere kapılmana izin vermeyeceksin. Pavlov'un köpeğini düşün. Benzer bir prensip."

"Ben Pavlov'u da bilmem köpeğini de," dedim, "ama ikisinden birinin taşaklarına şırınga saplanmadıysa şu anki hislerim hakkında en ufak bir fikirleri olamaz."

Dr. Dourish omuz silkerek, "İyi," dedi. "Devam et o menfur fantezilerine. Tiksinç, ahlaksız düşüncelerin etkisinde bir hayat sürdür. Hayatının kalanı boyunca toplumdan dışlanan biri ol. Tercih senin. Ama unutma, buraya yardım için geldin, ben de yardım sunuyorum. Kabul edip etmemek sana kalmış."

Bunu düşündüm ve acı yavaşça –çok ama çok yavaşça– dinerken yatağa dönüp oturdum, titriyordum, ağlamak üzereydim. Yatağın yanını kavradım, gözlerimi kapadım.

"Çok güzel," dedi. "Şimdi, tekrar deneyelim. Papa VI. Paul."

Tepki yok.

"Charles Laughton."

Tepki yok.

"George Harrison."

İşte o an, dışarıda sıra bekleyen bir hasta vardıysa alçı kaplamayı delen ve duvarları yıkmakla tehdit eden çığlıklarımı duyunca hemen arkalarına dönüp koşarak uzaklaşmışlardır. Yarım saat sonra zar zor yürüyerek,

yanaklarımdan aşağı yaşlar süzülerek, sendeleyerek dışarı çıktığımda muayenehanede Dr. Dourish'in sekreteri dışında kimse yoktu, o da masasında oturmuş, fatura hazırlıyordu.

"On beş peni," diyerek hesap özetini uzattı, ben de parayı almak için dikkatle –çok ama çok dikkatle– cebime uzandım. Ama parayı çıkaramadan, doktorun ofis kapısı açıldı ve onun "Harold Macmillan! Adolf Hitler! Tony Curtis!" falan diye bağırarak üstüme saldırmasından korkunca koşarak uzaklaşmayı düşündüm.

"Şırınga için de üç peni ekle Annie," dedi Dr. Dourish. "Bay Sadler bir şırıngayı da yanında götürecek."

"O hâlde on sekiz peni," dedi Annie, ben de parayı masaya koydum ve topallayarak dışarı çıktım, Dundrum'un temiz havasını soluduğuma çok sevindim. Sokakta çarşıya doğru yürürken bir bankta durup oturdum, rahat bir pozisyon aldım ve başımı ellerimin arasına aldım. Genç bir çift –kadında hamileliğin ilk emareleri belli oluyordu– beni görünce durdu, iyi olup olmadığımı, yapabilecekleri bir şey olup olmadığını sordular.

"İyiyim," dedim. "Sağ olun yine de."

"İyi görünmüyorsun," dedi kadın.

"Değilim çünkü. Az önce bir adamın bir saat içinde testis torbama yirmi kez falan şırınga saplamasına izin verdim. Ve canım inanılmaz yanıyor."

Adam ilgisiz bir tavırla, "Yanar tabii," dedi. "Öyle bir tedavi için para vermemişsindir umarım."

"On sekiz peni verdim," dedim.

"Dikkatli olsan o parayla bir gece güzel eğlenirsin," dedi kadın. "Doktora ihtiyacın var mı? Varsa ileride bir tane..."

"Bunu yapan doktordu," dedim. "Taksi lazım, o kadar. Evime gitmek istiyorum."

"Helen," dedi adam. "Sen taksi bak. Zavallı adam ayakta zor duruyor." Ve kadın arkasına dönüp elini kaldırır kaldırmaz, bir taksi bize doğru gelip yanaştı.

Ben arka koltuğa geçerken, "Hiçbir şey böyle bir üzüntüye değmez,"

dedi kadın. Nazik bir yüzü vardı ve bir parçam, onun omzunda ağlamak, ona bütün dertlerimi anlatmak istedi. "Derdin her neyse takma. Sonunda her şey düzelir."

"Keşke sizdeki özgüven bende de olsaydı," dedim ve araba yola çıkarken kapıyı kapadım.

Bütün Araba Alev Almadan

Birkaç hafta sonra Bakan, suçüstü yakalandı.

Güya mutlu bir evliliği olan ve eşiyle çocuklarını hava nasıl olursa olsun her pazar sabahı zorla ayine götüren, seçmenleriyle tokalaşan ve sonraki hafta sonu onlarla maçlarda görüşme sözü veren bir adamdı. Aynı zamanda milletvekiliydi; hafta sonunda Dublin'deki dairesinde kaldı, pazar sabahı erken saatlerdeyse kamu düzenini bozmaktan dolayı altı ay hapis yattığı Finglas Islahevi'nden henüz önceki gün salıverilmiş, on altı yaşında bir uyuşturucu bağımlısı tarafından kendi arabasında kendisine sakso çekilirken bulundu. Tutuklanıp Pearse Sokağı Karakolu'na getirilen Bakan, burada ismini vermeyi reddetti ve bilindik numaraya başvurarak bütün polislerin sicil numaralarını istedi, o günün sonunda hepsinin işsiz kalacağını söyleyip durdu. Oradan çıkmaya kalkınca da bir hücreye tıkılıp bırakıldı.

Birinin onu tanıması yalnızca bir saat kadar aldı. Sarhoşlar nezarethanesine çay götürmekle görevli acemi bir polis, Bakan'ın tombul ve terli yüzüne şöyle bir bakar bakmaz onu akşam haberlerinden tanıdı ve dışarı çıkıp komiser yardımcısını haberdar etti, mevcut hükümetten hiç hazzetmeyen komiser yardımcısı da gazeteci bir arkadaşını iki defa gizli gizli aradı. Bakan'ın işlemleri tamamlanıp kefaleti ödenene ve adam serbest bırakılana dek dışarısı ana baba gününe döndü; günışığına çıktığında Bakan'a sorular, ithamlar yağdı, deklanşör tıkırtılarının ardı arkası kesilmedi.

Ertesi sabah bakanlığa geldiğimde basın dışarıda, Marlborough Sokağı'nda kamp kurmuştu ve ofise girdiğimde Bayan Joyce'u, Bayan Ambrosia'yı ve Bay Denby-Denby'yi olayın ortasında buldum.

Çantamı yere bıraktığımda Bayan Joyce, "Nihayet geldiniz Bay Avery," dedi. "Nerede kaldınız bunca zaman?"

Saate göz atarak, "Daha yeni dokuz oldu," dedim. "Niye, n'oldu ki?"

"Duymadınız mı?"

Başımı iki yana salladım ve Bayan Joyce elinden geldiğince açıkladı, lüzumlu kelimelerden kaçınmak için bilinen her edebikelamı kullansa da gerildikçe daha mantıksız konuşmaya başladı ve sonunda Bay Denby-Denby, bıkkınlıkla ellerini kaldırıp konuyu açıklığa kavuşturmak için müdahale etti.

Olanlar hakkında kafa karışıklığını önlemek için sesini yükselterek, "Polis, Bakan'ın arabasının penceresini tıklatmış," dedi ve sonra şöyle devam etti: "İkisini içeride pantolonları bileklerinde yakalamış, Bakan'ın siki çocuğun ağzındaymış. Bu işten kurtulmasına imkân yok. Ne var ne yok ortalığa boşalacak. Kelime oyunu olsun diye de demiyorum."

Hem hayretle hem de eğlenerek ağzımı açtım ve ağzım hâlâ "O" şeklindeyken Bakan'ın ta kendisinin beti benzi atmış, asabı bozuk hâlde, ter içinde ofise girmesi belki de talihsizlik oldu. Parmağını bana doğrulttu ve böğürdü.

"Sen!" dedi. "Adın neydi?"

"Avery," dedim ona. "Cyril Avery."

"Sen komik olmaya mı çalışıyorsun Avery?"

"Hayır," dedim. "Kusura bakmayın efendim."

"Çünkü şunu söyleyeyim, bu sabah bana yetecek kadar şakaya maruz kaldım ve bundan sonra en ufak bir dokundurma yapan adamın burnuna yumruğu indirme ihtimalim yüksek. Anladın mı beni?"

Ayakkabılarıma bakıp gülmemeye çalışarak, "Anladım efendim," dedim.

Sözde liderimize dönen Bakan, "Bayan Joyce," dedi. "N'aptık bu konuda? Bir şey yayınladık mı? İş zıvanadan çıkmadan kontrolümüze almamız lazım."

"Bir taslak hazırladım," diyen Bayan Joyce, masasındaki kâğıda uzandı. "Ama nasıl bir tavır sergilemek isteyeceğinizden emin olamamıştım. Bayan Ambrosia da eşinizin demecini bitirdi."

"Oku bana," dedi Bakan.

Bayan Ambrosia ayağa kalktı, bir seçmeye hazırlanır gibi boğazını temizledi ve defterinden okudu.

"Bakan Bey'le otuz yılı aşkın süredir evliyiz ve bunca zamandır onun ne sadakatini, ne candan Katolikliğini ne de kadınlara duyduğu daimi sevgiyi sorgulamaya gerek duymuşumdur. Bakan Bey daima kadın bedeninin esiri olmuştur."

"Tanrı aşkına!" diyen Bakan, hışımla pencere kenarına gitti, aşağıdaki sokakta toplanan kalabalığı fark etti ve onlar da kendisini fark etmeden geri çekildi. "Öyle diyemezsin be aptal karı. Zampara gibi gösteriyorsun beni. Uçkuruma hâkim olamıyormuşum gibi."

"Ee olamıyorsunuz ama," dedi Bay Denby-Denby. "Ayrıca Bayan Ambrosia'yla da öyle konuşmayın, duyuyor musunuz beni? Müsaade etmem."

"Kes be," dedi Bakan.

Bir yandan okurken bir yandan yazısını düzelten Bayan Ambrosia, "*Bunca zamandır*," diye devam etti, "*ne sadakatini ne de erkekliğini sorgulamaya gerek duymuşumdur.*"

"Tövbe, daha beter bu. Sen erkekliğin ne demek olduğunu biliyor musun ki? Gerçi hâline bakılırsa biliyor gibisin ya."

Bayan Ambrosia, "Eh, bu biraz küstahça oldu," dedi ve tekrar oturdu. "Hiç değilse ben ufak çocuklara arabalarda sakso çekmiyorum."

"Ben kimseye sakso çekmedim!" diye kükredi Bakan. "Birisi birisine sakso çektiyse bile o bana çekti. Gerçi tabii, o da ben değildim çünkü öyle bir şey olmadı."

"Bundan çok güzel alıntı olur," dedi Bay Denby-Denby. "Bunu mutlaka basın açıklamasına koymalıyız. *Ben küçük çocuklara sakso çekmem. Onlar bana çeker.*"

Bu son yorumu duymazdan gelen Bakan, sırayla hepimize göz gezdirerek, "Burada yazı yazmasını bilen var mı?" diye sordu. "Burası güya Eğitim Bakanlığı, değil mi? Eğitim *almış* birileri var mı burada peki?"

Bayan Joyce ne zaman bir olayı yatıştırmak istese kullandığı ses tonunu kullanarak, "Bakan Bey," dedi. Burada çalıştığı uzun yıllar içinde

bu sesi defalarca kullandığından şüpheleniyordum. "Yapmamızı istediğiniz şeyi söyleyin, biz de yapalım. İşimiz bu en nihayetinde. Ama bize yol göstermeniz gerek. O da *sizin* işiniz en nihayetinde."

"Peki," diyen Bakan bir an sakinleşti ve önce odanın ortasındaki masaya oturdu, sonra da basuru fena azmışçasına hemen ayağa kalktı. "Her şey sırasıyla. Beni tutuklayan polisin tutuklanmasını ve işten hemen kovulmasını istiyorum. İtiraz hakkı yok, izin günü borcu yok, emekli maaşı da yok. Adalet'teki Lenihan'a ulaşın, öğle yemeğine kadar bunun halledilmesini istediğimi söyleyin."

"Ama hangi suçla?" diye sordu Bayan Joyce.

"Hükümetin bakanını yasadışı biçimde alıkoymak," dedi, yüzü öfkeden kızarmıştı artık. "Ayrıca biz bunu basına sızdıranın kim olduğunu bulana kadar Pearse Sokağı Karakolu'ndaki herkesin görevden uzaklaştırılmasını da istiyorum."

Bayan Joyce sessizce, "Adalet Bakanı, Eğitim Bakanı'na karşı sorumlu değildir Bakan Bey," dedi. "Ona herhangi bir şey yapmasını söyleyemezsiniz."

"Brian ben ne istersem yapar. Epey hukukumuz vardır ikimizin. Destek olur bana, sorun çıkarmaz."

"Ben bundan pek emin değilim," dedi Bayan Joyce. "Hatta bu sabah bana gelen ilk mesaj, Adalet'teki mevkidaşımdandı, Bay Lenihan'ın sizin telefonlarınıza çıkamayacağı açık seçik bildirilmişti."

"Vay şerefsiz piç kurusu!" diye bağıran Bakan, masamdaki dosyalardan birini devirerek yüzlerce sayfalık bakanlık yazışmasını yere dağıttı. "O zaman oraya gidip işi bizzat yapacaksın, duyuyor musun beni? Söyle ona, istediğimi yapamazsa onu mahvedecek kadar koz var elimde."

"Onu yapamam efendim," diye diretti Bayan Joyce. "Bütün protokollere aykırı bu. Ayrıca bir devlet memuru olarak, bir kabine üyesinin bir diğerine şantaj yapması fikrini desteklemem asla mümkün değildir."

"Senin o protokollerin sikimde bile değil, duyuyor musun? Dediğimi yapacaksın, yoksa bugünün sonunda sen de gidersin. Beyanatım da şu şekilde olacak: Arabadaki çocuk eski bir dostumun zor zamanlar

geçirmiş oğluydu sadece. Onunla tesadüfen karşılaştım, eve götürmeyi teklif ettim, sonra da onunla burada, Leinster Evi'nde garsonluk işine girme ihtimalini konuşmak için Winetavern Sokağı'nda arabayı kenara çektim. Biz konuşurken çocuk sigarasını ağzından yere düşürdü, arabada yangın çıkmasın diye onu almak için eğildi. Sanılanın aksine çocuk kahramanca bir şey yapıyordu ve bu yüzden saygı görmeli."

"Çocuk öyle yaparken de," dedi Bay Denby-Denby, "sizin kemeriniz çözüldü, pantolonunuz düştü, onunki de ve sikiniz bir şekilde çocuğun ağzına denk geldi. Son derece mantıklı. Böyle bir açıklamayı kim nasıl sorgulayabilir, hiç bilemiyorum."

Bakan, Bay Denby-Denby'yi işaret edip parmaklarını şıklatarak, "Sen! Dışarı!" dedi. "Defol, duyuyor musun beni? Kovuldun."

"Kovamazsın ki beni," diye yanıtlayan Bay Denby-Denby, müthiş bir vakarla ayağa kalkıp gazetesini katlayıp koltukaltına koydu. "Ben bir memurum. Hayatım boyunca burada kalacağım Tanrı'nın izniyle. Ama şimdi bir fincan çayla bir dilim bir şey yemeye gidip bundan nasıl kurtulacağını bulmayı sana bırakacağım çünkü açıkçası bu saçmalığı dinlemeye dayanamıyorum artık. Yalnız şununla yüzleşelim hayatım, günün sonunda ikimiz arasında bir işe sahip olan tek kişi ben olacağım."

Bakan, dışarı çıkan Bay Denby-Denby'yi izlerken onun üstüne atlayıp başını yere vurma ihtimali olduğunu düşündüm ama dili tutulmuştu. Uzun süredir kimsenin onunla bu şekilde konuşmadığını tahmin ettim. Bayan Ambrosia'yla birbirimize baktık, kendimize hâkim olamadık, dudağımızı ısırdık, sesli gülmemeye çalıştık.

Bakan şimdi de bizi göstererek, "İkinizden biri tek kelime ederse..." deyince hemen masalarımızın arkasına kaçıp başlarımızı eğdik.

Bayan Joyce sakince, "Bakan Bey," dedi ve onu tekrar odanın ortasındaki masaya götürdü. "İstediğiniz her türlü basın açıklamasını yayınlayabiliriz, ne isterseniz onu söyleyebiliriz ama şu anda en önemli şey seçmenlere durumdan pişmanlık duyduğunuzu göstermek, mevcut hâlden daha da saçma görünmemektir. Zaten size bunu söylemesi gereken de siyasi danışmanınız, ben değilim."

Onun arsızlığıyla şaşakalan Bakan, "Anlamadım?" dedi.

"Duydunuz efendim. Az önce anlattığınız deli saçmasına kimse inanmayacak, kafasında beyin olan kimseler en azından. Yani bazı meslektaşlarınız yutabilir yine. Ama şundan emin olun ki İrlanda Başbakanı eğer meclise bu iddiayla girerseniz sizi kırbaçlatarak kovalar. Onu mu istiyorsunuz? Siyasi kariyerinizi sonsuza kadar mahvetmek mi istiyorsunuz? Halk zamanla unutur da affeder de ama Bay Lemass asla. İleride geri dönmek için en ufak bir ümidiniz varsa püf noktası, şimdi gönderilmeden önce kendiniz çekip gitmek. İnanın bana, uzun vadede bana teşekkür edeceksiniz."

Bakan tiksinti dolu sesiyle, "Bak şu laflara," dedi. "Şimdi bana ne istersen söyleyebileceğini sanıyorsun, değil mi? Her şeyi bildiğini sanıyorsun."

"Her şeyi bilmiyorum Bakan Bey, hayır," dedi Bayan Joyce. "Ama reşit olmayan birine ve muhtemelen son derece yoksul bir çocuğa gecenin köründe halka açık bir sokakta oral seks için para verilmemesi gerektiğini biliyorum mesela. O kadarını biliyorum hiç olmazsa." Ayağa kalktı, kendi masasına döndü, gözlerini tekrar Bakan'a çevirdiğinde onun hâlâ orada olmasına şaşırmış gibiydi. "Şimdi, başka bir şey yoksa Bakan Bey, size önerim hiç vakit kaybetmeden Başbakanlık'a gitmenizdir. Bizim burada işlerimiz var. Bugün ilerleyen saatlerde gelecek halefiniz için hazırlanmamız gerek."

Huzursuz gözlerle etrafına göz gezdiren Bakan'ın beti benzi atmıştı, kızaran burnu zonkluyordu; işin bittiğini belki de o anda anladı. Dışarı çıktı ve birkaç dakika sonra Bay Denby-Denby bir dilim kremalı tatlı, bir fincan da kahveyle geri döndü. "Sizce kim gelir bize şimdi?" diye sordu, son bir saatte yaşananlar şimdiden hatıratında bir dipnot hâline gelmişti. "Haughey gelmez, değil mi? O herif beni ürpertiyor. Dublin dağlarında ceset gömmekten yeni dönmüş gibi görünüyor hep."

Onu duymazdan gelip bana dönen Bayan Joyce, "Bay Avery," dedi. "Leinster Evi'ne gidip gelişmelere kulak kabartır mısınız sorun olmazsa? Bir şey duyarsanız arayın beni. Bütün gün masamda olacağım."

"Peki Bayan Joyce," dedim ve paltomla çantamı aldım, asıl heyecanın yaşandığı Dáil'a gidebileceğim için başta mutlu da oldum. Ancak

bu ilk neşemin ardından, O'Connell Sokağı'nda, Trinity Koleji'nin duvarlarının kenarından yürürken kararsız kaldım. Bir yandan, bakanı asla sevmemiştim, adam beni hep hakir görmüştü ama öte yandan gerçek eğilimini kendisine saklamanın ne kadar zor olduğunu da herkes kadar iyi biliyordum. Eşine, dostlarına, ailesine ne zamandır yalan söylüyordu acaba? Altmışını çoktan devirmişti, demek ki bütün hayatı boyunca yalan söylemişti.

Leinster Evi'nde vekiller ile danışmanları her koridorda, her girintide bir araya gelmiş, fısır fısır konuşuyor, cazgır kadınlar gibi dedikodu yapıyorlardı. Nereye dönsem insanların *puşt, ibne, pis nonoş* gibi sözcükler kullandıklarını duyabiliyordum. Atmosfer sertti, nefret doluydu; her erkek, öyle bir sapıkla en baştan beri hiç arkadaş olmadıklarını ve zaten bir sonraki seçimde adamın ismini listeden çıkarmayı planladıklarını açık seçik söyleyerek kendilerini meslektaşlarından ayrı tutuyordu. Duvarlarında asılı William T. Cosgrave, Éamon de Valera ve John Costello portrelerinin bana tepemden kibirli gözlerle baktığı koridorda yürürken, Başbakan'ın basın sözcüsünün hızlı adımlarla bana doğru geldiğini gördüm; muhtemelen basını savuşturmakla geçirdiği sabahın ardından öfke küpüydü. Önce yanımdan geçti, sonra durup arkasına döndü, gözlerimin içine baktı.

"Sen," dedi hırıltılı sesiyle. "Tanıyorum seni, değil mi?"

En az on kere tanışmış olmamıza rağmen, "Sanmıyorum," dedim.

"Evet, tanıyorum. Eğitim Bakanlığı'ndansın, değil mi? Avery'ydi ismin?"

"Doğrudur efendim," dedim.

"Adam nerede? Yanında mı?"

Bakan'ı kastettiğini farz ederek, "Marlborough Sokağı'nda," dedim.

"Pantolonu bileklerine düşmüş hâldedir herhâlde?"

Başımı iki yana sallayıp, "Hayır," dedim. "En azından bir saat önce gördüğümde belindeydi. Şimdi her yerde olabilir yani."

"Sen komik olmaya mı çalışıyorsun Avery?" diye sorarken bana o kadar yaklaştı ki nefesindeki bayat sigara ve viski kokularıyla birlikte peynirli soğanlı cipsin kesif aromasını da aldım. Bir olay çıkma ihtimalini

sezen bir grup, etrafımıza toplanmıştı. Yüz ifadeleri, *Harika bir gün*, diyordu. *Bir sürü mevzu çıktı!* "Şu tipine bak bir kere," diye devam etti basın sözcüsü. "Ne bu üstündeki palto? Rengi ne, pembe mi bu?"

"Kestane rengi aslında," dedim. "Clerys'ten aldım. Yarı fiyatına inmişti."

"Aa, Clerys'ten aldın, öyle mi?" Etraftaki izleyicilere sırıtarak beni utandırmaları için cesaretlendirme amaçlı göz gezdirdi.

"Evet, öyle," dedim.

"Seni işe bizzat aldı herhâlde, değil mi? Bakan? Kanepesinde mülakata almıştır, kapıyı da kilitlemiştir, ha? İkiniz birlikte sosis bulmaca oynamışsınızdır."

Bu ima karşısında yüzüm kızararak, "Hayır efendim," dedim. "Ben işe bir tanıdığım sayesinde girdim. Üvey babamın artık ayrı yaşadığı üçüncü eşi sayesinde. Eskiden burada çalışıyordu..."

"Neyin *neyin*?"

"Üvey..."

"Sen de onlardansın, değil mi?" diye sordu. "Daima anlarım ben."

Kaşlarımı çatarak, "Kimlerden efendim?" diye sordum.

"Pis bir nonoşsun. Tıpkı bakanın gibi."

Sertçe yutkundum ve bizi o anda izleyen kırk civarı insana göz gezdirdim, parlamento sekreterleri, vekiller, bakanlar ve oradan geçerken bu şamatanın nereden çıktığını merak eden Başbakan Seán Lemass'ın ta kendisi. "Hayır efendim," diye fısıldadım. "Aslında bir kız arkadaşım da var. Mary-Margaret Muffet. İrlanda Bankası College Green şubesinde döviz masasında çalışıyor ve her sabah bir fincan çay için Switzer's Kafe'ye gidiyor."

"Tabii, Oscar Wilde'ın bile karısı vardı. Kimse şüphelenmesin diye hepsi öyle yapıyor. Eğitim Bakanlığı'nda sürekli cümbüş vardır herhâlde, değil mi? Ben bütün bu nonoşları yakalayabilsem n'apardım, biliyor musun? Hitler'in yaptığını yapardım. Adam hakkında ne dersen de, birkaç iyi fikri de vardı. Topla hepsini, tutukla, sonra bas gazı alayına."

Karnımın ortasında öfkeyle aşağılanmanın karıştığı bir duygunun oluşmaya başladığını hissedebiliyordum. "Korkunç bir şey söylüyorsunuz," dedim. "Kendinizden utanmalısın."

"Ya, öyle mi?"

"Evet. Utanmalısınız."

"Siktir git lan."

Bunca hakarete artık katlanmamaya karar vererek, "Asıl sen siktir git!" diye bağırdım. "Ayrıca insanlara bu kadar yaklaşacaksan o dişlerini de tanrı aşkına temizle, pis şişko moruk. Nefesinin kokusundan bayılacağım şimdi."

Bana hayretler içinde bakan basın sözcüsü, "Ne dedin sen?" diye sordu.

Kalabalığın onayı zannettiğim şeyden cesaret alarak sesimi yükseltip, "Dedim ki," diye yanıt verdim, "insanlara bu kadar yaklaşacaksan..."

Cümlemin sonunu getiremedim, zira başımın yan tarafına yediğim sert yumrukla yere serildim ve içimde yıllardır biriken öfke ortaya çıktı: Ayağa kalktım, sağ yumruğumu sıktım ve ona doğru savurdum. Fakat herif tam zamanında çekildi ve niyetlendiğimin aksine parmaklarımın sivri kemikleri onun çenesine değil, arkamdaki sütunlardan birine indi, acıyla ciyakladım. Kemiklerimi ovalayıp ikinci bir deneme için arkama döndüğümdeyse adam bana bir kez daha vurdu, sağ gözümün hemen üstüne ve vekillerin aralarında para alışverişi yaptıklarını gördüm.

Bir tanesi, "Genç çocuğa bire üç veririm," dedi.

"Bire on daha adil olur. Şu hâline bak, nakavt oldu olacak."

"Uzak dur ondan!" diye bir ses geldi apansız, bir kadın sesiydi bu; kalabalığı Musa'nın Kızıldeniz'i yardığı gibi yaran çay salonu müdiresinin sesi. Herkesten daha uzun süredir orada bulunan ve hepsi seçimle koltuklarını kaybettikten uzun süre sonra da orada kalacağını bilen birisinin otoritesiyle, "N'oluyor burada?" diye haykırdı. Kenarda duran ve elinde tuttuğu bir sterlinlik banknotu hemen cüzdanına geri koyan Tarım Bakanı'nı göstererek, "Sen, Charles Haughey," dedi. "N'apıyorsunuz siz bu zavallı çocuğa?"

Öne çıkan Haughey, mırıltılı sesiyle, "Endişe etmeyin Bayan Goggin," dedi ve elini onun koluna koydu ama Bayan Goggin o eli hemen uzaklaştırdı. "Biraz heyecan çıktı, o kadar."

Sesini yükselten Bayan Goggin, "Heyecan mı?" diye sordu. "Çocuğun hâline bak! Kaşından kan boşalıyor. Hem de burada, parlamenter demokrasinin merkezinde. Hiç utanmıyorsunuz, değil mi?"

"Sakin olun hanımefendiciğim," dedi Haughey.

"Haydutların da sen de koridoru boşalttığınız zaman sakin olurum, duyuyor musun beni? Şimdi işinize gidin yoksa yemin ederim ki hepinizin üstüne polis salarım."

Yukarı baktım ve Haughey'nin yüzündeki gülüşün solduğunu gördüm. Basın sözcüsünün, bana yaptığını çay salonu müdiresine yapmak istermiş gibi bir hâli vardı ama sonra bir anlığına gözlerini kapadı, sinirine hâkim olana kadar bekledi ve tekrar açtığında gayet serinkanlıydı.

Güruha dönerek, "Hadi bakalım beyler," dedi, oradakiler de ondan emir almaya hazır gibiydi. "Rahat bırakın çocuğu. Ortalığı temizleme işini de çay salonundaki karıya bırakıyoruz. Ve beni bir dahaki görüşünde, tatlım," diye eklerken uzanıp Bayan Goggin'in çenesini eline aldı, sıkıca tuttu ve konuşurken biraz da tükürerek devam etti, "ağzına diline hâkim olacaksın. Ben sabırlı adamımdır ama elin orospusunun ukalalığını da çekemem. Kim olduğunu da biliyorum, nasıl biri olduğunu da."

Bayan Goggin kendisini ondan kurtarırken, "Sen benim hakkımda hiçbir şey bilmiyorsun," dedi, cesurca konuşmaya çalıştıysa da sesindeki gerilimi sezdim.

Haughey, "Ben herkes hakkında her şeyi bilirim," dedi. "İşim bu. Hadi sana iyi günler. Günün güzel geçsin."

Ben de yavaş yavaş doğruldum, adamlar uzaklaşırken sırtımı duvara dayadım ve ağzımda kan tadı aldığım yere elimi götürdüm. Geri çektiğimde avucum kızıl renkteydi, üstdudağımdaki yarık yüzünden.

Ayağa kalkmama yardım eden Bayan Goggin, "Gel benimle," dedi. "Çay salonuna gel de şu hâlinin çaresine bakayım. Takma hiç kafana. Adın neydi sahi?"

"Cyril," dedim.

"Evet, hiç takma Cyril. Orada sadece biz olacağız, kimse sana bakmayacak. Herkes Bakan'ın konuşmasını dinlemeye meclise gidiyor."

Başımı salladım ve onun arkasından çay salonuna girerken yedi sene önce okul gezimizde Julian'la birlikte tam da bu kapılardan içeri girdiğimiz, Guinness içtiğimiz ve Julian'ın Dublin'in bilmem ne bölgesinin vekiliymiş gibi davrandığı günü hatırladım. Bu kadının, bizi reşit olmadan içki içtiğimiz için azarlasa da işin sonunda Peder Squires'a bizi başıboş bıraktığı için saldıran kadının ta kendisi olduğundan da emindim. Otoritenin karşısında korkusuzluğunu göstererek bana karşı değerini iki kez ispatlamıştı artık.

Pencere kenarında bir masaya oturdum, Bayan Goggin de biraz sonra bir kadeh brendi, bir kâse dolusu su, bir de ıslak bezle yanıma geldi, yüzümdeki kanı o bezle sildi. Bana gülümseyerek, "Endişelenmene hiç gerek yok," dedi. "Çizilmiş sadece."

"Daha önce kimse vurmamıştı bana," dedim.

"Şimdi dik şunu kafana. Güç kuvvet verir." Bezi yüzümden çekerken gözlerimin içine baktı ve bir an kaşlarını çattı, tanıdık bir ifade görmüşçesine geri çekildi, sonra başını iki yana sallayıp bezi tekrar kâseye daldırdı. "Olay nasıl çıktı sahi?"

"Şu Eğitim Bakanı meselesi var ya," dedim. "Basın sözcüsü muhtemelen rezalet bir sabah geçirmiştir, sinirini çıkaracağı birisini arıyordur. Beni de onlardan biri sandı, anlarsınız ya."

"Kimlerden?"

"Nonoşlardan."

Öyle rahat bir sesle, "Öyle misin peki?" diye sordu ki dışarıda havanın nasıl olduğunu soruyor da olabilirdi.

"Evet," dedim; bunu ilk kez dışımdan başka birisine itiraf etmiştim ve sözcük, onu geri almaya kalkmama fırsat bile kalmadan ağzımdan çıkmıştı.

"Eh, olur öyle," dedi.

"Daha önce kimseye söylememiştim bunu."

"Gerçekten mi? E bana niye söyledin o zaman?"

"Bilmiyorum," dedim. "Söyleyebilirmişim gibime geldi, o kadar. Sorun etmezsiniz gibime geldi."

"Niye sorun edeyim ki?" diye sordu. "Benimle hiç alakası yok."

Uzunca bir duraklamanın ardından, "Bizden niye bu kadar nefret ediyorlar ya?" diye sordum. "Kendileri nonoş değilse başka birisinin öyle olmasıyla neden ilgileniyorlar?"

Omuz silkerek, "Hatırlıyorum da bir zamanlar bir arkadaşım bana kendimizle ilgili korktuğumuz şeylerden nefret ettiğimizi söylemişti," dedi. "Belki onunla ilgili bir şeydir."

Hiçbir şey söylemeden brendimi yudumladım, o gün öğleden sonra ofise dönmeme gerek olup olmadığını düşündüm. Olan bitenin Bayan Joyce'un kulağına gitmesi, muhtemelen uzun sürmezdi ve hükümet üyeleri kâğıt üstünde memurları kovamasalar da böyle şeylerin etrafından dolanılabiliyordu; yani işim Bay Denby-Denby'ninkinden de Bakan'ınkinden de muhtemelen daha büyük tehlikedeydi. Yukarı baktığımda Bayan Goggin'in gözlerinin yaşlarla dolu olduğunu gördüm, silmek için cebindeki mendili çıkarmıştı.

Gülümsemeye çalışarak, "Bakma sen bana," dedi. "Böyle şiddet olaylarını çok üzücü bulurum da, ondan işte. Daha önce de tanık olmuştum ve işin nereye varabileceğini biliyorum."

"Kimseye söylemezsiniz, değil mi?"

"Neyi?"

"Az önce söylediğim şeyi. Normal olmadığımı."

"Hey yarabbi," dedi Bayan Goggin ve gülerek ayağa kalktı. "Saçmalama. Hiçbirimiz normal değiliz. Böyle boktan bir ülkede normal mi olunur?"

Muffetlar

İşimi kaybettiğimi Mary-Margaret'a söylemedim –bu hiç ona göre olmazdı– ama banka hesabımda çok az para kaldığı için ayın biri geldiğinde kiramı nasıl ödeyeceğimden endişelenmeye başladım. Albert'ın bana tuhaf sorular sormasını veya Hoganların birinin benim gündüz vakti evde ne aradığımı merak etmesini istemediğimden Chatham Sokağı'ndaki daireden her sabah normal saatte çıkıp sinemalar açılana kadar şehirde amaçsızca dolandım. Erken seanslara birkaç peniye girebiliyor,

sonrasında tuvalette saklanırsam da ışıklar söndükten sonra salona dönüp akşama kadar kalabiliyordum.

Mary-Margeret doğum günü akşamında, elimde kalan sınırlı kaynakla onu yemeğe çıkardığımda, "Şu an sende pek yolunda gitmeyen bir şeyler var Cyril," dedi. Onu Merrion Meydanı'ndaki yeni bir İtalyan restoranına götürmüştüm, eleştirmenlerden harika yorumlar almıştı burası ama Mary-Margaret menüyü inceledikten sonra midesine yabancı yemekler yiyemeyecek kadar saygı duyduğunu söyleyerek domuz pirzolası, patates ve bir bardak musluk suyu söylemekle yetinmişti. "Kendini kötü mü hissediyorsun?"

"Yoo," dedim. "Gayet iyi hissediyorum. Düzenli olarak yokluyorum da."

"O ne demek?"

Başımı iki yana sallayıp, "Hiç," dedim. "Yok yok, iyiyim ya. Endişelenecek bir şey yok."

Nadiren gösterdiği anlayışıyla, "Ama endişelenmesem nasıl bir insan olurdum?" diye sordu. "Ben epey severim seni Cyril. Biliyorsundur artık."

"Biliyorum," dedim. "Ben de epey severim seni."

"Senin bana 'seni seviyorum' demen lazım."

"Peki," diye cevapladım. "Seni seviyorum. Pirzolan nasıl?"

"Yeterince pişmemiş. Patatesler de çok tuzlu."

"Tuzu kendin ekledin. Gördüm seni."

"Biliyorum ama olsun. Garsona bir şey söylerdim ama bildiğin üzere olay çıkarmaktan hoşlanmam." Bıçağıyla çatalını bıraktı, etrafına bakıp sesini alçalttı. "Aslında seninle tartışmak istediğim bir şey var. Böyle harika bir gece geçirirken gündeme getirmek hiç hoşuma gitmiyor ama er ya da geç öğreneceksin zaten."

"Dinliyorum," dedim. Ağlamak üzere olduğunu görünce şaşırdım, asla müsaade etmediği bir durumdu bu ve elini tutmak için uzanırken içimde bir şeyler yumuşadı.

"Yapma Cyril," deyip elini geri çekti. "Edepli ol biraz."

İç çekip, "Ne söylemek istemiştin?" diye sordum.

"Biraz moralim bozuk," dedi bana. "Ama anlatırsam aramızda hiçbir şeyin değişmeyeceğine söz vermen lazım."

"Aramızda hiçbir şeyin asla değişmeyeceğinden emin sayılırım," dedim.

"Güzel. Şey, kuzenim Sarah-Anne'i biliyorsun ya?"

"Şahsen bilmiyorum," dedim ve ailesinin neden tüm kızlarına çifter çifter isim verme ihtiyacı duyduğunu merak ettim. "Bir iki defa bahsetmiştin ondan ama karşılaştığımızdan emin değilim. Rahibe olmak isteyen miydi o?"

"Hayır, tabii ki değil Cyril," dedi. "O, Josephine-Shauna. Senin sıkıntın ne, biliyor musun?"

"Hiç dinlemiyorum, o mu?"

"Evet."

"Peki hangisi Sarah-Anne?" diye sordum.

"Foxrock'ta yaşayan. İlkokul öğretmeni ama bölme işlemi yapamadığı ve okuma yazması bile neredeyse olmadığı için bu bana hep biraz tuhaf gelmiştir."

Bir defasında bir bahçe partisinde tanıştığım, benimle yüzsüzce flörtleşen kızı hatırlayarak, "Ha, evet," dedim. "Çok güzel kızdı, değil mi?"

Burnunu çeken Mary-Margaret, "Önemli olan iç güzelliği," dedi.

"O ne demek ya?" diye sordum. "Organlara iyi bakmakla falan ilgili bir laf mı?"

"Anlayan anladı," dedi.

"Öyle olsun."

"Eh, Sarah-Anne'le ilgili kötü bir haber aldık," diye devam etti.

İşte şimdi dikkatimi çekmişti. Mary-Margaret akşam yemeklerinde böyle konuşmaları pek yapmazdı. Genelde genç insanların kıyafetleriyle kendilerine yakıştırdıkları adaptan veya o gürültülü rock n' roll müziğinin, kulaklarına şeytanlar bağırıyormuş gibi geldiğinden bahsetmeyi yeğlerdi.

"Anlat hadi," dedim.

Kimsenin kulak misafiri olamayacağından emin olmak için etrafına tekrar baktı, sonra bana yanaştı. "Sarah-Anne yoldan çıkmış bir yüklü," dedi.

"Yüklü mü?"

"Yüklü," dedi başıyla onaylayıp.

"Fazla mı alışveriş yapmış?"

"Ne?"

"Kilo mu almış? Üstüne bir şey mi binmiş? Yoksa pis işler karıştırıyor da *ücreti* mi yüklü?"

Bana delirmişim gibi baktı. "Sen komik olmaya mı çalışıyorsun Cyril?" diye sordu.

Afallayarak, "Hayır," dedim. "Ne demek istediğini anlamıyorum, o kadar."

"Kız *yüklü*!"

"Evet, orayı anladım da..."

"Ya sabır!" diye fısıldadı. "Bebeği olacak."

"Bebek mi?"

"Evet. Beş ay sonra."

"Ha, bu kadar mı?" diye sordum ve lazanyama döndüm.

"Ne demek bu kadar mı? Yetmez mi?"

"Ama yani bir sürü insanın bebeği oluyor," dedim. "Bebekler olmasaydı yetişkinler de olmazdı."

"Saçmalama Cyril."

"Saçmalamıyorum."

"Saçmalıyorsun. Sarah-Anne evli değil."

"Aa, doğru," dedim. "Şimdi bu galiba işe farklı bir yön veriyor."

"Veriyor tabii," dedi Mary-Margaret. "Zavallı ana babası perişan oldu. Mary Yenge yirmi dört saat gözetim altında çünkü başına et bıçağı saplama tehdidinde bulundu."

"Kimin başına? Kendisinin mi, Sarah-Anne'in mi?"

"İkisinin de muhtemelen."

"E peki kız, kimin baba olduğunu biliyor mu?"

Tiksintiyle ağzı açık kaldı. "Tabii ki biliyor," dedi. "Sen onu nasıl bir kız sandın öyle? Muffet ailesini çok hafife almışsın demek."

"Tanımıyorum bile kızı," diye itiraz ettim. "Hakkında hiçbir fikrim yok."

"Baba Rathmines'tan bir adam, lütfen. Kumaş fabrikasında çalışıyormuş ki bu hiç bana göre değil. Tabii Sarah-Anne'le evlenmeyi de kabul etmiş, o da var ama altı hafta boyunca kiliseden tarih alamıyorlar, o zamana kadar da Sarah-Anne'in karnı büyüyecek."

"Eh, adam en azından doğrusunu yapıyormuş," dedim.

"Yanlışını yaptıktan sonra. Zavallı Sarah-Anne, daima çok iyi bir kız olmuştur. Nasıl bu hâle düştü bilmem. Senin de umarım aklına bir şeyler gelmez Cyril. Benim o seviye davranışlarda bulunacağımı düşünmesen iyi edersin."

"İnan ki düşünmüyorum," dedim ve bu fikirle iştahım kaçınca çatalımla bıçağımı kenara koydum. "Dünyada en son istediğim şey seni baştan çıkarmak."

"Eh, önümüzdeki ayın on yedisini ajandana yazabilirsin. Düğün günü."

"Hadi bakalım," dedim. "Ne vereceksin kıza?"

"Nasıl yani?"

"Düğün hediyesi olarak. Bebek için bir şey alsan kullanışlı olur herhâlde."

"Hah!" dedi, başını iki yana salladı. "Ben ona hediye *vermeyeceğim*."

"Neden ki?" diye sordum. "Hediyesiz düğüne gidilir miymiş hiç?"

"Normal bir düğün olsaydı elbette bir şeyler götürürdüm," dedi bana. "Ama değil, yanlış mı? Onayladığımı göstermek istemiyorum. Hayır, kendileri düştüler, ağlamasınlar."

Gözlerimi devirdim, o an ter basan ensemde bir karıncalanma hissettim. "Sen hep bu kadar peşin hükümlü olmak zorunda mısın?" diye sordum.

Tokat atmışım gibi baktı. "Az önce bana ne dedin sen Cyril Avery?"

"Hep bu kadar peşin hükümlü olmak zorunda mısın diye sordum. Bu ülkede insanların bu hâliyle, etrafımızdaki bunca ikiyüzlülükle yaşamak zaten yeterince kötü ama bu zaten yeni bir dünyada yaşadığımızı anlamayan yaşlı insanların tavrı değil mi? Biz hâlâ genciz Mary-Margaret. Zor zamanlardan geçen birisine biraz anlayış göstermeye çalışamaz mısın?"

"Oo, sen de pek modernsin yani, değil mi Cyril?" dedi ve arkasına yaslanıp dudaklarını büzdü. "Sen de benimle işi pişirmek istediğini bu şekilde anlatıyorsun galiba, öyle mi? Beni dairene götürüp yatak odana sürükleyeceksin, aletini çıkaracaksın, içime sokacaksın ve beni iyice bir hâlledene kadar pompalayıvereceksin yani?"

Şimdi hayrete düşme sırası bendeydi. Bu kelimeleri bulmak şöyle dursun, böyle bir şey söyleyebildiğine bile inanamamıştım.

"Çünkü böyle sanıyorsan Cyril," diye devam etti, "fena yanılırsın. Ben onu kimseyle yapmam. Evlendikten sonra da cumartesi dışında hiçbir gece bekleme, onu da ışıklar kapalı yapacağız. Ben düzgün bir terbiye aldım, haberin olsun."

Evlendikten sonra her cumartesi gecesine planlar yapmayı kafama yazdım, sonra da evlilik fikriyle panikledim. Buna ne zaman karar verilmişti? Böyle bir şeyi hiç tartışmamıştık bile. Evlilik teklif etmiş de unutmuş muydum?

"Sadece diyorum ki sene olmuş 1966," dedim ona. "30'larda değiliz. Kızlar sürekli hamile kalıyor. Yani ben bile kendi annemin hikâyesini bilmiyorum, değil mi?"

Suratını buruşturup, "Ne diyorsun sen be?" diye sordu. "Annenin hikâyesini gayet iyi biliyorsun. Bütün ülke biliyor. Onun kitaplarını üniversitede incelemiyorlar mı artık?"

"Öz annemi diyorum," diye düzelttim kendimi.

"Neyini *neyini*?"

Birlikte olduğumuz bunca süre zarfında evlatlık olduğumdan hiç bahsetmediğimi fark edince şaşkınlık içinde ağzım açık kaldı. Bunu Mary-Margaret'a şimdi söyledim ve kızın rengi gözle görülür biçimde soldu.

"Nesin *nesin*?" diye sordu.

"Evlatlığım," dedim. "Evlat edinilmiştim. Uzun süre önce. Çocukken."

"Peki bunu neden daha önce söylemedin bana?"

"O kadar önemli olduğunu düşünmemiştim," dedim. "İnan ki sana anlatabileceğim çok daha beter şeyler de var."

"O kadar önemli değil mi? Yani kim senin gerçek annenle baban?"

"Hiçbir fikrim yok," dedim.

"Peki ilgini çekmiyor mu? Öğrenmek istemiyor musun?"

Omuz silktim. "Pek istemiyorum," dedim. "Annem ile babam hangi açıdan bakarsan bak Charles ile Maude'du."

"Yüce rabbim," dedi Mary-Margaret. "Yani senin annen de mi yüklüymüş?"

Ona dik dik baktım ve göğsümün öfkeyle kabardığını hissettim. "Gerçekçi konuşmak gerekirse," dedim, "neredeyse kesin."

"Aman tanrım. Babama söyleyene kadar bekle. Hayır, söylemeyeceğim babama. Sen de söylemeyeceksin, duyuyor musun?"

"Öyle bir planım yoktu," dedim.

"Şok olur. Kalbine inebilir."

"Hiçbir şey söylemem," dedim. "Gerçi o kadar önemli olduğunu da düşünmüyorum hakikaten. Evlat edinilen bir sürü insan var."

"Evet ama böyle bir soydan gelmek... Kötü bir irsi özellik bu."

"Kuzeninin başına gelenle aynı şey," dedim.

"O farklı," diye terslendi. "Sarah-Anne bir hata yapmış, o kadar."

"E, belki benim annem de hata yapmıştır," diye öne sürdüm. "Bunu neden hesaba katmıyorsun?"

Son derece hoşnutsuz bir tavırla başını iki yana salladı. "Sende bir işler var Cyril Avery," diye diretti. "Bana anlatmadığın bir şeyler var. Ama çözeceğim. Ant olsun ki çözeceğim."

Horatio'nun Düşüşü

Ev arkadaşım Albert, kız arkadaşı Dolores'le mart ayının başında bir pazartesi akşamı nişanlandı ve Neary's Pub'da bir sürü içkici kardeşleriyle birlikte yaptıkları kutlama partisine ben de katıldım. Birkaç saat sonra Albert'ın yatak başı benim duvarıma ritmik biçimde çarparken uykusuz kaldığımdan odalarına dalıp üstlerine bir kova su dökmemek için kendimi zor tuttum. Dinmek bilmeyen tutkularının sesi huzurumu kaçırıyor, bir insan teması için yanıp tutuşmama yol açıyordu ve bu yüzden

yılgınlığıma teslim olarak o gün önceki saatlerde üstümde olan kıyafetleri tekrar giyip merdivenden aşağıya indim, Chatham Sokağı'nın karanlığına çıktım, yaşamayı umduğum şeyin heyecanıyla şimdiden ince ince tahrik olmaya başlıyordum. Dışarı çıktığımda arkamda ayak sesi sandığım bir ses duydum ama gerginlikle arkama döndüğümde neyse ki sokak boş görünüyordu.

Bazen Stag's Head'in etrafındaki arnavutkaldırımlı dar sokaklarda benim yaşlarımda birkaç oğlan bulunabiliyordu, ancak oraya gittiğimde sokakları ıssız buldum. Dame Sokağı'na geçip sağa dönerek Crown Arası'na geçtiğimdeyse bir duvar dibinde iki genç adam gördüm, kafa kafaya vermiş, konuşuyorlardı, ben de bir kapı eşiğine gizlendim, tek bulabileceğim buysa röntgenci olmaya tavdım. Ama fermuar ve telaşlı öpücük sesleri yerine kuzey aksanlarıyla konuşmaktaydılar ve ses tonlarında öyle bir gerilim vardı ki, *Keşke burada kalıp kulak misafiri olacağıma yürüyüp gitmiş olsaydım,* diye düşündüm.

Uzun olan, sesi heyecanlı ve tehlikeli gelen, "Ben sadece izlemek istiyorum," dedi. "Hayatımızda kaç kere göreceğiz böyle bir şeyi?"

"Umurumda değil," dedi öteki. "Olduğunda oraya fazla yakın olursak yakalanabiliriz."

"Yakalanmayız."

"Nereden biliyorsun? Hem yakalanırsak patrona sen açıklama yapmak ister misin?"

Ayakkabım kaldırımda biraz kaydı ve adamlar bana doğru döndüler, benim de kapı ağzından çıkıp, saldırganlık etmemelerini umarak uzun adımlarla onların yanından geçmekten başka çarem kalmadı.

Genç olan hızla yanıma gelip, "Sen n'apıyordun orada?" diye sordu. "Bizi mi dinliyordun?"

"Bırak şunu Tommy," dedi arkadaşı, ben de fırsattan istifade yoluma gittim, hızlandım ve neyse ki takip etmediler. Ha'penny Köprüsü'nü geçtiğimde Abbey Sokağı'nın kenarındaki gizli aralıklardan birini hedefledim, eskiden orada birkaç gizli kapaklı işim olmuştu ve tabii ki orada bekleyen biri vardı, lamba direğine yaslanmış, sigara içiyordu, beni görünce de parmağını şapkasına götürüp işaret verdi. Yaklaştığımdaysa

adamın dedem yaşında olduğunu gördüm ve şansıma söverek gerisingeri döndüm. Tatmin olmadan eve dönme fikrini hazmetmeye başlarken O'Connell Sokağı'nın kuzey ucundaki umumi tuvaletleri, yani yedi sene kadar önce Julian'ın uygunsuz teklif aldığı yeri hatırladım.

Daha önce umumi tuvaletlerde yalnızca iki defa seks yapmıştım, birincisi de kazayla olmuştu, tabii kazayla seks yapmak mümkünse. On yedi yaşındaydım, Trinity Koleji'nin yanından geçiyordum ve sıkışmıştım, işemek için içeri girip koşarak Güzel Sanatlar bloğunun ikinci kattaki tuvaletine çıkmıştım. Ben pisuarda dururken yakınlarda bir öğrenci, ellerini yıkıyordu ve bana dik dik baktığının farkına varmıştım. Gergin gergin ona dönüp bakmıştım, o gülümseyince de hemen erekte olmuştum, idrar duvardan pantolonumun apış arasına sıçramıştı. Çocuk kahkahayı basmış, sonra başıyla kabinlerden birini göstermiş, ben de bekâretimi resmen kaybetmek üzere onu takip etmiştim. İkincisi, bu gece kadar hayal kırıklığı yaratan bir gecede olmuştu; yaşıtım bir oğlanla, tatminden son derece uzak bir birleşim için Baggot Sokağı'ndaki bir umumi tuvalete girmek zorunda kalmıştım, ona dokunduğum anda avucuma Vezüv yanardağı gibi patlamıştı. Bu mekânlardan köhnelikleri yüzünden uzak durmayı tercih ediyordum ama fena azmıştım, iş bir an önce bitsin de evime, yatağıma döneyim istiyordum o yüzden Nelson Sütunu'na doğru saptım.

Takip edildiğime dair net bir hisse kapıldım, o yüzden durdum, gergin gergin etrafıma bakındım ama battaniyelere ve kolilere sarınıp sırtlarını GPO'nun duvarlarına dayamış birkaç sarhoş dışında arkamda kimseyi göremedim. Yine de tuvalete yaklaşırken tetikte kaldım ve tuvaletin sokak kapısının açık durduğunu, tahrik edici ışığıyla beni içeri davet ettiğini gördüm.

Basamaklardan aşağı indim ve köşeyi dönüp siyah-beyaz karolarla kaplı odaya girerken etrafa göz attım ve kimseler olmadığını görünce hayal kırıklığına uğradım. İç çektim, başımı iki yana salladım, mağlubiyeti kabul etmeye hazır ve oradan ayrılmak üzereydim, derken kabinlerden birinin kilidi dikkatle döndü ve bir kapı açıldı, dışarıya on sekiz, on dokuz yaşında, ürkek duran bir genç çıktı, gözlüklüydü, şapkasını alnını

kapayacak kadar indirmişti. Yeni bir ortama alışan köpek yavruları gibi başını çıkarıp etrafa baktı, ben de ona baktım, orada aynı sebeple bulunduğumuza dair bir işaret bekledim. Yalnızca tuvaleti kullanmaya gelmiş olması ve birazdan ellerini yıkayıp gitmesi de mümkündü tabii. Herhangi bir şey söyleyip hatalı olduğumu anlamak felakete yol açabilirdi.

Ona otuz saniye verdim, çocuk hareket etmeden dik dik baktı bana ama beni tepeden tırnağa süzdüğünü görünce endişelenecek bir şey olmadığını anladım.

"Fazla vaktim yok," dedim, sonra da o gece başımdan geçen onca şeyin ardından keyfimin kaçtığını fark ederek şaşırdım. Bir bodrum katında duruyordum, sidik ve bok kokularıyla çevriliydi ve hiç tanımadığım birisinden tatsız bir yakınlık görmeye mahkûmdum. Çaresizlik içinde omuzlarım düştü, başparmağımla işaretparmağımı gözpınarlarıma bastırdım. Biraz sonra sessizce, "Hiç adil değil, ha?" dedim ama ona mı, kendime mi, evrene mi söylemiştim, emin değildim.

Çocuk, "Korkuyorum," deyince ona acıyıp kendimi topladım. Titriyordu çocuk; bu işte yeni olduğu besbelliydi.

Gözlerinin içine bakıp, "Kendini öldürmek istediğin oluyor mu?" diye sordum.

"Ne?" dedi şaşkınca.

"Bazen," dedim ona, "bir ekmek bıçağı alıp kalbime saplayasım geliyor."

Hiçbir şey demedi, afallamış gözlerle etrafına baktı, sonunda nihayet bana dönüp başını salladı.

"Geçen yıl denedim," dedi. "Ekmek bıçağıyla değil. Başka şekilde. Hap aldım. Ama işe yaramadı. Midemi yıkatmak zorunda kaldım."

"Hadi eve gidelim," dedim.

"Gidemem," dedi bana. "Attılar beni evden."

"Kim attı?"

"Annemle babam."

"Neden?" diye sordum.

Utançla yere baktı. "Bir şey buldular," dedi. "Bir dergi. İngiltere'den sipariş etmiştim."

"O zaman sadece yürüyüşe çıkalım," dedim. "Yürüyüp konuşabiliriz. Hoşuna gider mi? Bir yere gidip sohbet etmek ister misin?"

Bana gülümseyip, "Peki," dediğinde ona hemen kanım ısındı, arzu değildi bu, şehvet değildi, yalnızca şefkatti.

"Adın ne?" diye sordum.

Düşündü. *Peter* ismini yakıştırdı kendisine.

"Ben de James," diyerek elimi uzattım; elimi sıkıp tekrar gülümsedi. İşte o an, yabancılarla yaşadığım onca ilişkide kimsenin gözlerinin içine bakmadığımı fark ettim. Bazı yüzleri, saç kesimlerini, ayakkabıları hatırlayabiliyordum ama ya göz renklerini?

Ve işte o anda merdivenden ayak sesleri geldiğini duydum. Elimi Peter'ın elinden çekmeden arkama döndüm ve karşımda An Garda Síochána'nın üniformalı bir üyesi belirdi, şişman ve ukala yüzünde hem gururlu hem de ben ve benim gibilere karşı hissettiği tiksintiyle dolu bir gülüş vardı.

"Eveeet, n'oluyor bakalım burada?" diye sordu. "Bir çift nonoş, öyle mi?"

Çocuğun elini bırakıp, "Memur bey," dedim. "Göründüğü gibi değil. Konuşuyorduk, o kadar."

"Ben bu lafı kaç kere duydum, biliyor musun pis nonoş?" diye sordu ve yere, ayaklarımın dibine tükürdü. "Şimdi ben ellerini kelepçelerken arkana dön, bir şeye de sakın kalkışma, yoksa öyle bir dayak yersin ki ağzına sıçılır ve bu ülkede hiç kimse beni suçlamaz."

Hareket etmeme fırsat kalmadan yine ayak sesleri duydum ve kapının ağzında tanıdık bir yüz görünce dehşete düştüm; Chatham Sokağı'ndan çıktığımda yanılmadığımı anladım: Birileri beni ta buraya kadar takip etmişti gerçekten. Ona tam olarak dürüst davranmadığımı bilen birisi.

"Mary-Margaret," dedim ve kız ellerini ağzına götürüp hayretler içinde bir bana bir çocuğa bakarken gözlerimi ona diktim.

Peter, "Burası erkekler tuvaleti," dedi ama durum düşünüldüğünde bu nispeten gereksizdi. "Buraya kadınlar giremez."

Mary-Margaret daha önce görmediğim bir öfkeyle çocuğa dönüp sesini yükselterek, "Kadın değilim ben," dedi. "Nişanlısıyım!"

O anda ona dönen polis, "Tanıyorsun bu arkadaşı, öyle mi?" diye sordu, oğlan da bunu fırsat bilip öne atıldı ve kaçma çabasıyla yaşlı adamı kenara itti, hatta Mary-Margaret'ı yere devirmenin de ucundan döndü. Hiçbirimiz hareket edemeden merdiveni çıkmış, yoluna gitmişti.

Polis basamaklardan yukarı bakarak, "Buraya gel çabuk!" diye seslendiyse de onu takip etmenin faydasız olduğunun farkındaydı. Ellisini geçeli çok olmuştu, formunda da değildi; çocuk artık muhtemelen O'Connell Sokağı'nın ortasındaydı ve izini sonsuza dek kaybettirmişti.

Bana dönen polis, "Eh, en azından seni yakaladım," dedi. "İçeride üç yıl geçirmeye hazır mısın oğlum? Çünkü senin gibilere o kadar veriyorlar."

Mary-Margaret gözyaşlarına boğulup, "Cyril!" diye haykırdı. "Biliyordum bir terslik olduğunu. Biliyordum. Ama bunu bilemezdim. Böyle olduğunu düşünmemiştim. Sapık olduğundan asla şüphelenmemiştim."

Gelecek, gözlerimin önünden hızla geçerken Mary-Margaret'ı neredeyse hiç duymuyordum: gazete haberleri, dava, jürinin kaçınılmaz biçimde suçlu olduğuma karar vermesi, Mountjoy Cezaevi'nde maruz kalacağım rezillikler... Hatta orada katledilme ihtimalim... Böyle hikâyeler sürekli anlatılırdı.

"Ayy, Cyril, Cyril!" diye haykırdı Mary-Margaret, yüzü ellerinin arasındaydı. "Babam ne der?"

Polise dönerek, "Lütfen," dedim, ona yakarmaya hazırdım. "Bırakın beni. Bir daha böyle bir şey yapmayacağıma yemin ederim."

"Yok öyle bir dünya," diye yanıtlayan adam, elini gerdi ve suratımın ortasına bir tane indirdi.

"Bir daha vurun memur bey!" diye bağırdı Mary-Margaret, öfkeden ve küçük düşmekten dolayı yüzü kıpkırmızıydı. "Pis herif!"

Polis de isteneni yaptı ve bana öyle bir yumruk attı ki duvara çarptım, yanağım pisuarlardan birinin üstüne çarptı, içimde bir şeyin çatlama sesini duydum, bunu hemen sonra yüzümün sol tarafında hissettiğim uyuşukluk takip etti. Arkama döndüğümde bir dişim ağzımdan düşmüştü ve o dişin yerde sekişini hep birlikte izledik; ağzı açık duran

bir atık borusunun kenarına gelen diş, deliğin hemen kenarındayken düşmemeye karar veren golf topları gibi kalakaldı orada.

Döndüm, bana saldıran adama baktım; bir elinin kemiklerini ötekisiyle ovalıyordu; bana tekrar vurmasından korkarak geri çekildim. Bu sefer benim ona vurup kaçabilme ihtimalimi ölçüp tarttım ama o kadar bunalmış olmama rağmen bunun anlamsız olacağının farkındaydım. Ondan kurtulabilirdim ama Mary-Margaret beni mutlaka şikâyet ederdi ve polis elbet peşime düşerdi. O yüzden teslim oldum.

Yılgınlıkla "İyi," dedim; polis de uzanıp omzumu kavradı, sokağa uzanan basamakları birlikte çıktık. Gecenin serin havasını içime çekerken Clerys mağazasının önünde asılı saate göz attım; her Dublinli kendi saatini buna göre ayarlardı. Gecenin bir buçuğunu henüz geçmişti. Üç saat önce yeni nişanlanmış arkadaşlarımla pubdaydım. Bir saat önce yataktaydım. Bana nefret dolu bir yüzle bakan Mary-Margaret'a döndüm ve omuz silktim.

"Özür dilerim," dedim. "Nasıl biri olduğuma kendim karar veremiyorum. Böyle doğmuşum."

"Siktir lan!" diye kükredi kız.

Kullandığı sözcüklere karşı hayret etmeme bile fırsat kalmadan tepemizden muazzam bir gürültü geldi; sanki gök yarılmış da sayısız parçaya ayrılmıştı ve üçümüz de korkuyla yukarı baktık.

"Yarabbi sana geliyorum!" diye haykırdı Mary-Margaret. "O neydi öyle ya?"

Gürültü bir an diner gibi olduysa da sonradan arttı ve yukarı bakarken Amiral Lord Nelson'ın heykelinin, sütununun üstünde sendelediğini gördüm, yüzünün ifadesi hiç olmadığı kadar öfke doluydu; kaidesinden fırlayıp canlanmış gibime geldi ama biraz sonra kolları da başı da patlayıp vücudundan ayrıldı, tepemize taşlar yağdı.

"Dikkat!" diye haykırdı polis. "Sütun devriliyor."

Adam beni bıraktı; hepimiz etrafa dağılırken taşlar düşmeye başladı ve o muazzam heykel bir gümbürtüyle patlayıp tuz buz olarak O'Connell Sokağı'nın üstüne yağmaya başladı.

Buraya kadarmış, diye düşündüm. *Ölüm ânım buymuş.*

Son hızımla koştum, yere inip yüzlerce parçaya bölünen taş bloklardan bir şekilde kurtuldum, sırtıma başıma şarapnel parçaları yağdı. Bilinçsizliği bekledim, elem dolu hayatımın muhakkak böyle sonlanacağından emindim. Koşmayı kesip de arkama dönüp baktığımda sokak tekrar huzur içindeydi ama üçümüzün durduğu alan şimdi bir duman bulutunun altında görünmez olmuştu. Ânın galeyanında tek düşünebildiğim, çocukken Maude'un çalışma odasına davetsiz girip onu dumanın içinde bulamadığım anlardı.

Geri koşmaya başladığımda kükremeye dönen sesimle, "Mary-Margaret!" diye haykırdım.

Durduğumuz yere yaklaşırken ayağım bir cesede takıldı ve yere baktım; beni tutuklayan polisti bu, gözleri ardına kadar açıktı ve dünyayla bağı kopmuştu. Ona üzülmek için elimden geleni yapsam da bencilliğimden ötürü üzülemedim. Adam ölmüştü, kabahat de bende değildi, olay bundan ibaretti. Tutuklama falan olmayacaktı. Millete rezil olmayacaktım.

Solumda bir ses duydum ve orada, koca bir kayanın altında Mary-Margaret yatıyordu. Nelson'ın burnu, Mary-Margaret'ın yanağına gömülmüştü, sanki kızın parfümünü derin derin içine çekmeye çalışıyormuş gibiydi, gözlerinden biri de yerden Mary-Margaret'a bakıyordu. Mary-Margaret hâlâ nefes alsa da nefesleri boğazına takıldığından ötürü pek zamanı kalmadığını anladım.

Elini tutup, "Mary-Margaret," dedim. "Üzgünüm. Çok üzgünüm."

"Sen pis herifin tekisin," diye sözcükleri güçbela fısıldarken ağzından dışarı kan süzüldü. "Hiç bana göre değilsin."

"Biliyorum," dedim. "Biliyorum."

Ve böylece bir saniye sonra göçüp gitti. Ben de O'Connell Sokağı'ndan eve doğru koşmaya başladım. Orada kalmanın âlemi yoktu. Emin olduğum tek bir şey vardı: O işin sonu gelmişti. Artık erkeklerle, oğlanlarla olmayacaktım. O andan itibaren sadece kadınlar olacaktı. Ben de herkes gibi olacaktım.

Ömrümü yese de normal olacaktım.

~1973~

Şeytana Uymamak İçin

Analar Neler Doğuruyor

Julian nehru yaka mor ceketinin altına göğsüne kadar açık duran, batik gömleği ve İspanyol paça pantolonuyla saat sekize az varken daireme geldi. Kısa kesim saçları Steve McQueen'in *Kelebek* filmindeki hâlini andırsa da lüzumlu favorilerini kestirmişti, bu da sağ kulağının olmayışına dikkat çekmekten başka bir şeye yaramıyordu. Boynunda bir sürü kabuk ve boncukla dolu bir kolye vardı; Maharişi Maheş Yogi'yle tanışmak için eski kız arkadaşlarından biriyle Rişikeş'e gittiklerinde yüz yaşındaki bir pazarcıdan almış, öyle söyledi. İki hafta önce Brian Jones'la birlikte Doğu 54. Sokak'taki Arthur's gece kulübünde LSD kafasından çıkarlarken ondan çaldığı psikedelik yüzüğün pırıltısı, renkleri iyice vurguluyordu.

Çatık kaşlarla beni tepeden tırnağa süzerek, "Onun dışında sessiz sedasız geçti bu aylar," dedi. "Peki sen niye giyinmedin hâlâ? Gecikeceğiz."

"Giyiniğim işte," diye cevap verdim. "Baksana."

"Yani üstünde giysiler var," diye kabul etti. "Ama stil sahibi yirmi sekiz yaşında adamların dışarı çıkarken giyecekleri tipte bir şey yok, hele ki bir bekârlığa veda partisine gidiyorlarsa. Nereden buldun ki sen bunları, babandan mı aldın?"

"Babamla hiç tanışmadım," dedim.

İç çekerek, "*Üvey* baban o zaman," diye yanıtladı. "Gerçekten ama Cyril, her seferinde zorunda mısın..."

Sözünü kesip, "Charles'la kıyafetlerimizi paylaşmayız," dedim. "Bir kere tamamen farklı bedenler giyiyoruz."

"Eh, dışarı böyle çıkamazsın. Veya sen bu hâldeyken ben seninle çıkmam. Yani yapma be, seni Richard Nixon'ın daha rüküş küçük kardeşi gibi göstermeyecek kıyafetlerin de vardır."

Yanımdan hızla geçti ve yatak odamın kapısını açtığında vücuduma bir panik dalgası yayıldığını hissettim, hasarlı bir prize yanlış bir fiş takarken hissedebileceğiniz cinsten. Beynimi zorlayıp, ortalıkta ters bir şey bırakıp bırakmadığımı hatırlamaya çalıştım. Kapağında parlak kırmızı eldivenleri dışında çırılçıplak duran esmer bir boksörün bulunduğu *Modern Male* dergisi 1972 Güz sayısının, Noel'den hemen sonra *Sunday World*'ün arka sayfasında yer alan, dikkatli kelimelerle yazılmış ilandan görüp sipariş ettiğim *Hombre* dergisiyle birlikte komodinimin ikinci çekmecesinde kilitlenmiş olması için dua ettim. Dergi gelmeden önceki iki haftayı Dublin Havaalanı gümrüğünde gözleri X ışınlı bir yobazın pakete el koyup ambalajı yırtarak bu dejenere yayını çıkarmasından, sonra da öfkeyle telefona sarılıp polisi kapıma göndermesinden korkarak panik içinde geçirmiştim. Bir de altı ay önce Belfast'a günübirlik seyahatimde Birleşik İrlanda yanlılarının uğrak yerlerinden biri kılığındaki cinsel malzeme dükkânından çaldığım *Vim* dergisi vardı. Eve dönerken sınır kontrol noktalarından birinde durduğumda dergiyi pantolonumun arkasına sıkıştırmıştım ve denetçiler, neyse ki kötü niyetini bir Meryem Lejyonu kıyafetinin ardına gizleyen yaşlı bir ninenin iki koli kondomuna el koymakla yetindiler.

Bütün bu dergileri ertesi sabah bir kesekâğıdına koyup yaşadığım daireden birkaç sokak ötede bir çöp kutusuna atmayı ve böylece ardında bıraktığım hayata son kez veda etmeyi planlamıştım. Şimdi, arkadaşım yatak odamı karıştırırken orada durmuş, hareket etmekten korkarken kendime Julian'ın dolabı açmak için en ufak bir sebebi olmadığını ve muhtemelen güvende olduğumu söyleyerek ikna olmaya çalıştım. O, gömlek ve pantolon arıyordu, genelde öyle yerlerde tutulan ıvır zıvırı aramıyordu sonuçta. Yine de kafamın bir köşesini kurcalayan bir şey vardı, gerektiği kadar dikkatli olmadığıma dair hafif bir endişe ve bu tam da Julian karşımda, kapının ağzında belirdiğinde aklıma geldi; elinde bir dergi tutan Julian, yüzünü öyle bir ekşitmişti ki sanki bu bir dergi değil, ıslak bir mendil veya kullanılmış bir prezervatifti.

Bana afallamış gözlerle bakarak, "Cyril, bu ne lan böyle?" diye sordu.

Hiçbir kabahatim yokmuş gibi konuşmak için elimden geleni yaparak, "Ne ki o?" dedim.

Kapağın üstündeki sözcükleri okudu, "*Tomorrow's Man*," dedi. "*Uluslararası Vücut Geliştirme Dergisi.* Buna abone olduğunu söyleme sakın, öyle mi yoksa? Herkes bunların nonoşlar için olduğunu biliyor."

Gerim gerim gerindim ve yorgunmuşum taklidi yaptım, yanaklarımın kızarıp zonklayışını bu sayede açıklamayı umdum.

"Şu sıralar biraz kilo almışım da," dedim. "Vermeye yardımı olur belki dedim."

"Nerene almışsın? Kaşlarına mı? Zırnık fazlan yok ki Cyril. Aksine vitaminsiz görünüyorsun."

"Pardon, evet, ben de onu kastetmiştim," dedim ona. "Kilo almak istiyorum, mesele o. Biraz kas yapmak istiyorum. Bir sürü. Çok kaslı olmak istiyorum."

"Daha demin kilo vermek istediğini söyledin ama."

Başımı iki yana sallayıp, "Kafam karıştı," dedim. "Bugün hiç yerinde değil kafam."

"Eh, yarın olacakları düşününce gayet anlaşılabilir. Tövbe tövbe, şu herife baksana," diyerek derginin ön kapağını gösterdi: Her tarafı kaslarla kaplı, ufacık, yeşil bir külot dışında çırılçıplak duran, kaslarını gerip derin düşüncelere dalmışçasına uzaklara bakarken ellerini başının arkasına koymuş genç vardı kapakta. "Analar neler doğuruyor hakikaten, ha?"

Başımı salladım ve Julian'ın bu lanet dergiyi bir kenara atıp benim ne giyeceğim konusuna dönmesini umdum ama o, sayfaları çevirdi, başını iki yana salladı ve doğrusu benim zevkime pek uymasalar da kameraya soyunmaya razı geldikleri için takdir ettiğim maskülen numunelere bakıp bakıp güldü.

"Jasper Timson'ı hatırlıyor musun?" diye sordu.

"Okuldan mı?" diye sorsam da anımsıyordum: Bizim dönemde hem akordeon çalan hem de Julian'ı sürekli benden çalmaya kalkışan ama yine de bazen otuz bir çekerken düşündüğüm sinir oğlan.

"Evet. Eh, o da onlardan biri."

"Kimlerden?" diye sordum masum masum. "Yüzücü mü?"

"Hayır, nonoş."

Kısa süre önce *Kanunun Kuvveti*'nden öğrendiğim kalıbı kullanarak, "Ya, hadi be sen de," dedim.

"Doğru söylüyorum," dedi. "Erkek arkadaşı bile var. Kanada'da birlikte yaşıyorlar."

"Haydaaa," dedim, şaşkınlıkla kafamı iki yana salladım. Nasıl yani, öylece bir erkek arkadaş "bulmuş" da "birlikte yaşamaya" mı başlamışlardı? Bu kadar basit olabilir miydi bu iş?

"Aslında ben onlardan olduğunu hep biliyordum ama asla kimseye söylemedim," dedi Julian.

"Nereden biliyordun? Söyledi mi sana?"

"Açık açık söylemedi. Ama bir defasında iş attı bana."

İnanamadım, gözlerim fal taşı gibi açıldı. Etkiyi artırmak için her sözcükten sonra duraksayıp, "Hadi... be... sen... de..." diye tekrar ettim. "Ne zaman? Nasıl? Niye?"

"Üçüncü veya dördüncü senedeydik, tam hatırlayamıyorum. Biri okula bir şişe votka sokmuştu, bir matematik sınavından sonra birkaçımız onu götürdük ya hani. Hatırlamıyor musun?"

Kaşlarımı çatıp, "Hayır," dedim. "Bence ben yoktum orada."

"Belki çağrılmamışsındır."

Bu yarı hakaretle fazla incinmemeye çalışarak, "Ee, neler oldu?" diye sordum.

"Şey, ikimiz benim yatağımda oturuyorduk," dedi. "Sırtımızı duvara dayamıştık. Epey sarhoştuk, saçma sapan bir sürü şey konuştuk, sonra bir baktım üstüme eğilmiş, dilini boğazıma sokmak üzere."

Hem afallayıp hem de heyecanlanarak, "Hasss*siktir* be ordan!" diye bağırdım, duyduğumu hazmetmeye çalışırken o da biraz döndü. "E, sen n'aptın? Vurdun mu?"

Kaşlarını çattı, "Tabii ki vurmadım," dedi. "Niye vurayım ki? Ben uysal adamım Cyril. Biliyorsun."

"Tabii de..."

"Ben de onu öptüm, n'apacağım başka? O sırada yapabileceğim en nazik şey o gibi geldi."

Şeytan filmindeki kız gibi, başımın omuzlarımda birkaç tur üç yüz altmış derece dönüp gözlerimin yuvalarından fırlamasından endişelenerek, "N'aptın *n'aptın*?" diye sordum.

Omuz silken Julian, "Ben de onu öptüm," diye tekrar etti. "Daha önce öyle bir şey yapmamıştım hiç. Bir erkekle yani. Ben de n'olacak dedim işte. Bakalım nasıl bir şeymiş diye. Her şeyi bir defa denerim ben. Afrika'dayken timsah bifteği yemiştim mesela."

Hem şaşakalmış hem de yıkılmış hâlde uzun uzun baktım ona. Julian Woodbead, hayatım boyunca âşık olduğum tek çocuk, bana asla hiçbir romantik ilgi göstermeyen çocuk, hayattaki en büyük tutkusu akordeon çalmak olan Jasper Timson'la dudak dudağa öpüşmüştü! Esasında, bir keresinde odaya girdiğimde bu ikisinin kikir kikir güldüğünü de hatırlıyordum. Ondan birkaç dakika önce olan olmuştu muhtemelen. Pantolonumun içinde beliren koca ereksiyonu gizlemek için oturuverdim hemen.

"İnanmıyorum," dedim.

Julian kayıtsızca, "Hop, gerilme ama," dedi. "Sene olmuş 1973 yahu. Zamanı yakala. Zaten o iş çok uzun sürmedi, pek hoşuma da gitmedi, öyle kaldı. Ayranımız da dökülmedi, tadımız da kaçmadı. Jasper daha ileri gitmek istedi tabii ama ben hayır dedim. Pis bir nonoş olmadığımı söyledim, o da nonoş olup olmadığımı umursamadığını, her türlü sikimi emmek istediğini söyledi."

"Tövbe tövbe!" dedim ve doğruldum, öfkeyle tutku karışımı bir hisle titriyordum resmen. "İzin vermedin, değil mi?"

"E herhâlde Cyril. Biraz güven bana yani. Neyse, canı çok sıkılmış gibi görünmüyordu çünkü bir daha denemedi. Gerçi işin güzel bir sonucu da oldu: Eğer milleti öpmeye devam edeceksem önce dişlerimi temizlemem gerektiğini çünkü nefesimin cips koktuğunu söyledi. İşte o güzel tavsiyeydi. Yıllardır uyarım buna ve çok da ekmeğini yedim."

İkisini ne zaman birlikte görsem kıskançlıkla içimin sızladığını hatırlayıp, "Ama okul bitene kadar arkadaş kaldın Jasper'la," dedim.

"Kaldım tabii," diyen Julian, bana sanki delirmişim gibi baktı. "Neden kalmayacaktım? Çok matrak çocuktu Jasper. Geçen sene

Toronto'dayken ulaşmaya çalıştım ama o hafta sonu dostuyla bir yerlerde pis pis bir şeyler karıştırmaya gitmişler." *Tomorrow's Man* dergisini bir koltuğun üstüne fırlatarak, "Buna bayılırdı yalnız," dedi, sonra da yatak odasına dönüp gardırobumu açtı ve yargılayan gözlerle giysilerime baktı. "Ama senin o dergiden kurtulman lazım Cyril. İnsanlar yanlış fikirlere kapılabilir. Şimdi, bakalım burada nelerin varmış... Bu mu acaba?" Dandelion Pazarı'ndan birkaç ay önce aldığım ve giymeye hiç fırsat bulamadığım, geniş yakalı, mor gömleği tutup kaldırdı.

"Sence?" diye sordum.

"Eh, bu dede kılığından iyidir. Hadi madem, giy de geceye başlayalım. O biraların midemize kendi kendilerine girecek hâlleri yok."

Gömleğimi çıkarırken biraz utandım, giyinirken Julian'ın beni izlemeye devam etmesi de feci gerdi.

"Nasıl oldu?" diye sordum.

"Yani, daha iyi. Ekstra bir iki saatim olsaydı seni şehre götürüp doğru dürüst bir şeyler alırdım. Fark etmez tabii." Kolunu omzuma attı, ben de parfümünün kokusunu özenle içime çektim, dudaklarım çene hattına dayanılmaz derecede yakındı. "Nasıl hissediyorsun kendini sahi? Büyük güne hazır mısın?"

Birlikte daireden çıkıp Baggot Sokağı'na yollanırken pek de özgüvenli olmayan bir cevapla, "Hazırım galiba," dedim. Birkaç yıldır Waterloo Yolu'nda tek başıma yaşamaktaydım, RTÉ'de[33] araştırmacıydım artık ve iş yüküm dinî programlarla çiftçilik programları arasında eşit dağılıyordu. İkisi hakkında da hiçbir şey bilmiyordum ama tek yapmanız gerekenin, birinin yüzüne mikrofon tutmak olduğunu çabucak öğrenmiştim; konuklar, sığırlar geri dönene kadar konuşuyorlardı.

Bazı iş arkadaşlarımın bekârlığa veda partisi için toplandıkları Doheny & Nesbitt's Pub'a gitmeyi planlamıştık ve Julian'ı onlarla tanıştırma fikri biraz geriyordu beni. Ondan sıkça bahsetmiş, dostluğumuzun birçok dönüm noktasını anlatmıştım ama hayatımın bu iki önemli unsuru ilk kez bir araya gelecekti. Yıllar içinde kendimin kökten yanlış iki portresini çizmiştim, biri en eski arkadaşım için, öteki de en yeni

33 Raidió Teilifís Éireann: (*Irl.*) İrlanda Radyo ve Televizyonu. [Ç.N.]

arkadaşlarım içindi ve bu iki portrenin sadece birkaç fırça darbesi ortaktı. İki tarafın herhangi birinin açığa vuracağı şeyler, bütün eserlerimin ve dolayısıyla geleceğim için yaptığım bütün planların çökmesine yol açabilirdi.

Büyük Kanal'ı geçerken, "Rebecca'yla aranızda olanları duyunca üzüldüm," dedim ama Julian'ın son manitasından ayrılmasından duyduğum keyfi gizlemek için de büyük çaba gösteriyordum. "Birbirinize çok yakıştırıyordum hâlbuki."

Elini havada şöyle bir sallayan Julian, "Aman, geçti gitti bile o," dedi. "Zaten ondan beri bir tane Emily oldu, bir tane Jessica, şimdi de yeni bir Rebecca'ylayım. Rebecca iki. Memeleri daha küçük ama var ya, yatakta alev alev. Pek uzun süreceği de yok tabii. Bir iki hafta daha derim en fazla."

"İnsanlardan nasıl bu kadar çabuk sıkılıyorsun?" diye sordum çünkü bir türlü kavrayamadığım bir durumdu bu. Ben hem düzenli seks yapmak isteyeceğim hem de Dublin sokaklarında tutuklanmadan el ele yürüyebileceğim birini bulabilecek kadar şanslı olsaydım onu asla bırakmazdım.

Başını iki yana sallayıp, "Yani bu tam olarak *sıkılmak* sayılmaz," dedi. "Ama dünya kadınlarla dolu ve herhangi bir tanesine hayatım boyunca takılıp kalmak ilgimi çekmiyor. Tabii arada bir iki tanesiyle daha uzun ilişkiler yaşamak istediğim de oldu ama tekeşlilikte ısrar ettiler, ben de o yapıda değilim. Şaşırabilirsin Cyril ama ben hiçbir kız arkadaşımı asla aldatmadım."

"Yok, aldatmak yerine terk edersin sen."

"Aynen öyle. Hem bu daha dürüst bir davranış değil mi? Ama şöyle bir şey var ki bence herkes buna inanıyor, yeter ki bunu itiraf etmeye izin versinler: Birbirimize tam olarak yapmak istediğimiz şeyi istediğimiz zaman istediğimiz kişiyle yapmaya izin verseydik ve cinsel hayatlarımızı nasıl yürüteceğimize dair püriten kurallar koymasaydık dünya çok daha sağlıklı bir yer olurdu. Hem dostluk ve yakınlık görmek için en sevdiğimiz insanla yaşayabilirdik hem de dışarı çıkıp bizimle seks yapmak isteyen partnerlerle birlikte olabilirdik, hatta sonra eve dönünce bunun hakkında konuşabilirdik bile."

"Bu mantığa göre," dedim, "ikimiz evlenip sonsuza kadar mutlu yaşayabilirdik."

Gülerek, "Yani, evet," dedi. "Olabilirdi herhâlde."

"Bir hayal etsene!"

"Evet."

Bu fikrin üstünde fazla durmamaya çalışarak, "Neyse, bunları söylemesi kolay tabii," dedim. "Ama kız arkadaşın başka biriyle yatsaydı hoşuna gitmezdi."

"Öyle düşünüyorsan," dedi, "demek ki beni hiç tanımıyorsun. Gerçekten hiç umurumda değil. Kıskançlık tamamen faydasız bir duygu."

Sol tarafımızdaki Toners Pub'ı geride bıraktık, Julian hızla yolun karşısına geçerken trafikteki araçlar ona izin vermek için durdular; biraz sonra ben onun arkasından gittiğimde her araba korna öttürdü. Pubın kapısını ittirerek açtığımda içerideki güruhun uğultusunu duyabilmeye başladım ve iş arkadaşlarımı görmek için etrafıma bakındım. Üç tanesini görmeyi bekliyordum: araştırmacılar Martin Horan ile Stephen Kilduff, benimle aynı ofiste çalışan meslektaşlarım ve sırf *7 Days*'in[34] birkaç bölümünde yer aldığı için kendisini İrlanda'nın en ünlü insanlarından biri zanneden yayıncı Jimmy Byrnes. Bunları köşede bir masada birlikte oturmuş hâlde bulduğumda selam vermek için elimi kaldırdım ama yanlarında dördüncü birisini görünce gülüşüm soldu. *Wanderly Wagon*'da[35] çalışan ve bu toplantıdan haberi olmaması için çok çaba sarf ettiğim kameraman Nick Carlton.

"Cyril!" diye bağırdıklarında, hemen kapıya doğru fırlasam ve Baggot Sokağı'na kadar koşsam nasıl olur, diye merak ettim. Acayip olurdu herhâlde, o yüzden Julian'ı her biriyle tanıştırdım, o da yeni bir tur içki için sipariş aldı, uzun adımlarla bara gitti, orada kalabalık ona yol vermek için Musa'nın önündeki Kızıldeniz gibi yarıldı.

"Nick," dedim otururken ona bakarak. "Seni bu gece burada görmeyi beklemiyordum."

"E yani, normalde böyle yerlere takılmam, hakkını vereyim," dedi

34 RTÉ'de 1966-76 yıllarında güncel haberlerin konuşulduğu program. [Ç.N.]

35 RTÉ'de 1967-82 yıllarında yayınlanan bir çocuk dizisi. [Ç.N.]

ve bir Superking sigarası yakıp koluyla aynı hizada uzattığı sol elinde tuttu, dirseğini önündeki masaya dayadı. "Ama bir gelip öteki tarafın nasıl yaşadığını da göreyim dedim."

İşin gerçeği, Nick Carlton'a gıpta ediyordum. Tanıdığım insanlar arasında, cinselliğini benimsemekle kalmayıp bir de her tarafta bağıra çağıra ilan eden tek eşcinseldi. Ama o kadar güler yüzlü ve arsızdı ki cinselliği kimsenin umurunda değildi sanki. Öteki çocuklar kendi katı heteroseksüelliklerini vurgulamak için onun arkasından şakalar yapıyorlardı elbette ama yine de onu gezintilerine genellikle dâhil ediyorlardı ve bir çeşit maskot bellemişlerdi sanki.

Bira bardaklarıyla dolu bir tepsiyle dönen Julian'a bir an bakıp, "Geldiğim için de şimdi çok mutluyum," dedi. "Kimse yanında Ryan O'Neal'ı getireceğini söylememişti."

"Ryan O'Neal birkaç hafta önce *The Late Late Show*'daydı,"[36] dedi Jimmy. "Gelip soyunma odasını kuşatmamana şaşırdım Nick."

"Yönetim kadrosundan onu rahat bırakmam için sıkı talimatlar aldım," dedi Nick. "Oyunbozanlar. Zaten o gece Bayan O'Mahoney'nin doğum günü vardı, gitmeseydim beni asla affetmezdi."

Çocuklar kahkahayı bastılar, ben de Guinness'ime daldım, yaklaşık üçte birisini tek dikişte içtim.

Julian, "Ben seni *7 Days*'te görmüş olabilir miyim?" diye sordu Jimmy'ye; o da tanındığı için keyifle gülümsedi. "Burada herkes eğlence sektöründe galiba, değil mi? RTÉ'deki bütün yıldızları görüyorsunuzdur herhâlde?"

"Ben Monaco Prensesi Grace'le tanıştım," dedi Stephen.

"Ben de Tommy Docherty'yle tanıştım," dedi Martin.

"Ben de bazen Bay Karga'nın metinlerini yazıyorum," dedi Nick.

Belki kıyafetlerinden, belki konuşma şeklinden, belki de tipindendi. Ya da belki de dışarıya her daim yaydığı seksi havasındandı, yatağından henüz kalkmış ve duş alma zahmetine bile girmeden evden çıkmış bir mankencesine... Sebebi her neyse, erkekler, kadınlar, eşcinsel olsunlar olmasınlar herkes Julian tarafından sevilmek istiyordu.

36 RTÉ'de 1966'dan beri yayınlanan sohbet programı. [Ç.N.]

"Bay Karga," dedi Julian ve bunu biraz düşündü. "*Wanderly Wagon*'da saatten çıkan arkadaştı, doğru mu?"

Zaferle biraz kızaran Nick, "Evet," dedi.

"Hadi be sen de!"

"O benim lafım," dedim sinirlenip ama nafileydi.

Beni duymazdan gelen Nick, "Nasıl yani, izliyor musun?" diye sordu.

"Görmüşlüğüm var."

"Çocuk programı," dedim.

"Evet ama çok manyak. Hazırlarken hepinizin kafası bir dünya mı oluyor ya?"

"Yorum yapamayacağım," diyen Nick ona göz kırptı. "Ama yani soyunma odalarına girmeden önce kapıyı tıklatmak iyi fikirdir her zaman."

"Peki sen neler yapıyorsun Julian?" diye soran Stephen, ona sigara uzattı ama Julian reddetti. Sigara içmezdi o. Fobisi vardı ve kızlara onunla ilişkileri olsun istiyorlarsa sigarayı bırakmaları gerektiğini söylerdi.

"Pek bir şey yapmıyorum açıkçası," dedi. "Benim peder fena zengin, bana aylık harçlık veriyor, ben de seyahate falan çıkıyorum. Ara sıra *Travel & Leisure*'da, *Holiday*'de falan yazılar yazıyorum. Geçen sene Prenses Margaret ve Noël Coward'la Mauritius'u ziyaret ettim, oradaki vahşi yaşam hakkında bir şeyler yazdım."

Nick rahat bir tavırla, "Siktin mi Prensesi?" diye sordu.

"Siktim, evet," diye yanıtladı Julian, sanki konuyla ilgili bir şey değilmiş gibi. "Yalnızca bir kez ama güven bana, yetti de arttı bile. Bana emirler yağdırılması hoşuma gitmez."

"Noël Coward'la sikiştin mi peki?"

"Hayır ama o sorma nezaketini gösterdi. Prenses göstermedi. O benim orada bulunma amacımın sikiş olduğunu varsayar gibiydi."

Efsunlanmışa dönen Jimmy, "Aman yarabbi!" dedi.

"Ten rengin ondan bu kadar güzel demek ki," dedi Nick. "Mirasyedi orospularla, cicili bicili sonradan görme adamlarla dolu özel adalarda onca zaman geçirince tabii... Bir dahakine beni de götürür müsün acaba?"

Kahkahayı basan Julian omuz silkti. "Neden olmasın?" dedi. "Bavulumda ufak tefek şeylere daima yer vardır."

Alınmış gibi yapan Nick, "Benim ufak tefek olduğumu kim söylemiş?" diye sordu.

"Beni yeterince içirirsen belki öğrenirim," dedi Julian ve masada herkes kahkahalara boğuldu, ben hariç.

Cümbüşün dozu azalınca, "Malumu ilam etmek istemem," dedi Nick. "Ama bir kulağının eksik olduğunun farkında mısın?"

"Farkındayım," dedi Julian. "Bir de şuna bak." Sağ elini kaldırıp kalan dört parmağını gösterdi. "Başparmaklarımdan biri de yok. Sol ayağımın küçük parmağı da yok."

"Hatırlıyorum kaçırıldığın zamanı," dedi Martin, çünkü hepsine Julian'ın hayatındaki (aynı zamanda benim hayatımdaki de) en meşhur olaydan bahsetmiştim. "Sınıfta iddiaya girerdik, postayla başka hangi organlar gönderilecek diye."

"Dur tahmin edeyim," dedi Julian. "Hepiniz sikimi göndermelerini ummuşsunuzdur."

Omuz silken Martin, "Evet," dedi. "Kusura bakma."

"Sorun değil. Herkes istemiş onu. Neyse ki hâlâ olması gereken yerde."

"İspat et," dedi Nick ve Stephen'ın ağzındaki Guinness'i masaya püskürtmesine, beni de az farkla ıskalamasına sebep oldu.

"Pardon," diyen Stephen, birayı temizlemek için bir kâğıt mendil aldı.

"Aslında ondan sonra gözlerimden birini çıkaracaklarını söylemişlerdi," dedi Julian. "Ama fırsat kalmadan bulundum. Geçen sene Damien'a onu gerçekten yaparlar mıydı diye sordum, o da onayladı."

"Damien kim?" diye sordum; Julian'ın daha önce hiçbir arkadaşından ismen bahsettiğini duymamıştım.

"Kaçıranlardan biri," diye yanıtladı. "Beni arabanın bagajına atan adamı hatırlıyor musun? O işte."

Birkaç saniye hepimiz sessiz kaldık, ben hayretler içinde gözlerimi ona diktim. "Bir dakika," dedim sonunda. "Yani sen şu IRA'daki adamlardan biriyle irtibatta olduğunu mu söylüyorsun?"

Omuz silkerek, "Evet," dedi. "Bilmiyor muydun? Epeydir mektup arkadaşıyız. Bazen hapiste ziyarete de gidiyorum."

Sesimi yükselterek, "Ama neden?" diye sordum. "Neden yapıyorsun ki bunu?"

Rahat bir tavırla, "Yani, çok yoğun bir deneyimdi," dedi. "O adamlarla çok çetin şartlar altında bir hafta yaşadım. Ayrıca o zamanlar bizden çok büyük olmadıklarını da hatırlıyorsundur. Neredeyse benim kadar korkuyorlardı. Amirleri –veya unvanı her neyse artık– onlara beni kaçırma görevi vermişti, onlar da işi doğru yapmak istiyorlardı. Terfi almak için, tabiri caizse. Aslında çoğu zaman gayet iyi geçindik."

"Bir yerlerini keserlerken bile mi?" diye sordum.

"Şey, hayır. O zaman anlaşamadık. Gerçi o işi hiç Damien yapmadı. Hatta kulağımı kestiklerinde Damien kustu. Şimdiyse şansa bak ki çok iyi geçiniyoruz. On yıl kadar sonra salıverilecek. Onu herhâlde bir bira içmeye çıkarırım. Bağışla ve unut, benim düsturum budur."

"Eh, aferin sana," dedi Nick. "Kin tutmanın yararı yok, değil mi?"

Onun yanında oturmaktan büyük rahatsızlık duydum çünkü birbirimizi iyi tanımasak da Nick ötekilerin görmediği bir tarafımı görmüştü. Ben RTÉ'de çalışmaya başladıktan kısa süre sonra, Eurovision Şarkı Yarışması'nı kazanan Dana'yı kutlamak gibi sudan bir sebeple parti düzenlenmişti ve büyük bir grup hâlinde gecenin bir köründe yolumuz şehir merkezinde bir bara düşmüştü. Kendimi çoktan zil zurna sarhoş olmuş hâlde, bir arka sokakta işerken bulmuştum ve biraz sonra Nick de sokakta belirmişti. O adamdan asla hazzetmemiştim ama bunalmış ve azmış olduğumdan şansımı denemiş ve o oraya her ne yapmaya geldiyse başlayamadan üstüne atılmış, duvara bastırıp öperken elini tutup sikime doğru ittirmiştim. O da yarım dakika kadar devam ettikten sonra başını iki yana sallayıp beni ittirmişti.

Bana neredeyse acır gibi bakarak, "Kusura bakma Cyril," demişti. "İyi bir çocuğa benziyorsun ama tipim değilsin maalesef."

Neredeyse hemen o anda ayılmıştım. Daha önce hiç ama hiç reddedilmemiştim ve bu ataklarımın geri çevrilebileceği fikriyle şaşakalmıştım. Eşcinseller o günlerde ne bulurlarsa, nerede bulurlarsa

götürürlerdi ve bundan memnun olurlardı. Çekim de bir ek fayda olarak görülürdü ama asla gereksinim değildi. Ertesi gün öğleden sonra uyandığımda, olayın anısı bir türlü uyanamadığınız berbat kâbuslar gibi zihnime dolmuştu ve yaptığım şeyin dehşetine düşmüştüm. RTÉ'ye derhâl istifamı vermeyi düşündüm ama yalnız yaşamama yetecek parayı kazanabildiğim bir iş bulmam zaten fazla uzun zamanımı almıştı ve bir başkasıyla ev paylaşma fikrine katlanamıyordum. O yüzden de öyle bir şey hiç olmamış gibi davranmış ve üstüne geçen üç senede Nick'ten uzak durmak için her şeyi yapmıştım. Ama bana her bakışında beni hayattaki herkesten iyi anladığı gerçeğini inkâr etmek imkânsızdı.

Julian'la ikimize doğru bakan Martin, "Yani doğru mu anlıyorum," dedi. "Siz öğrencilik zamanından beri tanışıyorsunuz, öyle mi?"

"Altı yıl oda arkadaşıydık," dedi Julian.

"Cyril'in çok hoşuna gitmiştir kesin," dedi Nick, ben de ona pis pis baktım.

Birbirimizin hayatında ne kadar uzun süredir bulunduğumuzu vurgulamak isteyip, "Gerçi aslında yedi yaşında tanışmıştık," dedim. "Babası benim üvey babamla buluşmak için bize gelmişti, Julian'ı koridorda gizlenirken bulmuştum."

"Cyril hep böyle anlatır," dedi Julian. "Ama ben hatırlamıyorum."

"Ama ben hatırlıyorum," dedim sessizce.

"Ben o yaştayken birbirimize siklerimizi göstermemizi teklif eden bir çocuk hatırlıyorum ama Cyril, o olmadığını iddia ediyor."

Diğer üç arkadaş biralarını masaya püskürtü, Nick ise elini yüzüne götürdü. Omuzlarının kahkahayla titrediğini görebiliyordum. Bunu yine görmezden gelmeye kalkışmadım bile.

Muziplikler bittiğinde Stephen, "Yani sağdıç sen misin?" diye sordu.

"Benim," dedi Julian.

"Konuşmayı yazabildin mi, nasıl gidiyor?"

"Bitti sayılır. Umarım kimse fazla hassas değildir. Bazı yerleri biraz müstehcen."

"Aa, Julian," dedim surat asarak. "Temiz yaz demiştim sana."

"Endişelenme, epey makul," dedi bana sırıtarak. "Yersiz bir şey söylersem Alice beni öldürür. Evet madem, kadehleri Cyril'e kaldıralım," diye ekleyip kadehini kaldırdı, ötekiler de onu izledi. "Hayat boyu arkadaşım, yirmi dört saat sonra da enişte m oluyor. Kız kardeşim çok şanslı bir kadın."

Kadehini benimkine vuran Nick, "Kız önceki hayatında harika bir şey yapmış olmalı," diye ekledi.

Alice

Alice'le yıllar içinde yollarımız ara sıra kesişse de romantik ilişkimiz sadece on sekiz ay kadar önce, Julian'ın And Dağları'nda altı aylık bir yolculuk için Güney Amerika'ya gidişinden önceki partide başlamıştı. Bu muhtemelen Julian'ın en kepaze macerasıydı çünkü seyahate o zamanki iki kız arkadaşıyla birlikte çıkıyordu; Emmi ve Peppi adındaki bu Finlandiyalı ikizlerin doğuştan yapışık olduklarını ve dört yaşındalarken Amerikalı bir cerrah tarafından ayrıldıklarını iddia ediyordu. Ama tabii onlara her bakışımda birbirlerine doğru biraz anormal bir açıyla eğiliyorlarmış gibi göründükleri de doğruydu.

Benden yalnızca iki yaş küçük olan Alice, biraz acayip bir ergenlik geçirip muhteşem güzel bir kadın olmuştu, Julian'ın kadın hâliydi; Max'ten alabileceği bombeli burun ve amfibi hayvanları andıran gözler yerine, üvey babam Charlie'yi anneleri Elizabeth'e çeken ince elmacık kemiklerine ve derin mavi gözlere sahipti. Ancak abisinin herkesle yatıp kalkan tavrına sahip değildi, Fergus diye genç bir tıp öğrencisiyle yedi sene çıkmıştı ve ilişkileri düğünlerinin sabahında sona ermişti; Fergus tam da Alice'le Max, Dartmouth Meydanı'ndan kiliseye gitmek üzere çıkarken telefon açıp Alice'e onunla evlenemeyeceğini söylemişti. *Korktuğunu* söyleyerek tahmin edilebilir, sıkıcı bir gerekçe sunmuş ve birkaç gün içinde Madagaskar'a gidip gözden kaybolmuştu, hâlâ da oradaki bir cüzzam kliniğinde asistan doktorluk yaptığı söyleniyordu. Olaydan birkaç gün sonra Grafton Sokağı'nda Julian'la karşılaştığımda, olan biteni bana anlatırken yüzündeki huzursuz ifade hâlâ gözümün önünde.

Kız kardeşini çok seviyordu ve birisinin onun canını yakması fikrine katlanamıyordu.

Julian'ın, Finlandiya usulü sandviçlerin eti gibi, bir grup arkadaşının ortasında oturduğu, arkadaşlarının da onu gıptayla süzüp bir ısırık almak için yanıp tutuştukları bar köşesine birlikte bakarken, "Benimle oturmak zorundaymışsın gibi hissetme Cyril," demişti Alice. "Oraya gidip erkeklerin yanında olmayı yeğlersen ben kitabımla gayet mutlu olurum."

"Hiçbirini tanımıyorum ki," demiştim. "Julian nereden bulmuş ki bunları? *Hair* müzikalinin oyuncu kadrosu gibiler."

Gayet küçümseyen sesiyle, "Sanırım genelde sosyete denilen tipler oluyorlar," demişti. "Sözlük tanımı, bir grup benmerkezci, narsist, fiziksel açıdan çekici olsa da entelektüel açıdan bomboş birey; anne babalarında o kadar çok para vardır ki hayatlarında bir gün olsun çalışmaları gerekmez. Onun yerine parti parti gezerler, bir yerlerde görünmek için yanıp tutuşurlar, bir yandan da hevesleri, izanları, zekâları olmadığından bitik piller gibi içten içe çürürler."

"Sevmiyorsun yani onları?" diye sormuştum, o da omuz silkmişti. "Yine de her sabah yedide kalkıp şehrin öteki ucuna gidip bir masanın arkasında sekiz saat oturmaktan daha eğlenceli duruyor. Ne okuyorsun sahi?" diye sormuştum ucu çantasından dışarıda duran kitabı fark edince; o da aşağı uzanıp John McGahern'dan *The Dark*'ın bir nüshasını çıkarmıştı. "Yasaklı değil mi bu?"

"Öyle sanırım, evet," demişti. "Yani?"

"Yanisi yok aslında. Konusu ne?"

"Bir çocuk ve istismarcı babası. Julian'a vermem lazım aslında okusun diye."

Bunun üstüne bir şey söylememiştim. Abisiyle babası arasında ciddi bir gerilim olmuşsa bile daha önce hiç duymamıştım.

"Ee, anlat bakalım Cyril," demişti Alice. "Hâlâ memurluk mu yapıyorsun?"

"Yok, hayır," demiştim. "Uzun zaman önce ayrıldım oradan. Benlik bir iş değildi. Şimdi RTÉ'ye çalışıyorum."

"Heyecanlıdır kesin."

"Bazı anlarda," diye yalan söylemiştim. "Ya sen? Çalışıyor musun?"

"Çalıştığımı sanıyorum ama Max'e sorarsan o farklı düşünüyor." Devam etmesini beklerken onun da babasından ismiyle bahsettiğini fark ettim. "Birkaç yıldır Dublin Koleji Üniversitesi'nde araştırmacıyım, İngiliz Edebiyatı'nda doktora da yapıyorum. Trinity'ye gitmek istemiştim ama başpiskopos izin vermedi."

"Sordun mu ona?"

"Sordum," demişti. "Drumcondra Sarayı'na kadar gittim, ön kapıyı tıklattım, tüm küstahlığımla. Hizmetçisi beni hemen defetmek istedi tabii, çünkü omuzları açık bir elbise giymiştim ama başpiskopos beni içeri davet etti, ben de isteğimi yüz yüze ilettim. Adam benim bir kariyer istediğim için biraz acayip olduğumu düşünmüş gibiydi. Derslerim için gösterdiğim çabayı koca bulmaya göstermiş olsaydım o zamandan beri bir eve ve üç çocuğa sahip olacağımı söyledi."

Kendime hâkim olamayıp gülerek, "Ne hoş adammış," demiştim. "Sen ne dedin?"

"Düğün sabahı ailen ve arkadaşlarından oluşan iki yüz kişi bir kilometre ötedeki bir kilisede seni beklerken nişanlın tarafından terk edilince evliliğin akla gelen ilk şey olmadığını söyledim."

"Ha," demiş ve huzursuzluk içinde ayakkabılarıma bakmıştım. "Öyledir herhâlde."

Gülümseyerek, "Ama benim çok tatlı bir kız olduğumu söyledi," diye eklemişti, "yani hiç değilse lehime giden öyle bir şey var. Zaten Dublin Koleji Üniversitesi'ne yerleşmekten de memnun olacağım varmış. Orada iyi arkadaşlar edindim. Doktoramı bir yıl içinde bitireceğim, bölüm de bana önümüzdeki sömestr için öğretim kadrosunda yer teklif etti bile. Gözden uzak durup odağımı kaybetmezsem beş seneye profesör olabilirim."

"Peki onu mu istiyorsun?" diye sormuştum. "Hayatını akademide geçirmek mi istiyorsun?"

"Evet," demiş ve Julian'ın arkadaşlarının kulak tırmalayan gürültüsü karşısında irkilmişti. "Asla insanların arasında yaşamamam gereki-

yormuş gibi hissediyorum bazen. Bir yerlerde küçük bir adada kitaplarım ve yazı malzemelerimle yapayalnız olsam daha mutlu olurmuşum gibi. Kendi gıdamı yetiştirirdim, kimseciklerle de konuşmak zorunda kalmazdım." Başıyla abisini göstererek, "Bazen ona bakıyorum da," diye eklemişti, "sanki ikimize de yaşama coşkusunu vermişler ama o hem kendi payına düşeni hem de benimkinin yarısını almış gibi geliyor."

Bunu alınmış gibi veya kendi kendine acır gibi söylememişti, yüz ifadesinden onun da Julian'a benim kadar hayran olduğu belliydi; ona hemen yakınlık hissetmiştim. Onun güvenli bölge fikri benim de ilgimi çekiyordu. Sırf yalnız bırakılmak için gidebileceğim bir yer.

"Sence bunun sebebi... şey, olanlar mı?" diye sormuştum. "Kendini dünyadan tecrit etme arzun yani."

"Fergus'un yaptığı şey mi yani?"

"Evet."

Başını iki yana sallamıştı. "Hayır, sanmıyorum," dedi. "Ben tek başına olmaktan hoşlanan bir çocuktum, büyürken de pek değişmedi bu. Olayın da faydası olmadı tabii. O tarz rezilliklerde neredeyse hiç kimse derdine ortak olmuyor. Max'in olaydan sonra düğünün yine de yapılmasında ısrar ettiğini biliyor muydun?"

"Ne?" demiştim, şaka yapıp yapmadığından emin olamamıştım.

"Öyle," diye devam etti. "Düğünün ona zaten bir servete mâl olduğunu ve öyle bir paranın heba olmasına izin vermeyeceğini söyledi. O yüzden beni Fergus'la ikimiz için tuttuğu Daimler'daki otele zorla götürdü ve arabadan indiğimizde çalışanlar kırmızı halının iki yanına dizilmişlerdi. Bazılarının bize 'Neden bu genç kadın babası yaşında bir adamla evlenmiş acaba?' der gibi merak içinde baktığını görebiliyordum, ötekiler de acıklı yüz ifademin sebebinin bu olduğunu düşünüyorlardı. İçkili bir toplantı oldu, orada herkesin teker teker yanına gidip Fergus adına özür diledim, sonra da konuklar doya doya yiyip içerken masanın başında oturmak zorunda bırakıldım. Max konuşma bile yaptı, inanır mısın? Kâğıttan okudu, tek kelimesini de değiştirmedi çünkü anlaşılan, metnin üstünde günlerce çalışmıştı. *Hayatımın en mutlu günü*,

dedi. *Alice bunu hak ediyor. Hayatımda hiç bu kadar mutlu bir gelin görmedim.* Böyle sürüp gitti. Neredeyse komikti."

"Ama sen ne demeye uydun ki?" diye sormuştum. "Neden eve dönmedin? Veya ne bileyim, Mars uçağına falan binmedin?"

"Eh, sanırım travmanın şoku içindeydim biraz. Başka ne yapabileceğimi bilememiştim. Fergus'u çok seviyordum yani. Çok ama çok. Tabii bir de daha önce hiç düğün günümde terk edilmemiştim," diye eklemişti biraz gülümseyip, "yani o durumda görgü kurallarına uygun biçimde nasıl davranabileceğimden emin olamadım. O yüzden de bana söylenenleri yaptım sadece."

"Siktiğimin Max'i," demiş ve ender kullandığım sözcükle ikimizi de şaşırtmıştım.

"Siktiğimin Fergus'u," diye yanıtlamıştı Alice.

"Siktirsin ikisi de. Peki bu siktiğimin içkilerinden birer tane daha içsek mi, ne dersin?"

"Sikerler, içelim gitsin," demişti, ben de sırıtarak ayağa kalkıp bara doğru ilerlemiştim.

İki kadeh şarapla döndüğümde, "Özleyeceksin onu herhâlde, değil mi?" demişti Alice. "Altı ay uzun zaman."

"Özleyeceğim," demiştim. "En yakın arkadaşım o."

"Benim de," demişti. "Peki o zaman biz ne oluyoruz?"

"Rakip?" diye önermiştim, Alice de gülmüştü. Çekilmiştim ona, bundan şüphe yoktu: Fiziksel açıdan değil, duygusal açıdan. Hayatımda ilk kez, Julian'la aynı odada farklı yerlerdeyken bir kızla yan yana oturmaktan memnundum. Gözlerim sürekli Julian'a çekilmiyordu, Julian'ın zamanının çoğunu başkalarının almasından kıskançlık da duymuyordum. Benim için tamamen yeni bir histi bu ve epey de keyif alıyordum.

Söyleyebileceğim zekice bir şey düşünerek ama bulamayarak geçirdiğim kısa sessizliğin ardından, "RTÉ'de ünlü birilerini görüyor musun?" diye sormuştu.

"Bir keresinde Paul McCartney gelmişti," demiştim.

"Ay ben çok severim Paul McCartney'yi! Beatles'ın 1963'te Adelphi

konserine gitmiştim. Hatta sonra Gresham Oteli'ne de gidip onları görebilmek için otelde kalıyormuş gibi yapmıştım."

"İşe yaramış mıydı?"

"Hayır. Hayatımın en büyük hayal kırıklığıydı." Tereddüt etmiş, sonra bana gülümsemişti. "Şey, yani işte, malum olaydan önce. Sana bir şey söyleyebilir miyim Cyril?"

"Tabii," demiştim.

"Doktoram hakkında," demişti. "Şöyle ki tez konum senin annenin kitapları."

Bir kaşımı kaldırarak, "Gerçekten mi?" diye sormuştum.

"Evet. Rahatsız mı oldun?"

"Hayır," demiştim. "Ama muhtemelen bilmen gerekiyordur, Maude benim öz annem değildi, üvey annemdi."

"Evet, biliyorum," demişti. "Sahi, seni nereden almışlar? Günün birinde kapı eşiğinde mi bulmuşlar? Yoksa gelgitle Dun Laoghaire Rıhtımı'na mı vurmuşsun?"

"Aile efsanesine göre ufak tefek, kambur bir Redemptorist rahibe götürmüş beni onlara," demiştim ona. "Çocuk istemişler veya istediklerini söylemişler ve karşılarında bir çocuk bulmuşlar."

"Peki öz annenle öz baban? Onların peşine düştün mü hiç?"

"Hiç denemedim bile. O kadar ilgimi çekmiyor açıkçası."

"Niçin?" diye sormuştu Alice. "Kızgın mısın onlara?"

"Yo, hiç de değilim," demiştim. "Nispeten mutlu bir çocukluk geçirdim, gerçi şimdi geriye dönüp bakınca o da bir tuhaf çünkü Charles da Maude da bana özel bir ilgi göstermedi. Ama beni dövdükleri, aç bıraktıkları falan da yoktu yani. Dickens kitaplarındaki yetimler gibi değildim, anlatabiliyor muyum? Öz anneme gelince, e herhâlde yapması gerekeni yapmıştır. Evli değildi diye tahmin ediyorum, evlatlık çocuklar büyük oranda böyle durumlardan çıkar, değil mi? Yok, hiç öfke duymuyorum. Duysam n'olacak ki?"

"Sevindim. Hayatında ters giden onca şey için, öz olsun üvey olsun, anne babasını suçlayan yetişkin adamlar kadar bezdirici şey yok."

"Hayatımda bazı şeylerin ters gittiğini farz ediyorsun yani."

"Yüz ifadende mutlu olmadığını söyleyen bir şey var. Ay çok özür dilerim, çok kişisel bir yorum oldu bu. Öyle dememeliydim."

Beni bu kadar iyi okuyabilmesinden biraz mutsuz olsam da, "Yo, sorun değil," demiştim.

"Neyse, Fergus işte öyle biriydi. Kendi çözmesi gereken meseleler için başka kişileri suçlardı hep. Doğrusu onun hakkında sevmediğim az sayıda şeyden biriydi bu."

"Peki ona hâlâ kızgın mısın?" diye sormuştum, bunun da son derece kişisel bir soru olduğunun farkındaydım ama Alice'in bana söylediği şeyi amorti ediyordu.

"Ay nefret ediyorum ondan," demişti; o an yanaklarının kızarmaya başladığını fark etmiştim, sol el parmaklarını avucuna bastırışı da acısını dindirecek bir şey istermiş gibiydi. "Ölümüne tiksiniyorum ondan. Olaydan sonra kendimi bir iki hafta hiç iyi hissetmedim. Şoktaydım herhâlde. Ama sonra bir öfke geldi, o zamandan beri de dinmedi. Bazen kontrol etmekte zorlanıyorum. Herkes bana iyi olup olmadığımı sormayı bıraktığında, hayatlar eski hâllerine döndüğünde geldi bu öfke galiba. Fergus, Dublin'de olsaydı yanına gitmem çok muhtemeldi, kapısını kırıp uykusunda bıçaklardım onu. Şükretsin cüzzamıyla birlikte Madagaskar'da olduğuna."

İçkimin birazı burnumdan dışarı püskürünce yüzümü silmek için cebimden mendilimi çıkarmak zorunda kalmıştım. Gülmeyi kesemeyince, "Kusura bakma," demiştim. "Söyleyiş tarzına gülüyorum. Dalga geçmiyorum seninle."

"Önemli değil," demiş ve o da gülmeye başlamıştı; bunu hafife almanın ona iyi geldiğini görebiliyordum. "Düşününce gerçekten epey komik bir olay. Yani beni Jane Fonda için bırakmış olsa bir derece. Ama cüzzam için... Hâlâ cüzzam hastaları olduğundan haberim bile yoktu benim. Hastalığı da Max'in en sevdiği film *Ben-Hur* olduğu için oradan öğrenmiştim, defalarca zorla izletmişti bana."

"Yani, böyle yaparak kendisi kaybetmiş," demiştim.

Tekrar ciddileşip, "Ay böyle büyüklük taslama bana," diye terslenmişti. "İnsanlar hep böyle diyorlar işte ama yanılıyorlar. Kendisi kaybet-

medi. Ben kaybettim. Ben seviyordum onu." Bir an tereddüt etmiş, sonra da vurucu kelimeyi iyice vurgulayarak ifadesini tekrar etmişti. "Onca şeye rağmen hâlâ da özlüyorum onu. Keşke dürüst olsaydı bana karşı, bir onu isterdim. Keşke birkaç gün önceden, beni evlenecek kadar çok sevmediğini söyleseydi, keşke oturup tartışsaydık bir şeyleri, ondan sonra yine iptal etmek isteseydi bile, yani yine zor olurdu ama hiç değilse ben de kararda söz sahibi olurdum. Ama beni öyle bıraktıktan sonra? Gelinliğimi giymiş hâldeyken, bana o saçma sapan 'korku"sunu anlatmak için telefon edişi? Nasıl bir erkek yapar ki bunu? Ve şu anda içeri girse muhtemelen onun kollarına atılırdım ama o zaman ben nasıl bir kadın olurum?"

"Böyle bir şey yaşadığına çok üzüldüm Alice," demiştim. "Kimsenin böyle bir acımasızlığa maruz kalmaması gerekir."

Aşağı bakıp gözlerinin ucundan süzülmenin eşiğindeki yaşları silerken, "Neyse ki," demişti, "annen teselli etti beni. *Üvey* annen yani. Kendimi tamamen işime adadım. Onun eserlerine adadım. O zamandan beri Maude Avery'yle yatıp kalkıyorum ve kitaplarında büyük avuntu buldum. Harika bir yazardı."

"Öyleydi," demiştim. O sırada romanlarının çoğunu okumuştum artık.

"Yalnızlık durumunu ve bunun bizi nasıl baltaladığını, bize zarar verecèğini bildiğimiz kararlar almaya zorladığını tamamen anlamış sanki. Her romanda bu temayı daha derinden incelemiş. Olağanüstü. Malleson onun biyografisini yazdı, okudun mu?"

"Bir göz attım," demiştim. "Baştan sona okumadım. Malleson'ın yansıttığı kadın, benim tanıdığımdan çok farklı geldi. Sanki gerçek biri değil, kurgusal gibi. En azından ikisinden biri. Ya benim tanıdığım Maude ya da kitaplarının sayfalarından yansıyan. Belki ikisi de, kimbilir?"

"Sen de varsın içinde, biliyorsundur."

"Evet, biliyorum."

Bir süre sessiz kalmıştık, sonra Alice tekrar konuşmuştu. "Bir zamanlar ona ait olan evde yaşadığıma hâlâ inanamıyorum," demişti. "Sana da aitti ev herhâlde. Max'in yaptığı pis bir şeydi, baban hapse girince evi Maude'un altından alıverdi. Üstelik o kadar kelepir fiyata."

Omuz silkip, "Eh, Charles'a müstahaktı," demiştim. "Anneni ayartmamış olsaydı Max de intikam almak istemezdi."

"O hikâyede masum kurban rolünü oynamak annemin hoşuna gidiyor," demişti Alice. "Ama o da eşit derecede suçluydu. Hiçbir kadın asla tam anlamıyla ayartılmaz. Bu, ayartanla ayartılan arasında ortak bir karardır. İlginçtir ki bundan gerçekten zarar gören tek kişi, hiçbir yanlışı olmayandı."

"Maude."

"Aynen öyle. Maude. Evini kaybetti. Yazı odasını kaybetti. Sığınağını kaybetti. Kendini güvende hissettiğin, içinde çalışabileceğin bir yere sahip olmak o kadar önemlidir ki kaybedilene dek kimse fark edemez. Hele ki kadınlar için. Ve tabii, olaydan kısa süre sonra öldü."

"Evet ama onun sebebi sigaraydı," demiştim; diyaloğun gittiği yönden biraz rahatsız olmaya başlıyordum. Alice'in üvey anneme karşı hissettiği yas ve acıma duyguları, ölümünden beri geçen yirmi senede bende hiçbir karşılık bulmamıştı ve bundan utanç duymaktaydım. "Kalbi kırıldığı için falan ölmedi sonuçta."

"Ama faydası da olmamıştır. Sence ikisi bağlantılı değil mi? Kaybettiği onca şey yüzünden kansere iyice teslim olmamış mıdır?"

"Hayır, bence yetişkinlik hayatının tamamını sabah kalktığı andan gece yatmaya gidene kadar durmadan sigara içerek geçirdiği için öldü."

Alice de uzlaşmacı bir sesle, "Eh, belki de haklısındır," demişti. "Tabii sen onu tanıyordun, ben tanımıyordum. Belki de haklısındır," diye tekrar etmişti. Uzun bir sessizlik daha olmuştu, ben de Maude hakkında konuşmayı bitirdiğimizi düşünmüştüm ama hayır, bana söyleyeceği bir şey daha vardı.

"Aslında bir kere karşılaşmıştım onunla," demişti. "Çocukken daha. Beş altı yaşlarındaydım; Max babanla görüşmeye Dartmouth Meydanı'na geldiğinde Julian'la ikimizi de götürmüştü. Dava zamanıydı. Neyse, tuvalete gitmem gerekmişti, tuvalet bulmak için üst katta aranmıştım ama tabii ev çok büyük ve o kadar çok kat var ki kaybolmuştum ve sanırım onun çalışma odasına girmiştim. Başta ev yanıyor sanmıştım çünkü oda duman kaplıydı."

"Evet, orası çalışma odası," demiştim.

"Odanın öteki tarafını güçbela görüyordum. Ama gözlerim eninde sonunda alışmıştı ve sarı elbiseli bir kadının masa başında oturduğunu görmüştüm, bana dik dik bakıyordu, hafiften titriyordu. Hareket etmemişti, sadece hortlak gibi elini kaldırmıştı, işaretparmağını benim olduğum yöne doğrulmuştu ve tek bir kelime söylemişti, soru sorar gibi *–Lucy?–* ve ben donakalmıştım, dehşet içindeydim, n'apacağımı bilemiyordum. Maude ayağa kalkıp ağır ağır bana doğru gelmişti ve kendisi hortlak beyazı olmasına rağmen bana sanki *ben* hortlak gibiymişim gibi bakmıştı, bana dokunmak için uzanınca da ödüm patlamıştı, koşarak odadan çıkıp merdiveni çığlık çığlığa inmiştim, sonra da ev kapısından dışarı fırlamıştım. Dartmouth Meydanı'nın öteki tarafına varana kadar da durmamıştım, orada bir ağacın arkasına saklanıp babamla abimin gelmelerini beklemiştim. Korkudan altımı da ıslatmışımdır kesin."

Ondan gözlerimi alamamıştım, öykü beni hem büyülemiş hem de keyiflendirmişti. Evin içinde sanki peşinde tazı kovalıyormuş gibi koşturan açık pembe paltolu kız aklımdan hiç çıkmamıştı zaten ama onu o kadar korkutanın ne olduğunu da asla öğrenememiştim. Artık nihayet biliyordum. O öyküyü aydınlatmanın huzur verici bir tarafı vardı.

"Lucy, Maude'un kızıydı," demiştim. "Seni o sandı demek ki."

"*Kızı* mı? Malleson'ın biyografisinde hiç geçmiyor kızı."

"Ölü doğmuş," diye açıklamıştım. "Maude'un hamileliği berbat geçmiş sanırım. O yüzden de ondan sonra çocuk sahibi olamamış."

"Anladım," demişti Alice ve bunun ona tezinde yarar sağlayabilecek bir bilgi olduğunu görebiliyordum. "Neyse, bu onunla tek karşılaşmamdı," diye devam etmişti. "Yani yirmi yıl sonra onun eserlerini incelemeye karar verene kadar."

"Kararını duysaydı yıkılırdı," demiştim. "Tanıtımın her türlüsünden nefret ederdi."

Omuz silken Alice, "Yani ben yapmasam başkası yapardı," diye cevaplamıştı. "Başkaları da olacak zaten. Maude o kadar önemli birisi ki hakkında yazmamak *katiyen* olmaz, değil mi? Nasıl biriydi sahi? Kusura bakma ya, tezim için bilgi koparmaya çalışmıyorum. Gerçekten ilgimi çekiyor."

"Anlatması zor," diye yanıtlamıştım, başka konulara geçmek istiyordum. "Onunla hayatımın ilk sekiz yılını geçirdim ama ilişkimiz asla yakın diyeceğin türden değildi. O bir çocuk istemiş, Charles'la birlikte o yüzden beni evlat edinmişler ama sanırım İran halısı veya Versay Sarayı'ndan avize ister gibi istemiş çocuğu da. Sadece sahip olmak istemiş yani, anladın mı? Kötü bir kadın değildi, gerçekten ama onu tanıyabildiğimi de söyleyemem. Charles hapse girdikten sonra birkaç ay sadece ikimiz kaldık ama o sırada ölüyordu zaten, yani annelerle çocukların konuşmaları gerektiği gibi konuşma şansımız olmadı hiç."

"Özlüyor musun onu?" diye sormuştu Alice.

"Bazen," demiştim. "Açıkçası onu neredeyse hiç düşünmüyorum. Bir tek, insanlar onun kitaplarından bahsedince aklıma geliyor. Kitaplar o kadar değer görmeye başladı ki bazen tezleri için yardım isteyen öğrencilerden mektup alıyorum."

"Yardım ediyor musun peki?"

"Hayır. Her şey kitaplarda yazıyor zaten. Onlara ekleyebileceğim herhangi bir şey kimsenin işine yaramaz."

"Haklısın," dedi Alice. "Yani yazarlar eserleri hakkında neden herkesin ortasında konuşurlar, röportaj verirler, hiç anlamam ben de. Söyleyeceklerini sayfalarda söylemediysen, o hâlde başka bir taslak hazırlaman lazımmış belli ki."

Gülümsemiştim. Doğrusu ben iyi bir okur değildim, çağdaş edebiyat hakkında da neredeyse hiçbir şey bilmezdim ama Alice'in bilmesi hoşuma gitmişti. Maude'un soğuk olmayan hâliydi.

"Sen de bir şeyler yazıyor musun?" diye sorduğumda Alice başını iki yana sallamıştı.

"Yok, yazamam ki," demişti. "Öyle bir hayal gücüm yok. Okurdan ibaretim ben, öyle işte. Acaba burada ne kadar kalmam gerekecek ya? Eve dönüp John McGahern'la bir köşeye kurulmaktan çok hiçbir şey istemiyorum. Mecazi konuşuyorum tabii." Neredeyse hemen yüzü kızarmış ve uzanıp koluma dokunmuştu. "Çok üzgünüm Cyril," demişti. "Kabalık ettim. Seninle olmaktan keyif almadığımı söylemek istememiştim; keyif alıyorum aslında."

"Sorun değil," demiştim gülerek. "Biliyorum kastını."

"Sen Julian'ın diğer arkadaşlarından çok farklısın," demişti. "Hepsi çok sıkıcı ve kaba tipler, ne zaman yanlarında olsam bir şeyler söyleyip beni şok etmeye çalışıyorlar. Kitap kurdu ve çekingen olduğum için kabalıkları karşısında ciyak ciyak kaçacağımı sanıyorlar ama yanılıyorlar. Aslında şok olmam epey zor."

"Duyduğuma sevindim," demiştim.

"Finlandiyalı ikizlerle konuştun mu?"

"Hayır," demiştim. "Konuşacağım da n'olacak? Julian'ı bir dahaki görüşümde gitmiş olacaklar."

"Doğru. Hayat çok kısa, zahmete değmez. Ya sen Cyril? Senin de bir yerlerde gizlediğin Finlandiyalı ikizlerin var mı? Veya İsveçli? Norveçli? Yoksa bu konularda eski kafalıysan tek bir kız mı var?"

"Hayır," demiştim, sohbetin benim –olmayan– aşk hayatıma yönelmesinden biraz huzursuz olmuştum. "Hayır, o kısımda hiç şansım tutmadı maalesef," dedim.

"Hayatta inanmam. Hoş çocuksun, iyi de bir işin var. İstediğin kızı tavlarsın muhtemelen."

Etrafa göz atmıştım. Müzik o kadar gürültülüydü ki kimse bizi duyamazdı. Ve içimde bir şey kopmuş, aldatmacadan birden yorulduğumu hissetmiştim.

"Sana bir şey söyleyebilir miyim?" demiştim.

Bana gülümseyerek, "Skandal bir şey mi?" diye sormuştu.

"Öyle galiba," demiştim. "Julian'a hiç söylemediğim bir şey. Ama nedense... Bilmiyorum nedenini, sadece sana bu konuda güvenebileceğimi hissediyorum."

Yüz ifadesi biraz değişmiş, neşeliden meraklıya kaymıştı. "Peki," demişti. "Nedir?"

"Abine söylemeyeceğine söz verir misin?"

"Abisine *neyi* söylemeyeceğine söz verecekmiş?" diye soran Julian, aniden koltuğumuzun arkasında belirmiş ve aramıza eğilince ben havaya sıçramıştım; Alice'in yanağına ufak bir öpücük konduran Julian, sonra da beni öpmüştü.

An kaybolunca, "Hiç," demiş, ondan uzaklaşmış ve göğsümde kalp atışlarımın dramatik biçimde hızlandığını hissetmiştim.

"Hayır ya, hadi, söylesene!"

"Gittiğinde özleyeceğim seni işte, o kadar."

"Eh, bence de özle! En yakın arkadaşlar kolay bulunmuyor sonuçta. Şimdi, bir içki daha isteyen?"

Alice boş kadehini ona doğru kaldırmış, ben ayakkabılarıma bakarken Julian da hızla bara doğru ilerlemişti.

"Ee?" diye sormuştu Alice. "Neydi?"

"Ne neydi?"

"Bana bir şey söylemek üzereydin ya."

Başımı iki yana sallamıştım. Belki başka zaman. "Dediğim şeydi işte," demiştim ona. "Onu özleyeceğim, o kadar."

"E ama bunun neresi skandal? Ben çok daha heyecanlı bir şey ummuştum."

Omuz silkip, "Kusura bakma," demiştim. "Erkekler arkadaşları hakkında genelde böyle şeyler söylemezler herhâlde, değil mi? Kaya gibi olmamız lazım, hislerimizi içimizde tutmamız lazım."

"Kim diyor bunu?"

"Herkes," demiştim.

Birkaç gün sonra Julian, Güney Amerika'ya doğru yola çıktıktan sonra bir akşam evdeyken telefonum çalmıştı.

Ahizeyi kaldırınca, "Cyril Avery," demiştim.

"Hah, güzel," demişti bir ses. Kadın sesi. "Doğru numarayı çevirdiğimi umuruyordum ben de."

Kaşlarımı çatmıştım. "Kimsiniz?" diye sormuştum.

"Vicdanının sesi. Seninle biraz konuşmamız lazım. Çok yaramazlık yaptın sen, değil mi?"

Hiçbir şey söylememiş, ahizeyi kulağımdan bir an çekip şaşkın şaşkın baktıktan sonra tekrar kulağıma götürmüştüm. "Kimsiniz?" diye tekrarlamıştım.

"Benim be şapşal. Alice. Alice Woodbead."

Bir an duraksamış, beni ne demeye aramış olabileceğini bilememiştim.

"N'oldu?" diye sormuştum biraz panikleyerek. "Julian'a bir şey olmadı, değil mi? İyi mi Julian?"

"Evet, iyi. Neden olmasın ki?"

"Hiç. Aramana şaşırdım, o kadar."

"Yani telefonun başında benim aramamı beklemiyor muydun?"

"Yoo. Neden, beklemeli miydim?"

"Kızlara nasıl iltifat edileceğini gerçekten çok iyi biliyorsun, değil mi?"

Ağzım birkaç kez açılıp kapanmıştı. "Kusura bakma," demiştim. "Öyle demek istemedim."

"Kendimi biraz aptal gibi hissediyorum şu an."

Epey kabalık ettiğimin farkına varıp, "Hayır hayır," demiştim hemen. "Kusuruma bakma. Hazırlıksız yakaladın beni."

"Neden, n'apıyordun ki?"

Doğru cevap, *Pek bir şey yapmıyordum, sadece porno yayınlar karıştırıp akşam yemeğinden önce hızlı bir otuz bire vaktim olup olmadığını düşünüyordum*, olurdu.

"*Suç ve Ceza*'yı okuyordum," demiştim.

"Ben hiç okumadım. Hep istemişimdir. Güzel mi?"

"Fena değil. Çok suç yok ama cezalar epey fazla."

"Hayat hikâyem. Bak Cyril, istersen hayır diyebilirsin ama..."

"Hayır," demiştim.

"Ne?"

"İstiyorsam hayır diyebileceğimi söyledin ya."

"Evet ama önce müsaadenle soruyu sorayım. Güzel tanrım, sen kızlar için işleri hiç kolaylaştırmıyorsun, değil mi?"

"Pardon. Ne soracaktın?"

"Acaba dedim..." Lafı orada kesip bir an öksürmüş ve sesi ilk kez o kadar da özgüvenli gelmemeye başlamıştı. "Şey, acaba bir akşam yemeğinde bana katılmak ister misin?"

"Akşam yemeği mi?" diye sormuştum.

"Evet. Akşam yemeği. Yiyorsun, değil mi?"

"Yiyorum," demiştim. "Yemek zorundayım. Yoksa acıkıyorum."

Duraksamıştı. "Dalga mı geçiyorsun benimle?"

"Hayır," demiştim. "Buna alışkın değilim, o kadar. Muhtemelen aptal aptal şeyler söylüyorumdur o yüzden."

"Dert değil. Ben sürekli aptal aptal şeyler söylerim zaten. Yani açlık sancılarını geçirmek için yemek yediğin üzerinde anlaştık. Peki benimle yemek ister misin? Bu hafta sonu mesela?"

"Sadece ikimiz mi?"

"Bir de restorandaki diğer insanlar. Yemek yapmam sana, o kadar evcimen değilimdir. Ama konuşacak konumuz bitmediği sürece diğer insanlarla konuşmak zorunda değiliz."

Düşünmüştüm bunu. "Yiyebiliriz herhâlde," demiştim.

"Bir yere oturmam lazım galiba," diye yanıtlamıştı. "Hevesinle bunalttın beni."

Artık gülerek, "Pardon," demiştim. "Evet. Yemek. Sen ve ben. Bir de restoran. Bu hafta sonu. Güzel plan sanki."

"Şahane. Ben de kılı kırk yarmamışım gibi yapıp heyecanla bekleyeceğim. Cumartesiden önce saati ve yeri bildiririm sana. Tamam?"

"Tamam."

"Görüşürüz Cyril."

"Görüşürüz Alice."

Telefonu kapayıp etrafa bakmıştım, nasıl hissetmem gerektiğinden emin olamıyordum. Randevu muydu bu? Bana çıkma mı teklif etmişti? Kadınların erkeklere çıkma teklif etme hakları var mıydı ki? Başımı iki yana sallayıp odama dönmüştüm. Otuz bir çekesim kalmamıştı artık. Yiyesim de kalmamıştı.

Ama birkaç gün sonra, kendimi bir restoranda Julian'ın kız kardeşinin karşısında oturmuş hâlde bulmuştum, eften püften bir şey konuşuyordum, o da uzanıp elini elimin üstüne koymuş ve gözlerimin içine bakmıştı.

"Bir şeyi açık açık söyleyebilir miyim Cyril?" demişti; lavantalı parfümünün kokusu havaya hoş bir esinti yayıyordu.

"Tabii," demiştim ama söylemek üzere olabileceği şey yüzünden gerilmiştim.

"Şöyle ki Julian'ın veda partisinde seninle aramızda güçlü bir bağ hissettim ve beni aramanı umdum. Aslında seninle eskiden de ne zaman

karşılaşsak hoşuma gitmiştin ama o zamanlar Fergus'laydım. Tabii aramadın, o yüzden ben seni aradım. Arsızım, biliyorum. Neyse, birisiyle görüşüp görüşmediğini de bilmiyorum ama herhâlde görüşmüyorsundur, yoksa bu akşam benimle yemeğe çıkmayı muhtemelen kabul etmezdin ama varsa görüştüğün biri veya bana hiç ilgi duymuyorsan söyleyebilir misin? Çünkü aramızda hiçbir yanlış anlaşılma olmasını istemem. Yaşadığım onca şeyden sonra. Bayağı hoşlanıyorum senden yani."

Önümdeki tabağa baktım, derin nefes alıp verdim. Hayatımın dönüm noktalarından birinde olduğumu hemen fark etmiştim. Geçen hafta niyetlendiğim üzere ona gerçeği söyleyebilir, sırlarımı açabilir ve arkadaş olmak isteyebilirdim. Öyle yaparsam yakın arkadaşım olma ihtimali de yüksekti, hem de abisinin hiç olmadığı kadar. Ama o anda dürüst olacak cesareti bulamayınca kendimi hazır hissetmemiştim. Birkaç randevunun kimseye zararı olmazdı. Onunla vakit geçirmek hoşuma gidiyordu. Evlenecek falan da değildik ya.

"Yoo, kimseyle görüşmüyorum," demiştim ve gözlerimi kaldırıp ister istemez gülümsemiştim. "Ve sana tabii ki ilgi duyuyorum. Hangi normal erkek ilgi duymaz ki sana?"

Beş Kelime

Herhâlde o masada oturan herkes benim bâkir olduğumu farz ediyordu, hâlbuki muhtemelen hepsinden fazla seks yapmıştım, Julian'dan bile, onunkiler kadar romantik ortamlarda olmasa da. Ama onlar benim tecrübelerimde hiç olmayan şeyler yaşamış, hemen unutulan orgazmların kısa ömürlü heyecanından üstün olduğundan şüphe etmediğim zevkler tatmışlardı.

Mesela ön sevişme hakkında, baştan çıkarma hakkında, barda tanımadığım birisiyle tanışıp bunun daha ilginç bir yere gitme ihtimalini düşünerek sohbet açmak hakkında hiçbir şey bilmiyordum. İşin doğrusu, bir erkekle tanıştıktan on dakika sonra düzüşmüyorsam, o iş muhtemelen asla olmazdı. Benim orgazma verdiğim Pavlovesk karşılık, külotumu yukarı çekip oradan kaçmaktı. Gündüz vakti seks yaptığım

olmamıştı hiç; aceleyle, gizli gizli, karanlıkta yapılacak, utanç dolu bir şeydi bu. Cinsel birleşimi gece havasıyla, açık havayla, gömleğimin üstümde, pantolonumunsa bileklerimde durmasıyla ilişkilendiriyordum. Parkta birisiyle sikişirken avuç içlerini ağaç kabuklarına bastırmanın nasıl bir his olduğunu da biliyordum, tanımadığım bir adam bana arkamdan sürtünürken yüzüme vuran lağım kokusunu da. Seksin fon müziği keyifli iç çekişler değil, çalıların içinde kaçışan kemirgenlerin telaşı, uzaklarda hızla gelip geçen arabaların sesiydi; tam da o yollarda, travma geçirmiş bir köpek bakıcısının çağrısına karşılık veren polis sirenlerinin merhametsiz feryatlarını duyma korkusunu söylemiyorum bile. Kollarımı yatak örtülerinin altında birlikte uyuyakaldığımız, birbirimize mayışık bir şefkate doğru kaygısızca savrulan nazik sevgi sözcükleri fısıldadığımız bir sevgiliye sarmanın nasıl bir his olduğu hakkında hiçbir fikrim yoktu. Yanımda başka birisiyle hiç uyanmamış, sabahın erken saatlerindeki şiddetli arzularımı asla utançtan azade bir partnerle tatmin etmemiştim. Geçmişimdeki cinsel partner sayısı tanıdığım herkesinkinden fazlaydı ama aşkla seks arasındaki fark, benim gözümde beş kelimeyle özetlenebilirdi:

Julian'ı seviyordum; başkalarıyla seks yapıyordum.

İşte bu yüzden hangisinin insanları daha çok şaşırtacağını merak ediyordum: Tüm bunları bilmek mi yoksa benim bir kadınla *gerçekten* de seks yaptığımı öğrenmek mi? Sadece bir defa seks yapmıştım, kabul ama bu olağanüstü an, üç hafta önce Alice'in birlikte yatağa gitmemizi önererek beni şaşırttığı, benim de kendimi iyice şaşırtıp kabul ettiğim gün yaşanmıştı.

On sekiz aylık flörtümüz boyunca kaçınmayı başardığım şeylerden biri de cinsel ilişkiydi ve işte bu sefer, İrlanda'da yaşadığıma minnet duyduğumu fark etmiştim; burada eşcinseller, yani mesela öğrenci rahipler, tercihlerini adanmış bir Katolik'in kasvetli cüppesinin ardına kolaylıkla gizleyebilirlerdi. Sene henüz 1973 olduğu ve biz de zamane çocukları olduğumuz için Alice'le dışımızdan, sesli bir şekilde tartışmaktan utandığımız bir konuydu bu elbette, o yüzden de konuya giriş aracı olarak tek ortak tanıdığımız Julian'ı kullanmıştık.

Düğünden birkaç hafta önce College Green'deki Doyle's Pub'da otururken, "Sürekli farklı farklı insanlarla seks yapıyor o," diye yakınmıştım; ikimiz de *Belalılar*'da iki saat boyunca Robert Redford ile Paul Newman'ı tişörtler, smokinler ve arkaya yatırılmış saçlarla izlemiş olmanın heyecanı içindeydik. Ben yine Alice'in abisinin cinsel hüneri ve şaşmaz heteroseksüelliğine uyuz olduğum için onu aşağılamaya yöneldiğim ruh hâlindeydim. "Her istediğiyle yapıyor resmen ki düşününce gerçekten iğrenç bu. Peki mutlu mu gerçekten?"

Sorumun saçmalığıyla eğlenen Alice, "Dalga mı geçiyorsun Cyril?" diye yanıtlamıştı. "Bence keyfi kekâ. Sen de öyle olmaz mıydın?"

Bana takıldığının farkındaydım ama gülmemiştim. Seks, hayatlarımızın bir kenarında, bir partideki gergin misafir gibi dolanıp duruyordu. Er ya da geç birimizin, durumu kabullenip o misafirin yanına gideceği, selam vereceği ortadaydı. Ama selamı ben vermek istemiyordum işte, mesele oydu.

Alice gözlerime pek bakmaksızın, "Max'le Samantha haftaya hafta sonu Londra'ya gidecekler, söylemiş miydim?" demişti.

"Hayır," demiştim. Samantha, Max'in ikinci eşiydi. O sene, kısa süreliğine de olsa dördüncü Bayan Avery olacak kadınla nişanlanan üvey babama çok benzer şekilde, Alice'in babası da şiddetli geçimsizlik gerekçesiyle Elizabeth'ten Birleşik Krallık'ta boşanmıştı. Davada öne sürdüğü geçimsizliğin kaynağı olarak da Elizabeth'i değil, *kendisini* göstermişti, hakkını da vereyim hani; sonuçta Elizabeth'in Charles'la yaşadığı kısa süreli ilişki hariç, yaptığı en mantıksız şey, bu piçle birlikte kalmış olmasıydı. Max kesin boşanma belgesi geldikten hemen sonra Alice'e acayip ve son derece rahatsız edici biçimde benzeyen, geleceği parlak bir aktrisle evlenmişti. Ve bu kesinlikle açılmayan bir konuydu ama aslında Julian'a bu benzerliği fark edip etmediğini, ettiyse de ne düşündüğünü sıkça sorasım geliyordu.

"Bir ara Londra'ya gitmeliyiz," diye devam etmişti Alice.

"Evlendikten sonra herhâlde iple çekeceğimiz bir sürü tatilimiz olur," demiştim. "Bir gün İspanya'ya da gidebiliriz. Çok popüler. Veya Portekiz'e."

Alaycı bir heyecanla bir kaşını kaldırıp, "Portekiz mi?" demişti. "Gerçekten mi? Büyüyünce Portekiz'e gidebilecek bir kız olduğumu hayal etmemiştim hiç!"

Gülerek, "İyi madem, Amerika olsun," demiştim. "Veya Avustralya. Her şey mümkün. O kadar uzağa gideceksek çok uzun süre para biriktirmemiz gerekir ama..."

"Yirmi altı yaşına gelmeme rağmen hâlâ İrlanda'dan dışarı adım atmadığıma inanmak güç."

"Eh, ben de yirmi sekiz yaşındayım," diye hatırlatmıştım, "ve ben de hiç çıkmadım yurtdışına. Londra'da n'apacaklar ki?"

"Aman, Samantha'nın Ken Russell'la toplantısı varmış."

"Ken Russell kim?"

"Yönetmen. Hani *Şeytanlar* var ya. *Âşık Kadınlar* da onun. Oliver Reed'le Alan Bates, dalgaları meydandayken güreşiyorlar."

"Ha evet," demiştim. "Hepsi hafif porno onların, değil mi?"

"Eh, kaç yaşında olduğuna bağlı olarak değişir herhâlde," demişti. "Anne babalarımızın kuşağı için evet, muhtemelen öyle. Bizim içinse sanat filmleri."

"Çocuklarımız ne diyecek acaba?" dedim. "*Bir acayip ama epey demode,* derler herhâlde."

Bana umutla bakarak, "Çocuklarımız mı?" demişti. "Çocuklar hakkında hiç konuşmadık, tuhaf değil mi? Birkaç haftaya evleneceğimiz düşünülürse yani."

"Evet, galiba," demiştim ve hayatımda ilk kez, baba olma fikrini aklıma hiç getirmediğimi fark etmiştim. Durup bunu bir düşünmüş ve fikrin gayet cazip geldiğini keşfetmiştim. Belki de bunun ne kadar imkânsız olduğunu bildiğimden daha önce düşünmek için kendime hiç izin vermemiştim.

"Aile kurmak istiyor musun Cyril?" diye sormuştu Alice.

"Yani evet," demiştim. "Evet, galiba istiyorum ya. Bir kızım olması çok hoşuma giderdi. Veya birçok kızım."

"Jane Austen romanlarındaki beyefendiler gibi. Her birine sen öldükten sonra biner sterlin parayla Hertfordshire'da yüzer akre arazi bırakabilirdin."

"Anlaşamazlarsa da cezaları oradaki Bayan Bates muadiliyle bir öğleden sonra geçirmek olurdu."

Alice de uzaklara bakarak, "Ben galiba oğlum olmasını tercih ederdim," demişti ve gözlerinin puba henüz girmiş aşırı yakışıklı bir genç adama kaydığını fark etmiştim. Bara doğru eğilip bira musluklarına bakarak tercihini yapan adamın vücudunu uzun uzun süzmüştü Alice. Aniden yutkunduğunda, gözlerinde ilk kez gerçek bir şehvet görmüştüm. Onu suçlamamıştım da, ben de adama kendim ulaşabilmek için en yakın arkadaşlarımın cesedini çiğneyebilirdim; ama tekrar bana baktığında yüzündeki gülüş bir teslimiyet belirtiyordu, sanki *onu* istiyordu da *buna* tamah etmesi gerekiyordu ve *bu,* kendisine asıl önemli olan kısımda şimdiye kadar pek fayda etmemişti bile. Suçluluk duygusuyla içim sızlamış ve acı dolu bir sessizliğe gömüldüğümü fark etmiştim. Austen şakaları birden absürd ve utanç verici gelmeye başlamıştı.

"Ne diyorduk?" diye sormuştu birden; düşünce zinciri kopmakla kalmamış, paramparça olmuş, moleküllerine ayrılmış, nükleer reaksiyon gösterip milyonlarca kişiyi öldürmüştü âdeta.

"Çocuklardan bahsediyorduk," demiştim. "Sen ufak bir oğlan istiyordun, ben de ufak bir kız."

Hamileliklerden pek anlamıyor olabilirdim ama o işi yapmadan ne oğlunuz ne de kızınız olabileceğini biliyordum. Okuldaki rahipler bir defasında bir anneyle bir babanın birbirlerini çok sevdiklerinde çok yakın yattıkları ve Kutsal Ruh'un yeni bir yaşam yaratma mucizesi için yanlarına geldiği minvalinde bir şeyler mırıldanmışlardı. (Charles benimle ilk ve tek erkek erkeğe konuşma denemesinde bunu biraz farklı biçimde anlatmıştı. "Pılısını pırtısını çıkarırsın," demişti. "Biraz memeleriyle oynarsın, hanımlar buna bayılır çünkü. Sonra da sikini onun amına sokar ve biraz gidip gelirsin. İçeride fazla takılma yalnız, gar değil orası. İşini yap, hayatına devam et." Bu eski romantiğin onca kadınla evlenebilmiş olmasına şaşmamalı.)

Alice'i soymanın, onun beni soymasının, yatakta çıplak uzanmamızın nasıl bir şey olacağını hayal etmeye çalışmıştım. Benim penisime bakışı, okşaması, emmesi, sonra da içine yöneltmesi...

"N'oldu?" diye sormuştu Alice.

"Hiç, neden?"

"Biraz betin benzin attı sanki. Kusacak gibisin."

"Öyle mi?"

"Cidden Cyril. Yeşile döndün resmen."

"Biraz başım döndü hakikaten, şimdi sen söyleyince," demiş ve birama uzanmıştım.

"O zaman onu içmemen lazım muhtemelen. Biraz su ister misin?"

"Evet, gideyim de alayım."

"Hayır," diye neredeyse bağıran Alice, ayağa kalkıp beni sandalyeme itmişti. "Hayır, ben alırım."

Bara doğru ilerlemişti, ben de gözlerimle takip etmiştim, neden bu kadar istekli olduğunu merak ediyordum, sonra da genç adamın hâlâ orada olduğunu görmüştüm; Alice barda onun yanına otururken ona kaçamak bakışlar atmıştı. Barmen meşguldü o yüzden Alice ve adam bir süre yan yana, sessizce beklemişlerdi, sonra adam eğilip Alice'e bir şey söylemiş, Alice de hemen cevap vermişti. Her ne dediyse adam, kahkahayı basmıştı ve bunun yalnızca adamın flörtleşmesinden kaynaklanmadığını da biliyordum. Alice zeki kızdı; onun hakkında en sevdiğim taraflardan biriydi bu.

Ve evet, onu *gerçekten* seviyordum. Kendimce. Kendi bencil ve korkak tarzımla.

Onları konuşurlarken seyretmiştim, sonra barmen onlara yaklaşmış, siparişlerini almıştı, onlar da başka bir şeyden konuşmaya başlamışlardı. Adam, Alice'e barda yalnız olup olmadığını sormuş olmalıydı çünkü Alice başını iki yana sallayıp benim olduğum tarafı göstermiş, adam da benim orada Alice'in dönmesini beklediğimi görünce üzgün görünmüştü. Alice'e tekrar baktığında onun yüzüne odaklanmayı başarmıştı çünkü birbirlerine öyle yoğun bakışlar atıyorlardı ki beni tamamen yok sayıyorlardı. Genç adam inanılmaz yakışıklı olmakla kalmıyordu, yüz ifadesinde bir sıcaklık da vardı. Hakkında hiçbir şey bilmesem de sevdiği kıza nazikçe, şefkatle yaklaşacağına inanmıştım. Biraz sonra bana getirdiği bir bardak suyla geri

dönen Alice masaya oturmuştu, ben de aralarındaki konuşmayı hiç fark etmemiş gibi yapmıştım.

Aniden, biraz sinirlenmiş gibi görünerek, "Seninle konuşmak istediğim bir şey vardı," demişti ve yanakları biraz kızarmıştı. "Ve ağzımdaki baklayı hemen çıkaracağım çünkü ben ne kadar ima edersem edeyim senin adım atacağın yok gibi. Max'le Samantha'nın haftaya hafta sonu Londra'ya gideceklerinden bahsetmemin sebebi, evin bu sebeple boş olacak olması. Bence bize gelmelisin Cyril. Akşam yemeğine gel, Max'in en iyi şaraplarından içeriz, sonra da işte, anlarsın ya, birlikte yatarız."

Hiçbir şey söylemesem de böğrüme öküz oturmuş gibi hissetmiştim, tıpkı on yedinci yüzyılda muhterem Amsterdam sakinlerinin mahkûm eşcinselleri kanallara atıp boğulmaya terk etmeden önce boyunlarına dolamayı âdet edindikleri değirmen taşları gibi bir ağırlıktı bu.

"Tabii," demiştim. "Anladım. İlginç fikir."

"Bak, biliyorum ne kadar dindar olduğunu," demişti. "Ama yakında evleneceğiz sonuçta."

Elbette hiç dindar değildim. Din hiç umurumda değildi ve ara sıra uzun saçlı, sakallı İsa'nın biraz çekici olduğunu düşünmem haricinde, ölümden sonra yaşama veya insanoğlunun yaradılışına asla kafa yormamıştım. Bu dindarlık işi, Alice'le çıkmaya başladığımızdan beri onunla yatağa girmek zorunda kalmamak için bahane olsun diye kullandığım bir yalandı, birçoklarından biriydi yani. Olumsuz tarafı da tutarlı olmak adına her pazar sabahı ayine gitmek zorunda kalışımdı. Alice'in de Mary-Margaret gibi yapıp beni takip etmesinden korkarak –mizacı gereği pek olacak iş değildi ama yine de mümkündü– Westland Row'da, yani on dört sene önce günah çıkarırken sapıklıklarımı itiraf ederek bir rahibi öldürdüğüm yerde saat on bir buçuktaki ayine düzenli olarak katılıyordum. Kilisenin o tarafında hiç oturmuyordum tabii. Bir kerecik oturmuş, adam düştüğünden beri onarılmayan karoyu görmüştüm ve yine içim fena olmuştu. Arka tarafta bir yerlere oturuyordum ve genelde bana sanki Batı medeniyetinin çöküşünden ben sorumluymuşum gibi dik dik bakan yaşlı bir kadın beni uyandırmak için koluma yumruğu indirene kadar kestiriyordum.

Uzun bir duraksamanın ardından, "Bilemedim," demiştim. "İsterim, gerçekten isterim. Ama Papa'nın ne dediğini biliyorsun."

"Umurumda değil Papa'nın sözleri," diye terslenmişti Alice. "Papa sikimde bile değil."

Sözcük seçimi yüzünden kıkırdayıp, "Alice, İsa aşkına!" demiştim. Dindar olmasam da bu laf bana bile biraz kâfirce gelmişti.

"O da sikimde değil. Bak Cyril, dobra konuşalım. Yakında evleniyoruz. Ve her şey yolunda giderse önümüzdeki elli yılda çok mutlu, çok başarılı bir evliliğimiz olacak. En azından benim isteğim bu, senin de bu değil mi?"

"Evet, tabii ki bu," demiştim.

Sesini biraz kısarak, "Çünkü," demişti, "eğer şüphen varsa, en ufak bir şüphen bile varsa söylemek için hâlâ vaktin var."

"Ama hiç şüphem yok Alice," demiştim.

"İhtiyacım olan son şey, gelinliğimi giymiş, hazır beklerken bir telefon daha almak. Anlıyorsun Cyril, değil mi? Fergus'un yaptığı şeyden sonra nasıl hayatta kaldım, bilmiyorum. Bunu ikinciye yaşayamam, şu an söylüyorum sana. İşim biter öyle olursa."

Ona uzun uzun bakmış, tüm bunların nereden geldiğini anlayamamıştım. Bir süredir düşünüyor muydu bunu? Bir şeylerden *şüphelenmiş* miydi? O sırada bardaki yakışıklı adamın birasını bitirip ceketine uzandığını görmüştüm.

Fırsat bu fırsat, demiştim kendime. *Söyle gerçeği kıza. Güven seni anlayacağına, yalanını affedeceğine, dostun olacağına, sana yardım edeceğine ve seni yine de seveceğine. Sonra da bunu başka zaman da konuşabileceğimizi ama şimdi bara gidip çok geç olmadan o adama telefon numarasını vermesi gerektiğini söyle.*

Birden endişeli görünen Alice, "Cyril?" demişti. "N'oldu?"

"Hiç," demiştim. "Neden?"

"Ağlıyorsun."

"Ağlamıyorum," demiştim ama elimi yanaklarıma götürdüğümde, ıslak olduklarını ve gözlerimden yaşlar aktığını fark ederek şaşırmıştım. Anlamamıştım bile ağladığımı. Yaşları mendilimle silmiş ve toparlanmaya çalışmıştım.

Ona hayatımda kimseye bakmadığım kadar net biçimde bakıp, "Alice," demiş ve uzanıp elini tutmuştum.

"Neden ağlıyordun?"

"Ağlamıyordum."

"Ağlıyordun!"

"Bilmiyorum. Üşüttüm herhâlde. Alice..."

"Ne var?" diye sormuştu gergin gergin. "Söyle Cyril. Her neyse söyle gitsin. Sorun olmaz, yemin ederim."

Gözlerinin içine bakarak, "Olmaz mı gerçekten?" demiştim.

"Korkutuyorsun şu an beni."

"Üzgünüm Alice. Hepsi benim suçum."

"Ne senin suçun ya? Cyril, ne yaptın ki?"

"Yaptığım değil, yapmadığım şey suç. Söylemediğim şey."

"Neden, neyi söylemedin? Cyril, her şeyi söyleyebilirsin bana, yemin ederim. Şu an çok mutsuz görünüyorsun. Hiçbir şey o kadar kötü olamaz ki ama, değil mi?"

Masaya bakmıştım, Alice de konuşmamı beklerken sessiz kalmıştı. "Söylersem," demiştim sonunda, "benden nefret edersin. Ve benden nefret etmeni istemiyorum."

"Ama asla nefret edemem ki senden! Ben seni seviyorum!"

"Korkunç bir hata yaptım," demiştim.

Doğrulmuştu, yüzü giderek asılıyordu. "Başka biri mi var?" diye sormuştu. "Başka birisiyle mi görüşüyorsun?"

"Hayır," demiştim, görüşmeme rağmen. Onunla da insan içinde görüşmüyordum tabii. "Mevzu o değil."

"Ne o zaman? Tanrım, Cyril, söyle gitsin artık!"

"Peki," demiştim. "Şöyle ki çocukluğumdan beri..."

"Evet?"

"Çocukluğumdan beri şunun farkındayım ki..."

"Affedersiniz."

İkimiz de yukarı bakmıştık ve tepemizde, bardaki yakışıklı genç adam dikiliyordu. Gittiğini sanmıştım ama hayır, hafiften mahcup dursa da koca bir gülüşle oracıkta dikiliyordu işte.

"Böldüğüm için üzgünüm," demişti.

Alice ona sinir sinir bakarak, "Ne?" demişti. "N'oldu?"

"Şey... Bak, normalde böyle bir şey yapmam," demişti adam. "Ama oradayken aramızda bir bağ olduğunu hissettim. Acaba bana telefon numaranı verir misin diye merak ettim, o kadar. Belki bir gece dışarı çıkarırım seni, ha?"

Alice hayretler içinde bakmıştı ona. "Dalga mı geçiyorsun?" diye sormuştu.

Adam da kaşlarını çatarak, "Hayır," demişti. "Özür dilerim, yanlış bir fikre mi kapıldım? Yani gördüğüm kadarıyla..."

"Ben burada nişanlımla oturuyorum," demişti bana dönüp. "Görmüyor musun? Normalde kızlar nişanlılarıyla otururlarken çıkma teklif ediyor musun? Bu kadar mı eminsin kendinden?"

"Ya," demişti adam ve dönüp bana şok içinde bakmıştı. "Çok ama çok özür dilerim. Öyle düşünmemiştim... Aslında ben sizi kardeş sanmıştım."

"Onu nereden çıkardın ya?" diye sormuştu Alice.

Pancara dönen adam, "Bilmem," demişti. "Oturuşlarınız yüzünden her nedense. Bakışmanız. *O* şekilde birlikte olduğunuzu düşünmedim."

"Ama öyleyiz. Ve çok ayıp ettin."

"Evet," demişti adam. "Üzgünüm. İkinizden de özür dilerim."

Sonra da arkasına dönüp bardan dışarı çıkmış, Alice de arkasından bakıp başını iki yana sallamıştı. *Git peşinden*, demem lazımdı. *Sonsuza dek ortadan kaybolmadan git peşinden!*

Bana dönen Alice, "İnanabiliyor musun?" diye sormuştu.

"Hata etmiş," demiştim. "Kötü bir niyeti yoktu."

"Bir tane patlatmadığına şaşırdım."

Dik dik bakmıştım ona. "İster miydin bunu? Ben o tip biri değilimdir pek."

"Yok, tabii değilsin. Ama işte... Aman, bilmiyorum ki ne dediğimi. Bu akşam çok ters gitti. Böyle bir şey olduğunu tamamen unutalım hadi, sen de bana ne diyeceksen de gitsin."

"Hatırlamıyorum artık," diye yalan söylemiş ve oradan hemen çıkıp gitmeyi çok istemiştim.

"Tabii ki hatırlıyorsun. Demiştin ki küçüklüğünden beri..."

"Küçüklüğümden beri, birisini mutlu edebileceğimden hiç emin olamamışımdır," demiş ve bütün meseleyi bir kenara atmıştım. "O kadar. Aptalca bir şey, tamam mı? Artık geçebilir miyiz bunu?"

"Ama sen beni hep mutlu ediyorsun," demişti.

"Öyle mi?"

"Etmesen evlenmezdim seninle."

"Doğru," demiştim.

"Ama bak, madem birbirimize karşı dürüst oluyoruz, benim de sana söylemek istediğim bir şey var. Ve hemen dökülecegim, tamam?"

"Tamam," demiştim ama kendimi berbat hissediyordum."

"Şöyle ki bence seks yapmalıyız. Birbirimizle. Evlenmeden *önce*. Sırf emin olmak için."

"*Neden* emin olmak için?"

"Sana bir şey sorabilir miyim?" demişti.

"Her şeyi sorabilirsin."

"Doğru söyleyecek misin?"

Tereddüdümü fark edip etmediğinden emin olamamıştım. "Tabii ki," demiştim.

"Sen daha önce bir kadınla birlikte oldun mu Cyril?"

Ona karşı en azından bu konuda dürüst olabileceğimi biliyordum.

"Hayır," demiş ve masaya bakıp parmaklarımı ahşabın üstünde var olmayan bir ize sürtmüştüm. "Hayır, olmadım."

Sesinde rahatlamayı andıran bir tonla, "Ben de öyle düşünmüştüm," demişti. "Bâkir olduğundan emindim. Kilise yüzünden işte. Siz oğlanları mahvettiler. Tabii Julian'a dokunamadılar. O farklı. Gerçi onun da kendi sorunları var galiba, sürekli onaylanma ihtiyacı gibi. Sizi seksin pis bir şey olduğuna inandırdılar, hâlbuki değil. Gayet doğal bir şey. Hayatın bir parçası. Hepimiz buraya o şekilde geldik zaten. Ve doğru yapılırsa harika olabilir. Yanlış yapıldığında bile gözüne paslı bir çivi sokmaktan iyidir. Ay, yani herkesin Julian gibi önüne gelenle yatması gerektiğini de söylemiyorum ama birisinden gerçekten hoşlanıyorsan..."

"Sen galiba seks yaptığını söylüyorsun," demiştim.

"Yaptım, evet," demişti. "İtiraf etmekten de utanmıyorum. Bu sorun olmaz, değil mi? Bana peşin hükümlerle yaklaşmayacaksındır?"

"Hayır tabii ki," demiştim. "Bazı insanların kendilerini pervasızca sonsuz cehennem ateşlerine atmak istemeleri benim için hiç fark etmiyor."

"*Ne?*"

"Şaka yapıyorum."

"Umarım öyledir."

"Peki, çok kişi oldu mu?" diye sormuştum merakla.

"Fark eder mi?"

"Etmez herhâlde. Ama yine de bilmek isterim."

"Yani şöyle söyleyeyim," demişti. "Kraliçe'den fazla, Elizabeth Taylor'dan az."

"Kaç kişi?" diye diretmiştim.

"Gerçekten bilmek mi istiyorsun yoksa sapıklık mı ediyorsun?"

"İkisinden de biraz," demiştim.

"O kadar bilmek istiyorsan üç kişi," demişti "İlki on sekiz yaşındayken Julian'ın arkadaşlarından biriyleydi. İkincisi..."

Sözünü keserek, "*Julian'ın* arkadaşlarından biri mi?" demiştim. "Kim?"

"Şey, belki de adını söylememem gerekiyordur. Senin de arkadaşın olabilir."

"*Kim?*" demiştim tekrar.

"Soyadını hatırlamıyorum aslında," demişti. "Tesadüfen tanışmıştım onunla, üniversite sınavımın sonucunu öğrendikten hemen sonra Julian'la gece gezmesine çıkmıştık. Başka birisinin evindeki bir partideydik. Jasper'dı çocuğun adı. Akordeon çalıyordu. Tabii kimse insan içinde akordeon çalmamalı, bir yerlerde ıssız bir adaya gönderilmeleri lazım ama meğer çocuk hakikaten iyi çalıyormuş. Hatırlıyorum da çok seksi parmakları olduğunu düşünmüştüm."

"*Jasper Timson değil herhâlde!*" diyerek şok içinde öne kaykılmıştım.

Neşeyle ellerini çırparak, "Evet, o," demişti. "Aferin sana. Ay, yani onu tanıyorsun o zaman."

"Tanıyorum tabii," demiştim. "Aynı okula gittik. Yani sen bekâretini Jasper Timson'a kaybettiğini mi söylüyorsun?"

Omuz silkerek, "Yani evet," demişti. "Elbet birilerine kaybediyorsun, değil mi? Tatlı çocuktu da. Yakışıklıydı. Ve *karşımdaydı* ki o sırada benim için yeterliydi bu. Bak Cyril, sorun etmediğini söylemiştin."

"Sorun değil. Ama şimdi Toronto'da yaşıyor, biliyorsun, hem de şeyiyle..." Durmuş, parmaklarımla havada tırnak işareti yapmıştım. "*Erkek* arkadaşıyla."

"Evet, Julian söyledi," demişti Alice ve kıkırdayarak arkasına yaslandıktan sonra kahkahayı basmıştı.

"Julian'ı da öpmeye kalkmış bir keresinde." Kahkahalara boğulmamak için elimden geleni yaptım.

"Öyle mi? Şaşırmadım. Öpmeye *kalkmasa* şaşardım asıl. Zaten ta o zaman bile biliyordum eşcinsel olduğunu. Öyle olduğunu düşündüğünü ama tam da emin olamadığını bana gizli gizli söylemişti. Neyse işte, ikimiz de gençtik, birbirimizden hoşlanmıştık, ben de bekâretimi bir gün daha geçmeden kaybetmek istemiştim o yüzden bir deneyelim diye önermiştim."

"O ne demişti?" diye sormuştum, tüm bunlar allak bullak etmişti beni.

"Aa, hemen atladı teklife. Sonra da yatağa atladık. Fena da değildi. İkimiz de istediğimizi aldık. Ben bekâretimi bozdum, o da bunu tekrar etmeyi kesinlikle istemediğini anladı. En azından kızlarla. Ardından tokalaşıp yolumuza gittik. Yani mecazen. *Gerçekten* tokalaşmadık tabii. Yani tokalaşmış da olabiliriz herhâlde ama aklıma gelmiyor. Muhtemelen birbirimizi yanaklarımızdan öpmüşüzdür. Ki sanırım Jasper beni *önceden* öptüğü yerdense yanağımı tercih ederdi. Neyse," diye devam etmişti ve bu konuyu hızla kapatmak istiyormuş gibiydi. "Jasper'dan sonra birkaç ay çıktığım bir çocuk oldu, gelecek vadeden ve Dublin'deki her kızla seks yaparak kendi kendisine işkence çektirmiyorduysa kesinlikle eşcinsel *olmayan* bir aktördü. Sonra da nihayet Fergus geldi tabii."

"Tabii," demiştim. "Bizim Fergus."

"Bu konuyu açmamızın tek sebebi," diye devam etmişti, "Max'la Samantha Londra'ya gittiklerinde birlikte yatmamızı önerişim."

"Öf be, cayır cayır yanıyorsun sen, değil mi?" demiştim.

"Kes sesini Cyril," diyerek elime tokat atmıştı. "Sinir olmuş gibi yapıyorsun bir de. Ee, yani ne diyorsun?"

"Hangi odada yatıyorsun?"

"Ne?"

"Dartmouth Meydanı'nda yani. Unutma, benim çocukluğum orada geçti."

"Ha evet, tabii. Şey, odam ikinci katta."

"Julian senin benim odamı kullandığını söylemişti. En üst kat."

"Bir kat aşağı indim. Onca merdiven!"

"Ama ben orada yapmam o işi," demiştim hemen. "Maude'un yatak odasıydı orası. Orada... olmaz işte, yapamam. Gerçekten yapamam."

"İyi. İstersen en üst kata da çıkabiliriz. Eski yatak odana. Nasıl olur?"

Bunu düşünüp istemeye istemeye başımı sallamıştım. "Peki," demiştim. "Evet, olur herhâlde. Senin için önemliyse yani."

"*İkimiz* için de önemli olmalı bu."

"Öyle zaten," demiştim ve o an doğrulup *Sikerler* diye düşünmüştüm; gerçek bir *erkek arkadaşı* olduğuna göre benden bile daha eşcinsel olan Jasper Timson bunu yapabildiyse ben de yapabilirdim. "Girerim ben bu işe ya. Yani o gün girerim. Yok, yanlış konuşuyorum ya. Öyle demek..."

"Sakin ol Cyril. Sorun yok. Cumartesi diyelim mi? Yedi civarı."

"Cumartesi," diye hemfikir oldum. "Yedi civarı."

"Bir de gelmeden önce banyo yap."

"Tabii yapacağım," diye terslenmiştim. "Ne sandın sen beni?"

"Bazen yıkanmıyor erkekler."

"Asıl *sen* banyo yap," demiştim. "Unutma, ben biliyorum senin kimlerle n'aptığını."

Gülümsemişti. "Biliyordum bunun benim için ne kadar önemli olduğunu anlayınca razı geleceğini. Sevdiğim taraflarından biri de işte bu Cyril. Öteki çocuklar gibi değilsin sen. Hislerime duyarlısın."

"E yani..." demiştim; önümüzdeki günlerin benim için geçmek bilmeyeceğinin farkındaydım.

Haftanın kalanı boyunca kendime elimi sürmemiş, geceleri düzenli ava çıktığım ara sokakların da parkların da yanından geçmemiştim, büyük an için mümkün olduğunca azgın olmak istiyordum. O gün n'olursa olsun, iyi gitse bile, Alice'in önümüzde uzandığını söylediği elli yılın baki kalacağını kafamdan çıkarmaya çalışmıştım. Budalalık edip bunun ancak sırası gelince düşünmem gereken bir şey olduğuna karar vermiştim.

Ve beklenmedik biçimde, o cumartesi gecesi asla öngöremeyeceğim kadar iyi geçmişti. Alice'e karşı samimi bir sıcaklık hissediyordum zaten, bu pek cinsel olmasa da romantizm sınırlarında bir yakınlıktı ve bundan önceki uzun uzun öpüşmelerimizden birçok defa keyif almıştım. Işıkların kapalı kalmasında ısrarcı olmuştum elbette, çünkü Alice'in vücudunun gerçekliğiyle yüzleşmeden önce onu dokunarak tanımak istiyordum ve vücudu istediğim gibi olmasa da –yumuşaktı, sevdiğim gibi kaslı ve sert değildi ve hiçbir tenin olmasını beklemediğim kadar pürüzsüzdü– kendimi bir şekilde bunun yeniliğine kaptırmış ve en iyi ihtimalle "gayet yeterli" addedilebilecek bir performans göstermiştim.

İş bittiğinde, "Eh, hiç değilse bir başlangıç bu da," demişti Alice.

Orgazm falan olmamıştı elbette ama ben olmuştum. Ki her şey göz önüne alındığında bunu ironik de bulmuştum.

İşaret

Uyandığımda güneş pencereden içeri süzülüp gözkapaklarımı yakarak büyük götlük ediyordu. Birkaç saat önce döndüğümde perdeyi çekmeye bile üşenmiş, hiç soyunmadan kendimi kanepenin üstüne yüzükoyun bırakmıştım ve şimdi hem akşamdan kalmalığın hem de başımdaki belanın farkına vararak can veriyormuş gibi hissediyordum. Gözlerimi kapadım, uykuma dönmek için yanıp tutuşuyordum ama birazdan sefil bedenimi zorla banyoya götürdüm; işemem mi lazım, kusmam mı, emin olamıyordum. Sonunda ikisini de yapmayı kabul ettim, hem de eşzamanlı ve ardından gerginlik içinde aynaya doğru yürüdüm. Drakula bile kendi yansımasını incelerken bu kadar ürkmezdi.

Elbette berbat görünüyordum, önceki gece rasgele bir şiddetin kurbanı olmuş gibiydim, soyulup ölüme terk edilmişim ve art niyetli bir doktor tarafından, açıklanamaz biçimde tekrar canlandırılmıştım sanki.

Uzun bir duşun beni kendime getirmesini umduysam da dünyadaki tüm açlığın birden ve kalıcı biçimde sona ermesi bile daha olasıydı. Saat on bire çeyrek vardı, on ikide kilise olmam lazımdı. Alice'in Dartmouth Meydanı'nda gelinliğini giydiğini hayal ettim, etrafını çeviren nedimeler de böyle bir etkinlik için son toplanışlarında olanlara yakışıksız göndermeler yapmamaya çalışıyorlardı herhâlde.

Tüm sorunlarımın çözümü kafama dank etti birden. Tüm arkadaşlarımı kaybetmeme yol açacaktı bu, Julian da dâhil –hatta özellikle de Julian– ama en iyisini yaptığımı görüp zaman içinde beni mutlaka affederlerdi. Komodinimden bir avuç bozukluk alıp sabahlığımı giydim ve yorgun argın, koridordaki ön ödemeli telefona gittim ve fikrimi değiştiremeden numarayı çevirdim. Max telefonu açtığında, ahizenin mikrofon kısmını açan düğmeye bastım, bozuklukların yuvaya doğru yuvarlandıklarını duydum, yutkundum ve doğru sözcükleri bulabilmek için kafa patlattım.

Max o erken saatte bile bir iki kadeh içmiş gibi bir sesle, "Alo?" dedi. Telefondaki ses "Max Woodbead?" dedi. Arka planda gülüşmeler, kız sesleri ve tokuşturulan kadehlerin şıngırtılarını duyabiliyordum. Max, "Alo?" diye tekrar etti. "Kimsiniz? Konuşsanıza yahu, bütün gün bekleyecek miyim?"

Ama hiçbir şey söylemedim ve telefonu kapayıp odama döndüm, bunun hiçbir işe yaramayacağını anlamıştım.

Yirmi dakika sonra, Ranelagh'taki kiliseye doğru yürüyor, bana bakarak hasbelkader gülümsemiş herkese ve arabalarından bana bağırarak müebbet cezamın başladığını söyleyen çocuklara homurdanıyordum. Yine midemin bulandığını hissedince duraksadım ve hâlâ boş bir yarım saatim olduğunu fark ederek, yolumu uzatıp Charlemont'un köşesindeki çaycıya girdim. İçerisi kalabalıktı ama köşede boş bir masa da vardı; oraya, pencere kenarına oturdum, koca bir fincan dolusu sert kahve ile ikisi de buzlu iki bardak su söyledim, bunları yudumlarken biraz rahat-

lamaya başladım; şehre giren öğrencileri, işyerlerine giden işadamlarını, pazar arabalarını Quinnsworth'e sürükleyen ev hanımlarını seyrettim ve hayatımın farklı bir yön alabileceği bir an olup olmadığını düşündüm. O Jasper Timson olacak siktiriboktan akordeoncu gidip Toronto'da erkek arkadaşıyla yaşarken ben nasıl olmuştu da hiçbir cinsel ilgi duymadığım bir kadınla evlenmeye hazırlanıyordum? Biraz cesaret bulup hayatımda bir kez olsun doğru şeyi yapabileceğim an tam olarak hangisi olmuş olabilirdi?

Şu an, dedim kendime. *İşte şu an! O an şu an! Hâlâ zaman var!*

"Bana bir işaret ver," diye mırıldandım evrene. "Yürüyüp gitmemi sağlayacak cesareti verecek bir şey."

Omzuma bir el dokununca havaya sıçradım ve arkama bakınca yanımda bir kadınla bir çocuğun durduğunu gördüm, masamdaki boş sandalyelere bakıyorlardı.

"Sorun olmaz, değil mi?" diye sordu kadın. "Başka yer yok da."

"Buyurun, buyurun," dedim, hâlbuki yalnız bırakılmayı tercih ederdim.

Sekiz dokuz yaşındaki oğlan çocuğu karşıma oturdu ve damatlığımı inceledi, eğlenir gibi bir hâli vardı; ben de ters ters baktım ona. Kendisi pek şık giyinmişti; mavi yeleğinin içine beyaz gömlek giymiş, saçları da özenle taranıp yandan kusursuzca ayrılmıştı. Alice'le gittiğimiz son film olan *Kabare: Elveda Berlin*'de "Tomorrow Belongs to Me" şarkısını söyleyen genç Nazi'nin küçük kardeşi olabilir gibiydi. Ellerinde dört kitap vardı, bunları masada önüne koydu, hangisinin ilgisine layık olduğuna karar veriyordu anlaşılan.

"Sizden bir iyilik isteyebilir miyim?" diye sordu kadın. "Benim için Jonathan'a birkaç dakika bakmanız mümkün olur mu acaba? Benim tuvalete gitmem lazım, sonra bir telefon açacağım, sonra da çay söyleyeceğim. Evleniyor musunuz bugün? Öyle giyinmiş gibisiniz."

"Bir saat kadar sonra," dedim; kadını bir yerlerden tanıdığımdan emindim ama o an çıkaramadım. "Jonathan kim peki?"

Ufak çocuk, "Benim hâliyle," dedi ve elini uzattı. "Jonathan Edward Goggin. Peki ya siz?"

"Cyril Avery," dedim, biraz sabun kokan küçük ele baktım, ardından boyun eğip tokalaştım. "Sorun değil," dedim annesine. "Kimsenin onu kaçırmasına izin vermem. Onun emarelerini bilirim."

Kadının bu lafımla neyi kastettiğimi anlamadığı belliydi ama yine de arkasına dönüp odanın öteki köşesindeki kapıya doğru gitti, ben çocuğa döndüm, çocuk da kitaplarına odaklandı. Sonunda, "Ne okuyorsun?" diye sordum.

Sanki dünyanın yükü omuzlarındaymış da güçlü kalmaya çalışıyormuş gibi, muazzam bir iç çekişle, "*Yaaani*," dedi. "*Pek* karar vermedim daha. Bu sabah kütüphanedeydim mesela, hep gittiğim gün, kütüphaneci Bayan Shipley bu üçünü tavsiye etti; o genellikle iyi hikâye anlatımının yılmaz bir savunucusudur, o yüzden uydum tavsiyesine. Bu kitap yavru bir tilkiyi arkadaş edinen bir tavşan hakkında sanırım ama o arkadaşlığın nasıl yürüyebileceğini bilemiyorum çünkü tavşan, tilkiye karşı ne kadar nazik olursa olsun, tilki eninde sonunda büyüyüp onu yer. Bu da bir grup çocuk hakkında, uzaktan akraba olduklarından şüpheleniyorum, çoğunlukla da öyle olurlar; yaz tatillerinde polisiye olayları çözüyorlar ama buraya gelirken şöyle bir karıştırdım ve içinde *zenci* kelimesinin geçtiğini gördüm, bizim sınıfta siyah bir çocuk var, o kelimenin çok kötü bir kelime olduğunu söylüyor ve *aşırı* yakın arkadaşız onunla, herhâlde en yakın üçüncü arkadaşım, o yüzden n'olur n'olmaz diye kitaptan uzak durabilirim. Bu da 1916 İsyanı hakkında saçma sapan bir şey ve konu şu ki ben siyaseti hiç sevmiyorum. Hiç sevemedim. O yüzden de bunu okuyabilirim ki kendim seçtiğim de buydu zaten." Kitabı havaya kaldırdı, ben de kapağa baktım; bacaklarını ayırmış hâlde ayakta dimdik duran, bir kolunun altında yavru bir horoz, ötekinin altında gizemli bir kutu tutan bir çocuk vardı, fonda ise mülteciye benzeyen insanlar yürüyüş hâlindeydi. Sağ üst köşeye *The Silver Sword* kelimeleri basılmıştı.

"Konusu ne?" diye sordum.

"Yani pek bilmiyorum," dedi. "Çünkü daha başlamadım. Ama arka kapakta savaş ve Nazilerden kaçan çocuklar hakkında olduğunu yazmışlar. Sen Nazileri biliyor musun? Ben çok iyi biliyorum. *Berbat*larmış.

İnsanlıktan *bir nebze* olsun nasip almamış, korkunç insanlar, korkunçlar. Ama şöyle bir şey var Bay Avery..."

"Cyril de bana," dedim.

"Hayır, olmaz. Sen gerçekten yaşlısın, ben de daha çocuğum."

Bunu hakaretten sayarak, hayretler içinde, "Ben yirmi sekiz yaşındayım be!" dedim.

"Vay be," dedi gülerek. "*Resmen* ihtiyarlık. Dinozor gibi bir şeysin. Neyse, olay şu ki sen kabalık edip sözümü kesmeden önce dediğim gibi, ben gerçekten yaşanmış şeylerle ilgili öyküleri tercih ederim. Ve savaş da gerçekten yaşandı, değil mi? O yüzden de savaş hakkında bilgilenmek istiyorum. Sen savaşa gittin mi Bay Avery?"

"Hayır," dedim. "Savaş bittikten birkaç ay sonra doğmamdan ötürü."

Başını iki yana sallayan Jonathan, "Bunu pek inandırıcı bulmadım," dedi. "O kadar yaşlı görünüyorsun ki *Birinci* Dünya Savaşı'na gittiğini söylesen bile şaşkınlıktan sandalyemden düşmem yani!"

Sonra da kahkahalara boğuldu ve öyle uzun uzun, öyle coşkulu güldü ki benim de eşlik etmekten başka çarem kalmadı.

Hâlâ gülmeye devam etmeme rağmen, "Kes be kerata," dedim sonunda, o da kıkırdamaya geçti. "Biraz akşamdan kalmayım, o kadar."

"Kötü bir şey söyledin," dedi bana.

"Evet," diye itiraf ettim. "Verdun'da siperlerde öğrendim bunu."

"Verdun, Birinci Dünya Savaşı muharebelerinden biriydi," diye bilgi verdi. "On bir ay sürdü ve komutada daha sonra Almanya Cumhurbaşkanı olan General von Hindenburg vardı. Biliyordum yaşlı olduğunu. Peki ne demek akşamdan kalma?"

"Boğazından aşağı çok fazla içki dökünce ertesi gün *Hesperus*'un enkazı gibi hissederek uyanmaya böyle deniyor."

Çocuğun annesini görebilmek için etrafa bakındım ama henüz ondan hiçbir iz yoktu.

"Peki evlenmek için sabırsızlanıyor musun?" diye sordu Jonathan. "İnsanlar o işi çok daha gençken yapmıyorlar mı? Şimdiye kadar evlenecek birini bulamadın mı?"

"Sonradan serpildim ben," dedim.

"O ne demek?"

"Bekle birkaç sene. Zamanı gelince anlayacaksın gibime geliyor."

"Peki bir kadınla mı evleniyorsun?"

"Yok, trenle evleniyorum. 11.04 Castlebar treniyle."

Kaşlarını çattı. "Trenle nasıl evlenebilirsin ki?" diye sordu.

"Anayasada buna aykırı bir madde yok."

"Yoktur herhâlde. Treni seviyorsan, tren de seni seviyorsa, onunla evlenmelisin bence de."

İç çekip buzlu suyumdan koca bir yudum alarak, "Trenle evlenmiyorum Jonathan," dedim. "Bir kadınla evleniyorum."

"Biliyordum zaten. Şapşalsın sen."

"Şapşalım, evet," diye kabul ettim. "Tanıştığın en şapşal adam falanımdır. Sik gibi bir geri zekâlıyım hatta."

"Yine kötü bir laf ettin. Sen bu gece karınla seks de yaparsın kesin, değil mi?"

"Sen nereden biliyorsun seksi?" diye sordum. "Daha altı yaşında falansın."

"Sekiz yaşındayım. Ve üç haftaya dokuz yaşında olacağım. Seks hakkında da her şeyi biliyorum yani," diye ekledi hiç de utanıyor gibi görünmeksizin. "Annem o konuda her şeyi anlattı bana."

"Dur tahmin edeyim," dedim. "Anneyle baba birbirlerini çok sevince yatıp birbirlerine sokulurlar, Kutsal Ruh da yeni bir yaşam yaratma mucizesi yaratmak için yanlarına gelir."

"Saçmalama," dedi Jonathan. "Hiç de öyle olmuyor." Ve buradan sonra bir erkekle bir kadının zina işini nasıl gerçekleştirdiğini dobra dobra tarif etti, hatta önceden bilmediğim birkaç şey bile söyledi.

Çocuk epey ayrıntılı ve iç bulandıran nutkunu bitirdiğinde, "Sen nereden biliyorsun bunca şeyi?" diye sordum.

"Annem bu ülkedeki sorunlardan birinin de Katolik Kilisesi'nin etkisi yüzünden kimsenin seks hakkında konuşmaya yanaşmaması olduğunu söylüyor, benim kadın vücudunun korkulacak değil kıymet verilecek bir şey olduğunu bilerek büyümemi istiyormuş."

"Keşke *benim* annem olsaymış," diye mırıldandım.

Jonathan, "Büyüyünce çok düşünceli bir sevgili olma niyetindeyim," dedi ve başını şevkle salladı.

"Aferin sana. Peki baban ne diyor bu konuda?"

"Babam yok ki," dedi.

"Elbette var baban. Herkesin bir annesi olduğu gibi babası da olduğunu anlamadıysan seks hakkında hiçbir şey bilmiyorsundur."

"Babamı *tanımıyorum* demek istemiştim," dedi Jonathan. "Gayrimeşruyum ben."

"Nefret ediyorum o laftan."

"Ben de. Ama gurur nişanesi olarak taşıyorum da. İnsanlara böyle söylersem arkamdan aynı şeyi söylemediklerini anladım. Orada burada, *Şu Jonathan Edward Goggin'in gayrimeşru olduğunu biliyor muydun?*, diye dedikodu yapamıyorlar çünkü zaten söylemiş oluyorum. Bir-sıfır öne geçiyorum. Hatta ne zaman birisiyle tanışsam kısa süre içinde söylüyorum onlara."

"Annen dert etmiyor mu?"

"Söylemememi tercih eder. Ama içimden geleni yapmam gerektiğini de söylüyor, benim kararlarıma karışmayacakmış. Büyükbabalık taslamazmış çünkü annemmiş."

"O ne demekmiş ya?"

"En ufak fikrim yok," dedi Jonathan. "Ama günün birinde açıklayacakmış."

"Sen biraz acayip bir arkadaşsın Jonathan," dedim. "Söyleyen oldu mu hiç?"

"Sırf bu yıl on dokuz kişi," dedi. "Ve daha mayıstayız."

Güldüm, saatime baktım. Beş dakika sonra gitmem gerekiyordu.

"Evleneceğin kızın adı ne?" diye sordu Jonathan.

"Alice," dedim.

Gözlerini kocaman açıp, "Bizim sınıfta da Alice diye bir kız var," diye yanıtladı, böyle bir ortak yanımız olmasından belli ki heyecanlanmıştı. "Gerçekten çok çok çok güzel. Uzun sarı saçları var, opal mavisi gözleri var."

"Kız arkadaşın mı?" diye sordum.

"Hayır!" diye öyle bir bağırdı ki kafedeki diğer insanlar dönüp bize doğru baktı. O zaman da Jonathan kıpkırmızı oldu. "Hayır, asla kız arkadaşım değil!"

"Pardon," dedim gülerek. "Unuttum, daha sekiz yaşındasın ya."

"Melanie diye bir kız benim kız arkadaşım," dedi.

"Ha peki. Öyle olsun."

"Ve bir gün evleneceğim onunla."

"Gerçekten mi? Aferin sana."

"Teşekkür ederim. Komik değil mi, sen bu sabah evleniyorsun, ben de sana büyüyünce evleneceğim kızdan bahsediyorum."

"Aşırı komik," dedim. "Tek ihtiyacın aşk; hepimizin öyle."

Jonathan, "Beatles," dedi hemen. "'All You Need Is Love', Lennon'la McCartney'nin ortak bestesi, gerçi aslında John Lennon'a ait. *Magical Mystery Tour* albümünden, 1967 çıkışlı. B tarafı, 5 numaralı şarkı."

"Beatles seversin yani?" diye sordum.

"Tabii. Sen sevmez misin?"

"Severim tabii."

"Grupta en çok kimi seviyorsun?"

"George'u," dedim.

"İlginçmiş."

"Sen?"

"Pete Best'i."

"O da ilginçmiş."

"Ben hep ezilenin yanındayımdır," dedi Jonathan.

Oturup birbirimize uzun uzun baktık ve annesi dönünce de enine boyuna düşünülürse biraz hayal kırıklığına uğradım.

Biraz tedirgin görünen Bayan Goggin, "Çok üzgünüm," dedi. "Telefon konuşmam beklediğimden uzun sürdü. Amsterdam'a uçak bileti almaya çalışıyorum ama Aer Lingus işimi kolaylaştırmıyor. Yarın ofislerine gitmem gerekecek, o da yarım günümü alacak."

"Sorun değil," dedim ayağa kalkarken. "Ama ben artık gitsem iyi olacak."

"Alice diye bir kızla evleniyormuş," dedi Jonathan.

"Öyle mi?" dedi Bayan Goggin. "Alice şanslıymış." O an durdu, gözlerini bana dikti. "Tanışmıştık, değil mi?" diye sordu. "Çok tanıdık geliyorsunuz."

"Galiba," dedim. "Siz eskiden Dáil Éireann'ın çay salonunda çalışmıyor muydunuz?"

"Evet, hâlâ da orada çalışıyorum aslında."

"Ben de eskiden memurdum. Orada ara sıra yollarımız kesişiyordu. Bir defasında Başbakan'ın basın sözcüsünden yumruk yemiştim de sonra benimle siz ilgilenmiştiniz."

Bunu düşündü, başını iki yana salladı. "Hayal meyal hatırlıyorum ama," dedi, "tabii öyle sürtüşmeler hep olur. Benim ilgilendiğimden emin misiniz?"

"Kesinlikle," dedim ama onun hatırlamamasından da memnun oldum çünkü o gün ona cinselliğim hakkındaki sırdan bahsetmiştim elbette. "Bana çok kibar davranmıştınız."

"Peki. Bana bir zamanlar tanıdığım birisini hatırlatıyorsunuz da. Çok uzun zaman önce tanıdığım birisini."

Omuz silktim, sonra da Jonathan'a döndüm ve gitmeye hazırlanırken onu hafiften eğilerek selamladım.

"Memnun oldum genç adam," dedim.

"Nişanlın Alice'le yapacağın düğününde iyi şanslar," dedi o da.

Bayan Goggin'in yanından geçerken, "İlginç bir çocuk bu," dedim. "Çok uğraştırır bu sizi."

O da gülümseyerek, "Farkındayım," dedi. "Ama o benim canımın içi. Ve bu seferkini bırakmayacağım. Ay!"

"N'oldu?" diye sordum çünkü kadın birden ürperdi. "İyi misiniz?"

"Evet," dedi. "Tuhaf bir his geldi, sanki birileri mezarımda yürümüş gibi."

Gülümsedim, veda ettim ve kapıya doğru gittim. *Siktir git,* dedim evrene. *Bir tanecik işaret istedim, vazgeçmek için bana cesaret verecek bir şey ama sen onu bile yapamadın.* Çarem kalmamıştı.

Evlenme zamanı gelmişti.

Başka Birini Sevmek

Kutsal eşya odasına yan kapıdan girdiğimde Julian'ın bir masada oturduğunu ve tören düzenine baktığını gördüm. Muhtemelen benim kadar az uyumuş olmasına karşın yüzü gayet uykusunu almış gibiydi, son zamanlarda bırakmayı tercih ettiği kirli sakalından kurtulmuş, saçlarını kestirmişti. Yakın gözlüğünü taktığını görmek de şaşırtıcıydı, insan içinde hemen hiç takmazdı ama beni görür görmez de çıkardı, üst cebine koydu. Yeni takım elbisesiyle jilet gibi olduğunu söylemeye de lüzum yok sanırım.

Bana bakıp sırıtarak, "Hah, geldin demek," dedi. "Mahkûm adam. Başın nasıl?"

"Berbat," dedim ona. "Seninki?"

"Enine boyuna düşünülürse fena değil. Birkaç saat uyudum, sonra Kontes Markievicz havuzunda yüzdüm, sonra da berberime gittim. Adam yüzüme havlular koydu, tıraş ederken de Simon & Garfunkel şarkıları mırıldandı, çok rahatlatıcı bir şeydi."

"Tüm bunları son dokuz saatte mi yaptın?" diye sordum hayretle.

"Evet, neden?"

Başımı iki yana salladım. Bir insan nasıl onun gibi içip, onun gibi geç saatlere kadar takılıp sonra da uyanınca bunları yapmasına rağmen bu kadar çekici görünebilirdi? Bazı insanlara her şey paket olarak mı sunuluyordu?

"Kusacak gibiyim," dedim. "Yatağa dönsem iyi olabilir."

Gülüşü solan Julian, bana gergin gergin baktıktan sonra kahkahayı bastı. "Öf be," dedi. "Yapma böyle Cyril. Bir an ciddisin sandım."

"Olmadığımı nereden çıkardın?" diye mırıldandım. "Zaten buradayım, değil mi?"

"Kız kardeşimi üzersen seni öldürmek zorunda kalacağımın farkındasın, değil mi? Zaten dün gece de bir acayiptin. Heyecan basmıştı herhâlde. Arkadaşın Nick, onunla konuşma tarzından epey rahatsız olmuş."

"Arkadaşım değil o," dedim. "Hem, sen nereden biliyorsun rahatsız olduğunu?"

"Şey, onunla karşılaştım bugün. Grafton Sokağı'nda denk geldik. Bir kahve içiverdik hemen."

Oturup gözlerimi kapadım. Öyle olmuştur tabii. Kahve içmişlerdir tabii. Öngörebilirdim bunu.

"N'oldu?" diye sordu ve gelip yanıma oturdu. "Aspirin lazım mı?"

"Dört tane içtim bile."

"Su ister misin peki?"

"Evet, lütfen." Lavaboya giden Julian, bardak bulamayınca topuzu gümüş kaplı büyük bir altın kadehe uzandı, ağzına kadar doldurdu, üstünü de bronz bir tabakla kapatıp bana uzattı. "Şifa olsun evladım," dedi.

"Sağ ol Julian," dedim.

"İyi olacağından emin misin?"

"Geçer geçer," dedim ve neşeli görünmeye çalıştım. "Hayatımın en mutlu günü."

"Bir saat falan sonra akraba olacağımıza inanmak zor, değil mi? Onca yılın arkadaşlığından sonra yani. Bunu hiç söyledim mi bilmiyorum Cyril ama sağdıcın olmamı teklif ettiğinde gerçekten çok mutlu olmuştum. Alice'e evlenme teklif ettiğinde de."

"Başka kime teklif edecektim ki?" dedim.

"Eh, etrafta çok kız var."

"Yani sağdıçlığı diyorum, senden başka kime teklif edecektim?" dedim. "En yakın arkadaşımsın sonuçta."

"Sen de benim. Bu sabah evden ayrılırken kız çok mutlu gözüküyordu."

"Kim?"

"Alice tabii ki!"

"Ha evet. Tabii ya. Geldi mi sahi?"

"Hayır, Max'le ikisi geldiğinde rahip bize işaret verecekmiş. Babanı gördüm orada yalnız. Yeni Bayan Avery'yi de. Biraz afet bir şey, değil mi?"

"Üvey babam," dedim. "Ve evet, mankenmiş hatta."

"Hadi be sen de!"

Gözlerimi devirdim.

"Neden?" diye sordum. "Sonradan sen de mi şansını deneyeceksin?"

"Aklımdan geçti ama hayır. Mankenler çok uğraştırıyor, hepsi de manyak. Bir defasında Twiggy'yle denedim ama hiç yola gelmedi."

"Bu da manyak demek oluyor herhâlde," dedim.

"Öyle demek istemedim. Ama bana sanki sokaktan ayağına takılan bir şeymişim gibi bakmıştı Twiggy. Prenses Margaret bile o kadar kaba değildi. Yine de Charles'a helal olsun. Hâlâ götürüyor, değil mi? Umarım ben de o yaşa geldiğimde o kadar şanslı olurum."

Midemdeki suyun kötü bir tepki verdiğini hissettim, alnım da boncuk boncuk terlemeye başlamıştı. N'apıyordum yahu ben burada? Yılların pişmanlığı ve utancıyla bunalmaya başladım. Hayatım boyunca bitmeyen yalanlar ve yalan söylemek zorunda bırakıldığım hissi, beni yalnızca kendi hayatımı değil, bunu hak edecek hiçbir şey yapmamış bir kızın hayatını da mahvetmeye hazırlandığım bu âna sürüklemişti.

Huzursuzluğumu sezen Julian, yanıma gelip kolunu omzuma attı ve başımı onun omzuna bıraktığımda bunun tamamen doğal bir his olduğunu düşündüm. O bana öyle sarılırken gözlerimi kapayıp uyumayı her şeyden çok istiyordum. Parfümünün zarif bir kokusu vardı, onun altında da berber nasıl bir krem kullandıysa onun kokusu kalmıştı. "N'oldu Cyril?" diye sordu sessizce. "Hiç kendinde değilsin sanki. Düğün gününde gergin olman doğal ama Alice'in seni nasıl sevdiğini de biliyorsun, değil mi?"

"Biliyorum," dedim.

"Sen de onu seviyorsun, değil mi?" Ben hemen cevap vermeyince ses tonu biraz sertleşti. "Kız kardeşimi seviyorsun, değil mi Cyril?"

Olumlu cevap veriyormuşum izlenimi uyandırmak için başımı biraz eğdim.

"Keşke annem de burada olsaydı, derdim o," dedim ve bu beni şaşırttı, çünkü böyle bir isteğim olduğundan haberim yoktu.

"Maude mu?"

"Hayır, gerçek annem. Beni doğuran kadın."

"Ha evet," dedi. "Onunla irtibata mı geçtin yani? Hiç bahsetmedin ondan."

"Yok," dedim. "Yine de keşke burada olsaydı işte. Bana yardım etseydi. Konuşsaydı. Benden uzaklaşmaya karar verdiğinde inanılmaz zorlanmıştır. Kararı, sonrasında onu nasıl etkiledi acaba? Merak ediyorum işte. Sormak isterdim."

"Eh, ben buradayım," dedi Julian. "Yani söyleme ihtiyacı duyduğun bir şey varsa sağdıçlar bu işe yarar. En yakın arkadaşları söylemiyorum bile."

Ona baktım ve hiç beklenmedik biçimde ağlamaya başladım.

"Haydaaa, Cyril," dedi Julian gerçekten endişeli bir sesle. "Korkutuyorsun beni artık. Derdin ne ki yahu? Hadi ama, her şeyi anlatabilirsin bana, biliyorsun. Sırf içkiden mi böyle oldun? Kusman mı lazım?"

Başımı iki yana sallayıp, "İçkiden değil," dedim. "Ama olmaz... anlatamam."

"Tabii ki anlatabilirsin. Yıllar içinde *benim* sana anlattığım onca şeyi düşünsene. Of be, bazılarını bir kenara yazacak olsak pek masum görünmem, değil mi? Başka bir kızla birlikte olmadın, değil mi? Alice'in arkasından? Öyle bir şey değildir?"

"Hayır," dedim. "Hayır, başka bir kız olmadı."

"Çünkü olduysa onu tecrübe hanesine yazabilirsin. Alice de rahibe sayılmaz yani. Evlilik ancak yemin edildiği anda başlar. Ondan sonra sadık kalman gerekir herhâlde, yoksa ne anlamı olur ki? Ama arada birkaç falson olduysa da..."

Sesimi yükseltip, "Konu o değil," diye bastırdım.

"Ne o zaman? N'oldu Cyril? Anlatsana tanrı aşkına."

Yere bakarak, "Alice'e âşık değilim ben," dedim ve Julian'ın ayakkabılarının yanlarının biraz yıprandığını ilk kez fark ettim. Cilalamayı unutmuştu. Belki o da mükemmel değildi en nihayetinde.

"Ne dedin sen?" diye sordu bana.

"Alice'e âşık değilim dedim," diye tekrar ettim sessizce. "Çok seviyorum onu. Hayatımda gördüğüm en nazik, en düşünceli, en düzgün kız o. Açıkçası benden daha iyisini hak ediyor."

"Şimdi bana kendinden nefret ediyormuş gibi falan yapmayacaksın, değil mi?"

"Ama âşık değilim ona," diye tekrar ettim.

"Tabii ki âşıksın ulan," dedi ve kolunu omzumdan aldı.

"Hayır," dedim; ağzımdan bu sözcüklerin çıkmasından büyük bir heyecan da duyuyordum. "Aşkın ne demek olduğunu biliyorum çünkü o hissi bir başkasına karşı hissediyorum. Alice'e karşı değil işte." Vücudumdan çıkmışım da bir iki metre üstümüzde, cismanî olmayan bir surette süzülüyor, bu sahnenin nasıl yaşanacağının merakıyla bize bakıp dikkatle izliyormuşum gibi bir histi bu. Hâlâ da evleneceğim Woodbead yerine başka bir Woodbead'le eve dönme ihtimalim olup olmadığını merak edecek kadar hayalciydim.

Julian'ın tekrar konuşması uzun zaman aldı. Her kelimeyi dikkatle vurgulayarak, yavaşça, "Ama daha az önce," dedi, "başka bir kız olmadığını söyledin."

Ben de sesimin titremesini mümkün olduğunca engellemeye çalışarak, "İşin doğrusu, kendimi bildim bileli âşığım ben," dedim. "Çocukluğumdan beri hatta. İlk görüşte aşk kadar dandik bir şeye inanmak aptalca geliyor, farkındayım ama benim başıma gelen buydu. Yıllar önce âşık oldum ve o zamandan beri o insanın peşini bırakamadım."

Başımı ona doğru döndürürken, "Ama kim?" diye sordu neredeyse fısıldar gibi. "Kim bu? Anlamıyorum ki."

Gözlerimiz kilitlendi ve bütün hayatımın beni bu âna, bu odaya, yan yana oturduğumuz bu duruma yönlendirdiğini anladım ve hiç plan yapmadan, onu öpmek için eğildim. Birkaç saniye, üç dört saniyeden uzun olmayan bir süre, dudaklarımız birbirine bastırıldı ve Julian'ı Julian yapan, hassasiyetle erkeksiliğin o tuhaf karışımını hissetti. Dudakları azıcık ayrıldı, neredeyse otomatik biçimde ve benimkiler de aynısını yaptı.

Dilimi ileri çıkardım.

Ve o anda bitti.

Ayağa fırlayan Julian, "N'oluyor lan?" dedi ve duvara doğru geri geri gitti, o arada kendi ayaklarına takılmanın da ucundan döndü. Öfkeliden çok neye uğradığını şaşırmış gibiydi.

Ona bakıp kendimi hiç hissetmediğim kadar cesur hissederek, "Ben Alice'le evlenemem Julian," dedim. "Ona âşık değilim."

"Ne diyorsun sen ya? Şaka mı bu?"

"Ona âşık değilim," diye direttim. "Sana âşığım. Kendimi bildim bileli sana aşığım. Dartmouth Meydanı'nda aşağı inip seni koridorda gördüğümden beri. Okul günlerimiz boyunca. Ve o zamandan beri her gün."

Bana dik dik baktı, parçalar yerine oturdu, sonra da gözlerini çevirdi, pencereden dışarıya, aşağıdaki bahçelere baktı. Hiçbir şey söylemedim, kalbim göğsümün içinde öyle bir gümbürdüyordu ki kalp krizi geçirebilirmişim gibi hissediyordum. Ama yine de korkmuyordum. Omuzlarımdaki büyük bir yük nihayet kalkmış gibi hissediyordum. Heyecanlıydım. Ve özgürdüm. Çünkü Julian artık benim kız kardeşiyle evlenmeme asla izin vermezdi. Bildiği şeyi bilmiyor gibi yapmazdı. Bundan sonra her ne yaşanacaksa acı verici olabilirdi ama en azından hayatımı hiç arzulamadığım bir kadınla geçirmeye mahkûm etmezdim kendimi.

Bana dönerek, "Nonoşsun yani," dedi, soruyla yargı cümlesi arasında bir yerlerde kaybolan ses tonuyla.

"Sanırım, evet," dedim. "Öyle ifade etmek istersen yani."

"Ne zamandır?"

"Hep böyleydim. Kadınlara hiç ilgim yok, işin doğrusu bu. Hiç olmadı. Sadece erkeklerle... İşte, şey yaptım. Yani tek istisna birkaç hafta önce Alice'le oldu. O istedi. Ben istemedim. Ama denemeye değeceğini düşündüm."

"Sen bana erkeklerle *seks* yaptığını mı söylüyorsun?" diye sorduğunda, sesinde işittiğim hayret derecesi şaşırttı beni. Kendisi birileriyle sikişmeden yirmi dört saati zor geçirirken...

"Elbette yaptım," dedim. "Hadım edilmiş falan da değilim hani."

"Kaç erkekle yaptın? Dört? Beş?"

"Hayret bir şey! Fark eder mi ya?" diye sorduğumda, Alice'le yaptığımız benzer konuşmayı hatırladım, ondaki sayıyı meraktan mı yoksa sapıklıktan mı öğrenmek istediğimden emin olamamıştım.

"Evet, fark eder. Belki yalnızca bir geçiş evresidir..."

"Aa, yapma ama Julian," dedim. "Yirmi sekiz yaşındayım ben. Geçmişim geçeceğim evreyi."

"*Kaç kişi yani?*"

"Bilmiyorum. İki yüz falan belki? Gerçi fazladır herhâlde."

"*İKİ YÜZ?*"

"Senin yattıklarından çok daha azdır muhtemelen."

"Hassiktir ya," dedi, paniklemeye başlamıştı, halının üstünde kusursuz çemberler çizerek volta attı. "Ciddi olamazsın ya. Yirmi senedir yalan söylüyordun yani bana."

"Yalan söylemiyordum," dedim, çünkü ortada bir sorun olmadığını, er ya da geç her şeyin yoluna gireceğini, kendisinin her şeyi yoluna koyacağını, Alice'in beni anlayacağını, hayatın normale dönebileceğini söylemesini çok istiyordum.

"Yalan değil de ne? Sen ne derdin buna?"

"Sana nasıl söyleyeceğimi bilemedim."

"Yani o yüzden *bugüne* kadar beklemeye mi karar verdin? *Şimdiye* kadar? Benim *kız kardeşimle* evlenmene on dakika kalana kadar? Aman tanrım ya," diye ekleyip başını iki yana salladı. "Ben de o Fergus olacak sikiği kötü sanırdım."

"Ben asla Fergus gibi değilim," dedim.

"Yok, sana kıyasla o herif melek kalır, *melek*!"

"Julian, gey olduğum için nefret edemezsin benden. Ayıp ediyorsun. Sene olmuş 1973 yahu."

Bana hayatında bu kadar aptalca bir şey duymamış gibi bakarak, "Senden *gey* olduğun için mi nefret ettiğimi sanıyorsun?" diye sordu. "Sikimde bile değil gey olman. Hiç de umursamazdım. Söyleme zahmetine girsen bir an bile sorun etmezdim. Bana sadece arzuladığın biri değil de gerçekten arkadaşın gibi davranmış olsaydın... Senden nefret ediyorum çünkü bana bunca yıldır *yalan* söylemişsin Cyril ve daha beteri, Alice'e de yalan söylemişsin. Kızın kalbi kırılacak. Fergus'tan sonra neler yaşadığı hakkında bir fikrin var mı?"

"Anlayacaktır," dedim sessizce.

"Nasıl?"

"Anlayacaktır," diye tekrar ettim. "Çok anlayışlı biri o."

Julian bir hayret kahkahası attı. "Ayağa kalk Cyril," dedi.

"Ne?"

"Ayağa kalk."

"Neden?"

"Çünkü kalk dedim. Beni o kadar seviyorsan mutlu etmek de istiyorsundur. Ve ayağa kalkarsan çok mutlu olurum."

Kaşlarımı çattım, olacakları tam çözemedim ama istediğini yaptım ve ayağa kalktım.

"Buyur," dedim. "Ayaktayım."

Ama kısa süreliğine. Biraz sonra yerdeydim, sere serpe sırtüstü uzanmıştım, biraz başım dönmüştü ve çeneme boylu boyunca öyle bir acı yayılıyordu ki kırılmış olabileceğini düşündüm. Elimi yüzüme götürdüm, avurdumdan gelen kanın tadını alabiliyordum.

Gözyaşlarının eşiğinde ona bakarak, "Julian," dedim. "Özür dilerim."

"Sikimde bile değil özrün," dedi. "Biliyor musun, sana karşı şu an hissettiğim tiksintiyi hayatım boyunca kimseye hissetmemiştim. Hayatımın kalanını hapiste geçirmeye niyetim yok, olsaydı hemen şu an boynunu kırıverirdim."

Yutkundum, leş gibi hissediyordum kendimi. Her şey mahvolmuştu. Julian duvarlardan birine doğru çekilip bir eliyle çenesini ovarak bunları iyice düşünürken ben de ayağa kalktım, tekrar oturdum ve çene hattımı avucumun içine aldım.

"Benim gitmem lazım," dedim sonunda.

Arkasına dönüp kaşlarını çatarak, "Gitmen mi lazım?" dedi. "Nereye?"

"Eve," dedim omuz silkip, "burada kalmamın hiç âlemi yok, değil mi? Yeterince zarar verdim zaten. Ama ona senin söylemen lazım," diye ekledim. "Ben söyleyemem. Bakamam yüzüne."

"Söylemek derken? Kime? *Alice*'e mi?"

"Tabii," dedim.

"Sen haberi ona *benim* vereceğimi mi sanıyorsun?"

"Çok seviyor seni," diye akıl yürüttüm. "Bugün yanında seni isteyecektir, beni değil."

Sesini tekrar yükselten Julian, "Ben ona hiçbir şey söylemem," dedi ve üstüme öyle bir hışımla geldi ki sandalyede sindim. "Ama sana

söyleyeyim bugün neler olacağını da neler olmayacağını da, siktiğimin hıyarı seni. Eğer kız kardeşimin bütün akrabalarının ve arkadaşlarının önünde bir kez daha küçük düşmesine izin vereceğimi zannediyorsan hayal dünyasında yaşıyorsun demektir."

Lafı nereye getirdiğini anlamayınca uzun uzun baktım ona. "Peki n'apmamı istiyorsun?" diye sordum ona.

"Söz verdiğin şeyi," dedi Julian. "Birlikte çıkacağız dışarıya, sen ve ben. Max kız kardeşimi koridordan getirirken biz sunakta yan yana duracağız. Ve yüzlerimizde gelmiş geçmiş en yavşak gülüşler olacak, sonra rahip senden *evet* demeni isteyince de hayatta kalıp kalmayacağın buna bağlıymış gibi söyleyeceksin o kelimeyi. Ardından Alice'le ikiniz birlikte koridorda karıkoca olarak yürüyeceksiniz ve sen, arkadaşım, onun iyi huylu, sadık kocası olacaksın ve Alice'in arkasından nonoşun tekiyle çakıştığını bir duyarsam senin peşine düşerim, bulunca da taşaklarını en paslı çakımla doğrarım. Anlatabiliyor muyum Cyril?"

Gözlerimi ondan ayırmadım, sertçe yutkundum. Bunların herhangi birinde ciddi olduğuna inanmak imkânsızdı.

Gözyaşlarıma hâkim olmaya çalışarak, "Yapamam," dedim. "Hayatımın geri kalanı söz konusu."

"Alice'in hayatının da geri kalanı bu. Cyril, evleneceksin ulan o kızla, anladın mı?"

"Yani kız kardeşinin benimle evlenmesini mi istiyorsun? Bildiklerini bilmene rağmen?"

"*İstemiyorum* elbette. Ve şu anda içeri girip seninle evlenmek istemediğini söylese, onu havalara kaldırır, omuzlarımda taşırım. Ama o buraya evlenmeye geldi ve öyle de olacak. Cyril, kız *seviyor* ulan seni, gerçi ahlakı bu kadar bozuk birisini sevebileceğine inanmak da güç tabii ya, o da ayrı."

Sözleri beynime ok gibi saplanırken, "Peki ya biz?" diye sordum.

"Biz mi? Ne bizi ya? Ne diyorsun sen be?"

"Senle ben. Arkadaşlığımız sürecek mi?"

Bana dik dik bakıp gülmeye başladı. "İnanılmazsın," dedi. "Gerçekten i-na-nıl-maz-sın ulan. Cyril, biz arkadaş değiliz. Hiç de arkadaş

olmamışız. Benim Cyril Avery olduğunu zannettiğim insan hiç var olmamış ki. O yüzden de hayır, bir daha asla arkadaş olmayacağız. Aile toplantılarında birbirimizi gördüğümüzde, kimse gerçeği anlamasın diye kibarlık edeceğim sana. Ama sakın ha, sana karşı mutlak bir tiksintiden öte herhangi bir şey hissettiğimi zannetme. Hatta balayında düşüp gebersen bir damla gözyaşı bile dökmem."

Tekrar ağlamaya başlayıp, "Öyle deme Julian," dedim. "Lütfen, ciddi olamazsın. Ben seni seviyorum."

İşte o anda üstüme saldırdı, beni sandalyemden kaldırıp sırtımı duvara yapıştırdı, bir eliyle beni yakamdan tutup oraya sabitlerken yumruk yaptığı öteki elini arkaya doğru gerdi. Öfkeyle titriyordu o eli. O an bana vursaydı öldürürdü, iyi biliyorum bunu.

"Bunu bana bir daha söylersen..." diye fısıldadı. "Bana bunun gibi *herhangi* bir şey söylersen, tanrı şahidimdir ki son sözlerin olur. Anlıyor musun beni?" Julian benden uzaklaşırken ben de bütün kaslarımı serbest bıraktım ve başımı salladım. "Derdi ne senin gibilerin ulan?" diye sordu. "Ne bok yemeye her konuda yalan söylemek zorundasınız, her şeyi saklamak zorundasınız? Neden gerçeği öylece söylemiyorsunuz? İnsanlara karşı en baştan itibaren dürüst olmakta ne sıkıntı var ya?"

Acı acı gülüp gözlerimi kaçırdım. "O meseleyi açmaya bile kalkma Julian," dedim, şimdi gerekirse direnmeye hazırdım. "Konuştuğun şeyler hakkında en ufak fikrin yok. Gerçi tabii senin gibi insanlar düşünmez ki bunları."

Kapı tıklatıldı, ikimiz de oraya döndüğümüzde rahip neşeli bir gülüşle içeri bakıyordu.

"Gelinin seni bekliyor genç adam," dedi ama benim biraz keyifsiz hâlimi görünce gülüşü biraz soldu. Ben de Julian'a baktım, beni özgür bırakması için yalvardım ama o, gözlerini kaçırdı ve kapıya doğru yürüdü.

"Oraya gelmeden önce mutlaka tara saçlarını," dedi ki bunlar uzun yıllar boyunca bana söylediği son sözler olarak kalacaktı. "Nerede olduğunu unutma. Ne yapmaya geldiğini de."

Çıplak Deli Adam

Üç saat sonra kendimi nihayet evli ve saygıdeğer bir adam olarak Shelbourne Oteli'nin Horseshoe Bar'ında durmuş, İrlanda Cumhurbaşkanı Éamon de Valera'yla havadan sudan konuşur hâlde buldum. Onun düğündeki varlığı, sosyal yükseliş takıntısı son yıllarda iyice hastalıklı bir hâl alan Max için inanılmaz bir başarıydı; büyük devlet adamı, ayak hastalıkları uzmanından aldığı ve iptal edemeyeceği randevusu gerekçesiyle günün erken saatlerindeki nikâha katılmayı reddetmiş olsa da. Eski Başbakan Jack Lynch de oradaydı ve Charles Haughey'yle arasındaki mesafeyi kasten koruyordu; Haughey ise barın yanında durmuştu ve panayırlarda vücutları hareketsiz kalırken gözleri odayı usul usul tarayan, porselen oyması, ürkütücü figürleri andırıyordu. Spor alanından, Tipperary'den Jimmy Doyle buradaydı; son yıllarda İrlanda adası hurling şampiyonasında bölgesi için mücadele ederken altı madalya almıştı; edebiyat alanından ise Ernest Gébler ile J. P. Donleavy vardı; ayrıca üvey babamın yeni eşi Rosalyn de köşe masalardan birinde Maureen O'Hara'ya yağcılık yapmaktaydı, nazikçe başını sallayan O'Hara sürekli saatine bakıyor ve kuşkusuz, kapıcıdan taksi çağırmasını istemek için ne zamanın iyi bir zaman olduğunu merak ediyordu.

De Valera'nın söylediklerine asla odaklanamıyordum çünkü dikkatim neredeyse tamamen Julian'a odaklanmıştı; gergin görünen Başpiskopos, Ryan'ın yanında duruyordu, o sırada nedimelerden biri de onunla muhabbet açmak için elinden geleni yapmaktaydı. Flört eden genelde o olurdu hâlbuki –Julian yani, Başpiskopos değil– ve kızı yemekten önce şipşak seks için odaya mı götürse yoksa baştan çıkarmaya biraz daha zaman ve çaba harcayabilmek için yemekten sonrayı mı beklese diye düşünürdü ama bu defa kızla hiç ilgilenmiyormuş gibi görünüyordu. Onunla ne zaman göz göze gelsem hem hayal kırıklığı hem de cinai niyet belirten bakışlar attı ve sonunda dönüp bir içki daha sipariş etti. Bir parçam onu kenara çekmek ve yaptığım şeyleri neden yaptığımı veya yapmadıklarımı neden yapmadığımı açıklamak istiyordu ama faydası olmayacağını da biliyordum. Beni affetmesini sağlayacak,

eylemlerimi mazur gösterecek hiçbir şey söyleyemezdim. Pek bir temeli olmayan dostluğumuz sona ermişti.

Nasırlarının durumu hakkında epey ayrıntılı bir nutuk atmakta olan Cumhurbaşkanı'nın yanından nihayet kaçabildiğimde, kalbime bir kanape çatalı saplayabileceğim sessiz bir köşe aradım. Ama nereye dönsem, üç yüz konuğumuzdan bir diğeri üstüme atıldı; çoğunu da hiç tanımıyordum, her biri hem elimi sıkmak hem de elli yıl boyunca bu küçükhanımı tatmin etmek için beyhude çabalar göstermeye kendi kendimi mahkûm ettiğimi söylemek istiyorlardı.

Kurnazca gülüşlerini buruşuk sıfatlarından bir yumrukta silip atmak istediğim yaşlı adamlar, "Demek o gece bu gece, ha evlat?" dediler. "O meşhur enerjiyi kazanmak için birkaç kadeh biraz içiver, anladın?"

Eşleri de önümüzdeki yıllarda benim Alice'i düzenli aralıklarla hamile bırakacağım fikriyle âdeta sütleri gelerek, "Yakında aile kuracaksın," dediler. "Üç senede üç tane yap, tavsiyem budur sana. Bir oğlan, bir kız, bir de hangisi olursa. Beyefendilere has bir aile. Sonra da bırak o pis işin sonu gelsin." Hatta bir tanesi öne eğilip kulağıma, "*Ondan sonra ayrı yatak odaları tavsiye ederim. Şeytana uymamak için*," diye fısıldadı bile.

İnsanlarla, gürültüyle her yanımı kuşatmış gibi hissettim, parfüm ve alkol kokularından bunaldım, sigara dumanından boğuldum. Karnavalda mahsur kalmış çocuklar gibiydim, çıkışı bulamıyordum ve insanlar etrafımı iyice sararken kalp atışlarım hızlanıyordu. Sonunda bin bir itiş kakışla lobiye doğru gitmeyi başardığımda arkama döndüm ve yanımda Alice'in durduğunu gördüm, o da benim kadar sersemlemiş ve rahatsızdı. Gülümsedi ama yüzündeki anlık bir ifadeden, içten içe bir şeylerin onu gerdiğini fark ettim.

Eğilip sesimi duyurmak için bağırmak zorunda kalarak, "Sayıyı daha sınırlı tutmalıydık, değil mi?" dedim. "Yarısını tanımıyorum bu insanların."

Başını iki yana salladı, "Max'in arkadaşları," dedi. "Kâğıt üstünde o kadar kötü görünmüyordu ama gerçek arkadaşlarımla konuşmaya güçbela vakit buldum. Yaş ortalaması altmışın üstünde. Şurada pantolonunun üstünde kolostomi torbasıyla gezen bir adam bile var hatta."

"Artık yok o torba. Çocuğun biri ona çarpıp patlattı."

"Ay tövbe yarabbi ya. *Düğün* bu yahu!"

"Yangın alarmını çalabiliriz," diye önerdim. "Sonra da içeri kimleri tekrar alacağımızı seçeriz. Önce kendi saçları ve dişleri olanlar, sonra da fotoğraflarda düzgün görünme ihtimali olanlar girebilir."

Bana hafiften gülümsedi ama memnun gözükmüyordu.

"Biliyordum, istediği gibi at koşturmasına izin vermemem lazımdı," diye mırıldandı. "Dersimi almış olmam lazımdı; ay, özür dilerim Cyril."

"Ne?" diye sordum.

"Önemli değil."

"Yok, söyle söyle."

Utanmış gibi görünme nezaketini gösterdi. "Geçen seferden dersimi almış olmam gerektiğini söyleyecektim," dedim. "Ta ki nasıl bir patavatsızlık olduğunu fark edene kadar, hele ki bugün."

"Yok canım, güven bana," dedim. "O, bugün benim söylediğim bazı şeylere kıyasla zararsız."

"İnsanlar bir de para verip duruyor bana," diye ekledi Alice. "Zarfların içinde. Bilmiyorum o paraları n'apacağımı. O yüzden hepsini ona verdim," diye ekleyip başıyla barı işaret etti.

Afallayıp sesimi yükselterek, "*Charlie Haughey*'ye mi?" dedim. "Bütün paramızı *ona* mı verdin? Bir daha görmeyiz o parayı! Hepsi kuzeye, Geçici Ordu'ya[37] gider!"

Başını iki yana salladı, "*Julian'a* verdim," dedi. "Julian'a verdim parayı."

"Ha. Tamam. O herhâlde o kadar kötü olmaz."

"Aslında yanımda bir tane daha var," diyerek gelinliğinin gizemli bölmelerinin birinden bir zarf çıkardı. "Ona götürür müsün rica etsem?"

Niyetlendiğimden daha hızlı, "Hayır," dedim. Abisinin yanına asla gitmezdim. "Aslında biraz hava almak için dışarı çıkacaktım da."

"İyi misin sen? Biraz yüzün kızarmış gibi."

"Biraz fazla kalabalık ya burası, ondan. Geri geleceğim."

Gitmeye çalıştım ama Alice elini uzatıp durdurdu beni. "Bekle," dedi. "Seninle konuşmam lazım."

37 Geçici İrlanda Cumhuriyet Ordusu. [Ç.N.]

"Dönerim birkaç dakikaya. Söz."

"Hayır, *şimdi* konuşmam lazım."

Sesindeki telaşa şaşırarak, "Neden?" diye sordum. "Bir sıkıntı mı var? Ne dedi sana?"

"Kim ne dedi?"

"Kimse."

"Kimse ne dedi bana ya? Cyril, ne diyorsun sen be?"

Odanın karşı tarafına, o an bizi öfkeli bir ifadeyle izleyen Julian'a baktım ve tavrına sinir olmaya başladım. *Onunla evlenmemi istemiyorduysan*, diye düşündüm, *durduracaktın beni. Ama artık işi bitirdiğime göre, bakma ulan bana öyle.*

Alice ağzını açsa da konuşmasına fırsat kalmadan annesi Elizabeth, torunu yaşındaki erkek arkadaşıyla kol kola çıkageldi, ben de bunu bir kaçış fırsatı olarak gördüm.

Elizabeth mırlar gibi bir sesle, "Gitme," dedi, elimi tuttu ve bırakmadı. "Daha Ryan'ımla tanışmadın."

"Doğru," diye kabul ettim ve elimi uzatıp çocuğun elini sıktım. Genç olduğu kesindi ama dürüst olmam gerekirse o kadar özel biri değildi. Mickey Rooney'nin Andy Hardy filmlerindeki hâlini andırıyordu biraz. Ama o kadar da uzun değildi işte. Uzakta, odanın ortasında, Charles'ın ikisini gözlediğini, belki de 1952'de Elizabeth'le yaşadığı ve onca soruna yol açan kaçamağı anımsadığını görebiliyordum.

Alice'le ikimize sanki insan biçimine girmiş bir çift dışkıyla muhatap oluyormuşçasına bakan Ryan, "Evlilik pek demode bir kurum, öyle değil mi sizce de?" dedi.

"Ne garip laf o öyle," dedi Alice. "Düğün gününde geline söylüyorsun bunu."

Elizabeth, "Ryan şaka yapıyor," dedi ve kahkahalara boğuldu. Belli ki Düğünün İlk Sarhoşu ödülünü kazanmıştı. "Vermontludur da," diye ekledi, böylece her şeyi açıklıyormuş gibi.

"Bir keresinde ben de Vermont'a gitmiştim," diyen Charles, ikisinin arasına kayarcasına girip onları dirsekleriyle ayırdı. "Newport'ta birkaç hafta geçirdim. İş için," diye ekledi dramatik bir tavırla.

"Newport, Rhode Island'dadır," dedi Ryan. "Farklı bir eyalet yani."

Küçük düşen Charles, "Farkındayım," dedi. "Alakasız belirttim onu. Bir keresinde ben de Vermont'a gitmiştim. Öte yandan Newport, Rhode Island'a da gitmiştim. Farklı bir sefer."

Ufak hazinesiyle gösteriş yapmaya böyle bir fırsat bulduğu için inanılmaz heyecanlanan Elizabeth, "Kendisi Charles Avery olur," dedi, "Ve *bu* da Ryan Wilson."

"Selam," dedi Ryan.

"Tünaydın," dedi Charles.

"Charles, Cyril'in babası olur," dedi Elizabeth.

Charles'la aynı anda, "Üvey babası," dedik.

Kısa bir duraksamanın ardından, "Cyril gerçek bir Avery değildir," diye ekledi Charles. "Neyse, seni buraya getiren nedir genç adam, bir çeşit öğrenci değişimine mi katıldın?"

Ryan bir an bile tereddüt etmeden, "Hayır, ben Elizabeth'in sevgilisiyim," diye yanıtladı ve hakkını teslim etmek gerekirse Charles bile İrlandalılığa son derece aykırı bu dobralıktan etkilenmişti.

"Öyle olsun bakalım," dedi ve bu defa biraz kederli göründü. Neden taktığını bile anlamıyordum açıkçası. Elizabeth'le yeni bir kıvılcım çakmak istediği de yoktu ki. En nihayetinde bir keresinde erkeklerin, karıları olacak yaşta kadınlarla evlenmelerinin hata olduğunu düşündüğünü söylemişti bana.

"Ben hemen dönerim," diye fısıldadım Alice'e.

"Bir dur," dedi ve dönüp kolumu tuttu. "Seninle konuşmam lazım."

"Dönünce!"

"Gerçekten önemli bir şey bu. Bana sadece..."

"Aa ama Alice yeter artık," dedim sinirle ve elinden kurtuldum; sesimi ona ilk kez yükseltmiştim.

"Aman arkadaş!" dedi Ryan; ben de ona tiksintiyle baktım.

"Beş dakika," dedim Alice'e. "İhtiyaç molası."

Odadan çıkarken başımın âdeta irademden bağımsız biçimde tekrar Julian'a döndüğünü fark ettim ama bana artık sırtı dönüktü, başını ellerinin arasına almış, bara doğru eğilmekteydi. Omuzlarının titreyişinde

ağladığını düşündüren bir şey olsa da bunu ciddi bir ihtimal olarak görmedim. Julian'ın ağladığını hiç görmemiştim, onu kaçıran IRA militanlarının sevgi dolu kollarından bir el, bir ayak parmağı, bir de kulağı eksik hâlde evine döndüğünde bile.

Lobiye geldiğimde tekrar nefes alabildiğimi hissettim ama Dana'nın[38] yakut rengi dudaklarında tarifi imkânsız bir kutlama nağmesiyle bana sarılmak için kollarını açarak üzerime geldiğini görünce topuklarımın üstünde dönüp merdivene doğru koştum, basamakları ikişer ikişer çıktım ve koridorun ortasında balayı süitini gururla taşıyan beşinci kata geldiğimde koşmaya başladım. Anahtarımı arandım, içeri girince de kapıyı hemen arkamdan kapayıp kravatımı haşince çıkardım, yatak odasına gittim; buradaki açık pencereden içeri giren serin esintiyi derin derin içime çektim, kalp atışlarımın normale döndüğünü hissedene kadar. Yatağın köşesine oturdum ama üstüne bir avuç gül yaprağıyla birlikte öyle zarif bir örtü örtülmüştü ki üzüntüm daha da arttı, o yüzden hemen ayağa kalkıp kanepeye gittim.

Sol elimin dördüncü parmağına henüz takılmış altın yüzüğü çevirdim. Biraz fazla kolay çıktı; avucumda tutup ağırlığına baktım, sonra da sehpanın üstüne, açılmamış bir şişe kırmızı şarabın yanına koydum. Alice'le bir cumartesi gününü tamamen yüzük alışverişine ayırmıştık, eğlenmiştik de; önceden niyetlendiğimizden fazla para harcamıştık ve günün sonunda akşam yemeği yerken Alice'e karşı öyle bir yakınlık hissetmiştim ki dostluğumuzun eninde sonunda aşka dönüşme ihtimalini sorgulamaya başlamıştım. Ama elbette kendimi kandırıyordum çünkü aşk başka şeydi, şehvet tamamen başka.

Bir parçam, Julian'a bir şeyler anlatmış olmaktan pişmandı; başka bir parçamsa gerçek benliğimi bunca zamandır gizlemeye zorlanmış olmama içerliyordu. Kilisede Julian, gerçeği en başından söylemiş olsam sorun etmeyeceğini iddia etmişti ama ben ona bir saniye bile inanmamıştım. Bir an bile. Belvedere Koleji'nde oda paylaşmaya başladığımızda onun hakkındaki hislerimi açıklasaydım nakil isterdi. O zamanlar

38 Daha önce de Eurovision'da İrlanda'yı temsil ettiğinden bahsedilen Dana Rosemary Scallon. [Ç.N.]

bana bir çeşit nezaket veya anlayış gösterseydi bile sırrım kısa sürede duyulur ve öteki çocuklar hayatımı zindana çevirirdi. Rahipler beni okuldan attırırdı, gidecek bir evim de olmazdı. Charles ile Max keşke hiç tanışmasalarmış, dedim kendime. Averyler ile Woodbeadlerin hayatları keşke hiç kesişmeseymiş. O zaman mizacım farklı olmasa da hiç değilse kendimi böyle bir keşmekeşin içinde bulmazdım. Yoksa başka bir Julian mı olurdu; bir yerlerde, beni onun gibi büyüleyecek başka biri daha var mıydı? Ya başka bir Alice? Bilmek imkânsızdı. Tüm bunları anlamaya çalışmak başımı ağrıtıyordu.

Balkona açılan Fransız kapılara doğru yürüdüm, kalabalıkların hepsi eve gittikten sonra ürkek gözlerle bakan önemsiz bir Kraliyet Ailesi mensubu gibi dışarıya göz attım. St. Stephen's Green'in park bölgesindeki ağaçların üstünü gören bu manzaranın tadını daha önce hiç çıkarmamıştım. Ama burası Dublin'di, ülkenin başkentiydi. Doğum yerimdi, sevdiğim bir şehirdi ama nefret ettiğim bir ülkenin kalbindeydi. İyi kalpli masumlarla, sefil yobazlarla, zinacı kocalarla, entrikacı din adamlarıyla, devletten hiçbir yardım almayan fakirlerle ve iliğini kemiğini sömüren milyonerlerle doluydu burası. Aşağı baktığımda St. Stephen's Green'in etrafında dolanan arabaları, atları ve turistlerle dolu faytonları, otele yanaşan taksileri izledim. Ağaçlar iyice yeşermekteydi; ben de öylece kollarımı açıp uçabilmek, bu ağaçların üstünden süzülüp göle tepeden bakmak, sonra da İkarus gibi bulutlara yükselip güneş tarafından mutlu mesut yakılmak ve hiçliğe karışmak istedim.

Hava güneşliydi, ceketimi de yeleğimi de çıkardım, oturma odasına fırlattım, bir sandalyenin yan tarafına düştüler. Ayakkabılarımın vurduğunu hissedince onları da çıkardım, arkasından çoraplarım geldi ve yalınayaklarımın altında taş balkon acayip ferahlatıcı bir his verdi. Öğleden sonranın temiz havasını içime çektim ve vücuduma sükûnet hissi hâkim olmaya başladı.

Balkon sokağa doğru biraz daha uzasaydı ilerleyip başımı sola çevirdiğimde Julian'la yaşadığımız ilk maceralardan birine ev sahipliği yapmış Dáil Éireann'ın köşelerini görebilirdim. Daha ileride, gözlerimle görmemin mümkün olmadığı uzaklıkta Dartmouth Meydanı'nı,

büyüdüğüm evi, Charles'ın mahkûmiyetinin ardından Maude'la birlikte terk etmek zorunda bırakıldığımız ve üvey annemin ikinci kattaki çalışma odasından çığlık çığlığa kaçan Alice'i şaşkınlık içinde izledikten sonra Julian'ı ilk kez gördüğüm –ve bunun anlamını henüz bilmesem de âşık olduğum– yeri de seçebilirdim belki.

Bir yandan bu anıları yâd edip bir yandan da esintiyle moral bulduğumu hissederken, gömleğimi çıkarıp rüzgârın göğsüme göğsüme esmesine izin vermek gayet doğal geldi. Hatta bu o kadar keyifli, o kadar hipnotize ediciydi ki kemerimi çözüp pantolonumu da çıkardım, ne utandım ne çekindim, ta ki Dublin sokaklarının birkaç yüz metre tepesinde, iç çamaşırım hariç çıplak kalana dek.

Sağıma baktım ama St. Stephen's Green'in kuzey ucundaki binalar, bir zamanlar Chatham Sokağı'nda Albert Thatcher'la birlikte yaşadığım ve her allahın gecesi duvarıma duvarıma vuran yatak başlığının sesiyle uğraşmak zorunda kaldığım evi doğru dürüst, zevkle görmeme engel oluyordu. Yedi yıl geri dönmek, diye düşündüm, bir şeyleri farklı yapmak...

Bu kadar yol geldim, dedim kendime. Kaybedecek neyim var ki? Aşağı uzanıp iç çamaşırımı da çıkardım, ayağımla tekrar odanın içine attım ve balkonda anadan üryan dikilip aşağı sarkarak şehre tepeden bakarken biraz sersemlediğimi hissettim.

Her yeri görebilsem Dublin'in öteki tarafına, Kildare ile Tipperary'nin olduğu taraftan başlayıp Cork City'ye, sonra da ülkenin bir ucundaki Goleen'e bakabilirdim mesela ve o sırada haberim olmasa da büyükannemle büyükbabam da o gün öğleden sonra Goleen'de yan yana toprağa verilmekteydiler. Zira yirmi sekiz sene önce annemi şehirden kovan Peder James Monroe'nun cenazesinden ayrılırken aşırı hız yapan bir aracın altında kalmışlardı. Oraya bakabilseydim, mezarların başında her zamanki gibi hem yaşlarına hem de aptallıklarına göre sıralanmış hâlde duran altı dayımı ve de yakınlarında duran öz babamı, yani beni annemin rahmine koyan adamı görürdüm; komşuların başsağlığı dileklerini kabul eden bu adam, ilerleyen saatlerde Flanavan's Pub'a gittiklerinde ondan herkese bir tur içki ısmarlamasının beklenip beklenmeyeceğini düşünürdü.

Görebilseydim hepsini görürdüm ama hiçbirini göremiyordum çünkü bütün hayatımı kör, sağır, dilsiz, cahil geçirmiştim; hem cinsel dürtülerimi yöneten hem de beni bu berbat yere getiren –ki buradan dönüş olmadığından da emindim– hissim haricinde her türlü duyudan muaftım.

Vücudumu parmaklığın üstüne kaldırıp bacaklarımı kenardan aşağı sarkıtmak kolay oldu. Hatta o kadar kolaydı ki bunu neden yıllar önce yapmadığımı merak ettim. Altımdaki sokağa da baktım, sokağın üstünde duran çıplak bedenime de; beni izlemek üzere gözlerini kaldırıp semaya bakan tek bir kul bile yoktu. İleri geri sallandım biraz, ağırlık merkezimin ve esintinin gerekeni yapmasına izin verdim. Ellerim demiri kavradı, sonra da yavaş yavaş gevşemeye başladı.

Bırak, dedim kendime.

Bırak.

Düş işte...

Derin nefes aldım; zihnimden geçmesine izin verdiğim son düşünce annem, üvey annem, üvey babam, Julian veya yıllar içinde karanlıkta sikişmek zorunda bırakıldığım yabancılardan herhangi birisi hakkında değildi. Son düşüncem Alice'e yöneltilmişti. Ona yaptığım şeye özür olarak. Bunun onu tekrar özgür bırakacak olmasına. Ve ellerimi çekip vücudumun öne eğilmesine izin verirken her nasılsa büsbütün huzur doluydum.

Ardından, aşağıdaki sokakta bir çocuk şöyle seslendi:

"Anne, bak, şu adam hiçbir şey giyinmemiş!"

Korkuyla geri çekildim. Ellerim demiri bir kez daha kavradı. St. Stephen's Green'deki insanların bağırışlarını duydum; çığlıklar, kâh heyecan kâh hezeyan, kâh şamata kâh dehşet. Aşağı bakarken orada bir kalabalık toplandı ve daha önce hissetmediğim baş dönmesi şimdi devreye girip artık istemeyişime rağmen beni düşmenin eşiğine getirdi; beni fark eden şehir ahalisinin ciyaklayışlarını, gülüşlerini duymazdan gelip arkama dönmek için bütün kuvvetimi ve odaklanma yetimi kullanmam gerekti. Tekrar odaya düştüm, halının üstünde soluk soluğa uzandım, neden çıplak olduğumu da pek anlayamadım. Biraz sonra telefon çaldı.

Ahizeyi kaldırdığımda otel müdürünün veya polisin sesini duymayı bekliyordum, sokaktakilerin ihbarı üzerine. Ama hayır, sadece Alice'ti. Sakindi, az önce kalkıştığım şeyden tamamen bihaberdi, sesi sevgiyle, şefkatle doluydu.

"Hah, oradaymışsın," dedi. "N'apıyorsun orada? Hani birkaç dakikaya dönecektin?"

"Kusura bakma," dedim ona. "Cüzdanımı burada unutmuşum da. Şimdi tekrar iniyorum aşağıya."

"Hayır," dedi. "Sen gelme. Ben çıkıyorum yanına. Seninle konuşmak istediğim bir şey var. Önemli."

Yine mi bu?, diye düşündüm. "Julian ne dedi sana?" diye sordum.

Uzun bir duraksama oldu. "Orada konuşuruz," dedi. "Yalnız olduğumuzda."

"Bırak ben geleyim."

"*Hayır* Cyril," diye diretti. "Otur oturduğun yerde, tamam mı? Çıkıyorum şimdi yukarı."

Sonra da kapadı telefonu. Ben de ahizeyi yerine koydum ve yere parça parça dağılmış damatlığıma baktım. Sadece bir iki dakika sonra Alice içeri girecekti. Sokaktaki kalabalıktan insanlar, gördüklerini bildirince başkaları da mutlaka daha kısa sürede burada olacaktı. O yüzden aklıma gelen tek şeyi yaptım. Bavuluma uzandım, yedek kıyafet çıkardım ve giyindim. Balayı için yanıma aldığım el çantasını açtım ve sadece ihtiyaç duyduğum şeyleri çıkardım: cüzdanım ve pasaportum. Bir şapka çıkarıp alnıma kadar indirdim, alyansıma onu bıraktığım yerde bir göz attım ama elime tekrar takmamaya karar verdim. Merdivene doğru değil, koridorun öteki ucuna, personelin katlar arasında oda servisi yemeklerini getirirken kullandığı asansöre doğru gittim.

Kapılar kapanmadan hemen önce koridora göz attığımda, beyaz bir parıltı gördüğümden emindim, merdivenin tepesinde beliren Alice'in dalga dalga kabaran gelinliği olmalıydı bu. Ama sonra sessizliğin içine kilitlenerek aşağıya, binanın içlerine doğru çekildim ve personele özel giriş bölümünden Kildare Sokağı'nın köşesine çıktım. Sokakta bir kalabalık toplanmıştı. Başlarını kaldırmış, binanın çatısına doğru bakıyor,

çıplak deli adamın tekrar belirmesini bekliyorlardı; insanların yarısı onun kurtarılmasını umarken yarısı aşağı atlamasını umuyordu.

Burada artık benlik bir şey kalmamıştı, o kadarından emindim. O hâlde kendi tavsiyeme uyarak şehri terk etmekten başka ne çarem vardı ki?

II. KISIM
SÜRGÜN

~1980~

Ek Bina

Amstel Nehri Kıyısında

Çıkan tartışmayı sokağın ortasından bile görebiliyordum. Omuzları kürkle kaplı ağır bir palto giymiş ve aksi gibi yırtık pırtık, gri yünlü bir avcı şapkası takmış, devasa bir adam. Yanında onun belki de üçte biri kadar, kot pantolonlu, lacivert ceketli, beyaz tişörtlü, genç bir çocuk. Yüksek sesle tartışıyorlardı; delikanlı giderek daha da sinirlenirken kollarını savurarak bağırıyordu yaşlı adama. Adam konuştuğunda sesi elbette kontrollüydü ama daha tehditkâr olduğu da su götürmezdi. Biraz sonra delikanlı arkasına dönüp hışımla uzaklaşmaya başladı ama bir iki metre bile gidemeden, adam uzanıp onu yakasından sertçe kavradı, duvara yapıştırdı ve karnına sert bir yumruk indirdi. Çocuk iki büklüm yere düştü ve ıslak kaldırımda başka bir saldırıdan korunmak için dizlerini karnına çekti. Sonra başını çevirdi ve vücudu irkildi, oradaki oluğa kustu. İşi bittiğinde, adam eğilip onu ayağa kaldırdı, kulağına bir şeyler fısıldadı ve sertçe ittirdi; çocuk kendi kusmuk havuzuna doğru düşerken saldırganı da karanlığa doğru yürüyüp gitti. Bense bütün bu olay boyunca geride durdum, sokak kavgasına karışmaya hiç hevesli değildim ama şimdi çocuk yalnız kaldığı için hemen yanına gittim. Ona yaklaştığımda korkuyla yukarı baktı, yüzünden aşağı gözyaşlarının aktığını görebiliyordum. Gençti, en fazla on beş yaşındaydı.

"İyi misin?" diye sordum ve ayağa kalkmasına yardım etmek için elimi uzattım ama çocuk sanki ben de canını yakmaya niyetliymişim gibi irkildi ve tekrar duvar dibine çekildi. "Yardım edebilir miyim?"

Başını iki yana salladı, kendisini zorlayarak acı içinde ayağa kalktı ve bir kolunu yaralı karnına bastırarak, ayaklarını yere sürte sürte uzaklaştı, köşeyi dönüp Amstel Nehri'ne yöneldi. Ben de onun gidişini izledikten sonra anahtarı kapımın yuvasına sokup içeri girdim. Bütün olay bir iki

dakika sürmüştü, zihnimden çıkarmam da bir o kadar aldı, kavgaya neyin sebep olduğuna veya çocuğun oradan nereye gidebileceğine hiç kafa yormadım.

Boktan Kurtuluş

İnanılmaz ama Amsterdam'a gelene kadar bisiklete binmeyi öğrenmemiştim.

Otuzlarındaki bir adamın Vondelpark'ta dengesizce bisiklet sürdüğünü, bir diğerinin de o düşerse yakalamak için arkasından koştuğunu görmek bazıları için Chaplin filmlerini andıran bir manzaraydı ama ben 1980 yazında hafta sonları birçok öğleden sonramı böyle geçiriyordum. Rijksmuseum yakınlarında bir zincirleme kazaya sebep olduktan ve Frederiksplein'de bir tramvayın akslarının altına kaymanın ucundan döndükten sonra, *Verkeersdiploma*'mı[39] almam tavsiye edildi; çoğu çocuk bunu yedinci sınıfta alırken ben sınavdan üç kez kaldım ki öğretmen bunun rekor olduğunu hayretler içinde söyledi; hatta bir lamba direğine fena çarptıktan sonra sağ dizime dikiş bile atıldı ama nihayet diplomamı aldım ve yolların belirsiz özgürlüğüne kavuştum.

Bisikletle kendi başıma ilk uzun turumu birkaç hafta sonra attım; şehirden çıkıp doksan dakika yol yaptım, Bastiaan'ın annesi Edda ve babası Arjan ile tanışmak için Naarden'a gittim. İş çıkışında Utrecht'ten trene binen Bastiaan, bizleri tanıştırmak için oraya önceden varmaya söz vermişti, o yüzden de biraz erken varınca gergin hissettim. Daha önce hiçbir erkek arkadaşımın annesi ve babasıyla tanışmamıştım, durumun görgü kurallarının nasıl olduğundan emin değildim. Hâlâ hayatta olduğunu düşündüğüm tek aile ferdimle, yani Charles'la konuşuyor olsaydım bile böyle bir toplantı fikrini ciddiye alacağından şüpheliydim.

İşimi hepten zorlaştıran taşlarla ve rasgele çukurlarla kaplı bu uzun yol, van den Bergh çiftliğine uzanıyordu ve beni görür görmez üstüme üstüme koşturan, ulurcasına havlayan ve benim gelişimle heyecanlandılar mı yoksa öfkelendiler mi hiç belli olmayan iki köpek, hâlihazırda

39 (*Hol.*) Trafiğe çıkış belgesi; bisiklet ehliyeti. [Ç.N.]

dengesiz sürüşümü iyice tehdit altına aldı. Köpekleri genel açıdan sevsem de hiç sahiplenmemiştim ve bu anlaşılmaz karşılamaları, özellikle de azimle etrafımda koşturmaları yüzünden bir kez daha dengemi yitirerek hem kokusu hem de dokusu itibarıyla malum kaslarını tutamayan bir sığırın bağırsaklarını terk edeli çok olmadığı anlaşılan, dumanı tüten, muazzam bir bok yığınının üstüne düştüm. Yepyeni çino pantolonuma ve bana hem gurur hem neşe veren *Parallel Lines* albüm kapağı baskılı tişörtüme baktım; Debbie Harry'nin kusursuz yüzüne bulaşmış pis kahverengi lekeler yüzünden ağlasam yeriydi.

Köpekler gelip masum taklidi yaparak ve küçük zaferlerini kuyruk sallayarak kutlarken, "Sizi sik beyinliler," diye mırıldandım. Büyük olan, bacağını kaldırıp yerdeki bisikletimin üstüne işedi ki bu kadar rezaletin de artık fazla olduğunu düşündüm. İlerilerde bir dizi sözcükle seslenildiğini duydum ve gözlerimi kısınca, çiftlik evinin dışında, elleri belinde bir kadının bana doğru el salladığını gördüm. Ne dediğini o mesafeden anlayamasam da kendisinin Bastiaan'ın annesi olduğunu tahmin ettim ve artık toparlanıp saldırganlarımı da peşime takarak ona doğru yürümekten başka çarem yoktu. Yaklaşınca kadının gözlerinin hafiften eğlenir bir ifadeyle benim kirli kıyafetlerime takıldığını fark ettim.

"Sen İrlandalı çocuksun herhâlde," dedi ve beni ölçüp biçerken altdudağını kemirdi.

Pis elimi uzatma zahmetine girmeden, "Cyril," dedim. "Siz de Bayan van den Bergh'siniz demek ki."

"Bana Edda de," dedi. "Üstün başın sığır boku içinde, biliyorsun değil mi?"

"Biliyorum," dedim. "Bisikletimden düştüm."

"İnsan bisikletten nasıl düşer ki? İçki mi içtin?"

"Hayır. Yani, en azından bugün içmedim. Dün gece birkaç bira içmiştim ama eminim onların..."

"Fark etmez," diyerek araya girdi. "Hollanda'da sarhoş insanlar bile bisikletlerini düşmeden sürebilir. Benim kafamı gidona koyup uyuyakaldığımda bile eve sağ salim vardığım oldu. Gelsene içeri. Arjan yukarı tarlada ama iner yakında."

Mahvolmuş kıyafetlerime bakarak, "Gelemem," dedim. "En azından bu şekilde. Eve dönüp başka bir gün mü gelsem acaba?"

"Cyril, burası çiftlik," deyip omuz silkti. "Alışkın olmadığımız şey değil. Gel. Düş peşime."

Eve girdik, ayakkabılarımı kapıda çıkardım, gereksiz bir pislik bırakmak istemiyordum. Beni önce oturma odasından, sonra dar bir koridordan geçiren Edda banyoya yönlendirdi, yakınlardaki dolaplardan birini açtı ve dokunduğumda, on bin kere kullanılıp yıkanmış, kurulanmış ve rafına geri koyulmuş gibime gelen bir havlu uzattı. "Burada duş alabilirsin," dedi. "Bitişik oda Bastiaan'ın eski yatak odası, bazı kıyafetlerini de hâlâ oradaki gardıropta tutuyor. Yıkanınca bir şeyler giy."

"Teşekkür ederim," dedim, kapıyı arkamdan kapadım ve aynadaki yansımama dönüp ses çıkarmadan, son derece okkalı bir *Hassiktir* çektim. Hemen üstümü çıkarıp duş kabinine girdim, su basıncı berbattı, sıcaklığında da sadece iki ayar vardı –don veya haşlan– ama bir şekilde yüzümdeki ve ellerimdeki bütün tezeği çıkarmayı başardım, kendimi çitilerken oradaki sabun kalıbını da tamamen erittim. Bir ara arkamı dönüp suyun sırtıma, bacaklarıma akmasına da müsaade ettim ve o sırada Bayan van den Bergh'in banyodaki siluetinin yerdeki kirli giysilerimi alıp kolunun üstüne attığını görünce şaşkına döndüm. Dışarı çıkmadan önce de dönüp doğrudan çıplak vücuduma baktı ve tatminkâr bir havayla başını sallayıp banyoyu terk etti. *Ne acayip*, diye düşündüm. İşim bitince koridorun boş olduğundan emin olmak için dışarıya göz attım, sonra da hızla bitişik odaya geçip kapıyı arkamdan kapadım.

Bastiaan'ın çocukluk odasında yalnız olmamın hafiften erotik bir tarafı vardı ve kendime hâkim olamayıp onun üniversiteye gitmeden önce on sekiz sene kullandığı yatağa uzandım. Ergenliğinde cinselliğinden kaçmak yerine ona sarıldığından, burada çıplak göğüslü yüzücüleri veya yumuşak saçlı Hollandalı popstarları hayal ederek uyuyakaldığını hayal ettim. On beş yaşındayken bir kupa final maçının ardından geceyi yanında geçiren futbol takımından arkadaşı çocuğa bekâretini bu yatakta kaybetmiş. O hikâyeyi bana yüzünde yumuşak bir ifadeyle, bu mutlu anıyı yâd ederken nemlenen gözleriyle anlattığında gönülsüz bir

saygıyla bunaltıcı bir kıskançlık arasında kalakalmıştım, çünkü kendi ilk deneyimlerim onunkilerle asla kıyas kabul etmezdi. O Gregor denen çocuğun, Bastiaan'ın hayatındaki yerini uzaktan da olsa hâlâ korumasını aklım havsalam almıyordu çünkü ben Bastiaan'la karşılaşana kadar hiçbir sevgilimle iki kez görüşmemiştim.

Bastiaan en başından itibaren aşk hayatı hakkında özgürce konuşmuştu. Çok fazla insanla yatmamış, on civarını geçmemiş ama bunların çoğu, akabinde bazen romantik bazen de sadece dostane ilişkiler yaşadığı çocuklarmış. Bazıları hâlâ da Amsterdam'da yaşıyordu ve sokakta tesadüfen karşılaşırlarsa kollarını birbirlerine dolayıp hemen bir öpüşüyorlardı, ben de o sırada kenarda tuhaf tuhaf takılıyordum, iki erkek arasında böyle uygunsuz hareketlere ortalık yerde tanıklık etmek hâlâ panikletiyordu beni, etrafımızda vaziyeti hiç iplemeyen insanların bize saldırabileceğini düşünüyordum sürekli.

Bana karşı o kadar açık olmasına rağmen –çünkü Bastiaan asla yalan söylemez, lafını esirgemezdi– ben ona kendi geçmişim hakkında dürüst olmakta çok daha zorlanmıştım. Yıllar içinde sahip olduğum cinsel partnerlerimin sayısından utandığım falan da yoktu ama hastalıklı hafifmeşrepliğimde biraz trajik bir taraf olduğunu fark ediyordum artık. Çünkü evet, sayısız oğlanla sikişmiş olabilirdim ama iş romantizme gelince hâlâ bâkirdim. Bastiaan'a yavaş yavaş âşık olup güvenmeye başladığımda, Julian Woodbead'e karşı bir zamanlar takıntı seviyesine gelen aşkımın hikâyesini anlatıp omuzlarımdaki yükü atmış; yalnız onu korkutabileceğinden endişelendiğim bazı üzücü öyküleri de es geçmiş ve çıkmaya başladığımızdan bir ay sonra bunun ikimiz için de öylesine bir takılmaca olmadığı anlaşıldığında, üç saatlik saçma sapan evliliğimin hikâyesini de anlatmıştım ona. Bir dehşete kapılıp bir keyiflenerek hayretler içinde dinledikten sonra inanamayan bir yüzle başını iki yana sallamış, kendimi de Alice'i de neden böyle müthiş bir dalaverenin içine soktuğumu anlayamamıştı.

Bana katıksız deliymişim gibi bakarak, "Derdiniz ne sizin?" diye sormuştu. "İrlanda'nın derdi ne? Hepiniz kafayı mı yediniz ulan orada, o mu mesele? Birbirinizin mutlu olmasını istemiyor musunuz?"

Ülkemi anlatmakta zorlanarak, "Hayır," demiştim. "Hayır, bunu istediğimizi sanmıyorum."

Sonra ayağa kalkıp gardıroptan kot pantolon, bir de kot gömlek aldım ve giydim. Bastiaan benden daha cüsseli ve kaslı olduğundan biraz bol durdular ama onun kıyafetlerini giymek heyecan verdi. Bir keresinde, onun apartman dairesinde ikinci kalışımda, işe gitmek üzere giyinmek için eve dönmeye vaktim kalmamıştı, o da bana kendi iç çamaşırını önermişti; bütün gün o çamaşırı giymek o kadar erotik bir deneyimdi ki ondan iki saat sonra bu heyecanımdan kurtulmak için tuvalette mastürbasyon yaparken buldum kendimi; hâlbuki çalıştığım yer düşünüldüğünde skandal bir saygısızlıktı bu. Şimdi giysilerini giymek benzer bir heyecan verse de annesinin yine habersiz içeri girme ihtimalinden dolayı kendime dokunma dürtülerime karşı koyuyordum. Sonuçta tanışalı on dakika olmasına rağmen kadın beni çıplak görmüştü, bir de otuz bir çekerken görmesine lüzum yoktu.

Tekrar koridora çıkıp geri döndüm, mutfağa girdim, burada nazik yüzlü bir adam gazete okuyordu. Yüzünde derin ve kırışık çizgiler vardı, kapalı yerde olmasına rağmen paltosu da üstündeydi ama beni görünce iç çekip çıkardı paltosunu.

"Edda diyor ki sen boka düşmüşsün," dedi ve gazeteyi ortasından katlayıp önündeki masaya koydu. Havanın sıcaklığına rağmen uzun kollu giydiğini fark ettim.

"Öyle oldu," diye itiraf ettim.

Omuz silkip, "Olur öyle," dedi. "Hepimiz hayat boyu defalarca düşeriz boka. Asıl numara ayağa kalkmakta."

Felsefi bir şey mi söyledi yoksa sadece gerçeklerden mi bahsetti, emin olamayıp başımı salladım.

Kendimi tanıttığımda, "Oğlum da gelir şimdi," dedi. "Umarım onu yetiştirirken terbiye vermediğimizi düşünmezsin."

"İşi çıkmıştır," dedim. "En ideal şartlarda bile pek dakik değildir zaten."

Arjan da, "Hiç olamadı zaten," diyerek Bastiaan'ı benden daha iyi tanıdığını ifade etti.

Edda yanımıza gelip masaya iki fincan kahve koydu, ben de oturup odaya göz attım. Van den Bergh evi küçük olsa da köşesi bucağı yıllar içinde biriktirdikleri tuhaf eşyalarla doluydu. Duvarlar kâğıt kaplama da olabilirdi, boyalı da; üstlerini kaplayan aile fotoğrafı koleksiyonu yüzünden bunu bilmek imkânsızdı. Raflar kitapların ağırlığından bel vermişti ve bir pikabın yanındaki stantta muazzam bir uzunçalar albüm yığını duruyordu. Benim Dublin'de kendi hayatımı kurarken dönüştüğüm siktiriboktan yaratığa kıyasla, erkek arkadaşımın burayı öyle sakin ve oturaklı bir yetişkin olarak terk etmesine şaşmamalı, dedim kendime. Yine de dünyada bunca dehşete tanıklık etmiş bir çiftin, tüm bunlara rağmen güzelliği tekrar bulabilmiş olmalarına şaşırdım.

Hikâyelerini biliyordum elbette. Dördüncü randevumuzda, en sevdiğimiz barda, Herengracht'taki MacIntyre's'ta, Bastiaan annesiyle babasının 1942'de Yedi Kutsama Duası hâlâ kulaklarındayken düğünlerini terk ettiklerini ve bir saat içinde üç yüz diğer Yahudi'yle birlikte Naziler tarafından toplandıklarını, sonra da Westerbork'taki Hollanda aktarma kampına gönderildiklerini anlatmıştı. Neredeyse bir ay orada kaldıktan ve birbirlerini yalnızca bir defa angaryaları sırasında yolları kesiştiğinde gördükten sonra Arjan, Bergen-Belsen kampına, Edda ise Auschwitz'e gönderilmiş ve hem yolculuklarını hem de yaşadıklarını sağ salim atlatmalarının peşinden, savaşın bitimine doğru Arjan Britanya Ordusu'nca, Edda ise Ruslarca kurtarılmış. Birbirlerini 1946'da aynı yerde, ismi De Twee Paarden şeklinde değiştirilse de aynı barda tesadüfen bulmuşlar. Ailelerinin yok edilmesinin ardından Edda, orada garsonluğa başlamış, Arjan da ilk haftalık maaşını aldıktan sonra bir akşam kafa dağıtmaya oraya uğramış. Tam dokuz ayın ardından, bu beklenmedik ama pek keyifli kavuşmaları meyve vermiş ve tek çocukları Bastiaan doğmuş.

Bastiaan'ın, annesiyle babasına benim iki yıldır nerede çalıştığımı daha önce söylediğinden emindim ama yine de ben bahsettiğimde Arjan ile Edda şaşırmış gibi yaptılar. Geçmişlerini iyi bildiğim için bu anı korkuyla beklemiştim ama ilgili gibi davrandılar. Ev'i açıklamadıkları sebeplerden ötürü asla şahsen ziyaret etmediklerini söyleseler de. Ancak on dakika boyunca tamamen farklı konulardan bahsettikten sonra

Arjan, tekrar o mevzuyu açarak beni şaşırttı; 1930'ların sonunda Peter van Pels'le okulda sınıf arkadaşı olduğundan bahsetti, Edda da bir keresinde Margot Frank'ın da gittiği bir doğum günü partisinde bulunmuş ama bildiği kadarıyla Anne ile hiç karşılaşmamış.

Pencereden dışarıya, köpeklerin yeni bir enerji patlamasıyla birbirlerini kovaladıkları tarlalara doğru bakan Arjan, "Peter'la aynı takımda futbol oynadık," diye açıkladı. "O santrafor olmak istiyordu ama antrenörümüz defans oynamasında ısrar etti. Müthiş bir yeteneği olmasa da fitti, hatta o kadar fitti ki sahada herkesi geçebilirdi. Kız kardeşim Edith ondan hoşlandığı için her cumartesi sabahı maçları izlemeye gelirdi ama utancından söyleyemezdi. Edith'ten çok büyüktü zaten Peter. Babam asla izin vermezdi. Peter antrenmana hep geç gelirdi; canım çok sıkılırdı ona. Bir gün bu konuda karşısına dikilmeye karar verdim ama o gün, elbette, Peter'ın sonsuza dek kaybolduğu gündü. Ek binaya kaçmıştı."

Bu bilgi, yani resimlerini her gün gördüğüm ve öyküsü hayatımın çok önemli bir parçası hâline gelen kişiyle karşımdaki insanın bu kadar kişisel bir bağı olduğunu bilmek beni hem duygulandırdı hem de ürküttü. Gözlerimi Edda'ya çevirdim ama onun bana hâlâ sırtı dönüktü. Yine de eninde sonunda bana döndü, boğazını temizledi ama konuşurken benimle göz teması kurmadı, sahnede monolog yapan bir aktris gibi davrandı.

"Bay Frank'ın baharat şirketi vardı," diye bildirdi. "Centilmen birisiydi Bay Frank, babamın kıymetli bir dostuydu. İşyerine her uğrayışımızda Bay Frank hep annemin sağlığını sorardı çünkü annem sık sık hasta olurdu, astım nöbetleri geçirirdi; Bay Frank da Bayan Gies'in masasının arkasında benim gibi çocuklar için bir kavanoz karamela tutardı. Yıllar sonra, günlüğün yayınlanışını takiben, Bay Frank'i bir kez Dam Meydanı'nda gördüm, yanına gitmek de istedim, küçük bir kız çocuğuyken işyerine defalarca gelmiş Edda'yı hatırlatmak istedim ama tereddüt ettim. Turistlerin arasından fark edilmeden geçişini, bazılarının onu itip kakışını izledim. Ajax formalı bir adam, onun ellerine bir fotoğraf makinesi tutuşturup eşiyle fotoğrafını çekmesini istedi, sonra da teşekkür dahi etmeden makineyi geri aldı, Bay Frank'in sanki onun

isteklerini yerini getirmekten başka bir varlık amacı yokmuş gibi. Meydanda o gün bulunan insanlar, burada çok önemli bir adam olduğunu bilseler n'aparlardı acaba? Bay Frank sonra başını eğip gözden kayboldu. Savaştan sonra Bay Frank'i kanlı canlı tek görüşüm buydu."

Sormak istediğim çok soru olsa da merakımın ne kadarının hoş karşılanabileceğinden emin olamadım. Amsterdam'da yaşayıp çalıştığım dört sene içinde ölüm kamplarından canlı çıkmayı başarmış onlarca kişiyle tanışmış ve müzedeki işim sayesinde birçoğuyla mesleki bağlar kurmuştum ama o anda kendime daha yakın bulduğum bir taraf vardı çünkü karşımda, yaşanabilecek en kötü şeyleri yaşamış ve hayatta kalmış iki insan vardı, ben de onların oğullarına âşıktım, üstelik her nasıl oluyorsa o da bana âşık gibi görünüyordu.

Şimdi oturup sesini kısmen öfkeyle kısmen de hayretle yükselten Edda, "Nasıl dayanıyorsun?" diye sordu. "Orada çalışmaya yani? Her gününü öyle bir yerde geçirmeye? Acı verici olmuyor mu zamanla? Veya daha mı beter, her şeye bağışıklık mı kazandın?"

Sözcüklerimi dikkatle seçerek, "Hayır," dedim. "Müze beni büyülüyor. İrlanda'da çocukken, savaş sırasında olanlar hakkında çok az şey biliyordum. Bize anlatmadılar savaşı. Şimdiyse her gün öğreniyorum. Müzedeki eğitim planımız sürekli gelişiyor. Okullardan gelen grupları daima içtenlikle karşılıyoruz. Öğrencileri orada yaşananlar hakkında eğitmek de benim işim."

Edda gerçekten kafası karışmış gibi bir sesle, "Peki nasıl yapabiliyorsun bunu?" diye sordu. "Olanlar hakkında kendin en ufak bir şey anlamazken?"

Hiçbir şey söylemedim. Onların anladığı gibi anlayamayacağım, hissettikleri gibi hissedemeyeceğim doğruydu ama Amsterdam'a gelip müzede küratör yardımcılığına başladığımdan beri hayatım ilk kez anlamlı hâle gelmişti. Otuz beş yaşındaydım ve nihayet bir yere ait olduğumu, işe yaradığımı hissetmekteydim. Ev, benim için tarifi imkânsız bir önem teşkil ediyordu. Tarihsel tehlikeyle dolu bir yer olduğu gibi, aynı zamanda kendimi tamamen güvende hissettiğim de bir yerdi.

İç geçiren Edda, "Önemli bir iş tabii," diye devam etti. "Ona itirazım yok. Ama bütün gününü orada o hayaletlerle geçirmek..." Ürperdi, Arjan da uzanıp elini onunkinin üstüne koydu, gömleğinin kolu şimdi biraz sıyrılmıştı ama gözüm oraya kayınca hemen indirdi. "Peki neden ilgi duyuyorsun? İrlanda'da bilmişlik taslayabileceğin Yahudiler yok mu?"

Tercih ettiği kelimeye alınarak, "Pek yok," diye itiraf ettim.

"Hiçbir yerde pek yok," dedi Arjan.

"İyi bilirim senin ülkeni," dedi Edda. "Okudum İrlanda'yı. Duydum insanlardan. Çağdışı bir yer gibi geldi. Kimseye anlayış göstermeyen bir halk... Rahiplerinizin her şeyinize karışmasına niye izin veriyorsunuz ki?"

"Ezelden beri karıştıkları içindir herhâlde."

Sinir bir gülüşle, "Ne saçma cevap," dedi Edda. "Olsun, hiç olmazsa terk etmişsin orayı. Bence aklını kullanmışsın."

"Terk etmedim," dedim ve o âna dek öyle yerel saçmalıklardan muaf olduğunu sandığım ruhumda beklenmedik bir vatanseverlik kıpırtısı hissederek şaşırdım. "Ayrıldım sadece, o kadar."

"Bir fark var mı?"

"Bence var."

"Bir gün geri gidersin muhtemelen. En nihayetinde her İrlandalı oğlan evine, anasına döner, değil mi?"

"Annelerinin kim olduğunu biliyorlarsa belki."

"Eh, ben senin yaptığını yapamazdım," dedi Edda. "Amsterdam'a gitmek bile hoşuma gitmiyor artık. Yıllardır Westerkerk'in yanından bile geçmedim, hâlbuki ufakken bayılırdım o doruğa tırmanmaya. Şey gibi..." Burada kocasına döndü. "Elspeth'in oğlu. Neydi adı?"

"Henrik," dedi Arjan.

"Evet, Henrik. Bir dostumuzun oğlu. Tarihçi. Son iki yılını Auschwitz'teki bir müzede çalışarak geçirdi. Nasıl yapabildi öyle bir şeyi? Nasıl dayanabildi? Aklım havsalam almıyor."

Aklıma yarım yamalak gelen ve doğru düzgün değerlendirmeme fırsat kalmadan ağzımdan dökülen sözcüklerle, "Acaba gelip Ev'de bir

konuşma yapmayı düşünür müsünüz?" diye sordum. "Ziyarete gelen çocuklar için falan belki?"

Arjan başını iki yana sallayıp, "Sanmıyorum Cyril," dedi. "Ne diyeceğim ki zaten? Peter van Pels iyi futbolcuydu mu diyeceğim? Kız kardeşim de Anne Frank gibi ona âşıktı mı diyeceğim? Neredeyse kırk sene geçti üstünden, unutma. Benim anlatacaklarım kimsenin ilgisini çekmez."

"O zaman belki kampta geçirdiğiniz..."

Ayağa kalkarken sandalyesini öyle bir güçle arkaya doğru ittirdi ki karo kaplı zeminde cırlayan sandalye irkilmeme yol açtı. Yukarı bakınca, adamın ne kadar iri olduğu ve fit kalmak için ne kadar sıkı çalıştığı kafama dank etti. Fiziği birkaç gün önce benim evimin önünde o çocuğu döven adamınkine benziyordu ama cüssesi nezaketine tersti, kıyas yapmaktan da utandım. Birkaç saniye kimse konuşmadı, Arjan arkasına dönüp yavaşça lavaboya giderek çay fincanlarını çalkalamaya başlayana dek.

En nihayetinde Edda uzanıp elimi tutarak, "Memleketinle irtibatı koparmaman lazım," dedi, sesi yumuşamıştı artık. "Bütün anıların orada senin. Belki bir ara Bastiaan'ı da götürürsün. O görmek istiyor mu oraları?"

"İstiyormuş," dedim ve saate göz attım, yakında gelmesini umdum. "Belki bir gün gideriz. Bakalım. İşin doğrusu, ben Amsterdam'da mutluyum. Hollanda'yı vatanım gibi hissediyorum, İrlanda'yı asla hissetmediğim gibi. Ama geri dönebileceğimden emin değilim. Aslında oradan ayrıldığımda..."

Tam da o anda, neyse ki kendimi daha fazla açık etmeme fırsat kalmadan dışarıda, ön kapıya çıkan basamaklarda ayak sesleri duydum. Ahşap kapı üç kere hızla çalındıktan sonra kapı mandalının çekilme sesi geldi ve karşımızda buraya varmak için yaptığı telaştan yüzü kızaran Bastiaan vardı, hızla içeri girdi, bana tamamen yabancı bir aile sevgisi gösterisiyle annesi ve babasına aynı anda sarıldı, sonra da dönüp bana dünyada o an benden daha çok görmek istediği kimse olmadığını söyleyen bir gülüşle baktı.

Rokin Kıyısı

Rokin'deki bir barda pencere kenarında oturmuş, arkadaşım Danique'in gelmesini bekliyordum. Beni küratör yardımcısı olarak işe alan kadın, bir yıl önce Anne Frank Evi'ndeki işini bırakıp Washington DC'deki Birleşik Devletler Holokost Anma Müzesi'nde işe girmiş ama bir akrabasının düğünü için bir iki haftalığına Amsterdam'a dönmüştü. Yanımda kitap getirmeyi unutmuştum, pencereden dışarı bakıyordum ve sokağın karşısındaki bar gözüme çarptı. Jigoloların uğrak yeri olan bu bar, fuhuşun kol gezdiği loş bir viraneydi; alyanslarını paltolarının cebine koymuş, orta yaşlı, yalnız adamlar; yarısı içilmiş bira şişeleri ve şipşak kaçamaklar. Şehirdeki ilk aylarımda, Dublin'den sürgün edilişimin ardından düştüğüm en derin noktalarda, kendimi basit seksle kafa dağıtmanın peşinde bir iki kez orada bulmuştum. Şimdi de cinsel ilgiyle oraya baktığımda ön kapıdan iki erkeğin çıktığını gördüm, biri tanıdıktı, öteki değildi. İlk çıkan, birkaç hafta önce benim apartmanın önünde o çocuğu yumruklayandı. Cüssesinden, kürklü paltosundan ve saçma sapan avcı şapkasından tanıdım onu. Cebinden bir sigara çıkarıp hemen yaktı, o sırada kırklarında, Manchester United formalı, soluk benizli diğer adam da pantolonunun cebine bir cüzdan sokuşturdu. Biraz sonra kapı tekrar açıldı ve aynı çocuğun içeriden çıktığını görmek beni nedense hiç şaşırtmadı, saçı kahverengiyle sarının hiç doğal görünmeyen bir karışımına boyanmıştı. Şapkalı adam, elini babacan bir tavırla oğlanın omzuna koyduktan sonra Manchesterlının elini sıktı, kolunu kaldırdığında hemen bir taksi geldi, oğlanla müşterisi arka koltuğa oturup yola çıktılar. Onlar gittikten sonra, şapkalı adam sokağın karşısına bakınca bir an göz göze geldik. Soğuk ve aksi bakışlarını uzun süre gözlerimde tuttu, sonra ben kafamı çevirdim ve arkadaşımın güler yüzle bana doğru yürüdüğünü görünce mutlu oldum.

Sürgünün Öfkesi

Amsterdam'a alıştığımda şehrin sanat galerileri, tuhaf dükkânlar, kitap stantları ve sokak sanatçılarını barındıran kısımlarına giderek daha da

çekildiğimi keşfetmiştim. Konserlere gittim, oyunlara bilet aldım ve bazı uzun öğleden sonraları Rijksmuseum'da geçirdim, ufkumu genişletmek için bir sürü sergi inceledim. Sanat tarihi hakkında neredeyse hiçbir bilgim olmadığından, baktığım şeyleri her zaman anlayamadım, tabloları veya heykelleri bağlamlarına yerleştirebilecek kapasitem de yoktu ama eserler beni etkilemeye başladı ve hissettiğim tüm yalnızlık hissi, yaratıcılığa karşı giderek artan ilgimle kısa sürede yatıştı.

Bu belki de Anne Frank Evi'ndeki işimi bu kadar ilham verici bulmamın sebeplerinden biriydi çünkü müzenin içinde bir kişinin sözleri ve başkalarının da hikâyeleri vardı ki bu da kapılardan içeri giren her ziyaretçinin üstünde öngörülemez bir etki yaratan bir kombinasyondu. Çocukluğumu bir romancıyla kocasının yaşadığı evde geçirmiş olmama karşın Dublin'de hiç de kültürlü sayılabilecek bir yaşam sürmemiştim. Maude'un, hayatının temelinde kitapların yattığını bildiğim için beni de edebiyata ilgi duymaya hiç teşvik etmeyişi tuhafıma gitmeye başladı. Dartmouth Meydanı'nda kitaplar vardı elbette, sayısız kitap vardı hem de ama Maude bir defa bile beni alıp rafların etrafında gezdirmemiş, ona ilk ilhamlarını veren romanları veya öykü koleksiyonlarını göstermemiş, bu eserlerden hiçbirini elime tutuşturup okuyayım da üzerlerine konuşalım diye diretmemişti. Ben de o evden ayrılıp hayattaki üçüncü on yılımı simgeleyecek son derece mahrem ve bunaltıcı seviyede sahte varoluşumu benimsedikten sonra, beni çocukluğumun karmaşık yıllarına geri götürebilecek her şeyi kasten yok saymıştım.

Herengracht ile Amstel Nehri arasındaki kanal bölgesi, şehirde en sevdiğim yerdi ve işten eve dönerken sıkça MacIntyre's Pub'da durup yemek yerdim. Avrupa'da göçmen olarak geçirdiğim yıllarda İrlanda barlarından titizlikle uzak durmuştum ama Hollanda ve İrlanda geleneklerinin harmanında beni çeken bir şeyler vardı, dekor vatanımı hatırlatırken yemek ve atmosferse tamamen farklı bir yerin kültürüne sıkı sıkıya bağlıydı.

Bar büyük oranda gey erkeklerin geldiği bir yerdi ama seks yapacak birilerini bulmaktan çok öylesine takılmak için kullanıyorlardı. Ara sıra bir iki jigolo çocuk gelip masalarında *De Telegraaf* okuyan yaşlı ve yalnız adamların dikkatlerini çekmeye çalışırlardı ama işlerini çabuk

görmezlerse, mekân sahibi Jack Smoot onları dışarı atar ve geri dönmemeleri için net bir dille uyardıktan sonra Paardenstraat'a veya Rembrandtplein'e geri gönderirdi.

Bir akşam hiç hoşuna gitmeyen, dar kot şortlu, koyu saçlı bir çocuğu kovduktan sonra, "Ara ara biraz ticaret sorun değil," dedi.. "Ama MacIntrye's'a tokmakçıların uğrak yeri dedirtmem ben."

Ben de dışarıda duran ve hüsranla omuzları düşmüş hâlde kanala bakan çocuğu izleyerek, "Bunların hiçbiri Hollandalı değil, öyle mi?" diye sordum. "Yunan veya Türk gibi geldi bana."

Dışarıya neredeyse hiç bakmayan Smoot, "Bunların çoğu Doğu Avrupalı çocuklar," dedi. "Servet edinmeye geliyorlar buraya ama kızlar kadar başarılı olamıyorlar. De Wallen vitrinlerinde iç çamaşırlarıyla poz veren oğlanlar kimsenin ilgisini çekmiyor. Şanslılarsa beş yılları güzel geçiyor, sonra yaşlarını göstermeye başlıyorlar, kimse de sallamıyor artık onları. Bu oğlanı istiyorsan..."

"Tövbe," diyerek koltuğumda geri çekildim, hakaretten saymıştım. "Tabii ki istemiyorum. Çocuk o daha. Peki geçimini başka bir şekilde sağlaması mümkün olmaz mı? Açlıktan ölüyor gibi."

"Öyledir herhâlde."

"E neden dışarı atıyorsun o zaman? Hiç olmazsa bu gece yemek yiyebileceği kadar bir şeyler kazanabilirdi."

"Çünkü bir tanesine izin verirsem hepsine izin vermem gerekir," dedi Smoot. "Ayrıca ben burayı jigolo cenneti olsun diye açmadım. Onun hiç hoşuna gitmezdi."

"Kimin hoşuna gitmezdi?" diye sordum ama Smoot sorumu duymazdan gelip barın arkasına döndü, lavaboda ellerini yıkadı ve gecenin kalanında beni görmezden geldi.

MacIntyre's'ta müdavim olduğumdan beri Jack Smoot'la dostane bir ilişki kurmuştum. Benden yirmi yaş kadar büyüktü ve dazlak kafasıyla, göz bandıyla, aksak sol bacağına destek olan bastonuyla ürkütücü birisiydi. Bir kere, bir cuma gecesi işyerinden arkadaşım bir kızla geç saate kadar orada kaldığımızda Jack geceyi üst katta onunla geçirmemi önermiş ama ben reddetmiştim ve onu beklediğimden daha üzgün görünce

de şaşırmıştım, çünkü müdavimlerine sürekli asıldığını ve bazen başarılı bazen başarısız olduğunu farz etmiştim. Ertesi gece, aramızın bozulmadığını umarak yine oraya gitmiştim ve neyse ki hiçbir tatsızlık olmamış gibi davranmıştı. Bir de beni genellikle akşam yemeğimi huzurla yiyeceğim şekilde yalnız bırakır, bazen de ben eve dönene kadar bir kadeh içkisiyle bana katılırdı ve bu durumlardan birinde İrlandalı olduğunu söyleyerek şaşırtmıştı beni.

"Yani, yarı İrlandalıyım," diye düzeltmişti. "Orada doğdum ama yirmi yaşında kaçtım oradan."

"Aksanından hiç belli olmuyor," demiştim ona.

O da, "Kurtulmak için sıkı çalıştım," demiş ve fena hâlde çiğnediği tırnaklarıyla masayı tıklatmıştı.

"Neresindensin?"

Uzaklara bakarak, "Ballincollig tarafından," demişti, dili avurduna kaymıştı. Yanımda bütün vücudunun gerildiğini hissedebiliyordum.

"Neresiydi orası? Kerry mi?"

"Cork."

"Ha, doğru," demiştim. "Hiç gitmedim o tarafa."

"Eh, pek bir şey kaçırmamışsın."

"Peki sen sık sık gidiyor musun ziyarete?"

Saçma sapan bir soru sormuşum gibi kahkahayı basmış, ardından kafasını iki yana sallamıştı. "Gitmiyorum," demişti. "Otuz beş yıldır İrlanda'ya adım atmadım, bu saatten sonra da beni oraya geri sürüklemek için topla tüfekle gelmeleri lazım. Leş gibi memleket. Korkunç insanlar. Berbat anılar."

Onun keyifsizliğiyle ben de huzursuzlanırken, "Ama yine de," demiştim, "bir İrlanda barı işletiyorsun."

"İrlanda barı işletiyorum çünkü para getiriyor," demişti bana. "Altın madeni gibi burası. Memleketten nefret edebilirim Cyril ama vatandaşın gelip kasama para koyması da rahatsız etmez yani. Hem bazen birileri geliyor, sesinde veya yüzünde bir şey oluyor..." Lafını öylece bırakmış, başını iki yana sallamış ve gözlerini kapamıştı; Jack'in geçmişinden nasıl yaraları baki kaldıysa iyileşme ihtimallerinin düşük olduğunu anlamıştım.

Devam edeceğine dair en ufak bir işaret göstermeyince, "Ne?" diye sormuştum. "Ne oluyor yüzünde?"

Hafiften gülümseyerek yukarı bakıp, "Bir zamanlar tanıdığım bir oğlanı hatırlatan şeyler oluyor," demişti, ben de başka soru sormamaya karar vermiştim. Her nasıl anıları vardıysa, bunlar mahrem şeylerdi ve beni hiç alakadar etmezdi.

"Zaten ben hayranım senin gibi insanlara Cyril," demişti sonunda. "Kaçan insanlara. Tiksindiklerim, orada kalanlar. Cuma sabahları ilk Aer Lingus uçağıyla buraya gelip de hayvanlar gibi içmek, sonra da çakışmaya *Roose Buurt*'a[40] gitmek dışında hiçbir planı olmayan turistler; gerçi o zamana dalgayı kaldıramayacak kadar sarhoş oluyorlar ya... Sonra da pazar öğleden sonra giderler, pazartesi sabahı alkol sersemliğiyle kamu dairelerine dönerler, orospuların da onlarla geçirdikleri beş dakikadan sırf gülümsedikleri ve giderlerken onları öptükleri için keyif aldıklarına ikna olmuşlardır. Bence sen Anne Frank Evi'nde hiç İrlandalı turist görmemişsindir."

"Pek görmedim," diye kabul etmiştim.

"Çünkü hepsi buradadır. Veya benzer yerlerdedir."

"Biliyor musun, ben de daha gençken memurluk yapmıştım," demiştim.

"Çok da şaşırmadım," demişti. "Ama bırakmışsın, demek ki hoşuna gitmemiş."

"Fena iş değildi. Açıkçası bugün hâlâ orada olabilirdim ama... Şey, bir olay oldu, ondan sonra kalmak mümkün değildi. Çok da umursamadım açıkçası. RTÉ'de işe girdim, o daha ilginçti."

Smoot içkisinden bir yudum alıp pencereden dışarı göz atmış, geçip giden bisikletleri seyretmişti, dikkatsiz yayaları uyarmak için ara sıra bisiklet zili çalınıyordu. "Tuhaftır ki," demişti, "benim de Dáil'da çalışan bir tanıdığım var."

"Vekil mi?"

"Hayır, bir kadın."

---

40 Kırmızı Işık Bölgesi (Red Light District), büyük şehirlerde seks ticaretinin yoğunlaştığı bölgelere halk arasında verilen isim. [E.N.]

"Kadın vekiller de var."

"Öyle mi?"

"Herhâlde var be cinsiyetçi öküz. Yani, en azından birkaç tane. Çok değil."

"Vekil değil. Perde arkasında çalışıyor. İlk tanıştığımızda pek sevmemiştim onu. Nefret etmiştim hatta. Dış kapının mandalı gibi görmüştüm. Ama sonra işler öyle bir yere geldi ki kız benim hayatımı kurtardı. O olmasaydı bugün karşında oturup konuşamazdım seninle."

Epey kalabalık olan bar, etrafımızda sessizleşmiş gibiydi. "Nasıl?" diye sordum. "Neler oldu ki?"

Hiçbir şey söylemedi, başını iki yana sallamakla yetindi, sonra da derin derin nefes aldı, gözyaşlarını tutmaya çalışıyormuş gibi. Bana baktığında yüzünde sadece acı gördüm.

"Hâlâ arkadaş mısınız?" diye sormuştum. "Seni görmeye geldiği oluyor mu?"

"En yakın arkadaşım," demiş ve başparmağının kenarını iki gözünün de ucuna sürtmüştü. "Ve evet, bir iki yılda bir geliyor. Para biriktirip Amsterdam'a uçuyor ve ikimiz işte bu masada oturuyoruz, maziyi yâd edip bebekler gibi ağlıyoruz. İrlanda hakkında anlaman gereken şey şu," diyerek öne eğilmiş ve işaretparmağını bana doğrultmuştu. "O sikik ülkede asla hiçbir şey değişmeyecek. İrlanda fasit, artniyetli, sadist rahiplerce yönetilen geri kafalı bir ülke, üstelik devleti de öyle bir boyunduruk altında ki boynunda tasma taşıyor resmen. Başbakan, Dublin Başpiskoposu ne derse onu yapıyor ve itaati için ödüllendiriliyor, uslu köpek yavruları gibi. İrlanda'nın başına gelebilecek en güzel şey, Atlantik Okyanusu'nda bir tsunaminin çıkıp adayı İncil'deki seller misali suya boğması ve kadın, erkek, çocuk, herkesin sonsuza dek yok olmasıdır."

Sesinin gazabından ürkerek arkama yaslanmıştım. Smoot genelde zararsız sayılabilecek bir insandı; sesinde böyle bir öfke işitmek beni huzursuz etmişti. "Yapma be," demiştim. "Biraz ileri gittin sanki ha, ne dersin?"

"Bilakis, daha da ileri gitmem lazım," demiş ve sesindeki Cork aksanı hafiften belli olmaya başlamıştı, üstelik bunu kendisi de fark etmiş

olabilirdi çünkü ürpermişti; o aksanın, içinde bir yerlerde ruhunun derinliklerine kazınmış hâlde durduğu gerçeği huzurunu kaçırıyormuş gibi. "Kendini şanslı gör Cyril," diye eklemişti. "Kaçabilmişsin. Asla da geri dönmen gerekmiyor."

Bastiaan

Bastiaan'la MacIntyre's Pub'da tanışmıştık. İçeri girdiğimde gözüme çarpmıştı, bir kadeh Jupiler birasıyla köşe masalardan birinde oturmuş, Maude'un romanlarından birinin Hollandaca çevirisini okuyordu. Eserlerinin kaç dile tercüme edildiğinin çetelesini tutmuyordum ama telif ücretlerinin tamamı doğrudan Charles'a gittiğinden onlardan hiçbir gelir elde etmesem de ara sıra önüme çıkan gazete yazılarından, dünyanın birçok yerinde kitaplarının bulunabildiğini, hatta çok sayıda üniversitede incelendiklerini anlıyordum. *Tarlakuşu Misali*'nin nüshalarını Madrid'deki bir garda görmüş, *Agnés Fontaine'in Ek Vasiyetnamesi*'nin Prag'da bir yeraltı tiyatrosunda sahne uyarlamasını izlemiş, Stockholm'deki bir kafede Ingmar Bergman *Kızımın Hayaleti*'nin muhteşem uyarlamasını Kungliga Operan'da sahnelemeden üç sene önce kitabın sayfa kenarlarına notlar alırken yakınında oturmuştum. Maude'un şöhreti her yıl artıyor gibiydi. Haberi olsa yerin dibine geçerdi.

Bastiaan onu fark ettiğimde kendisini kitaba tamamen kaptırmıştı ve sonuna sadece birkaç sayfası kalmıştı. Sonsöz dâhilindeki bitiş sayfalarında, bir adamla bir kadın, Cihan Harbi'nden çok uzun yıllar sonra Londra'da bir otelde birbirlerine kavuşuyorlardı ve bu gergin karşılaşma, üvey annemin tüm kitapları arasında benim en sevdiğim sahneydi o yüzden bara oturup bira içmiştim ve ilgimi lüzumundan çok belli etmemeye çalışmıştım. Bastiaan son sayfayı çevirdikten sonra masaya koyduğu kitaba birkaç saniye bakmış, ardından gözlüğünü çıkarmış ve burnunun kemiğini ovmuştu. Onu pis pis kestiğimin farkında olsam da kendime hâkim olamıyordum. Koyu saçlarını zamanın genel tarzından daha kısa kestirmişti, yaklaşık iki günlük kirli sakalı vardı ve inanılmaz yakışıklıydı. Benle yaşıt olduğunu tahmin ediyordum, belki bir iki yaş

küçük olabilirdi, o yüzden de ne zaman bir bağ kurma ihtimalini düşük gördüğüm kadar yakışıklı birisiyle karşılaşsam hissettiğim o tanıdık iç sızısını yine hissetmiştim.

Gelgelelim, biraz sonra o bana bakmış ve gülümsemişti. Kendi kendime ayağa kalkıp masasına gitmemi, yanına oturmamı telkin ettim, okuduğu kitap düşünüldüğünde çok net bir sohbet açma konusuna sahip olduğumu tanrı iyi biliyordu ama her nedense arkama dönmüştüm. Sonra da ben cesaretimi toplayamadan Bastiaan ayağa kalkmış ve barmene el sallayıp mekândan çıkarak beni çok üzmüştü.

Önüme yeni bir içki koyan Jack Smoot, "Ölümün bu ürkekliğin yüzünden olacak Cyril," demişti.

"Ürkek değilim ben," demiştim ürkerek.

"Tabii ki ürkeksin. Reddedilmekten korkuyorsun. Görebiliyorum yüzünde. Erkeklerle fazla tecrüben yok, değil mi?"

"Pek yok," diye itiraf etmiştim. *Seks tecrübem var ama erkek tecrübem yok*, demeden önce durdurmuştum kendimi.

Jack, "Burası Dublin değil, farkındasındır," diye devam etmişti. "Amsterdam burası. Beğendiğin birisini görürsen yanına gidip selam verirsin. Konuşursun onunla. Hele ki o da beğeniyor gibiyse. Ve Bastiaan beğendi seni, anladım ben."

"Bastiaan kim?" diye sormuştum.

"Gözlerini ayıramadığın adam."

"Bence beni fark etmedi bile," demiştim ama Jack'in bana muhalefet etmesini çok istiyordum.

"Güven bana, fark etti seni."

Ertesi akşam Bastiaan'ın orada olmasını umarak yine MacIntyre's'a gitmiştim ama ne yazık ki köşe masa boştu, ben de oturup lisan becerilerimi geliştirmek için *Garp'a Göre Dünya*'yı ikinciye, bu kez Hollandacasından okumaya devam ettim. Ancak yaklaşık yirmi dakika sonra çıkagelen Bastiaan odaya göz gezdirmiş, bara gidip iki bira sipariş etmiş ve karşıma oturmuştu.

Açılış cümlesi olarak, "Senin burada olabileceğini umarak geldim yine," demişti bana.

"Ben de," demiştim.

"Madem sen benimle konuşmayacaksın, bari ben konuşayım dedim."

Gözlerinin içine bakmış ve karşımda oturanın hayatımda tanışacağım en önemli adam olacağını hemen anlamıştım. Charles Avery'den daha önemliydi. Julian Woodbead'den de daha önemliydi. Aşkıma karşılık verecek tek adamdı bu.

"Kusura bakma," demiştim. "Biraz utangacım da, o kadar."

"Amsterdam'da utangaç olamazsın," diyerek Smoot'un önceki gece söylediklerini tekrar etmişti. "Yasalara aykırı olur. Daha hafif şeyler için bile tutuklanabilirsin."

"Öyle olsaydı hapiste uzun bir süre geçirirdim," demiştim ona.

"Adın ne?" diye sormuştu bana.

"Cyril Avery."

"Aksanın... İrlandalı mısın?" Yüzü biraz düşmüştü. "Sadece ziyarete mi geldin?"

"Hayır, burada yaşıyorum," demiştim ona. "Kalıcıyım."

"Burada mı çalışıyorsun?"

"Anne Frank Evi'nde çalışıyorum. Küratörüm orada."

Bir an tereddüt etmişti. "Tamam," demişti.

"Ya sen?" diye sormuştum. "Sen ne iş yapıyorsun?"

"Doktorum," demişti. "Daha doğrusu araştırmacı biliminsanıyım. Bulaşıcı hastalıklar."

"Nasıl, çiçek gibi, çocuk felci gibi şeyler mi yani?"

Bir an duraksamıştı. "O tip şeyler, evet. Gerçi benim çalıştığım alan tam orası da değil."

"Sen hangi alanda çalışıyorsun?"

Yanıt vermesine fırsat kalmadan Smoot çıkagelmiş, bir tabure çekmiş ve başladığı işi bitirmiş, maharetli bir çöpçatan gibi bize sırıtmıştı.

İkimize de bakarak, "Demek buldunuz birbirinizi?" diye sormuştu. "Biliyordum er ya da geç buluşacağınızı."

"Bu Jack, bana İrlanda'nın rezalet bir yer olduğunu söyleyip duruyor," demişti Bastiaan. "Doğru olabilir mi? Hiç gitmedim oraya."

"O kadar kötü değil," demiş ve vatanımı böyle gönüllü savunduğum için şaşırmıştım. "Jack memlekete gitmiyor uzun zamandır da ondan."

"Memleket değil orası," demişti Smoot. "Ayrıca sen de gitmiyorsun."

"En son ne zaman gittin?" diye sormuştu Bastiaan.

"Yedi yıl oldu."

"Bizim gibiler için iyi bir yer değil," demişti Smoot.

Ona dönen Bastiaan, "Bizim gibiler mi?" diye sormuştu. "Nasıl yani, bar sahipleri, müze küratörleri, doktorlar falan mı?"

Soruyu duymazdan gelen Smoot, "Şuna bir bak," demiş ve göz bandını kaldırıp normalde gözünün olması gereken yerdeki derinin üstündeki yaralı doku kümesini göstermişti. "İrlanda bizim gibilere böyle yapar. Bir de bunu yapar," diye ekleyip bastonunu havaya kaldırmış ve yere üç defa sertçe vurmuş, diğer müdavimlerin başlarını bize doğru çevirmelerine yol açmıştı. "Otuz beş yıldır iki bacağımın üstünde rahat rahat yürüyememişim ben. Siktiğimin İrlanda'sı."

Derin derin iç çekmiştim; o gece Smoot'un tatsızlığını hiç çekesim yoktu. Derdimi anlayıp kalkmasını umarak ona ters ters bakmıştım ama Bastiaan ilgiyle ona doğru eğilmiş ve bir süre yaralarını incelemişti.

"Sana bunu kim yaptı dostum?" diye sormuştu sessizce.

Smoot, "Ballincolligli şişko moruğun teki bir piç kurusu..." demiş, anıları canlanırken yüzü kararmıştı. "Oğlunun benimle olmak için Dublin'e gelmesini hazmedemedi, o yüzden günün birinde peşine düştü, oğlu gelene kadar evimizin önünde bekledi, sonra da çocuğu duvara vura vura kafasını patlattı, üstüne sinirini bana yöneltti. O gece orada başka biri daha olmasa ölürdüm kan kaybından."

Bastiaan tiksinti içinde başını iki yana sallamıştı. "N'oldu peki adama?" diye sordu. "Hapse girdi mi?"

Doğrulan Smoot, "Girmedi," demişti ve aradan onca yıl geçmiş olmasına rağmen bu acıya neredeyse dayanamadığını görebiliyordum. "Jüri serbest bıraktı ama orada şaşılacak bir şey yok. On iki diğer İrlandalı şişko moruktan ibaret bir jüriydi, çocuğun akli dengesinin bozuk olduğunu, o yüzden adamın ona –ve bana– yaptığı şeyi yapmaya hakkı olduğunu söylediler. Benden neyi çaldığını merak edersen de şu duvara

bir bakıver." Başıyla yanımızdaki taş duvara çiviyle asılı fotoğrafı göstermişti; fotoğrafı şimdiye kadar fark etmemiştim bile. "Seán MacIntyre. Âşık olduğum çocuk. Babasının öldürdüğü çocuk." Fotoğrafa uzun uzun bakmıştım; yan yana duran iki adam, biri kameraya gülümserken, öteki –genç Smoot– sinirle bakıyordu, sağ taraflarındaysa yarısı karenin dışında kalan bir kadın vardı. "Fotoğraf çekildikten iki ay sonra mezarındaydı Seán."

Bara tekrar göz attım, oraya dönmesini çok istiyordum. Neyse ki o an iki turist bara girmiş, Smoot da arkasına dönüp iç çekmişti.

"İşimin başına dönsem iyi olacak," diyerek bastonunu kaldırmış, onlara hizmet vermek için aksaya aksaya geri gitmişti.

Smoot'un dönme ihtimaline karşı oradan çıkmak istediğimden, "Yemek yedin mi?" diye sormuştum Bastiaan'a. "Benimle yemek ister misin?"

O da, "İsterim tabii," demiş ve bundan şüphe olmazmış gibi sırıtmıştı bana. "Buraya Jack Smoot'un eksik gözünü görmeye geldiğimi mi sandın?"

Ignac

Ignac'ı Noel'den birkaç hafta önce, dondurucu bir cumartesi gecesi, Weesperplein'deki dairemizin kapı eşiğine dayanmış hâlde bulduk.

Bastiaan iki ay önce bana taşınmıştı ve birlikte yaşamanın keyfini tattıktan sonra, milletin ne diyeceğini evvelden niye taktığımı sorgulamıştım. Dublin'den ayrılalı yedi sene olmuştu ve bu süre zarfında vatanıma hiç uğramamış, geçmişimden kimseyle de irtibat kurmamıştım. Doğrusu, o insanlara neler olduğu hakkında hiçbir fikrim yoktu, yaşıyorlar mıydı, ölmüşler miydi, onu bile bilmiyordum. Aynı şekilde, onların da bana ne olduğu hakkında hiçbir fikirleri yoktu. Bununla birlikte asla geri dönmeyebileceğim fikri beni üzüyordu çünkü Amsterdam'ı ne kadar sevsem de vatanımın İrlanda olduğunu düşünüyordum ve bazen, Switzer's'ın önünde Noel şarkıları söylenirken Grafton Sokağı'nda yürümeyi veya serin pazar sabahlarında Dun Laoghaire iskelesinde gezinip üstüne semtin publarından birinde keyifli bir öğle yemeği yemeyi çok özlüyordum.

Ne hikmetse en çok da Charles'ı düşünüyordum. Bana rezil bir üvey babalık yapmış olabilirdi, ben de asla gerçek bir Avery değildim belki ama yine de onun evinde büyümüştüm ve içimde, derinlerde bir yerde, ona karşı sevecen hisler besliyordum, üstelik ayrı düştüğümüz için bu hisler daha da kuvvetleniyordu. Julian'ı o kadar sık düşünmüyordum, düşününce de artık arzudur, şehvettir hissetmiyordum. Bunlar yerine ona söylediğim yalanlar ve kız kardeşine karşı işlediğim müthiş suç yüzünden beni affedip affetmediğini düşünüyordum. Alice'i ise çoğunlukla düşünmemeye çalışıyor, aklıma ne zaman gelse uzaklaştırıyordum çünkü hayatımda başkalarına yaşattığım onca zorluk yüzünden kendimi suçlamasam da Alice'e yaşattığım acı yüzünden kendimi suçladığım kesindi. Yine de safça bir düşünceyle, ikisinin de bu olayı mazide bırakmalarına ve belki de beni unutmalarına yetecek kadar zaman geçtiğini farz ediyordum. Gıyabımda olan biteni tahmin etmemin katiyen imkânı yoktu.

Böyle soğuk gecelerde nehir kenarında yürümenin büyüleyici bir tarafı vardı; Amstel Otel'in ışıkları, Sarphatistraat boyunca gidip gelen bisikletçileri aydınlatıyor, tur mavnaları yanımızdan geçerken turistler buğulu pencerelerin ardından fotoğraf çekiyordu. Bastiaan'la eve dönerken el ele tutuşabilirdik ve yanımızdan geçen çiftlerden hiçbir tepki gelmezdi. Tabii Dublin'de olsak saldırıya uğrardık, dayaktan gebertirlerdi bizi ve polis nihayet bizi kaldırım taşlarının üstünden toplamaya geldiğinde yüzümüze güler, suçun kimsede değil bizde olduğunu söylerdi. Amsterdam'da, tanımadığımız insanların Noel'lerini kutlayabiliyor, havadan sudan konuşabiliyor ve kendimizi hiçbir tehdit altında hissetmiyorduk. Belki de böyle bir huzur içinde yaşadığımız için, kapımızın eşiğinde karlar içinde büzüşüp kalmış oğlanın manzarası o kadar yersiz göründü.

Onu daha önceki iki karşılaşmamızdan hemen tanıdım. Üstünde onu avcı şapkalı pezevenkle gördüğüm gecedekilerle aynı kıyafetler vardı, saçı da onu Manchester United taraftarıyla birlikte taksiye binerken gördüğümdeki gibi gelişigüzel boyanmıştı. Ama sağ yanağının üstü şişmişti, gözünün altındaki morluk da ilerleyen günlerde gökkuşağı gibi rengârenk safhalardan geçmeye hazırlanıyordu. Dudağından çenesine

doğru uzanan bir kuru kan lekesi vardı, alt dişlerinden birini kaybettiğini de görebiliyordum. Bastiaan hemen yanına gitti, nabzına bakmak için bileğine uzandı ama çocuğun feci darp edilmiş olsa da hayatta olduğu açıktı.

"Ambulans mı çağırsak acaba?" diye sordum.

Başını iki yana sallayan Bastiaan, "Ben hallederim," dedi. "Büyük kısmı yüzeysel. Ama üst kata çıkarmamız lazım."

Tereddüt ettim, tanımadığımız bir insanı evimize almak istediğimden emin değildim.

Bastiaan bana doğru bakarak, "Ne?" diye sordu.

"Başımıza iş gelmesin?" dedim. "Bu çocuk jigolo, farkındasın değil mi?"

"Evet ama kötü bir saldırıya uğramış bir jigolo. N'apayım istiyorsun yani, burada bırakayım da donarak ölsün mü? Hadi ama Cyril, yardım et de kaldıralım çocuğu."

İstemeye istemeye razı oldum. Çocuğun hâline üzülmüyor falan da değildim ama pezevenginin nelere mahir olduğunu gördüğüm için pek bulaşasım yoktu. Bastiaan ise onu kaldırmaya başlamıştı bile ve bana hâlâ ne beklediğimi soran öfkeli bir yüzle döndü; kısa süre sonra onu üst kata, dairemize taşıdık, koltuğa oturttuk, çocuk orada gözünü ağır ağır açtı, bir bana bir Bastiaan'a baktı, sessizce anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı.

Başıyla koridoru gösteren Bastiaan, "Çantamı getirsene bana," dedi. "Gardıropta. Takımlarımın üstünde siyah, deri bir çanta göreceksin."

İsteneni yaptım, sonra da kapı ağzından onları izledim; Bastiaan oğlanla usul usul konuştu, onu biraz kendisine getirmeye çalıştı. Çocuk bir anda hışımla ayağa kalkıp ikimize de anlamadığımız sözcüklerle bağırdı ama Bastiaan onun kollarını kavradı ve bırakmadı, çocuk kendisini koltuğa bırakıp tekrar yarı uykuya dönene kadar.

"Kaç yaşındadır sence?" diye sordum.

"On beş. En fazla on altı. Çok cılız. Altmış kilodan fazla değildir. Şuraya bak." Çocuğun sağ kolunu kaldırdı ve kolu boyunca uzanan biz dizi

kırmızı noktayı gösterdi; şırınga izleriydi bunlar. Çantasından bir şişe çıkardı, bir pamuk topağını şişedeki sıvıyla ıslatıp bu kırmızı izlere sürdü. Sıvının serinliği tenine değince oğlan biraz irkildiyse de uyanmadı.

"Polisi mi arasak?" diye sordum ama Bastiaan kafasını iki yana salladı.

"Faydası olmaz," dedi. "Polis onu suçladığıyla kalır. Ayılsın diye hücreye atarlar ve çocuk gereken yardımı alamaz."

"Doktor gerekiyor mu?"

Bastiaan bir yandan eğlense de sinirini bozmuşum gibi bir ifadeyle döndü bana. "Ben doktorum ya Cyril," dedi.

"Gerçek doktor yani."

"*Gerçek* doktorum zaten!"

"Pratisyen hekim yani," diye düzelttim kendimi. "Acil servis. Anladın işte. Sen araştırmacı biliminsanısın yahu! En son ne zaman böyle bir şey yaptın ki?"

"Şimdiye kadar yaptıklarımdan başka bir ihtiyacı yok. En iyisi uyuyup düzelmesine izin vermek. Uyanınca ağrıları olacak ama sabahleyin ağrı kesici için reçete yazabilirim." Çocuğun tişörtünü kaldırdı, belirgin kaburgalarında çatlak olup olmadığına bakmak için yokladı. Saldırganın yumruğu indirdiği koyu mor daireleri seçebiliyordum. Bastiaan oğlanın sol kolunun alt tarafını da kontrol etti, orayı temiz görünce ayaklarını ve parmak aralarını kontrol etmek için ayakkabılarıyla çoraplarını çıkardı ama oralarda başka iğne izleri yoktu.

Bastiaan, "Bu gece burada kalması gerekecek," deyip ayağa kalktı ve ellerini yıkamak için banyoya gitti. "Bu hâldeyken tekrar sokağa gönderemeyiz."

Dudağımı ısırdım, bu fikri onayladığımdan emin değildim ama fikrimi söylemek için Bastiaan'ın geri dönmesini bekledim.

"Peki ya gecenin ortasında uyanırsa, nerede olduğunu ve başına neler geldiğini bilemezse, kafası karışırsa? *Bizim* dövdüğümüzü sanabilir. Odamıza gelip öldürebilir bizi."

"Biraz abartmıyor musun sence de?" diye sordu Bastiaan.

"Hayır, abartmıyorum. Bu da bir ihtimal. Gazetelerde sürekli yazıyorlar böyle şeyleri. Hem, ya pezevengi onu aramaya gelirse?"

"Çürükleri iyileşene kadar aramaz onu çünkü anca o zaman tekrar satabilir. Cyril, bir şey olmaz. Hâline baksana çocuğun; var mı yok mu belli değil. Karıncayı bile incitmez."

"Ama..."

"İçin rahat edecekse yatak odamızın kapısını kilitleriz. Oturma odasını da kilitleyebiliriz hatta. Gece kalkıp dışarı çıkmaya kalkarsa kapı kolunu takırdatışını duyup yanına gelirim."

Tam ikna olmasam da, "İyi madem," dedim. "Ama sadece bu gecelik, tamam mı?"

"Sadece bu gece," dedi ve uzanıp öptü beni. "Sabah ayılır, o zaman daha iyi bir yere götürebiliriz onu."

Razı geldim. Bastiaan birilerine yardımcı olmak isteyince itiraz kabul etmezdi. Doğası böyleydi. O yüzden çocuğu kanepeye yatırdık, başının altına iki yastık koyduk, üstünü örttük. Bastiaan ışığı kapatırken çocuğa tekrar göz attım. Biraz daha düzenli nefes alıp vermeye başlamış ve uyurken başparmağını ağzına götürmüştü. Yarı açık perdeden sızan soluk ay ışığında tam bir oğlan çocuğu gibi görünüyordu.

Ertesi sabah uyandığımda, gece hiç ses gelmemiş olmasından ve hâlâ da gelmemesinden şaşkındım. Aklıma ilk gelen, oğlanın öldüğüydü; sabaha karşı uyanıp başka bir şey kullanmış ve aşırı dozdan gitmiş olabilirdi. Ceket ceplerine hiç bakmamıştık sonuçta, oralarda kimbilir neler saklıyordu. Bastiaan'ı sarstım, o da bana uykulu gözlerle baktıktan sonra doğruldu, başını kaşıdı.

"İçeri girsek iyi olur," dedi.

Kapının kilidini yavaşça açtı, ben de nefesimi tutup kendimi dehşet dolu bir sahneye hazırladım ama neyse ki çocuk hayattaydı, uyanmıştı ve sırtında örtülerden biriyle kanepede oturuyordu. Bununla birlikte feci sinirlenmiş gibiydi ve bize öfkeyle bakarken burnundan soluyordu.

"İçeri kilitlemişsiniz beni," dedi ve konuşmaya başladığında çenesinin hâlâ acıdığını fark ettim çünkü acıyı biraz dindirmek için elini oraya götürdü.

"Kendi güvenliğimiz için kilitledik," dedi Bastiaan ve odaya girip

ağır ağır yürüyerek pencere kenarına oturdu. "Başka seçeneğimiz yoktu. Senin için de güvenli oldu."

"Şimdiye gitmem gerekirdi. Geceyi geçirirsem daha pahalı oluyor. Beni buraya kilitlediğinize göre parayı da sizin ödemeniz lazım. İki yüz gulden."

"Ne?" diye sordum.

"İki yüz gulden!" diye bağırdı. "Paramı istiyorum."

"Kes lan sesini, biz para mara vermeyiz sana," dedi Bastiaan ama tamamen sakin bir tonda. Oğlan ürkerek ona baktı, Bastiaan da karşılık olarak gülümsedi. "Yüzün nasıl?" diye sordu.

"Acıyor."

"Kaburgaların?"

"Daha beter."

"Birkaç güne geçer. Kim yaptı bunu sana?"

Oğlan hiçbir şey söylemedi, örtünün desenine baktı, kaşlarını çattı. İçinde bulduğu durumla nasıl başa çıkacağını bilemediğinden kuşkulandım.

Uzun bir sessizliğin ardından, bu kez daha ağlamaklı bir sesle, "Paramı vermeniz şart," dedi. "Vermezseniz çok ayıp olur."

"Neyin parasını vereceğiz ya?" diye sordum. "Sen dün gece burada n'olduğunu sanıyorsun ki?"

Ayağa fırladı, odada hızla dolanıp ayakkabılarını, çoraplarını aradı, bulunca da tekrar kanepeye oturdu, ayak parmaklarına biraz masaj yaptıktan sonra çoraplarıyla ayakkabılarını giydi.

"Paramı vermezseniz piçsiniz," dedi; boğazının arka kısmında duyguların biriktiğini duyabiliyordum. Gözyaşlarının çok da uzak olmadığından kuşkulanıyordum. "Ayrıca iki kişisiniz, yani çifte ücret istiyorum. Beş yüz gulden!"

"Daha demin iki yüzdü," dedim. "İki katı dört yüz etmez mi?"

"Faiziyle!" diye bağırdı oğlan. "Bir de beni bütün gece hapsettiğiniz için vergisi de var! Ödemediğiniz her saniye artar ücretim."

"Biz para vermeyeceğiz sana," dedi Bastiaan ve ayağa kalkıp onun yanına gitti ama çocuk dövüşmeye hazır bir duruşa geçince, Bastiaan da barışçıl bir jestle ellerini havaya kaldırıp tekrar yerine oturdu.

Sesi öfkeyle yükselen oğlan şimdi de "Altı yüz," dedi ve manzara o kadar acayip olmasaydı kahkahayı basardım, çünkü çocuğun hiç de tehditkâr bir tarafı yoktu. Bastiaan canı istese elinin tersiyle alaşağı edebilirdi onu.

"Biz para vermeyeceğiz sana," diye tekrar etti Bastiaan. "Ve ne düşünürsen düşün, dün gece burada hiçbir şey olmadı. Seni seks için getirmedik buraya. Dışarıda bulduk seni. Bina kapımızın önünde. Karların içinde yatıyordun. Darp edilmiştin."

Oğlan, "Yalancısın sen," diyerek gözlerini kaçırdı. "İkiniz de sikiştiniz benimle ve paramı istiyorum ben. Yedi yüz gulden!"

Ellerimi havaya kaldırıp, "Biraz daha devam ederse evi ipotek ettirmemiz gerekecek," dedim.

"İstersen yardım edebilirim sana," dedi Bastiaan. "Doktorum ben."

"Ufak çocuklarla sikişen bir doktorsun yani, öyle mi?" diye bağırdı oğlan. "İkiniz de?"

"Sana hiç dokunmadık biz," dedim, bu saygısızlıktan bezmiştim artık, gitsin istiyordum. "Yani ağzından bir daha buna benzer bir laf çıkarsa kendini tekrar sokakta bulursun."

Çocuk dilini ağzının ucuna götürdü ve pencereden dışarı baktı. Işık gözlerini yakıyor gibiydi, onun için neredeyse hemen bana döndü. "Madem sikişmek istemiyordunuz, neden getirdiniz beni buraya?" diye sordu. "Sadece bu ihtiyarla mı sikişmek istiyorsun sen?"

"Neresi ihtiyar ya?" dedim. "Daha otuz üç yaşında."

"Neden orada bırakmadınız beni?"

"Çünkü kışın ortasındayız," dedi Bastiaan. "Yaralıydın, soğuktan donuyordun. Sence ben seni sokaklarda bırakır mıydım? Dedim ya, doktorum ben. İnsanlara yardım etmek için elimden geleni yaparım. Kollarındaki izler... Hangi uyuşturucuları kullanıyorsun?"

Oğlan mahcup mahcup, "Kullanmıyorum ben uyuşturucu," dedi.

"Bal gibi kullanıyorsun," dedi Bastiaan. "Şıringayla veriyorsun vücuduna. Orası besbelli. Ve bu konuda bir şeyler yapmamız lazım. Peki ya hastalıklar?"

"N'olmuş hastalıklara?"

"Var mı sende herhangi bir hastalık? Belsoğukluğu, klamidya..."

"Tabii ki yok," dedi oğlan. "Kadınlarla sikişmem ben. Hastalıkları anca o vitrinlerdeki kaltaklarla sikişirsen kaparsın; herkes bilir bunu. Erkeklerden hiçbir şey kapamazsın."

"Dünya bir lağım çukuru," dedi Bastiaan. "İnan bana, bilirim ben. Benim alanım. Neyse, kimsenin geçim kapısı beni alakadar etmez, n'aptığın n'ettiğin seni bağlar ama yardıma ihtiyacın varsa, yardım istersen, o zaman yardım edebilirim sana. Sana kalmış."

Çocuk bunu biraz düşündü, sonra koltuğundan fırlayıp Bastiaan'ın çenesine doğru bir yumruk savurdu ama Bastiaan çok daha atik ve güçlü olduğundan onun kolunu tutup sırtına doğru kıvırarak zaptetti.

"Sakin ol," dedi.

"Sen sakin ol," diyen oğlan gözyaşlarına boğuldu.

Bastiaan onu iterek tekrar kanepeye devirdi, çocuk da oturdu, başını eğdi, yüzünü elleri arasına aldı. Sonunda başını kaldırıp bize baktığında, "Lütfen biraz para verin bana," dedi.

"Onun yerine öğle yemeği ısmarlasak?" dedi Bastiaan. "Aç mısın?"

Acı acı güldü çocuk. "Açım tabii," dedi. "Hep açım ben."

"Adın ne?" diye sordum ona.

Oğlan cevap vermeden önce uzun süre düşündü. Doğru söyleyip söylememeyi ölçüp tartıyor gibiydi. "Ignac," dedi sonunda ve doğru söylediğini anladım.

"Nerelisin?"

"Ljubljana."

"Nerede orası?"

"Slovenya'da," dedi kibirle. "Hiç mi coğrafya bilmezsin sen?"

Omuz silkerek, "Pek bilmem," dedim; Bastiaan'ın gülüşünü gizlediğini de görebiliyordum. "Ne zamandır Amsterdam'dasın?"

"Altı aydır," dedi Ignac.

"Pekâlâ," dedi Bastiaan ve ayağa kalkıp net bir tavırla başını salladı. "Çıkalım hadi, hep birlikte. Ben açım, Cyril de aç. Bir şeyler yeriz. Sen de bizimle geliyorsun Ignac. Tamam mı?"

"Sizinle yemeğe gelirsem," dedi Ignac, "sonra yine buraya dönebilir miyim?"

"Kesinlikle hayır," dedim.

"Normalde nerede kalıyorsun?" diye sordu Bastiaan.

Ignac, "Odalar var işte," diye üstü kapalı bir cevap verdi. "Dam Meydanı tarafında. Music Box'tan, Pinocchio'dan çocuklar gündüz gidiyor oraya. Adamlar bizi istemeyince."

"O zaman oraya gitmelisin," dedi Bastiaan.

"Gidemem," dedi Ignac.

"Niye? Sana vuran müşterin miydi, pezevengin miydi?"

Çocuk hiçbir şey demeden yere baktı. Biraz titremeye başlamıştı, ben de ona bir süveter getirmek için yatak odasına gittim. Bastiaan da arkamdan geldi ve yatağa oturup ayakkabılarını giydi. Biraz sonra ön kapının çarpılarak kapandığını duydum; ikimiz de koşarak koridora çıktığımızdaysa bunu merdivenden aşağı takır tukur inen ayak sesleri takip etti. Bastiaan'a baktım; sırtını duvara yaslamıştı, yüzünde hüsran dolu bir ifade vardı, başını iki yana sallıyordu.

Omuz silkerek, "Eh," dedi, "denedik yani."

"Cüzdanım," dedim ve kapının yanındaki sehpaya baktım, geceleri eve girerken hep buraya, anahtarlarımın yanına bırakırdım. Elbette gitmişti. "Piçe bak ya."

Sürpriz Ziyaretçi

Üç gece sonra, ikimiz evde baş başa televizyon izlerken hâlâ o çocuğu düşündüğümü fark ettim.

"Sence n'apmıştır o parayla?" diye sordum.

"Kim?" diye sordu Bastiaan. "Hangi parayla?"

"Ignac," dedim. "Çaldığı parayla. Sence kendisine yiyecek bir şeyler almış mıdır?"

"Çok işine yaramamıştır," dedi. "Sadece iki yüz gulden kaybettin. İstediğinden çok daha azı. Muhtemelen uyuşturucuya harcamıştır. Ayrıca borçları da vardır kesin. Meyve sebze aldığını düşünürsek kendimizi kandırırız."

Başımı salladım. Amsterdam'ı çok seviyordum ama bu tecrübe ağzımın tadını kaçırmıştı.

"Taşınsak mı acaba, ne dersin?" diye sordum.

"Nereye taşınacağız?" diye sordu Bastiaan.

"Bilmem. Şehrin daha sakin bir tarafına. Belki de Utrecht'e. Çok uzak değil."

"Ama burası gayet uygun," dedi Bastiaan. "Hastaneye de yakın, Anne Frank Evi'ne de. Neden taşınmak isteyesin ki?"

Ayağa kalkıp pencere kenarına gittim ve sokağa doğru baktım; insanlar yalnız başlarına, çifter çifter veya gruplar hâlinde yollarına gitmekteydiler. Bunlardan herhangi birinin, bir saatliğine veya bütün geceliğine birilerini kiralamaya hazırlanıyor olabileceklerini fark ettim.

Kapı tıklatılınca şaşırdım –bize hiç misafir gelmezdi– ve açmak için koridoru geçtim. Kapının önünde Ignac duruyordu, beti benzi birkaç gece öncekinden daha soluktu, çürükleri biraz iyileşmişti. Çok korkuyor gibiydi. Ellerinde cüzdanım vardı, titreyen elleriyle bana uzattı.

"Senin bu," dedi. "Kusuruma bakma."

Cüzdanı alırken, "Peki," dedim; onu tekrar gördüğüm için şaşakalmıştım.

"İçi boş gerçi," diye ekledi. "Onun için de kusuruma bakma. Bütün parayı harcadım."

"Evet," dedim cüzdanın içine bakıp. "O zaman niye geri getirdin ki?"

Omuz silkerek arkasına döndü, merdiven sahanlığına baktı, tekrar önüne döndüğünde Bastiaan yanımda duruyordu, çocuğu kapımızda gördüğüne o da benim kadar şaşırmıştı.

"Bu gece burada kalabilir miyim?" diye sordu Ignac. "Lütfen."

Kölelik Devri

Aynı masada onlarca kez oturup o fotoğrafa bir o kadar bakmış olmama rağmen niye o kadar tanıdık geldiğini sonunda anladığımda yine de şaşırdım.

Bastiaan masaya iki yeni bira koyup otururken, "Şu fotoğraf var ya," dedim ona; arkasından da mutfak kısmından yemeğimizi getiren Ignac geldi. "Smoot'la Seán MacIntyre'ın fotoğrafı. Önünde durdukları binayı görüyor musun?"

Yaklaşıp iyice bakan Bastiaan, "Evet," dedi. "N'olmuş o binaya?"

"Arkalarına bak," dedim ona. "Altmışların ortasında ben o apartmanda kalıyordum. Chatham Sokağı'nda. Gözlerini kısarsan yatak odamı bile görebilirsin."

Bastiaan ile Ignac daha yakından baktılar ama ikisi de pek etkilenmişe benzemiyordu.

"Eh, bana ilginç gelmişti," deyip tekrar yerime oturdum. "Bunca zamandır burada oturup o fotoğrafa bakıyorum ama hiç fark etmemişim." Ignac hâlâ ayakta dikiliyordu, ona baktım. "Ne?" dedim.

"Garsonuna bahşiş vermeyecek misin?" diye sordu.

"Bahşiş niyetine seni evimizde tutalım, kovmayalım, ne dersin?" dedi Bastiaan ve homurtuyla güldü, Ignac da barın arkasına döndü, tezgâhı silmeye başladı. Ben de birkaç saniye onu izledikten sonra yemeğime döndüm. O kötü boyadan kurtulan saçlarını kısacık kestirmiş, biraz da kilo almıştı. Bütüne bakarsak, onu içeri aldığımızdaki hâlinden çok daha sağlıklı görünüyordu.

"Ee, sen ne zamandır baba olmak istiyordun?" diye sordum, Bastiaan da şaşkın gözlerle bana baktı.

"Nasıl yani?"

"Yani oğlan Weesperplein'e geldiğinden beri onca emek verdin. Yatkınsın buna, gerçekten. Benden daha yatkınsın."

"İkimiz de babası değiliz onun," dedi Bastiaan. "Unutmamamız lazım."

"Biliyorum. Ama öyleymişiz gibi hissetmeye başladık, değil mi? En azından babalık gibi bir şeyleriz. Üç ay oldu sonuçta."

"Üç ay iki hafta."

"Ve bak, nasıl değişti. Uyuşturucuyu da bıraktı, kendini millete satmayı da; sağlıklı besleniyor, işi gücü var. Bunların çoğu senin sayende.

Yani söyle bakalım, ne zamandır baba olmak istiyordun? Bunu daha önce konuşmamış olmamız sence de tuhaf değil mi?"

Uzun bir duraksamanın ardından, "Hep istedim sanırım," dedi. "Gey olmayı hiç dert etmedim, rahatsızlık veren bir şey olmadı hiç, ergenliğimde bile."

"E tabii, semtin bütün futbolcularıyla sikiştiğin için," dedim. "Senin tecrübelerini yaşasam ben de dert etmezdim."

"*Bir* futbolcu oldu Cyril," dedi. "*Bir*. O da kaleciydi."

"Yine de futbolcu sayılır. Ellerine hâkim."

"Yani, her neyse, gey olmayı dert etmedim ama muhtemelen çocuk sahibi olmayacağım fikrinden hep rahatsız oldum. Kadın olsaydım şimdiye kadar birkaç tane yapmıştım kesin. Ya sen?"

"İtiraf edeyim," dedim, "hayatım boyu neredeyse hiç düşünmedim bunu. Çocukluğum sik gibiydi. Velilerin gözetimi altındayken o kadar tuhaf bir veli deneyimi yaşadım ki uzaklaştım o işten. Buna rağmen işin tuhaf yanı, şimdi sahip olduğumuz veya sahipmişiz gibi yaptığımız çocukla bu işten epey keyif aldığımı fark ediyorum."

Ignac'ın eve yerleşme fikrinin ortaya ilk çıkışında bundan çok şüpheciydim. Yine bir şeylerimizi çalacağından veya bir gece uyuşturucu kafasının verdiği coşkuyla gelip birimize telafisi imkânsız bir şiddet uygulayacağından emindim ama Bastiaan onun bizden yardım istemiş olmasının bile ona yardım etmemiz için yeterli bir sebep olduğuna ikna etmişti beni. Bu, Bastiaan'ın gözünde, kendi içinde mantıklı bir denklemdi. Sonra, Ignac'ın pezevenginden saklanırken bizim evdeki boş odada birkaç gün kalması şeklinde başlayan anlaşmamız birkaç haftaya uzadı ve sonunda üçümüz oturup bu düzeni kalıcı hâle getirdik. Jack Smoot da ona MacIntyre's'ta yarı zamanlı iş vermeyi kabul etti ve Ignac vaktinin kalanını evde geçiriyordu, bazen bir şeyler okuyor, bazen de odasında kilitli tuttuğu defterine bir şeyler yazıyordu.

Bir keresinde, "Yazar olmak istemiyorsundur herhâlde, değil mi?" diye sormuştum ona.

"Hayır," demişti. "Öyküler yazmak hoşuma gidiyor, o kadar."

"*Evet* diyorsun yani," demiştim.

"*Belki* diyorum."

"Benim üvey annem yazardı, biliyor musun?" demiştim ona.

"İyi miydi peki?"

"Çok iyiydi. Maude Avery? Belki duymuşsundur?" Başını iki yana sallamıştı. "Eh, bu hızla okumaya devam edersen duyarsın."

"Yazarlık hoşuna gitti mi onun?" diye sormuştu Ignac. "Mutlu etti mi onu?"

Ve bunun cevap vermesi imkânsız bir soru olduğunu fark etmiştim.

Bastiaan'la ikimiz Ignac'ı tanıdıkça o da bize geçmişini açıyordu. Başta utangaçtı, bize güvenebileceğinden emin olamıyordu ama yazarlığında da olduğu gibi, kelimeler eninde sonunda yolunu bulmuştu. Annesi öldükten birkaç hafta sonra Slovenya'dan ayrılıp Amsterdam'a geldiğini anlatmıştı bize; tek velisi olarak kalan babaannesi ona bir tren bileti vermiş, artık Ignac'a bakamayacağını söylemiş. Kadın hiç parası olmadığını ve hele ki kendi oğluyla, yani Ignac'ın babasıyla o kadar muazzam bir hüsran yaşadıktan sonra bir ergen daha yetiştirmeye hevesinin hiç olmadığını anlatmış ona. Babasını sorduğumuzda Ignac, o konuyu hiç açmayacağını net bir dille belirtmişti. O bilet onu Amsterdam'a getirmiş ve şehirdeki ilk haftasını bile doldurmadan ilk işine çıkmış. Bize söylediğine göre gey de değilmiş, aslında kızlardan hoşlanıyormuş ama hiçbir kızla yatmamış ve Ljubljana'dan ayrıldığından beri vücuduyla yaptığı onca şeyden sonra kızlarla yatmak pek de ilgisini çekmiyormuş. Deneyimlerinden utanmıyor gibiydi ki biz de bunların yanlış bir tarafı varmış gibi hissettirmedik ona ama içine düştüğü hayattan nefret ettiği besbelliydi. Arkadaşlarını sorduğumuzda, şehirde birçok çocuk tanımasına rağmen onları arkadaştan saymadığını söylemişti; Ignac'ın her gün görüştüğü bu çocuklar başka başka ülkelerden para kazanmak için Amsterdam'a gelmiş kaçaklardan, mültecilerden, yetimlerden ibaretmiş.

Bize açıklarken göz göze gelmekten kaçınmış ve omuz silkerek, "Bir şeyler yemem lazımdı," demişti. "Ve o işten para kazandım."

Uyuşturucu kullanmaya başlama sebebi de erkeklerin geceleri barlarda musallat olacakları zaman gelene kadar uzun sabah ve öğle saatlerini öldürmekmiş sadece. Yapacak bir şeyi olmadığından, günlerini

diğer jigoloların toplandığı kahvecilerde geçirir, oturup laklak eder, önce ot içer, akabinde yavaş yavaş daha ciddi maddelere geçermiş. Ignac'ın bize taşındığı günden itibaren Bastiaan durumu kontrolüne almış, onu hastanedeki meslektaşlarından birine götürmüş, bu doktor da Ignac'a yardımcı olup onu tekrar sağlığına kavuşturmuştu. Temizlenen ve madde kullanımını bırakan Ignac'ın teni pırıldamaya başlamış, morali de kesinlikle düzelmişti.

O avcı şapkalı pezevengi Ignac bize yerleştiğinden beri sadece bir kez görmüştüm, o da bir iki hafta önceydi, akşam iş çıkışında Ignac'la buluşmak üzere sözleşmiştik. İkimiz akşam yemeğinde Bastiaan'la buluşacaktık ve Singel Kanalı'nın yanında birlikte yürürken çocuğun fark edilir biçimde keyifli olduğunu görünce mutlu olmuştum.

"Bana biraz İrlanda'yı anlatsana," demiş, benim memleketime ilk kez ilgi göstermişti.

"Neler öğrenmek istersin?"

"Nasıl bir yer? Yakın zamanda geri gitmeyeceksin, değil mi?"

"Yok canım, tövbe," demiş ve bu fikirle ürpermiştim, bunun bir sebebi de arkamda bıraktığım kargaşayla yüzleşme korkusuydu, üstünden yedi sene geçmiş olmasına rağmen. "Bir daha geri gideceğimden şüpheliyim."

"Gidince beni de götürür müsün? Görmek isterim orayı."

"Ignac, daha şimdi dönmek istemiyorum dedim ya. Asla."

"Evet ama yalan söylüyorsun. Sesinden belli. Çok istersin tekrar gitmeyi."

"Benlik hiçbir şey kalmadı ki zaten orada," demiştim. "Dostlarım, ailem... Hiçbiri benimle alakaları olsun istemez."

"Niye? O kadar kötü n'apmış olabilirsin ki?"

İtiraf etmemek için hiçbir neden görmemiştim. "En yakın arkadaşıma yirmi sene yalan söyledim, ona âşık olduğumdan hiç bahsetmedim, sonra da kız kardeşiyle evlenip kızı veda bile etmeden düğünde terk ettim."

"Hasiktir be," diyen Ignac, gülmemek için dudağını ısırmıştı. "Hiç hoş değil."

"Değil. Hem zaten Bastiaan da Dublin'de kendi çalışma alanıyla ilgilenecek bir hastane bulamazdı asla."

"İrlanda'da seks hastalıkları yok mu yani?" diye sormuştu kıkırdayarak ve geçmişine rağmen aslında ne kadar genç olduğunu görmek o an çok kolaydı.

"Dolu," demiştim ona. "Ama yoklarmış gibi yaparız, kimse bahsetmez onlardan. İrlanda'da böyledir işler. Bir şey kaparsan doktora gidersin, o da bir doz penisilin vurur, eve dönerken bir de günah çıkarırsın, rahibe günahlarını itiraf edersin."

"O kadar da kötü olamaz," demişti ama ben ona biraz daha ayrıntı vermek üzereyken Ignac, sokağın ortasında öyle ani durmuştu ki yanımda olmadığını fark edene kadar on beş adım ilerlemiştim bile, onu bulmak için geri dönmem gerekmişti.

"Ne var?" diye sormuştum. "N'oldu?" İleri baktığımda, kürklü paltosuyla bize doğru yürüyen o tanıdık devi görmüştüm, avcı şapkasını da güzelce takmıştı. Ignac'ı en yakın kapı eşiğine çekerdim ama tam o saniyede adam da ileri bakıp bizi görmüş ve gevrek gevrek sırıtmıştı. Biraz sonra önümüzde duruyordu, kollarını kocaman açmış ve eski sermayesini kucaklamıştı; Ignac da efendisinin kollarında donakalmıştı.

"Ben de senin Amstel'da boğulduğunu zannediyordum yahu," demişti adam. "Kafayı fena çekip ben seni itemeden düştün sanmıştım. Veya bir Rus petrol zenginiyle kaçıp bunca zamandır sana kimin baktığını unuttun herhâlde dedim."

Ignac cevap vermek üzere ağzını açmıştı ama ben onun dehşet içinde olduğunu görebiliyordum. Kolundan tutup birkaç adım geri çekmiştim.

"Gitmemiz lazım," demiştim.

"Ee, bu kim peki?" diye sormuş ve güleryüzlü olsa da gözdağı vererek beni tepeden tırnağa süzmüştü. "Tanışmamıştık sanırım, değil mi? Ben Damir."

Devasa elini bana doğru uzatmıştı, ben de içimden hiç gelmemesine rağmen sorun çıkmaması için kısaca tokalaşmıştım.

"Bizim bir yere gitmemiz lazım da," demiştim.

Damir gülümseyerek, "Hepimizin bir yere gitmesi lazım," diye ya-

nıtlamıştı. "Adını söyle bana. Ben kendi adımı söyledim. Biraz edepli ol arkadaşım."

"Cyril," demiştim. "Cyril Avery."

"Peki, Cyril. Müsaadenle bir soru sorayım sana. Kapitalist misin, komünist misin?"

Lafı nereye getirdiğinden emin olamamış, kaşlarımı çatmıştım. "İkisi de olduğumu sanmıyorum," demiştim.

"Demek ki kapitalistsin," diye yanıtlamıştı. "Çoğu insan kendisine karşı dürüst davranırsa kapitalisttir. Ve kapitalizmin doğası gereği, önce kendimizi kollarız ama bir hizmet veya ürün satın alınca da bunu sağlayan işletmeciye para öderiz. Bilirsin bunu, değil mi?"

"Ben Ignac'ı satın almadım," demiş, lafı nereye getirdiğini anlamıyormuş gibi yapma zahmetine bile girmemiştim. "Zaten senin malın da değil ki satasın. Kölelik devrinde yaşamıyoruz artık."

Damir gülerek, "Öyle mi?" diye sormuştu. "Keşke o konuda hemfikir olabilseydim seninle." Gözlerini bir süre üstümden ayırmamış, sonra oğlana dönmüştü. "Nerelerdesin sen aylardır sahi?" diye sormuştu, sesi artık biraz daha soğuyordu. "Bana kaç paraya mâl olduğunu biliyor musun sen?"

"Hiçbir şey borçlu değilim sana," demişti Ignac.

"Sırf kendi kendini pazarlayabiliyorsun diye sanma ki..."

"Hiç yapmadım o işi. Aylardır. Yapmıyorum artık."

Adam kaşlarını çatmıştı. "Kim söyledi bunu sana?" diye sormuştu.

"Ne?"

"O işi artık yapmadığını. Sanki kendi başına alabileceğin bir kararmış gibi konuştun."

"Öyle zaten," demişti Ignac ve Damir'in yüzüne neşe dolu bir gülüş yerleşmişti. Sokaktan geçenler bizi çok yakın dost zannedebilirdi. "Yaptığım her şey için paranı ödedim senin. Artık bırakmak istiyorum."

Damir omuz silkip, "Ben de Bahamalar'da evim olsun, kolumda Bo Derek'le gezeyim istiyorum," demişti. "Ama onun yerine Erasmuspark'ta dandik bir dairem var, yanımdaki kadın da beni anca ışıklar kapalıyken

o çirkin suratına bakmam gerekmeyince sertleştirebiliyor. Sen hâlâ bana çalışıyorsun Ignac. İşin ne zaman bittiğine ben karar veririm."

"Şimdi bitti," demiştim ve adam bana dönerken yüzündeki gülüş solmuştu.

"Sen kes sesini ulan ibne," demiş ve tombul parmaklarından birini omzuma sertçe batırmıştı. "Bu benimle, benim..."

Sesimi yükselterek ve kalbimin gümbürdemeye başladığını hissederek, "Senin için her ne yaptıysa," demiştim, "eminim ki paranın karşılığını almışsındır. Artık yapmak istemiyor, tamam mı? Onun yerine sömürebileceğin bir sürü başka oğlan vardır kesin." Duraksamış ve adamın anlayışlı bir tarafı vardıysa o tarafına hitap edebilmek için sesimi yumuşatmıştım. "Olmaz mı rahat bırakıversen? Başka bir hayat istiyor çocuk, o kadar."

Adam elini uzatıp Ignac'ın yanağında bir parmağını gezdirerek, "Yüzlerce başka oğlan var," demişti. "Ama hiçbiri bunun kadar güzel değil. Eh, sen anlıyorsundur Cyril. Üç aydır bununla sikişiyorsun sonuçta. Yani bana borcun..." Kanala doğru bakmış ve hesaplamaya çalışıyormuşçasına dudakları sessizce hareket etmişti. "Kafadan hesap yapmakta pek iyi olamadım asla. Ama bak ne diyeceğim, meblağı sonra hesaplarım, öyle gönderirim sana. Fahiş fiyat almak istemem senden."

"Aramızda hiç de öyle bir şey yok," demişti Ignac. "Onun evinde kalıyorum, o kadar."

Damir gülerek, "Yani buna inanmamı mı bekliyorsun?" diye sormuştu. "Gel birbirimizi aptal yerine koymayalım. Söyle bakalım, bu adamla yaşamak hoşuna gidiyor mu?"

"Evet," demişti Ignac.

"Peki orada kalmayı sürdürmek istiyor musun?"

"Evet."

"Peki madem. Hiç sorun değil. Böyle mutlu bir düzene hiçbir itirazım yok. Ama arkadaşın bu ayrıcalığın ücretini ödemesi gerekecek. Sonuçta sen bana aitsin. Ona değil. Ve sen, Cyril Avery," demişti bana dönerek, "bana borcun var. Ve bütün borçların karşılanması gerekir. Kapitalizmin doğası böyledir."

"Ben sana para vermem," demiştim.

"Tabii ki verirsin. Sor Ignac'a, ben borcunu ödemeyenlere n'aparım? Hoş olmaz. Şimdi..." Saatine göz atmış ve başını iki yana sallamıştı. "Maalesef başka bir randevum var. Ama irtibatta kalacağım. Elveda Cyril. Sana da Ignac. Pis işlerden uzak dur!"

Ve ikimizi de itip aramızdan geçerek yoluna devam etmişti. Damir'in bir köşeyi dönüp gözden kayboluşunu birlikte izlemiştik, ardından Ignac dehşet dolu bir yüzle bana dönmüştü.

"Biliyordum böyle gitmeyeceğini," demişti. "Her şeyin sonu var işte."

"Bastian ve benimle yaşamayı kastediyorsan," demiştim, "güven bana Ignac, orası değişmeyecek."

"Hayır, değişecek. Damir senin her şeyini alana kadar durmaz. Beş parasız kaldığında bile dahasını ister o. Peşimi asla bırakmayacak."

"Kaç oğlan çalıştırıyor?" diye sormuştum.

"Yirmi, otuz... Belki daha da fazla. Sayısı sürekli değişir."

"O zaman başkalarıyla meşgul olacaktır. Unutur seni. Onu öylece bırakıp gitmene kızmış, o kadar. Bir daha haberini alacağımızdan şüpheliyim. Hem seni nerede bulacağını bile bilmiyor ki."

"Amsterdam küçük şehir," demişti Ignac. "Ve ona ismini söyledin."

"Endişeleneceğin hiçbir şey yok," demiştim ama bunun tek kelimesine bile inanmamıştım.

İki Kule Arasında Bir Gemi

İki hafta sonra Bastiaan'la birlikte MacIntyre's'a yürürken hava kararmaktaydı. Smoot'un en yakın arkadaşı diye tarif ettiği kadın Dublin'den onu ziyarete gelmişti ve hep birlikte geç saatte yemek yenmesi planlanmıştı, bu da beni biraz geriyordu. Şehrin değiştiği veya aynı kaldığı hakkında anlatılanları duymak istediğimden emin değildim, anlatan tanımadığım biri olsa bile. Kadın şehrin etrafında günübirlik gezinti yapmak için araba kiralamıştı ama kısa süre içinde oteline dönecekti ve biz de onu oradan almayı planlıyorduk. Ancak Herengracht'a çıkan köşeyi döndüğümüzde öteki taraftan sendeleyerek gelen bir siluet gözüme çarptı.

Kalbimin sıkıştığını hissederken Bastiaan'ın giysi kolunu çekiştirerek, "Bu o adam," dedim.

"Kim?" diye sordu Bastiaan.

"Ignac'ın pezevengi. Anlatmıştım ya hani."

Bastiaan hiçbir şey söylemedi ama hızımızı biraz artırdığını hissedebiliyordum, bir iki dakika sonra da hep birlikte pubın önündeydik. Kapılar kapalı ve kilitliydi, demek ki Smoot ile Ignac muhtemelen üst katta günün hasılatını kasaya koymakla meşguldü.

Damir beni tanıyınca, "Eski dostum Cyril," dedi; nefesindeki viski kokusu o kadar ağırdı ki bir adım geri gittim. "Seni burada bulabileceğimi söylediler."

"Kim söyledi?" diye sordum.

"Anne Frank Evi'ndeki pek nazik insanlar. İzini bulmak zor olmadı. Ergen çocukla gezen İrlandalı ibne. Müzedeki bütün arkadaşlarının haberi var ondan, değil mi? Onun hakkında o kadar konuşuyorsan çok âşıksın demek ki."

Bastiaan, "Sen buradan siktirip gitsene ya," dedi sessizce.

Damir ona bir göz atarak, "Bu kim peki?" diye sordu ve bana kıyasla erkek arkadaşımdan biraz daha gözünün korktuğunu sezebiliyordum.

"Kim olduğum önemli değil," diye yanıtladı Bastiaan. "Hadi siktir git buradan, tamam mı? Ignac seninle hiçbir yere gelmeyecek."

Damir omuz silkip bir sigara yaktı. "Sakin olun ikiniz de," dedi. "Sorun çıkarmaya gelmedim. Hatta iyi haberlerle geldim. Cömertlik etmeye karar verdim, Ignac'ı benden uzak tuttuğun onca zaman için senden para almayacağım, büyük zarar etmiş olmama rağmen. İşte ben böyle iyi huylu birisiyimdir, o yüzden seni rahat bırakmaya karar verdim. Yalnız Ignac'la daha önce buluşmuş bir müşterim var, onun Ignac'a dair çok kendine has ve açıkçası yaratıcı planları var. İşin ucunda benim için çok para söz konusu. Yani Ignac'ın benimle gelmesi şart. Tatilini yapmış ama artık bitti o iş. Burada çalışıyor, değil mi?" diye ekledi başıyla barı gösterip. "En azından bana öyle dediler."

"Hayır," dedim.

Gözlerini devirerek, "Tabii ki burada çalışıyor," dedi. "Yalanın lüzumu

yok. Bilgili adamımdır ben." Sonra da uzanıp kapıyı açmaya çalıştı ama başaramadı. "Açın şunu," dedi.

"Anahtar yok bizde," dedi Bastiaan. "Bar bizim değil."

Damir onu duymazdan geldi, kapıya birkaç defa vurdu, içeriye seslendi; yukarı baktığımda Smoot'un dairenin perdelerini çekip aşağı göz attığını gördüm, muhtemelen geç saate kalan bir grup içkiciyi bekliyordu ama iki tanıdık yüz, bir de yabancıyla karşılaştı.

Gözlerini yukarı çeviren Damir, "Yukarıda odalar var, değil mi?" diye sordu. "Barın sahibi de orada mı yaşıyor?"

"Sende bir sürü oğlan vardır," dedi Bastiaan. "Neden rahat bırakmıyorsun Ignac'ı? O başka bir hayat istiyor."

"Çünkü bu seçimi o yapamaz."

"Nedenmiş?"

"On sene," dedi Damir. "On sene sonra şimdiki gibi görünmeyecek, işte o zaman ne isterse onu yapabilir. Önünde durmam. Ama şu anda... şu anda dediğimi yapmak zorunda."

"Ama neden?" diye diretti Bastiaan.

"Çünkü oğullar, babaları için bunu yaparlar," dedi Damir.

Bu sözcükler karşısında başımın biraz döndüğünü hissettim ve Bastiaan'a bir göz attım, o da bunu hazmederken kaşlarını çatmıştı. Elbette o an düşündüğümde adamla Ignac'ın fiziksel benzerlikleri olmasa da aksanları benziyordu.

"Kendi oğlunu mu satıyorsun sen?" diye sordum şaşkınlık içinde.

"Annesine bırakmıştım onu," dedi Damir. "Ama aptal kadın öldü, benim anam olacak tembel karı da bakmadı çocuğa. O yüzden buraya gelsin diye para verdim. Sorunlu bir memleketten çıkarıp güvenli bir şehre getirdim onu."

"Ona yaptırdığın şeyin hiçbir güvenli tarafı yok," dedi Bastiaan. "Nasıl yaparsın bunu öz oğluna?"

Fakat Damir'in cevap vermesine fırsat kalmadan kapı açıldı ve Anna adlı garson, paydosu için dışarı çıktı. Bizi elbette tanıdı ama yanımızdakini tanımadı; Damir onu iterek yanından geçti ve sert adımlarla içeri girdi, bizi sokakta öylece bıraktı, n'apacağımızı bilemedik.

Damir'in arkasından bağıran Anna, "Kapattık!" diye seslendi.

"Ignac nerede?" diye sordu adam.

Bastiaan, "Sen evine git," dedi kıza. "Bunu biz hallederiz."

Omuz silken Anna yoluna devam etti, biz de Damir'in peşinden içeri girdik, onu boş barda hışımla dolanırken bulduk.

Bana inanmasını umarak, "Çıkmış demek ki," dedim ama Damir başını iki yana salladı ve barın arkasından Smoot'un dairesine çıkan merdivene baktı ve hemen oraya yöneldi.

"Polisi ararım," diye seslendim arkasından.

"Kimi ararsan ara ulan!" diye kükredi ve gözden kayboldu.

"Hasiktir," diyen Bastiaan da onun peşinden koştu.

Koşarak yukarı çıktığımızda adamın daire kapısının kolunu kurcalasa da amacına ulaşamadığını gördük. Kapı hemen açılmayınca bir adım geri giden Damir, öyle bir tekme indirdi ki savrularak açılan kapı duvara çarptı ve bir raf dolusu kitabı yere düşürdü. Oturma odası boş olsa da peşinde ben ve Bastiaan'la birlikte Damir sendeleyerek içeri girerken bile odanın ardındaki mutfaktan gelen gergin sesler duyulabiliyordu. Daha önce birkaç defa gelmiştim buraya. Dolaplardan birinde bir kasa vardı, Smoot her gece hasılatı o kasaya koyup kilitler, ertesi sabah da bankaya götürürdü.

"Çık dışarı Ignac!" diye kükredi adam. "Sabırlı adamımdır ama benim bile sınırlarım vardır. Şimdi benimle geleceksin, vakit geldi."

Elini kaldırdı ve masaya birkaç defa sertçe indirdi, o sırada Smoot ile Ignac kapının ağzında belirdiler. Oğlan dehşete düşmüştü ama beni en çok endişelendiren Smoot'un ifadesiydi. Aynı anda hem öfkeli ve keyifsiz hem de sakin görünüyordu, yapılması gerekeni biliyormuşçasına.

Adamın paltosunun koluna uzandım, "Git buradan," dedim ama beni sertçe itti ve ayağım bir kilime takılınca sırtüstü yere devrildim, dirseğimin üstüne düştüm.

Çocuk gibi görünen Ignac korku dolu sesiyle, "Gelmeyeceğim seninle!" diye bağırdı, o sırada Smoot da arkasındaki mutfağa dönüp gözden kayboldu. Damir ise kahkahayı bastı, kolunu uzatıp onu ensesin-

den tuttu, suratının ortasına silleyi geçirip ayaklarını yerden kesti, tekrar yerden kaldırıp bir daha tokatladı.

"Ben ne diyorsam onu yapacaksın," dedi ve oğlanı oturma odası boyunca sürükledi, Bastiaan onu çekip kurtarmaya çalışınca ise Damir onu boştaki eliyle defediverdi. Odanın köşesinde bir hurling sopası gördüm, üstündeki kırmızı-beyaz çıkartmada iki kule ve bunların arasında seyreden bir gemi betimlenmişti; Smoot'un İrlanda'dan ayrılırken yanında getirmiş olması gereken, sürpriz bir yadigâr. Sopayı aldım, kilit pozisyonunda tutarak Damir'in üstüne koştum ve bana döndüğünde hayvanlar gibi dişlerini gösteren Damir, oğlunu yere ittirdi. Beni eliyle çağırarak, "Hadi bakalım," dedi, "cesaretin varsa vur bana onunla."

Sopayı kaldırdım ve tehditkâr görünmek için elimden geleni yaparak herifin koluna etkisiz bir darbe indirdim ama o üstüme atıldı, beni yere serdi ve sopayı alıp dizinin üstünde kolayca kırarak odanın öteki tarafına fırlattı. İlk kez öfkesini sadece Ignac'tan değil, hepimizden çıkarabileceğinden korkmaya başladım. Hepimize karşı tek başına olmasına rağmen o kadar iriydi ki onunla başa çıkabileceğimizden emin değildim. Ama Ignac'ın alıkonulmasına da izin veremezdim. Damir arkasına döndüğünde, karşısında yumruklarını sıkmış hâlde Bastiaan duruyordu.

"Yapma!" diye haykırdım çünkü Bastiaan ne kadar güçlü olursa olsun bu dev karşısında şansını pek yüksek görmüyordum. Herif neredeyse hiç tereddüt etmedi ve Bastiaan'ın üstüne öyle bir kuvvetle hücum etti ki onu sırtüstü devirdi, yerdeyken tekmeleyince de kırılan kaburgalardan çıktığı besbelli sesler kulağıma kadar geldi. Adıyla seslendim ama o cevap veremeden Damir onu ayağa kaldırmış ve bara inen merdivenden aşağı atmıştı bile.

Arkasına döndüğünde, "Yeter!" diye haykırdı. "Ignac, benimle geliyorsun, anladın mı?"

Oğlan bana baktı ama üzgün üzgün başını salladı. "Peki," dedi. "Geleceğim. Başka kimseye zarar verme."

Damir bana doğru yürüdü ve zeminde uzandığım yere baktı. "Bu iş buraya kadar," dedi sessizce. "Oğluma bir daha yaklaşırsan başını koparıp kanala atarım, anlıyor musun beni?"

Yutkundum, hiçbir şey diyemeyecek kadar korkmuştum ama adamın yüz ifadesinin aniden değişme biçimine çok şaşırdım. Öfkesi, tehdidi gitmiş, yerini acı ve hayret almıştı. Önce ona uzun uzun baktım, sonra Ignac'a döndüm; çocuk ellerini korkuyla yüzüne kaldırmıştı. Damir kollarını kendi vücudunun etrafında dolaştırdı, bir şeyi tutmaya çalıştı, sonra da ayağı kaydı, bacakları havalandı, oturma odasındaki masaya tutunmaya çalıştı ama yere, benim yanıma düştü, inledi. Ben de yalpalayarak uzaklaştım ondan, sürünerek ayağa kalktım ve ona baktım. Yüzüstü uzanmıştı, sırtında bir bıçak vardı. Sağıma döndüğümde Damir'in tepesinde Smoot'un dikildiğini gördüm.

"Gidin," dedi sakince.

"Jack!" diye bağırdım. "N'aptın sen?"

"Gidin, ikiniz de. Çıkın gidin buradan."

Kapıya doğru gittim ve merdivenden aşağı, Bastiaan'a doğru baktım, başının arkasını ovarak güçbela ayağa kalkmaktaydı. Ignac eğilip babasının yüzüne baktı. Adamın gözleri ardına kadar açıktı, sabitti. Tek bir sağlam bıçak darbesi yetmişti; adam ölmüştü.

Smoot sessizce, "Tekrar olmasına izin veremezdim," dedi, ben de şaşkınlık içinde ona döndüm.

"Neyin tekrar olmasına?" diye sordum. "Aman tanrım, öldürdün adamı. N'apacağız?"

Smoot etrafına baktı ve o kadar sakindi ki hayretler içine düşürdü beni. Gülümsüyordu hatta. "N'apacağımı çok iyi biliyorum ben," dedi. "Ve yapmak için hiçbirinize ihtiyacım yok. Siz gidin, tamam mı? Alın barın anahtarları. Kapıyı arkanızdan kilitleyin, anahtarları da mektup kutusundan geri atın."

"Ama öylece bırakıp gide..."

Bana dönüp dudaklarından tükürük saçarak, "Gidin!" diye kükredi. "Biliyorum ben n'aptığımı."

Aklıma başka bir seçenek gelmeyince başımı salladım, Ignac'ı kolundan tutup alt kata yönelttim. Bastiaan bir sandalyeye oturmuştu, hırıldıyordu.

"N'oldu?" diye sordu bana. "Neler oluyor orada?"

"Sonra anlatırım," dedim. "Hadi, çıkmamız lazım buradan."

"Ama..."

"Hemen!" diye bastırdı Ignac ve dönüp Bastiaan'a ayağa kalkması için yardım etti. "Şimdi çıkmazsak hiç çıkamayız."

Böylece ayrıldık oradan. Sokağa çıktık ve Jack Smoot'un söylediklerini harfiyen uyguladık, kapıyı arkamızdan kilitledik, anahtarları tekrar içeri attık. Yirmi dakika içinde evdeydik, bütün gece uyumadık; suçluluk, histeri ve kafa karışıklığı üçgenine hapsolmuştuk. Bastiaan ile Ignac yatmaya gittiklerinde ben uyuyamadığımı fark ettim, o yüzden de köprülerden tekrar nehrin karşısına geçtim, kanala doğru gittim, MacIntyre's'ın önünde bir arabanın durduğuna şahit oldum, yan tarafındaki reklamlara bakılırsa kiralık bir araçtı, ay ışığı altında karanlık mantolu bir siluetin araçtan inip bagajı açışını, sonra da bar kapısını üç kez çalışını seyrettim. Kapı açıldığında Smoot bu insanı buyur etti, birkaç dakika sonra da rulo yapılmış ağır bir halı taşıyarak tekrar sokağa çıktılar, halının içinde Ignac'ın babasının cesedinin olduğu besbelliydi çünkü tutmakta zorlanıyorlardı. Halıyı bagaja attılar, kapağı çarparak kapadılar ve ön koltuklara geçtiler.

Ancak araba yola çıkmadan önce şoförün yüzü ay ışığıyla aydınlandı. Işık, tam emin olamayacağım kadar kısa yansısa da Smoot'un cesetten kurtulma işindeki suç ortağının bir kadın olduğundan o anda emindim.

~1987~

Hasta 741

Hasta 497

Her çarşamba, sabahın on birinde, Batı 55. Sokak'taki apartman dairemizden çıkıp Colombus Circle'a doğru yürüyor, bu duraktan bindiğim B hattı metrosuyla kırk bir sokak kuzeye gidiyor, Central Park'ın içinden Mount Sinai Hastanesi'ne doğru yürüyordum. Hemen bir kahve içtikten sonra asansöre binip yedinci kata çıkıyor ve açıkçası ödümü patlatan, gönüllü programının başındaki adanmış ve otoriter hemşire Shaniqua Hoynes'a görünüyordum. Oradaki ilk günümde beni neredeyse felç eden anksiyetemden ötürü öğle yemeğini atladıktan sonra Shaniqua beni masasından tatlı bir atıştırmalık çalarken yakalamış, bir güzel azar çekmiş ve ardından benim asla güvenilemeyecek biri olduğuma karar vermişti.

Bastiaan'ın altında çalışan ve mevcudu giderek artan bir takımda yer alan Shaniqua, bana hep aynı soruyu sorarak başlıyor, "Bugün bunu yapmaya hazır mısın?" diyor ve ben onay verdiğimde hacminden asla hiçbir şey kaybetmeyen hasta dosyası yığınına uzanıp tepeden bir liste alıyor, parmağını bir sayfanın üstünde gezdirip iki sayı söylüyordu: o gün göreceğim hastanın numarası ve odasının numarası. Bazen hastanın durumunun ne kadar ilerlediği hakkında detaylardan da bahsedebiliyordu ama daha çok bana sırtını dönüp ofisten dışarı kışkışlıyordu. Yedinci kattaki hastaların birçoğuna genellikle ziyaretçi gelmezdi bile; o günlerde hastane çalışanlarından bazıları bile onların yanına gitmekten korkardı, sendikalar da sağlık personelinin tehlikeye atılmasının gerekli olup olmadığı hakkında sorular sormaya başlamışlardı bile ama bu hastalar da bunaldıkları veya aşırı yalnız hissettikleri anlarda gönüllü birisiyle bir saat geçirmeyi uman insanlar listesine kendi isimlerini yazmışlardı. Gelgelelim insan ne beklemesi gerektiğini asla bilemiyordu; bazen

minnettar oluyor, hayat hikâyelerini anlatmak istiyorlardı ama bazen de sinirlerini çıkarmaya yarayacak birilerini arıyorlardı, akrabalarının yerine.

Hasta 497 / Oda 706 şimdiye kadar ziyaretine gittiğim yaşlı insanlardan biriydi, altmış küsur yaşında, dolgun ve çıkık dudaklı bir adamdı. Ben odaya girerken bana temkinli gözlerle şöyle bir baktı, bitkin bitkin iç çekti, sonra da yine dönüp pencereden dışarıya, North Meadow yönüne baktı. Yatağının yanında iki serum askısı vardı, torbalar besleme tüplerinden adamın damarlarına iştahla akan bir sıvıyla doluydu, bir yandan da kabloları hastane önlüğünün altına azgın sülükler gibi girip gözden kaybolan kalp monitörü fonda sessizce bipliyordu. Adamın teni solgundu ama görebildiğim kadarıyla lekesizdi.

"Ben Cyril Avery," dedim, bir süre pencere kenarında durduktan sonra duvar kenarından bir sandalye çekip oturdum. Bir çeşit fiziksel bağ kurmak için yaptığım sefilce bir denemeyle, eline hafifçe dokunmak üzere uzandım ama adam elini çekti. Virüsün çeşitli yayılma yolları hakkında Bastiaan tarafından güzelce eğitilmiş olmama rağmen böyle odalara girdiğimde hâlâ geriliyordum ve cesur görünmek için gösterdiğim onca çabaya rağmen bunu belli ediyor da olabilirdim. "Burada, Mount Sinai'da gönüllüyüm."

"Ve beni görmeye mi geldin?"

"Evet."

"Çok naziksin. İngiliz misin?" diye sordu ve beni tepeden tırnağa süzdü, nispeten renk vermeyen kıyafetlerimi yargıladığı belliydi.

"Hayır, İrlandalıyım."

"Daha beter," dedi ve elini havada hafifçe salladı. "Benim teyzem İrlandalı bir adamla evlenmişti. Tam bir piç kurusuydu, klişelerden de geçilmiyordu. Hep sarhoştu, hep döverdi teyzemi. Zavallı kadın sekiz senede dokuz çocuk yaptı ondan. O tarz davranışların hayvani bir yanı oluyor, ne dersin?"

"Yani hepimiz öyle değiliz," dedim.

Başını iki yana salladı, "İrlandalıları hiç sevmemişimdir," dedi, ben de çenesinden aşağı akan salyayı görünce başka yere baktım. "Yozlaşmış

bir ırk. Kimse seksten bahsetmez ama akılları fikirleri sekstedir. Koca dünyada o işi bu kadar kafaya takmış başka bir ülke yoktur bana sorarsan." Tam bir New York aksanıyla konuşuyordu –Brooklyn tarafındandı– ve ziyaretçi isteğinde bulunurken ırksal önyargılarından Shaniqua'ya bahsetmiş olsaydı daha mutlu olacağımı hissettim. İkimizi de birçok dertten kurtarmış olurdu.

"Hiç gittiniz mi oraya?" diye sordum.

"Aman yahu, her yere gittim ben," dedi. "Bütün dünyayı gezdim. Adını hiç duymadığın şehirlerin ara sokaklarını, gizli barlarını bilirim. Ama şimdi buradayım işte."

"Nasıl hissediyorsunuz? Bir şey getireyim mi size?"

"Sence nasıl hissediyorumdur? Zaten ölmüşüm de kalbim sırf bana işkence olsun diye vücuduma kan pompalıyormuş gibi. Biraz su veriver bana."

Etrafa bakındım ve komodindeki sürahiye uzandım, "Şurada! Yahu şurada!" diye terslendi ve ağzına yakın tuttum, hasta da pipetle yudumladı. O koca dudaklar beyaz beneklerle doluydu ve sarı dişlerinin ağzına nasıl gömüldüğünü de görebiliyordum. Suyu ince plastik tüpten emerken –muazzam çaba sarf etmesini gerektiren bir şeydi bu– bana safi nefret dolu gözlerle baktı.

Sürahiyi ittirince, "Titriyorsun," dedi.

"Titremiyorum."

"Evet evet, titriyorsun. Sen korkuyorsun benden. Hakkın da var korkmaya." Biraz güldü ama sesinde hiç yumuşama yoktu. "İbne misin sen?" diye sordu sonunda.

"Hayır," dedim. "Ama geyim, eğer onu soruyorsanız."

"Anlamıştım. Bana bakışında bir acayiplik var. Kendi geleceğini gördüğünden korkuyormuşsun gibi. Adın ne demiştin, Cecil mi?"

"Cyril."

"Heh, tam ibne adı işte. Christopher Isherwood romanlarındaki karakterler gibi adın."

"Ama ibne değilim ben," diye tekrar ettim. "Söylediğim gibi, geyim."

"Arada fark mı var?"

"Var, evet."

"Bak, izninle sana bir şey söyleyeyim Cyril," dedi ve biraz doğrulmaya çalışsa da başarısız oldu. "Benim ibnelerle hiçbir sorunum olmadı. Tiyatroda çalıştım sonuçta. Orada herkes, benim amcık sevdiğim için garip olduğumu düşünürdü. Ama şimdi bu hastalık yüzünden benim de ibne olduğumu sanıyorlar. Bunca yıldır gizlendiğimi sanıyorlar ama hiçbir boku sakladığım yoktu asla. Hangisi daha çok canımı sıkıyor bilmem, beni ibne zannetmeleri mi, yoksa bu konuda en baştan beri dürüst olacak cesaretim olmadığını zannetmeleri mi? İnan bana, ibne olsaydım onlara söylerdim, sonra da ortalıktaki en birinci ibne olurdum. Hiç de yalan söylemezdim."

"İnsanların ne düşündüğü önemli mi?" diye sordum; saldırganlığından bezmiştim bile ama beni uzaklaştırmasına izin vermemeye de kararlıydım: İstediği buydu sonuçta: Gideyim ki kendisini yine terk edilmiş hissetsin.

"Hastanede yatıp hayatının damla damla akıp gittiğini hissettiğinde önemli," dedi. "Bu kapıdan içeri girenler de doktorlar, hemşireler ve hayatında hiç görmediğin hayırseverlerden ibaret."

"Ya aileniz?" diye sordum. "Hiç akra..."

"Hassiktir be oradan."

"Peki," dedim sessizce.

"Bir karım var," dedi biraz sonra. "İki yıldır görmedim onu. Dört de oğlum var. Her yeni doğan, bir öncekinden daha bencil; şerefsizler. Gerçi öyle oldukları için kendimi de suçlayabilirim herhâlde. Pek babalık yapmadım onlara. Ama hadi gel de ailesine istedikleri her şeyi veren, başarılı adamların başka bir şey söylediğini göster bana."

"Yani seni ziyaret etmiyorlar mı?"

Başını iki yana salladı. "Onların gözünde öldüm bile," dedi. "Teşhisim konulduğunda iş bitti. Arkadaşlarına benim Akdeniz'deki bir gemi seyahatinde kalp krizi geçirdiğimi ve naaşımın denize bırakıldığını söylemişler. Yaratıcılıklarına da hayran kalmamak elde değil." Başını iki yana salladı, gülümsedi. "Bir önemi de yok ya," dedi sessizce. "Haklılar benden utanmakta."

"Yoo, değiller," dedim.

"Biliyor musun, işin komik tarafı, son kırk yılda binin üstünde kadın sikmişimdir ben," dedi. "Ve onca zaman içinde tek bir hastalık bile kapmamıştım. Hiç. Donanmadayken bile yani, bilirsin ya, adamlar terhis olduklarında yüzde elli penisilinden ibaret olurlar. O yüzden, bir şey kaptığımda büyük bir şey olması kaçınılmazdı herhâlde. Sizinkilerin vermesi gereken çok hesap var."

Dudağımı ısırdım. Bu da bilindik bir klişeydi: Virüsün hem yayılmasından hem de doğurduğu hastalıktan homoseksüelleri sorumlu tutan ve bu yüzden onları suçlayan heteroseksüel hastalar; onlarla tartışmanın anlamsızlığı benim için tecrübeyle sabitti. Kendi acılarının ötesini göremezlerdi. Zaten, diyordum ben de, niçin göreceklerdi ki?

Konuyu değiştirme hevesiyle, "Tiyatroda ne iş yaptınız?" diye sordum.

Omuz silkerek, "Koreografım," dedi. "Farkındayım, farkındayım. New York City'nin tek hetero koreografıyım ha? Ama gerçek bu. Büyük oyuncuların hepsiyle çalıştım. Richard Rodgers, Stephen Sondheim, Bob Fosse... Hatta Bob birkaç hafta önce beni görmeye de geldi; tek ziyaretçim oydu. Kibarlık etti. Ötekilerin çoğu hiç zahmet bile etmedi. Onca genç ve güzel dansçı... Dans grubunda yer almak için her şeyi yaparlardı, ben de seve seve yardımcı olurdum. Tabii o mülakat kanepesi saçmalığına girdiğim de olmadı ya. Gerek kalmadı çünkü. Bana şimdi baktığında öyle düşünmezsin ama gençliğimde yakışıklı adamdım ben. Kızlar hücum ederdi üstüme. İstediğimi seçerdim aralarından. Peki şimdi neredeler? Korkuyorlar yanıma yaklaşmaya. Belki onlar da öldü sanıyorlardır beni. Oğullarım şimdiye kadar beni öldürmekte AIDS'ten daha etkili oldu. Hiç değilse ellerini çabuk tuttular."

"Ben tiyatroya pek gitmem," dedim.

"Demek ki kültürsüzsün. Ama sinemaya gidiyorsundur kesin, değil mi?"

"Evet," diye itiraf ettim. "Hem de çok."

"Erkek arkadaşın var mı?"

Başımı salladım. Erkek arkadaşımın hastanede bulaşıcı hastalıklar bölümü başkanı olduğunu, adamla muhtemelen defalarca görüştüğünü

ve tedavisinden sorumlu doktorun da o olduğunu ise belirtmedim. Bastiaan hastalara ikimizin kişisel ilişkisi hakkında hiçbir şey söylememem gerektiğini daha en baştan, net bir dille ifade etmişti.

"Milletle sikişiyor musun onun arkasından?" diye sordu.

"Hayır," dedim. "Asla."

"Sikişiyorsundur be mutlaka."

"Gerçekten sikişmiyorum kimseyle."

"Ee sen nasıl ibnesin ya, sikişmiyorsun milletle? Artık seksenli yıllara geldik yahu."

"Söyledim size," dedim. "İbne değilim ben."

"Değilmişsin evet, söyledin defalarca," diye yanıtladı ve yine aynı el hareketiyle geçiştirdi. "Milletle sikişmiyorsan, sana tavsiyem öyle devam etmen ve erkek arkadaşının da milletle sikişmemesini umman. O zaman herhâlde ikimiz de güvende olursunuz. Ama sen yapmıyorsan bile o muhtemelen yapıyordur. New York City'deki tekeşli yegâne iki ibnenin birbirini bulmuş olması mümkün değil çünkü."

"O öyle biri değil," diye direttim.

"Herkes öyledir. Sadece bazıları gizlemekte ötekilerden daha başarılıdır."

Öksürmeye başladı, ben de içgüdüsel bir hareketle sandalyemde geri çekildim, boynumda asılı maskeye uzanıp yüzüme yerleştirdim. Soluklandığında bana aşağılayan gözlerle baktı, "Seni piç kurusu," dedi.

"Özür dilerim," diyerek maskeyi çıkardım ve utançtan yüzümün biraz kızardığını hissettim.

"Şaka yapıyorum. Yerinde olsam ben de aynısını yapardım. Hatta burada bile olmazdım yerinde olsam. *Niye* buradasın sen sahi? Niye geldin? Tanımıyorsun beni, niye gelmek istedin bu odaya?"

"Yardımcı olacak bir şey yapmak istedim," dedim.

"Belki de birisinin ölüşünü seyretmek istiyorsundur. Hoşuna gidiyordur ha, öyle mi?"

"Hayır," dedim. "Ondan değil."

"Hiç ölen birisini gördün mü?"

Düşündüm bunu. Ölen birkaç kişiyi görmüştüm elbette; Pearse

Sokağı'nda günah çıkarma kabininden dışarı düşen rahip, ilk nişanlım Mary-Margaret Muffet ve elbette Bastiaan'la birlikte Hollanda'dan temelli ayrılmaya karar verişimizden önce o berbat gecede ölen Ignac'ın babası. Ama hiç kimsenin AIDS'ten öldüğünü görmemiştim. En azından henüz.

"Hayır," dedim.

"Eh, bana takıl da şovu kaçırma dostum çünkü fazla vaktim kalmadı. Hiçbirimizin kalmadı. Benim gözümde, dünyanın sonunun başlangıcı bu. Ve *benimkiler* bu konuda *sizinkiler*e şükran borçlu."

Yalanın Üç Çeşidi

Restoran 23. Sokak'ta, Flatiron Binası yakınlarındaydı ve oturduğumuz yerden çiftlerin Madison Square Park'a yürüdüklerini görebiliyordum; daha birkaç hafta önce, bu parkta, Bastiaan anlık bir hareketle kolunu omzuma atıp beni yanağımdan öptüğünde yaşlı bir kadın benim suratıma tükürmüştü.

Büyük Buhran'ı bile hatırlayacak yaştaki kadın, hırıltılı sesiyle, "Siktirin gidin," demişti bize ve bunu öyle aşağılayıcı bir tonda söylemişti ki yakınlarda yürüyen diğer insanlar dönüp dik dik bakmışlardı. "Siktiğimin AIDS yuvaları."

Ben o bölgeden bir süre uzak durmaya seve seve razı gelirdim ama Bastiaan'ın Mount Sinai'da altında çalışan doktorlardan biri olan arkadaşı Alex, randevuyu bundan habersizce ayarlamıştı.

O günün önceki saatlerinde, terfi ettirilmeyeceği haberini alan Courteney, yani Alex'in eşi şimdi karşımda efkâr dağıtırken ben de o anıyı kafamdan uzaklaştırmaya çalıştım. Akşam yemeği kutlama amacıyla planlanmış, Alex de Courteney de işin ona verileceğinden eminlerdi ama bir nevi cenazeye dönmüştü.

Çatalını yemeğinin içinde amaçsızca gezdiren, nadiren yiyen kederli Courteney, "Bence istifa etmem lazım," dedi. "Hayatta yararlı bir şeyler yaparım. Bütün kariyerimi Beyaz Saray Başmuhabiri olmak için şekillendirmiştim ama n'oldu şimdi? Oradaki bütün insanları tanımak için

onca zaman harcamıştım. Ve şimdi o piç kurusu, işi gazetede bir yılını bile doldurmamış ve Tarım Bakanı'nın adını bile araştırmadan söyleyemeyecek birisine verdi. Sikerler öyle işi yani, sikerler."

"Tarım Bakanı'nın adını ben de bilmiyorum," dedi Alex.

"Evet ama senin bilmen *gerekmiyor*," dedi Courteney. "Siyaset muhabiri değilsin sen. Ve cevap Richard Lyng," diye ekledi sessizce, tıpkı beklediğim gibi.

"Müdürünle konuştun mu bunu?" diye sordum.

"Tabii konuştum. Yani, konuşmadan çok tartışma oldu tabii. Sesler yükseldi, hakaretler edildi, her şey yapıldı. Ve ben bir şey fırlatmış da olabilirim."

"Ne?"

"Bir bitki. Duvara. Bu da ona benim öyle sorumluluk gerektiren bir işe uygun yapıda olmadığımı söylemesine imkân tanıdı."

"Onu nereden çıkarmış ya?" diye soran Bastiaan, alaycılığıyla hayatını tehlikeye attı.

Ona öfkeyle bakan Courteney, "Komik değil," dedi. "İşi neden alamadığıma dair doğru düzgün bir sebep bile sunamadı. Yani *sunabilirdi* ama sunmamayı seçti. Ama işin doğrusu, ben olanı biteni gayet iyi biliyorum. Beyaz Saray beni işe almaması için baskı yaptı. Sevmiyorlar beni orada. Reagan'ınkilere göre baş belasıyım ben. İnanamadığım kısım, müdürün buna boyun eğmesi, o kadar. Hani nerede basın etiği?"

"Bazen bir şeye inanamıyorsan," dedi Alex, "doğru olmadığı içindir."

"Ama *doğru*," diye diretti Courteney. "Biliyorum doğru olduğunu. Ona da söyledim, o da inkâr etmedi. Gözlerimin içine bakamadı bile, şerefsiz. Gazetenin güçlü insanlarla önemli ilişkilerini sürdürmesi gerektiğini falan söyledi mıy mıy ama ben meydan okuyunca soluğu kesildi."

Böyle konulara benden çok daha fazla ilgi duyan Bastiaan, "Nasıl biri ya bu adam?" diye sordu. Her gün gazete bile okurdu, bense hemen hiç okumazdım. "İnsanların dediği kadar aptal mı?"

Courteney başını iki yana sallayıp, "Hiç de aptal değil," dedi. "Aptal olan hiç kimse Amerika Birleşik Devletleri'ne başkan olamaz. O makamda kendisinden önce bulunan herkesten azıcık daha az zeki

olabilir ama aptal? Hayır. Aslında bazı açılardan gayet zeki de. Ne yaptığını çok iyi biliyor. Güç durumlardan çıkmak için cazibesini kullanıyor. İnsanlar da onu bu yüzden çok seviyor. Her şeyini hoş görürler onun."

"Ben, Reagan'la atıştığımı hayal bile edemiyorum," dedim. "Öyle bir şey yaşamaya en yaklaştığım an, İrlanda Parlamentosu'nda basın sözcüsünden yumruk yiyişimdi. Adamı üstümden çay salonunu işleten kadının alması gerekmişti."

Bu öyküyü daha önceden bilen Bastiaan, "Peki Reagan'a bu kadar ters gidecek n'aptın ki?" diye sordu.

Courteney sesini kısarak, "O konuyu şimdi açmasak daha iyi olabilir," dedi. "Alex'le ikiniz bu akşam iş konuşmak istemezsiniz. Bakmayın, ben öfkemi boşaltıyorum, o kadar."

"İş mi?" dedi Bastiaan. "Niye ki, işimizle ne alakası var?"

"Courteney bir basın toplantısında Reagan'a AIDS krizi hakkındaki yorumunu sordu," dedi Alex. "Ve muhabirler başkanın karşısında o sözcüğü sarf etmemeleri konusunda net talimatlar alıyorlar."

"Peki o ne dedi?"

"Hiç. Beni duymamış gibi yaptı."

"Belki duymamıştır," diye önerdim. "Çok yaşlı bir adam, biliyorsun. Seksen yaşında falan sanırım."

"Gayet iyi duydu."

"İşitme cihazı takılı mıydı?"

"*Gayet* iyi duydu!"

"Pilleri de takılı mıydı cihazın?"

"Cyril!"

"Yani duymazdan mı geldi?"

"Bana pis pis baktı ve kafası başka yerlere kaydığında gülümsediği gibi hafifçe gülümsedi ki o anda bir sürü muhabirin önünde durmaktansa Wyoming'in çayırlarında atına binmeyi yeğlediğini de anlıyorsun, sonra *Washington Post*'tan birisini işaret ediverdi, o da İran-Kontra skandalı hakkında sıkıcı bir soru sordu. Hayır, benim sorum çok daha tartışmalıydı. Henüz yeterince *yazılmamış* bir şeydi."

"Bak, Reagan asla bize davamızda yardımcı olacak bir şey yapmaz," dedi Alex. "On sekiz ay sonra bir seçime daha gideceğiz ve Beyaz Saray'da Dukakis, Jesse Jackson, Gary Hart falan filan olacak, garanti. Ondan sonra sesimizin duyulma şansı çok daha yüksek. Reagan geylere katlanamıyor; herkes de biliyor bunu. Varlıklarını kabul etmek bile hoşuna gitmiyor."

"*Toplum onların hayat tarzını hoş göremiyor, ben de hoş göremiyorum*," diyerek başkanı gayet güzel taklit ettiğimi düşünerek alıntıladım ve ilk kez, bitişik masamızda oturan dört kişinin bize son derece kibirli yüzlerle baktıklarını fark ettim.

"Sikmişim toplumu," dedi Courteney. "N'aptı ki toplum herhangi birimiz için son zamanlarda?"

"Margaret Thatcher 'toplum diye bir şey yoktur' diyor," dedim. "Sadece kadın ve erkek bireyler ve aileler varmış."

"O da siktirsin gitsin," dedi Courteney.

"İşin tuhafı," dedi Bastiaan, "Reagan siyasete girmeden önce, yıllar boyu sinemada ve televizyonda çalıştı. Etrafı homoseksüellerle doluydu muhtemelen."

"Evet de muhtemelen hiçbirinin gey olduğunu fark edememiştir," dedi Alex. "Mesela Charlton Heston, Gore Vidal'in Ben-Hur ile Messala için bir aşk hikâyesi yazdığını bilmiyormuş, bunu duymuş muydunuz hiç? O onları Kudüs'teki çocuk yuvasından eski ahbaplar zannediyormuş sadece. Reagan da muhtemelen aynı şekilde bihaberdi etrafından. Birilerinin ona iş attığı da olmamıştır sonuçta, değil mi?"

Alex bunu söylerken, ben şarap kadehimden bir fırt almak gibi bir talihsizlik yaşamaktaydım ve bütün içkiyi masaya tükürmenin ucundan döndüm. Bitişik masa bir kez daha gözüme çarptı; orada oturan bir kadın, küçümseyici bir tavırla başını iki yana sallıyordu.

Kocasının gür ve agresif bir sesle, "Gerçekten büyük bir Amerikalı," dediğini duydum.

Komşularımızı fark etmeyen Bastiaan, "Ee, peki ya Rock Hudson?" diye sordu. "Reagan'la arkadaşlardı, değil mi?"

"Rock Hudson öldüğünde, Reagan onca yılın dostluğuna rağmen hiçbir şey söylememişti," dedi Alex. "Bakın, başkana kalırsa bu hastalık

geyleri ortadan kaldıran bir gey hastalığı ve tam da bu doğası gereği, dünyanın sonu değil. Amerika'da ilk vaka saptanalı altı sene geçti ve adam bunca zaman hiçbir şey söylemedi. Kamuya açık alanda HIV veya AIDS sözcüğünü ağzına dahi almadı."

"Neyse, olaydan sonra özel kalemi görmeye gittim," diye devam etti Courteney, "o da konunun başkanın gündemine bile girmediğini açık seçik söyledi. Yayınlamamam kaydıyla, devletin halkın çoğu tarafından genellikle homoseksüelleri öldüren bir şey olarak görülen bir hastalığın araştırılması için asla ciddi bir fon ayırmayacağını söyledi. *Normal insanlar ibneleri sevmezler*, dedi ve benim niçin bu kadar kızdığımı anlamıyormuş gibi sırıttı. *Yani, ne demek bu?* diye sordum. *Popüler olmadıkları için ölsün mü hepsi? Temsilciler Meclisi üyelerinin de çoğu popüler değil ama kimse onların kökünü kazımayı önermiyor*, dedim."

"Ee, o ne dedi?"

"Umurunda değilmiş gibi omuz silkti, o kadar. Ama aynı gün ilerleyen saatlerde, basın odasından çıkıyordum, bambaşka bir şey hakkında başkanın ne söylediğini kontrol etmek için Batı Kanadı'na doğru yürüyordum, derken Reagan'ın koridorda yanımdan geçeceği tuttu ve onu tuzağa düşürdüm. Önceki saatlerde benimle konuştuğunu unutmuştu herhâlde çünkü dikkatini çekmek için birkaç basit soru sordum, kıstırınca da göreve geldiğinden beri Amerika'da yirmi sekiz binin üstünde AIDS vakası tespit edildiğinin ve bunlardan neredeyse yirmi beş bininin öldüğünün farkında olup olmadığını sordum. Yüzde seksen dokuzdan fazlası. *Bunun tam olarak doğru olduğundan emin değilim*, dedi." Ve Courteney burada benimkinden de güzel bir Reagan taklidi yapmaya başladı: "*Hem zaten istatistikler için ne derler bilirsin, değil mi?*"

"Ne derlermiş istatistikler için?" diye sordum.

"Orada araya girdim, hâlbuki karşında başkan varken bunu yapmaman lazım; ona devletin yakın zamanda yavaşlayacağına dair en ufak bir işaret göstermeyen böyle muazzam boyutta bir salgına daha ciddi yaklaşması gerektiğini düşünüp düşünmediğini sordum."

Alex bana bakarak, "Üç çeşit yalan vardır," dedi. "Yalanlar, kuyruklu yalanlar ve istatistikler."

"Ee, cevap verdi mi sana?" diye sordu Bastiaan.

"Tabii ki vermedi," dedi Courteney. "Biraz homurdandı, gülümsedi, başı biraz titredi, *Vay be*, dedi, *siz basın odasındaki kızlar da bütün dedikoduları biliyorsunuz yani, değil mi?*, dedi. Sonra da *Radyo Günleri*'ni izleyip izlemediğimi ve Woody Allen'ı nasıl bulduğumu sordu. Çenesini kaşıyarak, *Başrol mü o adam şimdi?*, dedi bana. *Benim zamanımda olsa posta odasında çalışırdı.* Yani benim sorumu tamamen duymazdan geldi ve onu tekrar konuya döndürmeme fırsat kalmadan, basın sözcüsü koridorda koşa koşa gelip başkana Oval Ofis'te beklendiğini söyledi. Reagan gittiğinde de bana azarların şahını çekti ve basın kartımı almakla tehdit etti."

"Ve sence terfin için müdürünle de mi konuştu?" diye sordu Bastiaan. "Sence cezalandırıyor muydu seni o konuda?"

"Ya o ya da idareden başka birisi. Bu konuda kimsenin soru sormasını istemiyorlar, mesele o. Hele ki bu kadar yakından ilintili birilerinin, mesela bir AIDS doktoruyla evli olan ve mevzunun göbeğinde neler olduğuna dair içeriden istihbarat alan birisinin."

Yüzünü ekşiten Alex, "Lütfen öyle deme bana," dedi. "Nefret ediyorum o laftan. Çok bayağı."

"E ama öylesiniz, değil mi? Özünde? İkiniz de öylesiniz. Allayıp pullamanın âlemi yok."

"Gerçek şu ki heteroseksüel toplum bunun onları da etkilediğini kabul edene kadar," dedi Bastiaan çatalını bıçağını bırakıp, "hiçbir şey asla düzelmez. Şu an Mount Sinai'da bir hasta var, 741 numara. Biliyorsun, değil mi Alex?" Alex başını salladı. Bana dönen Bastiaan, "Sen gitmiş miydin onu ziyarete?" diye sordu.

"Hayır," dedim çünkü hasta numaraları konusunda hafızam epey iyiydi, zihnime bir şekilde kazınıyor gibilerdi ve daha yedi yüzlerden kimseyle görüşmemiştim.

"Geçen yıl Washington'daki Whitman-Walker kliniğinden bir doktor bana göndermişti. Adam birkaç hafta feci baş ağrısı çekmiş, sonra da kurtulamadığı bir öksürüğe tutulmuş. Antibiyotik kullanmayı da denemiş ama yararı olmamış. Semt doktoru bazı testler yapmış ve bazı

şüpheleri varmış, o yüzden konsültasyon için bana göndermiş. Adamı görünce doktorunun haklı olduğunu anladım, görünüşünden bile belliydi ama kesin emin olana kadar zavallı adamı gereksiz panikletmek de istemedim."

"Kaç yaşında?" diye sordu Courteney.

"Bizim yaşlarda. Eşi yok, çocuğu yok ama gey de değil. Gerçekten yakışıklı hetero erkeklerde her zaman bulunan şu afra tafra, küstahlık onda da var. Hayatının büyük kısmını dünyayı gezerek geçirdiğini ve bir yerlerde sıtma gibi bir şeyler kaptığından endişelendiğini söyledi, ben de aktif bir cinsel yaşamı olup olmadığını sordum. *Elbette var*, dedi ve saçma bir soruymuş gibi güldü. *Ergenliğimden beri var.* Çok sayıda partneri olup olmadığını sordum, omuz silkti, sayısını unuttuğunu söyledi. *İki yüz var en az*, dedi. Aralarında erkek var mıydı, diye sordum, başını iki yana salladı, delirmişim gibi baktı. *Erkeklerle seks yapıyormuş gibi bir hâlim mi var?*, diye sordu ama cevap verme zahmetine girmedim. Bir hafta sonra sonuçlarını almaya geldiğinde onu karşıma oturttum ve çok üzgün olduğumu ama kan dolaşımında HIV virüsüne rastladığımı ve AIDS hastalığının henüz tam olarak gelişmemiş olmasına rağmen ve bunu bir süreliğine başarıyla engelleme ihtimalimize rağmen virüsün birkaç ay içinde hastalığı geliştirebileceğine, muhtemelen bildiği üzere de bunun tedavisinin henüz bulunamadığını söyledim."

"Sırf bu sene kaç kişiyle o konuşmayı yaptım, biliyor musun?" diye sordu Alex. "On yedi. Üstelik daha nisandayız."

Aklım yıllardır unuttuğum bir anıma gitti birden. Düğünümün sabahı Ranelagh'ta bir kahvecide oturuyorum, her nedense karşımda dokuz yaşında bir oğlan çocuğu var, ona bakıyorum, Dáil Éireann'ın çay salonunu işleten kadının oğlu bu; kadın da o sırada Amsterdam'a uçak bileti ayırtmak için Aer Lingus'u aramaya çalışıyordu. *Sen biraz acayip bir arkadaşsın Jonathan*, demiştim çocuğa. *Söyleyen oldu mu hiç? / Sırf bu yıl on dokuz kişi*, demişti o da. *Ve daha mayıstayız.*

"Ee, nasıl karşıladı Hasta 741?" diye sordu Courteney. "Var ya, ona bir sayıyla hitap edince bilimkurgu filmindeymişim gibi hissediyorum. Adını söyleyiversen olmaz mı?"

"Hayır, tabii ki olmaz," dedi Bastiaan. "Ve adam haberi hazmedemedi. Önce ona saçma sapan bir eşek şakası yapıyormuşum gibi baktı, sonra da titremeye başladı, gözle görülecek kadar titriyordu, su istedi benden. Ben de su getirmeye çıktım odadan, döndüğümde dosyasını masamdan almış, deli gibi hızla inceliyordu. Yani tek kelimesini bile anlayacağı yoktu tabii, doktor değil adam ama sanki bana yanıldığımı kanıtlamak ister gibiydi. Dosyayı geri aldım, suyunu verdim ama elleri o kadar fena titriyordu ki içmeye çalışırken üstüne başına döktü. Nihayet sakinleştirebildiğimde, teşhisimin asla doğru olamayacağını ve ikinci bir fikir almak istediğini söyledi. *Tabii ki alabilirsiniz*, dedim, *ama bir şeyi değiştirmeyecek. Bugün artık virüsü tanılamak için çok özel testlerimiz var ve sonuçtan hiçbir şekilde şüphe yok. Çok üzgünüm*, dedim."

Acıma duygusuyla başımı iki yana salladım, sonra etrafa bakınırken yan masamızdaki insanların iğrenmiş gibi ifadelerle bizi izlediklerini fark ettim. Adamlardan biriyle göz göze geldim –ellisini çoktan geçmişti, keldi, obezdi, önündeki tabakta kanları akan bir biftek vardı– ve adam bakışlarıma mutlak bir tiksintiyle karşılık verdikten sonra arkadaşlarına döndü.

"Tüm bunlara karşın," diye devam etti Bastiaan, "Hasta 741 gerçeği kabul etmeye hâlâ razı değildi. Bu alandaki en iyi doktoru, en iyi hastanenin neresi olduğunu öğrenmek istedi; birilerinin ona yardım edebileceğinden emindi. Birilerinin beni haksız çıkarabileceğinden emindi. Şöyle öne eğildi, omuzlarımdan tutup sanki kendime getirmeye çalışırmış gibi sarsarak beni, *Ama doktor*, dedi, *bende o hastalığın olması imkânsız. Nonoşa benziyor muyum ben? Normalim ben yahu!* dedi."

"Görüyor musunuz?" dedi Courteney ve arkasına yaslanıp ellerini havaya kaldırdı. "Hiç eğitim yok. Hiçbir anlayış yok."

"Peki bu sefer kabullendi mi?" diye sordum.

"Eh, kabullenmek zorunda kaldı," dedi Bastiaan ve uzanıp bir an elimi tuttu, sıktı. Alex ve Courteney ile ne kadar yakın olursak olalım, yine de gözlerinin bir an bizim ellerimize döndüğünü ve fiziksel yakınlığımızdan biraz utanmış gibi göründüklerini fark ettim. "Başka şansı yoktu. Yakınlaştığı her kadını araması gerekeceğini söyledim, onların da

test yaptırmaları gerekecek, diye anlattım ama geçen sene yattığı kadınların yarısının telefon numarası şöyle dursun, ismini bile bilmediğini söyledi. Sonra kan nakli istediğini söyledi. *Bütün kanımı alın, düzgün kanla değiştirin*, dedi, ben de saçmaladığını, o işlerin öyle olmadığını söyledim. Tutturdu *Gey değilim lan ben!* diye."

"Şimdi nerede peki?" diye sordum.

"Mount Sinai'da," dedi Bastiaan. "Çok ömrü kalmadı. Birkaç hafta önce yatırıldı ve artık an meselesi. İşin sonunda güvenliği çağırmam gerekti. Aklını yitirmeye başladı. Masanın arkasına geçti, beni duvara yapıştırdı..."

"N'aptı *n'aptı*?" dedim.

"Beni duvara yapıştırdı. Benim de pis ibnenin teki olduğumu biliyormuş, hastaların yanına hiç yaklaştırılmamam lazımmış, insanlara muhtemelen birer birer hastalık bulaştırıyormuşum."

"Tanrı aşkına ya," dedi Courteney.

"Canını yaktı mı?" diye sordum.

"Hayır. Bakın, bu bir sene önce olmuştu. Üstelik ben ondan daha iriydim. Ve daha güçlüydüm. İcabında onu alaşağı edebilirdim ama durumu kontrol edip onu sakinleştirmeyi, öfkesinin bir şeye fayda etmeyeceğini göstermeyi başardım. Sonunda geri çekildi ve işte o zaman çöküp ağlamaya başladı. *Aman tanrım*, dedi. *Bizim orada ne derler şimdi? Ne düşünürler benim hakkımda?* dedi."

"Neresiymiş onun orası?" diye sordu Courteney.

Bastiaan bir an tereddüt etti, sonra bana döndü. "Evet, mesele de o," dedi. "İrlandalıydı."

"Dalga geçiyorsun," dedim. "Ben oralarda olup biteni hiç takip edemedim sahi. İrlandalılar da AIDS'e yakalanıyorlar mıymış?"

"Her yerde var bu hastalık Cyril," dedi Alex. "Çok daha küçük ölçeklidir muhtemelen ama birkaç vaka vardır mutlaka."

"E o zaman niye vatanına gitmemiş ölmeye?" diye sordum. "Neden Amerika'da kalmış?"

"Ailesinin bilmesini istemediğini söyledi. Onlara gerçeği söyleyeceğine burada yalnız başına ölmeyi yeğlermiş."

"Görüyor musun?" dedim. "O siktiğimin ülkesi hiç değişmiyor işte. Hayatın gerçekleriyle yüzleşmektense her şeyin üstünü örtmek daha iyi."

Garson masaya gelip gergin bir gülüşle tepemizde dikilince yukarı baktım. Saçları uzun ve kabarıktı, üstünde deri yelek vardı, altına da gömlek giymediğinden kıllı göğsü meydandaydı ve sahnede olması gerekiyor gibiydi, Bon Jovi'nin diğer üyeleriyle birlikte.

"Akşam yemeğiniz nasıldı?" diye sordu ve cevap vermemize fırsat kalmadan, yüzü belirgin biçimde gerildi. "Ben şunu şuraya bırakıvereyim, ne zaman hazır olursanız," dedi ve masanın üstüne ufak, gümüş bir tepsi bırakıp arkasına döndü, yürüdü gitti.

Onu geri çağıran Alex, "Bu neydi şimdi?" diye sordu. "Hesabı isteyen olmadı ki."

Bir an komşularımıza bakan garson, "Maalesef bu masaya ihtiyacımız var," dedi. "Bu kadar uzun süre oturmanızı beklemiyorduk da."

"Biz oturalı bir saat bile olmadı," dedim.

"Ve daha tatlı da yemedik, kahve de içmedik," dedi Courteney.

"Size isterseniz paket kahve verebilirim?"

"İstemeyiz biz paket kahve falan!" diye terslendi Courteney. "Hayret bir şey ya!"

"Hesabı geri götürüverin, biz canımız isteyince başka bir sipariş daha veririz," dedi Bastiaan.

"Öyle yapamam efendim," diyen garson, destek için etrafına bakındı ve bar kısmındaki iki meslektaşının olanları izlediğini fark ettim. "Bu masa başka müşterilerimize ayrılmış."

Etrafıma bakarak, "Ee, neredeler?" diye sordum.

"Henüz gelmediler. Ama yoldalar."

"Ben en az dört boş masa sayabiliyorum," dedi Courteney. "Bunlardan birisine oturtun onları."

"Hususi olarak bu masayı istediler," dedi garson.

"O zaman şanslarına küssünler," dedi Alex. "Çünkü önce biz geldik."

"Lütfen," dedi garson ve tekrar komşularımıza baktı; oradakiler sahneyi güler yüzlerle seyrediyorlardı. "Olay çıkarmayın. Başka müşterilerimizi de düşünmemiz lazım."

Mendilini masaya fırlatan ve sinirlenmeye başlayan Bastiaan, "Ne oluyor burada tam olarak?" dedi. "Kovuyor musun sen bizi, bu mudur vaziyet? Niçin? N'aptık biz?"

"Bazı şikâyetler aldık," dedi garson.

Neye uğradığımı şaşırarak, "Ne konuda?" diye sordum.

Yan masadan, "Yahu şu adamın dediğini yapsanız da defolup gitseniz olmuyor mu?" diye bir ses geldi ve biftek yiyen, bize tiksintiyle dik dik bakan adama döndük. "Biz burada güzel bir yemek yemeye çalışıyoruz ama sizin ağzınızdan tek duyduğumuz o nonoş hastalığı hakkında bir sürü lakırdı. Birinizde varsa zaten restoranda olmamanız lazım."

Courtney, "Yok hiçbirimizde be mankafa," diyerek adama saldırdı. "Bu ikisi doktor. AIDS kurbanlarını tedavi ediyorlar."

"Bence sen *kurban* sözcüğünün anlamını yanlış biliyorsun," dedi kadınlardan biri. "En baştan kaşınınca kurban olmuyorsun."

"N'oluyoruz lan?" diyerek etrafa baktım, duyduklarımla bir yandan eğlensem de öte yandan hayretler içindeydim.

"Garson, bunların çatalını bıçağını da atman lazım," dedi adam. "Bu insanlardan sonra kimse o takımlarla yemek zorunda kalmamalı. Ve eldiven tak, tavsiyemdir."

Bastiaan'ın ayağa kalkıp onların masasına gitmesi yalnızca bir saniye aldı. Garson korkuyla geri çekildi, Alex ayağa fırladı, ben de fırladım, böyle bir anda ne yapılması gerektiğinden emin olamasam da.

Courteney yanından geçen Bastiaan'ı kolundan tutup, "Boş ver, biz gidelim hadi," dedi. "Ama hesabı ödeyeceğimizi zannetmeyin," diye ekledi garsona. "Onu alıp münasip bir yerine sokabilirsin."

Bastiaan şişman adama, "Derdin ne senin be?" diye sordu, adam da ayağa kalkınca Bastiaan onu göğsünden iki eliyle itti ve öfkelendikçe Hollanda aksanı iyice belirginleşti. Çok sinirlenince böyle olurdu; ben buna "meşhur ton" der ve ender de olsa ortaya çıkmasından korkardım. "Sen neden bahsettiğini bildiğini mi sanıyorsun? En ufak fikrin yok. İnsan olsana biraz, ne dersin?"

"Ben polisi aramadan siktir olup gidin buradan," dedi adam; Bastiaan'ın ondan daha genç, daha fit ve daha uzun olmasından hiç ama hiç

korkmamıştı. "Arkadaşlarınla birlikte West Village'a gitsenize siz. Orada sizin gibi sapıklara ne isterseniz verirler seve seve."

Bastiaan'ın adamı havaya kaldırıp pencereden dışarı fırlatmadan önce kendisini durdurmak için bütün iradesini kullandığını görebiliyordum ve nihayet öfkesine hâkim olduğunda arkasına döndü, oradan uzaklaştı. Biz de kapılara doğru ilerleyip orayı terk ettik, restorandaki herkesin gözü üstümüzdeyken tekrar 23. Sokak'a çıktık, Flatiron'ın köşe ofislerinin ışıkları üstümüze vurdu.

"Sikikler," dedi Bastiaan, bir yandan da bizi sokağın ilerisindeki bara götürüyordu ve orada muhakkak feci sarhoş olma niyetindeydik. "Sik beyinli sikikler. Aralarından birisi o hastalığa yakalansaydı biraz daha edepli olurlardı. Keşke onlar yakalansaydı. Hepsi yakalansaydı."

"Deme öyle," dedim ve ona sarılıp kendime çektim.

Başını omzuma koyup iç çekerken, "Doğru," diye fısıldadı. "Doğru, dememek lazım galiba."

Hasta 563

Oda 711'in perdeleri çekilmişti ve genç adam sanki bir süredir kullanılmamış gibi boğuk gelen sesiyle benden perdeleri açmamamı istedi. Bununla birlikte, yataktaki silueti seçmeme yetecek kadar da ışık sızıyordu içeriye. Yirmi yaş civarındaydı ama muhtemelen kırk beş kilo bile yoktu. Çarşafların üstünde tuttuğu kolları çırpı gibiydi, uzun parmakları neredeyse kemikten ibaretti, hastane önlüğünün altındaki dirsek mafsalları şişmişti. Yüzü incecikti, derisi kafatasının üstünde aklıma Mary Shelley'nin canavarını getiren bir anatomik biçimsizlikle gerilmişti. Boynunda ve sağ gözünün üstündeki lezyonlar –derisine karışmış kara kara morluklar– kendi canları varmışçasına zonkluyorlardı.

Shaniqua daha önceden bana kendimi rahatsız hissedersem odadan çıkmam gerektiğini, hastalar benim rahatsızlığıma tanıklık ederlerse ayıp olacağını söylemişti ama ben henüz öyle bir şey yapmamıştım. Bugün ise Shaniqua önlük giyip maske takmamda ısrarcı olmuştu, ben de talimatlarını yerine getirmiştim, çocuğun yatağı bana *E.T.*'nin sonunda

Elliott'ın evinin devlet tarafından karantinaya alındığı ve uzaylının ölmek üzereymiş gibi göründüğü sahneyi anımsatan beyaz plastik bir muşambayla kaplı olsa da. Çocuğa ismimi söyledim, orada bulunma nedenimi açıkladım, o da başını salladı, gözleri vücuduna fiziksel olarak biraz daha hayat çekmek istemişçesine biraz daha açıldı ve tekrar konuşmaya çalıştığında, kelimeler uzun bir öksürük krizini takip etti.

"Gelerek iyilik ettiniz," dedi. "Fazla ziyaretçim olmuyor. Haftalardır kimse gelmemişti, papaz yardımcısı hariç. O her gün geliyor. Dindar olmadığımı söyledim ama yine de geliyor."

"Gelmesini istemiyor musunuz?" diye sordum. "Çünkü öyleyse..."

"Yok," dedi hemen. "Yok, istemiyor değilim."

"Tamam o zaman," dedim. "Nasıl hissediyorsunuz bugün?"

"Sonum yakınmış gibi," diyerek hafif bir kahkaha attı ama o da bir dakikadan uzun süren bir diğer öksürük krizine dönüştü ve soğuk soğuk terlememe yol açtı. *Sakin ol, sana bulaşmaz,* dedim kendime. *Burada böylece dururken kapamazsın.*

"İsminizi söylemek ister misiniz?" diye sordum. "İstemezseniz söylemek zorunda da değilsiniz. Sizi bana Hasta 563 diye tanıttılar."

"Philip," dedi. "Philip Danley."

"Tanıştığıma memnun oldum Philip," dedim. "Rahat ettiriyorlar mı seni en azından? Başına böyle bir şey geldiği için çok üzgünüm."

Gözlerini kapadı, bir an uykuya daldığını sandım ama sonra tekrar açtı gözlerini, döndü, bana baktı, öyle derin bir nefes aldı ki örtünün altında göğsünün yükselip alçaldığını görebildim. Derisinin altında göğüs kafesinin nasıl belirgin göründüğünü hayal ettim.

"New Yorklu musun?" diye sordum.

"Baltimoreluyum. Hiç gittin mi oraya?"

"Amerika'da Manhattan dışında hiçbir yere gitmedim," dedim.

"Eskiden ben de başka bir yere gitmenin anlamı olmadığını düşünürdüm. Sadece buraya gelmek istemiştim. Çocukluğumdan beri."

"İlk ne zaman geldin peki?"

"İki sene önce. New York Şehir Üniversitesi'nde edebiyat okumaya gelmiştim."

"Ya," dedim, şaşırmıştım. "Ben de orada edebiyat okuyan birisini tanıyorum."

"Kim?" diye sordu.

"Adı Ignac Križ. Gerçi senden bir iki sene üsttedir herhâlde, o yüzden..."

Bana gülümseyip, "Tanırım Ignac'ı," dedi. "Çek arkadaş, değil mi?"

"Sloven."

"Ha evet. Peki sen nereden tanıyorsun?"

"Velilerinden biri oluyorum," dedim. "Yani yasal açıdan değil tam olarak ama yedi yıldır böyle bir durum var. Artık veliye ihtiyacı da kalmadı tabii. Yirmi iki yaşında. Neyse, erkek arkadaşımla ikimizin yanında yaşıyor."

"Bence günün birinde ünlü bir yazar olacak," dedi.

"Belki de," dedim. "Şöhret peşinde olduğundan emin değilim ama."

"Yok, onu kastetmedim. Sadece, çok başarılı olur bence. Çok iyi çocuk. Birkaç öyküsünü de okudum. Herkes onun çok yetenekli olduğunu düşünüyor."

"Burada okumak hoşuna gitti mi?" diye sordum ve geçmiş zaman kipi kullandığımı fark edince dudağımı ısırdım, sanki çocuğun hayatının o kısmı tamamen bitmiş gibi. Ki elbette bitmişti.

"Bayıldım," dedi. "Maryland'den dışarı ilk çıkışımdı. Orada hâlâ kayıtlıyım galiba. Belki de silmişlerdir defterden, bilmem ki. Fark etmiyor artık herhâlde. Annemler buraya gelmemi hiç istememişlerdi. Şehirde ilk günümde soyulacağımı söylemişlerdi."

"Haklı çıktılar mı peki?"

"Bir bakıma. Sahi, sen ne iş yapıyorsun?" diye sordu. "Hastanede mi çalışıyorsun?"

"Yok," dedim. "Gönüllüyüm sadece."

"Peki gönüllülük yapmadığın zaman n'apıyorsun?"

"Pek bir şey yapmıyorum. 1950'lerin ev hanımlarına benziyorum galiba. Çalışma vizem yok, o yüzden yasal olarak hiçbir şey yapamıyorum ama yaşadığımız yerin yakınlarında haftanın birkaç gecesi çalışıyorum. Erkek arkadaşım ikimize de yetecek kadar kazanıyor, yani sanırım

ondan geçiniyorum. Gönüllü olmamın sebebi de o zaten. Günlerimi olumlu bir şeyler yaparak geçirmek istedim."

"Geysin yani?" diye sordu.

"Evet. Ya sen?"

"Ben de," dedi. "Nasıl düştüm sanıyorsun buraya?"

"Yani, gey olman değil sebebi," dedim. "O olduğunu düşünemezsin."

"Ama sebebi o," dedi.

"Hayır, değil. Bu katta bir sürü hetero hasta da var."

"Sebebi o," diye diretti.

Şimdi ona yaklaşıp bir sandalyeye oturdum. Yüzü ve vücudu hastalığın travmasını geçirmiş olsa da çocuğun sağlıklıyken yakışıklı biri olduğunu görebiliyordum. Kafatasına yakın, kısacık kesilmiş koyu saçları, hastalığın en berbat etkilerinin bile solduramadığı parlak mavi gözlerini vurguluyordu.

Sonunda yine bana döndü, "Hatırlıyor musun," dedi, "biz çocukken kızağı Noel sabahı Ratchet Tepesi'ne çıkarmıştık? Sen yan taraflara var gücümüzle sıkı sıkı tutunursak hiçbir şey olmayacağını söylemiştin hani? Ama sonra düşüp ayak bileğini burkmuştun, annem de beni suçlamıştı, bir hafta dışarı çıkmama cezası vermişti?"

"Sanırım o ben değildim," dedim nazikçe. "Abin miydi o, Philip? Abini mi düşünüyorsun?"

Başını çevirdi, gözlerini bir an bana dikti, kaşlarını çattı. "Ha evet," dedi ve başını tekrar öteye çevirdi. "James sandım seni. James değilsin, öyle mi?"

"Hayır, ben Cyril," dedim.

"Soğuk havalarda bileğin acıyor mu hâlâ?"

"Hayır," dedim. "Hayır, iyileşti. İyi şimdi."

"Güzel."

Bir hemşire içeri girdi ve ikimizi de yok sayıp monitörlerin birindeki değeri okudu, Philip'in serumunu değiştirip odayı terk etti. O sırada ben de komodine bir göz attım, *Ses ve Öfke* ile *Madde 22*'nin birer nüshası üst üste koyulmuştu.

"Okursun demek," dedim.

"Elbette," diye yanıtladı. "Dedim ya edebiyat okuyorum diye."

"Yazar olmak istemiş miydin? Ignac gibi?"

"Hayır, öğretmen olmak istemiştim. Hâlâ da istiyorum."

"Anne Tyler da Baltimoreluydu, değil mi?" diye sordum, başını salladı. "Birkaç kitabını okumuştum. Çok da hoşuma gitmişlerdi."

"Ben bir defasında karşılaşmıştım onunla," dedi Philip. "Lisedeyken bir kitapçıda yarı zamanlı çalışıyordum. Anne Tyler da Noel için hediyeler almaya gelmişti, ona o kadar hayrandım ki kıpkırmızı olmuştum."

Gülümsedim ve o an, çocuğun yüzüne yaşlar boşalmaya başladığını görerek dehşete düştüm.

"Kusura bakma," dedi. "Gitmen lazım. Kendimi rezil edişimi görmek istemezsin."

"Sorun değil," dedim. "Kendini rezil de etmiyorsun. Neler yaşadığını tahmin bile edemiyorum. Acaba..." Tereddüt ettim, sormamam gerekiyor olabileceğini de düşündüm. "Seni buraya neyin getirdiğini anlatmak ister misin bana?"

"İronik aslında," dedi. "AIDS'e yakalanma riskin çok kişiyle yatarsan çok yükselir derler. Tahmin et, ben kaç kişiyle yattım?"

"Hiçbir fikrim yok," dedim.

"Bir."

"Tanrım," dedim.

"Bir, üstelik o da bir defacık. Hayatımda yalnızca bir defa seks yaptım ve sonum burası oldu."

Hiçbir şey söylemedim. Ne denebilirdi ki?

"New York'a geldiğimde hâlâ bâkirdim," diye devam etti. "Çok da utangaç bir çocuktum. Lisedeyken, tanıdığım hemen her çocuğa âşık olmuştum ama hiçbirine karşı bir eyleme geçmemiştim, gey olduğumu da kimseye söylememiştim. Bilselerdi döverlerdi beni. Gebertirlerdi. O yüzden burada okumak istedim. Belki kendime yeni bir hayat kurabilirim dedim. Ama kolay değildi. İlk altı ay boyunca yurt odamda kaldım, otuz bir çektim, klüplere barlara gitmekten korktum. Sonra bir gece gittim. *Sikerler,* dedim. İçeri girdiğimde kendimi o kadar

iyi hissettim ki. Hayatımda ilk kez bir yere ait olduğumu hissettim. O hissi asla unutmayacağım. Kararı almak ne zordu, içeri girdiğimde de kendimi ne kadar rahat hissetmiştim... Olmam gereken yerde gibiydim. Sonra adamın biri beni evine götürdü, benimle konuşan ilk adam. Çekici bile değildi. Tanrım, *yaşlıydı* adam. Babam olacak yaştaydı. Etkilenmemiştim bile ondan. Ama sevişmeyi, bekâretimi kaybetmeyi o kadar istiyordum ki işte... Ayrıca kurallarını bile anlamadığım bir kulüpte kalmaktan da korkuyordum. O yüzden onunla birlikte evine gittim ve seks yaptık. Yaklaşık yirmi dakika sürdü. Sonra da hemen üstümü giyindim ve koşarak eve döndüm. Adamın adını bile bilmiyordum. Ve olan oldu. İşte böyle kaptım." Uzun bir nefes aldı ve başını iki yana salladı. "Duyduğun en korkunç şey değil mi bu?"

"Üzgünüm," dedim ve uzanıp elimi muşambanın altına soktum, elini tuttum. Derisi kâğıt gibiydi, çok sıkarsam parmaklarının baskıyla kırıldıklarını duymaktan korktum. "Evren sikindirik bir yer."

"Annemi görünce ona üzgün olduğumu söyler misin?" diye sordu. "Şimdiki aklım olsa hiç yapmazdım, öyle söyler misin?"

Elini sıkarak, "Ben James değilim," dedim sessizce. "Ben Cyril."

"Söz verir misin söyleyeceğine?"

"Söz."

"Güzel."

Elimi geri çektim, o da yatakta biraz kımıldandı. "Yorgun musun?" diye sordum.

"Evet," dedi. "Uyuyacağım galiba. Yine gelip görecek misin beni?"

"Geleceğim," dedim. "İstersen yarın gelebilirim?"

"Sabah derslerim var," dedi, gözleri kapanmaya başlıyordu artık. "Cumartesi görüşelim."

"Yarın gelip görürüm seni," dedim ve ayağa kalkıp onu uykuya dalarken biraz izledim.

Emily

Ignac'ın odasından gelen sesler, Emily'yle ikisinin evde olduklarını söylüyordu ve müthiş huzursuz oldum. Geri geldiğimi bildireyim diye ön kapıyı mümkün olan en büyük gürültüyle kapadım ve birkaç defa öksürdüm, ödülümse ben mutfağa doğru yürürken bir dizi kıkırtıyı takiben şşş uyarısıyla gelen bir sessizlik oldu.

Beş dakika sonra, masada bir fincan kahveyle oturmuş, Bastiaan'ın orada bıraktığı *Rolling Stone* sayısını karıştırırken gözlerimi kaldırdım; Ignac'ın bir gömleğini giymiş, düğmeleri neredeyse göğsüne kadar açık bırakmış, memelerini benim pek de görmeye ihtiyacım olmadığı kadar fazla sergileyen Emily, yalınayak içeri girdi. Kot şortu, uyluklarının üst kısmında bitiyordu ve üst düğmesi dikkat çekecek biçimde açıktı, normalde tepesinde dağınık kuş yuvası modelinde topladığı saçlarıysa omzunda dağınık duruyordu.

Nağmeli bir sesle, "Selam Bay Avery," dedi ve ilerleyip buzdolabını açtı.

"Lütfen Cyril de bana," dedim.

"Ben o ismi söyleyemiyorum ya," deyip elini havada savurdu ve ondan sapıkça bir şey istemişim gibi yüzünü buruşturdu. "Garip bir isim. Ne zaman duysam aklıma Sincap Cyril çizgi filmi geliyor."

Yirmi sekiz sene önce Westmoreland Sokağı'ndaki Palace Bar'da Bridget Simpson'ın bana böyle hitap etmekte ısrarcı oluşunu hatırlayınca, irkilerek arkama döndüm. Bridget, Mary-Margaret, Behan; hepsi ölmüştü artık tabii ama ya Julian? Eh, onun nerede olduğu hakkında en ufak fikrim yoktu.

Arkasına dönen Emily, "N'oldu?" diye sordu. "Hortlak görmüş gibisiniz. Felç falan geçirmiyorsunuz, değil mi? Sizin yaşınızdaki erkeklerde yaygın sayılır."

"Saçmalama," dedim. "Sen bana Bay Avery demeyi kes yeter, tamam mı? Babanmışım gibi hissediyorum. Ki senden sadece on yaş büyük olduğum düşünülürse çok tuhaf bir şey olurdu o."

"Eh, bu da epey büyük bir fark yani," dedi. "Hem, fazla laubali olup saygısızlık etmek de istemiyorum."

"Ignac'la aranızdaki yaş farkı da aynı," diye belirttim. "Ve o sana Bayan Mitchell demiyor, değil mi?"

Buzdolabından bir kutu yoğurt çıkardı, kapağını açtı ve dilini kutunun içinde gezdirirken bana ne kadar eğlendiğini pek de gizlemeden baktı, çilek aromalı yoğurdun birazı dudaklarına yapıştı. "Söylediğimde öyle diyor," dedi. "Hem zaten ben Ignac'tan on yaş büyük değilim Bay Avery. Sadece dokuz yaş büyüğüm. Peki Ignac siz onu evinize aldığınızda kaç yaşındaydı?"

Tek kelime daha etmeme olanak kalmadan, Ignac'ın ta kendisi çıkageldi, benim de konuyu kapamaktan başka seçeneğim kalmadı. Ignac benim Emily hakkındaki hislerimden bihaber değildi ve didişmemizin hoşuna gitmediğinin farkındaydım. Emily lafını tam zamanında koymuştu.

Su ısıtıcısını açan Ignac, "Selam Cyril," dedi. "Duymamıştım geldiğini."

"Yo, gayet duydun," diye mırıldandım.

Emily de başını kaldırmaksızın, "Başka şeylerle meşguldün canım," dedi.

Arkama dönerek, "Okul nasıldı bugün?" diye sordum; Emily'nin ya öteki odaya gidip giyinmesini ya da çekip gitmesini istiyordum. Belki de bir daha buzdolabına gider, yerdeki gevşek bir döşeme parçasına takılıp pencereden dışarıya, 55. Sokak'ın ortasına düşerdi.

"Bayağı güzeldi. Lewis Carroll ödevimden 'A' almışım. Yeats makalemden de."

"Aferin sana!" Ignac'ın Hollanda veya Slovenya edebiyatına gösterdiği ilgiden çok daha fazlasını İrlanda edebiyatına göstermesi hoşuma gidiyordu. Büyük İrlanda romanlarının çoğunu okumuş ama Maude'un işlerini nedense şimdilik atlamayı seçmişti. Strand Kitapçısı'ndan ona birkaç nüsha almayı düşünmüştüm –orada ilk baskılardan bazıları makul fiyata bulunabiliyordu– ama onu okumak zorunda hissetmesini de istemiyordum, üstelik Maude'un eserlerini beğenmezse kendimi nasıl hissedeceğimden de emin değildim. "Aferin sana," diye tekrar ettim. "Yeats yazına bakmayı çok isterim."

"Çok analitik," dedi Emily, sanki ben kara cahilmişim gibi. "İşe hâkim olmayanlara pek hitap etmez."

"Ben de havalı kelimeler konusunda epey iyiyimdir," dedim. "Takılırsam da açıp bakarım sözlükten yani."

"Analitiğin anlamı o değil aslında," dedi Emily. "Ama keyfinize bakın tabii."

"Ne öğretiyordun sen sahi ya?" diye sordum ona. "Hatırlatsana. Kadın çalışmalarıydı, öyle mi?"

"Hayır, Rus tarihi. Gerçi Rus kadınları hakkında bir ünite de var, o geldiyse aklınıza."

"İlginç yerdir Rusya," dedim. "Çarlar, Bolşevikler, Kış Sarayı falan filan. Sen herhâlde defalarca gitmişsindir oraya?"

Başını iki yana sallayıp, "Yok," dedi. "Hiç gitmedim, hayır. En azından henüz."

"Şaka yapıyorsun."

"Neden yalan söyleyeyim ki?"

"Yo, şaşırdım yani, o kadar. Bir ülkeyle ve tarihiyle bu kadar ilgiliysen hakikaten oraya gidip bizzat tecrübe edinmek istersin diye düşünürdüm de. Çok tuhaf buldum."

"Eh, ne diyebilirim ki? Gizemlerle doluyumdur ben."

"Ama Rusça biliyorsundur muhakkak?"

"Hayır. Neden, siz biliyor musunuz?"

"Hayır, tabii ki bilmiyorum. Ama tabii ben üniversite seviyesinde Rusça öğretmiyorum da."

"Ben de öğretmiyorum. Rus tarihi öğretiyorum ben."

"Olsun, çok tuhaf yine de."

"Düşündüğünüzde o kadar da sıradışı değil. Ignac da İrlanda edebiyatına ilgi duyuyor," diye belirtti. "O da İrlanda'ya hiç gitmemiş. İrlandaca da konuşmuyor."

"Yani, tabii İrlanda edebiyatının büyük kısmı İngilizce yazılmıştır," diye belirttim.

"Ülkeniz yerel dilde yazanları hasıraltı mı eder?"

"Hayır," dedim.

"Yani kimse yazmıyor mu İrlandaca?"

"Yani, yazıyorlardır eminim," dedim, artık bocalamaya başlıyordum. "Ama o kitaplar pek bilinmiyor."

"Yani pek satmıyor diyorsunuz," dedi Emily. "Bu kadar popülist olduğunuzu bilmezdim. Aslında ben sizin annenizin kitaplarından birini okudum geçen yıl. Onlar epey iyi sattı, değil mi?"

"Üvey annemdi o," dedim.

"Aynı şey."

"Değil aslında. Özellikle de pek anaç bir yapıda olmadığından ötürü."

"*Tarlakuşu Misali*'ni okudunuz mu?"

"Tabii okudum."

"Epey iyi, değil mi?"

"Epeyden *biraz* daha iyi bence."

"Kitaptaki çocuk tam bir canavar yalnız. Literatürdeki en büyük yalancılardan, sahtekârlardan biri. Anne karakterinin onu öldürmek istemesine şaşmamalı. Otobiyografik bir tarafı var mı kitabın?"

Ignac, "Biliyor musun, New York Şehir Üniversitesi Edebiyat Bölümü'nde Maude'un posteri var," diye araya girince şaşkınlıkla ona döndüm.

"Öyle mi?" dedim.

"Evet, öğrenci işlerinin önünde asılı dört posterden biri. Virginia Woolf, Henry James, F. Scott Fitzgerald ve Maude Avery. Hepsi uzağa bakıyor, annen hariç..."

"Üvey annem."

"O doğrudan objektife bakıyor. Müthiş öfkeli görünüyor."

"Öyledir o," dedim.

"Tel örgülü bir pencerenin önünde, bir masada, elinde sigarasıyla oturuyor. Arkasındaki sehpada kül tablası var, izmaritlerle dolup taşmış."

"Onun çalışma odası orası," dedim. "Dartmouth Meydanı'ndaki. Her daim duman altıydı. Pencereleri açmaktan hoşlanmazdı. Tabii orası benim çocukluğumu geçirdiğim evdi. Gerçi fotoğrafının sizin üniversitede asılı olduğunu öğrense dehşete düşerdi, o kalibrede yazarların yanında bile olsa. Yaşarken eserleri Amerika'da yayınlanmamıştı bile yani."

"Bazı insanlar başarıya ancak öldükten sonra ulaşabiliyorlar," dedi Emily. "Dünyadaki hayatları da hüsrandan öteye gitmiyor. Bu gece barda mısınız Bay Avery?"

Gözlerimi devirerek, "Hayır," dedim. "Hafta sonuna kadar çalışmıyorum."

"Sormamın tek sebebi, Ignac'la evde oturmayı planlıyorduk da..."

"Eh, sinemaya da gidebilirsiniz herhâlde. Ignac artık +18 filmlere de girebiliyor, eşlik eder sana yani. *Öldüren Cazibe*'yi deneyebilirsiniz."

Ignac sessizce, "Yapma ama Cyril," dedi.

"Şaka yapıyorum," dedim; Ignac'ın benden önce Emily'yi savunmasına üzülmüştüm.

"Bir ara gitmeliyiz," dedi biraz sonra.

"Neye, *Öldüren Cazibe*'ye mi?"

"Hayır, Dublin'e. Büyüdüğün yeri görmek isterim. Hem belki o eve gideriz de senin o çalışma odasında fotoğrafını çekerim."

Gözlerimi kaçırarak, "O ev artık ailemize ait değil," dedim.

"N'oldu ki?"

"Üvey babam sattı orayı. Vergi kaçakçılığından içeri atıldığında satmak zorunda kaldı. Sonra avukatı aldı ondan. Kelepir fiyata."

"İronik olmuş," dedi Emily.

"Hiç de ironik değil aslında," dedim. "İronik sözcüğünün gerçek anlamı bu değil."

"Yazık olmuş," dedi Ignac. "Ama orada yaşayanlar belki içeri girip odayı görmene izin verirler, ha? Çocukluk evini tekrar görmek epey hoş olur, değil mi? Çok anın vardır orada."

"Anılarım güzel olsaydı orayı tekrar görmek hoş olurdu," dedim ona. "Ama aslında pek az güzel anım oldu orada. Zaten artık Dartmouth Meydanı'nda o kadar hoş karşılanacağımı da sanmıyorum." Kısa süreli evliliğimle ilgili temel bilgilerin dışında, Julian, Alice ve benim hikâyelerimizi Ignac'a bütünüyle anlatmaya vakit bulamamıştım henüz. Sonuçta onlarla aramızda olanlar çok uzun süre önceydi ve şimdiki hayatımla hiç de alakalı görünmüyorlardı. Yine de, yıllardır ilk kez o evi ve Alice'in benden sonra her kimle evlendiyse onunla orada yaşayıp

yaşamadığını merak ettim. Odaları çocuklarla doldurduğunu ve onu hâlâ arzulayan bir kocası olduğunu ümit ettim. Belki de eve Julian taşınmıştı. Onun da uslanıp kendi ailesini kurmuş olma ihtimali düşük olsa da elbette vardı.

"Dublin'e son gidişinizin üstünden ne kadar geçti Bay Avery?" diye sordu Emily.

"On dört yıl, Bayan Mitchell. Ve geri dönmek, planlarım arasında yer almıyor."

"Ama neden? Özlemiyor musunuz?"

"Hiç bahsetmez," dedi Ignac. "Bence gizli tutmak hoşuna gidiyor. Onca eski erkek arkadaşı yüzündendir herhâlde. Peşine düşsünler istemiyor. Amsterdam'a taşındığında muhtemelen ardında kırık kalplerle dolu bir iz bırakmıştır."

"Dublin'le Amsterdam'ın arasında birçok yere gittim ben," diye belirttim. "Üstelik İrlanda'da eski bir erkek arkadaşım da yok. Bastiaan benim ilk ve tek erkek arkadaşım. Biliyorsun."

"Evet, öyle diyorsun. Ama inanmıyorum sana."

"İster inan ister inanma," dedim.

Ignac'a dönen Emily, "Eh, belki oradayken o eve gidip bir göz atarız," dedi ve onun eline uzanıp Ignac'a çocuk muamelesi yapıp parmaklarıyla oynadı. "Sonra da Bay Avery'ye evi hatırlatmak için fotoğraf gönderebilirsin ne zaman istersen."

Sözlerini idrak etmem birkaç saniye aldı. "Nasıl yani, *kim, neredeyken*?" diye sordum. Şimdi ayağa kalkan Emily, uzun adımlarla tezgâha gidip meyve kâsesinden bir elma aldı ve bir ayağını arkasındaki duvara dayayıp elmayı kütür kütür yemeye başladı.

Omuz silkerek, "Ignac'la ikimiz Dublin'deyken," dedi.

"Peki neden Dublin'de olacakmışsınız?" diye sordum.

Ignac, "Emily," dedi sessizce, ben de dönüp ona baktım ve yüzünde Emily'ye şimdi konuyu açmanın sırası olmadığını söyleyen ifadeyi yakaladım.

"Ignac?" dedim. "Neler oluyor?"

Ignac iç geçirdi ve bana bakarken yüzü biraz kızardı.

"Ay özür dilerim," dedi Emily ve yarısı bitmiş elmayı masaya koyup tekrar oturdu. "Bir şey söylememem mi lazımdı?"

"Önemli bir şey değil aslında," dedi Ignac. "Öyle bir şey hiç olmayabilir de."

"Ne olmayabilir?"

Masaya bakıp oradaki bir izi kazırken, "Trinity Koleji'nde bir lisansüstü programı var," dedi Ignac. "İrlanda edebiyatı üstüne. Seneye oraya başvurmayı planlıyorum. Daha tam kararımı da vermedim. Bir kere, burs gerekir. Düşündüğüm bir şey sadece, o kadar."

Bu beklenmedik bilgiyi hazmetmeye çalışarak, "Peki," dedim sessizce. "Eh, ilginç bir şey olur herhâlde. Ama sen de gitmeyi düşünmüyorsundur, değil mi Emily? Rus tarihinin İrlanda'yla ne alakası var ki?"

Görelilik Teorisini bir embesile anlatmaya çalışıyormuşçasına iç çekerek, "E tarih bölümleri var ya," dedi Emily. "Oraya iş başvurusu yapabilirim."

"Bence öğretim görevlilerinin öğrencilerle ilişki yaşamasına İrlanda'da çok daha soğuk bakarlar," dedim. "Mevkini istismar etmekten kovulursun. Veya çocuklara karşı sağlıksız bir ilgi duyma şüphesinden tutuklanırsın."

"Hiçbirini dert etmiyorum. Başımın çaresine bakabilirim. Hem, Dublin'deyken Rusya'ya daha yakın olurum, yani belki de nihayet ziyaret edebilirim orayı. Sonuçta, söylediğiniz gibi, gitmem lazım oraya gerçekten de."

Hiçbir şey demedim. Emily'nin Ignac'la bir yere gitmesini pek istemiyordum ama şimdilik beni daha çok ilgilendiren kısım, onun New York'tan ayrılması fikriydi. Bir taraftan durduk yere ortaya atılan bir fikir gibiyken, öte yandan mantıklı tarafı da vardı. Yakındık biz ikimiz. Hatta üçümüz, çünkü bu sıradışı ailemizi yedi sene önce Amsterdam'da bir araya getiren ana unsur o olmuştu ama Ignac o zamandan beri benim köklerime Bastiaan'ınkinden ve hatta kendisininkinden daha büyük ilgi göstermişti. Yazarlığa duyduğu tutku da düşünüldüğünde, İrlanda edebiyatının onu cezbedebilecek bir uzmanlık dalı olması mantıklı sayılırdı.

"Bastiaan'la konuştun mu bunu?" diye sordum, Ignac da başını salladı.

"Biraz," dedi. "Çok da değil. Daha bir sene var sonuçta."

Kaşlarımı çattım, bunu şimdiye kadar bana kimsenin söylememiş olmasından gücenmiş ve hele ki Emily'nin benden önce haberdar olmasına iyice sinir olmuştum. Bana böyle bir üstünlük kurmuş olmaktan mutluluk duyduğu besbelliydi.

"Eh, tekrar konuşuruz bunu," dedim. "Başka bir akşam, Bastiaan evdeyken."

"Ondan eminiz neredeyse," dedi Emily. "Hiç kafanıza takacağınız bir şey yok. Ben üniversiteyi biraz araştırdım da..."

Dönüp ona ters ters bakarak, "Bence bu bizim Bastiaan ve Ignac'la üçümüz birlikte konuşmamız gereken bir şey," dedim. "Ailecek."

Kaşını kaldırarak, "Ailecek mi?" diye sordu.

"Evet, ailecek. Çünkü aileyiz biz."

Hafifçe gülümseyen Emily, "Elbette," dedi. "Yani sene olmuş 1987, değil mi? Peşin hüküm yok." Ayağa kalktı, mutfaktan dışarı çıktı, tekrar yatak odasına doğru gitti ama Ignac'ın yanından geçerken onun saçlarını karıştırmayı da katiyen ihmal etmedi. Bölgesini işaretlemek için çocuğun üstüne işese de aynı şeydi.

Gittiğinde, "Tövbe tövbe," diye söylendim.

"N'oldu?" dedi Ignac.

"*Peşin hüküm yok*," diye tekrar ettim. "Ne demek istedi sence öyle?"

"Bir şey demek istemedi be Cyril."

"İstemez olur mu," dedim, "sen görmek istemiyorsun, o kadar."

"Neden sevmiyorsun onu?" diye sordu, gözleri mutsuzluk doluydu çünkü karşılıklı meydan okumalara da olumsuz tavırlara da katlanamazdı. Fevkalade nazik birisiydi.

"Çünkü anan olacak yaşta da ondan."

"Annem olacak yaşla *alakası* bile yok."

"Eh, çok büyük bir abla olsun. Veya genç bir teyze. Üstüne üstlük öğretmenin olduğunu söylemiyorum bile."

"Öğretmenim değil! Tamamen farklı bir bölümde çalışıyor."

"Umurumda değil. Profesyonelliğe aykırı."

"Mutlu ediyor beni."

"Annelik ediyor sana."

"Onu sen de ediyorsun."

"Ama benim hakkım o," dedim. "Ben senin veli vekilinim."

Gülümsedi ama başını iki yana salladı. "Onun öyle bir tarafı var ki sen göremiyorsun."

"Gidip öğrencilerine sarkıntılık eden tarafı mı?"

"Dediğim gibi, öğrencisi değilim ben," diye itiraz etti. "Kaç kere söyleyeceğim?"

Elimi havada sallayıp geçiştirdim bunu. Kelimelerin anlamına fazla takılıyordu bana kalırsa. Ne demek istediğimi biliyordum ama doğru ifade edebileceğimden emin değildim. Ignac'ın bana kızmasını istemiyordum.

"Kızın bana ve Bastiaan'a nasıl baktığını fark etmedin mi?" dedim. "Bizimle nasıl konuştuğunu?"

"Pek fark etmedim," diye yanıtladı. "Neden, ne dedi?"

"Öyle belirgin bir şey değil," diye başladım.

"Yani hiçbir şey demedi? Kafanda kuruyorsun?"

"Burada sahip olduğumuz şeye saygı duymuyor," dedim ona. "Üçümüzün sahip olduğu şeye."

"Saygı duymaz olur mu?" dedi Ignac. "Biliyor ikinizin de benim için ne kadar çok şey yaptığını. Saygı da duyuyor."

"Seni eve kabul ediş şeklimizin uygunsuz bir yönü olduğunu düşünüyor."

"Yo, yok öyle bir düşüncesi."

"Bunu bana söyledi sayılır! Sahi, ne kadar şey biliyor?" diye sordum. "Senin geçmişin hakkında yani."

Omuz silkti. "Her şeyi biliyor," dedi.

Kalbimin teklediğini hissedip ona sokularak, "Her şeyi de bilmiyordur?" dedim.

Başını iki yana sallayan Ignac, "Yok, tabii ki bilmiyor," dedi. "Mesela... o işi bilmiyor." Amsterdam'da kaldığımız günlerin sonlarına doğru yaşananlar, üçümüzün arasında asla konuşulmazdı. Geçmişimize dair

şeylerdi bunlar, belki hepimizin arada kendi kendimize düşündüğümüz ama asla sesli biçimde tartışmadığımız şeylerdi.

"Ama beni biliyor," dedi Ignac. "Eskiden ne olduğumu. Yaptığım şeyleri. Hiçbirinden utanmıyorum ben."

"Utanmamalısın da. Ama o zamanlar hakkında kimlerle konuştuğuna da dikkat etmelisin. İnsanlar senin hayatın hakkında çok fazla şey bildiklerinde senin aleyhine kullanabilirler bunları."

"Sır saklamak hoşuma gitmiyor," dedi Ignac.

"Mesele sır saklamak değil," diye direttim. "Benliğinin bir kısmını kendine saklamak. Mahremiyet."

"Ama neden ki? Birisiyle yakınlaşacaksam Cyril, o insan bana hayatımı sorabilir ve o günler de hayatımın parçası. O insan bundan rahatsız olursa da yoluna bakabilir, umurumda değil. Ama ben kim olduğum veya neler yaptığım hakkında asla yalan söylemeyeceğim."

Acımasız olmaya çalışmıyordu, farkındaydım. Benim kendi geçmişim hakkında, gençlik yıllarında söylediğim yalanlar ve hele ki zarar verdiğim onca insan hakkında çok az şey biliyordu. Öyle de kalmasını istiyordum.

"Dublin'e gerçekten gitmek istiyorsan," dedim, "Trinity Koleji'ni görmek ve oraya uyup uymayacağına bakmak istiyorsan, o zaman belki de ben götürebilirim seni." Fikir beni biraz ürpertse bile yine de söyledim. "Üçümüz birlikte gidebiliriz."

"Sen, ben ve Emily?"

"Hayır, sen, ben ve Bastiaan."

Gözlerini kaçırarak, "Yani, belki," dedi. "Bilmiyorum. Şu an bir fikirden ibaret bu, o kadar. Hiçbir yere varmayabilir. Amerika'da olduğum yerde de kalabilirim. Bir süre daha herhangi bir karar vermek zorunda değilim."

"Peki," dedim, onu zorlamak istemedim. "Ama kararını kendin ver, tamam mı? Kimsenin baskısına uğramadan."

"Peki sen de o arada Emily'yle daha iyi geçinmeye çalışacak mısın?" diye sordu.

Şüpheci bir tavırla, "Deneyebilirim," dedim. "Ama bana Bay Avery demeyi kesmesi lazım. Aklımı yitireeceğim artık."

Hasta 630

Yanında zaman geçirmekten en çok keyif aldığım hasta, Eleanor DeWitt adlı, seksenlerindeki bir hanımefendiydi; hayatının büyük kısmını Manhattan adasıyla Washington DC'deki siyaset salonları arasında mekik dokuyarak, yazlarını ise Monte Carlo'da veya Amalfi Kıyısı'nda geçirmişti. Hayatı boyunca hemofili hastalığıyla mücadele etmişti ve özensiz bir kan nakli sırasında kendisine virüslü kan verilince hastalığa yakalanıvermişti. Gelgelelim bu talihsizliğini metanetle karşılamıştı, asla şikâyet etmiyordu ve onu yatağa mahkûm eden AIDS olmasaydı kanser, felç veya beyin tümörü de olabileceğini belirtiyordu ki bu doğru da olabilirdi elbette ama ondaki direnci çok sayıda insanın sergileyebileceğinden emin değilim. Gençliğinde babası New York valiliğine –iki kez– aday olmuş ve kazanamasa da kampanyaların arasında inşaat işinden servet kazanmış. Eleanor da bana söylediğine göre 1920'lerde sosyeteye adım atmış ve hem uçarı hem de zeki bir topluluğa karışmış: yazarlar, sanatçılar, dansçılar, ressamlar, oyuncular...

Günün birinde ben oturmuş ona üzüm yedirirken, "Tabii onların çoğu yumuşaktı, tıpkı senin gibi hayatım," dedi, sanki kendisi *Kleopatra* filmindeki Elizabeth Taylor'mış, ben de Richard Burton'ıymışım gibi. Hastane yatağında yatmaktaydı, derisi anormal derecede incelmişti, neredeyse saydamdı ve damarlarında akan enfekte kan, gözle görülebiliyordu. Kafa derisindeki yara bereleri gizlemek için dev bir peruk takıyordu ama zaten vücudunun her yerinde bu yaraların kopyaları vardı. "İyi bilirim ben," diye ekledi. "Onlardan üç tanesiyle evlendim zira."

Aynı şeyi ben de yaşamış olmama rağmen gülmeye başladım. Eleanor insanın sinema salonlarının dışında karşılaşmayı beklemeyeceği türden, gösterişli duayenlerdendi ve karşısında dehşet içinde bekleyen homoseksüel kocasına doğru, kilise koridorlarında, gelinliğiyle –üç defa– yürüdüğü fikri paha biçilemezdi.

Başını tekrar yastıklara bırakıp, "İlk seferimde," dedi, "ay, daha küçücük kızdım. On yedi yaşındaydım. Ama o kadar güzel bir kızdım ki Cyril! O zamanki fotoğraflarımı görsen düşüp bayılırdın, emin ol.

İnsanlar bana New York'un en güzel kızı derlerdi. Babam inşaatçıydı ve O'Malley ailesiyle müttefik olmak istiyordu, çelikçi O'Malleylerle yani, tekstilci O'Malleylerle değil, o yüzden de beni geri zekâlı oğlu hiç rağbet görmeyen bir arkadaşına mal gibi sattı resmen. İsmi de Lance O'Malley III idi. On yedi yaşındaydı, tıpkı benim gibi. İrlanda kökenliydi, tıpkı senin gibi. Zavallı çocuğun neredeyse hiç okuma yazması yoktu, kafasında da beyin yerine kaz tüyü vardı. Ama yakışıklıydı, doğruya doğru. Bütün kızlar deli oluyordu ona, ağzını açana kadar. Çocuğun muhabbeti ekseriyetle uzayda uzaylılar var mı, yok mu üstüneydi. Orada olmalarına gerek yok, demiştim ona. Burada, dünyada yeterincesi var zaten, demiştim, ama kastımı anlayamayacak kadar eblehti. Düğün gecesi onu yatağa götürdüm ve hiç utanmadan itiraf edeyim ki olacakları büyük hevesle bekliyordum ama külotumu çıkardığımda zavallı çocuk ağlamaya başladı. Nerede hata yaptığımı bilmiyordum, o yüzden ben de ağlamaya başladım. Ve ikimiz öylece oturduk bütün gece, yastıklarımıza akıttık gözyaşlarımızı. Ertesi sabah çocuğun derin uykuya dalmasını bekledim, çamaşırını özenle indirip üstüne çıktım ama çocuk uyandı ve öyle bir korktu ki suratıma yumruğu patlattı, ben yataktan aşağı düştüm. Mahvolmuştu tabii Lance –şiddete en ufak bir eğilimi yoktu çocuğun– ve kahvaltıya indiğimizde ikimizin de ailesi gözümdeki morluğu görmezden gelmeye çalıştı. Geceleyin vahşi oyunlar oynadığımızı sanmışlardır herhâlde! Nerede o kısmet. Neyse, Lance'le bir yıl evli kaldık ve bana onca zaman bir defa bile dokunmadı, sonra ben günün birinde babama evliliğin asla nihayete ermediğini itiraf ettim, çünkü işin doğrusu, gerginlikten canıma kıymanın eşiğindeydim ve böylece o işin sonu gelmiş oldu. Evlilik akdi feshedildi, Lance O'Malley III'ü bir daha görmedim. En son deniz tüccarı olduğunu duydum. Doğru olabilir de olmayabilir de, yani yayma millete."

"Ama o adam sizi evlilikten soğutmadı mı?" diye sordum.

"E tabii soğutmadı! O günlerde böyle yapardı insanlar. Kocalardan biri işe yaramıyorsa bir başka koca bulurdun. Kimin kocası olduğu da fark etmezdi. Dengini bulana kadar devam ederdin. Bu tema üzerine ilerleyen bir kart oyunu da var hatta, eminim. Ah bir de adını

hatırlayabilsem ama bu lanet hastalık, hafızamı allak bullak etti. Bak, ikinci evliliğim açık ara en mutlu evliliğimdi. Henry hem oğlanlardan hem kızlardan hoşlanırdı ve bunu bana yeminlerimizi etmeden önce söyledi, böylece bir anlaşma yaptık; ben evliliğimizin haricinde de biraz eğlenebilirsem o da biraz eğlenebilirdi. Ara sıra genç bir adamı da paylaşırdık. Ay o kadar şaşırma Cyril. O zamanlar, 1930'lu yıllar, insanlar şimdikinden çok daha gelişmişti. Henry'yle sonsuza kadar geçinip gidebilirdik ama kendisinin epeyce deli olmak gibi bir sorunu vardı ve otuzuncu doğum gününde, hayatının en güzel günlerini ardında bıraktığını düşünerek kendisini Chrysler Binası'ndan aşağı attı. Saçları dökülmeye başlamıştı, zavallım ve orta yaşın ona getirebileceği diğer rezaletleri düşünmeye dayanamadı. Drama bak! Öyle bir şey yaşamasam da olurdu. Gerçi şimdi aynaya bakınca, acaba Henry doğru düşünmüş olabilir mi diye geçiriyorum aklımdan."

"Peki üçüncüsü?" diye sordum.

Başını ağır ağır çevirip pencereden dışarı baktı ve vücudu aniden bir acı spazmıyla zonklamaya başladı. Tekrar bana baktığında yüzü düşmüştü ve benim kim olduğumdan tam da emin olamadığını görebiliyordum.

"Eleanor," dedim. "İyi misin?"

"Sen kimsin?" diye sordu.

"Benim, Cyril," dedim.

"Tanımıyorum ben seni," diye yanıtladı ve eliyle kışkışladı beni. "George nerede?"

"George diye biri yok burada," dedim ona.

"George'u getir!" diye haykırdı, sonra da öyle bir yaygara kopardı ki hemşirelerden birinin onu yatıştırmak için odaya gelmesi gerekti. Eleanor sonunda sakinleşti, ben de o günlük oradan ayrılmayı düşündüm ama sonra, hiçbir tatsızlık çıkmamışçasına, neşeli bir gülüşle yine bana döndü.

"Üçüncüsü de yaramazdı," diye devam etti. "Sadece birkaç ay sürdü. Mustique Adası'ndaki bir kumsalda, ünlü bir Hollywood aktörüyle gizlice evlendim. Abayı yakmış sayılırdım ona açıkçası ama sebebi sanırım onu

beyaz perdede görmeye çok alışkın olmamdı. Yatakta epey iyiydi ama birkaç gün sonra benden sıkıldı, oğlanlarına döndü. Stüdyo beni maaşlı çalışan olarak tutmak istese de özsaygım buna izin vermeyecek kadar yüksekti, o yüzden onunla da boşandık. Evlendiğimiz asla ortaya çıkmadı bile."

"Kimdi adam?" diye sordum. "Meşhur biri mi?"

"Çok meşhur birisi," diyerek beni eliyle çağırdı. "Gel buraya da fısıldayayım ismini."

Öne eğildim ama belki de fazla yavaş hareket ettim, çünkü Eleanor beni hemen itip uzaklaştırdı.

"Aman be, sen de herkes gibisin, değil mi?" diye terslendi. "Yardım etmeye geldiğini söylüyorsun ama sen de ötekiler kadar korkuyorsun benden. Ayıp be! Öff, müthiş bir hayal kırıklığısın!"

"Üzgünüm," dedim. "Öyle bir niyetim..."

Tekrar öne eğildim ama Eleanor yaralı ellerini kaldırıp yüzünün önünde tuttu. "Git artık," dedi. "Git artık. Git artık. Bırak yalnız başıma çekeyim kahrımı."

Birkaç gün sonra geri döndüğümde Eleanor'un bu olayı tamamen unutmuş olacağından emin şekilde, odadan ayrılmak üzere ayağa kalktım ve tekrar danışma alanına doğru yürüdüm, orada Shaniqua bana şüpheci gözlerle baktı, çantasını alıp en üst çekmeceye koydu ve çekmeceyi özenle kilitledi. Bastiaan'ın erken çıkabilme ihtimalini öğrenmek için ofisine telefon açtım, bir saat daha işi olduğunu söyledi ama onu beklememi istedi.

"Tabii," dedim. "Danışmada görüşürüz."

Telefonu kapadıktan sonra Shaniqua'yla havadan sudan muhabbet etmek için elimden geleni yaptıysam da hiç hoş karşılamadı.

"Sen bir işe yarayamaz mısın?" diye sordu bana. "Buralarda oturup beni rahatsız edeceğine?"

"Dr. van den Bergh'i bekliyorum," dedim. "Zamanım var. Bana kendinden bahsetsene Shaniqua. Nerelisin?"

"Sana ne be nereli olduğumdan?"

"Muhabbet olsun diye sordum, o kadar. Neden hep sarı renkli giyiniyorsun?"

"Batıyor mu sana bir şekilde?"

"Yo, hiç de bile. Hatta ve hatta ben de bugün sarı boxer giyiyorum."

"Öğrenmesem de olurdu."

Heceleri tek tek vurgulayarak, "Shaniqua," dedim. "Sıradışı bir isim."

"Diyen de Cyril."

"Sen de haklısın. Buralarda yiyecek bir şeyler var mı?"

Sandalyesinde hızla döndü, bana katil gözleriyle baktı. "Sen hiç hastaneden güvenlik tarafından çıkarıldın mı?" diye sordu.

"Hayır."

"Sicilin böyle kalsın ister misin?"

"Evet."

"O zaman tekrar Hasta 630'un yanına git. Eminim seni biraz daha ağırlamaktan memnun kalır. Mesela ben seni gayet ufuk açıcı buluyorum."

Başımı iki yana salladım. "Biraz huysuz bugün," dedim. "Uzak dursam en iyisi olur bence. Belki Philip Danley'yi ziyaret ederim. İyi çocuk o."

"Biz burada isim kullanmayız," dedi. "Artık öğrenmen lazım bunu."

"Ama söyledi çocuk adını," dedim. "Öyle hitap edebileceğimi de söyledi."

"Umurumda değil. Yerin kulağı var. Gazeteciler aileleri utandırmaya fırsat kolluyor hep."

"İyi," deyip ayağa kalktım. "Gidip Hasta 563'ü göreyim."

"Göremezsin," dedi. "Salı günü öldü."

Shaniqua'nın haberi veriş şekliyle neye uğradığımı şaşırarak tekrar oturdum. Daha önce de kaybettiğim hastalar olmuştu elbette ama Philip'i birçok defa ziyaret etmiştim, sevmiştim onu. Shaniqua'nın işinin getirdiği duygularla arasına mesafe koymak zorunda olduğunu, yoksa işi kotaramayacağını anlıyordum ama insaf diye bir şey de vardı.

Öfkemi sesime yansıtmamaya çalışarak, "Kimse var mıydı yanında?" diye sordum. "Vefatı sırasında yani?"

"Ben vardım."

"Ailesinden birileri?"

Başını iki yana salladı. "Hayır. Naaşı da almadılar. Şehir krematoryumuna gitti. Yani AIDS bölümüne. Artık AIDS hastalarının ölülerinin bile öteki ölülerle karışmasını istemiyorlar, biliyor musun?"

"Hasiktirsinler be," dedim. "Saçmalığa bak. Ölüye ne halt edebilirler ki? Ayrıca bu çocuğun ailesi onlara en çok ihtiyaç duyduğu anlarda nasıl yalnız bırakabilmiş onu?"

"Sen bunun ilk defa olduğunu mu sanıyorsun?"

"Hayır, ilk değildir herhâlde ama bombok bir vicdansızlık işte."

Bir süre hiçbir şey söylemedik, sonra Shaniqua maaşındaki bir dosyaya uzanıp belgeleri karıştırdı. "Başka birini daha görmek istiyor musun istemiyor musun?"

"Tabii," dedim. "Göreyim bari."

"Hasta 741," dedi. "Oda 703."

Kafamda bir şimşek çaktı. Hasta 741. Bastiaan'ın bize o gece 23. Sokak'taki restoranda anlattığı hasta. Heteroseksüel, öfkeli ve İrlandalı. O anda pek de uğraşmak istediğim bir kombinasyon değildi bu.

"Ziyaret edebileceğim başka biri yok mu?" diye sordum. "Onun çok agresif olduğunu duymuştum."

"Hayır," dedi Shaniqua. "Senin seçip eleme şansın yok. Hasta 741, Oda 703. Canın isterse... Yahu senin derdin ne Cyril? Adam ölüyor. Biraz şefkat göster."

Gözlerimi devirip pes ettim, odadan çıktım ve koridorda ağır ağır ilerledim. Bir an, bu ziyarete hiç gitmeyip öylece tüymeyi, kafeteryaya gidip Bastiaan'ı orada beklemeyi düşündüm ama Shaniqua yedinci katta olan biten her şeyi bilirdi ve onu hayal kırıklığına uğratırsam büyük ihtimalle beni bir daha içeri almazdı.

Oda 703'ün önünde biraz duraksadım, bir hastayla ilk görüşmemden önce hep yaptığım gibi derin nefes aldım. Hastalığın hastayı ne kadar kötü etkilediğini asla bilemezdim; yarasız ama cılız da görünebilirlerdi, içler acısı bir görünüşleri de olabilirdi. Ben de tepkimin yüzüme acımasızca bir ifadeyle yansımasını asla istemezdim. Kapıyı yavaşça açıp içeri göz attım. Perdeler çekilmişti ve akşam bastırırken oda epey

karanlıktı ama yatakta uzanan adamı zar zor da olsa seçebiliyor, ağır ve sıkıntılı nefeslerini duyabiliyordum.

"Merhaba," dedim sessizce. "Uyanık mısınız?"

Kısa bir duraksamanın ardından, "Evet," diye mırıldandı hasta. "Buyrun."

İçeri girip kapıyı arkamdan kapadım. "Rahatsız etmek istemem," dedim. "Ben hastane gönüllülerinden biriyim. Anladığım kadarıyla bir süredir yalnızmışsınız da, ziyaretçi isteyip istemediğinizi merak etmiştim."

Bir süre bir şey söylemedi, sonra da gergin bir tonla, "İrlandalı mısın?" dedi.

"Uzun zaman önce öyleydim," dedim. "Yıllardır gitmedim ama. Sen de İrlandalıymışsın?"

Bir yandan başını biraz kaldırmaya çalışırken, "Sesin..." dedi ama efor ona fazla geldi ve inleyerek kendisini tekrar bıraktı.

"Yorma kendini," dedim ona. "Yalnız, perdeleri açabilir miyim, içeri biraz ışık girsin diye? Sorun olur mu sana?"

"Sesin," diye tekrar edince, hastalığın beynini fazla yemiş olma ihtimalini düşündüm, söyleyeceklerinden pek mantıklı bir şey anlamamaktan endişelendim. Yine de, oturup onunla konuşmaya niyetlenmiştim ve öyle de yapacaktım. Perdeler konusunda ne izin verdi ne çekince belirtti, ben de pencere kenarına gidip iki perdeyi araladım ve aşağıdaki New York sokaklarına bir göz attım. İki yönde de sarı taksiler kornalarını çala çala ilerliyordu ve gökdelenlerin arasındaki manzara beni bir süre orada tuttu. Şehre asla âşık olmamıştım; geleli neredeyse yedi sene olmasına rağmen hâlâ aklım Amsterdam'da, kalbimse Dublin'deydi; ama bunun gibi anlarda, insanların niye âşık olduğunu anlıyordum.

Arkama dönüp hastaya doğru baktım ve bir an göz göze gelip birbirimizi tanıdığımızda vücuduma öyle bir ürperti dalgası yayıldı ki sakinleşmek için pencere pervazına tutunmam gerekti. Benden yaşlı değildi ama neredeyse tamamen keldi, tepesine sefilce tutunan birkaç tutam saç dışında. Yanakları da gözleri de çökmüştü ve çenesi boyunca uzanan koyu mor-kırmızı elips şeklindeki berbat çürük, boynuna kadar yayılmıştı. Aklıma bir alıntı geldi, zamanında Hannah Arendt'in şair Auden

hakkında söylediği bir şeydi bu: Hayat, kalbin görünmez öfkelerini adamın suratında göstermişti.

Yüz yaşında görünüyordu.

Birkaç ay evvel ölmüş bir adam gibi görünüyordu.

Azap içinde bir ruh gibi görünüyordu.

Ama ben onu yine de tanıdım. Hastalık bir zamanlar çok yakışıklı olan yüzünü ve vücudunu o kadar değiştirmiş olsa da, ben onu nerede görsem tanırdım.

"Julian," dedim.

Liam Kim?

Shaniqua'ya bir mesaj bıraktım, ondan Bastiaan'a onunla evde görüşeceğimizi haber vermesini istedim ve hastaneden montumu almak için bile durmadan hemen kaçtım, sersem sepelek batıya doğru koştum ve nihayetinde bir şekilde Central Park Gölü yakınlarında bir banka oturdum. Hava soğuktu ve insanların gözlerini bana diktiklerini, böyle soğuk bir günde böyle yazlık giysiler içinde olduğum için deli gözüyle baktıklarını sezebiliyordum ama henüz geri dönemezdim. Sadece Julian'ın ismini hayretler içinde zikretmeme, onun da benimkini fısıldamasına yetecek kadar vakit olmuş, hemen akabinde kendimi odadan kaçıp koridor boyu koşarken bulmuştum; dışarıya, temiz havaya çıkmazsam bayılacağımdan emindim. Julian yakın arkadaşlığımızın benden kaynaklanan basit bir dalavere olduğunu öğreneli on dört yıl olmuş ve bir sonraki görüşmemiz ancak bu acımasız şartlar altında gerçekleşebilmişti. New York City'de. Bir hastane odasında. En eski arkadaşım AIDS'ten ölüyordu.

Şimdi onun cinsel sağlığı konusunda en baştan beri nasıl pervasız olduğunu hatırlıyordum. 1960'larda ve 70'lerde işlerin 1987'ye kıyasla çok farklı olduğu da doğruydu ama bana Julian gençliği boyunca hayli düşüncesiz davranmış gibi geliyordu, ölümsüz olduğuna inanıyormuşçasına. Kızın birini nasıl olup da hamile bırakmadığı benim için bir muammaydı ama o an fark ettim ki belki de birini hamile bırakmıştı ama

benim haberim olmamıştı bile. Belki de sürüsüyle çocuğu vardı, ben bilemezdim. Yine de günün birinde hayatını tehdit etmekle kalmayıp erkenden sonunu da getirecek bir hastalık kapacağını hayal dahi etmemiştim. Kendi ikiyüzlülüğümü kabullenmeden onu kınayacak hâlim de yoktu elbet. Sonuçta gençliğimde o kadar çok insanla düşüp kalkmıştım ki kendim asla bir şey kapmadığım için şanslıydım. AIDS krizinin başlangıcında yirmi yaş genç olsaydım, cinselliğimin doruğunda olsaydım, yabancılarla yaşamış bulunduğum onca riskli durumdan sonra kendimi tehlikeye atmış olacağımdan pek şüphem yoktu. Bu noktaya nasıl geldik acaba, diye düşündüm. İkimiz de orta yaşlıydık ama bir zamanlar neşeli gençlerdik, sonra hayatlarımızın büyük kısmını heba etmiştik. Ben yirmili yaşlarımı dünyaya sahte bir yüz sergileme çabasıyla harcamışken, Julian da kendi pervasızlığı yüzünden belki kırk yıl daha yaşayabileceği hayatı ziyan etmişti.

Şimdi suya bakarken, gözlerimin ardında yaşların birikmeye başladığını hissedebiliyordum, bir de aklıma Bastiaan'ın akşam yemeğinde söylediği şey geldi: Hasta 741 başından geçenleri ailesinin bilmesini istememişti çünkü bu hastalık İrlanda'da iyice kötü bir nam getirirdi. Böylece, abisine hayran olan Alice'in Julian'ın hastalığından tamamen habersiz olduğunu fark ettim.

Bir kadın yanıma geldi, "İyi misiniz," diye sordu ki New York'ta ender görülen şeydi; ağlayan yabancılar genellikle kendi hâllerine bırakılırlardı ve konuşacak kabiliyetim olmadığından, ayağa kalkıp uzaklaşmakla yetindim. Nereye gittiğimden emin değildim ama ayaklarım beni nedense tekrar 96. Sokak'a, Mount Sinai Hastanesi'ne götürdü ve yedinci katta asansörden inip Shaniqua'yı masasında görmediğimde bu küçük mucizeye minnettar oldum, çünkü bu sayede hiçbir soruya cevap vermeden Oda 703'e dönebilecektim.

Bu kez ne tereddüt ettim ne kapıyı tıklattım, dosdoğru içeri girip kapıyı arkamdan kapattım. Perdeler hâlâ açıktı, tıpkı bıraktığım gibi ve Julian yattığı yerden görebileceği her türlü manzarayı yakalayabilmek için başını benden öteye çevirmişti. Odaya kimin girdiğini görmek için yatağında biraz hareket etti ve beni görünce yüzünde gerilim, utanç ve

rahatlama karışımı bir ifade belirdi. Bir sandalye alıp yanına oturdum, sırtımı pencereye döndüm, uzun bir süre hiçbir şey söylemeden yere baktım, önce onun konuşmasını umdum.

Kullanılmadığı için çatallaşan sesiyle, "Ben de dönüp dönmeyeceğini merak etmiştim," diye fısıldadı sonunda. "Geleceğini düşünmüştüm. Uzun süre uzak kalamadın benden hiç."

"Uzun zaman öncesiydi o," diye yanıtladım.

"Cazibemden bir şey kaybetmemişimdir umarım," dedi ve yüzündeki yarım gülüş, hafif bir kahkahayı ağzımdan zorla çıkardı.

"Öyle kaçıp gittiğim için özür dilerim," dedim. "Şok oldum, o kadar. Seni onca yıl sonra gördüğüm için. Üstelik bir de burada. Kalmam gerekirdi."

"Eh, geçmişte de tek kelime etmeden kaybolup gittiğin olmuştu, değil mi?"

Başımı salladım. Bu elbette er ya da geç açılacak bir mevzuydu ama ben daha hazır değildim.

"Biraz temiz hava almaya ihtiyacım vardı," dedim. "Yürüyüşe çıktım."

"96. Sokak'ta mı?" diye sordu. "Nereye?"

"Central Park'a gittim. Geri dönmem sana sorun olmadı umarım?"

Omuzlarını elinden geldiğince silkip, "Neden olsun?" diye sordu ve dudakları ayrılınca, bir zamanlar muhteşem beyazlıktaki dişlerinin sararıp yamulduklarını gördüm. Aşağıdakilerin en az biri eksikti, dişetleri de pembenin beyazımsı bir tonuydu. "İşin doğrusu, sen beni görünce nasıl şok olduysan ben de seni görünce öyle şok oldum. Hazmetmek için biraz zamanım olmasına sevindim. Ama tabii ben senin kadar kolayca tüyemiyorum."

"Ah be Julian," dedim ve artık duygularıma teslim oldum, yüzümdeki üzüntüyü görmesine engel olmak için yüzümü ellerime gömdüm. "N'oldu sana? Nasıl düştün buraya?"

"Ne diyeyim?" dedi sakince. "Nasıl biri olduğumu biliyorsun ezelden beri. Önüme geleni siktim. Âdeta meslek edindim bunu. Demek ki lüzumundan fazla bir yere de girmişim ve dejenere yapım bana nihayet bedel ödetti."

"Hani bendim dejenere olan?"

"Aman, neyse işte."

Son on beş yılda Julian'ı bazen sevgiyle bazen öfkeyle birçok kez düşünmüştüm ama işin doğrusu, Bastiaan'la tanıştığımdan beri Julian hafızamdan kaybolmaya başlamıştı, eskiden böyle bir şey olabileceğini hayal bile etmezdim. Onu bir zamanlar sevmiş olsam da –ki gerçekten sevmiştim– Bastiaan'la yaşadığım aşka hiç benzemeyen bir şeydi o. Platonik aşkın takıntıya dönüşmesine izin vermiştim. Hem Julian'la arkadaş olma fikri hem de yakışıklılığı aklımı başımdan almıştı, kaldı ki bir de etrafındaki herkesi sersemletmek gibi özgün bir kabiliyeti vardı. Ama Julian benim aşkıma hiç karşılık vermemişti. Beni sevmiş olabilirdi, kardeş gibi yakın görmüş olabilirdi ama asla romantik bir ilgi duymamıştı.

Sonunda sessizliği bozarak, "Ee, New York'ta yaşıyorsun demek?" dedi.

"Evet," dedim. "Yaklaşık yedi sene oldu."

"Seni asla burada hayal etmezdim. Nedense miskin bir İngiliz köyünde yaşadığını düşünmüşümdür. Öğretmenlik falan yaparken."

"Düşündün yani beni? Yıllar içinde?"

"Tabii düşündüm. Kolay kolay unutamazdım seni. Doktor musun yoksa, öyle mi? Hayatın epey bir değişmiş."

Başımı iki yana sallayıp, "Hayır, yok öyle bir şey," dedim. "Gönüllüyüm sadece. Gerçi erkek arkadaşım doktor. Burada çalışıyor, Mount Sinai'da. İlk tanıştığımızda uzmanlığı bulaşıcı hastalıklardı ve sanırım doğru zamanda doğru yerdeki doğru adamdı çünkü bu şey patlar patlamaz, hizmeti rağbet gördü. Tabii burada, şehirde birçok gey tanıyoruz ve dostlarımızı kaybedişimiz beni etkilemeye başladı. Olan biten ilgimi çekmeye başladı, ne yapabileceğimi düşündüm. Ve birçok kurbanın, olanlardan büyük utanç duyan ailesi tarafından terk edildiğini öğrendim. Ben de orada müdahil oldum."

"Hayırsever olmuşsun," dedi Julian. "Tuhaf, her daim nasıl bencil olduğun düşünülürse."

"Onunla hiçbir alakası yok," dedim sertçe. "Kanser hastalarının aileleri tarafından bir yana atıldıklarını duymazsın hiç ama AIDS hastalarının

hep başına geliyor. O yüzde ben de haftada birkaç kez buraya gelip hastaları ziyaret ediyorum, konuşuyorum onlarla, bazen kütüphaneye gidip isterlerse kitap getiriyorum. Hayatta bir amacım varmış gibi hissettiriyor."

"Bir de erkek arkadaşın," dedi, söylerken boğazı da biraz tıkandı ve biraz daha enerjisi olsaydı ellerini kaldırıp havada parmaklarıyla tırnak işareti yapacağını da biliyordum. "Nihayet bir erkek arkadaş buldun demek?"

"Elbette buldum. Sevilmem meğer o kadar da imkânsız değilmiş."

"Kimse öyle demedi ki sana. Doğru hatırlıyorsam, Dublin'i terk ettiğinde gayet çok seviliyordun. Birçok insan tarafından, ben de dâhil."

"Evet," dedim. "Ondan pek emin değilim."

"Ben eminim. Ee, ne zamandır birliktesiniz bakalım? Erkek arkadaşınla?"

"On iki senedir," dedim.

"Etkileyici. Ben aynı kızla on iki hafta bile geçirdiğimi sanmam. Nasıl dayanıyorsun ki?"

"Zor değil," dedim, "çünkü seviyorum sonuçta. O da beni seviyor."

"Ama sıkılmıyor musun ondan?"

"Hayır. O kadar tuhaf bir kavram mı senin için?"

"Doğrusu öyle." Bunun nasıl bir his olacağını anlamaya çalışır gibi, biraz dik dik baktı bana ve sonunda pes edermişçesine iç çekti. "Adı ne sahi?" diye sordu.

"Bastiaan," dedim. "Hollandalı. Bir süre Amsterdam'da yaşadım, orada tanıştık."

"Mutlu musun peki?"

"Evet," dedim. "Çok mutluyum."

"Eh, aferin sana," dedi acı acı ve bunu söylerken yüzünün nasıl düştüğünü de görebildim. Dolabın tepesine bir göz attı, orada bir plastik şişe su duruyordu, tepesinden bir pipet sokulmuştu. "Susadım," dedi. "Uzatıversene şunu."

Uzanıp şişeyi dudaklarına tuttum, Julian da pipetten ağzına su çekmek için var gücüyle emdi. Ne kadar çaba vermesi gerektiğini görünce üzüldüm. İki üç ağız dolusu su içtikten sonra bitkinlikle kendisini tekrar yastığının üstüne bıraktı, nefes nefeseydi.

Şişeyi geri koyarken, "Julian," dedim ve eline uzandım ama hemen geri çekti elini.

Benim başka bir şey söylememe fırsat kalmadan, "Ben gey değilim bu arada," dedi. "Bir erkekten kapmadım bunu."

"Biliyorum olmadığını," dedim, o anda bile heteroseksüelliğini vurgulamanın onun için bu kadar önemli olmasını aklım almıyordu. "Herkesten iyi biliyorumdur muhtemelen. Ama artık bir önemi var mı ki?"

"Ciddiyim," diye diretti. "Bu olay duyulursa, kimsenin benim bir yandan erkeklerle de sikiştiğimi sanmasını istemiyorum. Senin hastalığı kapmam yeterince komik zaten..."

"*Benim* hastalığı?"

"Anladın işte."

"Anlamadım aslında."

"Memleketteki insanlar benim neye yakalandığımı duysalar, hakkımda bir daha asla aynı şekilde düşünmezler."

"İnsanların senin hakkında düşündüklerini neden önemsiyorsun ki? Eskiden hiç önemsemezdin."

"Bu seferki farklı," dedi. "Eskiden insanların yaptıkları hiç umurumda olmazdı. Gidip kirpi sikseler zerre fark etmezdi bana. Çünkü beni etkilemezdi. Şimdiye kadar."

"Bak, bir salgın bu," dedim. "Dünyada herkesi etkileyecek. Yakında bir tedavi bulmazlarsa neler olur, bilmiyorum."

"Eh, ben göremeyeceğim sonunu," dedi."

"Demek öyle."

"Cyril, şu hâlime bak tanrı aşkına. Fazla vaktim kalmadı. Hayatın vücudumu her saat biraz daha terk ettiğini hissedebiliyorum. Doktorlar da bana böyle dediler zaten. En fazla bir haftam var. Muhtemelen daha az."

Yine ağlamak üzere olduğumu hissettim ama birkaç derin nefes aldım. Julian'ın önünde öyle sefil görünmek istemiyordum ve duygularımı çok fazla gösterirsem bana kızacağını da hissediyordum nedense.

"Her şeyi bilmiyorlar," dedim. "İnsanlar bazen çok daha..."

"O zaman epeyce tanıdın sen herhâlde," dedi.

"Epeyce ne tanıdım?"

"Bu... şeye tutulan insan."

"Epeyce, evet," diye kabul ettim. "Hastanenin bu katı tamamen AIDS hastalarına ayrılmış durumda."

Kelimeyi söylediğimde biraz irkildi.

"Hoparlörlerden bütün gün Village People[41] çalmadığınıza şaşırıyorum. Herkes evinde hissederdi."

"Ya bi' siktir git be Julian," dedim ve kahkahayı basarak kendimi şaşırttım, Julian da sanki tekrar çıkıp gideceğimden korkarmış gibi, gergin gözlerle baktı bana ama hiçbir şey söylemedi. "Pardon," dedim sonunda. "Ama gerçekten öyle konuşamazsın. Burada olmaz."

"Nasıl istersem öyle konuşurum," dedi. "Nonoşlarla dolu bir hastanedeyim, nonoş hastalığından ölüyorum ve birisi Tanrı'ya benim hetero olduğumu söylemeyi unutmuş."

"Gençliğimizde tanrıya pek vakit ayırdığını hatırlamıyorum. Ayrıca nonoş demeyi de kes. Biliyorum öyle demek istemediğini."

"Beni bu kadar iyi tanıyan, çok yakın bir arkadaşa sahip olmak işte böyle bir dert. Fırçanı yemeden huysuzluk bile edemiyorum. Olsun, New York paydos etmek için o kadar da kötü bir yer değil. Dublin'dense burayı tercih ederim."

"Ben özledim Dublin'i," dedim, sözcükler bunu gerçekten kastedip kastetmediğimi düşünmeme fırsat kalmadan çıktı ağzımdan.

"Ee, n'apıyorsun burada o zaman? Amerika'ya getiren neydi ki seni?"

"Bastiaan'ın işi," dedim.

"Miami'yi tercih edeceğini düşünürdüm. Veya San Francisco'yu... Bütün ibneler oralarda takılıyor, değil mi? En azından ben öyle duydum."

"Kendini daha iyi hissedeceğini düşünüyorsan bana hakaret etmeyi sürdürebilirsin," dedim sessizce. "Ama işin sonunda sana pek faydası olacağını sanmıyorum."

Pek de tutkulu çıkmayan sözcüklerle, "Siktir git be," dedi. "Ayrıca bana bilmişlik taslamayı keser misin lütfen sıçırık?"

---

41 Gey topluluğunda sembolik önemi olan "Y.M.C.A." şarkısıyla ün kazanan müzik grubu. [Ç.N.]

"Bilmişlik taslamıyorum."

"Bak, zaten bana yardım etmek için yapabileceğin hiçbir şey yok. Ziyaret ettiğin diğer insanlara n'aptın ki? Hakkın rahmetine kavuşmalarından önce iç huzurlarını bulmalarına mı yardımcı oldun? Şuurları kapanırken sen de kolunu omuzlarına atıp, ellerini eline alıp ninni mi söyledin? E tut madem elimi istersen. İyi hissettir bana. Durduran ne seni?"

Sol eline baktım, yatakta yanımda duruyordu. Ortadaki damara serum hortumu bağlanmış; üstü de beyaz, geniş bir bantla kapatılmıştı. Bandajın etrafındaki deri gri renkliydi ve başparmağının işaretparmağıyla buluştuğu yerde dağlanmış gibi duran parlak kırmızı bir yara göze çarpıyordu. Tırnakları sonuna kadar çiğnenmiş, kalan kısımlar da kararmıştı. Yine de uzandım ama tenim tenine değer değmez elini çekti.

"Yapma," dedi. "En büyük düşmanlarıma bile dilemem bunu. Ki sen de aralarındasın."

"Allah aşkına Julian, elini tutarak kapamam virüsü."

"Yapma işte."

"Bir de düşman olduk yani şimdi, öyle mi?" diye sordum.

"Dost değiliz, orası kesin."

"Eskiden dosttuk."

Bana baktı, gözlerini kıstı, konuşmakta zorlanmaya başladığını görebiliyordum. Öfkesi bitkin düşürüyordu onu.

"Değildik ama, ha?" dedi. "Aslında değildik. Dostluğumuz hakkında her şey yalandan ibaretti."

"Hayır, değildi," diye itiraz ettim.

"Öyleydi. Cyril, sen benim en yakın arkadaşımdın. Ben hayat boyu arkadaş kalacağız sanmıştım. Sana o kadar hayrandım ki."

Sözlerinden şaşkınlık duyarak, "Yok öyle bir şey," dedim. "Asıl ben sana hayrandım. Sen benim olmak istediğim her şeydin."

"Sen de benim," dedi. "Naziktin, düşünceliydin, düzgün birisiydin. Dostumdun. En azından ben öyle sanıyordum. Seninle on dört sene arkadaşlık ettiysem peşimde yavru köpek gibi dolaşan biri olsun istediğimden değildi. Senin yanında olmaktan hoşlandığım içindi."

"Benim arkadaşlığım samimiydi," dedim. "Hislerime hâkim olamadım. Sana söylemiş olsaydım..."

"O gün kilisede üstüme atlamaya kalktığında..."

"Üstüne atlamaya kalkmadım," dedim.

"Tabii ki kalktın. Ve bana çocukluğumuzdan beri âşık olduğunu söyledin."

"Neden bahsettiğimi bilmiyordum," dedim. "Bak, gençtim, tecrübesizdim. Ve kendimi soktuğum durumdan korkuyordum."

"Yani her şeyi uydurduğunu mu söylüyorsun?" diye sordu. "Bana karşı hiç öyle hisler duymamış mıydın?"

"Hayır, olur mu hiç? Elbette duymuştum o hisleri. Hâlâ da duyuyorum. Ama seninle arkadaş olmamın sebebi o değildi. Beni mutlu ettiğin için arkadaştım seninle."

"Bir de benimle sikişmek istediğin için. Eh, artık sikişmek istemiyorsundur asla, değil mi?"

Hem bunu söylerken kullandığı sert üslup yüzünden hem de bu elbette doğru olduğu için irkildim. Ergenliğimde de sonrasında da onun hakkında defalarca fantezi kurmuş, ikimiz birlikte olabilsek, onu evime götürebilsem, sarhoş edebilsem ve bir zayıflık ânında, etrafta ihtiyaçlarını karşılayacak bir kız yokken bana uzansa nasıl olacağını hayal etmiştim. Yüzlerce defa muhtemelen. Binlerce. Dostluğumuzun büyük kısmının, en azından benim için, bir yalanın üstüne kurulu olduğunu pek de inkâr edemezdim.

"Hislerime hâkim olamadım," diye tekrar ettim.

"Benimle konuşabilirdin mesele hakkında," dedi. "Çok daha önceden. Anlardım."

"Ama anlamazdın ki," dedim. "Biliyorum anlamayacağını. Kimse anlamazdı o zamanlar. İrlanda'da anlamazlardı. Orada gey olmak hâlâ bugün bile yasadışı yahu, farkında mısın? Ve şu anda 1987'deyiz, 1940'ta değiliz. *Anlamazdın.* Şu an öyle demenin sebebi *şu anda* olmamız. *Anlamazdın,*" diye direttim.

Beni susturmak için elini kaldırıp, "Sizin gruplardan birine gittim, biliyor musun?" dedi. "HIV teşhisim ilk koyulduğunda. Brooklyn'de

papazın tekinin topladığı bir gruba gittim, odada sekiz dokuz arkadaş vardı, hepsi hastalığın farklı farklı safhalarındaydı, hepsi de ölüme bir yanındakinden daha yakın görünüyordu, el ele tutuşmuşlardı, hamamlarda, saunalarda, işte ne boksa orada burada yabancılarla sikiştiklerini anlatıyorlardı, ben de etrafıma baktım ve var ya, orada olduğumu fark edince, o dejenerelerle herhangi bir ortak yanım olduğunu düşününce bile *kusacak* gibi oldum."

"Seni o kadar farklı yapan ne?" diye sordum. "Sen de hareket eden her kızı siktin."

"Tamamen farklı."

"Nasıl? Anlat bana."

"Çünkü o *normal*."

"Hay siksinler *normali*!" dedim. "Ben senin içinde biraz daha orijinallik bulunduğunu sanıyordum. Hani asiydin sen?"

Doğrulamaya çalışarak, "Hiç öyle bir iddiam olmadı," dedi. "Kızlardan hoşlandım, o kadar. Sen anlamazsın."

"Sen çok kızla sikiştin. Ben de çok erkekle sikiştim. Ee, yani?"

Sözcükleri ağzından neredeyse tükürerek çıkarıp, "Farklı," diye diretti.

Vücuduna bağlı duran monitörlerden birine göz atıp, "Sakin ol," dedim. "Tansiyonun yükseliyor."

"Sikeyim tansiyonumu," dedi. "Belki bu hastalıktan evvel davranıp o öldürür beni. Şunu diyecektim, ben orada, Brooklyn'de otururken o papaz bir sürü beylik laf etti, hepimize hâlâ hayattayken dünyayla ve tanrıyla aramızı düzeltmemiz gerektiğini söyledi, ben de gruptaki diğer insanlara baktım, var ya, öldüklerine mutlu oluyor gibilerdi. Orada oturmuş, birbirlerine sırıtıyorlardı, yaralarını berelerini çürüklerini gösteriyorlardı, nonoş kulüplerinin tuvaletlerinde siktikleri çocukları anlatıyorlardı ve benim tek yapmak istediğim hepsini teker teker duvar dibine dizip suratlarını dağıtmaktı. Hepsini ilelebet acılarından kurtarmaktı. Bir daha hiç gitmedim oraya. Bombalayasım gelmişti orayı." Duygularını kontrol etmekte zorlanır gibi göründüğü uzun bir duraksamanın ardından, "Olaydaki ironiyi görüyorsun, değil mi?" dedi.

"Ne?" diye sordum. "Neymiş o ironi?"

"Eh, esasında bunun tersi olması gerekir, değil mi?" diye sordu. "Bu yatakta senin yatman, içten içe çürümen, orada da benim oturup sana ağlak gözlerle bakmam ve bu odadan nihayet çıkabildiğimde akşam yemeğine nereye gidebileceğimi düşünmem gerekirdi."

"Ben onu düşünmüyorum," dedim.

"Tabii ki onu düşünüyorsun."

"Hayır," diye direttim.

"Ne düşünüyorsun peki? Çünkü senin yerinde ben olsaydım onu düşünürdüm, eminim."

"Keşke geçmişe gidebilseydik, ikimiz de bir şeyleri daha iyi veya farklı yapabilseydik. İkimiz de mizacımız yüzünden boku yemişiz, göremiyor musun? Cidden Julian, bazen keşke hadım edilmiş olsaydım diye düşündüğüm bile oldu. Hayatım çok daha kolay olurdu. Ayrıca beni burada istemiyorsan, sevdiğin birinin gelmesine ne dersin? Ailen nerede? Neden haber vermiyorsun onlara?"

"Bilmelerini istemiyorum da ondan. Pek birisi kalmadı zaten. Annem öleli çok oldu. Max de birkaç sene önce öldü."

"Yapma! Nasıl?"

"Kalp krizi. Onlar dışında da sadece Alice'le Liam var ve kız kardeşimin bundan asla haberdar olmasını istemiyorum."

"Ben de onun ismi ne zaman geçecek diye bekliyordum," dedim temkinli bir sesle. "Ondan bahsedebilir miyiz biraz?"

Acı acı gülümsedi. "Olur," dedi. "Ama söyleyeceklerine dikkat et. Burada hastane yatağında yatıyor olabilirim ama yine de bu gezegende ondan çok sevdiğim kimse yok."

"Yıllar önce yaptığım şey," dedim, "korkunçtu. Söylemene gerek yok. Kabullenip devam etmem gerekti. Öyle yaptığım için nefret ediyorum kendimden."

"Yo, etmiyorsun. Öylesine söylenen bir laftır bu."

"Ediyorum."

"Eh, hiç olmazsa özür diledin," dedi. "Daha sonra ona yazdığında yani, onun merhametine sığındın, onu aralarında İrlanda cumhurbaşkanı da bulunan üç yüz kişinin karşısında küçük düşürdüğünden ötürü

–ki hayatını mahvetmenden söz etmiyorum bile– affetmesi için yalvardın. İki yıl içinde bunu yapan *ikinci* adamdın. Ha yok, bekle, hatalıyım, değil mi? Çünkü sen ona hiç yazmadın bile! Öylece bıraktın orada. Özür dileyecek kadar bile adam olamadın. Üstelik o Fergus sikiği onu sunakta ektiğinde neler yaşadığını *biliyordun* da. Hepsini biliyordun. Gerçi bu sefer Alice sunağı atlattı ama düğünün sonunu getiremedi. İsa aşkına, nasıl yapabildin bunu? Hiç edebin yok mu senin Cyril?"

"Beni ona *sen* zorladın," dedim.

"Hayır, zorlamadım! Ne diyorsun sen ya?"

"O gün. Kutsal eşya odasında sana... hislerimden bahsettiğimde. İşin sonunu getirmeye zorladın beni. O an bitirebilirdim her şeyi, birlikte bitirebilirdik ama sen zorladın beni..."

"Yani sen suçun *bende* olduğunu mu söylüyorsun? Taşak mı geçiyorsun sen ya?"

"Hayır, suç bende. Onu biliyorum. İşlerin hiç bu kadar ilerlemesine müsaade etmemeliydim. Alice'le hiçbir şeye girişmemeliydim. Ama giriştim, değiştiremem bunu." O zamanlar nasıl biri olduğumu hatırlayınca derin nefes aldım. Anılar aklıma gelirken titremeye başlayarak, "Yazmayı düşündüm," dedim. "Gerçekten, düşündüm. Ama berbat bir yerdeydim. İntihara yakındım Julian. Anlaman lazım, uzaklaşmaya ihtiyacım vardı, herkesi ve her şeyi arkamda bırakmam lazımdı. Baştan başlamam lazımdı. Alice'le iletişime geçme fikri bile... Yapamazdım işte."

"Çünkü sen ödleğin tekisin Cyril," dedi. "Hem de yalancısın. Hep öyleydin, hâlâ da öylesindir kesin."

"Hayır," diye bastırdım. "Değilim artık. Artık öyle olmam gerekmiyor. Çünkü İrlanda'da yaşamıyorum. Artık o ülkenin parçası olmadığım için nasıl biri olmak istiyorsam olabilirim."

O an bana sırtını dönüp, "Çık git hadi," dedi. "Bıraksan da huzur içinde ölsem olmaz mı? Sen kazandın, tamam mı? Sen yaşayacaksın, ben öleceğim."

"Hiçbir şey kazanmadım ben."

"Kazandın," diye tekrarladı sessizce. "O yüzden kes böbürlenmeyi."

Gitmeyi reddederek, "O nasıl?" diye sordum. "Alice yani. İyi oldu mu sonrasında? Mutlu mu şimdi?"

"Sence?" dedi Julian. "Asla aynı olamadı. O seni seviyordu Cyril, anlayabiliyor musun bunu gerçekten? Sevgi kavramına bu kadar önem verir gibi görünen seni. Üstelik senin de onu sevdiğini sanıyordu. Yani, onunla evlenerek o izlenimi verir gibi de olmuştun."

Başımı iki yana sallayıp, "Hepsi o kadar uzun süre önceydi ki," dedim. "O günleri artık düşünmüyorum bile. O da herhâlde tamamen unutmuştur beni, yani eski yaraları kaşımanın âlemi ne ki?"

Julian bana yataktan kalkıp beni boğazlayarak öldürmek istermiş gibi bir yüzle baktı. "Nasıl unutsun seni?" diye sordu. "Dedim ya, tamamen mahvettin kızın hayatını."

Yüzümü ekşittim; evet, o durum Alice'e o zamanlar zor ve utanç verici gelmişti muhtemelen. Elbette, kabul ediyordum da bunu. Ama zaman geçmişti. Ben o kadar da bulunmaz Hint kumaşı sayılmazdım; Alice olayı mutlaka atlatmıştı artık. Yetişkin kadındı sonuçta. Onun canını yaktığım için sorumluluğu alırdım ama bütün hayatını mahvettiğim için almazdım.

"Bir daha evlenmedi mi?" diye sordum. "Ben evlenmiştir diye düşünmüştüm. Gençti, güzeldi."

"Nasıl evlenebilirdi ki?" dedi Julian. "Seninle evliydi; hatırlamıyor musun? Sen onu sunakta terk etmedin Cyril, sen onu Shelbourne Oteli'nin ortasında, düğünde terk ettin ulan! Yeminler edilmişti bile."

"Evet ama iptal ettirmiştir kesin," dedim ama içimde bir anksiyete kabarmaya başlıyordu. "Geri dönmeyeceğim belli olunca öyle yapmıştır, ha?"

"İptal ettirmedi," dedi sessizce.

"Ama niye?" dedim. "Ne yani, hayatının kalanında Bayan Havisham rolünü oynamak mı istedi, o mu? Bak Julian, ben bu konudaki sorumluluğumu ayan beyan kabul ederim. Alice'e berbat bir şey yaptım, asla hiç hak etmediği bir şeydi bu. Kabahat bendeydi. Ödlektim. Bombok bir heriftim. Ama dediğin gibi, düğünde ayrıldım oradan; balayı süitine gelemedik bile. Canı isteseydi evliliği kolayca iptal ettirebilirdi. Ettirmediyse de onun sorumluluğu bende olamaz. Karar onundu."

Julian bana sanki iyice delirmişim gibi baktı, bir şey söylemek üzere ağzını da açtı ama sonra tekrar kapadı.

"Ne?" dedim.

"Yok bir şey," dedi.

"Ne?" dedim ısrarla, ona baktım, bana anlatmadığı bir şey olduğundan emindim.

"Bak Cyril," dedi, "artık palavracılığı bırak, tamam? Balayı süitine gelmemiş olabilirsin ama Alice'le evlenmeden önce seks yapacak bir yerler bulmuştun, değil mi?"

Julian'ın söylediğiyle kafam karışmıştı, düşündüm bunu. Ve ardından o gece geldi aklıma, düğünden iki hafta önce. *Bence gelmelisin Cyril. Akşam yemeğine gel, Max'in en iyi şaraplarından iki şişe içeriz, sonra da işte, birlikte yatağa gideriz.* Olanlar olduğundan beri aklıma bile gelmeyen bir gece. Şimdi bile anımsamak için çaba sarf etmem gerekiyordu.

Kafama bir şey dank etti ve vücudumun dalga dalga ürperdiğini hissettim.

"Liam kim?" diye sordum.

Bana artık sırtını dönmüş ve pencereden dışarıya, akşam çökerken kapanan gökyüzüne doğru bakan Julian, "Ne?" dedi.

"Ailenden pek kimse kalmadığını söylemiştin," dedim ona. "Baban ölmüş, bir tek Alice'le Liam kalmış geriye ya hani? Liam kim?"

"Liam," dedi Julian sessizce, "Alice'in evliliği iptal edememe sebebi. Seninle evli kalma ve başkasıyla evlenememe sebebi. Bir eşle, gerçek bir erkekle mutluluğu bulamama sebebi. Onun oğlu Liam, benim de yeğenim. Senin ona veda hediyen. Şimdi bir de böyle bir şeyin mümkün olabileceğini hiç aklından geçirmediğini söylersin herhâlde?"

Ağır ağır ayağa kalktım, bacaklarımın zayıf düştüğünü hissettim. Ona yalancı demek, bunun tek kelimesine inanmadığımı söylemek istedim ama söylediği her şeye inanmışken –çünkü yalan söylemek için ne sebebi olabilirdi– bunun ne anlamı olurdu ki? Alice'i hamile bırakmıştım. Düğünde benimle konuşmak için yanıp tutuşmuştu, gizli konuşmamız gerektiğini söyleyip durmuştu ısrarla ama ben dinlememiştim.

Demek ki hâlihazırda biliyordu veya tahmin ediyordu ve bana da söylemek istemişti. Ama sonra ben Avrupa'ya kaçıp gözden kaybolmuştum ve geçmişimden hiç kimseyle asla iletişime geçmemiştim. Böylece Alice 1973 senesinin İrlanda'sında, evli olmayan hamile kızların orospudan hâllice görüldüğü ve herkesçe de o muameleyi gördüğü ortamda böyle bir utanç yaşamıştı. Ben annemin, öz annemin de evlenmemiş biri olduğunu ve beni kırklı yıllarda tek başına çocuk yetiştirmenin zorluğundan ötürü evlatlık verdiğini düşünmüştüm. Ama işler o zamanlardan beri o kadar da değişmemişti. Öz babamın anneme yaptığını ben de Alice'e mi yapmıştım yani?

Tabii Alice evli bir kadındı ve bu belki daha da kötüydü, çünkü parmağında yüzük olmasaydı bir adamla tanışabilirdi, durumu takmayacak ve çocuğu öz çocuğuymuş gibi büyütecek bir adamla. Ama yüzük olduğu için hiçbir şansı yoktu Alice'in. O dönemde, o günlerde, İrlanda'da hiçbir şansı yoktu.

"Hiç bilmiyordum," dedim. "Yemin ederim, aklıma bile gelmemişti."

"Eh, artık biliyorsun," dedi, öfkesi yatışıyordu. "Muhtemelen bir şey söylememeliydim. Kafam yerinde değil, mesele o. Ama rahat bırak onları, tamam mı Cyril? Sensiz iyiler. Bunca senedir iyiler sensiz. Şimdi de ihtiyaçları yok. Hayatlarına girmek için çok geç kaldın."

Uzun uzun baktım ona, ne diyeceğimi bilemedim. Bir oğlum vardı. O sırada on dört yaşında olmalıydı. Ayağa kalkıp ağır ağır kapıya doğru gittim ama dışarı çıkmama fırsat kalmadan, eski dostumun sesini bir kez daha duydum, bu kez daha sessiz ve korku içindeydi, hayatının sonun gelmesinden ürküyordu.

"Cyril," dedi. "Lütfen gitme..."

Lafını bölüp ve konuyu dikkatle düşünerek, "Haber vermek isteseydi," dedim, "verebilirdi. Beni bulmak için kullanabileceği yöntemler var."

"Yani onun suçu mu, onu mu diyorsun?"

"Hayır, sadece..."

"Var ya, siktir git buradan artık be, tamam mı?" dedi, bir anda keyfi müthiş kaçmıştı. "Kıza bok gibi davrandın, bana da hayatın boyunca

yalan söyledin. Bu kadar az vaktim kalmışken seninle niye muhatap olduğumu bile bilmiyorum. Defol."

"Julian..."

"*Defol* dedim!" diye bağırdı. "Siktir git buradan!"

Son Gece

11 Mayıs 1987 gecesi fırtına çıkmıştı; ben en sevdiğim koltukta oturmuş, duruşması Avrupa'da henüz başlamış Lyon Kasabı Klaus Barbie hakkındaki *New York Times* haberini okurken yağmur dairemizin penceresini dövmekteydi. Karşımdaki kanepede, *Dublinliler*'deki en sevdiği öykü "Araby"yi okuyan Ignac'ın ayağına masaj yapan ve ara sıra eğilip zavallı oğlanın kulağını kemiren Emily beni rahatsız etmek için her şeyi yapıyordu. Ignac öyle mıncıklanmaya nasıl dayanıyordu, bilmem; Emily bir kalıp peyniri eşeleyen aç bir fare gibiydi.

Ben eski Gestapo komiserini savunması için işe alınan avukat hakkında bir yorum yapınca, "İnsanlar öyle şeylerle neden ilgileniyor bilmem," dedi Emily. "O kadar uzun zaman önceydi ki hepsi."

"*Çok* da değil," dedim. "Hem, sen tarihçi değil misin güya? Nasıl ilginç bulmuyorsun bunu?"

"Ben de savaş sırasında hayatta olsaydım, senin gibi yani, o zaman ilginç bulurdum. Ama hayatta değildim. O yüzden ilginç bulmuyorum."

Gözlerimi devirip, "Ben hayatta değildim ki savaş sırasında," dedim. "Gayet iyi bildiğin gibi, 1945 Ağustos'una kadar doğmadım ben."

"Eh, yakın sayılırsın diyelim madem. N'apmış ki bu herif? Artık yaşlı bir adam, değil mi?"

"Evet ama yaşlanması geçmişte yaptıklarından sorumlu tutulamayacağı anlamına gelmez. Ayrıca, yani sen bana adamın ne yaptığını bilmediğini mi söylemeye çalışıyorsun?"

"Yani, *ismini* duydum galiba..."

Ignac başını kitabından kaldırmadan, "Izieu'deki bir yetimhaneden kırk dört Yahudi çocuğu zorla çıkarmış mesela," dedi. "Sonra da Auschwitz'e göndermiş. Orada da biliyorsun ki öldüler. Zeki insanların çoğu bilir bunu."

"Tamam," dedi Emily, benimle tartışmaya duyduğu hevesi onunla tartışmaya duymuyordu. Ignac'ın sesinde bir hoşnutsuzluk izi duyduğuma sevinmiştim. "Bir bakayım şu gazeteye."

"Hayır," dedim. "Hâlâ okuyorum."

Sanki ben bu dünyaya sırf ona eziyet olsun diye gönderilmişim gibi iç çekti Emily. "Sahi, Bay Avery," dedi biraz sonra. "Ignac haberimizi verdi mi size?"

"Ne haberi?" diye sordum ve gazeteyi bırakıp Ignac'a baktım.

Bir an Emily'ye bakan Ignac, "Başka zaman," dedi hemen. "Bastiaan da evdeyken."

"Ne haberi?" diye tekrarladım ve evleniyor olmamaları, Emily'nin hamile kalmamış olması, Ignac'ın, kendisini hayat boyu bu korkunç kadına bağlayacak herhangi bir şey yapmamış olması için dua ettim.

"Ignac kabul edildi," dedi Emily.

"Nereye?"

"Trinity Koleji'ne. Güz döneminde Dublin'e taşınıyoruz."

"Ya," dedim ve memleketimin ismini duyunca beklenmedik bir duygu yoğunluğu yaşadım, hem heyecan hem de kaygı vardı içimde. Kafamdan geçen ilk düşüncenin, *Yani sonunda ben de geri dönebilecek miyim*, olmasına da epey şaşırdım. "Başvuru konusunda son kararını vermediğini sanıyordum."

"Şey, emin değildim," dedi Ignac. "Ama onlara bir mektup yazdım, dönüş yaptılar, birkaç kere telefonlaştık, istersem ekimde benim kaydolabileceğim bir yer olduğunu söylediler. Daha son kararımı vermedim. Seninle ve Bastiaan'la konuşmak istiyordum. Özel olarak."

Onun bacağına bir tane vuran Emily, "Biz kararımızı verdik," dedi. "İkimizin de isteği bu, unuttun mu?"

"Acele edip sonradan pişman olabileceğim bir şeye atılmak istemem."

"Burs işini konuştunuz mu onlarla?" diye sordum.

Erkek arkadaşının ona sinir olduğunu tıpkı benim gibi kendisi de sezmiş olabilecek Emily, "Ay yok, endişe etmeyin," diye çıkıştı, durumun acısını benden çıkardı. "Para isteyen yok sizden."

"Onu kastetmedim," dedim.

"Tabii ki onu kastetmedin," dedi Ignac. "Ve evet, konuştum. Anlaşılan, başvurabileceğim birkaç farklı fon varmış."

"Eh, güzel haber," dedim. "Bunu istediğinden eminsen tabii."

"İkimiz de bunu istiyoruz," dedi Emily. "Ayrıca zaten Ignac da çocuk değil artık. Kendi yaşında insanlarla yaşaması daha iyi olur."

"Seninle yaşamayacak mı yani?" diye sordum.

Hafifçe gülümseyip, "Onun yaşına daha yakınım," dedi.

Ignac, "Cyril ve Bastiaan'a birlikte söylemeyi tercih ederdim," dedi sessizce. "Onlarla yalnızken. Ailecek."

"E yani, bir ara öğreneceklerdi nasılsa," dedi Emily. "Hem Dr. van den Bergh hemen hiç gelmiyor ki buraya, öyle değil mi? Hep hastanede o."

"Hep de *değil*," dedim. "Her gece dönüyor buraya. Daha bu sabah gördün onu."

"Yo, görmedim."

"Emily, hep birlikte kahvaltı ettik ya."

"Ay, sabahları benim kafam hiç yerinde olmaz. Günün o saatinde ikinizi de pek fark etmem."

"O zaman daha çok uyuman lazım," dedim. "Yaşlandığın zaman böyle oluyor."

Telefon çaldı ve Ignac bizim tartışmamızdan uzaklaşmaktan mutlu olarak yerinden fırladı. Emily'yle ikimiz tartıştığımızda Ignac neredeyse hiç müdahil olmazdı, ben de bunu tamamen Emily'nin tarafını tutmadığına yorardım. Biraz sonra dönen Ignac, başını kapıdan içeri soktu. "Bastiaan arıyor," dedi. "Seni istiyor."

Kalkıp koridora çıktım, ahizeyi aldım.

"Aradığına çok sevindim," dedim. "Az önce duyduğum şeye inanmayacaksın."

"Cyril," dedi Bastiaan ve sesindeki ciddiyetle, vücuduma bir korku dalgası yayıldı.

"Ne?" dedim. "N'oldu?"

"Galiba buraya gelmelisin."

"Julian mı?"

"Kötüleşti. Çok vakti yok. Görmek istersen hemen evden çıkman lazım."

Dizlerimin bağı çözülmeden, telefon sehpasının yanındaki sandalyeye oturdum. Bastiaan'a Hasta 741'le ilişkimi elbette anlatmıştım, o da on yılı aşkın süre önce ilk tanıştığımızda ona Julian'dan bahsettiğimi hatırlamıştı. Ama o zamandan beri onun hakkında konuşmamıştım, o da Julian'ı tedavi etmeye ilk başladığında aradaki bağlantıyı kuramamıştı.

"Geliyorum," dedim. "Sen yanında kal, olur mu? Ben gelene kadar?"

Telefonu kapadım, ceketime uzandım, o sırada kapının ağzında Ignac belirdi. "N'olmuş?" diye sordu. "Arkadaşın mı?"

Başımı salladım. "Ölmek üzereymiş, Bastiaan öyle dedi. Görmem lazım ölmeden önce."

"Benim de gelmemi ister misin?"

Bunu bir an düşündüm, teklifine minnet de duydum ama başımı iki yana salladım. "Bir anlamı olmaz," dedim. "Dışarıda beklediğinle kalırsın, yapacak bir şey de yok. Üstelik Bastiaan orada yanımda olacak. Sen burada Emily'yle kal. Veya işte, söyle gitsin evine, sen yalnız başına kal."

Kapıya doğru ilerledim, Ignac hemen peşimden geldi. "Hiçbir şeye karar verilmedi daha, bu arada," dedi. "Dublin hakkında yani. Teklif var, o kadar. Emily gitmek istiyor ama ben daha kararımı vermedim."

"Sonra konuşabiliriz," dedim. "Benim gitmem lazım."

Ignac başını salladı, ben de koşarak aşağı indim, sokakta bir taksiye el ettim ve aşağı yukarı on beş dakika içinde kendimi yedinci katta asansörden inerken buldum, Bastiaan'ın orada beni beklediğini gördüm.

O bana bakınca, "Selam," dedim. "Nasıl vaziyet?"

Başıyla bekleme odasındaki koltukları gösterdi, oraya oturduk. "Ölüyor," dedi, uzanıp elini elimin üstüne koydu. "CD4 sayımı gördüğüm en düşük seviyede. Zatürresi var, iç organları da çöküyor. Onu elimizden geldiğince rahat ettirdik ama gerçekten şu anda yapabileceğimiz hiçbir şey kalmadı. Artık an meselesi. Sen buraya gelene kadar dayanabileceğinden bile emin değildim."

İçimdeki müthiş üzüntü hissi giderek büyüyordu, duygularımı kendime saklamakta da zorlandım. Son birkaç gün, böyle bir şey olacağının farkındaydım elbette ama kendimi hazırlamaya pek vakit bulamamıştım.

"Alice'i arayabilir miyim?" diye sordum. "Telefonu da Julian'a götürürüm."

"Hayır," dedi Bastiaan. "Sordum, istemiyor."

"Ama belki Alice'in sesini duyarsa..."

"Cyril, hayır. Hayat onun hayatı. Ölüm de onun ölümü. Ona kalmış."

"Peki," dedim. "Şu an biri var mı yanında?"

"Shaniqua," dedi. "Sen gelene kadar kalacağını söyledi."

Oda 703'e gittim ve kapıyı hemen tıklatıp iterek açtım. Julian yatakta sırtüstü yatıyordu, nefes nefeseydi, Shaniqua da beni görünce ayağa kalktı.

"Bir ayılıyor bir bayılıyor," dedi sessizce. "Bitene kadar burada kalmamı ister misin?"

"Hayır," dedim. "Bizi baş başa bırakmanı tercih ederim. Ama sağ ol."

Shaniqua başını sallayıp dışarı çıktı, kapıyı arkasından usulca kapadı, ben de yatağın yanındaki sandalyeye oturdum, kısa kısa nefes alıp veren Julian'ı seyrettim. O kadar cılızdı ki bakmak bile korkutucuydu neredeyse ama o yaralı yüzün altında bir yerlerde bir zamanlar tanıdığım, sevdiğim çocuk vardı, Dartmouth Meydanı'ndaki süs sandalyesinde oturan çocuk, dostluğuna ihanet ettiğim çocuk. Ona uzandım, elini elime aldım, incecik teninin avucumdaki nemli ve hassas hissi huzursuz etti beni. Julian bir şeyler mırıldandı ve biraz sonra gözlerini açıp gülümsedi.

"Cyril," dedi. "Bir şey mi unuttun?"

"Nasıl yani?"

"Daha demin buradaydın. Yeni gitmiştin."

Başımı iki yana salladım. "O birkaç gün önceydi Julian. Seni görmeye geldim yine."

"Yaaa... Ben daha önce sanmıştım. Behan'ı gördün mü?"

"Kimi?"

"Brendan Behan'ı. Şurada, barda oturuyor. Ona bir bira ısmarlamamız lazım."

Biraz uzaklara baktım, duygularıma tamı tamına hâkim olabilene kadar da bekledim.

"Biz artık Palace Bar'da değiliz," dedim sessizce. "Dublin'de değiliz. New York'tayız. Sen hastanedesin."

"Doğru ya," dedi, alttan alıyormuşçasına.

"Senin için yapabileceğim bir şey var mı Julian? Yardımı olabilecek herhangi bir şey?"

Birkaç kez gözlerini kırptı ve bana biraz daha ayık gözlerle baktı. "Ne diyordum ben az önce?" diye sordu. "Saçmalıyor muydum?"

"Kafan karıştı, o kadar."

"Bazen her şey netleşiyor, bazen de neler olduğunu bilmiyorum anlaşılan. Dünyadaki son anlarını yaşadığını bilmek tuhaf şey."

"Deme öyle..."

"Doğru ama. Hissedebiliyorum. Zaten Dr. van den Bergh de öyle dedi. O, değil mi? Erkek arkadaşın?"

Başımı salladım, bu kez havada tırnak işareti yapar gibi söylememesine sevindim. "O," dedim. "Bastiaan. Bir ihtiyacın varsa dışarıda o da."

"Yok," dedi. "Elinden geleni yaptı. İyi birine benziyor."

"Öyle."

"Sana fazla."

"Muhtemelen."

Gülmeye kalktı ama bu ona çok acı verdi ve yüzünde bir an ıstırap dolu bir ifade belirdiğini gördüm.

"Sakin ol," dedim. "Rahatla."

"Haftalardır bu yatakta yatıyorum," dedi. "Daha ne kadar rahatlayabilirim?"

"Belki de konuşmaman lazımdır."

"Bir konuşmam kaldı. Konuşmazsam pes etmiş sayılırım. Geldiğine sevindim, gerçekten. Son gelişinde hakaret mi etmiştim ben sana?"

"Hak etmiştim," dedim.

"Etmişsindir. Ama yine geldiğine sevindim. Senin yapabileceğin bir şey var benim için. Ben gittikten sonra yani."

"Elbette," dedim. "Ne istersen."

"Alice'e anlatmanı istiyorum."

Gözlerimi kapadım, kalbim sıkıştı. Yapmayı gerçekten istemediğim tek şey buydu.

"Hâlâ vaktin var," dedim. "Konuşmaya yeter vaktin."

"Öyle istemiyorum. Senin anlatmanı istiyorum. Ben gittikten sonra."

"Benim o iş için doğru kişi olduğumdan emin misin?" diye sordum ona. "On dört sene oldu sonuçta. Düğünden beri onunla ilk konuşmamda ona... böyle bir haber vermek..."

"Birisinin anlatması gerekecek," diye diretti. "Kefaretin bu. Ona beni böyle görmesini istemediğimi ama senin iş biterken yanımda olduğunu anlat, onu düşündüğümü söyle. Yanındaki komodinin çekmecesinde bir günlük var. Numarasını orada bulursun."

Yanaklarımdan yaşlar süzülmeye başladığını hissederek, "Emin değilim yapabileceğimden," dedim.

"Sen söylemezsen, rasgele bir polis memuru çalar kapısını," dedi. "Ve ben öyle olsun istemiyorum. Sen de istemiyorsun. Polis ona işin nasıl bittiğini de benim onun hakkındaki hislerimi de anlatamaz ama sen anlatacaksın. Tanıdığım en iyi insan olduğunu söylemeni istiyorum ona. Liam olmasaydı da çok daha boş bir hayatım olurdu, ona da öyle söyle. İkisini de çok sevdim, tüm bunlar için çok üzgünüm. Benim için yapar mısın bunu Cyril? Lütfen, ben senden asla hiçbir şey istemedim ama şimdi bunu istiyorum. Ve ölen bir adamın son arzusunu geri çeviremezsin."

"Peki," dedim. "Böyle istiyorsan."

"Böyle istiyorum."

"O zaman söz, yapacağım."

Yatakta huzursuzlanan Julian'ın ara sıra çıkardığı acı belirtileri haricinde uzun süre sessizlik içinde oturduk.

"Onu anlatacak mısın bana?" diye sordum sonunda.

"Kimi?"

"Liam'ı. Oğlumu."

Başını iki yana salladı, "Senin oğlun değil," dedi. "Biyolojik açıdan, evet. Ama sadece o açıdan."

"Nasıl bir çocuk?"

"Annesi gibi. Gerçi herkes bana benzediğini söylüyor. Ama mizacı çok farklı. Utangaç. Sessiz. O açıdan seni andırıyor daha çok."

"Yakın mıydın ona?"

"Benim için bir oğula en yakın şey o," dedi ve ağlamaya başladı. "Bu da ironik tabii."

"Mutlu mu?" diye sordum. "Maceralara atılıyor mu bizim gibi?"

Gülümsedi, "Oldu değil mi bazı maceralarımız?" dedi.

"Oldu," diye cevapladım.

"IRA kaçırmıştı seni, hatırlıyor musun?" dedi. "Amma gündü be."

Başımı iki yana salladım. "Hayır Julian," dedim. "O ben değildim, sendin."

"Ben mi?"

"Evet."

"Kaçırılmış mıydım ben?"

"Evet."

"Neden? N'apmıştım ki onlara?"

"Hiç," dedim. "Ama babandan nefret ediyorlardı. Fidye ödemesini istediler."

"Ödedi mi?"

"Hayır."

"Max işte. Kulağımı kesmişlerdi," dedi ve elini yüzüne doğru kaldırdı ama gösterdiği çaba fazla gelince tekrar çarşafın üstüne koydu.

"Kestiler," dedim. "Siktiğimin hayvanları."

"Hatırladım şimdi," dedi. "Çoğu zaman çok naziklerdi bana karşı. Oramı buramı kestikleri zamanlar hariç. Mars çikolatalarını sevdiğimi söylemiştim onlara, bir tanesi gidip bana bir kutu getirmişti. Onunla arkadaş gibi olmuştum galiba. İsmini hatırlayamıyorum."

"Hapiste ziyaretine gitmiştin," dedim. "Ben de delirdin sanmıştım."

"Neredeyse sikimi de kestiklerini söylemiş miydim sana?"

"Hayır," dedim ama bu gerçekten olmuş muydu, yoksa Julian hezeyan içinde yanlış mı hatırlıyordu, emin olamadım.

"Doğru bu," dedi. "Polis beni bulmadan önceki gece. Seçim şansım olduğunu söylediler. Ya gözlerimden birini çıkaracaklardı ya da sikimi keseceklerdi. Seçebileceğimi söylediler."

"Aman yarabbi," dedim.

"Yani gözüm derdim tabii. Kulaksız tarafın zıddındakini söylerdim herhâlde, dengelemek için sırf. Ama hayal edebiliyor musun sikimi *hakikaten* de kestiklerini? Şu an burada yatmazdım, değil mi? Bunların hiçbiri olmazdı."

"O da bir bakış açısı," dedim.

"Hayatımı kurtarmış olurlardı."

"Belki."

"Yok, haklısın. Çoktan ölmüş olurdum çünkü sikimi kesselerdi herhâlde öldürürdüm kendimi. Hayatımı siksiz geçirmezdim asla. İnanılmaz değil mi gerçekten, anatomimizin ufak bir parçası bütün hayatımızı kontrol ediyor yani."

Kaşımı kaldırıp, "Ufak mı?" dedim. "Kendi adına konuş."

O da gülüp başını salladı. "O ilk tanıştığımız gün," dedi. "Beni yatak odana götürmüştün de benimkine bakmak istemiştin. Hatırlıyor musun? O zaman anlamış olmam lazımdı. Pis sırrını tahmin etmem gerekirdi."

"Ben istemedim," diye direttim. "Bunca yıldır öyle diyorsun ama asla öyle olmadı. Asıl *sen benimkine* bakmak istemiştin."

"Hayır," dedi. "Olmaz öyle şey. İlgimi çekmezdi ki."

"Sen seksle en başından itibaren bozmuştun kafayı."

"Eh, orası doğru. Eskiden annenden hoşlanırdım, biliyor musun?"

"Annemle hiç tanışmadın ki. Ben de tanışmadım."

"Tanıştım ya işte. Maude."

"Üvey annem o benim."

"Ha, doğru," dedi ama elini havada hafifçe savurup geçiştirdi de. "Hep ısrar ederdin onda."

"Asıl onlar ısrar ederdi. Beni eve getirdikleri günden itibaren. Ondan

aslında o kadar da hoşlanmadın, değil mi? O senin de üvey annen olacak yaştaydı."

"Hoşlandım. Olgun kadınlar asla ilgimi çekmedi ama Maude başka bir şeydi. Üstelik o da benden hoşlanırdı. Bir keresinde bana hayatında gördüğü en güzel çocuk olduğumu söylemişti."

"Yok canım. Hiç onluk bir laf değil bir kere."

"İster inan ister inanma."

"*Yedi* yaşındaydın be sen."

"Öyle dedi bana."

Başımı iki yana sallayıp, "Tövbe tövbe," dedim. "Bazen hayatım hiçbir cinsel arzu duymasaymışım çok daha iyi olurmuş gibime geliyor."

"Hadımlar gibi yaşayamazsın. Kimse yaşayamaz. IRA benim sikimi kesmiş olsaydı kafama sıkardım. Sence bu benim yaptığım onca şeyin cezası mı?"

"Hiç sanmıyorum," dedim.

"Haberleri izliyordum," dedi. "İnsanlar çıkmıştı, kongre üyeleri, AIDS'e yakalanan insanlar hakkında."

"Hiç takma o sikikleri," dedim. "Bir bok bildikleri yok. İğrenç insanlar. Sen şanssızdın, o kadar. Yolu bu kattan geçen herkes şanssızdı. Bundan ötesi yok."

İç geçirip, "Öyle galiba," dedi ve ardından acıyla bağırdı.

Ayağa fırladım, "Julian!" dedim.

"İyiyim," dedi.

Ama sonra, tekrar rahatlayamadan bir daha bağırdı, ben de ayağa fırladım ve Bastiaan'ı getirmek için kapıya gittim.

"Gitme," dedi. "Bırakma beni Cyril, lütfen."

"Ama doktor çağırsam..."

"Bırakma beni. Onların yapabileceği hiçbir şey yok."

Başımı salladım ve tekrar sandalyenin başına geldim, oturdum ve elini tekrar elime aldım.

"Özür dilerim," dedim. "Sana da Alice'e de yaptığım onca şey için, senin sahte bulduğun her şey için. Gerçekten özür dilerim. Şimdiki aklım olsa, şimdi olduğum adamın genç hâli olabilsem..."

"Geçmişte kaldı," dedi, gözleri kapanmaya başlıyordu. "Hem Alice hayatını seninle evli geçirse ne fayda ederdi? En azından yıllar içinde sevişebildi birileriyle."

Gülümsedi.

"Ölüyorum," diye fısıldadı birazdan. "Cyril, ölüyorum. Hissedebiliyorum öldüğümü."

Gitme demek, *savaş* demek, *kal* demek dilimin ucuna kadar geldi ama hiçbir şey demedim. Hastalık nihayet kazanıyordu.

Ona doğru eğilerek, "Seni çok sevdim," dedim. "En iyi arkadaşımdın sen benim."

"Ben de seni çok sevdim," diye fısıldadı, sonra da dehşet içindeki yüzüyle, "Göremiyorum seni," dedi.

"Buradayım."

"Göremiyorum seni. Karanlık sadece."

"Buradayım Julian. Buradayım. Duyabiliyor musun?"

"Duyuyorum. Ama göremiyorum. Sarılır mısın bana?"

Elini zaten sıkıyordum, orada olduğumu bildiğinden emin olmak için biraz daha sıktım.

"Hayır," dedi. "Sarıl bana. Biri bana sarılsın istiyorum. Son bir kez daha."

Tereddüt ettim, bunu kastettiğinden emin olamadım ama sonra elini bıraktım, yatağın öteki tarafına yürüdüm, yanına yattım, kollarım onun titreyen ince bedenini sardı. Gençliğim boyunca onca kez böyle bir ânı hayal etmişken, şimdi tek yapabildiğim yüzümü onun sırtına gömüp ağlamaktı.

"Cyril..." diye fısıldadı Julian.

"Bırak kendini," diye fısıldadım ben de.

Vücudu kollarımın arasında gevşerken, "Alice..." dedi, ben de muhtemelen bir iki dakikadan fazla olmasa bile bana çok uzun gelen bir süre boyunca sarıldım ona, nefesi yavaşlamaya başladı ve sonunda durdu. Bastiaan içeri girip monitöre bakana ve işin bittiğini, Julian'ın öldüğünü söyleyene kadar sarıldım ona, hatta yataktan kalkıp hemşirelerin işlerini yapmalarına izin verme zamanı gelene kadar da öylece kaldım. Sonra

asansörle giriş katına indik, hastaneden çıktık, Bastiaan bir taksiye el etti ve o an, hayatımın en büyük hatasını yaptım.

"Hayır," dedim. "Yağmur durmuş. Yürüyelim. Biraz hava almam lazım." Böylece eve yürümeye başladık.

Central Park

Caddeleri konuşmadan geçip Central Park'a girdik.

Kenarlarında ağaçlar dizili patikalardan birinin ortasında durup, "Julian'ın adres rehberini unuttum," dedim. "Komodininde bıraktım."

"Lazım mı?" diye sordu Bastiaan.

"Alice'i arayacağıma söz vermiştim. Kız kardeşini. Söylemem lazım ona."

"Yarın alabilirsin. Kişisel eşyaları toplanacak."

Başımı iki yana sallayıp, "Hayır," dedim. "Hayır, bu gece söylemem lazım. Geri dönmemiz lazım."

"Geç oldu," dedi Bastiaan. "Ayrıca üzgünsün. Bekle yarına kadar."

Soğuktan titremeye başladım ve ne olduğunu anlamadan, kontrolsüzce gözyaşlarına boğuldum.

"Aa," dedi Bastiaan ve beni kendisine çekip kollarını etrafıma doladı. "Ağlama. Yanındayım ben. Hep de yanında olacağım. Seni seviyorum."

Ve o anda bir ses geldi: "Hop, ibneler!"

Arkama döndüğümde üç adamın üstümüze koştuğunu gördüm.

Ama sonrasında hiçbir şey hatırlamıyorum.

III. KISIM
HUZUR

~1994~

Babalar ve Oğullar

Onlardan Biri

1950'lerin başında, üvey babam Charles Mountjoy Cezaevi'nde İrlanda devletinin misafiri olarak zaman geçirirken onu ziyaret etmeme asla izin verilmemişti. Tabii o zamanlar daha çocuktum, Maude da üçümüzün parmaklıklar ardında utanç verici veya yoğun duygular yaşanmasını mümkün kılacak biçimde buluşmasını hiç istemiyordu ama Julian bana eşini öldüren bir müvekkiliyle konuşurken Max'in, onun da yanında oturmasına izin verdiğini anlattığı günden beri bir cezaevine girme fikri merakımı uyandırıyordu. Bildiğim kadarıyla Maude da hiç ziyarete gitmemişti, her hafta ziyaret dilekçesi alsa da. Dilekçeleri atmaktansa hepsini özenle saklıyor, küçük dairemizin ön kapısının yanındaki telefon sehpasının üstünde düzgün bir tomar hâlinde tutuyordu ve bir defasında, ona bu kıymetli biletlerden birini amaçları doğrultusunda kullanmaya niyeti olup olmadığını sorduğumda, ağzındaki sigarayı yavaş yavaş çekip tomarın ortasında söndürerek karşılık vermişti.

Bana hafifçe gülümseyerek dönüp, "Cevabını aldın mı?" diye sormuştu.

"Şey, belki *ben* ziyaret ederim," diye önerdiğimde, Maude o günün altmış dördüncü sigarasını çıkarmak üzere sigaralığını açarken kaşlarını çatmıştı.

"Ne acayip laf o öyle," diye cevap vermişti. "Neden öyle sapıkça bir şey yapmak isteyesin?"

"Çünkü Charles benim babam. Ve birileriyle vakit geçirmek hoşuna gidebilir."

"Charles baban değil senin," diye diretmişti. "Üvey baban. Defalarca söyledik sana. Öyle fikirlere kapılmamalısın Cyril."

"Olsun, dostane bir yüz."

"Ama bence senin dostane bir yüzün *yok*. Doğrusu, ben senin hep tatsız bir çehren olduğunu düşünmüşümdür. Üstünde çalışmak isteyebileceğin bir şey bu."

"Tanıdığı biri diyelim o zaman."

Keyiflenerek, "Eminim orada bir sürü insanla tanışıyordur," dedi. "Anladığım kadarıyla, hapishanelerde muazzam bir toplum bilinci oluyormuş. Charles gibi bir adam herhâlde gayet iyi bakıyordur kendisine orada. Geçmişte kendisini yabancılara sevdirmekte hiç zorlanmamıştı. Hayır, söz konusu bile olamaz maalesef. İzin vermem mümkün değil."

İşte bu yüzden hiç ziyarete gitmemiştim. Ama bu kez, Charles'ın parmaklıklar ardındaki ikinci tecrübesinde, yetişkin bir adamdım, neredeyse elli yaşındaydım ve kimsenin iznine muhtaç değildim. O yüzden ziyaret dilekçesi geldiğinde suçlu sınıfına nasıl davranıldığını görme beklentisiyle epey heyecanlandığımı hissettim.

Güzel bir Dublin sabahıydı, artık bacağımdan ötürü çok uzun yürüyüşlere çıkamasam da birkaç kilometre yürüsem sorun olmayacağına karar verdim ve ön kapının yanında asılı duran koltuk değneğimi alıp Pearse Sokağı'na çıktım, O'Connell Sokağı Köprüsü'nden Liffey Nehri'nin karşısına geçtim ve her zamanki gibi Clerys Alışveriş Merkezi'nin bulunduğu bölgeden uzak durmak için sokağın sol tarafında kaldım. Bir zamanlar orada kazara hem Mary-Margaret Muffet'ın hem de An Garda Síochána'nın homofobik olsa da çalışkan bir polisinin ölümüne yol açmıştım. Nelson Sütunu gideli çok olmuştu tabii. IRA, amirali kaidesinden devirdikten sonra geride kalan yapı kontrollü bir patlamayla yıkılmıştı ama bu o kadar beceriksizce planlanmıştı ki O'Connell Sokağı'ndaki dükkânların yarısının vitrinleri patlamış, binlerce sterlinlik zarara yol açmıştı. Ama anılar baki kalmıştı ve onları tekrar yaşamaya da niyetim yoktu.

Sokağın başında, İrlandalı Yazarlar Merkezi'nin yanından geçtim, daha birkaç hafta önce orada Ignac'ın dördüncü çocuk kitabının lansmanına katılmıştım; zamanda yolculuk yapan Sloven bir çocuğu anlatan bu müthiş popüler dizi, dünya çapında birçok çocuğun (ve yetişkinin) ilgisini çekmişti. Dublin'in bütün yazarları oradaydı elbette ve üvey

annemin kim olduğu içeride kulaktan kulağa yayıldığında birkaç kişi yanıma gelip kendisini tanıttı ve Maude'un romanları hakkında benim yanıtlamam imkânsız sorular sordular. Bir yayıncı, *Tarlakuşu Misali*'nin yıldönümü baskısına önsöz yazmamı teklif ettiyse de reddettim, iyi iş çıkarırsam ucunda iki yüz sterlin olduğunu söyleyince bile. *The Late Late Show*'da birkaç defa rastladığım bir gazeteci, beni Maude'un İrlanda'nın en abartılmış yazarı olduğu, kadınlara roman biçiminde asla güvenilemeyeceği konusunda bilgilendirdi, müteakip on dakikasını ise bunun sebebini açıklamaya harcadı, ta ki Ignac'ın eşi Rebecca gelip beni kurtarana dek; Rebecca'ya sonsuz müteşekkir oldum.

Dorset Sokağı boyunca, soldaki Mater Hastanesi'ne doğru dönerken, hatta cezaevine yaklaşırken bile, kendimi olağanüstü moralli hissettim çünkü insanın sırf hayatta olduğu için mutlu hissettiği güzel sabahlardan biriydi bu. Hayatımda sevdiğim yegâne iki adamı bir saat arayla kaybettiğim o berbat New York gecesinin üstünden yedi sene, davanın üstünden altı sene geçmiş; bacağımdan altı operasyon geçirdikten sonra Amerika'dan temelli ayrılalı beş sene, Avrupa anakarasına döneli dört sene, Dublin'e geri geleli üç sene, Charles dolandırıcılık ve vergi kaçakçılığından tutuklanalı iki sene ve tekrar hapse düşüp nihayet biraz evlat yardımı umarak bana ulaşalı bir sene olmuştu.

İrlanda'ya dönme konusunda başta hiç emin değildim. Sürgün yıllarım boyunca, çocukluğumun sokaklarını bir kez daha keşfetme arzusuna sıkça kapılmıştım ama imkânsız bir rüya gibi gelmişti.

Ancak gelin görün ki geri döndüğüme tarifi imkânsız biçimde mutlu olmuş, hatta yolculukla geçen yılları ardımda bıraktığıma da her nedense sevinmiştim. Üstelik eskiden sık uğradığım yerlerin birinde iş bile bulmuştum: Kildare Sokağı, Dáil Éireann Kütüphanesi; vekillerin şahsen ender geldikleri, daha çok bakanların günün ilerleyen saatlerinde mecliste alabilecekleri soruların cevapları için parlamento asistanları ve memurların kullandığı, sessiz bir çalışma alanı.

Hatta geçmişimden bir figürle de yine Dáil Éireann'da karşılaşmıştım: altmışlı yıllarda eğitim bakanlığında kısa süre birlikte çalıştığım Bayan Anna Ambrosia. Kendisi meğer o Yahudi ismine sahip olmayan

Yahudi erkek arkadaşı Peadar O'Múrchú ile evlenmiş ve altı kız çocuk sahibi olmuş, her biri de bir öncekinden daha delidoluymuş. Aradan geçen yıllarda kariyeri yükselişe geçmiş ve elli üç yaşında bakanlığın başmemuru oluvermiş, bir zamanlar Bayan Joyce'un bulunduğu mevkiye gelmiş. Kütüphaneyi aradığı sabah birbirimizi hemen tanımış ve öğle aramda buluşma ayarlamıştık, üst kattaki çay salonuna çıkıp hasret gidermiştik.

"Bakanlıktaki yıllarım boyu kaç bakana katlanmak zorunda kaldım, tahmin et," demişti.

"Bilmem," demiştim. "Sekiz? Dokuz?"

"On yedi. Bir avuç mankafa hepsi. Yarısının hiç okuması yazması yok, öteki yarısı da bakkal hesabı bile yapamıyor. Hükümetin en zekâsız bakanının sürekli eğitim bakanlığına atanıyor gibi görünmesinde bir acayiplik var sanki. Peki onları kimin iyi göstermesi gerekiyor, biliyor musun? Muggins'in. Sen burada çalışırken bakan kimdi, hatırlıyor musun?"

Adamın ismini söylediğimde gözlerini devirmişti. "Ha, o manyak," demişti. "Bir sonraki seçimde kaybetti koltuğunu. Sahi, senin burnuna yumruk atmamış mıydı o, fuhuşta yakalanınca?"

"Yok, basın sözcüsüydü o," demiştim. "Hoş anılar."

"Bilmiyorum orada niye o kadar zaman geçirdiğimi, gerçekten bilmiyorum," demişti hüzünle. "Belki ben de senin gibi seyahat etmeliydim. Çok da güzel vakit geçirmişsindir kesin."

"Güzel günler de oldu, kötü günler de," demiştim. "Ayrılmayı hiç düşünmedin mi yani?"

"Düşündüm," demişti. "Ama bilirsin işte Cyril, memurluk böyle bir şey. Elini verirsin kolunu kaptırırsın. Sonra bir de kanunu değiştirip evli kadınların işlerini korumalarını sağladıklarında, sırf derdimi anlatmak için kalasım geldi. Zaten altı çocuğumuz olduğu için Peadar'la paraya ihtiyacımız vardı. Şikâyetim de yok, çoğu zaman mutluydum burada. Sik gibi bir sefalet çekmediğim zamanlarda tabii."

Gözümün ucuyla, genç bir garson kızın odaya koşarak girdiğini ve panikle saate baktığını görmüştüm; yüzü kıpkırmızıydı, tahminimce işe geç

kalmıştı; tezgâhın ardına geçerken eski günlerden bir diğer tanıdık yüz, çay salonunun müdiresi, mutfak kısmından çıkıp garson kızı azarlamıştı.

"Kusura bakmayın Bayan Goggin," demişti kız. "Otobüsler yüzünden, hiç güven olmuyor onlara işte!"

"Öyleyse Jactina, sen de otobüs olabilirsin," şeklinde gelmişti karşılık. "Çünkü sen de güven vermiyorsun, tıpkı 16 numara gibi."

Bayan Ambrosia –Anna– bu paparayı seyrederken yüzünü ekşitmişti. "Bu kadının tersi pis," demişti. "Burayı demir yumrukla yönetiyor. Charlie Haughey bile korkardı ondan. Günün birinde elini bir garsôn kızın ardına koyduğu için bu kadın kovdu onu."

"Geçen gün kütüphaneye geldi," demiştim. "Orada hiç görmemiştim onu. Etrafına büyülenmiş gibi baktı, *Bir yerlerde yanlış tarafa döndüm herhâlde*, dedi."

"Birileri o repliği not etmeli," demişti Anna. "Mezar taşına yazabilirler."

"Bayan Goggin fi tarihinden beri burada herhâlde," demiştim. "Küçücük çocukken bile onu burada gördüğümü hatırlıyorum."

"Yakında emekli oluyor," dedi Anna. "En azından bana öyle dediler. Birkaç haftaya altmış beşinci yaş günü geliyormuş. Neyse, hadi anlat bana bütün haberleri. Senin hakkında duyduklarım doğru mu? *Evet* diyemeden düğününü terk etmişsin?"

"Nereden duydun onu?" diye sormuştum.

"Aman, hatırlamıyorum ki. Dedikodu hızlı yayılır burada, bilirsin."

"Eh, yarısı doğru," diye kabul etmiştim. "*Evet* kısmını atlattım. Düğün eğlencesine geçilene kadar bekleyip öyle kaçtım."

Başını iki yana sallayıp gülmemeye çalışarak, "Tövbeler tövbesi," demişti. "Sen de iyi fırlamaymışsın."

"Öyle diyorlar."

"Neden öyle yaptın?"

"Uzun hikâye."

"Peki sonra hiç evlenmedin mi?"

"Hayır. Şimdi sen söyle bakayım," demiştim hemen. "Bizimle çalışan diğer iki arkadaşa n'oldu, Bayan Joyce'la Bay Denby-Denby'ye? İrtibatta mısın hâlâ onlarla?"

Fincanını bırakıp öne eğilmişti. "Şey, orada bir mevzu var," demişti. "Bayan Joyce savunma bakanıyla ilişki yaşadıktan sonra işini kaybetti."

"Yok canım!" demiştim şaşkınlıkla. "O kadar da bağnaz görünürdü hep!"

"Ay onlar en fenaları. Neyse, herife abayı fena yakmıştı ama tabii evliydi herif, Bayan Joyce da ona biraz yapışıp adamın teklif ettiğinden fazlasını isteyince adam da onun parasını ödetip memurluktan kovdurmuş. Bundan hiç mutlu olmadı tabii Bayan Joyce, söylemekte sakınca yok, ama n'apabilirdi ki? O vakitler bütün bakanlar istedikleri gibi at koştururdu. Hâlâ da öyle gerçi. Bayan Joyce öyküsünü gazetelere satmaya çalıştı ama zavallı adam aile sahibi olduğu için onu üzmek istemediler. Başpiskopos, *Irish Press*'in editörüne müdahale etti."

"Peki n'oldu sonra Bayan Joyce'a?"

"Son duyduğum, Enniscorthy'ye taşınıp kitapçı açmış. Sonra bir de Eurovision Şarkı Yarışması'na kabul edilmenin eşiğinden dönen bir şarkı yazdığını duydum. Ondan sonra hiçbir şey duymadım."

"Peki Bay Denby-Denby?" diye sormuştum. "Ya o? Emekli olmuştur artık herhâlde?"

Gözlerini indirerek, "Şey, o çok üzücü bir hikâye," dedi, gülüşü soldu.

"Neden, n'oldu?" diye sormuştum.

"Sen yurtdışındayken İrlanda gazetelerini takip etmedin galiba, öyle mi?"

"Pek sık etmedim," diyerek kabul etmiştim. "Neden ki?"

"Öff, berbat bir olaydı," demiş ve biraz ürpererek başını iki yana sallamıştı. "Adam cinayete kurban gitti."

"*Cinayet* mi?" demiştim, sesim belki de biraz fazla yükselmişti, çünkü Bayan Goggin'in bana doğru baktığını fark etmiştim, sonra göz göze geldiğimizdeyse gözlerini kaçırmıştı.

"Aynen öyle, cinayet," diye tekrarlamıştı Anna. "Tabii onlardan biri olduğunu biliyordun, değil mi?"

"Kimlerden?" diye sormuştum masum masum.

"*Onlar*dan."

"Onlar derken..."

"Gey bir arkadaş."

"Ha doğru," demiştim. "Eh, yani, ben onun öyle olduğunu düşünmüştüm hep, o efsanevi Bayan Denby-Denby ve küçük Denby-Denbyler ağzından düşmese de. Uyduruyor muymuş onları?"

"Ha yok, onlar vardı gayet," demişti Anna. "Ama tabii o günlerde memleket, kocalarının arkalarından neler karıştırdığını hiç bilmeyen Bayan Denby-Denbylerle kaynıyordu. Eh, sen herkesten iyi bilirsin sanırım. Senin de onlardan biri olduğunu düşünsem doğru düşünmüş olur muyum?"

"Öyleyim," diye itiraf etmiştim.

"Ben de hep öyle düşünmüştüm. Hatırlıyorum da, birlikte çalıştığımızda sen bana hiç ilgi duymazdın, sonra ben bir gün Bayan Joyce'a senin onlardan biri olduğunu düşündüğümü söylemiştim ama o senin onlardan olamayacak kadar iyi biri olduğunu söylemişti."

"Eminim orada bir yerlerde bir kompliman vardır," demiştim.

"Şimdi çok popüler, değil mi?"

"Ne popüler?"

"Onlardan biri olmak."

"Bilmem," demiştim. "Öyle mi?"

"Öyle ya," demişti. "Boy George var, David Norris var. Buranın da yarısı tabii, gerçi açık etmiyorlar ya. Bitişik komşumun en küçük oğlu da onlardan." Omuz silkti ve havayı kokladı. "Komşum için üzücü tabii ama ben bir şey demiyorum. O şekilde peşin hükümlü olmamışımdır hiç. Ayrıca bizim orada çiçekçilik yapan iki kadın var, dükkânın üst katındaki daireyi paylaşıyorlar, Peadar onların da onlardan biri olduğunu söylüyor."

"Onlardan ikisi yani?"

"Evet, onlardan ikisi. Kadınların da onlardan olabileceği hiç aklıma gelmemişti. Erkeklerde o kadar takmıyorsun ama kadınlarda epey acayip oluyor yani, ne dersin?"

"Pek düşünmemiştim üstüne," demiştim. "Ama herhâlde çok fark yoktur."

"Ay sen de pek modernleşmişsin Cyril. Yurtdışında yaşamak böyle yapıyor insanı demek ki. Benim en büyük ikinci kızım Louise de arkadaşlarıyla birlikte J-1 vizesiyle Amerika'ya gitmek istiyor ama ben onu durdurmak için elimden geleni yapıyorum çünkü oradakiler aşırı modernler. İyi biliyorum ki Louise, Amerika'ya giderse elbet siyah bir adamın tecavüzüne uğrayıp kürtaj yaptırmak zorunda kalır."

Ağzımdaki çayı püskürtmüş, "Tövbeler olsun," demiştim. "Anna, böyle şeyler söyleyemezsin."

"Neden? Doğru ama."

"Hiç de doğru değil. Üstelik öyle deyince epey dar kafalılık etmiş oluyorsun."

"Ben ırkçı değilim, eğer onu ima ediyorsan. Unutma, benim kocam Yahudi."

"Olsun yine de," demiştim ve Anna ağzını tekrar açmadan oradan ayrılabilme ihtimalimi düşünmüştüm.

"Louise gideceğini söylüyor, babası da ben de ne dersek diyelim. *Vebali senin boynuna* dedim ama dinleyen var mı? Yok. Sence biz de o yaşta böyle miydik? Sen de annenleri bu kadar üzmüş müydün?"

"Şey, benim biraz sıradışı bir çocukluğum oldu," demiştim.

"Ha, doğru ya. Hatırladım, o zamanlar bir şeyler anlatmıştın bana. Kimdi annen, Edna O'Brien falandı, değil mi?"

"Maude Avery," dedim. "Üvey annem."

"Doğru, Maude Avery. İnsanlar da öyle bir anlatıyor ki onu yani sanırsın Tolstoy."

"Bay Denby-Denby," diye araya girmiştim Anna'nın bu yolda kaybolmasına fırsat tanımadan. "Nasıl katledildiğini anlatıyordun."

"Berbat bir şeydi," demiş ve yaklaşıp sesini alçaltmıştı. "Bay Denby-Denby meğer eşine hiç haber vermeden Gardiner Sokağı'nda ucuz bir daire kiralamış, arada bir kanal taraflarına gidip genç çocuklarla buluşup onları malum mevzu için daireye götürürmüş. Yıllarca da sürmüş anlaşılan. Eh, sonra o gecelerden birinde iş kontrolden çıkmış demek ki çünkü komşuları polise onun dairesinden berbat bir koku geldiğini ihbar etmişler ve Bay Denby-Denby iki hafta sonra, bir elinden radyatöre

kelepçelenmiş, pantolonu bileklerine indirilmiş hâlde, ağzında yarım portakalla bulunmuş."

Kafamda canlanan görüntüyle içim ürperirken, "Aman yarabbi," demiştim. "Çocuğu yakalayabildiler mi peki?"

"Yakaladılar. Eninde sonunda. Müebbet yedi."

"Zavallı Bay Denby-Denby," demiştim. "Korkunç bir ölüm."

"Sen herhâlde onu biliyordun o zamanlar, değil mi?"

"Neyi biliyordum?" diye sormuştum.

"Bay Denby-Denby'yi. Onunla siz hiç?.."

Dehşete düşerek, "Tabii ki hayır," demiştim. "Babam olacak yaştaydı o."

Anna sanki tam ikna olmamış gibi bakıyordu bana. "O çocuklarla çok dikkatli olman lazım Cyril," demişti. "Kanallardaki jigololarla yani. Taşıdıkları hastalıkları düşün bir kere. Hepsinde AIDS var. Ve gözlerini kırpmadan öldürürler seni. İnşallah bulaşmıyorsundur öyle şeylere."

Gülsem mi gücensem mi bilememiştim. Doğrusu, yedi yıldır başka bir adamı öpmemiştim bile ve hayatım boyu kimseyi öpmeye hevesim de kalmamıştı. Yapacağım son şey, gecenin köründe Büyük Kanal boyunca ucuza fuhuş aranarak gezinmekti.

O an bize yaklaşan garson kız Jacinta, "Bir demlik daha alır mısınız?" diye sormuş, Anna da ben cevap veremeden başını iki yana sallamıştı.

"Ben içemem," demişti. "Ofise dönmem lazım. Birilerinin bütün gün o pencerelerden dışarı bakması lazım. Ama seni görmek güzeldi Cyril," diye ekleyip ayağa kalkmıştı. "Alt katta, kütüphanede karşılaşırız yine, değil mi? Her gün orada mısın sen?"

"Cuma hariç her gün," demiştim. "Ve sadece Dáil toplantı hâlindeyken."

"Harika," demişti Anna. "Yine hasret gideriz elbet. Şimdi dediklerimi unutma, beladan uzak dur. Bir diğer Denby-Denby'yle daha vicdanım sızlasın istemem."

Başımı sallamıştım ve o giderken ben de garsona dönmüş, bir demlik daha istediğimi söylemiştim; birkaç dakika sonra demliği getirense Bayan Goggin olmuştu.

"Size biraz katılsam sorun olur mu?" diye sormuştu. "Bay Avery, değil mi?"

"Doğrudur," demiştim. "Cyril. Lütfen, oturun."

"Ben Catherine Goggin. Bilmem hatırlar mısınız beni ama..."

"Hatırlıyorum tabii. Sizi tekrar görmek ne güzel."

"Siz de yine Dáil'da mı çalışıyorsunuz?"

"Evet, ne günah işlediysem... Kütüphanedeyim. Daha iki hafta oldu ama hoşuma gidiyor yine de."

Gülümseyerek, "Burası insanı içine hapsediyor, değil mi?" diye sormuştu. "Hiç kurtulamıyorsun. Ama sizi yine burada gördüğüme sevindim. Bir ara Amerika'da olduğunuzu mu duydum?"

"Bir süre, evet. Avrupa'da da bulundum."

Koltuk değneğimi başıyla gösterip, "Peki bacağınız?" demişti. "Yakın zamanda mı incittiniz?"

"Yok, onun yedi senesi var," demiştim ona. "New York'taki günlerimden kaldı. Arkadaşımla bir gece Central Park'ta yürürken saldırıya uğradık da."

"Güzel tanrım," demişti. "Çok fena. Peki ya arkadaşın, o iyi mi?"

"Hayır, öldü," demiştim. "Çok hızlı oldu. Ambulans bile gelemeden."

"Peki yapanı bulabildiler mi?"

Başımı iki yana sallayıp, "Hayır," demiştim. "Ama tabii çok hararetle aradıklarını da sanmıyorum."

"Eh, çok üzüldüm," dedi. "Hiç sormamam gerekirdi herhâlde. Beni hiç ilgilendirmez."

"Sorun değil."

"Yalnız... sizi hatırlıyorum, eskiden burada olduğunuz zamanlardan. Bana hep yıllar evvel tanıdığım birisini hatırlattınız. Onu andırıyorsunuz."

"Yakın olduğunuz birisi miydi?" diye sormuştum.

Uzaklara bakıp, "Pek sayılmaz," demişti. "Akrabamdı, o kadar. Uzun süre önce."

"Oğlunuzu hatırlıyorum," demiştim. "O nasıl bugünlerde?"

Kaşlarını çatıp sert gözlerle bakarak, "Oğlum mu?" diye sormuştu. "Nasıl yani?"

"Oğlunuz vardı, değil mi?" diye sormuştum. "İkinizle bir keresinde bir kahvecide karşılaşmıştım, yirmi seneden fazla oldu. Hatırlamıyorsunuzdur herhâlde. Benim düğünümün sabahıydı, o yüzden kazınmış aklıma. Adını hatırlayamıyorum gerçi de."

"Jonathan."

"Hah, evet. Büyümüş de küçülmüş bir arkadaştı hatırladığım kadarıyla."

Bayan Goggin gülümsemişti. "Doktor oldu şimdi. Psikiyatr. Birkaç hafta önce de kendisi evlendi, Melanie diye harika bir kızla. Çocukluktan tanışıyorlardı."

"Başka var mı peki?" diye sormuştum.

"Başka ne?"

"Başka çocuğunuz?"

Bir an duraksamış, sonra başını iki yana sallamıştı. "Yok," demişti. "Ya sizin?"

"Oğlum var," demiştim. "Liam. Yirmi yaşında."

"Eh, güzel bir histir herhâlde."

Hafiften omuz silkmiştim; ona niye güvenip de mahremimi anlattığımdan da emin değildim. "Çok yakın değiliz," demiştim. "Büyürken yanında olamadım, o yüzden kızgın bana. Haklı da sayılır ama ne kadar çaba göstersem de aramızdaki uçurumu kapatamıyorum sanki."

"O zaman daha çok çabalamanız gerekiyordur," demişti Bayan Goggin. "Hayatınızda tutun mutlaka, orası önemli. Gözünüzün önünden ayırmayın asla."

Kapılar açılmış ve bir grup vekil, gür ve küstah seslerle içeri girince Bayan Goggin iç çekerek ayağa kalkmıştı.

"Eh," demişti, "ben artık işin başına dönsem iyi olur. Madem aramıza döndünüz, sizi burada sık sık görürüm muhakkak."

"Görürsünüz tabii," demiştim ve uzaklaşırken onu izlemiştim. Mountjoy Cezaevi'nin dış arazi kapılarına vardığımda her nedense bu sohbetimiz geldi aklıma. Görevdeki memura geçiş belgemi ve ziyaret dilekçemi gösterdim, o da özenle okuduktan sonra bana ceketimi ve ayakkabılarımı çıkarıp metal dedektöründen geçmemi söyledi ama ben

tüm bunları yaparken Bayan Goggin'i ve bana bakış tarzını düşünüyor, onunla sohbetime başka bir zaman devam etmek için tuhaf bir arzu hissediyordum.

Joy

Cezaevlerinin bekleme odaları meğer insanları gayet güzel denkleyebiliyormuş; her sosyal sınıftan mahkûmun akrabası, arkadaşı, çeşitli derecelerde öfke, utanç ve gösterişle bu odalarda bir araya geliyor. Ben de arka taraflarda, yere çiviyle sabitlenmiş, beyaz, plastik bir sandalyeye oturdum ve havadaki antiseptik kokusunu yok saymaya çalıştım. Sağ kolçağımdaki oyma, beni "Deano" her kimse onun "işinin bittiği" konusunda bilgilendirirken sol kolçak ise aynı Deano'nun "saksocu" olduğunu ekliyordu. Karşımdaki duvarda asılı afişte neşeli bir polis memuru, şen bir genç adam ve paniklemiş denebilecek, yaşlıca bir kadın, cezaevi tecrübesi üzerine ancak ironik bir ifade olduğunu düşündüğüm *Hepimiz Bunu Birlikte Atlatabiliriz!* sloganının altında, yan yana betimlenmişti.

Etrafa bakınca, ince eşofmanlı genç bir kadının, saçları Mohikan modeli kesilip uçları da sol kulakmemesindeki bir dizi avokado renkli halkaya uyum sağlamak için yeşile boyanmış ufak bir çocukla mücadele ettiğini gördüm. Çocuğu zaptedemeyen kadın, dikkatini yanı başındaki çocuk arabasında, içine şeytan kaçmış bir kedi misali zırıl zırıl zırlayan bebeğe çevirdi.

Ona anlayışlı gözlerle bakarak, "İşiniz de başınızdan aşkın," diye yorum yaptım, o sırada oğlan çocuğu boş koltukların üstünde koşup farklı farklı insanların önünde durdu, kendisini canlı bir tüfeğe çevirdi ve masum kurbanlarına doğru yellendi; herhâlde mahkûm babasından öğrendiği bir numaraydı bu.

Kadın rahat bir dille, "Siktir git işine, kart sübyancı," dedi.

Onunla pek bağ kuramayacağımızı sezip odanın başka bir kısmına geçtim, böyle berbat bir yerde olduğu için dehşete düşmüş görünen, kendi yaşlarımda bir kadının yanına. El çantasını kucağında sıkı sıkı

tutuyor ve hayatında hiç bu kadar berbat insan müsveddesi görmemiş-çesine, gözleriyle odayı sürekli tarıyordu.

"İlk gelişiniz mi?" diye sordum, o da başını salladı.

"Tabii," dedi. "Blackrocklıyım ben." Anlamlı gözlerle baktı bana. Birkaç saniye sonra, "Korkunç bir yanlış anlama oldu da," diye devam etti. "Bir adli hata yapıldı. Benim de burada olmamam lazım, Anthony'min de."

"Hiçbirimiz burada olmak istemiyoruz," dedim.

"Hayır, ben burada *olmamam lazım* dedim. Oğlumu hapsettiler ama o hiçbir şey yapmadı ki. O hep çok düzgün bir delikanlı olmuştur."

"Ayıptır sorması neyle suçlandı?"

"Cinayetle."

"Cinayetle mi?"

"Evet ama o yapmadı, yani öyle şok olmuş gibi bakmayın."

"Peki kimi öldürmüş güya?"

"Karısını. Ama somut bir kanıt yok, sadece parmak izleri, DNA ve bir görgü tanığı var. Ayrıca, bir anlamı var mı bilmem ama gelinim rezil bir kızdı, hak etmişti de bana sorarsan. Hiç üzülmedim öldüğüne. Blackrocklı değildi o, ben Anthony'ye söylemiştim bizim oradan bir kızla evlenmesi gerektiğini."

"Anladım," dedim, tekrar yer değiştirmem gerekip gerekmediğini düşünüp. "Duruşmaya kadar mı burada duruyor yani?"

"Hayır, müebbet yatıyor. Duruşma birkaç ay önceydi. Bölge vekilimle konuşacağım konuyu, bakalım neler yapılabilirmiş. Olayları bir açıklayabilirsem hatalarını anlarlar, bırakırlar oğlumu, eminim. Ya sen? Sen niye buradasın?"

"Üvey babam vergi kaçakçılığından burada," dedim.

"Rezalete bak," dedi ve dikleştirdi,, dehşete düşmüş gibi konuşuyordu. El çantasını çalma riskim varmış gibi daha da sıkı sarıldı çantaya. "Hepimiz vergilerimizi ödemek zorundayız elbette, bilmiyor musun bunu? Utanman lazım kendinden."

"Niye?" diye itiraz ettim. "Benimle hiç alakası yok ki. Ben kendi vergimi ödüyorum."

"Ee n'apalım, madalya mı verelim? Bana sorarsan cezaevi vergi kaçakçılarına fazla. Asmak lazım onları."

"Ya katiller?" diye sordum. "Onlara n'apmak lazım?"

Siniri bozuldu, başını iki yana salladı, benden öteye döndü, ben de genç ve yakışıklı bir gardiyan elinde bir not panosuyla odaya girip isimlerimizi teker teker okuyunca rahatladım, akabinde gardiyan bizi bir koridora çıkarıp açık plan bir odaya götürdü, orada tepelerine numaralar yazılmış küçük beyaz masaların ardındaki yerlerimizi aldık. Birkaç dakika sonra odanın ön tarafındaki kapı açıldı ve yün süveterli, gri pantolonlu bir grup adam hızla içeri girdi, tanıdıkları insanları seçmek için odaya göz gezdirdi. Charles'ın bana yalın bir hevesle el salladığını görünce şaşırdım, bana yaklaşınca da tokalaşmak üzere ayağa kalktığımda beni sıkıca sarılmak üzere kendisine çektiğinde iyice hayret ettim.

Uygun adım bize doğru yürüyen ve beraberinde dört günlük nahoş ter kokusunu da getiren yaşlıca bir gardiyan, "Otur yerine Avery," dedi. "Fiziksel temas yasak."

"Ama bu adam benim oğlum!" diye haykırdı Charles dehşetle. "Nasıl bir ülke oldu artık burası yani, insan tek çocuğunu ortalık yerde kucaklayamayacaksa? Robert Emmet bunun için mi can verdi? Ya James Connolly? Pádhraic Pearse?"

Tartışmaya hiç mecali olmadığını belli eden gardiyan, "Ya yerine otursun ya da hücrene dönersin," dedi. "Sana kalmış."

Charles homurdanarak, "İyi, oturayım," dedi pes ederek, ben de karşısındaki yerimi aldım. "Gerçekten Cyril, suçlu muamelesi görüyorum burada. Olacak iş değil."

Onu son gördüğümden beri yaşlanmıştı –yetmişlerinin ortasına gelmişti artık– ama yine de genç görünüyordu. Hep yakışıklı bir adam olmuştu elbette ve bu özelliği yaşlılığında da baki kalmıştı, hak etmeyen erkeklerde sıkça olduğu üzere. Tek sürpriz, yanaklarını ve çenesini kaplayan gri sakallarıydı. Kendimi bildim bileli, Charles tıraş olmaya çok özen gösterirdi, sakallı bıyıklı adamları sosyalist, hippi veya muhbir diye yaftalardı; işte o yüzden bu rutinine hapiste devam etmemiş olmasına şaşırmıştım. Ayrıca biraz kokuyordu, dişleri de hatırladığımdan daha sarıydı.

Bana gülümseyip, "Nasılsın bakalım?" diye sordu. "Seni nihayet görebilmek güzel."

"İyiyim Charles," dedim. "Davet etmiş olsaydın daha önce de gelirdim."

"Özre gerek yok," dedi. "Elime çok ziyaret dilekçesi gelmiyor, gelince de onları eski dostlara veya genç kadınlara göndermeye meyliyorum. Ama onların da hepsi ölüp gidiyor gibi artık. Eski *dostlar* yani; sadece genç kadınlar gelmiyor buraya. Sonra günün birinde senin ismin geldi aklıma, *Neden olmasın?*, diye düşündüm."

"Duygulandım şimdi," dedim. Dublin'e üç sene önce döndüğümden beri onu sadece iki defa görmüştüm, yani çok yakın sayılmazdım. Birinde, Grafton Sokağı'ndaki Brown Thomas mağazasında karşılaşmış, selam vermek için yanına gitmiştim, Charles ise beni tezgâhtar zannedip bez mendillerin nerede olduğunu bilip bilmediğimi sormuştu. Onu doğru tarafa yönlendirmiştim, o da yoluna gitmişti. İkincisiyse duruşmasındaydı, orada da benden ertesi sabah hücresine biraz ayakkabı cilasıyla bir Cornetto getirmemi istemişti.

"Ee, hapis hayatı nasıl?" diye sordum. "Her şey yolunda mı içeride?"

"Eh, çeşitli etnik kimliklere sahip banka soyguncuları tarafından toplu tecavüze uğramadım yani, onu soruyorsan."

"Asla onu kastetmemiştim," dedim.

"Çok kötü değil galiba, her şey hesaba katılırsa," dedi. "Buraya evvelden hiç gelmemiş de değilim sonuçta ve son gelişimden beri bazı şeyler çok gelişmiş. Kendime ait televizyonum var ve bu harika bir şey çünkü bir süredir Avustralya pembe dizilerine hayli bağımlı oldum, geri kalmak istemem."

"Zamanını verimli geçirdiğini duyduğuma sevindim," dedim.

"Aslında buradan çıkınca Melbourne'a gidebilirim galiba. Güzel bir yere benziyor. Bir sürü drama, şahane kumsallar, güzel kızlar. Sen *Neighbours* izliyor musun Cyril?"

"Eh, bir ara göz atmıştım," diye itiraf ettim. "Ama izlediğimi söyleyecek kadar ileri de gitmem."

"İzlemen lazım. Şahane dizi. Shakespeare tarzı bir karakter yazımı var."

"Bu arada, Avustralya'nın hükümlü suçluları kabul ettiğini sanmıyorum," dedim ona.

"Şart olursa göç memurlarına biraz rüşvet de koklatabilirim," diyerek göz kırptı. "Herkesin bir fiyatı vardır. Tiksindim ben bu ülkeden. Yeni bir yerde baştan başlamanın vakti geldi."

Hayretle başımı iki yana salladım. "Yani anlaşılan buraya son gelişinde hiçbir şey öğrenmemişsin," dedim. "Ve şimdi de öğrenmiyorsun."

"Ne diyorsun sen ya?" diye sordu. "Ne öğrenmem lazımdı ki?"

"Bu ülkede gelir vergisi dediğimiz bir şey olduğunu. Ve bunu ödemenin şart olduğunu. Yoksa hapse gireceğini."

Sözlerimi önemsemezmiş gibi, "Eh, durum şu ki," dedi, "ben vergi kanunlarıyla ilgili her şeyi bilirim ve bu sefer en ufak bir yanlışım olmadığını düşünüyorum. Geçen sefer beni parmaklıklar ardına koymakta son derece haklıydılar. Kırklı ellili yıllarda çok para kazanıyordum, çoğunu da devlete zırnık koklatmadan kenara atıyordum. Hepsi faşist zaten, kendi faşist yuvalarını döşerler. Gerçi bana sorarsan o zamanlar asıl suçlunun Max Woodbead olduğu da söylenebilir. Bütün hinlikleri düşünen de oydu, bana o kadar kötü tavsiyeler veren de. Sahi, nasıl acaba bizim Max? Hiç haber alıyor musun ondan? Birkaç hafta önce ona bir ziyaret dilekçesi gönderdim ama daha hiç haber gelmedi. Sence o Elizabeth olayından ötürü bana hâlâ kin tutuyor mudur?"

"Şüpheliyim," dedim. "Max öleli neredeyse on sene oldu, o yüzden artık umursamayı bırakmıştır bence. Haberin yok muydu?"

Başını kaşıdı, biraz kafası karışmış gibiydi. Zihninin ona oyunlar oynamaya başlamış olabileceğini düşündüm. "Ha, doğru," dedi sonunda. "Şimdi sen söyleyince hatırladım, galiba duymuştum öldüğünü. Zavallı Max. Kötü adam değildi aslında. Kendisinden üstün biriyle evlendi, her zeki adamın yapması gerektiği gibi. Ben de birçok kez benden üstün kadınlarla evlendim. Sonra bir iki kere dengimle evlendim. Sonra da altımdakilerle. Doğru seviyeyi bulamadım bir türlü. Belki de verevine veya hafif kavisli evlenmeliydim. Ama Elizabeth de

müthiş bir güzellikti, orası kesin. Her şeye sahipti: klas, para, soy, bir çift güzel bacak..."

"Hatırlıyorum," dedim çünkü Julian'ın, güzelliğini anne tarafından aldığı muhakkaktı. "İlişkin olmuştu onunla."

Sanki kaba bir şeyden bahsedermişçesine, "İlişki *değildi* o," dedi. "Birkaç defa seks yaptık, o kadar. İlişki denilince duygular söz konusuymuş gibi bir ima oluyor, hâlbuki yoktu öyle bir şey. En azından benim tarafımdan. Onun adına konuşamam. O da ölmüştür herhâlde, değil mi?"

"Evet," dedim.

İç çekerek, "Herkes de ölmüş," dedi, sonra da tekrar yerine oturup tavana dikti gözlerini. "Zavallı Max," diye tekrar etti. "Benden özür dileme fırsatını bulamadan ölmesi yazık olmuş. Eminim isterdi özür dilemeyi."

"Ne için?"

"Beni ilk seferinde buraya gönderdiği için. Sonra da ben jüriye rüşvet verme işinin ortasındayken suratıma yumruk attığı için. O yumruk bana davada hiç yaramamıştı. Doğru hatırlıyorsam, oğlu senin tayfadandı, değil mi?"

Kaşlarımı çatarak, "Benim tayfa mı?" diye sordum. "Kimmiş benim tayfa?"

"Geyciler."

"Julian mı geymiş?" diye sordum ve bu fikrin absürdlüğü karşısında kahkahayı basacak gibi oldum. "Hayır, hiç de değildi. Yüzde yüz heteroydu o."

"Ben öyle duymadım. Şey olmadı mı o... hani işte..." Öne eğilip fısıldadı: "AIDS'li hastası."

"AIDS hastası deniyor sadece," dedim. "AIDS'li değil. Ayrıca geyci diye bir şey de yok, *gey* onun doğrusu."

"Ee yani, adı her neyse artık, ondan öldü Julian, değil mi?"

"Evet," dedim.

"Haklıymışım demek ki," dedi ve arkasına yaslanıp gülümsedi. "Geyciymiş."

"Değildi," diye direttim ve Julian'ın bunu duysa nasıl öfkeleneceğini düşündüm. "Herkes AIDS'e yakalanabilir, cinsel kimliği ne olursa olsun. Artık bir önemi de yok ya... O da öldü."

Sesini alçaltırken tekrar etrafa bakınan Charles, "Burada HIV'li iki adam var," dedi. "Hücre hapsinde tutuluyorlar tabii, gerçi ara sıra salıverip birbirleriyle masa tenisi oynatıyorlar, o esnada kalanımız tecritte oluyor. Gardiyanlar maçtan sonra raketleri dezenfektanla yıkıyor. Kimseye söyleme."

"Ağzımı açmam," dedim. "Ama vergiden bahsediyorduk, hatırlıyor musun? Ve senin ödeyemeyişinden."

"Bana yapılanları gerçekten de çok haksız buluyorum," dedi kaşlarını çatarak. "Bu seferki herkesin yapabileceği bir hataydı sonuçta."

"Ben herkesin yapabileceği *iki milyon* hata diye duydum," dedim.

"Evet, onun gibi bir sayı. Ama hatalıysam düzelt, bu ülkede Sanatçı Muafiyeti diye bir şey var. Yazarların kazançları üstünden vergi ödemeleri gerekmiyor. Teşekkür ederim Bay Haughey, cömert sanat destekçisi."

"Doğrudur," dedim, çünkü Ignac'a romanları başarılı olduğundan beri çok fayda getirmiş bir kanundu bu. "Ama şöyle bir şey var ki Charles, sen yazar değilsin."

"Değilim ama gelirimin çoğu sanatsal kazançlardan geliyor. Maude'un kitaplarının dünya çapındaki satışı toplam kaça ulaştı, biliyor musun?"

"Son duyduğumda yirmi milyon civarıydı."

"Yirmi iki milyon," dedi zaferle. "Yok, kutlama beni! Üstelik hâlâ her yıl bir milyon civarı daha satıyor, çok şükür."

"Ama sırf onun mirasının sana kalmış olması, senin vergi muafiyetinden kendin faydalanabileceğin anlamına gelmez ki. Duruşmada açıklandı bu sana, gerçi bana kalırsa en baştan açık seçik görmüş olmalıydın ya."

"Ama bu büyük haksızlık değil mi sence de? Gelir İdaresi'ndeki Adam hep kıskanmıştır benim başarımı."

"Ama bu senin başarın değil ki," diye bastırdım. "Maude'un başarısı. Ve açıkçası, sistemi aldatmaya çalışmasan da muhteşem bir gelirin vardı senin."

Omuz silkti. "Aman yani," dedi. "Çok da önemi yok herhâlde. Borcum olanı ödedim, bankada hâlâ bir servetim var ve akmaya devam ediyor. Belki seneye biraz ödeme yaparım. Bakalım içimden gelecek mi? Üniversiteler için tanrıya şükürler olsun, değil mi ama? Maude'un kitapları her birinde inceleniyor. Kanadalılar hariç. O nedendir sence? Neden sevmiyor Kanadalılar Maude'un işini?"

"Bilemiyorum," dedim.

"Tuhaf insanlar. Öğrenmeye çalışsana be. Hâlâ eğitim bakanlığında çalışıyorsun, değil mi? Kültürlerarası bir grup falan vardır işte, olmadı şey vardır... şey işte..." Lafı öyle kaldı, cümleyi nasıl bitireceğini bilemiyordu anlaşılan.

"Charles, ben neredeyse otuz senedir memurluk yapmıyorum," dedim; artık onun için biraz endişelenmeye başlıyordum.

"Öyle mi? Çok güzel iştir bu arada. Emeklisi iyi para alır. Geri gitsen sana ikinci bir şans verirler eminim. Ne hatan oldu sahi? Kasadan mı tırtıkladın? Ofis kapısı kapalıyken sekreterine mi sırnaştın?"

İç çektim ve pencereden dışarıya, avlu bahçesine baktım, orada bir grup erkek futbol oynarken, ötekiler sahanın kenarında dizilmiş, sigara içip havadan sudan konuşuyorlardı. Filmlerde hep olduğu gibi bir kavga çıkmasını bekleyerek orayı seyrettim ama hiç tatsız bir şey olmadı. Herkes güzel havanın tadını çıkarıyor gibiydi. Büyük hayal kırıklığı.

Sonunda Charles'a dönerek, "Ne kadar zamanın kaldı?" diye sordum.

"Altı aycık," dedi. "İçerisi o kadar da kötü değil yani. Yemek aslında epey güzel. Hücre arkadaşım Denzel da düzgün birisi. Ülkede üç farklı postaneyi soymuş ama bazı hikâyelerini duyman lazım!" Bunları hatırlarken kahkahayı patlattı. "Kitaplarından birinde yazabilirsin bile, yalnız, tabii, fikrî mülkiyetini çaldığın için Denzel seni muhtemelen dava eder. Bilirsin bu dolandırıcıları. Hepsi boş zamanlarında hukuk diploması alır."

"Ben kitap yazmıyorum Charles," dedim. "Dáil Kütüphanesi'nde çalışıyorum sadece."

"Tabii ki yazıyorsun. Zamanda yolculuk yapan Hırvat oğlanı anlatan çocuk kitaplarını yazıyorsun ya işte?"

"O oğlan Sloven," dedim. "Ve hayır, yazar ben değilim. Ignac."

"Ignac kim?"

"Ignac... şey, oğlum gibi bir şey. Sayılır."

"Oğlunun ismi Colm sanıyordum?"

"Hayır, Liam."

"O mu yazıyor kitapları?"

"Hayır," dedim, iç geçirdim. "Ignac yazıyor, Liam öğrenci."

"Kocasından çok nefret ettiği için her gün mezarını ziyaret edip mezar taşına işeyen kadını o mu yazmıştı?"

"Hayır, o Maude'du," dedim ve *Tarlakuşu Misali*'ndeki aşırı duygusal sahnelerden birini hatırladım.

"Ha evet, Maude." Düşündü bunu. "Hey gidi Maude. Ne kadar popüler olduğunu görse nefret ederdi."

"Doğru," dedim. "Ama o da öleli çok zaman oldu. Bu rezaleti çekmesi gerekmedi asla."

"Ne demişti buna?" diye sordu Charles. "Popülerliğin kabalığı mı?"

"Aynen öyle."

"Ölmüş olması bir lütuf o hâlde," dedi. "Gerçi hâlâ özlüyorum onu bazen. Pek iyi geçinemedik asla ama olsun, kötü insan değildi. Baca gibi sigara içerdi tabii, ben de bunu kadınlara hiç yakıştıramamışımdır. Gerçek annen değildi, biliyorsun. Ha, bir dakika, biliyor muydun bunu? Belki de hiçbir şey söylememem gerekirdi."

"Yok, biliyordum," dedim. "O kısımda kafam hiç karışmadı."

"Hah, güzel. Çünkü gerçek bir Avery değilsin sen, unutma."

"Evet, onu da biliyordum," dedim gülümseyerek.

"Ama seni evlat edindiğimiz için çok mutluyum," diye ekledi. "İyi çocuksun sen. Nazik çocuksun. Hep öyleydin."

İçimde tuhaf bir his duydum, adını da koyamadım, sonra biraz daha inceleyince biraz hislendiğimi fark ettim. Kırk dokuz senelik hukukumuz boyunca Charles'ın bana söylediği en güzel şey buydu muhtemelen.

"Sen de kötü baba değildin," diye yalan söyledim. "Her şey hesaba katıldığında."

"Aa, ikimiz de biliyoruz bunun doğru olmadığını," diyerek başını iki

yana salladı. "Berbattım ben. Hiç ilgi göstermedim sana. Ama öyle biriydim ben. Elimde değildi ki. Başını sokabileceğin bir çatı verdim ama yine, o da bir şey. Bazı adamlar çocuklarına onu bile çok görüyor. Hâlâ orada mı yaşıyorsun Colm?"

"Adım Cyril," diye düzelttim. "Ve hayır, eğer Dartmouth Meydanı'ndaki evi kastediyorsan hayır. Hapse ilk girişinde kaybetmiştin orayı, hatırlıyor musun? Max almıştı."

"Ha evet, doğru ya. Şimdi herhâlde oğlu yaşıyordur orada, şeyiyle..." Havada tırnak işareti yaptı: "*Partneriyle.*"

"Hayır, Julian orada yaşamıyor," dedim. "Dedim ya, öldü Julian."

"Yapma!" diye bağırdı. "Korkunç! Dur, hatırladım şimdi. Saldırıya uğramıştı, değil mi? Bir çete mi ne saldırmıştı. Onu darp edip ölüme terk etmişlerdi."

Sırtımı dikleştirdim, gözlerimi kapadım, buna daha ne kadar katlanmam gerekeceğinin merakı içindeydim. "Hayır," dedim. "Julian değildi o. Bastiaan'dı."

"Max dedi ki çocuk hastaneye bile varamadan ölmüş."

"Max söylemedi onu," dedim. "Ben söyledim. Ayrıca Julian değildi o," diye tekrar ettim. "Bastiaan'dı."

"Bastiaan kim?"

Başımı iki yana salladım, "Fark etmez," dedim, hâlbuki ederdi. Hem de çok. "Bak Charles, ben senin için endişeleniyorum biraz. Hiçbir doktora göründün mü?"

"Son zamanlarda görünmedim. Neden sordun?"

"Biraz... kafan karışık gibi de, o kadar."

"Bunama değilim ben, onu kastediyorsan," dedi.

"*Bunak* değilsin," dedim. "Onu mu demeye çalışıyorsun?"

"Bunama değilim ben," diye ısrar edip parmağını suratıma doğru salladı.

"Peki," dedim. "Bunama değilsin. Ama bak, bence bir doktora görünsen zararı olmaz yine de."

"Adama bir gidebilirsem," dedi. "Veya kadına. Bugünlerde çok güzel hanım doktorlar varmış, öyle duyuyorum. Daha neler olacak acaba?"

diye ekledi gülerek. "Birileri bunları durdurmazsa yakında otobüs de kullanırlar, rey de atarlar yahu!"

"Cezaevi sana doktora görünmen için gündüz izni vermez," dedim. "Buraya doktor gelmesinde ısrar ederler. Testlerden geçmen gerekirse başka ama. Ve gerekebilir. Testlerden geçmen yani."

"Eh, sen kafana göre en iyisi neyse öyle onu yap," dedi. "Benim için gerçekten mühim olan tek şey, buradan çıktığımda eve gidebilecek olmam."

"Nerede yaşıyorsun şimdi sahi?" diye sordum çünkü açıkçası hiçbir fikrim yoktu. Son boşanmasından beri –hesaplarım doğruysa beşinci evliliğini müteakiben üçüncüye boşanmıştı– biraz göçmen hayatı sürdürmüştü.

"Nerede sence?" diye sordu. "Dartmouth Meydanı'nda. Daima yaşadığım yerde. Çok seviyorum o evi. Anca tabutla çıkarırlar beni oradan."

"Muhtemelen öyle olmaz," dedim. "Çünkü artık orada yaşamıyorsun. Çok uzun zaman oldu sen o evi satalı."

"Sırf orada yaşamıyorum diye," dedi, "orada ölemeyeceğim diye bir şey yok. Hayal gücünü kullansana biraz yahu. Nasıl yazarsın sen böyle?"

"Yazmayan bir yazarım," dedim.

"Ben, Oscar Wilde ve Lester Piggot'un aksine, hapiste ölmeyi reddediyorum."

"İkisi de hapiste ölmedi."

"Faşistlerin istediği olsaydı hapiste ölürlerdi."

"Bak, sen o işi bana bırak, tamam?" dedim. "Ben hallederim. Altı ayımız var sonuçta."

"İyi hâlden erken salıverilmezsem."

"Bana bir iyilik yap Charles," dedim. "Fazla iyi olmamaya çalış, tamam? Cezanı tamamla. Öyle yaparsan benim için işleri çok kolaylaştırırsın."

"Peki," dedi. "Benim için hava hoş. Bir gün kahvaltıda maraza çıkarırım, geberene kadar burada tutarlar beni."

"Teşekkürler," dedim. "Minnettarım."

"Sorun değil. Şimdi, nereye gidelim bugün?"

"Sen muhtemelen burada kalırsın," dedim. "Salı günleri sanat dersin yok mu?"

Yüzünü ekşitip, "Bıraktım," dedi. "Figür çizimi yapıyorduk, vücudunun her tarafı dövmelerle kaplı, yüz elli kilo, hastalık derecesinde obez bir pasaport kalpazanı bizim için çıplak poz veriyordu. Hatta penisinin üstüne dövmeyle *Anne* yazılmıştı, Freud görse bayram ederdi. Gözlerimi yuvalarından sökesim geldi görünce. Sen olsan bayılırdın gerçi. Veya Max'in oğlu Julian. Müptelası olurdu."

"Eh, hücrene dön o zaman," dedim. "Belki kestirirsin biraz. Uyanınca kendini daha iyi hissedebilirsin."

"Olur. Dün gece hiç iyi uyumadım. Sen n'apacaksın?"

"Bilmem. Gidip bir film izleyebilirim diye düşünüyordum. Liam'la buluşacaktım güya ama iptal etti. Yine."

"Liam kim?"

"Oğlum."

"Oğlunun adı Inky falan değil miydi senin?"

"Ignac geldi aklına herhâlde. O başka oğlum."

Keyifle sırıtarak, "Öf be, bayılıyorsun sen hanımlara, değil mi?" diye sordu. "Armut dibine düşermiş! Kaç farklı kadından kaç çocuğun var şimdi?"

Gülümseyip ayağa kalktım, tokalaşmak üzere elimi uzattım. Elimi tuttu ama hiç de eskisi kadar güçlü bir tutuş değildi bu.

"Bunama değilim ben," dedi bir kez daha, bu kez daha kısık sesle ve yüzünde yakaran bir ifadeyle. "Bazen kafam karışıyor, o kadar. Yaşlılık işte. Hepimizin başına geliyor. Sen de yaşayacaksın bunları, yaz bir kenara."

Hiçbir şey söylemedim, ne kadar yanlış konuştuğunu düşünerek uzaklaştım sadece. Yaşlılık, Maude'un başına gelmemişti. Julian'ın da. Bastiaan'ın da. New York'ta salgının zirve yaptığı yıllarda danışmanlıklarını yaptığım yüzlerce genç erkeğin ve kadının da. Yaşlılık herkesin başına gelecek diye bir şey asla yoktu. Ve ben kendi başıma gelip gelmeyeceğini de hâlâ bilmiyordum.

İki Bar

Dairemdeki televizyon bozuktu, o yüzden maçı izlemek için Baggot Sokağı'nda yürüyüp Doheny & Nesbitt's'e gittim. Büyük bir heyecan vardı elbette; ülke bir kez daha ortak aklını yitiriyor ve Arsenal veya Liverpool formasıyla maça çıktıkları cumartesi günlerinde kötülenen İngiliz oyunculara İrlanda forması içindelerken artık tapınılıyordu çünkü aynı oyuncular, ülkeden elli sene önce ayrılmış büyükanne ve büyükbabaları sayesinde şimdi İrlanda forması giyer olmuşlardı.

Bar beklediğim kadar kalabalıktı ama bir kadeh bira söyledikten sonra, ekranı iyice gören bir köşe masa buldum. Koltuk değneğimi duvara dayadım, maç başlamadan önce biraz boş vaktim olduğundan, Ignac'ın son "Floriak Ansen" romanını cebimden çıkarıp önceki gece kaldığım yerden devam ettim. Zaman yolcusu kahramanımız bu kitapta Buz Devri'ne dönmüştü ve Eskimoların huzurunu kaçırıyordu: Eskimolar ona balık yakalaması için buzda delik açmayı öğretiyordu ama Floriak sıkı bir vejetaryen olduğundan hiç işine yaramıyordu bu. Daha birkaç sayfa okuyabilmiştim ki ses açıldı ve mekândaki bütün başlar tavandan aşağı sarkan ekrana döndü. Takımlar sahaya çıkıyordu. Marşlar okunurken oyuncuların Giants Stadyumu'ndaki günışığı karşısında gözlerini kıstıklarını görebiliyordunuz; spiker de sıcak hava hakkında birkaç yorum yaptı, böyle lükslere alışık olmayan İrlandalılardan çok İtalyanların işine yarayacağını belirtti.

Bara doğru göz attığımda, biralarının ücretini ödeyen iki genç delikanlıyı fark ettim; işleri bitince de arkalarına dönüp sonraki iki saat boyunca konaklayabilecekleri bir yer aradılar. Bana baktıklarında bir tanesiyle göz göze geldim ve masamdaki boş yerleri göstermekten başka şansım kalmadı. Çocuk, arkadaşına şöyle bir baktı, sonra kulağına bir şey fısıldadı ve biraz sonra gelip masaya oturdular.

Dostane bir tonda konuşmak için elimden geleni yaparak, "Sürpriz oldu," dedim. "Burada sana rastlamayı beklemiyordum."

"Ben de," dedi Liam. "Futbolla ilgileneceğini sanmazdım."

"Şu an herkes ilgileniyor ama, öyle değil mi?" dedim. "İşe gidip de

önceki gece televizyonda gördüğün bütün faulleri tartışamazsan vatan haini sayılıyorsun."

Birasından bir yudum alıp ekrana göz attı. Biraz sonra arkadaşına döndü, "Jimmy, Cyril'le tanış," dedi. Jimmy, yirmi yaşındaki Liam'ın akranı gibiydi ama daha iriydi, Donnybrook'taki ragbi sahasında yüzünde saf bir kararlılıkla koşturduğunu, üstüne de Kielys'te on kadeh Guinness'i gözünü kırpmadan kafaya diktiğini zihnimde canlandırabildiğim, kocaman bir delikanlıydı. "Benim..." Cümleyi bitirmenin tek bir makul yolu olsa da sözcüğü ağzından çıkarmakta zorlanıyor gibiydi. "... babam," demeye razı oldu sonunda.

"Peder bey mi?" dedi Jimmy ve kadehini benimkiyle tokuşturup bana içtenlikle sevinen bir yüzle baktı. "Tanıştığıma memnun oldum Bay Woodbead."

"Avery aslında," dedim. "Gerçi lütfen bana Cyril de. Kimse Bay Avery demez bana."

"Cyril mi?" dedi. "Artık pek karşılaşmıyor insan Cyril'lerle. Eski isimlerden, değil mi?"

"Öyle galiba," dedim. "Pek yaşlıyım ben de."

"Kaç yaşındasın?"

"Kırk dokuz."

"Öff, fenaymış."

"Bir de bana sor."

"O yaşta olduğumu hayal bile edemiyorum. Koltuk değneğinin sebebi o mu? Emektar dizlerin tutmuyor mu?"

"Kes sesini Jimmy," dedi Liam.

"Hey, Liam!" dedi Jimmy ve arkadaşını kaburgasından dürttü. "Baban annemle yaşıtmış. Cyril, sen evli misin, yoksa piyasada mısın? Benim valide hanım manitasından bir ay önce ayrıldı, o zamandan beri de onunla yaşamak kâbus gibi. Onu şehirde bir gezintiye çıkarmak ilgini çeker mi? Biraz pizza, birkaç bira, o tarz bir şeyler? Çok masraflı biri de değildir."

"Muhtemelen olmaz," dedim.

Alınmış gibi, "Neden ki?" diye sordu. "Hâlâ hoş kadındır annem ya. O yaştaki bir hatun için yani."

"Öyledir muhakkak ama bence biz birbirimize göre değilizdir."

"Yalnızca gençlere mi gidiyorsun yani, bu mudur? Hâlâ tavlayabiliyorsan onları helal olsun sana."

"Kadınlarla ilgilenmez o," dedi Liam.

"Nasıl ilgilenmezmiş ya?" diye sordu Jimmy. "Hâlâ hayatta, değil mi? Nabzı atıyor? Dizleri perte çıkmış olabilir ama dalga motor işliyordur hâlâ, değil mi?"

"Kadınlarla ilgilenmiyor," diye tekrarladı Liam. "*Hiçbir* kadınla. Bir düşün bakalım."

Jimmy bir düşündü.

"Nonoş demiyorsun, değil mi?" Bana baktı ve ellerini havaya kaldırdı. "Üstüne alınma Cyril," diye ekledi.

"Alınmadım."

"Geylerle hiçbir sorunum yok. Bırak hepsi gey olsun, benim ilkem budur. Bana daha çok hatun kalır."

Kahkahayı bastım ve biramdan bir yudum aldım. Liam bile yüzünde hafif bir gülüşle döndü ki ondan en fazla bu kadarını alabiliyordum.

"Benim evden üç ev aşağıda yaşayan bir arkadaş var," diye devam etti Jimmy. "Senin tayfadan. Alan Delaney ismi. Tanır mısın?"

"Yok," dedim.

"Uzun boylu. Koyu saçlı. Bir gözü kör."

"Yok, çıkaramadım," dedim. "Ama bir araya gelip toplantı yaptığımız falan da yok yani."

"Neden ki? Birileriyle tanışmak için güzel bir yöntem olmaz mıydı?"

Bunu biraz düşündüm; duyduğum en aptalca fikir değildi bu.

"İyi adamdır bu Alan," diye devam etti. "Biraz çapkındır da. Sabahları evinin ön kapısından kimin girip çıkacağını asla bilemezsin. Sen nasıl adamları seversin ayıptır sorması?"

"Şu anda pek de birilerini aramıyorum doğrusu," dedim. "Kendi başıma mutluyum."

"Aa ama doğru olamaz bu. Yaşlısın ama o kadar da değilsin. Alan'la tanıştırayım mı seni?"

Biraz destek bulmayı umarak Liam'a baktım ama o hem muhabbetle

hem de benim rahatsızlığımla eğleniyor ve devam etmesinden mutluluk duyuyor gibiydi.

"Sen ver numaranı Cyril," dedi Jimmy. "Şu bira altlıklarından birine yaz, ben mutlaka iletirim ona."

"Gerçekten hiç gerek..."

"Sen ver numaranı," diye ısrar etti. "Böyle şeylerde kabiliyetliyimdir ben. Çöpçatanlıkta falan filan."

Bira altlıklarından birini aldım, üstüne bir numara salladım ve altlığı uzattım; konuyu kapatmanın en kolay yolu bu gibi gelmişti.

"Şimdi, işin sonunda Alan Delaney'yi çıplak bırakmayı başarırsan bana teşekkür borçlanırsın Cyril," dedi ve altlığı cebine koydu. "Ve bana sonra bira ısmarlayabilirsin."

"Sözüm olsun," dedim.

"Yani senin olayın hep erkeklerle miydi?" diye sordu.

"Hayret bir şey ya!" diyen Liam başını iki yana salladı. "Bütün gece sürecek mi bu?"

"Soruyorum sadece," dedi Jimmy. "İnsan cinselliğine derin bir ilgim var."

"Sana göre olan deliğe ilgin var daha çok. üstüne var daha çok."

"Evet," dedim. "Hep erkekler oldu olayım."

"Yine de yani, bir ara kadınlardan da hoşlanmışsındır elbet. Bu düzgün erkeksi figürü üretmek için yani."

"Bir sal ama artık, olmaz mı?" dedi Liam. "Maçı izle."

"Daha başlamadı."

"O zaman reklamları izle de kes sesini."

"Reklamlar millet sohbet etsin diyedir, herkes bilir bunu." Biraz soluklanan Jimmy, geri dönüşü şöyle yaptı: "Peki yaptığın tek kadın Liam'ın annesi miydi?"

Liam'ın bize doğru göz attığını fark ettim, sorunun cevabı onun da ilgisini çekiyor gibiydi.

"Evet," dedim ama kendim hakkında bunca şeyi hiç tanımadığım birisine niçin açık ettiğimden de emin değildim, tek sebep çocuğun sorularının tamamen samimi gibi gelmesiydi. "Tek kadın."

"Hasiktir be," dedi Jimmy. "Hayal bile edemiyorum. Ben neredeyse iki haneli sayılara geldim."

"Beş neredeyse iki haneli sayılar sayılmaz," dedi Liam.

"Siktir git!" diye kükredi. "Beş değil altı."

"Saksolar sayılmaz."

"Gayet sayılır ulan. Neyse, beş de seninkinden iki fazla, cılız sikik seni."

Uzaklara baktım; oğlum hakkında daha fazla şey öğrenmek istememe rağmen bu kadarını öğrenmesem de olurdu.

Barmenle göz göze gelişimden sonraki duraksamanın ardından "Peki ikiniz neden aynı soyadına sahip değilsiniz?" diye sordu Jimmy ve masaya üç kadeh bira daha geldi.

"Nasıl?" diye sordum.

"Liam'la ikiniz. Onun soyadı Woodbead, seninki Avery. Anlamadım."

"Ha doğru. Şey, Liam annesininkini kullanıyor," diye açıkladım.

"Dayımınkini aslında," diye ekledi Liam. "Julian Dayım babam gibiydi çocukluğumda."

Darbeyi istenilen kuvvetle aldım ve Jimmy bir bana bir Liam'a sanki bu bir çeşit şakayla karışık atışmaca mı yoksa daha ciddi bir şey mi, anlayamıyormuş gibi kocaman gülümseyerek bakarken hiçbir şey söylemedim.

Bana bakarak, "Bu Julian denen arkadaş, senin kardeşin miydi?" diye sordu Jimmy.

"Hayır," dedim. "Liam'ın annesinin abisiydi. Bir süre önce kaybettik."

"Ya, peki," dedi ve sesini alçalttı biraz. "Başınız sağ olsun."

Liam mizacına aykırı kaçan ve benden ziyade arkadaşına yönelttiği aşikâr duygu gösterisiyle, "Çok severdim onu," dedi.

Başıyla ekranı gösteren Jimmy, "Maç başladı," dedi; top artık oyundaydı ve iki takım da sahada hareket hâlindeydi, ürkekçe başlamışlardı. Müşterilerden bazıları barda oyuncuları yüreklendirmek için bağırıyorlardı ama henüz her türlü dramatik tepki için erken gibiydi, zaten biraz sonra onlar da sessizleşti.

"Peki siz ikiniz nereden tanışıyorsunuz?" diye sordum ve Liam böyle sıkıcı bir soruya yanıt vermeye bile tenezzül edemezmiş gibi başını iki yana salladı, cevaplama işini Jimmy'ye bıraktı.

"Trinity'den arkadaşız," dedi Jimmy.

"Sen de mi sanat tarihi okuyorsun?"

"Yok canım, tövbe. İşletme okuyorum ben. Bazılarımız para kazanmak istiyor Cyril. Ben büyük bir ev, hızlı bir araba ve içi türlü türlü manitayla dolu bir jaluzi istiyorum."

"Jakuzi mi demek istedin?" diye sordum.

"Ha evet. Ondan. Hayattaki büyük hedefimin ne olduğunu öğrenmek ister misin?"

"Bak şimdi dinle bak," dedi Liam.

"Söyle bakalım."

"Vico Yolu'nda Bono'nun bitişiğindeki evlerden birini almak istiyorum."

"Neden?" diye sordum.

"Neden olmasın? Ne partiler verirdik, düşünebiliyor musun? Ben çitin üstünden bakıp, *Hop, Bono, ulan namussuz, hadi al Madonna'yı, Bruce'u, Kylie'yi de gel buraya, jakuziye atlayıp makara yapalım, ha?,* diyebilirdim. Bono da, *Beş dakika ver bize Jimmy, geleceğiz,* falan derdi. Selman Rüşdi'nin eskiden Bono'nun bahçesinin ucundaki kulübede yaşadığını biliyor musun?"

"Bilmiyordum," dedim. "Doğru mu bu?"

"Ben öyle duydum. Şey sırasında... ne deniyordu?"

"Fetva mı?"

"O işte. Bizim Selman çim biçme makinesiyle kulübede kitaplarını yazıyormuş, bu Bono da evde güneş gözlüğünü parlatıyormuş, herhâlde arada bir buluşup satranç falan da oynamışlardır."

İtalyanlar bir şut çekti ve mekân önce dehşete kapıldı, sonra top kalenin üstünden dışarı gidince bir rahatlık geldi. İki oğlanın içerideki diğer herkesle tıpatıp aynı tepkiyi verişlerini seyredince, benim anladığımdan daha çok ortak noktaları olabileceğini düşündüm, çünkü bu kısa tanışıklığımızda tamamen farklı tipler gibi gelmişlerdi bana.

"İşletmedeki çocuklarla güzel sanatlardaki çocuklar arasında çok fazla dostluk olacağını düşünmezdim," dedim sonunda.

"Neden ki?" diye sordu Liam ve bana bundan daha gerzekçe bir laf pek düşünemiyormuş gibi baktı.

"Farklı insan tipleri bence."

"Bence gayet mümkün iki grubun dost olması."

"Bizim arkadaş olmamızın tek sebebi, senin bu oğlunun benden bir kız arkadaş çalması, sonra da sosyolojiden bir şerefsizin de kızı ondan çalması," dedi Jimmy. "Dedikleri gibi, ortak rezaletimiz üzerinden yakınlaştık."

"Öyle olsun," dedim gülerek.

"Sosyoloji öğrencileri en fenaları," diye devam etti. "Alayı angut. Hangi kalas gidip de sosyolog olmak ister ki zaten? Hiç anlamı yok. Sosyoloji diplomasıyla ne bok yiyeceksin?"

Liam somurtarak, "Kızı benden çalmadı o," dedi. "Ben de senden çalmamıştım zaten. Yirmi yaşında kadın o, kişisel eşya değil."

Jimmy başını iki yana sallayıp, "Yosmanın teki o, başka bir şey değil," dedi. "Trinity'deki adamların arasında tereyağından kıl çeker gibi kendisine yol açan yosmanın teki." Ayrılık onu Liam'dan daha çok kızdırmış gibiydi; oğlumun kızlara karşı genel tutumunun bu olup olmadığını merak ettim. İlişkiler konusunda benim o yaştaki hâlim gibi beceriksiz olmasını istemiyordum ama dayısı kadar sırnaşık olmasını da istemiyordum. Julian'ın da kendimin de Liam'ı rol modelleri olarak yarı yolda bıraktığımızı hissediyordum.

Liam'la Julian'ın ölümünden hemen sonra tanışmamıştık; oysa birbirimizin hayatına muhtemelen öyle girmiş olmamız lazımdı. Ve şartlar düşünüldüğünde bundan pek sorumlu tutulamayacak olsam da, dayısının benden son isteğini yerine getirememiş olmaktan üzüntü duyuyordum, Alice'i arayıp abisinin öldüğünü söyleyen ben olmalıydım. O gece Bastiaan'la dairemize geri döner dönmez yapardım da bunu ama tabii oraya hiç varamamıştık ve ben hızla ameliyathaneye alınırken, hemen hemen aynı saatlerde İrlanda'da bir polis memuru da Dartmouth Meydanı'ndaki eve varmış, Julian'ın haberini o vermişti. Birkaç hafta

sonra komadan çıktığımda yatağımın başında oturan Ignac kendi kötü haberlerini verdiğinde depresyon ve yas beni öyle bir etki altına almıştı ki Julian'a verdiğim sözü neredeyse hiç düşünemez olmuştum; Bastiaan ölmüş, üstelik naaşı da Hollanda'ya gönderilmişti; Arjan ile Edda orada onu bensiz, özel bir törenle toprağa vermişlerdi. İlginçtir, o sıralarda Ignac da Emily'den ayrılmıştı; bir aile trajedisi karşısındaki şefkatsiz tavrı, Ignac'ı geri dönüşü olmayacak şekilde bıktırmaya yetmişti. Derler ya işte, her şerde...

İşin sonunda birkaç yıl beklemem gerekti, o arada sağlığımı toparladım, dava bitti, Dublin'e döndüm ve Alice'le irtibata geçtim; yazdığım uzun mektupta, onca yıl evvel ona öyle davrandığım için ne kadar üzgün olduğumu açıkladım. Hayat şartlarının Julian'la ikimizi onun hayatının son haftasında New York'ta bir araya getirdiğini ve o ölürken yanında olduğumu anlattım. Bunun onu rahatlatacağından emin değildim ama öyle olmasını umuyordum. Sonra, mektubun sonunda, belki de istemeden, Alice'le tek gecelik yakınlığımızdan bir çocuk üretiğini Julian'ın ağzından kaçırdığından bahsettim. Alice'in bunu bana neden hiç haber vermediğini anladığımı ama kabul ederse oğlumla buluşmak istediğimi belirttim.

Hiç şaşırtıcı olmayan biçimde, Alice'in yanıt vermesi haftalar sürdü. Sonunda elime geçen mektup sanki en son hâlini almadan önce defalarca baştan yazılmış gibiydi, Alice'in üslubu da son derece mesafeliydi, benim kim olduğumu hatırlamak için dahi büyük çaba harcaması gerekmiş gibiydi, kaldı ki kâğıt üstünde hâlâ evli olduğumuz ve bir çocuğumuz olduğu düşünüldüğünde imkânsızdı bu. Liam'ın beni senelerdir sorduğunu, babasının kimliğine doğal bir ilgi duyduğunu, kendisinin de ona gerçeği söylediğini yazmıştı: Alice'i düğün gününde terk ettiğimi, bütün dostları ve akrabalarının önünde onu küçük düşürdüğümü anlatmış ama benim "eğilimlerim" olarak tarif ettiği şeylerden hiç bahsetmemiş. *Öyle bir yük altına sokmak istemedim onu*, diye yazmıştı. *Babasız büyümesi zaten yeterince zor, bir de o kısımla uğraşmasın.*

Onunla buluşmamın iyi olacağından emin olmadığını ve konuyu yüz yüze tartışmayı tercih edeceğini de eklemişti, o yüzden bir çarşamba

akşamı, iş çıkışı, buluşmanın nasıl gideceğini tahmin edemeyerek, gerginlik içinde, yirmi yıllık eşimle Duke Pub'da buluştum ve düğünümüzden beri onu ilk kez gördüm.

Anlaştığımız saatten on beş dakika geç gelip içeri girdiğinde ve beni köşede bir kadeh lager, bir de *Irish Times* gazetesiyle bulduğunda, "Nihayet buradasın," demişti. "Hani birkaç dakikaya inecektin aşağıya?"

Gülümsemiştim; güzel replikti. İnanılmaz güzel görünüyordu, uzun koyu saçları şimdi omuzlarına kadardı ve gözleri her zamanki gibi zekâyla, nükteyle pırıldıyordu.

"Pardon, biraz gecikmiş bulundum," demiştim ben de. "Sana bir içki alayım mı Alice?"

"Bir kadeh beyaz şarap. Büyük kadeh."

"Özel bir çeşit?"

"Ellerindeki en pahalısından."

Başımı sallayıp bara doğru yürümüştüm. Kadehi masaya götürdüğümde Alice benim duvar kenarındaki yerime oturmuş, odayı görebileceği pozisyona geçmiş ve beni karşısındaki tabureye mahkûm etmişti. İçkim ve gazetem de yer değiştirmişti.

"Saçların eskisine göre çok daha seyrek," demiş ve içkisinden bir yudum almış, kadeh tokuşturma denememi görmezden gelmişti. "Tam olarak çaptan düşmüş sayılmazsın ama birkaç kilo versen de olur yani. Spor yapabiliyor musun?"

"O kadar kolay değil," deyip başımla onun gözden kaçırmış olması gereken koltuk değneğimi göstermiştim, Alice de biraz utanmış gibi görünme inceliğini sergilemişti.

"Aslında Horseshoe Bar'a gitmeliydik, değil mi?" demişti. "Kaldığımız yerden devam ederdik, ha? Seni en son orada görmüştüm. Bütün mekâna hâkimdin, seni hiç görmediğim kadar mutlu görünüyordun."

"Öyle mi?" diye sormuştum şüpheyle. "Gerçekten mi?"

"Evet, mutluydun."

"Peki."

"Bir daha da görmedim seni."

Uzun bir sessizlik.

"Eh, o gün hiç olmazsa mihraba gelmiştim," diye devam etmişti sonunda. "Öncekinde oraya da gelememiştim. *İlerlemeden* saymak istediğim bir şeydi bu. Ümidim bir sonrakinde balayının sonuna kadar varmak."

Gözlerinin içine bakamadan, "Ne diyeceğimi gerçekten bilemiyorum Alice," demiştim. "Gerçekten bilemiyorum. Yaptığım şeyden müthiş utanç duyuyorum. Alçakçaydı, acımasızcaydı, kalpsizlikti."

"En hafif tabirle."

Sözlerimi dikkatle seçerek, "Şu an konuştuğun adam var ya," demiştim. "Yıllar önce Shelbourne'dan yürüyüp giden adam değil."

"Öyle mi? Çünkü ona pek benzediği muhakkak. O kadar çekici değil bir tek. Ayrıca yürümedin sen, koştun."

"Yaptıklarımı mazur gösteremem," diye devam ettim. "Sana yaptığımı telafi de edemem ama şimdi, yıllar sonra geriye bakınca hayatımın beni eninde sonunda kim olduğumla yüzleşmemi gerektirecek bir âna götüreceğini görebiliyorum. O kimliğe hâlâ da sahibim. Tabii, yaptığım şeyi çok evvelden yapmış olmam lazımdı, seni kendi dertlerime asla ortak etmemiş olmam lazımdı ama başka insanları bırak, kendime karşı bile dürüst olacak cesarete de olgunluğa da sahip değildim. Öte yandan hayat da benim hayatım. Ve şimdi böyle biri olduysam o zamanlar başımdan geçen şeyler yüzünden oldum. İsteseydim bile daha farklı davranamazdım."

"Biliyor musun," demişti sertleşen sesiyle, "seni bir daha göremeyeceğimi sanmıştım Cyril. Gerçekten. Ve açıkçası görmemeyi ummuştum da."

"Durumu biraz olsun düzeltmek için söyleyebileceğim hiçbir şey olmadığını tahmin ediyorum?"

"Doğru tahmin ediyorsun."

"Şunu anlaman lazım..."

"Kes artık," diyerek kadehini masaya gürültüyle bırakmıştı. "Kes artık, tamam mı? Ben buraya maziyi deşmeye gelmedim. Arkada bıraktım ben onları. Buraya bunları konuşmaya da gelmedik."

"Yani, sen başlattın," demiştim ters ters.

"Suçlayabilir misin beni? Biraz öfkelenmeye hakkım var sanırım."

"Açıklamaya çalışıyorum, o kadar. İrlanda'da ellili altmışlı yıllarda gey biri olarak yetişmenin nasıl bir şey olduğunu bilseydin..."

Elini havada hafifçe savuran Alice, "Hiç ilgimi çekmiyor bunlar," demişti. "Siyasetle ilgilenen bir insan değilim ben."

"Siyaset değil bu," demiştim. "Burada mesele toplum, yobazlık..."

"Sen çok kötü bir dönem geçirdiğini düşünüyorsun, değil mi?"

"Evet. Öyle düşünüyorum."

"Buna rağmen herkese karşı en baştan dürüst olsaydın –Julian'a da, bana da– bunca sorun, bunca üzüntü yaşanmayabilirdi. Sadece kendi yaşadıklarımı demiyorum, kendin de yaşamayabilirdin bunları. Senin zor zamanlar geçirdiğinden şüphem yok Cyril. Durumundan ötürü adaletsizliklerle karşılaştığından şüphem yok..."

"Durum denmiyor buna..."

"Ama abim senin en yakın arkadaşındı. En yakın arkadaşlar buna yaramazlar mı? İnsan onlara güvenip sırrını açmaz mı?"

"Anlamazdı," demiştim.

"Anlatsaydın anlardı."

"*Anlattım* zaten."

Kahkahayı basarak, "Benimle evlenmene beş dakika kala anlatmışsın!" demişti. "Anlatmak denmez ki ona. Yürüyüp gitmene izin versin diye evliliği sabote etmek denir. Üstelik hâlâ da cayabilirdin bu arada. Tüyüp gidebilirdin Fergus gibi."

"Nasıl yapardım onu?" demiştim süklüm püklüm. "Tarih tekerrür etmiş olurdu."

"Yaptığın daha mı iyiydi sence?"

"Hayır, tabii ki değildi."

"Açık ara daha kötüydü. Bak, ben yaptığı şeyden ötürü Fergus'tan nefret ettim ama onda hiç olmazsa kendisine uygun olduğunu düşünmediği bir işi bitirmeyecek cesaret vardı. Sen onu bile beceremedin."

Bu kıyasa şaşırarak, "Yani ben ondan beter miyim?" diye sormuştum, çünkü daha önceden küstahlık etmiş ve yaptıklarımı yapmak için sebeplerim olduğuna, onunsa düpedüz kötü davrandığına inanmıştım hep.

"Evet. Betersin. Çünkü ben sana fırsat vermiştim."

"Ne?" diye sormuştum kaşlarımı çatarak.

"Hatırlıyorsundur. İçmeye çıkmıştık, sende bir sorun olduğunu anlamıştım ama adını koyamamıştım. Tahmin edemeyecek kadar da saftım. Şimdi olsa gün gibi açık olurdu herhâlde. *Her neyse derdin söyle bana*, demiştim. *Söz veriyorum sorun olmaz*, demiştim. Anlatmış olsaydın..."

"Anlatmaya çalıştım," demiştim hemen. "Birkaç defa. Görüştüğümüz ilk gece, yani yetişkin olarak, sana anlatabileceğimi düşünmüştüm."

Afallayarak, "Ne?" diye sormuştu. "Ne zaman?"

"Julian'ın o Finlandiyalı ikizlerle seyahate çıkacağı gece. Sana anlatmak üzereydim ve..."

"Ne diyorsun sen ya?" diye bağırmıştı. "Biz görüşmeye bile başlamamıştık o zaman!"

"Anlatmak üzereydim," diye tekrar etmiştim. "Ama abin sohbetimizi bölmüştü. Sonra başka bir sefer, bir akşam yemeğinde, kelimeler ağzımdan çıkmak üzereydi ama içimde bir şeyler müsaade etmedi buna. Hatta düğünden birkaç hafta önce bir bardaydık ikimiz ve adamın biri gelip numaranı istemişti. Sana anlatmak üzereydim ama birden o adam orada dikildi, konuştu seninle, o gittikten sonra da ânı kaçırmış gibi oldum ben..."

"Hayret bir şey, sen var ya, bok gibi bir herifsin, biliyor musun?" demişti Alice. "O zamanlar da bok gibiydin zaten ama hâlâ bombok olduğunu da görebiliyorum. Bencil, küstah, kibirli, bombok bir herifsin, dünya sana fena kazık attı diye ödeşmek için canın ne istiyorsa yapabileceğini sanıyorsun. Kimi incitirsen incit. Sonra bir de sana Liam'dan niye bahsetmediğimi mi merak ediyorsun?"

"Teselli olacaksa, seni terk ettikten sonraki hayatım da kolay geçmedi. Bir süreliğine düzeldi ama nihayetinde."

"Cyril," diyerek araya girmişti. "Üzgünüm ama gerçekten umurumda değil. Hayat tarzınla bir derdim yok, gerçekten. Hatta bir sürü gey arkadaşım bile var."

"Ya, aferin sana," demiştim aksi aksi.

"Sözün özü şu ki bu senin gey olmanla tamamen ilgisiz bir şey," demiş ve öne eğilip gözlerimin içine bakmıştı. "Bu senin *dürüst* olmamanla ilgili bir şey. Göremiyor musun? Zaten seninle bunu tartışmaya

hiç hevesim de yok, anlıyor musun beni? Dublin'den ayrıldığından beri başına neler geldiğini de bilmek istemiyorum, kimlerle birlikte olduğunu da, nasıl bir hayat sürdüğünü de. Hiçbir şey bilmek istemiyorum. Sadece benden ne istediğini bilmek istiyorum."

"Hiçbir şey istemiyorum senden," demiş ve tartışma istemediğimi göstermek için sesimi alçak tutmuştum. "Gerçi madem şimdi açtın konusunu, benden çocuk doğurup da bana haber verme zahmetine hiç girmemene biraz şaşırdım galiba."

"Haber vermeye çalışmadım da değil yani," demişti Alice. "O gün Shelbourne'da sana tekrar tekrar söyledim, özel konuşmamız lazım diye. Hatta sen üst katta, odadayken telefon bile ettim, beni orada beklemeni söyledim."

"Ne bileyim ben onu konuşmak istediğini? Hayır, ben gittikten sonra da istesen..."

"İstemiş olsaydım bile nasıl irtibata geçecektim seninle?" diye sormuştu. "Otelden çığlık çığlığa kaçarken kapıcıya benim için yazışma adresini bıraktığını hatırlamıyorum."

"Peki," demiştim. "Ama canları isteseydi izimi bulabilecek bir sürü insan vardı. Örneğin Charles..."

Onun ismini duyunca biraz yumuşamıştı. Yüzüne sıcak bir ifade yayılırken, "Sevgili Charles," demişti.

"Pardon?"

"Charles çok iyi davrandı bana. Sonrasında yani."

"Hayır, ben üvey babam Charles'ı kastettim," demiştim. "Niye ki, sen kimden bahsediyorsun?"

"Ondan bahsediyorum ben de."

"*Charles* mı çok iyi davrandı sana? Charles Avery? Dalga mı geçiyorsun?"

"Hayır," demişti. "Zavallı adam, senin yaptığın şey karşısında yerin dibine geçmişti. İnsanlardan senin adına özür dileyip durdu, bana senin gerçek bir Avery olmadığını tekrar tekrar anlattı, gerçi o kısım o sırada çok umurumda değildi, ama sonrasında bile, ilerleyen haftalarda ve aylarda yani, benimle irtibatı koparmadı, asla bir eksiğim olmamasını sağladı."

Bunu hazmetmeye çalıştığım uzun bir sessizliğin ardından. "Hayretler içindeyim," demiştim. "Adamla büyük bir sıkıntım yok ama bana hayatım boyunca bir an bile şefkat veya saygı göstermemiştir o."

"Peki sen ona gösterdin mi hiç?" diye sormuştu Alice.

"Daha çocuktum ben," demiştim ona. "Ve o da Maude da beni neredeyse hiç fark etmezlerdi."

Acı acı gülen Alice, başını iki yana sallamıştı. "Buna inanmayı biraz güç bulduğum için affet," demişti. "Neyse, gazetelerde onun yine hapiste olduğunu okuyunca üzüldüm. Onunla konuşmayalı seneler oldu ama sen irtibattaysan lütfen iyi dileklerimi ilet. Sen kayıplara karıştıktan sonraki iki sene bana o kadar iyi davrandığı için ona daima minnettar kalacağım."

"Aslında görüştük onunla yakınlarda," demiştim ona. "Mountjoy'da, birkaç ayı kaldı sadece. Yakınlarda çıkıp Gelir İdaresi'ndeki Adam'ı bir kez daha kandıracak."

"Artık orada olamayacak kadar yaşlı," demişti Alice. "Merhamet edip salmaları lazım onu. İçinde o kadar nezaket bulunan bir adam daha iyi bir hayatı hak ediyor."

Bir şey söylememiş, yanımızdan geçen garson çocuktan iki içki daha istemiştim, evinde büyüdüğüm Charles'la Alice'in tarif ettiği Charles'ı asla bağdaştıramıyordum.

"Gerçi haklısın galiba," demişti Alice sonunda. "İsteseydim bulabilirdim seni. Ama ne demeye bulacaktım ki? Julian o sabah kutsal eşya odasında olanları anlatmıştı bana. Senin kim olduğunu, neler neler yaptığını, birlikte olduğun onca adamı anlatmıştı. Gidip senin ne demeye peşine düşecektim ki? Bir homoseksüelle anlaşmalı evlilik yapmaya mı? Ben daha kıymetli olduğumu düşünmek isterim."

"Elbette öylesin. Başka ne diyebileceğimi bilmiyorum."

"Keşke bana *bir şekilde* anlatmış olsaydın. Keşke *dürüst* olsaydın..."

"Çok gençtim Alice. Bilmiyordum n'aptığımı."

"Hepimiz gençtik," demişti. "Ama artık o kadar genç değiliz ha? Sen koltuk değneklisin yahu. O nasıl oldu?"

Başımı iki yana sallamıştım, onunla bu konuyu konuşmak istemiyordum. "Kaza geçirdim," demiştim. "Bacağım hiç iyileşmedi. Sahi, sen başka birileriyle tanıştın mı? Umarım tanışmışsındır."

"Ay çok iyi kalplisin."

"Ciddiyim."

"Elbette tanıştım birileriyle," demişti. "Rahibe değilim ben. Her gece evde oturup senin özlemini çektiğimi mi sanıyorsun?"

"Eh, duyduğuma sevindim."

"Yerinde olsam fazla heyecanlanmazdım. Hiçbirinden pek bir fayda gelmedi. Nasıl gelecekti ki? Ben evli ve çocuklu bir kadındım, kocam da kayıptı. Üstelik bu Allah'ın belası gerici ülkede boşanabileceğim de yoktu. O yüzden hiçbir erkek kalmadı benimle. Niye kalacaktı ki zaten? Ona kendi ailesini veremezdim ki. Hayatın o kısmını sen çaldın benden Cyril, farkındasındır umarım."

"Farkındayım," demiştim. "Farkındayım. Ve geçmişe gidip işleri değiştirebilecek olsam değiştirirdim de."

"Bırakalım bunu konuşmayı," demişti. "İkimiz de bu konudaki duruşumuzu biliyoruz. Benim başka bir şeyi öğrenmem lazım." O an tereddüt etmişti, yüzünün öfkeden çok endişe yansıttığını görebiliyordum. "Julian ölürken," demişti, "neden benimle irtibata geçmedin? Neden söylemedin bana? Bilseydim derhâl gelirdim New York'a."

Masaya bakmış, elime bir bira altlığı almış ve cevap bulmaya çalışırken altlığı bir köşesinin üstünde dengede tutmaya çalışmıştım. "Bir kere, çok az zaman vardı," demiştim. "Hastanede olduğunu ölümünden sadece birkaç gün önce öğrenebilmiştim. Onu ilk defa o zaman görmüştüm. İkinci görüşüm de vefat ettiği akşamdı."

"Ama hiç mantıklı değil bu. Ne işin vardı ki orada?"

"Partnerim, Mount Sinai'da doktordu. Julian'ı o tedavi ediyordu. Ben de gönüllüydüm. Aileleri olmayan hastaları ziyaret ediyordum."

"Julian'ın ailesi vardı."

"Yani, ne sebeple olursa olsun, aileleri yanlarında olmayan hastalar. Bazıları aileleri tarafından reddedilmişti. Bazılarıysa oraya gelmesini istemiyordu akrabalarının. Julian işte bu ikinci gruptaydı."

"Ama neden? Neden yanında istemiyordu beni? Ya Liam? Çok yakındı onlar."

"Utanıyordu çünkü," demiştim. "Utanması için en ufak bir neden olmasa da yakalandığı hastalıktan utanıyordu."

"AIDS'ten mi?"

"Evet, AIDS'ten. Julian gibi heteroseksüelliğiyle tanımlanan biri için tepeden tırnağa hakaretti bu. Senin de Liam'ın da onu böyle hatırlamanızı istemiyordu."

"Mektubunda o son gece onun yanında olduğunu yazmışsın."

"Yanındaydım, evet."

"Acı çekti mi?"

Başımı iki yana sallamıştım. "O sırada çekmedi," demiştim. "Artık bilinci kapanıyordu, o kadar. Bir sürü morfin yemişti. Sonunda acı çektiğini sanmıyorum. Ölürken sarıldım ona."

Ürkerek baktı bana, elini ağzına götürdü.

"Senin adını söyledi Alice. Ağzından çıkan son kelime senin adındı."

Gözlerini kaçırarak, "O kadar severdim ki onu," demişti sessizce. "Çocukluğumuzdan itibaren hep koruyup kollamıştı beni. En iyi arkadaşımdı hep. Gaddarlık olsun diye söylemiyorum bunu Cyril ama Liam'la arası o kadar iyiydi ki. Oğlumuz daha iyi bir baba figürü isteyemezdi. Hâlâ da atlatamadı yani. Şey, ben de atlatamadım aslında. Asla da atlatamayacağım. Ama Liam çok acı çekiyor."

"Mümkünse..." diye başlamıştım ama bunu en güzel nasıl ifade edebileceğimden de emin değildim. "Liam'dan söz edebilir miyiz?"

"Söz etmek zorundayız herhâlde. O yüzden buradayız sonuçta."

"Tek sebep de o değil," demiştim.

"Değil."

"Yanında fotoğrafı var mı?"

Bir an düşünen Alice, el çantasına uzanıp yan ceplerin birinden fotoğraf çıkarıp bana uzatmıştı.

Sessizce, "Onu andırıyor, değil mi?" diye sormuştu, ben de başımı sallamıştım.

"Ergenliğimizdeki hâlini andırıyor. Çok benziyorlar. Ama birisini daha andırıyor."

"Kimi?"

Kaşlarımı çatıp başımı iki yana sallamıştım. "Emin değilim," demiştim. "Yüz ifadesi bana birisini anımsatıyor ama katiyen çıkaramıyorum."

"Mizacı Julian gibi değil gerçi. Çok daha sessizdir Liam. Daha ketumdur. Neredeyse utangaçtır."

"Sence ister mi benimle buluşmak? İzin verir misin?"

"Hayır," demişti net bir dille. "En azından on sekiz yaşına gelene kadar. Ve isteklerime riayet etmeni de rica ederim. Sınavları yaklaşıyor, hayatında bir travma daha olsun istemem. Bir seneye on sekiz yaşında olacak, o zaman görüşebilirsin."

"Ama..."

"Lütfen tartışma benimle Cyril."

"Ama görmek istiyorum onu."

"Görebilirsin de. On sekiz yaşına geldiğinde. Ama bir gün bile önce göremezsin. Arkamdan iş çevirmeyeceğini söyle bana. Bu kadarını borçlusun bana en azından."

Derin nefes almıştım. Haklıydı elbette. "Peki," demiştim.

"Bir şey daha var," demişti.

"Söyle."

"Görüştüğün zaman, ilk günden itibaren, ona karşı tamamen dürüst olmak zorundasın. Hiç yalan söylemeyeceksin. Kim olduğunu anlatmak zorundasın ona. Kendin hakkında her şeyi anlatmak zorundasın."

Öyle de yaptım. Bir yıl sonra, Liam'ın on sekizinci doğum gününden on gün sonra Alice'in bizi tanıştırmasının ardından oğlumla birlikte Dun Laoghaire rıhtımında yürüyüşe çıktığımızda, ona Dartmouth Meydanı'ndaki evde, yani şu an kendisinin yaşadığı yerde, alt katlara inip Julian Dayı'sını koridorda otururken bulduğum günden başlayarak, önümde ağır ağır serilen dünyaya ve kendim hakkında fark ettiğim şeylere kadar bütün hayat hikâyemi anlattım. Annesiyle evlenme sebebimden, onu terk etme sebebimden ve yaptığım şey yüzünden kendimi ne kadar kötü hissettiğimden bahsettim. Amsterdam'daki, New York'taki hayatımdan, Ignac ile Bastiaan'dan söz ettim. Central Park'ta bizi sarılırken gören bir grup eşkıyanın Bastiaan'ı öldürdüğünü ve o zamandan beri hiçbir şeyin bana eskisi kadar parlak gelmediğini açıkladım. Ben

tüm bunları anlatırken Liam sadece dinledi, neredeyse hiç konuşmadı, bazen hayrete düşer gibi oldu, bazen utanır gibi ve o gün nihayet yollarımız ayrılırken elini sıkmaya yeltendim ama o beni reddetti, şehre dönen metroyu yakalamak için yürüdü gitti.

O zamandan beri geçen iki yılda bana karşı biraz yumuşamıştı, birbirimizi ara sıra görüyorduk ama baba-oğul arasında olması gereken şefkatin, sevginin hâlâ yanına yaklaşamıyorduk; ayrıca benim hayatından çıkmamı istiyor gibi görünmese de mesela kavga çıkarmıyordu veya çocukluğunun bir parçası olmadığım için bana saldırmıyordu. Hayatına dâhil olmama izin vermeye de gönülsüz gibiydi, görüştüğümüzde de, ki ender görüşüyorduk, bana güvenmiyor gibi bir tavır sergiliyordu.

Ama tabii, dedim kendime, ektiğimi biçiyorum. Kendimden başka kimseyi suçlayamazdım.

On birinci dakikada Ray Houghton'ın şutunda top Gianluca Pagliuca'nın kafasının yanından geçip ağların sağ üst köşesine asılınca Jimmy ile Liam birlikte, "Gol!" diye kükrediler. Bütün Doheny & Nesbitt tezahüratlarla yankılandı, her tarafta bira kadehleri yerlere yuvarlandı, insanlar birbirlerine sarılıp danslar etmeye başladı. Bizim iki oğlan da kucaklaştı, mutluluktan havalara sıçradı ama ben olduğum yerde kaldım, gülümsedim, alkışladım, ayağa kalkıp ötekiler gibi davranamadım, üstelik bunun tek sebebi de koltuk değneklerimle komik bir görüntü verecek olmam değildi.

Keyiften taburenin üstünde âdeta havada duran Jimmy, "Alacağız bu maçı," dedi. "İtalyanların götü fazla kalktı."

"Alırsak bir yerlerde kutlamaya gidecek misiniz?" diye sordum, Liam da dönüp bana baktı.

"Gideceğiz," dedi. "Ama sen bizimle gelemezsin. Üniversiteden arkadaşlarla çıkacağız."

"Gelmek istemedim zaten," dedim. "Sordum sadece, o kadar."

"Ben de söyledim sadece."

"Peki."

Konuyu öyle kapattık, dikkatimizi tekrar ekrana çevirdik. Oyuncular şimdi taç çizgisine geliyor ve su istiyorlardı. Sıcak basmıştı hepsini.

Sahada savaş vardı, Jack Charlton koştura koştura hakeme itiraza gidiyordu, yedekler öfkeyle volta atıyordu. Maç sanki herkes için kötü bitecek gibiydi.

Randevu Gecesi

Bastiaan'ın ölümünden beri aşk aklımdan hiç geçmemişti, o yüzden bir çıkma teklifi aldığımda biraz şaşırdım. Söz konusu adam benden on beş yaş genç ve epey yakışıklıydı, yani egoma hiç mi hiç zeval vermemişti, Dáil Éireann'da vekildi ve ayakişleri için genelde asistanlarını gönderen görevdaşlarının çoğunun aksine, kütüphanenin düzenli ziyaretçilerindendi. Daima epey konuşkan ve dostane davranmıştı ama ben o tavrı sokulgan bir mizaca sahip olmasına yormuştum, ta ki bir gün öğleden sonra bana o haftanın perşembe gecesinde işim olup olmadığını sorana dek.

"Bildiğim kadarıyla yok," dedim. "Neden, kütüphaneyi geç saatte kullanman mı gerekiyor?"

Başını iki yana sallayıp, "Ha yok, hayır canım," dedi, bana hafiften üşütmüşüm gibi baktı. "Öyle bir şey için sormadım. Sadece bir kadeh içki içmeye ikna edebilir miyim seni diye merak etmiştim."

"İçki mi?" diye sordum, onu doğru duyduğumdan emin olamamıştım. "Nasıl yani?"

"Şey işte... İki insan gidip bir barda oturur. İki bira içip sohbet ederler. İçki içiyorsun, değil mi?"

"İçiyorum, evet," dedim. "Yani çok da abartmam ama..."

"O zaman ne dersin?"

"Yani sadece ikimiz mi diyorsun?"

"Aa ama Cyril. Diplomatik mülakatta gibi hissediyorum kendimi. Evet, sadece ikimiz."

"Ya. Peki o zaman. Neresi vardı kafanda?"

"Sade bir yer," dedi.

"O ne demek?" diye sordum ve birlikte geçireceğimiz gecenin iyi bitmeyeceğine dair ilk ipucum belki de bu olmalıydı.

"Rathfarnham'daki Yellow House'u bilir misin?" diye sordu.

"Bilirim," dedim. "Yıllardır gitmedim oraya. Şehir merkezinde bir yer daha kolay olmaz mı ama?"

"Gel biz Yellow House'a gidelim," dedi. "Perşembe akşamı. Sekizde."

"Hayır, o akşam Bayan Goggin'in emeklilik partisi var."

"Kimin?" diye sordu.

"Çay salonundaki Bayan Goggin. Burada neredeyse elli sene geçirdikten sonra emekli oluyor."

Biraz boş boş baktı. "Ee, n'olmuş?" dedi. "Katılmayı planlamıyorsun, değil mi?"

"Tabii ki planlıyorum."

"Neden?"

"Çünkü az önce söylediğim gibi, burada neredeyse elli..."

"Evet, evet." Bunu düşündü. "Sence ben de gelmeli miyim?"

"Nasıl yani?"

"Şey, yüzümü göstersem Bayan Goggin için çok anlamlı olur mu?"

Gözlerimi ona diktim, sözünün anlamını çözmeye çalıştım. "Vekil olduğun için mi?" diye sordum. "Onu demeye mi çalışıyorsun?"

"Evet."

Başımı iki yana salladım. "Gitsen de gitmesen de Bayan Goggin'in umursayacağını sanmıyorum."

"Bence umursar ya," dedi biraz gücenmiş gibi.

"Eh, ben her şekilde gideceğim, o yüzden perşembe olmaz."

Yetişkin adam değil de öfkeli bir ergenmişçesine dramatik bir iç çekişle, "*İyi*," dedi. "Cuma gecesi o zaman. Yok, bekle, cuma gecesi olmaz bana. Seçim bölgemde yemek var. Hafta sonları da bariz sebeplerle olmaz. Pazartesi nasıl?"

"Pazartesi iyi," dedim ama bariz sebeplerin ne olduğunu da bilmiyordum. "Buradan mı gideriz? Ben kütüphaneyi kapatınca?"

"Hayır. Orada buluşalım."

"Nerede, Yellow House'ta mı?"

"Evet."

"Ama ikimiz de Dáil'da olacaksak daha kolay olmaz mı bi..."

"Pazartesi günü olabilecekleri kestiremiyorum," dedi. "Orada buluşursak daha kolay olur."

"Peki."

Randevuya kadar geçen günlerde, üstüme ne giyebileceğime çok kafa yordum. Doğrusu nasıl bir şeye bulaştığım hakkında hiçbir fikrim yoktu. Adamın gey olduğunu uzun süredir tahmin ediyordum ama benden o kadar gençti ki benim yaşımda birisiyle ilgilenmesine pek inanamıyordum. Emeklilik partisinde, kafamdaki ikilemi Bayan Goggin'le paylaştım ama o benim tereddüdümden çok keyif alır gibiydi.

"Aferin sana," dedi. "Çok sevindim senin adına Cyril. Daha çok gençsin, yeni birileriyle tanışmaktan vazgeçmemelisin."

"Ben aslında bunu öyle görmüyorum," dedim ona. "Hem yalnız da değilim. Yalnız insanlar genelde böyle derler, biliyorum ama ben gerçekten yalnız değilim. Hayatımın mevcut hâliyle gayet mutluyum."

"Kimdi adam peki?" diye sordu Bayan Goggin. "Hangi vekil?"

İsimini söyledim.

"Ya," dedi, biraz yüzü düştü.

"Ne?"

"Hiç."

"Yok, hadi, anlat."

"Soğutmak istemem seni ondan."

"Çok sıcak da *sayılmam* zaten. Tek bir randevu sadece."

"Eh, bana biraz sinsi biri gibi geliyor da," dedi. "Burada sanki mekânın sahibiymiş gibi dolanır, bakanların masasına önce bana danışmadan oturmaya kalkar. Herkesin suratından düşen bin parçayken burada bir tek onun havasından geçilmiyor! Birkaç defa aklımdan geçirmiştim onun icabına bakmayı. Bayan Hennessy, beni kırklı yıllarda işe alan kadın, bana vekiller konusunda en baştan ağırlığımı koymazsam çamurlu çizmeleriyle üstümde tepineceklerini söylemişti. Ben de o zamandan beri o tavsiyeye harfiyen uymuşumdur."

"Burayı gayet tertipli yönettin, orası kesin."

"Öyle yapmak zorundaydım. Kreşlerde bile bu kadar yaramazlık görmezsin."

"Yani sence gitmemeli miyim?"

"Öyle bir şey demedim. Dikkatli ol sadece, tavsiyem budur sana. Çünkü hatırlıyorum, bana anlatmıştın şeyini... arkadaşını yıllar önce kaybettiğini."

"Evet, öyle oldu," dedim. "Bastiaan. Ve açıkçası aradan geçen yedi senede ne seks yapmak ne de partner bulmak için ciddi bir arzu hissettim. Kusura bakma, bu kadar dobra olmam seni rahatsız etmiyor, değil mi?"

"Keyfine bak," dedi. "Unutma, ben otuz sene Charlie Haughey'nin ofisine çay götürdüm, yani çok daha beterlerini görüp duymuşluğum var."

"Galiba hayatımın o kısmının bittiğini hissediyordum uzun süredir," dedim.

"Peki istiyor musun bitmesini?"

Düşünmem gerekti. "Bilmiyorum," dedim. "Azaptan başka bir şey getirmedi bana hiç. Şey, yani en azından Bastiaan'la tanışana kadar. Yeni birisiyle baştan başlayabileceğimi sanmıyorum. Ama belki içimde bir yerlerde hâlâ ufak bir alev vardır. Bundan ötürü de mesele beni endişelendiriyor. Aman, neyse, bu gece bunu konuşmamam lazım. Bu gece *senin* gecen. Ne çok insan gelmiş senin için böyle."

Odaya göz gezdirmek için başlarımız aynı anda döndü. Dáil'da çalışan hemen herkes buraya gelmiş, Başbakan Albert Reynolds da biraz önce güzel bir konuşma yapmıştı. Vekil arkadaşım yirmi dakikalığına uğramıştı ama bir ara bana epey yakın durmuş olmasına rağmen beni tamamen yok saymıştı, selam verdiğimde bile.

Bayan Goggin memnun bir sesle, "Öyle," dedi. "Özleyeceğim burayı. Kırk dokuz yılda bir gün bile hastalık izni almadım, inanır mısın?"

"Albert söylemişti bugün. Uydurduğunu sanmıştım."

"Vallahi doğru."

"Ee, n'apacaksın şimdi?" diye sordum. "Senin nihayet evde olmandan mutluluk duyacak bir Bay Goggin var mı bir yerlerde?"

Başını iki yana salladı. "Yok," dedi. "Hiç de olmadı Bay Goggin diye birisi. Uzun süre önce, Batı Cork'taki bir kilisenin sunağında dikilen bir papaz, bana asla koca bulamayacağımı söylemişti. Ben de ona yobaz

ukala diye bakıp geçiştirmiştim ama haklıymış meğer. Buradaki işi almak için bile dul taklidi yapmam gerekti."

"Neden ki?"

"Devir öyleydi," dedi. Derin nefes aldı, kimsenin kulak misafiri olmadığından emin olmak için etrafa baktı. "Bebeğim doğmak üzereydi de ondan. Kocamın savaşta öldüğünü söyledim o yüzden. Bayan Hennessy gerçeği biliyordu ama başka herhangi biri öğrenseydi pat diye kapının önüne koyulurdum."

"Hepsi çok hoş insanlar, değil mi?" dedim. "Papazlar."

"Tutmamışımdır hiçbirini," dedi Bayan Goggin. "O günden beri. Neyse, bunca yıl kocasız gayet güzel idare ettim."

"Peki ya oğlun?" diye sordum. "O nasıl?"

"Oğlum mu?" diye sordu, gülüşü biraz soldu.

"Jonathan'dı, değil mi?"

"Ha Jonathan. Pardon, şey... Evet, gayet iyi. Yani, geçen sene biraz hastalandı ama şimdi iyi. Onun da iki çocuğu var, ben de artık zamanımı kendime ayırabileceğim için biraz daha yardımcı olabileceğim. Hiç değilse bunu dört gözle bekliyorum."

Başka bir şey söylemesine fırsat kalmadan, çay salonundaki kızlardan biri gelip sohbetimizi böldü ve Bayan Goggin'den yanlarına gelip bir fotoğraf için onlara katılmasını istedi.

"Ay ben hiç poz veremem," dedi Bayan Goggin. "Hep öfkeli çıkarım fotoğraflarda."

"Duvara asmalık çektirmemiz lazım bir tane," diye diretti kız. "Onca yıllık hizmetinizden sonra. Hadi ama Bayan Goggin, hepimiz yanınızda olacağız fotoğrafta."

İç çeken Bayan Goggin, ayağa kalktı. "Peki," dedi. "Salıverilmeden önce son bir görev. Sen de bana bak, o randevuya gitmelisin Cyril," diye ekledi bana dönerek. "Ama o adama karşı dikkatli ol. O kadar diyeyim."

"Olurum," dedim. "Sana da güzel bir emeklilik hayatı dilerim, eğer seni bir daha göremezsem."

Bayan Goggin beni şaşırtarak eğildi, yanağımı öptü ve bana tuhaf tuhaf baktı, ardından genç kız onu çekip uzaklaştırdı.

Birkaç gün sonra, planlandığı gibi Yellow House'a vardım ve flörtümü bir köşede, kimsenin onu fark etmemesini istiyormuş gibi, odaya sırtı dönük oturmuş hâlde buldum.

"Andrew," dedim ve karşısına oturdum, oradan bütün odayı görebiliyordum. "Neredeyse göremeyecektim seni. Bütün dünyadan gizleniyor gibisin."

Gülerek, "Hiç de bile," diye yanıtladı ve yanımızdan geçen bir garsondan bana içki getirmesini istedi. "Nasılsın Cyril? İş nasıldı bugün?"

"Harika," dedim, bunu da aşağı yukarı yirmi dakikalık havadan sudan muhabbet takip etti, derken asıl mevzuyu açmaya karar verdim.

"Doğrudan sorabilir miyim?" dedim. "Çok saçma gelirse kusuruma bakma ama beni dışarıya davet ettiğinde biraz şaşırmıştım. Bu arkadaşça bir şey mi yoksa başka bir şey mi?"

Omuz silkerek, "Biz nasıl istersek öyle olabilir," diye yanıtladı. "Yetişkin adamlarız sonuçta. Hem iyi anlaşıyoruz hep, değil mi?"

"Orası doğru," dedim. "Gey olduğumu biliyorsun, değil mi?"

"Tabii biliyorum," dedi. "Yoksa çıkma teklif etmezdim sana."

"Ha tabii," dedim. "Yani sen de geysin o zaman? Emin değildim. Öyle düşündüm ama..."

Biraz eğilerek, "Şöyle ki Cyril," dedi, "ben bu etiketlerle pek rahat edemiyorum, anlıyorsun ya? Belirli kalıplara sıkıştırıyorlar insanı."

"E tabii," diye hemfikir oldum. "Yani etiketler doğaları gereği böyle yaparlar. Bir şeyleri önceden belirlenmiş kalıplara yerleştirirler."

"Aynen öyle. Ve ellili yıllarda değiliz, sene oldu 1994. Ben artık böyle şeyleri ardımızda bırakmamız gerektiği kanısındayım."

"Öyle galiba," dedim. "Pardon, nasıl yani? Nasıl şeyleri?"

"Etiketleri."

"Ha tabii. Tamam."

"Neyse, hadi kendinden bahset bana," dedi. "Evli falan mısın?"

Cevabın kâğıt üstündeki ayrıntılarına girmemeye karar verip, "Hayır," dedim. "Neden evli olayım ki? Daha demin dedim ya geyim diye."

"Yani, onun bir anlamı yok ki. Dáil'da çalışıyorsun sen yahu. 'Elini sallasan' derler ya..."

"Eh, kulağıma bir şeyler geldi yani," diye kabul ettim.

"Yani evli değilsen, şu sıra görüştüğün birileri var mı?"

"Özel birisi yok."

"Özel *olmayan* birisi peki?"

Başımı iki yana sallayıp, "Yok aslında," dedim. "Hiç kimseyle görüşmüyorum. Uzun süredir de görüşmedim. Uzun yıllar birisiyle birlikte oldum ama o 1987'de öldü."

"Hadi ya," dedi, biraz geri çekildi. "Duyduğuma üzüldüm. Nasıl öldüğünü sormamda bir sakınca var mı?"

"İkimiz Central Park'ta saldırıya uğradık," diye açıkladım. "Ben kurtuldum, o kurtulamadı. Geriye sadece koltuk değneğim kaldı."

"Başın sağ olsun," dedi ve tekrar yanaştı ki bu jestin anlamı benim gözümde apaçıktı.

"Dostlar sağ olsun," dedim. "Onu özlüyorum elbette. Hem de çok. Birlikte uzun bir geleceğimiz olmalıydı ve çalındı bu bizden. Ama hazmettim bunu. Hayat da var, ölüm de. Biliyor musun," dedim aklıma bir şey gelince, "şimdi fark ettim: Kırk dokuz yaşındayım ama İrlanda'da başka bir adamla ilk kez randevuya çıkıyorum."

Biraz kaşlarını çattı, birasından uzun bir yudum aldı. "Ellilerinde misin?" diye sordu. "Ben seni daha genç sanmıştım."

Ona dik dik baktım, biraz işitme sıkıntısı olabileceğinden kuşkulandım. "Hayır," dedim. "Kırk dokuz yaşındayım. Şimdi söyledim ya."

"Evet de yani *gerçekten* kırk dokuzu kastetmiyorsun, değil mi?"

"Başka neyi kastedecektim?"

"Üf ya, sen bayağıdır görüşmüyorsun kimseyle, değil mi? Durum şu: Erkeklerle birlikte olmak isteyen çoğu erkek asıl yaşından daha genç olduğunu iddia eder. Özellikle de yaşlıca olanlar. Bir adamla kişisel ilan vasıtasıyla tanışırsan ve adam sana otuzlarının sonunda olduğunu söylerse, ellilerine dayanmış ama otuz dokuz yaşında olduğunu söylerse yutturabileceğini düşünüyor demektir. Çoğu, hayal dünyasında yaşıyor ama bilirsin işte. Her neyse. Kırk dokuz yaşında olduğunu söylediğinde, gerçek hayatta ellili yaşların ortasıyla sonu arasında bir yerlerde olduğunu düşünmüştüm."

Başımı iki yana sallayıp, "Hayır," dedim. "Gerçekten kırk dokuz yaşındayım. Savaş bittikten birkaç ay sonra doğmuşum."

"Hangi savaş?"

"İkinci Dünya Savaşı."

"Ha, o savaş."

"Yani, Birinci değil."

"Yok. Tabii değildir. Öyle olsa yüz yaşında falan olurdun."

"Eh, pek değil."

"Öyle bir şey işte."

Bir yandan okulda tarih dersinde ne kadar başarılı olduğunu düşünürken, "Kişisel ilanlardan çok insanla buluşuyor musun?" diye sordum.

"Bazı bazı," dedi. "İki hafta önce bir arkadaşla buluştum, on dokuz yaşında olduğunu söylemişti ama karşıma bir çıktı, neredeyse benim yaşımda. Blondie tişörtü giymişti yahu bir de."

"Bende de vardı eskiden," dedim. "Ama sen de on dokuz yaşında olduğunu sandığın birisiyle neden buluştun ki?"

"E neden buluşmayayım?" dedi gülerek. "On dokuzluklara fazla yaşlı kaçmam."

"Yani, orası tartışılır herhâlde. Ama o yaşta bir çocukla nasıl bir ortak tarafın olabilir?"

"Ortak bir tarafımız olması şart değil ki. Konuşma becerisinin peşinde değildim."

Biraz huzursuz olsam da başımı salladım. "Neyse, şaşırtıcı geldi bana, o kadar," dedim. "Madem genç erkeklerden hoşlanıyorsun, bana neden çıkma teklif ettin?"

"Çünkü senden de hoşlanıyorum. Bir sürü insandan hoşlanıyorum."

"Tamam," dedim, bunu hazmetmeye çalıştım; karşımda bu angut yerine Bastiaan'ın oturup bira içiyor olması için dünyaları verirdim.

"Peki sen kaç yaşındasın?" diye sordum sonunda.

"Otuz dört."

"Yani gerçekten otuz dört yaşında olduğun anlamında mı bu?"

"Evet. Ama insanlarla buluşunca yirmi sekiz yaşında oluyorum."

"Şu an benimle buluşmuş durumdasın."

"Evet ama bu farklı. Sen benden büyüksün. O yüzden kendi yaşımda olabilirim."

"Anladım. Peki çok ilişkin oldu mu?"

"İlişki mi? Hayır," dedi omuz silkerek. "Son on yılda odağım pek de o tarafta olmadı?"

"Ne taraftaydı ki odağın?"

"Bak, ben normal bir adamım Cyril. Sevişmekten hoşlanıyorum."

"Öyle olsun."

"Sen hoşlanmıyor musun sevişmekten?"

"Elbette. Yani hoşlanırdım. Bir zamanlar."

"En son ne zaman seviştin?"

"Yedi sene önce."

Birasını bıraktı, bana dik dik baktı, gözleri kocaman açıldı. "Sen benimle taşak mı geçiyorsun?" diye sordu.

"Dedim ya, Bastiaan o zaman ölmüştü."

"Evet de... Yani o zamandan beri seks yapmadığını mı söylüyorsun?"

"O kadar tuhaf mı bu?"

"Aşırı acayip yani."

Hiçbir şey söylemedim; *Nasıl bir kabalık ettiğinin farkında mı acaba?*, diye düşünüyordum.

Sesini biraz yükselterek, "Kuduruyorsundur kesin," dedi ve bitişik masadaki çiftin bize kibirle baktıklarını fark ettim. Bazı şeyler değişmiyordu.

"Pek sayılmaz," dedim sessizce.

"Evet evet, kuduruyorsun."

"Hayır, kudurmuyorum."

"Gerçekten kırk dokuz yaşındaysan dükkânı kapamak için çok ama çok gençsin."

"Hakikaten kırk dokuz yaşındayım," diye direttim, "ve ilginçtir ki son günlerde bana o anlamda bir şeyler söyleyen ikinci kişisin sen."

"Birincisi kimdi?"

"Bayan Goggin."

"Kim o Bayan Goggin?"

Gözlerimi devirdim. "Söylemiştim ya, çay salonundaki hanım."

"Hangi çay salonu?"

"Dáil Éireann'daki!"

"Ha, evet, söylemiştin onun hakkında bir şeyler. Emekliye ayrılıyordu, değil mi?"

"Evet. Sen de oradaydın ya!"

"Ha doğru ya. Hatırladım şimdi. Bence oraya gittiğimde gecesine renk kattım ama kalamadım orada."

"Sana merhaba dedim ve beni duymazdan geldin."

"Görmedim ki seni. Kadın oldu mu sahi?"

"Ne oldu mu?"

"Emekli."

"Evet, tabii ki oldu. Başka neden emeklilik partisi verecekti?"

"Bilmem," dedi. "Birçok insan emekli olduğunu iddia eder ama asla olmaz. Mesela Frank Sinatra."

"Eh, Bayan Goggin oldu," dedim; muhabbetten yorulmaya başlıyordum artık. "Neyse. Herhâlde bekârsındır, değil mi?"

"Onu nereden çıkardın?"

"Bana çıkma teklif etmiş olmandan."

"Ha evet," dedi. "Eh, kısmen."

"O ne demek?"

"Yani tekliflere açığım," diye yanıtlayıp sırıttı bana. "Varsa bir şeyler teklif edecek birileri."

"Birazdan dönerim," dedim ve bu fırsatı değerlendirip birkaç dakika yalnız başıma kalmak için tuvalete gittim. Geri döndüğümde masada iki bira daha vardı, ben de biraz daha uzun kalmam gerekeceğine ikna ettim kendimi.

Oturunca onunla mantıklı bir sohbet açmayı umarak, "Şimdi çok daha farklı bence," dedim. "İrlanda'da gey olmak yani. Benim gençliğimde neredeyse imkânsızdı. Berbat günler geçirdik doğrusu. Bugünlerde daha kolay sanırım."

"Değil aslında," dedi hemen. "Kanunlar hâlâ aleyhimize; sokaklarda bir erkekle el ele yürürsen ağzını yüzünü dağıtırlar yine. Biraz daha bar

açıldı galiba, artık sadece George yok, işler eskisi kadar yeraltında yürümüyor ama hayır, daha kolay olduğunu düşünmüyorum. İnsanlarla tanışmak o kadar zor değildir belki. Bazen internette birkaç şey bulabiliyorsun. Sohbet odaları, tanışma sayfaları falan filan."

"Nerede *nerede*?" diye sordum.

"İnternette."

"O ne demek?"

"Dünya Çapında Ağ. Hiç duymamış mıydın?"

"Biraz duymuştum," dedim.

"Gelecek orada," dedi. "Günün birinde hepimiz internette olacağız."

"N'apacağız orada?"

"Bilmem. Bir şeyler araştıracağız."

"Harikaymış," dedim. "Sabırsızlanıyorum."

"Yani diyorum ki eskisine kıyasla çok matah değil ama belki gelişir. Kanunda ciddi değişikliklere ihtiyacımız var ama orası zaman alacak."

"Keşke siyasetçi tanıdıklarımız olsa," dedim. "Bir duruş sergileyip ilk fitili ateşleyebilecek birisi."

"Umarım aklından ben geçmiyorumdur. Oy kaybettirir o iş. Öyle bir konunun yanından bile geçmem ben. Hem zamane çocukları kendileriyle çok barışık. Kimliklerini açık açık söylüyorlar insanlara ki doksanlar ruhuna çok uygun bir şey bu. Sen annenle babana kimliğini açıklamış mıydın?"

"Hiç tanışmadım onlarla," dedim. "Evlatlıktım."

"Peki üvey annenle babana?"

"Üvey annem ben daha çocukken öldü," dedim. "Üvey babama da gey olduğumu hiç söylemedim ama şimdi ayrıntılarıyla seni sıkmak istemediğim bir dizi olay yüzünden, ben yirmi sekiz yaşındayken o da öğrendi. Asla da umurunda olmadı açıkçası. Birçok açıdan acayip bir heriftir ama en ufak yobazlığı yoktur. Ya sen?"

"Benim annem de öldü," dedi. "Babamın da Alzheimer'ı var, o yüzden durumu anlatmanın hiçbir anlamı yok."

"Anladım," dedim. "Peki kardeşlerin? Onlara anlattın mı?"

"Hayır," dedi. "Anlayacaklarını sanmıyorum."

"Senden büyükler mi, küçükler mi?"

"Bir abim bir de küçük kız kardeşim var."

"Ama o kuşak, yani senin kuşağın, böyle şeyleri çok önemsemez yani, değil mi? Neden anlatmıyorsun ki onlara?"

Omuz silkti. "Karmaşık bir durum," dedi. "Açmasam daha iyi."

"Peki."

"Birer tane daha içelim mi?"

"Olur."

O bara gitti, ben de onu inceledim, orada bulunmamın iyi fikir olup olmadığına karar veremiyordum. Biraz tatsız biri olduğunu düşünüyordum ama hem ondan fiziksel olarak etkilendiğim gerçeğini hem de alevi söndürmeyi denemiş olsam da içimdeki kıvılcımın tam olarak sönmediğini inkâr edemezdim. Bana çıkma teklif edecek kadar ilgi duymuş olması zaten gururumu okşuyordu. Dáil'a son seçimde gelmişti ama ileride başbakan olma ihtimali de birçoklarının dilindeydi. Bazı güzel konuşmalar yapmış, partinin yönetici kadrosunu etkilemişti, ayrıca televizyonlardaki tartışma programlarında da düzenli olarak yer buluyordu. Bir sonraki görev değişiminde küçük bir bakanlık sahibi olacağı neredeyse garantiydi. Ve fark ediyordum ki bu bir ilk olacaktı: İrlanda siyasetinde basamakları tırmanan gey bir adam. De Valera duysa mezarında ters dönerdi. Yine de, önünde bunca şey varken, adam bana çıkma teklif etmişti.

Yerine döndüğünde, "Neden Yellow House'u tercih ettin?" diye sordum. "Kuzey tarafında yaşıyordun, değil mi?"

"Evet," dedi.

"Ee, neden burası o zaman?"

"Senin için daha uygun olacağını düşündüm."

"Ama ben Pembroke Yolu'nda yaşıyorum," dedim. "Waterloo'ya falan gidebilirdik."

"Kendi seçim bölgemde içmeyi sevmiyorum," diyerek cevabını değiştirdi. "Orada insanlar sürekli yanıma gelip yol çukurlarını, elektrik faturalarını soruyorlar, çocuklarının okuldaki spor gününe davet ediyorlar, madalya dağıtayım diye falan filan ve yani, gerçekten öyle şeyleri hiç sikime takamam."

"Ama vekilin işi bunlar değil mi?"

"Kısmen," diye itiraf etti. "Ama benim ilgilendiğim kısım değil."

"Peki hangi kısımla ilgileniyorsun?"

"Merdiveni tırmanmakla. Gelebileceğim en üst kademeye gelmekle."

"E orada n'apacaksın ki?"

"Nasıl yani?"

"Yani merdivenin tepesine varınca tüm bunların anlamı ne olacak? Gücü sırf güçlü olmak için istemiyorsundur herhâlde?"

"Neden ki? En nihayetinde başbakan olmak istiyorum. İşin sonuna kadar gidebileceğimden de eminim. Kafam çalışıyor. Becerikliyim. Parti de arkamda."

"Ama *neden*?" diye sordum. "Siyasette başarmak istediğin asıl şey ne?"

Başını iki yana salladı. "Bak Cyril," dedi, "beni yanlış anlama. Seçmenlerime de ülkeme de yardımcı olmak istiyorum. Yani bu, işte, harika olur herhâlde. Ama bu soruyu yöneltebileceğin başka bir meslek geliyor mu aklına? Mesela okul öğretmenliğiyle başlayıp günün birinde müdür olmak istediğimi söyleseydim, *Aferin*, derdin bana. Postacı olsaydım, devletin posta idaresini yönetmek istediğimi söyleseydim hırsıma hayran olduğunu söylerdin. E siyasette neden aynı olmasın? Ben neden sadece yükselmenin, tepeye ulaşmanın peşinde olamayayım ki yani? Oraya varınca bunu olumlu kullanmak için bir şeyler yapabilirsem harika, yapamazsam da tepedeki adam olmanın keyfini sürerim yani."

Düşündüm bunu. Argümanı bir taraftan çok saçma gelse de öte yandan nerelerinin kusurlu olduğunu bulmak güçtü.

"Zor olacağının farkındasın, değil mi?" dedim. "Gey olduğun için yani. İrlanda'nın, gey başbakan şöyle dursun, gey bir bakana bile hazır olduğunu sanmıyorum."

"Dediğim gibi, kendimi etiketlemiyorum ben. Hem böyle şeylerin etrafından dolaşmanın da yolları var."

Başımı salladım ama artık onun yanında bulunmak istediğimden emin değildim, o sırada aklıma bir fikir geldi. Ampul yanmış gibi. "Sana bir şey sorabilir miyim?" dedim.

"Tabii."

"Kız arkadaşın yoktur herhâlde, değil mi?"

Arkasına yaslandı, sorum onu şaşırtmış gibiydi. "Tabii ki var," dedi. "Neden olmasın? Harika bir işi olan, hayatının baharında, yakışıklı bir adamım ben."

Başımı iki yana salladım. Başka herhangi bir şeyden çok, onu yargılar gibi, "Kız arkadaşın var," dedim. "O zaman onun da senin etiketsizliğini umursamadığını tahmin ediyorum?"

"Nasıl yani?"

"Senin hetero olduğunu mu düşünüyor?"

"Biraz kişisel bir soru değil mi bu sence de?"

"Eh, bana çıkma teklif eden sensin Andrew. Ve burada randevudayız. O yüzden ben bunun abes bir soru olduğunu düşünmüyorum."

Bir an düşündü, sonra omuz silkti. "Herhangi bir soru sormadı," dedi. "Ve bilmediği şeyden de zarar göremez tabii."

"Ah, tanrı aşkına!" dedim.

"Ne?"

"Oldu olacak bir de evleneceğinizi söyle bari."

"Aslında evleniyoruz gerçekten," dedi. "Önümüzdeki temmuz. Kozlarımı doğru oynarsam düğüne Albert'la Kathleen'i de getirebilirim diyorum."

Gülmeye başladım. "Amma fırsatçıymışsın sen ya," dedim. "Madem geysin, neden evleniyorsun o zavallı kızla?"

"Söyledim işte, ben..."

"Etiketlerle ilgilenmiyorsun, biliyorum. Ama şimdilik kullanıverelim bir tanecik etiket. Madem geysin, neden evleniyorsun onunla?"

Hiç utanmaksızın, "Çünkü bir eşe ihtiyacım var," dedi. "Seçmenlerim benden bunu bekliyor. Parti de bunu bekliyor. Eşim ve çocuklarım olmazsa herhangi bir yere varmam mümkün değil."

"Peki ya o kız?" diye sordum, bir yandan bu öfkemdeki ikiyüzlülüğün de farkındaydım ama işin doğrusu, kendi düğünümün üstünden yirmi bir sene geçmişti ve o zamandan beri cinselliğim hakkında tek bir kişiyi bile aldatmamıştım.

"N'olmuş kıza? Ne demek istiyorsun?"

"Sırf kendin hakkındaki gerçeği söylemeye cüretin yok diye zavallı bir kızın hayatını mahvedeceksin."

Gerçekten de afallamış gibi, "Nasıl mahvedecekmişim hayatını?" diye sordu. "İşi sonuna kadar götürebilirsem kızla birlikte Buckingham Sarayı'na, Beyaz Saray'a, her tarafa gidip devlet ziyaretleri yapacağız. Sen buna heba olmuş bir hayat mı diyorsun yani?"

"Birlikte olduğun insan seni sevmiyorsa o hayat heba olmuştur."

"Ama seviyorum onu. Muhteşem bir insandır. O da beni sever."

"Tabii," dedim. "İnanayım sözüne."

"Neyi bu kadar kafana taktığını anlamıyorum," dedi. "Kızla senin evlenmeni isteyen yok."

"Doğru," dedim. "Bak, herkesin fikri kendisini bağlar. Seni mutlu eden neyse onu yap. Şimdi bunları bitirip çıkalım mı artık buradan?"

Gülümseyip başını salladı. "Öyle olsun," dedi. "Bana gidemeyiz ama. Sen yalnız yaşıyordun gerçi, değil mi?"

"Evet," dedim. "Neden?"

"Oraya mı gideceğiz?"

"Neden gidelim oraya?"

"Sence neden?"

Uzun uzun baktım ona. "Geceyi birlikte geçirmeyi beklemiyorsun gerçekten, değil mi?"

"Yok, tabii ki hayır," dedi. "En azından bütün geceyi yani. Bir iki saat, o kadar."

Başımı iki yana sallayıp, "Sağ ol, almayayım," dedim.

Şimdi iyice serseme dönmüşçesine, "Dalga mı geçiyorsun benimle?" diye sordu.

"Hayır, hiç de bile."

"Peki neden?"

"Birincisi, birbirimizi neredeyse hiç tanımıyoruz..."

"Öff, sanki çok büyük mesele."

"Yok, değildir belki. Ama senin bir kız arkadaşın, pardon, nişanlın var."

"Bu konu hakkında hiçbir şey bilmesi gerekmiyor nişanlımın."

"Ben böyle yapmıyorum Andrew," dedim. "Bıraktım artık."

"Ne yapmıyorsun?"

"Bir aldatmacanın parçası olmak ilgimi çekmiyor. Hayatımın yeteri kadarını insanlara yalanlar söyleyip gizlenmekle geçirdim zaten. Bir daha girmem o yola."

"Cyril," dedi ve öyle bir gülümsedi ki çekiciliğinin daima işe yarayacağına inandığını anladım. "Çok da büyütmek istemem ama sen güya kırk dokuz yaşındasın, bense sadece otuz dört yaşındayım ve sana bunu altın tepside sunuyorum. Gerçekten de bu fırsatı reddedeceğini mi söylüyorsun bana?"

"Maalesef öyle," dedim. "Kusura bakma."

Andrew bunu hazmederken uzun bir sessizlik oldu, ardından başını iki yana sallayıp güldü. "Peki," deyip ayağa kalktı. "Sana kalmış. Akşamım ziyan oldu resmen. Şansını boşa harcadın arkadaşım, o kadar diyeyim sana. Bu arada fark eder mi bilmem ama kocaman bir sikim var benim."

"Ne mutlu sana."

"Fikir değiştirmek istemediğinden emin misin?"

"İnan bana, tamamen eminim."

"Sen kaybedersin. Ama bak..." o an eğilip yaklaşarak gözlerimin içine baktı, "bu konuşmadan herhangi birisine bahsedersen her şeyi inkâr etmekle kalmam, bir de iftira davası açarım."

"Onu yazılı bir şey olmadan yapamazsın," dedim. "Birisine söylersem karalamakla suçlayabilirsin beni. Gerçi o da isabetli olmaz çünkü doğruyu söylemiş olurum."

"Siktir lan," dedi. "Uğraşma benimle, tamam mı? Unutma, epey güçlü insanlar tanıyorum ben. O işini elinden alıverirler, pek de zorlanmazlar."

"Hadi git gideceksen," dedim bitkin bitkin. "Bu konudan hiç kimseye bahsetmeye niyetim yok. Utanç verici zaten baştan sona. Endişe etmene gerek yok."

Paltosunu giyerken, "Peki," dedi. "Eh, uyarması benden."

"Git," dedim.

O da gitti.

Bir içki daha söyledim ve barın köşesinde sessizce oturdum, güzel bir akşam geçiren çiftleri ve arkadaş gruplarını seyrettim. *Hiçbir şey değişmiyor*, diye düşündüm. *Hiçbir şey asla değişmiyor. En azından İrlanda'da.*

Gerçek Bir Avery

Charles'a, hapis cezasının bitmesine bir ay kala ameliyat edilemez bir beyin tümörü olduğu teşhisi konuldu ve mazeret izniyle hapisten salıverildi. Ballsbridge'deki çatı katı dairesine dönmeyi hiç istemediğinden hayatının son haftalarını Dartmouth Meydanı'ndaki evde geçirmesine izin vermem için bana yalvardı, orada hayatının en mutlu günlerini geçirdiği yönünde pek de inanamayacağım bir iddiası bile oldu. Kırk yıldır orada yaşamadığımı açıklasam da benim sadece güçlük çıkardığımı düşünüyor gibiydi, o yüzden kendimi Alice'e telefon açıp bu zor durumu açıklarken buldum. Duke'taki gergin kavuşma günümüzden üç yıl sonra, biraz daha iyi anlaştık ve şükürler olsun ki isteğimi hemen kabul etti, onu düğünde bırakıp gidişimden, bütün arkadaşları ve akrabalarının önünde küçük düşürüşümden, çocuğumuzu tek başına yetiştirmeye terk edişimden ve genel açıdan hayatını mahvedişimden sonra Charles'ın ona ne kadar iyi davrandığını hatırlatmak için harika bir fırsat olarak gördü bunu.

"Kin tutmadığına çok sevindim," dedim.

"Kes be Cyril."

"Yo, gerçekten. Çok yumuşak başlı birisin sen. Nasıl olmuş da adamın biri seni yıllar önce kapmamış, aklım hayalim almıyor valla."

"Şimdi bu şaka mı güya?" diye sordu.

"Öyle," diye itiraf ettim. "Sözcükleri ağzımdan çıkarken duyduğumda, kafamdaki kadar eğlenceli gelmediler tabii."

"Bazı insanların komik olmaya çalışmaması lazım."

"Şaka bir yana, gerçekten minnettarım."

"Ailem ona en azından bu kadarını borçlu bence," dedi. "Charles ilk kez mahkûm olduğunda Max evi piyasa fiyatının çok altına almıştı. Ve

kabul edelim ki hapse girmiş olması da Max'in hatasıydı. Ama bu ev en nihayetinde Liam'a kalacak ve Liam, Max'in torunu olduğu kadar Charles'ın da torunu. Yalnız tek bir şeyin farkında olman lazım. Liam sana benim evde bazı değişiklikler yaptığımı söyledi mi?"

"Hayır," dedim. "Şu anda telefonlarıma yanıt vermiyor."

"Neden?"

"Hiç bilmiyorum. Yine nefret ediyor benden herhâlde."

"Neden? N'aptın?"

"Bildiğim kadarıyla hiçbir şey yapmadım. Kız arkadaşı hakkındaki bir yorumumu yanlış anlamış olabilir belki."

"Ne dedin ki? Ve hangi kız arkadaşı?"

"Julia. Kızların bacaklarını, koltukaltlarını falan tıraş etmemesinin revaçta olup olmadığını sormuştum."

"Ay Cyril! Gerçi haklısın da. Goril gibi kız. Ee, ne dedi Liam?"

"*Revaçta* kelimesini yalnızca yaşlı insanların kullandığını söyledi."

"E o da doğru. Doğru terim *trend*."

"Biliyor musun, ben hiç sanmıyorum öyle olduğunu."

"Cyril, ben üniversitede öğretim görevlisiyim. Her gün genç insanların etrafındayım. Jargonu biliyorumdur bence."

"Olsun," dedim şüpheyle. "Trend, *revaçta* lafından daha *trend* gelmiyor. Ayrıca genç insanların artık *jargon* dediğini de sanmıyorum. Sebebi her neyse, Liam söylediğim şeye gücenmiş gibiydi. Sebebini bilmiyorum ama kabalık etmek istememiştim."

"Aman hiç takma bence. Unutur gider. Her şeye güceniyor bu günlerde. Geçen hafta doğum günü için ne istediğini sordum, pis pis güldü, 'Yeni bir ayıcık,' dedi."

"Epey kıllı bir ayıcık al. Hoşuna gidiyor belli ki."

"Ciddi değildi bence."

"Olabilir de. Bir sürü yetişkin adamın ayıcığı var. Nereye gitse Winnie the Pooh ayıcığını da yanında götüren ve ulusal bayramlarda duruma uygun giydiren bir adam bile tanıyorum. Huzur için yapılan bir şey."

"Güven bana, ciddi değildir. Kıllık etmiştir."

Tekrar sadede gelmek için, "Evde bazı değişiklikler yaptığını söyledin ya az önce," dedim, "nasıl değişiklikler onlar?"

"Ha evet. Şey, birisini eve kabul ettim," dedim. "Bir erkek."

"Nasıl bir adam?"

"Ne demek *nasıl bir adam*? Ne biçim soru o?"

"Yani sen erkek arkadaşını eve yerleştirdiğini mi söylüyorsun?"

"Evet, öyle söylüyorum. Var mı bir sıkıntı?"

"Benimle hâlâ evli olduğunu hatırlatmam şart mı?"

"Yine şaka mı yapıyorsun sen?"

"Evet," dedim. "Eh, senin için çok mutluyum Alice. Birileriyle birlikte yaşamanın vakti gelmişti artık. Peki bu arkadaşın ismi nedir ve sana karşı niyeti temiz mi?"

"Gülmeyeceğine söz ver."

"Niye güleyim?" diye sordum.

"İsmi Cyril."

Tutamadım kendimi. Bastım kahkahayı.

"Şaka yapıyorsun," dedim. "Dublin'de sadece iki adamın ismi Cyril ve sen ikisini de başına aldın yani?"

"Seni başıma almadım ki Cyril," diye belirtti. "Hiçbir yerime almadım ki doğru düzgün, unuttun mu? Bak, bu biraz korkunç bir tesadüf sadece, o yüzden lütfen olay çıkarma. Zaten yeterince utanç veriyor. Bütün arkadaşlarım onun homoseksüel olduğunu düşünüyor."

"Gey olan, ismin kendisi değil yani, farkındasındır."

"Hayır, onlar Cyril'in sen olduğunu ve bizim tekrar bir araya geldiğimizi sanıyorlar."

"Öyle yapalım ister miydin Alice?"

"Dilimle dünyanın merkezine giden bir delik açarım daha iyi. Neden, sen ister miydin?"

"Çok. Özlüyorum vücudunu."

"Öff, kes be. Ama Charles buraya taşınırsa Cyril'le dalga geçemezsin bak."

"Geçmem gerekir muhtemelen," dedim. "Asla ıskalanmayacak bir fırsat. Ee, ne iş yapıyor bu II. Cyril?"

"Öyle deme ona. RTÉ Senfoni Orkestrası'nda kemancı."

"Pek havalı. Yaşı yaşına uygun mu?"

"Pek sayılmaz. Kırkıncı yaşını yeni doldurdu."

"Yedi yaş genç," dedim. "Helal olsun. Peki ne zamandır aile evimizde yaşayıp boynuzumu çıkartıyor?"

"Aile evimiz değil burası. Sen küçük kızlar gibi ciyak ciyak kaçıp gitmeseydin Dublin Havaalanı'na, belki olurdu. Ve erkek arkadaşım iki ayı biraz geçkin süredir burada."

"Liam seviyor mu onu?"

"Seviyor aslında."

"Böyle söyledi mi gerçekten, yoksa sırf sinirimi bozmak için mi böyle diyorsun?"

"İkisinden de var biraz."

"Eh, şaşırdığımı söylemem lazım çünkü anladığım kadarıyla Liam kimseyi sevmiyor."

"Eh, Cyril'i seviyor."

"Aferin Cyril'e. Tanışmak için sabırsızlanıyorum."

"Bence ona hiç gerek olmayacak."

"Kayınpederinin eve taşınması onun için sorun olur mu? Dış kapının mandalı, tabiri caizse."

"Kapı mapı değil, ev burası. Ayrıca Charles benim kayınpederim değil, öyle deme, sinirim bozuluyor. Ve hayır, Cyril de sorun etmez. Çok yumuşak başlıdır. Kemancılara kıyasla."

Böylece birkaç gün sonra üvey babam, çocukluğumda ona ait olan birinci kattaki odasına geri döndü, tabii şimdi gecenin körüne kadar şehirde takılıp kadınlarla âlem yapmıyor, yatağında kalıyordu ve hayatta yapmak istediği son önemli şeyi yapmaya başlamıştı: Maude'un tüm romanlarını kronolojik sırayla okuyordu.

Bir gün öğleden sonra, korkutucu bir sıklıkta gidip gidip gelen aklının başında olduğu anlardan birinde, "O hayattayken sadece bir tanesini okumuştum," dedi. "Ve o zamanlar kitabın feci iyi olduğunu düşünmüştüm, hatırlıyorum. Maude'a bunun David Lean'in, George Cukor'ın falan eline geçerse filmi çekilebilecek tarzda bir kitap olduğunu söylemiştim, o

da onun eserleri hakkında bir daha böyle bir densizlik edersem çayıma arsenik atacağını söylemişti. Edebiyat hakkında asla o kadar bilgili de olmadım, anlarsın ya, ama bir kabiliyeti olduğunu görebiliyordum."

"Çoğu insan öyle düşünüyor gibi," dedim.

"Kabul etmem lazım ki onun üstünden epey güzel geçindim. Yakında hepsi de senin olacak."

Ona şaşkınlıkla baktım. "Ne dedin sen?" diye sordum.

"Eh, en yakın akrabam sensin, değil mi? Yasal açıdan. Ben de her şeyi sana bıraktım, Maude'un kitaplarının hakları dâhil."

"Hadi canım! Ama milyonlar eder o!"

"Değiştirebilirim istersen. Hâlâ vakit var. Şu evsizlere yardım eden kuruluşlardan birine verebilirim. Veya Bono'ya bırakabilirim, çünkü o bu parayla n'apılacağını muhakkak bilir."

"Yok, yok," dedim hemen. "Öyle aceleyle bir şey yapma. Zamanı gelince ben ilgilenirim evsiz kuruluşlarıyla. Bono da kendi başının çaresine bakabilir herhâlde."

"Hey gidi Maude," dedi gülümseyerek. "Bir yazarın bu kadar para kazanabileceğini kim bilebilirdi ki? Bir de dünya zevksizlerle dolu derler. Karın tezini Maude üstüne yazmıştı, değil mi?"

"Evet," dedim. "Hatta tezini kitap hâline bile getirmişti. Ama Alice'ten karım diye bahsetmesek daha iyi galiba. Hiç hoşuna gitmiyor gerçekten."

"Onunla romanlar hakkında konuşmam lazım çünkü şimdi bunları teker teker okurken, onca tantananın nereden çıktığını nihayet görebiliyorum. Maude'a söyleyeceğim tek şey, yani aramızda olsaydı, bazen biraz erkek karşıtı görünme riskini almış, katılmaz mısın? Romanlarındaki bütün kocalar aptal, duyarsız, sadakatsiz, geçmişleri şaibeli, boş kafalı, minyatür penisli, ahlakları sorgulanabilir kişiler. Ama herhâlde Maude'un da kuvvetli bir hayal gücü vardı, tüm yazarlarda olduğu gibi ve bunları uyduruveriyordu işte. Babasıyla ilişkisinin pek iyi olmadığını hatırlıyor gibiyim. Belki de işine biraz etkisi olmuştur."

"Ondandır," dedim. "Öyle fikirlere başka nereden kapılmış olabilir, hiç bilemiyorum."

"Karın biyografisinde bundan bahsetmiş mi?"

"Biraz, evet."

"Peki *benden* bahsetmiş mi?"

"Elbette."

"Nasıl tarif edilmişim?"

"Hoş değil," dedim. "Ama belki de beklenenden biraz daha iyi."

"Peki. Ya sen? Sen var mısın?"

"Varım."

"Sen nasıl tarif edilmişsin?"

"Hoş değil," dedim. "Belki beklenenden biraz daha kötü."

"Hayat da öyledir. Bu arada," dedi, "kabalık gibi olmasın ama senin yatak odandan sürekli gelen sevişme sesleri yüzünden uyumakta biraz zorlanıyorum. Dün gece karının senin ismini coşku ve keyifle haykırışıyla uyandım, on yedi yaş altı futbol takımının soyunma odasında kendisini koyvermiş genç ve seks düşkünü bir kadın misali, öyle bir tutku. Aferin sana oğlum, hele ki bunca yıldan sonra yani. Şevkine hayranım! Ama biraz daha sessiz olabilirseniz müteşekkir olurum. Ölecek bir adamım ben; uykuya ihtiyacım var."

"Aslında bence o haykırdığı benim adım değildi," dedim.

"Aa, öyleydi, kesinlikle öyleydi," diye diretti. "Tekrar tekrar duydum. *Ay, tanrım, Cyril! Evet Cyril! Tam orası Cyril! Takma kafana, herkesin başına gelir bazen Cyril!*"

"O ben değilim," dedim. "II. Cyril o. Erkek arkadaşı. Henüz tanışmadım onunla ama senin tanıştığını sanıyorum."

"Uzun boylu, perişan suratlı, sidiklinin teki?"

"Bilmiyorum ama öyle farz edelim."

"Evet, tanıştım. Ara sıra yanıma uğruyor, sağırmışım gibi bağıra çağıra konuşuyor, İngilizler yabancılara bağırır ya hani, daha iyi anlaşılacaklarını sandıkları için, öyle işte. Bütün hafta Ulusal Konser Salonu'nda Pugni'nin *La Esmeralda*'sını çaldığını söyledi, ben de elini sıkıp *Aferin sana*, dedim sadece."

Bir hemşire her sabah gelip onu kontrol ediyordu, Alice de çoğu öğleden sonra Charles'ı Dartmouth Meydanı'nda yürüyüşe çıkarıyordu.

Ama artık sona yaklaştığı belli olunca Alice'e Charles'ın öteki dünyaya geçişi sırasında yanında olabileyim diye kendim de eve taşınmak için izin istedim.

Böyle bir şeyi sormama bile hayret ettiğini belirten bir yüzle, "Ne?" dedi.

"Şöyle ki," diye açıkladım, "durumu kötüleşecek olursa bana telefon açman gerekir, ben de buraya gelene kadar Charles çoktan ölmüş olabilir. Ama zaten buradaysam öyle olmaz, üstelik sana onun bakımında yardımcı olmam gibi bir ekstra avantaj da var. Sen zaten yeterince şey yaptın onun için. Bitkin düşmüşsündür hatta. İşin gücün de var, bir yandan Liam'ı büyütüyorsun, bir yandan II. Cyril'le çatır çutur seks yapıyorsun."

Pencereden dışarı bakarken bana hayır demek için iyi bir sebep düşünür gibiydi. "Ama nereye yerleştiririm seni?" diye sordu.

"Yani, küçük bir ev de değil ki," dedim. "Tepedeki odaya yerleşebilirim, çocukken kullandığım odaya."

"Ay hayır," dedi. "O kadar uzun süredir çıkmadım ki oraya. Muhtemelen toz ve pislik içindedir. Evin o kısmını kapalı farz ediyorum ben."

"Eh, ben tekrar açabilirim. Kendim temizlemekten de mutlu olurum. Bak, gelmememi tercih edersen de sorun değil. Charles'ın dünyadaki son anlarını oğluyla geçirmesini istemiyorsan..."

"Üvey oğluyla."

"O zaman suçlayamam seni. Gayet iyi anlarım. Ama öyle değilse, gerçekten de burada kalmak isterim."

"Peki ya Cyril?" diye sordu.

"Cyril benim. Sende de beyin tümörü yok, değil mi?"

"*Benim* Cyril."

"Senin Cyril *benim* sanıyordum."

"Ya, bak, işte bu yüzden asla tutmaz o düzen."

"II. Cyril'den bahsediyorsun sen, değil mi?"

"Öyle demeyi bırak."

"Eh, benden çekinmesi için özgüveninin yerlerde olması lazım," dedim. "Şu aşamada açık seçik belli olduğu üzere, ben pek de hanımlara

hitap eden bir adam değilim. Bak, alışılmadık bir düzen olur bu, farkındayım ama çok uzun da sürmez ki. Hiç sorun çıkarmam, söz."

"Çıkarmaz olur musun?" dedi. "Hep sorun çıkarırsın sen. Hayattaki rolün bu. Üstelik Liam'ın ne diyeceğini de bilmiyorum."

"Annesiyle babasının nihayet onunla aynı evde olmasından çok mutlu olur herhâlde."

"Bak görüyor musun? Daha evet bile demedim ama sen şimdiden başladın sorun çıkarmaya. Şakacıklarınla."

"Onunla yan yana olmak istiyorum, o kadar," dedim sessizce. "Charles'la yani. İlişkilerimin çoğunu batırdım ve Charles'la ilişkimiz de hep tuhaf olmuştur ama mümkünse iyi bitirmek istiyorum."

Ellerini havaya kaldırıp, "İyi," dedi. "Ama uzun vadeli bir düzen olmayacak bu, anladığın üzere. O gidince sen de gideceksin."

"Levazımatçı tabutu kapıdan dışarı taşırken ona bıraktırırım kendimi," dedim. "Söz."

Liam o gece eve döndüğünde hem annesinin hem de babasının *Coronation Street* dizisini izleyerek yemek yediğini görünce ürker gibi oldu.

Mutfağın ortasında durup gözlerini bize dikerek, "N'oluyor ya?" diye sordu. "Neler oluyor?"

"Her şey değişti," dedim ona. "Tekrar bir araya geliyoruz. Hatta bir çocuk daha yapmayı düşünüyoruz. Ufak bir kardeşin olsun istersin herhâlde, değil mi?"

"Kes sesini Cyril," dedi Alice. "Korkma Liam. Baban dalga geçiyor."

"Öyle deme ona," dedi Liam.

"Cyril dalga geçiyor o zaman. Deden bizimle yaşarken Cyril de bizimle kalacak."

"Ha, peki," dedi. "Ama neden?"

"Yardımcı olmak için."

"Ben de yardımcı olabilirim."

"Olabilirsin," dedi Alice. "Ama olmuyorsun."

"Çok uzun sürmeyecek," dedim ona. "Adam benim babam sonuçta."

"Üvey baban," dedi Liam.

"Eh, evet," dedim. "Ama olsun, tanıdığım tek babam."

"Peki ya Cyril?" diye sordu Liam.

"N'olmuş bana?"

"Hayır, öteki Cyril."

"II. Cyril."

"Öyle demesene ya artık," dedi Alice. "Cyril için sorun yok. Birazdan gelir, o zaman tanıştıracağım ikisini."

Liam başını iki yana salladı, buzdolabına gitti ve dağ gibi bir sandviç yapmaya koyuldu. "Ne düşüneceğimi bilemedim," dedi. "Yıllardır ikimiz baş başaydık. Şimdiyse ev erkek doldu."

"Ev Cyril kaynıyor," dedim.

"Yani doldu da denemez," dedi Alice. "İki tane var sadece."

"Üç," dedi Liam. "Charles'ı unutuyorsun."

"Ha, evet. Pardon."

"Kendini de katarsan dört," diye belirttim Liam'a. "Sayı sürekli artıyor, değil mi?"

Bana pis pis bakarak, "Benim odama asla yaklaşmayacaksın, tamam mı?"

"O bunaltıcı dürtüye karşı koymaya çalışırım," diye yanıtladım.

İki saat sonra, II. Cyril eve geldi ve Alice son derece endişeli hâlde aramızda dururken onunla tokalaştık. Biraz sıkıcı olsa da cana yakın sayılabilecek bir arkadaş olduğunu düşündüm. Beş dakika sonra, bana senfoniler arasında bir favorim olup olmadığını ve varsa Dartmouth Meydanı'na gelişim şerefine çalmasını isteyip istemeyeceğimi sordu. Ben de öyle bir favorim olmadığını söyleyip düşündüğü için teşekkür ettim. Bir de şiş nasırlar için iyi bir tedavi bilip bilmediğimi sordu, onun dışında o gecelik başka bir şey konuşmadık.

Bir hafta sonra, gece yarısına doğru bir fincan sıcak sütle odama çıkarken Charles'ın odasından ağlama sesi duydum, kapıyı biraz dinledikten sonra sessizce tıklatıp içeri girdim. Yatakta oturmuştu, Maude'un romanı yanındaydı, gözlerini siliyordu.

"İyi misin?" diye sordum.

Başıyla kitabı işaret ederek, "Çok üzüldüm," dedi. "Son kitap da bu işte. Artık hepsini okudum, yani yakında ölürüm herhâlde. Geriye

hiçbir şey kalmadı. Keşke ne kadar yetenekli olduğunu fark edebilmiş olsaydım. Daha çok övseydim keşke. Daha iyi bir koca olabilseydim. Hayattan çok bezmişti en son. Benden de. Çok kötü davrandım ona. Otuzlu yıllarda tanımadın sen onu tabii ama genç bir kadınken o kadar eğlenceliydi ki. *Neşe dolu* derdi insanlar onun için. Her maceraya atılan, sonunu hiç düşünmeyen bir tipti. El çantasında cep şişesi taşıyıp pazar vaazı fazla uzarsa çıkarıp yudumlayan bir tipti."

Gülümsedim. Maude'un öyle bir şey yaptığını hayal etmekte zorlandım.

"Senin ilk hapse girişinden sonra Gelir İdaresi'ndeki Adam'a saldırdığını biliyor musun?" dedim.

"Öyle mi yaptı? Neden ki?"

"Adam seni mahkûm etmeye o kadar çabaladığı için Maude'un isminin bütün gazetelerde çıktığını ve bunun sonucu olarak *Melekler Arasında*'nın çoksatanlar listesinde dört numaraya çıktığını söyledi. Dörtlü Adliye'nin ortasında şamarladı onu."

Başını sallayan Charles, "Ona büyük darbe olmuştu tabii," dedi. "Hatırlıyorum çok kızdığını. Sonra bana mektup yazmıştı, hoş bir mektup da değildi ama aşırı düzgün yazılmıştı. O üst katta mı Cyril? Aşağı inmesini istesene, uyumadan önce durumu telafi etmeye çalışayım."

Başımı iki yana sallayıp, "Hayır Charles," dedim. "Hayır, üst katta değil o."

"Orada. Oradadır kesin. Lütfen aşağı gönder onu. Üzgün olduğumu söylemek istiyorum ona."

Uzanıp alnındaki bir tutam uzun, beyaz saçı tekrar başına doğru çektim. Teni soğuktu, nemliydi. Tekrar uzandı, gözlerini kapadı; o, uykuya dalana kadar ben de yanında bekledim, sonra ben de yatmaya gittim, tek kişilik yatakta uzanıp tavan penceresinden tepedeki yıldızlara, yani kırk yılı aşkın süre önce Julian Woodbead'i ve ona yapmak istediğim şeyleri hayal ederek baktığım yıldızlara baktım ve Charles'ın neden buraya dönmek istediğini sonunda anladım. Hayatımda ilk defa, kendi faniliğim üstüne düşünmeye başladım. Düşüp kalsam veya kalp krizi geçirsem birileri gelip bana bakmayı akıl edene kadar mutfak zeminine

yığılmış hâlde kalakalır, orada haftalarca çürürdüm. Beni yiyecek bir kedim bile yoktu.

Charles dört gün daha dayandı ve hasbelkader kusursuz bir zamanlamayla, Alice, Liam, II. Cyril ve ben hep birlikte evdeyken göçtü gitti. Bütün gün abuk subuk konuşmuştu, pek zamanı kalmadığı besbelliydi ama bu kadar erken olacağını da sanmamıştık. Alice'le ikimiz alt katta yemek hazırlarken Liam'ın bize üst kattan seslendiğini duyduk.

"Anne! Cyril! Gelin çabuk!"

Üçümüz de üst kattaki yatak odasına koştuk, Charles yatakta gözlerini kapamıştı, nefesleri yavaşlıyordu. Her sesi çıkarmak için harcadığı çabayı duyabiliyorduk.

"Neler oluyor?" diye sordu Liam ve onunla tanıştığımdan beri neredeyse hiçbir duygu emaresi göstermemiş oğlumun, özellikle de dedesiyle daha birkaç hafta önceye kadar tanışmadığı da düşünülürse, ağlamak üzere olduğunu görerek hayrete düştüm.

"Ölüyor," dedim ve oturup bir elini tuttum, öteki elini de Alice tuttu. Dışarıdan, koridordan gelen acıklı keman sesini duyunca gözlerimi devirdim.

"Yapmak zorunda mı bunu?" diye sordum.

"Kes sesini Cyril," dedi Alice. "Yardım etmeye çalışıyor sadece."

"O zaman hiç olmazsa daha neşeli bir şey çalamaz mı? Jig müziği falan?"

"Benim hatam olmadığını söyle ona," diye mırıldandı Charles, ben de başımı eğip ağzına yanaştırdım.

"Ne senin hatan değildi?" diye sordum ama başını iki yana salladı.

"Cyril," dedi.

"Ne?"

"Yaklaş."

"Daha yaklaşamam. Neredeyse öpüşeceğiz zaten."

Yatakta biraz doğruldu, solgun yüzünde dehşet dolu bir ifadeyle odaya göz gezdirdi, sonra da başımın arkasını kavrayıp yüzümü yüzüne yaklaştırdı. "Sen asla gerçek bir Avery olmadın," diye fısıldadı. "Biliyorsun, değil mi?"

"Biliyorum," dedim.

"Ama vay canına, yaklaştın be. Fena yaklaştın."

Sonra da beni salıverdi, tekrar yastığının üstüne düştü, başka bir şey de demedi; biz hep birlikte onu izlerken nefesleri yavaşladı ve sonunda nefes almayı bıraktı. Her nedense o sahneden tamamen koptuğumu hissettim, sanki ruhum bedenimden çıkıp göğe yükseliyor gibiydi. Tepeden aşağı bakarken odada üvey babamın naaşının başında oturan kendimi, eşimi ve oğlumu görebiliyordum; ne tuhaf bir ailede büyüdüğümü ve günün birinde arkamda ne acayip bir aile bırakacağımı düşündüm.

İki gün sonra Charles'ı Ranelagh'taki kilise mezarlığına gömdük, Dartmouth Meydanı'na geldiğimizde Alice karşıma oturup konuştu; Charles ölürken orada olduğum için mutlu olduğunu, kendisinin de yardımcı olabildiğine sevindiğini ama işin sonuna geldiğimizi, aramızda herhangi bir yanlış anlaşılma olmasını istemediğini, benim artık evime dönmem gerektiğini söyledi.

"Ama benim kedim bile yok," dedim.

"O ne demek öyle?"

"Hiç," dedim. "Ve elbette gitmem lazım. Bana karşı çok nazik davrandınız, sen de II. Cyril de."

"Ona öyle..."

"Pardon."

Orada son bir gece daha geçirdim, yanımda getirdiğim az sayıdaki kişisel eşyamı ve kıyafetimi de ertesi sabah erken saatlerde toparladım; anahtarımı ön kapının yanındaki, Julian'ın yedi yaşında bir çocukken oturduğu sandalyenin karşısındaki sehpanın üstüne bıraktım ve eşim, sevgilisi ve oğlum daha uyanmamışken evi temelli terk ettim; dışarıdaki soğuk güz sabahına adım attığımda ise Dartmouth Meydanı'nın üstüne gri bir sis çöktüğünü, ana yola uzanan garaj yolunu neredeyse görünmez kıldığını gördüm.

~2001~

Hayalet Ağrı

Maribor

2001 yazında, elli altıncı doğum günümden hemen sonra Ignac ona bir edebiyat festivalinde eşlik etmem için beni Ljubljana'ya davet etti. Böyle tanıtım turlarına genelde onunla eşi Rebecca giderdi ama daha birkaç ay önce ikiz kızlar doğurduktan sonra –ki henüz on dört ay önce doğmuş oğlanların ardından ikinci ikizleriydi– Rebecca, Dublin'den ayrılmak istemedi, o yüzden de Ignac yanına beni istedi.

Rebecca bir sabah o iki katlı dev bebek arabasını iterek Dáil Éireann'a sokarken günışığını tekrar gördüğü için biraz sersemlemişçesine, "Ignac çok gerildi," dedi bana. Kendisini karşımdaki sandalyeye bırakırken fırsatı olsa haftalarca uyuyabilirmiş gibiydi. "Daveti kabul ettiğine pişman bence." Üst kattaki bebeklerden biri, alt kattakilerden birinin üstüne hızla kusuverdi ve büyük kısmı bizzat Rebecca'dan gelen bağırış çığırışla birlikte parlamento sekreterlerinden birinin bize ters ters bakmasına yol açtı.

Bebekler temizlendiklerinde, "Neden geriliyor ki?" diye sordum. "Yıllardır yüzlerce kitap festivaline katıldı. Bu aşamada rahat olması lazım artık."

"Evet ama Slovenya'dan ayrıldığından beri oraya ilk kez dönecek."

"Gönderildiğinden beri diyecektin yani."

"Öyle mi diyecektim?"

"E yani, öyle olmuş ya, değil mi?"

Omuz silkip uzaklara baktı. "Karışık mesele," dedi.

Kastını anlamadım, kaşlarım çatıldı. Ignac annesinin ölümünden sonra büyükannesinin bir çocuk daha yetiştirmeye hiç niyeti olmadığını söyleyip onu hemen Amsterdam'daki babasının yanına postaladığını söylemişti hep. Olan biten benim bildiğim kadarıyla bundan ibaretti.

"Sinirlerinin bozulacağından endişeleniyorum," diye devam etti. "Normalden daha sessiz. Uyumuyor da."

Bebeklere göz atıp, "Uyuyanınız var mı ki?" diye sordum.

"Eh, yok. Şimdi sen söyleyince fark ettim, ben galiba marttan beri düzgün bir gece uykusu uyumadım. Şansım tutarsa seneye bir ara yine uyurum inşallah. Zor bir yolculuk olabilir bence, mevzu o. Ignac çok meşhur orada."

"Her yerde meşhur."

"Biliyorum ama..."

"Baksana, şu çocuklara birkaç gün *ben* baksam ya?" diye önerdim. "Sen de Ignac'la birlikte Slovenya'ya gidersin?"

"Ciddi misin?" dedi. "Dört çocuğa beş gün boyunca bakmak mı istiyorsun?"

"Yani, pek değil, hayır. Ama bakarım. Ne kadar zor olabilir ki?"

Rebecca kahkahayı bastı, sonra da başını iki yana salladı. "Aman canım, hiç zor değil! Bebek işi adı üstünde!"

"Hadi ama, becerebilirim ya! Hem sen de biraz mola versen iyi olacak sanki."

Gözleri dehşetle ardına kadar açılırken, "Neden ki?" diye sordu. "Korkunç mu görünüyorum? Korkuncum, değil mi? O kadınlar gibi görünüyorumdur kesin. Biliyor musun o kadınları? Hani sürekli korkunç görünürler? Ben de onlar gibi miyim?"

"Her zamanki gibi harika görünüyorsun," dedim ona, doğruydu da, çünkü kendisini ne kadar yorgun hissederse hissetsin, kaç tane bebek çıkartırsa çıkartsın Rebecca daima muhteşem görünürdü.

Başını ellerine dayadı, "*Titanic*'teki şu yaşlı kadın gibi hissediyorum kendimi," dedi. "Onun kadar sikilesi değilim tabii. Vücudumun şu anki görünümüyle güzellik yarışmasına katılsam Rahibe Teresa bile geçer beni."

Bu görüntüyü zihnimden çıkarmaya çabalarken, "Ignac'ın öyle düşünmediğine eminim," dedim.

"Umarım," dedi. "Yanıma bir daha o şeyle yaklaşırsa makasla keserim onu. Bir buçuk senede dört bebek yeter. Her neyse, hayır, her ne kadar kaçıp gitmek ve işi sana yıkmak istesem de mümkün olmaz."

"Neden?" diye sordum.

"Çünkü emzirme konusunda senden iyi olabilirim bence."

"Ha evet," dedim. "Peki. Güzel bir nokta."

İşte böylece kesin karar verildi ve bir uçağa bindim, Slovenya'nın en ünlü gurbetçisinin, doğduğu ülkeye yirmi yılı aşkın bir süre sonra ilk dönüşünde çıkan kargaşaya kapılmış hâlde buldum kendimi. Hem fotoğrafçıların hem de televizyoncuların havaalanında onun gelişini beklediklerini gördüğümde hayretler içinde kaldım; Gelen Yolcu kapısından çıkmamızla birlikte hepsi gür seslerle anlaşılmaz sorular sorarak mikrofonları Ignac'ın suratına dayadılar. Orada bekleyen çocukların gürültülü kalabalığı öyle bir uzayıp gidiyordu ki şehre bir *boy-band*[42] gibi gelmiştik resmen. O günlerde "Floriak Ansen" serisinin sekizinci cildi piyasaya çıkmıştı, yani bu heves anlaşılabilirdi ve Ignac, hakkını teslim etmek gerekir ki bir saati aşkın süre havaalanında kalıp kitaplarını imzaladı, ben de o sırada oturup bir kahve içtim, arkasından limuzinle şehir merkezine gittik, Ignac'ın yayıncısıyla şampanyanın su gibi aktığı bir toplantı yaptık, üstüne de akşamleyin şehir tiyatrosundaki kapalı gişe etkinliğe gittik.

Maude yazarlık kariyeri boyunca yalnız bir kez halka açık okuma yapmıştı ve o felaket gece, Alice'in yazdığı biyografide[43] güzelce belgelenmiş olsa da Alice bu okumaya bizzat tanıklık etmemişti ama ben oradaydım. Okuma, Dublin'in merkezindeki bir kitapçıda, onlarca kişilik hıncahınç bir kitlenin huzurunda gerçekleşmişti ve Sunday Press'in kültür-sanat yazarlarından biri Maude'u tanıtıp o zamana kadarki çeşitli romanlarını sıralarken kapkara giysiler içindeki üvey annem bir köşede sessizce oturmuş, sigaralarını ardı ardına yakmış ve adamın her sözde iltifatında gözlerini devirmişti. (Herifin seçkin repliklerinden biri, *Bayan Avery tüm erkek yazarlarla dişe diş mücadele edebilir*, idi. Bir de şu vardı: *Muhteşem cümleler yazıyor ama bacakları daha da muhteşem.* Şu da cabasıydı: *Bir yandan kocasına ve çocuğuna bakarken bir yandan da*

42 Birden fazla erkeğin ön vokalistlik yaptığı müzik gruplarına verilen ortak isim. [Ç.N.]

43 Woodbead, Alice. *Cennetin Kapısındaki İlahiler: Maude Avery'nin Yaşamı.* Faber & Faber. 1986. sf. 102–4.

romanlarını yazmayı nasıl başarıyor, benim gözümde bir muamma. Görevlerini aksatmıyordur inşallah!) Adamın konuşması bittiğinde Maude ayağa kalkmış, sert adımlarla mikrofona gitmiş ve ufacık bir girizgâh bile yapmaksızın birkaç ay önce yayınlandığında herkesin kayıtsızlıkla karşıladığı *Melekler Arasında*'nın birinci bölümünü okumaya başlamıştı. Belki daha önce hiçbir edebiyat etkinliğine katılmamış, belki de okuma etkinliklerinin doğasını yanlış anlamıştı çünkü geçmek bilmeyen bir kırk dakika alan birinci bölümü bitirdiğinde, dinleyicilerden bir alkış tufanı kopmuş ama onlara öfkeyle bakan Maude, *Yahu kesin sesinizi be, daha bitirmedim*, şeklindeki serzenişini takiben ikinci bölüme geçmişti. Sonra üçüncüye... Maude okumayı ancak iki saati aşkın sürenin ardından son dinleyici de kitapçıdan çıktığında kesmiş, kitabın cildini sertçe kapamış, beni elimden tutup hışımla dışarı çıkmış ve Dartmouth Meydanı'na dönmek için taksi durdurmuştu.

Araba trafikte eve doğru ilerlerken, "Vaktim bir hiç uğruna heba oldu resmen," diye yakınmıştı. "Madem eserimi beğenmiyorlardı, ne halt etmeye geldiler beni dinlemeye?"

"Bence senin sadece birkaç dakika okumanı bekliyorlardı," demiştim ona. "Sonra da belki bazı soruları yanıtlamanı."

Başını iki yana sallayıp, "Roman dört yüz otuz dört sayfa," diye yanıtlamıştı. "Anlamak istiyorlarsa baştan sona dinlemeleri lazım. Veya tercihen hepsini *okumaları* lazım. On dakikada nesini anlayabilirler ki? Üç sigaralık vakit! Cahiller! Barbarlar! Hödükler! Bir daha asla Cyril, sana söz veriyorum. Bir daha asla..." Ve bu konuda sözünün arkasında durmuştu.

Ignac ise Ljubljana'da elbette böyle yanlış kararlar vermedi. Sahnelere alışkındı artık, kitlelerin onu ne süreliğine dinlemeye hazır olduğunu çok iyi biliyor, takip eden röportajda da onları birkaç iyi seçilmiş ve mütevazı şakayla büyülemeyi başarıyordu. Yayıncısı müthiş sayıda gazete, radyo ve televizyon röportajı ayarlamıştı ve üçüncü günün öğleden sonrasında, yazarlık görevleri sona erdiğinde Ignac, ertesi gün ülkenin kuzey doğusundaki Maribor'a gezi yapmamızı önerdi.

"Ne var ki Maribor'da?" diye sordum ve bir iki gündür Lucy Honey

church'ün *Baedeker*'ine sarıldığı gibi[44] dört elle sarıldığım rehber kitabına danıştım.

"Doğum yerim," dedi. "Ailem oralı."

"Gerçekten mi?" dedim, şaşırmıştım çünkü o şehrin adını ağzına aldığını duymamıştım daha önce. "Oraya dönmek istediğinden emin misin?"

Omuz silkerek, "Tam değilim," dedi. "Ama bana iyi geleceğini düşünüyorum."

"Neden?" diye sordum.

Cevap vermesi uzun sürdü. "Slovenya'ya tek gezim bu olacak değil," dedi. "Yine gelirim ama muhtemelen uzun kalmam. Çocuklar buraları görebilecek kadar büyüyene kadar yani. O gün gelince de hâlâ maziyle uğraşıyor olmak istemiyorum. Bence Maribor'u şimdi, seninle görmem ve konuyu sonsuza dek kapamam lazım."

Böylece bir araba kiraladık, kuzeye doğru yol aldık ve kendimizi nihayet Ignac'ın çocukluğunu ve ergenliğini geçirdiği soğuk, köhne sokaklarda bulduk. Ignac beni şehirde gezdirirken sessizdi, kestirmeleri ve arka sokakları tereddüt etmeden buluyordu, çocukluğundaki dükkânları ve arkadaşlarının evlerini hatırlıyordu. Kapatılmış bir okulun önünden geçtik, cephesi anlaşılmaz grafitilerle kaplıydı; bir diğer okul ise daha yakında inşa edilmişti ama güçlü bir rüzgârda yıkılabilir gibi görünüyordu. Yemek yediğimiz restoranda şehir ahalisi bize dik dik baktı, en meşhur oğullarını gazete kupürlerinden, televizyon haberlerinden tanımışlardı ama ona yaklaşmaktan çekinir gibiydiler, ne karşılık vereceği belli olmazmışçasına. Yalnızca bir kişi, babasıyla birlikte oturan ve "Floriak Ansen" romanlarından birini okuyan dokuz yaşındaki bir çocuk geldi yanımıza ve Ignac onun kitabını imzalamadan önce sohbet ettiklerinde Slovence konuştular, ben de ne bir şey anladım ne de arkasından bir soru sordum. Sonunda beni arnavutkaldırımlı bir yoldan yokuş aşağı indirip pencereleri kalaslarla kapatılmış, çatısı yıkık dökük, terk edilmiş, minik bir kulübeye götürdü, gözlerini kapadı ve öfkesini

44 E. M. Forster'ın *Manzaralı Bir Oda* romanındaki başkarakter Lucy Honeychurch ve ünlü rehber, kitap yazarı Karl Baedeker'in eserlerinden söz ediliyor. [Ç.N.]

kontrol etmeye veya ağlamamaya çalışır gibi derin nefes alarak elini ön kapıya yapıştırdı.

"N'oldu?" diye sordum. "Neredeyiz?"

"Burası," dedi. "Doğduğum ev. Büyüdüğüm ev."

Gözlerimi eve diktim. O kadar küçüktü ki içeride iki yetişkinle bir çocuk şöyle dursun, tek bir kişinin bile yaşadığını hayal edemiyordum.

Aklımdan geçenleri tahmin eden Ignac, "Sadece iki oda vardı," dedi. "Çocukken annemle babamın yatağında yatardım. Sonra babam gidince annem bana yerde bir yuva yaptı. Arka tarafta bir tuvalet vardı. Yıkanacak yer yoktu."

Ne diyeceğimi bilemeden baktım ona. Yirmi bir sene önce Amsterdam'da Jack Smoot tarafından bıçaklandığı o geceden beri babasından bahsetmemiştik.

"İçeri girmek ister misin?" diye sordum. "Şu ahşap kirişlerden birkaçını çeksek?"

"Hayır," dedi hemen. "Hayır, istemem. Görmek istemiştim sadece, o kadar."

Etrafa bakarak, "Ya komşularınız?" diye sordum. "Hatırlıyor musun onları?"

"Bazılarını. Çoğu ölmüştür şimdiye."

"Ya arkadaşların?"

"Çok yoktu arkadaşım. Kimsenin kapısını çalacağım yok."

"O zaman gidelim hadi. Gördün işte, devam edelim."

"Peki," dedi. "Otele dönmek mi istiyorsun?"

"Yok, bir bira içelim," dedim. "Sarhoş olmamız lazımmış gibi hissediyorum, ne dersin?"

Gülümsedi. "Ben de aynen öyle hissediyorum," dedi.

Yokuş aşağı indik, ben şehrin merkezine dönmeyi önerdim, orada düzgünmüş gibi duran birkaç bar görmüştüm önceden ama Ignac hayır dedi, yakınlarda uğramak istediği bir bar olduğunu söyledi. Geldiğimizde buranın özel bir yer olmadığını anlayınca şaşırdım, sokakta bir şarküterinin önüne yerleştirilmiş iki masadan ibaretti mekân ama oturduk, Slovenya'ya özgü iki kupa lager söyledik ve Ignac orada olmaktan

mutluymuş gibiydi. Gelgelelim aramızdaki havada tuhaf bir şey vardı, düşünceleriyle baş başa bırakılmak mı istiyordu, yoksa konuşmayı mı tercih ederdi, emin olamadım.

Onu Bastiaan'la Weesperplein'deki dairemizin önünde, sokakta yatarken bulduğumuz akşamı hatırlayıp, "Tanıştığımız geceyi hatırlıyor musun?" diye sordum sonunda; Ignac'ın koyu saçları sarıya boyanmış, gözünün altı bir çürükle morarmış, dudağından çenesine doğru bir kan şeridi akmıştı. "Sana yardımcı olmak için eğildiğimizde, beslenecek mi dövülecek mi bilemediğinden ürkmüş bir sokak köpeğini kucağımıza alıyormuşuz gibi hissettik."

Biraz gülümseyerek, "Sizi soymayı planlıyordum, biliyor musun?" diye sordu.

"Planlamakla kalmadın," diye hatırlattım. "Soydun zaten. Ertesi sabah cüzdanımı aldın, hatırlamıyor musun?"

"Ha doğru ya," dedi. "Unutmuşum."

"O parayı bir daha görme ihtimalim var mı?"

Gülümseyerek, "Yoktur muhtemelen," dedi. "Ama istersen yemek ısmarlarım sonra."

"Gelip bizi uykumuzda öldürürsün diye korkmuştum."

Biraz gücenmiş gibi bir yüzle, "Onu asla yapmazdım," dedi. "Ama bazı eşyalarınızı satarsam sokaklardan kurtulabileceğimi düşünmüştüm. Babamdan kaçabileceğimi düşünmüştüm. Ama ertesi sabah kaçınca daha iyi bir plan bulmuştum. Sizde kalmama izin vermenizi umarak senin cüzdanını geri getirmiştim."

"Onun için Bastiaan'a teşekkür etmen lazım," dedim, biramdan bir yudum aldım, ikimizin birlikte yaşadığı ama bana artık çok uzun zaman önceymiş gibi gelen mutlu zamanları her hatırlayışımda içimde büyüyen o acıyı hissettim. Bastiaan öleli on dört sene olmuştu; inanması güçtü. "Bizde kalmanı önerdiğinde delirdiğini düşünmüştüm." diye devam ettim.

"Ama yine de evet dedin."

"İkna etti beni."

"İyi ki de etmiş. Etmese bana n'olurdu, bilemiyorum."

"Kendi gücünü hafife alma ama," dedim. "Bence yine de bir şey olmazdı sana."

"Belki," dedi.

Biraz duraksadıktan sonra, "Keşke burada olsaydı," dedim.

"Keşke," dedi Ignac da. "Dünya sik gibi bir yer."

"Öyle."

"Hayatında birilerinin olmasını özlediğin olmuyor mu hiç peki?" diye sordu.

"Oluyor elbette."

"Hayır, Bastiaan'ı kastetmiyorum. Başka birisi."

Başımı iki yana salladım. "Hayır," dedim. "Ben bir defa bile birisiyle tanışırsa şanslı olan gey erkek kuşağındanım. Yeni bir şeye başlamaya hiç hevesim yok. Benim için ya Bastiaan ya hiçti."

"Julian bile mi?"

"Julian farklıydı," dedim. "Julian daima ihtimaller dışıydı. Ama Bastiaan gerçekti. Hayatımın aşkı Bastiaan'dı, Julian değil. Bir takıntıdan ibaretti Julian, gerçi onu da çok sevdim, hâlâ da özlüyorum. İşin sonunda bir yere vardık ama yetmedi." Başımı iki yana salladım, iç çektim. "Açıkçası, Ignac, hayatıma dönüp baktığımda büyük kısmını anlamıyorum. Herkese, özellikle de Julian'a dürüst davranmış olsam her şey çok kolay olurmuş gibi geliyor şimdi. Ama o zamanlar öyle gelmemişti. Tabii her şey farklıydı o zamanlar."

"Liam, Julian'ın da öyle düşündüğünü söylüyor. Ergenliğinizde ona karşı hislerini neden söylemediğini bilmiyormuş."

Şaşkınlıkla döndüm ona. "Liam'la ikimiz hakkında mı konuştunuz?" diye sordum.

"Konusu açıldı," dedi neşeyle. "Sorun etmiyorsun, değil mi?"

"Hayır," dedim. "Etmem herhâlde. Arkadaş olmanıza seviniyorum."

"Arkadaşız tabii," dedi Ignac. "Kardeşim o benim."

"O iki şey birbirine uymuyor her zaman."

"Bizde uyuyor."

"Eh, sevindim," dedim. Liam aslında Ignac ile Rebecca'nın ilk ikizlerinin vaftiz babasıydı ama bir yanım onların ilişkilerine bazen gıpta

ediyordu. Birinin daima yanında olmuşken ötekinin olamamış bir nevi baba figürü ile birbirlerine bağlanmışlardı ve ikisi de ötekinin daima aradığı kardeşi olmuştu.

"Peki şimdi birisi çıkagelseydi?" diye sordu Ignac.

"Birisin?..."

"Âşık olacağın biri."

Başımı iki yana salladım. "Bilmiyorum," dedim. "Belki? Ama muhtemelen olmaz."

"Tamam."

Yirmi yılı aşkın süredir asla konuşmadığımız konuyu açmaya hazırlanarak, "Peki ben sana bir şey sorabilir miyim?" dedim.

"Tabii."

"Buradayız diye yani," dedim. "Slovenya'dayız diye. Amsterdam hakkında hiç konuşmadığımızı fark ediyorum, değil mi? Şehri demiyorum. Orada olanları diyorum."

"Yok," dedi. "Konuşmadık, hayır."

Dışarıda oturup da bize kulak misafiri olabilecek kimse yoktu ama yine de sesimi alçaltarak, "Bazen bende bir sorun varmış gibime geliyor," dedim. "Çünkü hiçbir pişmanlık duymuyorum. Suçluluk da."

"Neden duyasın ki?"

"Çünkü adam öldürdüm."

Başını iki yana sallayıp, "Sen öldürmedin," dedi. "Jack Smoot öldürdü."

"Hayır, hep birlikte öldürdük," dedim. "Hepimiz oradaydık. Ben de herkes kadar parçasıydım işin."

"Babam başına gelen her şeyi hak etmişti," diye diretti Ignac. "Jack Smoot onu bıçaklamamış olsaydı, tanrı bilir neler olurdu. Unutma, ben tanıyordum onu. Sen tanımıyordun. Benim peşimi asla bırakmazdı. Asla."

"Biliyorum," dedim. "Hiçbir şeyden de pişman değilim."

"Çok düşünüyor musun olanları?"

"O kadar da düşünmüyorum, hayır. Ama bazen işte. Neden, sen düşünmüyor musun?"

"Hayır, hiç düşünmüyorum."

"Tamam."

"Üzgün değilim, onu soruyorsan."

"Ben de üzgün değilim," dedim. "Seni asla rahat bırakmazdı, belliydi o kadarı. Ama itiraf etmem de lazım ki Smoot'un cesedi n'aptığını epey bir merak ettim. Yirmi yıldır polis bizi enseler mi diye düşünüyorum."

"Enseleyemezler. Ceset bitti gitti."

"Nasıl emin olabiliyorsun?"

"Eminim işte."

Şaşkınlıkla baktım ona. "Sen biliyor musun cesede n'olduğunu?"

"Evet."

"Nereden?"

"Smoot anlattı."

"Hâlâ irtibatta olduğunuzu bilmiyordum," dedim.

"Ara sıra işte."

"Onunla iletişim kurma fikri gerdi beni hep. Aramıza mümkün olduğunca mesafe koymam gerektiğini düşündüm, n'olur n'olmaz diye. Ama aslında Bastiaan öldükten sonra haber aldım ondan. Mektup yazmış bana. Nereden öğrendiğini de merak ettim hep, belki Arjan veya Edda bara gidip söylemiştir ona."

"Cevap yazdın mı?"

"Yazdım," dedim. "Ama orada kaldı. Belki bir ara tekrar yazmalıyımdır. Hâlâ hayatta olduğunu düşünürsek."

"Oo, hayatta canım hayatta," dedi Ignac. "Amsterdam'a son gidişimde gördüm onu."

Şaşırarak, "MacIntyre's'a mı gittin?" diye sordum.

"Tabii. Her gidişimde uğruyorum ki epey de sık oluyor çünkü Hollandalı yayıncım her kitap için çağırıyor beni. Hiçbir şey değişmemiş. Smoot yaşlanmış tabii. Ama bar hâlâ para getiriyor. Smoot da hayli mutlu görünüyor. Son gidişimde fotoğraftaki kadınla bile tanıştım."

"Hangi fotoğraftaki?"

"En sevdiğin koltuğun bitişik duvarındaki fotoğraf vardı ya? Bastiaan'la hep oturduğunuz yerdeki hani?"

"Onca yıl evvelden kalma, Smoot'la erkek arkadaşının fotoğrafı?"

"Evet ama bir de yanlarında duran genç bir kadın vardı, yarısı çerçevenin dışında kalmıştı."

Hatırlayınca, "Ha evet," dedim. "Chatham Sokağı'nda çekilmiş o."

"O gece o kadınla buluşacaktık, hatırlıyor musun? Amsterdam'da tatildeydi. Meğer o yardım etmiş cesedin uygun bir yere atılmasına. Yani ona da teşekkür borçluyuz."

Bunu düşündüm, Smoot'un cesedi kiralık bir aracın bagajına koyduğunu, şoför koltuğunda bir kadın varken yolcu koltuğuna geçtiğini ve aracın yola çıktığını anımsadım. Smoot'un Dublin'den gelen ziyaretçisi. Eski arkadaşı. Sevgilisi katledilirken Smoot'un hayatını kurtaran kadın.

"Peki konuştunuz mu konuyu?" diye sordum ama konuşmadıklarını umuyordum. Üstünden yıllar geçmiş olabilirdi ama o gece yaşananların samimi olmadığımız insanlarla konuşulmasını hâlâ aptalca buluyordum.

"Hayır," dedi Ignac. "Tek kelime etmedim. Smoot sonra anlattı ama, o kadar."

"Ee, n'apmış?" diye sordum tekrar. "Nasıl kurtulmuş cesetten?"

Gülümseyen Ignac, başını iki yana salladı. "Dediğim gibi. Öğrenmek istemezsin."

"İsterim."

İç çekti, omuzlarını silkti. "Peki," dedi. "Amsterdam halkının, on yedinci yüzyılda mahkûm homoseksüellerin boyunlarına değirmen taşları bağlayıp onları kanallara attığını ve boğulmaya terk ettiğini hatırlıyorsundur?"

"Evet."

"Heh, işte onu yapmış. Ceset dosdoğru dibe gitmiş, yüzeye bir daha hiç çıkmamıştır."

"Hayda," dedim, içime bir ürperti yayıldığını hissettim. "Ne desem bilemedim."

"Bana sanki adalet bu gibi geliyor. Sanki..."

Lafının ortasında birden durdu, yüzünün öğleden sonra güneşinde biraz soluşunu izledim. Bakışlarını takip edip o yöne döndüğümde yaşlı bir kadının, pazar arabasını arkasında sürükleyerek yolda yürüdüğünü,

cinsi belirsiz koyu gri bir köpeğin de onu takip ettiğini gördüm. Kadın o kadar ufak tefekti ve suratı öyle derin kırışıklarla kaplıydı ki bir portre fotoğrafçısı görse bayram ederdi. Ignac kadehi masaya, yanına koydu ve kadın bara ulaştığında yan kapının önünde durup anlamadığım bir dilde içeri seslendi. Biraz sonra garson dışarı gelip ona bir kadeh bira verdi, köpek için de yere bir kâse su koydu; kadın otururken etrafına göz gezdirdi, bir an bize baktı, sonra da öteye dönüp bütün dünyanın yükünü omuzlamışçasına derin derin iç geçirdi.

Ağır bir Sloven aksanına sahip İngilizcesiyle, "Meşhur yazar," dedi.

"Öyleyim galiba," dedi Ignac.

"Resmini gazetede gördüm. Ne zaman gelirsin diye merak ediyordum."

Ignac hiçbir şey söylemedi ama yüzünde daha önce hiç görmediğim bir ifade vardı; huzursuzluk, nefret ve korku karışımı.

Eğilip alaycı gözlerle beni tepeden tırnağa süzen kadın, "Ya sen kimsin?" diye sordu.

"Babasıyım," dedim; kâğıt üstündeki hakikatten daha kolay geldiği zamanlarda insanlara bu cevabı veriyordum.

Başını iki yana sallayan kadın, "Babası değilsin," dedi ve bu hadsizliğim karşısında kahkahayı bastığında ağzında kaç dişin eksik olduğunu gördüm. "Neden öyle dedin?"

"Üvey babasıyım o zaman," dedim; öz oğlumdan bile daha çok oğlum gibi gördüğüm Ignac için asla kullanmadığım bir tabirdi bu.

"Babası değilsin," diye tekrar etti kadın.

"Peki sen nereden biliyorsun?" diye sordum ters ters.

"Çünkü babası benim oğlumdu. Ve oğlum yanımda oturuyor olsaydı tanırdım."

Ignac gözlerini kapadı ve içkisine uzanırken ellerinin titrediğini görebiliyordum. Bir ona bir ötekine baktım, bana göre birbirlerini andırmasalar da Ignac'ın itiraz etmeyişinden kadının doğru söylediğini çıkardım.

Şu anda yerde uzanmış, kestirmekle meşgul köpeği başıyla gösteren Ignac, "Ben çocukken de aynı böyle bir köpeğin vardı," dedi.

"Onun yavrusu zaten," dedi kadın. "*Veya yavrusunun yavrusu. Hatırlayamıyorum artık.*"

"Ignac," dedim. "Sizi yalnız bırakmamı ister misin? Konuşmak istersen."

"Hayır," dedi hemen ve panikleyen bir yüzle bana döndü. *Ne tuhaf,* diye düşündüm; *Ignac otuzlarının ortasında, evli, dört çocuğu var, başarılı bir adam, ama bu yaşlı kadınla yalnız bırakılmaktan yine de korkuyor.*

"Kalayım o zaman," dedim sessizce.

Kadın birasını içerken bana bakarak, "Yani sen mi aldın bunu evine?" dedi.

"Evet," dedim.

"Yazık sana."

"İyi ki almışım."

Yere tükürerek, "Ama çok iğrençtir bu," dedi. "Çok pistir."

Ignac dönüp kadına öfkeyle baktı, kadın da bakışlara karşılık verdi, Ignac'ın yüzüne dokunmak için elini uzattı ama Ignac sanki kadın onun tenine alev tutuyormuş gibi geri çekildi.

Kadın şimdi de, "O kadar parası var ama büyükannesine zırnık koklatmıyor," dedi ve başını ellerinin arasına alıp öyle aniden ağlamaya başladı ki tamamen sahte ve beyhude bir hareket gibi göründü.

"Onu buradan gönderen büyükanne mi yani?" diye sordum.

Ignac başını iki yana salladı, elini arka cebine götürdü, cüzdanını aldı, bütün banknotları çıkardı –yirmi otuz bin dolar– ve karşıya uzattı. Kadın parayı en doğal hakkıymış gibi sertçe çekerek aldı ve mantosunun içine gizledi.

"O kadar para," dedi, "ama bana anca bu kadar."

Ardından ayağa kalktı, köpeği de hemen doğruldu, pazar arabasını peşinden sürükleyerek yoluna devam etti, ben gözlerimi yol boyunca ondan ayırmadım, Ignac ise karşı yöne baktı.

"Vay be, hiç beklemiyordum," dedim sonunda. "İyi misin?"

"İyiyim," dedi.

"Onunla karşılaşacağını biliyor muydun?"

"Karşılaşabileceğimi biliyordum. Rutinine düşkün kadındır. Her gün geçer buralardan. Eskiden geçerdi en azından." Bir an duraksadı. "Slovenya'dan niye ayrıldığımı hiç anlatmadım sana, değil mi?"

"Annen öldükten sonra büyükannenin sana bakmak istemediğini söylemiştin."

"O sadece işin bir kısmı. Büyükannem birkaç ay beni yanında tutmuştu."

"Ee, neden kalmadın o zaman?"

"Çünkü o da tıpkı babam gibiydi. Benim üzerimden para kazanmak istiyordu."

"Nasıl?"

"Aynı şekilde. Burada karılarından sıkılmış, farklı bir şey denemek isteyen çok adam vardı. Büyükannemin de bundan haberi oldu. Bir gün öğleden sonra onlardan biriyle bastı beni. Daha çocuktum o zamanlar ve büyükannem olanları görünce kapıyı kapadı, mutfağa döndü ve biraz tabak çanak şangırdattı; öfkesinin çapı bu kadarcıktı. Beni kurtarmak için anca bunu yaptı. Sonrasında beni kırbaçla dövdü, iğrenç olduğumu söyledi, 'beş para etmez pislik' dedi bana. Ama öte yandan nasıl bir kazanç getirebileceğimi de görmüştü belki. Yakışıklı çocuktum. Güzeldim. Ve bana eğer erkeklerin öyle yapmasına izin vereceksem bundan sonra işi kendi yetkisi altına alacağını söyledi. Para da onun olacaktı."

"Aman yarabbi," dedim, kadehimi masaya koydum.

"Sadece ben yoktum. Başkaları da vardı. Okuldan bir arkadaşımı da pazarladı büyükannem ama çocuk sonra kaçıp Drava'da boğdu kendisini. Cesedi oradan çıkarıldı, onu sikmiş bütün adamlar cenazesinde kilisede oturup ruhuna gözyaşı döktüler, tören bitince de çocuğun ölümünde hiçbir sorumlulukları yokmuşçasına en ön sıraya gelip annesine baş sağlığı dilediler. Olayın üstünden çok geçmeden ben de kaçmaya karar verdim ama kendimi nehre atmayacağımı da biliyordum. Tren bileti almaya yetecek kadar para çaldım. Prag'a kadar gidebildim, oradan sonra da hayatta kalabilmek için bildiğim tek şeyi yaptım. Ama hiç değilse o zaman para benim oldu. Bir süre sonra Amsterdam'a geçtim. Orada durmayı planlamıyordum bile. Kafamda nihai bir hedef yoktu.

Ama babamın o şehirde yaşadığını biliyordum ve her nedense bana göz kulak olacağını düşündüm. Hayatımın gidişatını değiştireceğini düşündüm. Ama onun da büyükannemden farkı yoktu. Sonra tek istediğim sürekli oradan oraya gitmek, sürekli yolculuk yapmak ve Maribor'dan mümkün olduğunca uzaklaşmak oldu. Ve en sonunda öyle yaptım. Her şeyi arkamda bıraktım. Şimdiki hâlime bak. Hepsi senin ve Bastiaan'ın sayesinde."

Uzun süre orada oturduk, hiçbir şey söylemeden içtik ve nihayet ayağa kalkıp önce Ljubljana'ya döndük, oradan da Dublin uçağına bindik.

Uçaklar

Bir ay sonra Dublin'de, ben Dáil'ın çay salonunda öğle yemeği yerken bir Fianna Fáil vekili yanıma geldi. Önde gelen temsilcilerden sayılmayan bu kadın benimle daha önce hiç konuşmamıştı; eski dostlarmışız gibi yüzünde koca bir gülüşle yanıma oturup beni şaşırttı, çağrı cihazını masaya koydu ve vızıldayarak ona kendisini önemli hissettireceği yönündeki boş bir umutla cihaza ara ara göz attı.

"Nasılsın Cecil?" diye sordu.

"Adım Cyril," dedim.

"Ben Cecil sanıyordum?"

"Değil," dedim.

"Gıcıklık yapmıyorsun, değil mi?"

"Akreditasyon kartımı gösterebilirim istersen."

"Yok, sorun değil. İnandım sana," diyerek elini havada hafifçe savurdu. "Cyril olsun, öyle tercih ediyorsan. Ne okuyorsun öyle?"

Kitabı çevirdim, Colm Toibín'den *The Story of the Night* olduğunu gösterdim. Yıllardır bendeydi ama şimdiye kadar okumaya hiç girişememiştim.

Eline alıp arka kapağı okuyan vekil, "Bak onu okumadım işte," dedi. "Güzel mi bari?"

"Güzel," dedim.

"Okumalı mıyım?"

"Eh, sana kalmış yani."

"Belki bir denerim. Jeffrey Archer okudun mu hiç?"

"Okumadım," diye itiraf ettim.

"Ay, harikadır," dedi. "Hikâye gibi hikâye anlatıyor, öylesini severim ben. Bu arkadaş da anlatıyor mu? Yirmi sayfa boyunca göğün rengini tarif etmiyordur umarım?"

"Şimdiye kadar öyle yapmadı."

"Güzel. Jeffrey Archer göğün renginden hiç bahsetmez ve ben öyle yazarları severim. Hatta Jeffrey Archer hayatı boyunca başını kaldırıp gökyüzüne bakmamıştır derim."

"Bir de şu an hapiste olduğu düşünülürse," dedim.

"Gökyüzü mavi," diye ilan etti vekil. "Ve işte orada."

"Yani, hep mavi değil," dedim.

"Öyle canım," dedi. "Saçma sapan konuşma."

"Geceleri mavi değil."

"Kes artık."

"Peki," dedim. Kadının beni belki de tamamen başka birisi zannetmiş olabileceğini düşünmeye başlıyordum, kıdemsiz parti arkadaşlarından biri falan belki de. Oylamalardan veya parti içi darbelerden falan bahsetmeye başlarsa onu düzeltmek zorunda kalacaktım.

"Şimdi, Cyril," dedi. "Uslu bir adam ol da ben seninle konuşurken bırak o kitabı. İyi ki yakaladım seni. Güzel bir haberim var: Bugün şanslı günün."

"Öyle mi?" dedim. "Nasıl?"

"Hayatını doğru yola sokmamı ister misin?"

Arkama yaslandım, kollarımı kavuşturdum, İsa Mesih'i kişisel kurtarıcım olarak kabul edip etmediğimi sorma ihtimalini düşündüm.

"Hayatım o kadar da yanlış bir yolda değil."

"Ama daha doğru bir yola girebilir, değil mi? Hepimizinki öyle. Benimki de düzelebilir. Şu anki kadar işkolik olmayabilirim mesela! Seçmenlerimi o kadar önemsemeyebilirim!"

"Saçlarım artık dökülmeyebilir sanırım," dedim. "O hoş olur. Ve iki sene önceye kadar yakın gözlüğüne ihtiyaç duymamıştım hiç."

"İkisi hakkında da bir şey yapamam. Sağlık Bakanı'yla konuştun mu?"

"Hayır," dedim. "Şaka yapıyordum açıkçası."

"Eh, o da benden çok onun branşı. Yok, benim aklımda biraz daha özel bir şey var."

İşte o an, *Eyvahlar olsun*, diye düşündüm. *İş atıyor bana.*

"Özel derken," dedim, "umarım kastın..."

"Dur bir dakika şimdi, müsaade ediver," dedi ve dönüp garsonlardan birini bulmaya çalıştı. "Dilim damağım kurudu." Hemen gelen kimse olmayınca parmaklarını havada şıklattı, ben de etrafıma baktım, farklı partilerden vekiller bize kınayan gözlerle bakıyorlardı.

"Öyle yapmaman lazım gerçekten," dedim. "Müthiş kabalık."

"Dikkatlerini başka türlü çekemiyorsun ki," dedi. "Bayan Goggin emekli olduğundan beri rezil hâlde burası."

Birkaç saniye sonra garsonlardan biri son derece bezgin bir yüzle yanımıza geldi.

"Parmaklarınızda bir sorun mu var?" diye sordu. "Feci şamata çıkarıyorlar da."

İsimliğinde *Jacinta* yazan kadına, "Özür dilerim," dedim.

Masa arkadaşım, kızın koluna dokunarak, "Bir iyilik etsene," dedi, "iki çay getiriver bize, olur mu? Sıcak sıcak hadi, aferin kızıma."

"Git kendin al çayını," diye yanıtladı Jacinta. "Biliyorsun yerini. Yeni misin sen burada?"

Afallayan vekil, "Değilim," dedi. "İkinci dönemim."

"O zaman işlerin nasıl yürüdüğünü bilmen lazım. Hem ne demeye burada oturuyorsun sen? Seni buraya kim oturttu?"

Hem öfkeli hem de gücenmiş bir sesle, "Ne demek kim oturttu?" diye sordu. "İstediğim yerde oturmaya hakkım vardır elbet?"

"Nereye oturman söylenirse oraya oturacaksın. Şimdi Fianna Fáil koltuklarına dön de rezil etme kendini."

"Gitmiyorum, seni kaba şey seni. Bayan Goggin burada olsaydı benimle böyle konuşmana asla müsaade etmezdi."

"Bayan Goggin *benim* zaten," dedi Jacinta. "En azından yeni Bayan Goggin benim. O yüzden canın istiyorsa kalkıp oradan çayını alırsın.

İstemiyorsa da kimsenin getirmesini bekleme. Ve bir dahakine, oturman gereken yerde otur, yoksa hiç gelme."

Sonra da sert adımlarla uzaklaştı ve yeni vekil arkadaşımı hayretler içinde bir yüzle bıraktı.

"Ay üstüme iyilik sağlık!" dedi kadın. "Kabalığın da böylesi! Üstelik ben bütün gün ayakta durup onun gibi çalışan sınıftan insanların hayatlarını doğru yola sokmaya çalışırken. Biraz önce yaptığım konuşmayı gördün mü?"

"Konuşmaları göremezsin ki," dedim. "Anca duyabilirsin."

"Öff, ukalalık etme be, anladın derdimi."

İç geçirdim. "Sana yardımcı olabileceğim bir konu var mı?" diye sordum. "Kütüphaneyle ilgili bir konu mu? Öyleyse saat ikide orada olacağım. O vakte kadar da..." Toibín'e dönebilme ümidiyle tekrar elime aldım kitabı. Müstehcen ve güzel bir kısımdaydım, keyfini kaçırmak istemiyordum.

"Bir konu var Cecil," dedi.

"Cyril."

Hemen başını iki yana sallayıp, "Cyril," dedi. "Kafama iyice yazmam lazım. Sincap Cyril."

Gözlerimi devirdim. "Lütfen öyle deme," dedim.

Cheshire Kedisi gibi sırıtarak, "Dulsun galiba, değil mi, yanılıyor muyum?" diye sordu.

"Hayır, yanılıyorsun," dedim. "Evliydim ama boşandım."

"Ya," dedi, biraz hayal kırıklığına uğramış gibiydi. "Eşinin öldüğünü ümit etmiştim."

"Hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm," dedim. "Ama hayır, Alice hayatta, gayet iyi durumda ve Dartmouth Meydanı'nda yaşıyor."

"Ölmedi yani?"

"En son ölmemişti. Pazar günü öğle yemeği yedim onunla, keyfi gayet yerindeydi. Dizdi hakaretlerini."

"N'aptın *n'aptın*?"

"Pazar günü onunla öğle yemeği yedim."

"Neden yaptın bunu?"

Gözlerimi ona diktim, bu konuşmanın nereye gideceğini çok merak ediyordum. "Pazarları öğle yemeği için sık sık buluşuruz biz," dedim. "Hoş bir şey."

"Ya, peki," dedi. "Sadece ikiniz, öyle mi?"

"Hayır, kocası II. Cyril ve o. Bir de ben."

"II. Cyril mi?"

"Pardon, Cyril diyecektim."

"Yani sen şimdi bana eski karın ve onun seninle aynı isme sahip yeni kocasıyla buluşup öğle yemeği yediğini mi söylüyorsun?"

"Galiba çaktın durumu."

"Eh, bana sorarsan düpedüz garip bu."

"Öyle mi? Bana öyle gelmiyor."

"Ne zaman boşandığınızı sorsam sakıncası olur mu?"

"Hiç olmaz."

"Ee, ne zaman?" diye sordu.

"Ha, birkaç sene oldu. Mevzuat ilk çıktığında. Alice benden hemencecik kurtuldu açıkçası. Anladığım kadarıyla yeni kanundan faydalanan ilk çiftlerden biriymişiz."

"İyiye delalet değil," dedi. "Çok mutsuz bir evlilik geçirmiş olmalısınız."

"Pek sayılmaz."

"Ee, neden boşandınız peki?"

"Var ya, bence bu seni hiç ilgilendirmez."

"Aa ama, o kadar da savunmaya çekilme, hepimiz dostuz burada."

"Yani, aslında değiliz, öyle miyiz?"

"Hayatını değiştirdiğimde öyle olacağız."

"Bu konuşma belki de kötü bir fikirdi," dedim.

"Hayır, değildi," diye cevapladı. "Tasalanma Cecil. Cyril. Bak, boşanmışsın sen. Bunu kafana kakmayacağım."

"Çok naziksin."

"Şu anda görüştüğün birileri olup olmadığını sorsam sakıncası olur mu?"

"Hiç olmaz."

"Var mı peki birileri?"

"Nasıl birileri?"

"Görüştüğün?"

"Romantik açıdan mı?"

"Evet."

"Neden, bana âşık mı oldun?"

"Yok canım daha neler!" dedi ve kahkahalara boğuldu. "Yahu ben Fianna Fáil vekiliyim, sense bir kütüphaneciden ibaretsin! Ayrıca evimde bir kocam var; doktor, avukat ve beden eğitimi öğretmeni olacak üç çocuğum var. Yani her biri o mesleklerden birini yapacak, anla işte."

"Anladım," dedim.

"Ee, yani?"

"Ne yani?"

"Görüşüyor musun birileriyle?"

"Hayır," diye yanıtladım.

"Ben de öyle sanmıştım."

"Özel bir sebebi var mı?"

"Neyin özel bir sebebi var mı?"

"Benim birileriyle görüştüğümü düşünmemenin özel bir sebebi var mı?"

"Eh, kimseyle görmüyorum seni hiç, değil mi?"

"Hayır," dedim. "Ama tabii burası bir işyeri sonuçta. Biraz akşamüstü sefası için kitap yığınlarının arasına birilerini getirecek değilim yani, ha?"

"Hadi be sen de," dedi ve dünyanın en komik şakasını yapmışım gibi güldü. "Ne fena adammışsın ya!"

"Hepimiz dostuz burada," dedim.

"Öyleyiz. Şimdi beni dinle Cecil."

"Cyril."

"Söyleyeyim niye sorduğumu. Benim bir kız kardeşim var. Harika bir kadın."

"Nasıl olmasın?"

"Kocasını birkaç sene önce otobüs ezdi, öldü adamcağız."

"Anladım," dedim. "Başınız sağ olsun."

"Hayır," dedi ve başını hızla iki yana salladı. "Yanlış anlama beni. Bildiğin belediye otobüsü de değil. Özel bir otobüs."

"Tabii."

"Oracıkta can vermiş."

"Zavallı."

"Eh, sağlığından yakınıp duruyordu ama hiçbirimiz dikkate almadık onu. Böyle böyle çıkıyor meydana işte, değil mi?"

"Öyle."

"Neyse, cenazeden sonra Shelbourne'a gittik."

"Ben de Shelbourne'da evlenmiştim."

"Gel ondan bahsetmeyelim. Senin mazin seni bağlar."

"Neyse ki burnunu sokmuyorsun," dedim.

"Yani kardeşim dul ve iyi bir adam arıyor. Hayata kendi başına göğüs geremiyor. İki hafta önce beni görmeye buraya gelmişti, kütüphanede sen gözüne çarpmışsın, aşırı yakışıklı bulmuş seni. Yanıma geldi, *Angela*, dedi, *Angela, şuradaki aşırı yakışıklı adam kim?*"

Şüpheci gözlerle baktım ona. "Gerçekten mi?" dedim. "Bunu pek duymuyorum bugünlerde. Elli altı yaşındayım da yani. Başkasından bahsetmediğinden emin misin?"

"Ay yok, kesin sendin, çünkü gösterdiği yere baktım, ben de senden bahsettiğine inanamadım, o yüzden parmağıyla gösterttim. Ama gerçekten sendin."

"Gururum okşandı," dedim.

"Şımarma da hemen. Kardeşim her erkeğin rüyalarını süsler. Ama ona senle ilgili her şeyi anlattım ve bence mükemmel uyuşuyorsunuz."

"Ben o kadar emin değilim," dedim.

"Cyril. Cecil. Cyril. İzninle her şeyi açık açık söyleyeyim."

"Buyur bakalım," dedim.

"Peter öldüğünde –eniştem yani– kardeşime gayet güzel şartlar bırakttı. Blackrock'ta kendi evi var, kredisi de ödendi. Bir de Floransa'da birkaç ayda bir ziyaret ettiği, orada olmayınca da kiraya verdiği bir dairesi var."

"Şanslıymış," dedim.

"Ve ben senin hakkında her şeyi biliyorum."

"Neler biliyorsun?" diye sordum. "Çünkü içimden bir ses aslında bilmediğini söylüyor."

"Multimilyoner olduğunu biliyorum."

"Ya," dedim.

"Maude Avery'nin oğlusun sen, değil mi?"

"Üvey oğluyum."

"Ama bütün mirası sana kaldı? Telif gelirleri de."

"Evet," diye itiraf ettim. "Herkesçe bilinen bir gerçek bu sanırım."

"Yani zenginsin. Çalışmak zorunda değilsin. Ama yine de her gün buraya gelip çalışıyorsun."

"Doğru."

"Nedenini sormamın sakıncası var mı?"

"Hiç yok."

"Neden peki?" diye sordu.

"Çünkü hoşuma gidiyor," dedim. "Evden çıkmamı sağlıyor. Her gün evde oturup dört duvara bakmak, televizyonda gündüz programlarını izlemek istemiyorum."

"Ama ben de onu diyorum işte," dedi. "Çalışkan birisin sen. Paraya ihtiyacın yok. *Kardeşimin* parasına da asla ihtiyacın yok. İşte o yüzden birbirinize tam uyumlu olduğunuzu düşünüyorum zaten."

"Ben ondan emin değilim," diye tekrar ettim.

"Şimdi bir dakika adamım, kızın fotoğrafını görmeden bir şey söyleme." Elini çantasına attı, tıpkı kendisine benzeyen ve kız kardeşi olduğunu düşündüğüm bir kadının fotoğrafını çıkardı. İkiz bile olabileceklerini düşündüm, o kadar benziyorlardı. "Brenda bu işte," dedi. "Çok güzel değil mi?"

"Nefes kesici," dedim.

"Yani numarasını veriyor muyum sana?"

"Sanmıyorum," dedim.

"Neden ama?" diye sordu, arkasına yaslandı ve gücenmeye hazırlandı. "Demiyor muyum ben sana birbiriniz için mükemmelsiniz diye?"

"Eminim kız kardeşin çok hoştur," dedim. "Ama dürüst olayım, şu anda kız arkadaş aramıyorum. Hatta hiçbir zaman aramıyorum yani."

"Ya!" dedi. "Hâlâ eski karına mı saplantılısın, ondan mı?"

"Hayır," dedim. "Kesinlikle değil."

"Eski eşin başka bir Cecil'e geçmiş."

"Cyril," dedim. "Ve onun adına mutluyum. İyi arkadaşız üçümüz."

"Ama onu geri kazanmaya mı çalışıyorsun?"

"Gerçekten yapmıyorum öyle bir şey."

"Ee, sorun ne o zaman? Brenda'yı çekici bulmadığını söylemiyorsundur herhâlde?"

"Söylüyorum," dedim. "Üzgünüm. Benim tipim değil."

O anda Fine Gael masalarının birinden bir bağırış duydum ve oraya baktığımda, az önce kremalı çörekler ve kahveler eşliğinde sohbet eden ufak bir grup vekilin başlarını çay salonunun köşesinde, duvara asılı duran televizyona çevirdiklerini gördüm. Televizyon sessizdeydi ama ben de dönüp oraya baktım ve insanlar oraya baktıkça konuşma sesleri de dinmeye başladı.

Adamlardan biri, "Sesini açıversene şunun!" diye seslendi ve Bayan Goggin'in ardından müdireliğe gelen garson Jacinta, kumandaya uzanıp sesi yükseltti; biz de bir uçağın Dünya Ticaret Merkezi'nin ortasına girip gözden kayboluşunu defalarca seyrettik, görüntü sonsuz bir tekrara alınmış gibiydi.

"Yüce tanrım," dedi vekil. "N'oluyor orada sence?"

"New York orası," dedim.

"Değil."

"New York. Dünya Ticaret Merkezi bu. İkiz Kuleler."

Ayağa kalktım, ağır ağır televizyona doğru yürüdüm, etrafımızdaki vekiller de öyle yaptılar ve ekrana tekrar canlı yayın verildiğinde bir diğer uçak da ikinci kuleye doğru uçup oraya gömülünce dehşet dolu bir inilti çıkardık, birbirimize baktık, neler olduğunu pek anlayamıyorduk.

Ses çıkarmayan çağrı cihazını eline alan vekil, "Ben ofisime dönsem iyi olacak," dedi. "Başbakan'ın bana ihtiyacı olabilir."

"Şüpheliyim ondan."

"Brenda için başka zaman gelirim sana. Unutma, birbiriniz için mükemmelsiniz."

"Tamamdır," dedim ama onu pek dinlemiyordum. Sky News'taki insanlar korkunç bir kazadan bahsediyorlardı ama sonra konuklardan biri, iki defa olan şeyin nasıl kaza olabileceğini sordu. Korsanlar kaçırmış olabilir, dedi birisi. Veya teröristler. Çay salonunun dışında vekillerin koşuşturduklarını görebiliyordum, ya ofislerine gidiyorlar ya da televizyon aranıyorlardı. Odanın yarı yarıya dolması uzun sürmedi.

Gelip yanımda duran Jacinta, "Hiç uçağa binmedim ben," dedi. "Daha da binmem."

Şaşkınlıkla döndüm ona. "Korkuyor musun uçaklardan?" diye sordum.

"Sen korkmaz mısın? Bunu gördükten sonra?"

Tekrar ekrana baktım. Gelen haberlere göre, üçüncü bir uçak Washington'da Pentagon'a düşmüştü ve başkent sokaklarında nasıl oluyorsa hâlihazırda kameralar vardı, Beyaz Saray'dan Senato Binası'na, National Mall Milli Park'ından Lincoln Anıtı'na kadar. Birkaç dakika sonra New York sokaklarından canlı yayın geldi, insanların Hollywood yapımı dandik bir felaket filmindelermiş gibi Manhattan sokaklarında koşuşturduklarını gördüm.

Görüntü bir daha değişti, şimdi farklı bir sunucu Central Park'ta tam da Bastiaan'la on dört sene önce yürüdüğümüz ve saldırıya uğradığımız yerde durmuştu. Orayı görünce gayriihtiyari bir ciyaklama çıktı ağzımdan –o korkunç geceden beri oraya gitmemiş, orayı görmemiştim– ve Jacinta omzuma dokundu.

"İyi misin?" diye sordu.

Ekranı gösterip, "Orası," dedim. "Tanıdım. En... en yakın dostum tam orada öldürüldü."

"Bırak izlemeyi," dedi ve çekiştirdi beni. "Sen en güzeli, yanına bir fincan çay alıp aşağıya, kütüphaneye dön de orada huzur içinde yudumla çayını. Günün kalanında kimse olmaz orada. Hepsi bunu izleyecektir."

Başımı salladım ve tezgâha geri döndüm, o sırada Jacinta da çayı hazırladı. Bana bu kadar nazik olmasından duygulanmıştım. Bayan Goggin'den güzel ders almış, diye düşündüm.

"Birini kaybetmek kolay değil," dedi. "Hiç unutmuyorsun, değil mi?"

"Hayalet Ağrı diyorlar adına," dedim. "Ampütelerin, uzuvları kesildikten sonra hissettiği gibi."

"Öyledir tabii," dedi, sonra da nefesi kesildi; arkama dönüp tekrar televizyona baktığımda bina pencerelerinden bir dizi siyah nokta düşüyor gibiydi. Görüntü hemen stüdyoya döndü, iki sunucu da şok içindeydi.

Jacinta'ya dönerek, "Zannettiğim şey miydi bu?" diye sordum. "Pencerelerden dışarı atlayan insanlar mı vardı orada?"

Televizyonun altında toplanmış, olan biteni seyreden insanlara, "Kapatacağım bunu," diye seslendi Jacinta.

Dramı hevesle takip ettikleri için, "Hayır!" diye bağırdılar.

"Ben buranın müdiresiyim," diye diretti Jacinta. "Ve bu çay salonunda benim borum öter. Televizyonu kapatıyorum, izlemek istiyorsanız binada başka bir yerde bulun televizyonunuzu." Hemen ardından kumandaya uzandı, sağ üst köşedeki kırmızı tuşa bastı ve ekran kararadı. Kalabalıktan öfkeli bir uğultu gelse de hızla ofislerine veya semtlerinin publarına dağıldılar ve bizi sessizlik içinde bıraktılar.

Giderlerken arkalarından bakan Jacinta, "Mendeburlar," dedi. "Otoyolda kaza görünce yavaşlayanlar bunlar. Ben bu odayı kullanan insanların başkalarının talihsizliklerine uzun uzun bakmalarına izin veremem."

Hemfikirdim ama ben de bir televizyon bulmak istiyordum. Saygısızlık etmeksizin oradan ayrılmadan önce ne kadar beklemem gerektiğini düşündüm.

Jacinta da gözlerinde hayal kırıklığıyla, "Hadi sen de," dedi nihayet. "Biliyorum buradan çıkmak için sabırsızlandığını."

Ayıplar

Noel sabahı. Şehre uzanan yollar neredeyse boştu ve bize vadedilen kar görünürde yoktu. Evinde ailesiyle hediyelerini açıp Baileys yudumlamak varken araba direksiyonunun başında oturduğu düşünülürse şaşırtıcı bir neşeye sahip taksi şoförü, radyo istasyonları arasında gezinmekteydi.

"Ciddi bir şey yok umarım?" diye sordu, dikiz aynasından göz göze geldik.

"Nasıl?"

"Hastanede kimi ziyaret ediyorsanız. Ciddi bir şey yok, değil mi?"

Başımı iki yana salladım. "Yok, güzel haber," dedim. "Oğlumla eşinin bebeği oluyor."

"Aa, harika habermiş. İlk çocukları, öyle mi?"

"İkinci. Üç yaşında bir oğulları daha var, George."

Bir kırmızı ışıkta durduğumuzda pencereden dışarı göz attım. Parlak mavi kaskıyla kocaman gülümseyen bir kız yepyeni bisikletini sürüyor, babası da yanında hızla yürüyüp onu teşvik ediyordu. Kız biraz sallansa da nispeten düz bir hatta ilerlemeyi başardığında adamın yüzündeki gurur görmeye değerdi. Ben de iyi bir baba olabilirdim. Liam'ın hayatında olumlu bir güç olabilirdim. Ama en azından torunlarım vardı; dört tane Ignac'tan, bir tane de Liam'dan. Şimdi de bir tanesi daha yoldaydı.

"Çocuğun ismini Jesus koysunlar," dedi şoför.

"Nasıl?"

"Oğlunla karısı," dedi. "Çocuğun ismini Jesus koysunlar. Doğduğu gün dolayısıyla."

"Ha," dedim. "Muhtemelen koymazlar."

"Benim de on tane torunum var," diye devam etti. "Üç tanesi 'Joy'da. Onlar için en iyisi. Ahlaksız piç kuruları üçü de. Analarını babalarını suçluyorum ben."

Onu daha fazla konuşma hevesinden alıkoymayı umarak ayakkabılarıma baktım ve kısa süre sonra hastane önümüzde belirdi. Elimi cebime atıp on euro çıkardım, şoför kenara yanaşırken parayı uzattım, mutlu Noel'ler diledim. Lobide tanıdık birilerini görmeyi umarak etrafıma bakındım, göremeyince de cebimden telefonumu çıkarıp Alice'i aradım.

Açınca, "Hastanede misin?" diye sordum.

"Evet," dedi. "Sen neredesin?"

"Lobideyim. Bana bir iyilik yapıp aşağı gelerek beni alır mısın?"

"Bacakların tutmuyor mu artık?"

"Yok ama sizi bulmaya çalışırsam kaybolacağım burada. Nereye gittiğim hakkında hiçbir fikrim yok."

Birkaç dakika sonra asansörün kapıları açıldı ve Noel kıyafeti içinde zarif görünen Alice dışarı çıkıp beni yanına çağırdı. Yanağını öpmek için uzandım ve lavanta-gül karışımı bir parfüm esansı aldım ve koku beni hemen randevulara, nişan davetlerine, düğünlere götürdü. "Bebek doğmadan kaçmazsın hastaneden, değil mi?" diye sordu.

"Pek matraksın," dedim. "Hiç eskimiyor bu şaka, değil mi?

"Benim için eskimiyor valla."

"Nasıl gidiyor sahi? Haber var mı?"

"Daha yok. Bekliyoruz."

"Yukarıda kimler var?"

"Laura'nın annesiyle babası, o kadar," dedi.

"Liam nerede?"

Kapılar açılırken, "Laura'nın yanında elbette," dedi ve koridora çıktı. Sol tarafımdan gelen sese döndüm ve orta yaşlı bir kadının iki ufak çocuğa sarıldığını fark ettim, yüzünden yaşlar boşalırken yas içinde kilitlenmişlerdi. Bir an göz göze geldik, sonra bakışlarımı başka yere çevirdim."

"Zavallı kadın," dedim. "Kocasını mı kaybetmiştir sence, ne dersin?"

"Nereden çıkardın?"

"Bilmem. Doğal bir tahmin gibime geldi."

"Herhâlde."

"Bir de Noel gününde. Ne korkunç."

"Dik dik bakma öyle," dedi Alice.

"Bakmıyorum."

"Bakıyorsun. Gel, bu taraftalar."

Bir köşenin ardına geçtik ve bekleme alanında oturan orta yaşlı çift haricinde neredeyse terk edilmiş koridorda ilerledik. Bizi gördüklerinde ayağa kalktılar, Alice bizi tanıştırınca elimi uzattım.

"Cyril, Peter ile Ruth'u hatırlıyorsun, değil mi?" dedi Alice.

"Elbette," dedim. "Mutlu Noeller. İkinizi de gördüğüme sevindim."

"Sana da mutlu Noel'ler," dedi Peter; XL beden gömleğini doldurup taşıran devasa bir adamdı. "Ve Efendimiz, Kurtarıcımız İsa Mesih'in nimetleri bu mühim günde seninle olsun."

"Olsun bakalım," dedim. "Merhaba Ruth."

"Merhaba Cyril. Ne zamandır görüşemedik. Alice de şimdi senden bahsediyordu."

"Hep kötü şeyler anlatmıştır herhâlde."

"Yok canım, çok güzel övüyordu."

"Sen bakma onlara," dedi Alice. "Senden neredeyse hiç bahsetmedim. Bahsettiysem de hoş şeyler söylememişimdir, eminim."

Hepimiz otururken, "Eh, Noel sabahını geçirmek için harika bir yol bu," dedim gülümseyerek. "Ben de Noel turtalarıyla evde olmayı umuyordum."

"Ben Noel turtası yiyemiyorum," dedi Peter. "Fena gaz yapıyor."

"Çok yazık."

"Gerçi evden çıkmadan önce dört tane yediğimi de itiraf etmem lazım."

"Anladım," dedim ve ondan biraz geri çekildim.

Bana gülümseyen Ruth, "Noel turtalarını gizliyorum köşe bucak," dedi. "Ama her seferinde buluyor izlerini. Evcil domuzlar gibi!"

"Belki de hiç alıp getirmemelisin," diye önerdim. "O zaman bulamaz."

"Ay, yok, o da Peter'a ayıp olur," dedi.

"Anladım," dedim ve saatime göz attım.

"Ayine katılman gerekiyorsa," dedi Peter, "buradaki şapelde saat on birde düzenleyecekler."

"Yok, iyiyim böyle."

"Şahane ayin yapıyorlar burada. Hastaların birçoğunun son ayini olacağı için gerçekten çaba gösteriyorlar."

"Biz dün gece yaptık ayini," dedi Ruth. "Yani hiç olmazsa ona şükredebiliriz. Daha sonra tahammül edemezdim."

"Ben pek ayinsever bir tip değilimdir açıkçası," dedim. "Gücenmeyin ama."

"Ya," dedi Ruth ve biraz arkasına yaslandı, dudaklarını büzdü. "Açıkçası Alice'le evlendiğimizden beri hiçbir kiliseye girmedim."

"E yani, caka da satma bununla," dedi Peter. "Gurur duyulacak şey değil ki."

"Caka satmadım. Söyledim sadece."

Alice bana gülümseyerek, "Kiliseye son girişin olduğunu bilseydin tadını sonuna kadar çıkarırdın, değil mi Cyril?" dedi, ben de gülümsedim.

"Belki de," dedim.

"Nerede evlendiniz?" diye sordu Ruth.

"Ranelagh," dedi Alice.

"Şahane bir gün müydü?"

"Şahane bir sabahtı," dedi Alice. "Gerçi sonra biraz yokuş aşağı gitti sanki."

"Eh, önemli olan kısım seremoni. Peki düğünü nerede yaptınız?"

"Shelbourne'da. Siz?"

"Gresham'da."

"Güzel."

"Gelin dinden bahsetmeyelim," dedim. "Düğünlerden de."

"Peki," dedi Ruth. "Nelerden bahsedelim o zaman?"

"Ne isterseniz," diye önerdim.

Huzursuz bir yüzle, "Aklıma bir şey gelmiyor ki," dedi Ruth.

"Sizce hazır gelmişken şu döküntüme baktırsam mı?" diye sordu Peter.

"Nasıl?" diye sordum.

"Ayıp yerimde feci bir döküntü var," dedi Peter. "Burası da doktor dolu. Belki bir tanesine baktırmalıyımdır."

"Bugün olmaz," dedi Ruth.

"Kötüleşiyor ama."

"Bugün olmaz!" diye çıkıştı Ruth. "Peter ve ayıp yeri! Bir türlü geçmek bilmedi."

Çaresizlik içinde konuyu değiştirmeyi deneyerek, "Kar da bir türlü yağamadı," dedim.

"Yerinde olsam hava durumu bültenlerine inanmam. Hepsi kendi çıkarları için yapıyor o işi."

"Doğru," dedim.

Ruth bana bakarak, "Buraya gelmen uzun sürdü mü?" diye sordu.

"Sürmedi, hayır. Yollar boştu. Noel sabahı ortalıkta pek insan bulamıyorsunuz. Herhangi bir haber var mı sahi?"

"Bir müddettir yok. Birkaç saattir doğumda gerçi, yakında bir şeyler duyarız yani. Ne heyecanlı, değil mi? Bir torun daha."

"Öyle," dedim. "Sabırsızlanıyorum. Sizin kaç tane oldu şimdi?"

"On bir," dedi Ruth.

"Çokmuş," dedim.

"Eh, altı çocuğumuz var. Ben bu Peter'a müsaade etseydim dahası da olurdu," diye devam etti. "Ama hayır dedim. Altı yeter. Diarmaid'den sonra kapadım dükkânı."

"Kapadı," dedi Peter. "Kepenkler indi, bir daha da kalkmadı."

"Kes şunu Peter."

"Ayıp yerine, *Yemeğe çıktı. Asla geri dönmeyecek*, yazılı tabela assa yeridir."

"Peter!"

Etrafına bakan Alice, "Duvarların boyası tuhaf bir renkte değil mi?" diye sordu.

"Şu 'Unchained Melody' şarkısını kim söylüyordu?" diye sordum.

"Cyril'le bu yaz Fransa'yı deneyebiliriz," dedi Alice.

"Sol dizim bir süredir ağrıyor, yeri de değişmiyor sanki," dedim.

Omuz silken Peter, onların özel yerleri hakkında konuşmayı kesmek için çaresizce gösterdiğimiz onca zahmeti yok sayarak, "Ben hep büyük bir aile istemiştim," dedi.

"Altı gayet yeterli," diye diretti Ruth.

"Altı, yeterden de fazla," dedi Alice. "Ben birin bile yeterince zor olduğunu düşündüm."

"Eh, tabii, biz ikimiz de üstlendik bakımlarını," dedi Peter. "Sende aynı lüks yoktu Alice, değil mi?"

Alice kısa bir tereddüdün ardından, "Hayır," dedi, belki de beni

yabancıların önünde savunması gerekip gerekmediğini düşündü. "Gerçi Liam'ın dayısı çok ilgilenmişti. İlk senelerde çok yardımcı olmuştu bana."

Ona bir an şöyle bir baktım; birbirimize sataşmak hoşumuza giderdi ama şakalarımızda Julian hemen hiç yer almazdı.

Ruth bana bakarak, "Siz Liam'la çok yakınsınız, değil mi?" diye sordu.

"Eh, iyi anlaşıyoruz, evet."

"Zavallı çocuğun güçlü bir baba figürüne ihtiyacı varmış duyduğum kadarıyla."

"Nasıl yani?"

"Şey işte, asıl babasının yaptığından sonra. Alice sonunda gerçek bir adamla tanıştığı için şanslı."

"Ha," dedim.

"Ben maskülen erkekleri tercih ederim, ya sen Alice?"

"Ben de," dedi Alice.

"Ben de," dedim.

Kendi dizine bir şaplak atan Peter, "Başka bir adamın çocuğuna sahip çıkmak için büyük adam olmak gerekir," dedi. "Hele ki gey bir homoseksüelin oğluna. Alınma Alice. Eski kocanı kastediyorum. Yok yani, sana hayranım Cyril. Gerçekten. Ben senin yaptığını yapabileceğimi sanmıyorum."

Ağzı kulaklarına varan Alice, "Hiç alınmadım," dedi.

"Tek diyebileceğim, Liam babası gibi biri olmadığı için aferin ona," diye devam etti Peter. "Sizce öyle şeyler soyaçekim yapar mı?"

"Kızıl saç yapabiliyor," dedi Ruth. "Demek ki ihtimal dâhilinde."

Alice'e bakarak, "Sen mi söylersin, ben mi söyleyeyim?" diye sordum.

"Ya bence ikimiz de söylemeyelim," dedi Alice. "Bakalım daha neler diyecekler. Hoşuma gidiyor."

"Nasıl?" diye sordu Ruth.

"Alice senin harika bir kemancı olduğunu söylüyor," dedi Peter. "Ben de ukulele çalarım. Sen hiç ukulele çaldın mı?"

"Çalmadım," dedim. "Hatta keman da çalmadım."

"Aa, ben keman çaldığını söyledin sanmıştım Alice," dedi Ruth. "Çello muydu yoksa?"

"Yok, keman da..." dedi Alice, "o dediğiniz benim kocam olan Cyril, RTÉ Senfoni Orkestrası'nda çalıyor. Bu o değil. Bu benim eski kocam olan Cyril. Daha önce tanışmıştınız ya, hatırlamıyor musunuz? Tanıdığınızı sanmıştım. Birkaç sene oldu galiba."

Netleştirmek için, "I. Cyril," dedim. Alice'e dönüp, "Sahi, II. Cyril nerede?" diye sordum.

"Öyle deme ona. Evde, yemek yapıyor."

"Kadın işi," dedim. "Ben maskülen erkekleri tercih ederim."

"Kes kesini Cyril."

"Hâlâ davetli miyim?"

"Yemek servis edilmeden tüymeyeceğine söz verirsen."

Bir bana bir Alice'e bakan Peter, "Dur bakalım bir saniye," dedi. "Bu senin eski kocan yani, öyle mi?"

"Doğrudur," dedim. "Gey homoseksüel olan."

"Aa ama bize söylemeniz lazımdı!" dedi Ruth. "Biz gey homoseksüelin *sen* olduğunu bilseydik asla öyle şeyler demezdik ki. Alice'in ikinci kocası zannettik seni. Çok da benziyorsunuz ikiniz yani, değil mi?"

"Hiç de benzemiyorlar!" diye bağırdı Alice. "II. Cyril çok daha genç bir kere, hem de çok daha yakışıklı."

"Üstelik düz, yani hetero."

"Eh, ancak özür dileyebiliriz. Böyle şeyleri asla insanın yüzüne söylemezdik, değil mi Peter?"

"Hayır," dedi Peter. "Darılmaca yok. Unutuldu gitti."

"Peki," dedim.

"Tabii fark etmiş olmam lazımdı," dedi Ruth gülerek. "Şimdi üstündeki süvetere bakınca, tahmin etmiş olmam lazımdı sanırım."

"Teşekkür ederim," dedim ve süveterimin cinselliğimle ne alakası olduğunu kestiremeyip gövdeme bir an için şöyle bir baktım. "Bunca kompliman... Sanki Noel sabahındayız yahu. Aa, bir dakika, zaten Noel sabahı ya!"

"Dáil'da çalışıyordun, değil mi?" diye sordu Ruth.

"Doğrudur," dedim. "Kütüphanede."

"Bak o çok ilginçtir kesin. Vekilleri veya bakanları görebiliyor musun hiç?"

"Evet, elbette," dedim. "Yani çalıştıkları yer orası sonuçta. Çoğu gün ortalıkta dolanıp içki arkadaşı aradıklarını görüyorum."

"Ya Bertie?[45] Hiç görebiliyor musun Bertie'yi?"

"Evet, sık sık," dedim.

"Nasıl birisi?"

"Yani, pek tanımıyorum," dedim. "Merhaba, merhaba, o kadar. Dostane birisine benziyor ama. Barda onunla birkaç kez içtim, sohbete pek düşkündü hep."

Çarpıntısını kontrol etmek istermişçesine elini göğsüne götüren Ruth, "Çok seviyorum Bertie'yi," dedi.

"Öyle mi?"

"Çok. Boşanmış olması da hiç dert değil."

"Ne iyisin."

"Hep derim ne düzgün adam diye. Hep derim, değil mi Peter?"

"Bıktırana kadar," dedi kocası ve eğilip aramızdaki sehpada bıraktığı kitabı aldı, son John Grisham kitabıydı bu. Tekrar okumaya başlayıp başlamayacağını merak ettim. "Bir duyman lazım Cyril. Bütün gün Bertie şöyle Bertie böyle. Fırsat bulsa kaçıp gidecek Bertie'ye. Televizyonda ne zaman görse, Boyzone konserine gitmiş ergen kızlara dönüyor."

"Öff, saçmalama be," dedi Ruth. "Bertie o çocukların hepsinden çok daha yakışıklı. Olay şu ki Cyril, Peter siyasetçileri sevmiyor. Fianna Fáil. Fine Gael. İşçi Partisi. Peter'a kalırsa hepsi aynı, madrabazlar."

"Namussuzlar," dedi Peter.

"O biraz haksızlık olabilir," dedim.

Sesini yükselten adam, "Hiç de değil," dedi. "Elimde olsa hepsini ipe dizerim. Senin de işyerine makineli tüfekle dalıp bütün o siyasetçileri gebertiveresin gelmiyor mu?"

Şaka yapıp yapmadığını anlamaya çalışarak dik dik baktım ona. "Hayır," dedim. "Hayır, gelmiyor. Açıkçası öyle bir fikir aklıma bile gelmedi."

45 Bertie Ahern: Fianna Fáil Partisi üyesi, dönemin başbakanı. [Ç.N.]

"Eh, bir düşünmelisin," dedi. "Ben orada çalışsam öyle yapardım."

"Cyril de hindiyi fırına koyuyordur şimdi," dedi Alice.

"II. Cyril," diyerek Peter ile Ruth için durumu netleştirdim.

"Öyle deme ona."

"Biz yemeğe en büyük oğlumuzun evine gidiyoruz," dedi Ruth. "Joseph. Bir animasyon şirketinde çalışıyor, inanır mısınız? Biz de mesele etmiyoruz. Türlü türlü şey var işte. Yalnız, şahane fırında patates yapıyor, değil mi Peter? Otuz beş yaşına geldi, hâlâ evlenmedi. Çok müşkülpesent bence."

Kocası ona baktı, bu çok derin düşünceler gerektiren konuymuş gibi kaşlarını çattı. "Fırında patatesleri," dedi sonunda, "Michelin yıldızlı şeflerinkilerle mukayese götürür. Sırrı nedir bilmem. Benden öğrenmedi, orası kesin."

"Kaz yağı," dedi Alice. "Püf noktası o."

"Peter yumurta bile haşlayamaz," dedi Ruth.

"Hiç ihtiyaç duymadım ki," diye itiraz etti adam. "Sen varsın ya onun için."

Ruth, *Ah şu erkekler!,* der gibi Alice'e bakarak gözlerini devirdi. Ama Alice işbirliği yapmayı reddetti, saatine bakmayı tercih etti. Öğlen olmak üzereydi.

"Kızınızla iftihar edebilirsiniz," diyerek konuyu değiştirdim. "Küçük George'a çok güzel annelik yapıyor."

"Eh, düzgün yetiştirdik kızımızı."

Sağımızda bir kapı açıldı, dışarıya bir hemşire çıktı, hepimiz beklentiyle ona döndük ama hemşire bizden uzaklaşıp hemşire odasına doğru yürüdü, orada çenesini yırtarcasına esnedikten sonra eğildi ve *RTÉ Rehberi*'nin bir nüshasını incelemeye koyuldu.

Peter düşünceli bir sesle, "Acaba bir erkek, jinekolog olmayı neden isteyebilir?" dedi, Ruth da ona bir ikaz bakışı attı.

"Saçmalama Peter," dedi.

"Öylesine söylüyorum. Laura'nın jinekoloğu erkek ve bence bu, tuhaf bir iş. Bütün gün ayıp yerlere bakıyorsun. On dört yaşında bir çocuk olsa bunu eğlenceli bulabilir ama ben olsam çekemezdim.

Kadınların ayıp yerlerine bakmaktan asla öyle aman aman hoşlanmamışımdır."

"Sen sanırım psikiyatrdın, değil mi Alice?" diye sordu Ruth ve eski karım başını iki yana salladı.

"Hayır," dedi. "Hiç öyle bir şey değilim. Nereden çıkardın?"

"Ama doktordun, orası doğru, değil mi?"

"Yani, evet. Edebiyat doktoruyum. Trinity Koleji'nde edebiyat öğretiyorum. Tıp doktoru değilim."

"Aa, ben seni psikiyatr sanıyordum."

Başını iki yana sallayıp, "Hayır," dedi Alice.

"Aslında ben de bir süre kardiyoloji düşünmüştüm," dedi Peter. "Kendime uzmanlık olarak yani."

Ona dönüp, "Aa, doktor musun?" diye sordum.

"Hayır," diyerek kaşlarını çattı. "İnşaat işindeyim. Nereden çıkardın onu?"

Öylece baktım ona. Cevabım yoktu.

"Aslında Peter'la ikimiz bir hastanede tanıştık," dedi Ruth. "Dünyanın en romantik yeri değil sanırım. O hademeydi, ben de apandisimi aldırmaya gelmiştim."

"Onu tekerlekli sandalyesinde ameliyathaneye götürmüştüm," dedi Peter. "Orada, çarşafın altında uzanmış yatarken çok çekici bir tarafı olduğunu düşünmüştüm. O bayıltıldıktan sonra da ben içeride kalıp izlemiştim ameliyatı. Çarşafı üstünden çektiklerinde vücuduna bakıp kendi kendime, *İşte evleneceğim kadın bu*, demiştim."

"Anladım," dedim ve Alice'in yüz ifadesi beni güldürebilir diye ne olur ne olmaz ona bakmamam gerektiğini söyledim kendime.

Ruth, "Peki ya siz?" diye sordu ve işte o zaman Alice'le bakıştık. "Siz nasıl tanıştınız?"

"Çocukluktan beri tanıyoruz birbirimizi," dedim.

"Yani, tam da sayılmaz," dedi Alice. "Çocukken *karşılaşmıştık*. Sadece bir defa. Cyril'in evinden çığlık çığlığa kaçtığımda. Hatta o zaman karşılaşmamıştık bile, işin doğrusu. Sadece Cyril beni görmüş, o kadar."

"Neden kaçmıştın?" diye sordu Peter. "Cyril seni üzecek bir şey mi yapmıştı?"

"Hayır, annesi ürkütmüştü beni. Onunla tek karşılaşmamdı, talihsiz de olmuştu çünkü sonradan kendisi uzmanlık alanıma dönüştü. Cyril'in annesi dâhi bir romancıydı da."

"Üvey annem," dedim.

"Ama sonra, biraz büyüdüğümüzde yine karşılaştık."

"Alice'in abisi benim arkadaşımdı," dedim temkinli bir dille.

"Liam'ı büyütmende yardımcı olan abi mi bu?" diye sordu Ruth.

"Evet," dedi Alice. "Tek abim vardı zaten."

Peter, "Bu herhâlde Amerika'da ölen arkadaş oluyor, değil mi?" diye sordu; Alice de ona dönüp hemen başını salladı. Adam bütün hikâyeyi duymuştu belli ki.

Hafifçe gülen Peter, "Hey yarabbi, senin hayatın iki taraftan da hiç kolay olmamış, değil mi?" diye sordu. "İki taraftan da bulmuşsun."

Alice soğuk bir tavırla, "Neyi bulmuşum?" diye sordu.

"Şey işte, yani, abin ve..." Başıyla beni gösterdi. "Bu kocan işte. Eski kocan yani."

"Neyi bulmuşum ama?" diye tekrar etti Alice. "Anlamıyorum kastını."

Ruth uzanıp elini Alice'in elinin üstüne biraz şaplak atar, biraz okşar gibi yerleştirerek, "Bakma sen Peter'a," dedi. "Düşünmeden konuşur o."

Sırıtarak bana bakan Peter, "Başım yine dertte," dedi, ben de adam acaba hakaret etmeye mi çalışıyordu, yoksa bir geri zekâlıdan mı ibaretti, onu merak ettim. Bir uzun sessizlik daha oldu, Peter'ın kitabına göz attım.

John Grisham eserini başımla göstererek, "Nasıl bir kitap?" diye sordum.

"Fena değil," dedi. "Senin millet de çok okur, değil mi?"

"Benim millet mi?"

"Senin millet."

"İrlanda halkı mı yani? Pardon, ben senin de İrlandalı olduğunu sanmıştım."

"Öyleyim," dedi saf saf.

"Ha anladım," dedim. "Gey homoseksüelleri *mi* diyorsun?"

"O sözcüğün liberal gündemin takip edilmesi için benimsenmiş olması korkunç değil mi?" diye sordu Ruth. "Ben Boy George'u suçluyorum."

"Evet," dedi Peter. "Ben de onu kastetmiştim."

"Anladım," dedim. "Eh, bazıları okuyor sanırım. Bazıları da okumuyor. Herkes gibi."

Öne eğilip bana sırıtan Peter, "Baksana," dedi. "Bertie mi, John Major mı? Hangisini tercih ederdin erkek arkadaşın olarak? Yoksa Clinton mı? Kesin Clinton dersin! Bildim, değil mi?"

"Erkek arkadaş aramıyorum pek," dedim. "Arasaydım da onlardan biri olmazdı."

"Erkekler o lafı edince hep gülesim geliyor," dedi Ruth ve sözünün arkasında durarak gülmeye başladı. "*Erkek arkadaş!*"

"Yine de yeni bir şey olacak senin için," dedi Peter. "Bebek yani."

"Öyle," diye hemfikir oldum.

"Geleneksel aile."

"O her neyse artık," dedim.

"Aa, biliyorsun ne olduğunu," dedi Peter. "Bir anne, bir baba, birkaç da çocuk. Bak Cyril, yanlış anlama beni, sizin tayfayla hiçbir derdim yok. Ben hiç önyargılı değilimdir."

"Değildir," diye hemfikir oldu Ruth. "Asla önyargılı olmamıştır. Seksenlerde bir sürü siyah da çalıştırmıştı, moda bile değildi o zamanlar. Ve onlara neredeyse İrlandalı işçilere ödediği kadar para da ödemişti. Hatta bir tanesini eve bile almıştık." Öne eğildi, sesini alçaltı. "*Akşam yemeğine*," diye ekledi. "Sorun etmedim."

"Doğru sayılır," dedi Peter gururla. "Ben her adamın dostuyum, siyah, beyaz, sarı, gey, heteroseksüel, homoseksüel... Yaşa ve yaşat derler ya, benim de düsturum odur işte. Gerçi senin gibi arkadaşların beni serseme çevirdiğini de itiraf etmem lazım."

"Neden?" diye sordum.

"Açıklaması zor. Yaptığınız şeyleri nasıl yapabildiğinizi asla anlayamadım. Ben olsam yapamazdım."

"Kimsenin de yapmanı isteyeceğini sanmam," dedim.

Alice, "Aa, katılmıyorum," dedi ve dirseğiyle kaburgalarımı dürttü. "Peter yaşına göre yakışıklı adam. Bence sıraya girerlerdi. Bertie Ahern'ü andırıyorsun bana sorarsan."

"Hiç de benzemiyor Bertie'ye," dedi Ruth hüzünle.

İltifattan memnun kalan Peter, "Teşekkür ederim Alice," dedi.

"Yani sizin hiç gey çocuğunuz yok o hâlde?" diye sordum ve oturdukları yerde şok içinde ikisinin de sırtı dimdik oldu, sanki elime bir sopa almışım da ikisinden birine dayak atmaya başlamışım gibi.

"Yok tabii," dediler hep bir ağızdan.

"Öyle tip insanlar değiliz biz," diye ekledi Ruth.

"Ne tipmiş o?" diye sordum.

"Ben öyle yetiştirilmedim işte. Peter da aynı şekilde."

"Ama oğlunuz Joseph şahane fırında patates yapar, değil mi?"

"Onunla ne alakası var şimdi?"

"Hiç. Öylesine dedim. Karnım acıkıyor da, o kadar."

Öne eğilen Ruth, "Bir şey sorabilir miyim?" dedi. "Senin bir... ne diyorsunuz sizler... partnerin var mı?"

Başımı iki yana salladım. "Hayır," dedim. "Yok, hayır."

"Hep mi yalnızdın?"

"Hayır," dedim. "Birisi olmuştu. Bir vakitler. Uzun zaman önce. Ama öldü."

"Sormamda sakıncası var mı, AIDS'ten miydi?"

Gözlerimi devirdim. "Hayır," dedim. "Cinayete kurban gitti."

"Cinayet mi?" diye sordu Peter.

"Evet. Bir grup maganda tarafından."

"Daha da betermiş."

"Öyle mi?" diye sordu Alice. "Neden?"

"Şey, daha beter olmasa da yani kimse cinayete kurban gitmek istemez, değil mi?"

"Kimse AIDS'e yakalanmak da istemez," dedim.

"Yani, kimse özel olarak istemiyordur belki ama bisikleti sokağın yanlış tarafında sürüyorsan yere devrilmeyi bekleyebilirsin, değil mi?"

"Hayır, tamamen yanılıyorsun," diye çıkıştı Alice. "Ve söylememde bir sakınca yoksa çok cahilce bir laf ettin."

"Hiç sakıncası yok Alice," dedi Peter. "Sen de dobra konuş, ben de öyle yapayım. Öyle dost kalırız seninle."

"Dünyada bunca soruna yol açan da böyle tavırlar sanırım," dedi Alice.

Ruth onun lafını bölerek, "Hastane kantininde de yiyebiliriz yani," dedi.

"Ne?"

"Acıkırsak yani. Kantinde yiyebiliriz."

"Oradaki yiyecekler hastalara verdikleri çerçöpten de beter yahu," dedi Peter. "Joseph'e gidip yemeğimizi orada yesek de çağrıldığımız zaman geri gelsek daha iyi olmaz mı? Fırında patatesini tazeyken yemek lazım. Hem öğleden sonra hep birlikte *The Sound of Music*'i[46] izlememizi istemişti, biliyorsun. Steven'ın en sevdiği filmdir."

"Steven kim?" diye sordum.

"Ev arkadaşı," dedi Peter. "Çok yakın dostlar. Yıllardır aynı evdeler."

"Anladım," dedim.

"Hayır, dönemeyiz," dedi Ruth. "Bir kere araba kullanamazsın ki."

"Nedenmiş?"

"Çünkü biliyorum ben seni Peter Richmond. Bir başlarsın kırmızı şaraba, iş orada biter. Ağzından mantıklı tek kelime çıkmaz, üstelik o saatte sokakta taksi şoförü de olmaz. Hepsi evde, ailelerinin yanında olur." Bir an duraksadı, parmağını dudağına götürdü. Bana dönerek, "Cinayete kurban gitmek berbat bir şey olmalı," dedi. "Benim başıma gelse nefret ederdim."

Kapı bir kez daha açıldı ve şimdi Liam göründü, üstünde daha önce oradan çıkan hemşirenin de üstündeki mavi önlük vardı. Döndüğünde onu bekleyen bizi gördü, ayağa kalktık, o da sırıttı ve kollarını iki yana açtı.

"Baba oldum," dedi. "Yine!"

Hepimiz ellerimizi çırptık, kucakladık onu. Kollarını bana doladığında beni daha da sıkı sarmalıyormuş gibime gelince duygulandım, geri çekilince de gözlerimin içine bakıp gülümsedi.

46 Türkiye'de *Neşeli Günler* adıyla gösterime giren 1965 yapımı Robert Wise filmi. [Ç.N.]

Ruth endişeyle, "Laura nasıl peki?" diye sordu. "İyi mi?"

"Hiçbir sorunu yok. Aşağı yukarı yarım saat içinde odasına götürecekler, o zaman görebilirsiniz onu."

"Ya bebek?" diye sordu Alice.

"Küçük bir oğlan," diye cevapladı Liam.

"Bir dahakine kız yapmayı denemeniz gerekecek," dedi Ruth.

"Aman sakin," dedi Liam. "Hele bir soluklanalım."

Ben de, "Oğlanı görebilir miyim?" diye sordum nihayet. "Torunumu kucağıma almayı çok istiyorum."

Liam bana baktı ve başını sallarken saf bir mutluluk ifadesiyle gülümsedi. "Tabii ki görebilirsin baba," dedi. "Tabii ki görebilirsin."

II. Julian

Hastaneden, önce Laura'nın annesiyle babası ayrıldı, Joseph'in fırında patateslerini yemeye ve Steven'ın *The Sound of Music*'i müthiş bir keyifle izlediğini görmeye sabırsızlanıyorlardı. Alice de onlardan kısa süre sonra çıktı gitti ama ben ona bir süre daha Liam'la kalacağımı, sonra da taksi tutup II. Cyril hindiyi kesmeye hazır olmadan Dartmouth Meydanı'na varacağımı söyledim.

Eğitimli bir suikastçı soğukluğuyla gözlerimin içine bakarak, "Gelmemezlik etmezsin, değil mi?" diye sordu.

"Neden edeyim?" diye sordum."

"O kısımda sicilin kabarık Cyril."

"Ayıp ama. Hep gelirim ben. Sadece sonuna kadar kalmam her zaman."

"Cyril..."

"Alice, orada olacağım. Söz."

"Olsan iyi edersin. Çünkü olmazsan, Ignac, Rebecca ve çocuklar çok büyük hayal kırıklığına uğrarlar. Ben de öyle. Bugün Noel sonuçta. Ballsbridge'de tek başına gizlenmeni istemiyorum. Bütün aile bir arada olmalı. Üstelik kocaman bir kutu Quality Street de aldım."

"Heh, şimdi tamam bu iş."

"Ayrıca Pringles'ın her çeşidi."

"Nefret ederim Pringles'tan."

"Bir de sonrası için *Kim Milyoner Olmak İster?* oyunu planlıyorum. Bir kitap bile aldım."

"Olsun. Yine de geleceğim. Soruları ben sorabileceksem tabii."

"Hayır, II. Cyril sormak istiyor."

"Öyle deme ona."

"Öff Cyril, sus be."

"Liam'la biraz daha vakit geçiresim var, o kadar. Hem ben gelmeden önce genç erkeğinle baş başa bir saat geçirmeniz de güzel olur. Öpüşürsünüz, birbirinize kadın-erkek müstehcenliğine dair türlü türlü şeyler yaparsınız."

"Hayret bir şey..."

"Kemanının tellerini cilalarsın."

"Cyril!"

"Yayını kıstırırsın."

"Biraz daha devam edersen senin hakkındaki fikrimi değiştireceğim."

"Bu arada ben bu gece tamamen sarhoş olup sizde kalmayı planlıyordum. Sorun olmaz herhâlde?"

"Çocukluk odanda kalıp bir yandan eski karının senden beş yaş genç birisiyle seks yaptığını bir yandan da avazları çıktığı kadar ciyak ciyak bağıran beş veledin sesini duymak sana sorun olmazsa benim için hava hoş."

"Şahaneymiş. Dört gibi oradayım. Söz."

Böylece oğlum ve eşiyle bir yarım saat daha geçirdim ve oradan ayrılmadan önce Liam'ı hastanedeki kafeye indirdim, orada iki şişe bira aldık ve sıradışı ailemize katılan son kişinin şerefine kadeh kaldırdık.

"Büyük nezaket gösterdin," dedim; duygulanmaya başlıyordum ve sebebi de kısmen tekrar dede olmam, kısmen Noel günü olması, kısmen de akşamı dört gözle bekleyişimdi. "Bebekle tanışmam için herkesten önce beni içeri aldın ya, ondan yani. Bunu hak ettiğimden o kadar emin değilim. Sanırdım ki annen veya Laura'nın annesiyle babası..."

"Ben artık o şeyleri önemsemiyorum," dedi Liam hemen. "Unuttum gitti hepsini."

"Duyduğuma sevindim. Ama yine de yani..."

Şişesini masaya koydu, "Bak," dedi. "Cyril. Baba. Önemli değil, tamam mı? Birbirimizi ilk bulduğumuzda ben de dünyanın en kolay geçinilebilen insanı değildim, biliyorum ama şimdi işler farklı. Tanıştığımızdan beri bana kendini sevdirmekten başka bir şey yapmadın. Bütün çabalarıma rağmen. Ve bu epey sinir bozucu aslında çünkü senden nefret etmeye kararlıydım."

"Ben de seni sevmeye kararlıydım eşit derecede," dedim.

"Öyle koymak zorunda olduğumu biliyorsun, değil mi?" dedi sonunda.

"Neyi?"

"İsmini. Oğlumun ismini."

"Öyle koyabileceğini tahmin etmiştim," dedim. "Ummuştum da."

"Sana gıcıklık olsun diye yapmadık."

"Hiç öyle düşünmedim zaten. Dayınla birbirinize çok yakındınız, birbirinizi çok seviyordunuz. Buna saygı duyuyorum. Zaten benim onunla ilişkim de seninki kadar derindi, sadece farklıydı. Çok severdim onu. Karmaşık bir ilişkimiz vardı ve ben çok gurur duyulacak tavırlar sergilemedim ama tabii o da aynı şekildeydi. Yine de hep birlikteydik onunla, birçok şeyi birlikte atlattık ve en son anda da yan yanaydık."

Liam yüzünü ellerine gömüp ağlamaya başlayınca şaşırdım.

Uzanıp elini tutarak, "N'oldu?" diye sordum. "Neyin var?"

"Hâlâ çok özlüyorum onu," dedi. "Keşke burada olsaydı."

Başımı salladım. Ve oğlumun beni asla Julian'ı sevdiği kadar sevmeyeceğini bildiğim için karakterimin zayıf tarafı buna gıpta etmeme izin verdi.

"Benden bahsetti mi?" diye sordu. "Ölürken yani? Adımı verdi mi?"

Şimdi de ben gözlerimde yaşlar hissettim. "Dalga mı geçiyorsun?" diye sordum. "Liam, sen onun hiç sahip olmadığı oğluydun. Senin orada olmanı istese de kendisini o hâlde görmeni istemedi. Çok seviyordu seni. Hayatındaki en önemli insandın sen."

Şişesini kaldırdı. "Julian'a," dedi gülümseyerek.

Bir saniyemi aldı ama ben de kaldırdım şişemi. "Julian'a," dedim sessizce.

Ve hangi Julian'a kadeh kaldırdığımızı da bugün bile hâlâ bilmiyorum, Liam'ın sevgili dayısına mı, yoksa yeni doğan oğluna mı?

Ufak Tefek, Kambur Bir Redemptorist Rahibe

Zemin kata dönerken telefonum çaldı, ekrana bir göz attım ama ne yazacağını çok iyi biliyordum: *Alice.*

Açtığımda hiç girizgâh yapmadan, "Bir saatin var," dedi.

"Şu an çıkıyorum."

"Bir saatten sonra kilitlerim kapıları."

"Şu an seninle konuşurken çıkıyorum hastaneden."

"İkizler seni soruyorlar."

"Hangi ikizler?"

"Hepsi."

"İmkânsız," dedim. "İkinci ikizler daha bebek. Nerede olduğumu sormayı bırak konuşamazlar bile."

"Sen gel de hadi," dedi Alice, "sinirimi bozmayı bırak artık."

"II. Cyril nasıl? Onca insana yemek yapma baskısını kaldırabiliyor mu?"

"Son elli sekiz dakikan."

"Yoldayım."

Telefonu kapadım ve çıkışa doğru yöneldim ama solumdaki kapalı kapıların ardından gelen ağlama sesi beni olduğum yere çaktı. Oraya döndüm, şapel kapıları aralıktı. İçerideki oda, hastanenin kalanından o kadar farklı görünüyordu ki –hastane beyazı duvarların yerini daha sıcak ve çok daha davetkâr bir şey almıştı– daha yakından bakmak için bir dürtü hissettim.

İçeride yalnızca bir kişi vardı, sunağa uzanan sıraların ortalarındakilerden birinin en ucunda oturmuş, yaşlı bir kadın. İçeride yumuşak bir klasik müzik çalıyordu, hafiften tanıdık da gelen bir parçaydı bu ve

günah çıkarma kabinlerinden birinin kapısı açık duruyordu. Kadını bir süre izledim, yürüyüp gitsem de onu elemiyle baş başa mı bıraksam, yoksa yardım ihtiyacı olup olmadığına mı baksam, emin olamadım. Kararı sonunda benim yerime ayaklarım verdi ama yaklaştığımda, kadının kim olduğunu gördüm ve gözlerim ardına kadar açıldı.

"Bayan Goggin," dedim. "Siz Bayan Goggin'siniz, değil mi?"

Bana sanki bir rüyadan uyanmış gibi baktı, gözlerini birkaç saniye bana dikti, beti benzi atıktı. "Kenneth?" dedi.

"Hayır, ben Cyril Avery, Bayan Goggin," dedim. "Dáil kütüphanesinden."

"Aa, Cyril," dedi ve başını salladı, kalp krizi geçirmekten korkuyormuşçasına elini göğsüne koydu. "Tabii ya. Kusura bakma; başkası sandım seni. Nasılsın canım?"

"İyiyim," dedim. "Sizi görmeyeli seneler oldu."

"O kadar oldu mu?"

"Evet, emeklilik partinizde görüşmüştük en son."

"Ya, evet," dedi sessizce.

"Ama neyiniz var?" diye sordum. "İyi misiniz?"

"Değilim, hayır," diye yanıtladı. "Pek değilim."

"Sizin için yapabileceğim bir şey var mı?"

Omuz silkti. "Sanmıyorum," dedi. "Ama sağ ol yine de."

Etrafa baktım, akrabalarından birisi orada olup yardım edebilir diye umdum ama şapel sessizdi, kapılar da arkamda kapalı duruyordu.

"Bir süre burada otursam sorun olur mu?"

Karar vermesi uzun sürdü ama sonunda başını salladı, ona katılmama izin vermek için biraz yana kaydı.

"N'oldu Bayan Goggin?" diye sordum. "Neden bu kadar üzüldünüz?"

"Oğlum öldü," dedi sessizce.

"Ah, yapmayın. Jonathan mı?"

"İki saat oldu. O zamandan beri burada oturuyorum."

"Bayan Goggin, çok üzgünüm."

İç çekerek, "Biliyorduk böyle olacağını," dedi. "Ama işi kolaylaştırmadı."

"Uzun süredir hasta mıydı?" diye sordum ve uzanıp elini elime aldım. Teni kâğıt gibi incecik geldi, boğumlarına uzanan lacivert damarlar vardı.

"Bir iyileşip bir hastalanıyordu," dedi. "Kanserdi işte. İlk kez on beş sene önce yakalandı ama o zaman yenmeyi başardı. Maalesef geçen sene nüksetti. Altı ay önce, doktorlar onun için yapabilecekleri bir şey kalmadığını söylediler. Ve olan bugün oldu."

"Çok acı çekmemiştir umarım."

"Çekti," dedi. "Ama çok metanetliydi. Şimdi biz arkada kalanlar acısını çekmek zorundayız."

"Sizi yalnız başınıza bırakmamı ister misiniz veya sizin için arayabileceğim birileri var mı?"

Bunu düşündü, gözlerinin ucunu mendiliyle sildi. "Yok," dedi. "Bir süre kalabilir misin? Sakıncası yoksa?"

"Hiç sakıncası yok," dedim.

"Gidecek bir yerin yok mu?"

"Var. Ama biraz geciksem sorun olmaz. Peki ailenizde size bakabilecek birileri yok mu? Tamamen yalnız değilsinizdir elbet?"

"Bakıma ihtiyacım yok benim," dedi meydan okurcasına. "Yaşlı olabilirim ama bu vücutta hâlâ nasıl bir güç olduğunu asla bilemezsin."

"Şüphem yok," dedim. "Ama boş bir eve dönmeyeceksiniz, değil mi?"

"Hayır. Gelinim de buradaydı, torunlarımla birlikte. Şimdi eve geçtiler. Ben de yakında yanlarına gideceğim."

"Peki," dedim ve önceki saatlerde, hastaneye geldiğimde birbirlerine sımsıkı sarılmış kadınla iki küçük kızı hatırladım. "Galiba üst kat koridorunda görmüştüm onları iki saat önce."

"Olabilir. Bütün gece buradaydılar. Eh, hepimiz buradaydık. Çocukların Noel arifesinin böyle korkunç geçeceği varmış. Noel Baba'yı beklemeleri gerekirken babacıklarının ölümünü izlediler."

"Ne diyebileceğimi bilmiyorum," dedim ve kilisenin ön tarafına baktım; oradaki duvarda, çarmıha gerilen İsa'yı betimleyen, büyük, ahşap bir haç, merhametiyle bize doğru bakıyordu. "Dindar mısınızdır?" diye sordum. "Burada biraz huzur buldunuz mu bari?"

"Pek sayılmam," dedi. "Tanrıyla bir çeşit ilişkim var sanırım ama kızlığımda Kilise'yle aram bozulmuştu. Neden, sen dindar mısın?"

Başımı iki yana salladım. "Hiç değilim."

"Buraya neden girdiğimi bile bilmiyorum doğrusu. Öylesine geçiyordum buradan, o kadar, içerisi sessiz geldi. Oturacak bir yere ihtiyacım vardı, o kadar. Kilise benim asla dostum olmadı. Katolik Kilisesi'nin Tanrı'yla ilişkisi bana hep bir balığın bisiklete ihtiyaç duyması gibi gelmiştir."[47]

Gülümsedim. "Bana da öyle gelir."

"Kiliselere o kadar sık girmem bile. Düğünler, vaftizler, cenazeler hariç. Elli seneden uzun süre önce, bir papaz beni saçımdan tutup köydeki kilisemden dışarı attı, o zamandan beri pek tahammülüm yoktur kiliseye. Gerçi benim de sana neden burada olduğunu sormam lazımdı," diye ekleyip dönerek bana baktı. "Noel günü hastanedeysen bir terslik olmalı."

"Yok, hiç öyle bir şey yok. Oğlumla eşinin bugün bir oğlan çocukları oldu. Onu görmeye gelmiştim, o kadar."

"Ya, bak en azından o güzel habermiş," dedi zoraki bir gülüşle. "İsim koydular mı?"

"Koydular. Julian."

Düşündü, "Sıradışıymış," dedi. "Bugünlerde pek Julian görmüyorsunuz. Aklıma Roma imparatorlarını getiriyor. Veya 'Afacan Beşler' kitaplarını. Onlardan biri de Julian'dı, değil mi?"

"Galiba," dedim. "Ben o kitapları okuyalı çok oldu."

"Dáil'da işler nasıl peki?"

"Aman, orasıyla ilgilenmek istemezsiniz, hele ki bugün."

"İsterim," dedi. "Bir anlığına yani; kafamı boşaltır."

"Yani, aşağı yukarı her zamanki gibi," dedim. "Halefiniz çay salonunu demir yumrukla yönetiyor."

"Aferin ona," dedi gülümseyerek. "İyi eğitmişim demek ki."

"Öyle."

---

47 "A fish needs a bicycle" deyimine göndermedir. "Birinin aslında bir şeye o kadar da ihtiyacı olmadığı"nı anlatan deyimin kaynağı ise feminist bir slogandır. Esprili bir dille kadının, erkeksiz de tam ve bağımsız bir hayat yaşayabileceğini anlatır. [E.N.]

"O vekilleri hizaya sokmazsan tepene çıkarlar."

"Özlüyor musunuz?" diye sordum.

"Hem özlüyorum hem özlemiyorum. Rutini özlüyorum. Her sabah uyanıp gidecek bir yerim, konuşacak insanlar olmasını özlüyorum. Ama işin kendisinin öyle aman aman hoşuma gittiği olmadı hiç. Geçimimi sağlıyordum, o kadar. Eve ekmek götürüyordum."

"Galiba ben de öyle hissediyorum," dedim. "Çalışmam gerekmiyor ama yine de çalışıyorum. Emekliliği dört gözle beklemiyorum."

"Seninkine daha çok var."

Omuz silktim. "On seneden az," dedim. "Zaman akıp geçecek. Ama şimdi benden konuşmayalım. Siz iyi olacak mısınız Bayan Goggin?" diye sordum.

"Olacağım, zaman içinde," dedi dikkatle. "Daha önce de kaybettiğim insanlar oldu. Şiddet de gördüm, yobazlık da gördüm, utanç da gördüm, sevgi de gördüm. Ama bir şekilde atlattım hep. Melanie'yle kızlar var hâlâ. Epey yakınız birbirimize. Ben yetmiş iki yaşındayım Cyril. Bir cennet varsa Jonathan'ı tekrar görmem de uzun sürmeyecek. Ama insanın çocuğunu kaybetmesi zor şey. Anormal bir şey."

"Öyle."

"Anormal bir şey," diye tekrar etti.

"Tek çocuğunuz muydu?"

"Hayır. Uzun zaman önce bir çocuğumu daha kaybettim."

"Aman tanrım. Çok üzüldüm. Bilmiyordum."

Başını iki yana sallayıp, "Tamamen farklıydı o," dedi. "Ölmedi. Ben evlatlık verdim. Hamileydim ben, anla işte. Daha kız çocuğuyken. Farklı zamanlar tabii. Papazın beni kiliseden kovmasının sebebi de oydu," diye ekledi acı bir gülüşle.

"Hiç şefkatleri yok, değil mi?" diye sordum. "Hıristiyanlık ağızlarından düşmez ama sırf laftır onlar için, yaşam biçimi falan değildir."

"Daha sonradan o papazın iki farklı kadından iki çocuğu olduğunu duydum, biri Drimoleague'de, biri Clonakilty'deymiş. Pis riyakâr."

"O değildi herhâlde şey yapan...?"

"Tövbe yarabbi, hayır!" dedi. "O bambaşka birisiydi."

"Peki ya çocuk?" diye sordum. "Onu bulmak gelmedi mi içinizden hiç?"

Başını iki yana salladı. "Haberler izledim," dedi. "Belgeseller, filmler izledim. Hayatında yanlış giden her ne varsa onun için beni suçlar herhâlde ve benim buna takatim yok. O günlerde doğru olduğunu düşündüğüm şeyi yaptım, hâlâ da kararımın arkasındayım. Hayır, ufak tefek, kambur bir Redemptorist rahibe aldı onu benden ve o gün, oğlanı bir daha göremeyeceğimi anladım, yıllar içinde hazmettim bunu. İnşallah mutlu olmuştur, tek ümidim o."

"Peki," dedim, elini sıktım, o da bana bakıp gülümsedi.

"Seninle de sık sık yollarımız kesişiyor gibi, değil mi?" dedi.

"Dublin küçük şehir," dedim.

"Öyle."

"Sizin için yapabileceğim bir şey var mı?" diye sordum.

"Yok. Ben de Melanie'ye döneceğim şimdi. Ya sen Cyril? Sen nereye gidiyorsun Noel yemeğine?"

"Eski eşimin evine gidiyorum," dedim. "Yeni kocası da orada. Bütün kimsesizleri, sahipsizleri kabul ediyorlar."

Gülümsedi, başını salladı. "Hepinizin dost olabilmesi güzel," dedi.

"Sizi burada tek başınıza bırakmak istemem," dedim. "Biraz daha kalmamı ister misiniz?"

"Biliyor musun," dedi sessizce, "ben sanırım biraz kendi başıma kalmayı tercih edeceğim. Bir müddet sonra kalkar giderim. Dışarıda bulurum bir taksi. Ama büyük iyilik ettin Cyril, içeri gelip selam vererek."

Başımı sallayıp ayağa kalktım. "Başınız sağ olsun Bayan Goggin," dedim.

"Torunun olduğunu duyduğuma da çok sevindim. Seni tekrar görmek güzeldi Cyril."

Eğildim ve ona ilk kez böyle bir yakınlık göstererek yanağına bir öpücük kondurdum, sonra da koridora doğru döndüm, kapıya yöneldim. Dışarıya çıkarken arkama baktım ve Bayan Goggin'in orada dimdik oturduğunu, İsa desenli haça baktığını gördüm ve karşımda güçlü

bir kadın, iyi bir kadın olduğu kafama dank etti; nasıl bir tanrı onun ikiyi bırakın bir oğlunu bile kaybetmesine müsaade ederdi ki?

Tekrar koridora çıkmıştım ki Bayan Goggin'in söylediği cümlelerden biri tekrar aklıma geldi ve beynimde âdeta şimşek gibi çaktı. *Ufak tefek, kambur bir Redemptorist rahibe aldı onu benden ve o gün, oğlanı bir daha göremeyeceğimi anladım, yıllar içinde hazmettim bunu.* Kalakaldım, destek için duvara uzandım, öteki kolumla da koltuk değneğime iyice yaslandım. Sertçe yutkundum, arkama döndüm ve şapel kapılarına baktım.

Kapıların arasından tekrar geçip, "Bayan Goggin!" diye seslendim ona. Şaşkınlıkla arkasına döndü, gözlerini bana dikti.

"N'oldu Cyril?" diye sordu.

"Tarihi hatırlıyor musunuz?"

"Hangi tarihi?"

"Oğlunuzun doğum tarihini."

Kaşlarını çatarak, "Elbette hatırlıyorum," dedi. "Ekim 1964'tü. On yedisi. O gün..."

"Hayır!" diye kestim lafını. "Jonathan'ınki değil. İlk oğlunuzu diyorum. Evlatlık verdiğinizi."

Bir an hiçbir şey söylemeden öylece baktı bana, belki de böyle bir soruyu ne demeye sorduğumu merak etti. Ama sonra söyledi. Gayet net hatırlıyordu elbette.

~2008~

Gümüş Sörfçü

Alejandro'yla Su Jimnastiği

Heuston İstasyonu'na geldiğimde başımı kaldırıp Gidiş Seferleri panosuna baktım ama trenimizin kalkış platformunu seçebilmek için gözlerimi kısmam gerekti. Önümüzdeki geziye haftalardır hem heyecan hem de kaygı duyuyordum; ikimizin de asla yapmayacağını düşündüğüm bir seyahatti bu ama o gün nihayet geldiği için ikimizde de uyanması mümkün duygular beni germekteydi. Etrafıma baktığımda, yetmiş dokuz yaşındaki annemin ön kapılardan hızla içeri girdiğini gördüm, arkasında sürüklediği bavuluyla enerji dolu görünüyordu, yükünü almak için yanına gittim, öpmek için de eğildim.

"Çekil," diyerek yardım teklifimi reddetti. "Ben çantamı koltuk değnekli bir adama vermem."

"Gayet de verirsin," dedim ve bavulu zorla aldım elinden.

O da pes etti ve Gidiş Seferleri panosuna baktığında, gözlerinin benimkilerden iyi olduğunu anladım. "Vaktinde demek," dedi. "Ender olanın kıymeti başka."

Bu kadar hayat dolu olması beni sürekli hayrete düşürüyordu. Düzenli göründüğü bir doktoru bile yoktu, hiç hasta olmadığı için doktora da ihtiyacı olmadığında ısrarcıydı.

"Binecek miyiz?" diye sordum. "Güzel yerler bulmaya çalışırız."

"Önden buyur," dedi ve platformda beni takip etti, ben de en uzak vagona, yani kalabalık olma ihtimali en düşük olana doğru yürüdüm. Daha yakındakilere gruplar hâlinde gençler, ufak çocuklu aileler binmekteydi ve onlardan da, gürültülerinden de mümkün olduğunca uzak kalmak istiyordum.

Bu tespitimi annemle paylaştığımda, "Yaşlı adamlar gibisin Cyril," dedi.

"Zaten yaşlı bir adamım," dedim. "Altmış üç yaşındayım ben."

"Evet ama öyle davranman da şart değil. Ben yetmiş dokuz yaşındayım ama dün gece diskoya gittim."

"Hadi be!"

"Valla. Yani, yemekli danstı işte. Bazı arkadaşlarla."

Nihayet kendime uygun bir vagon bulduğumda içeri girdik ve karşılıklı oturacağımız bir masaya geçtik, ikimizin de yanında manzarayı izlememizi sağlayacak pencereler vardı.

Annem iç geçirip, "Ayaklarımı dinlendirmek güzel," dedi. "Altıdan beri uyanığım."

"Niye o kadar erken kalktın?" diye sordum.

"İlk iş spor salonuna gittim."

"Pardon?"

"Spor salonuna gittim," diye tekrar etti.

Doğru anladığımdan emin olamayarak gözlerimi kırpıştırdım. "Sen spor salonuna mı gidiyorsun?" diye sordum.

"Gidiyorum tabii," dedi. "Neden, sen gitmiyor musun?"

"Yoo."

"Yoo tabii," dedi ve karnıma bir göz attı. "Eh, bir denemelisin Cyril. Birkaç kilo versen ölmezsin yani."

Bunu duymazdan gelerek, "Ne zamandır gidiyorsun spora?" diye sordum.

"İşte, dört sene falan oldu," dedi. "Hiç söylemedim mi sana?"

"Hayır," dedim.

"Melanie yetmiş beşinci doğum günümde hediye olarak yazdırmış beni. Haftada üç kere gidiyorum şimdi. Bir gün bisiklet dersi, bir gün kardiyo, bir gün de Alejandro'yla su jimnastiği."

"Su jimnastiği neymiş be?"

"Bir grup yaşlı kadın, havuzda pop müzik eşliğinde totolarını sallıyor."

"Toto ne demek ya? Ayrıca Alejandro kim?"

"Yirmi dört yaşında Brezilyalı bir hoca. Ay, Cyril, harika bir çocuk! Hepimiz uslu durunca bizi ödüllendiriyor, tişörtünü çıkarıyor. Havuzda olmamız iyi, yoksa serinlememiz gerekirdi."

"Tövbe estafurullah," dedim ve hem eğlenerek hem de şaşkınlık içinde başımı iki yana salladım.

Bana göz kırparak, "Daha bitmedi bu kızın işi," dedi.

"Bilmek istediğimi sanmıyorum."

"Aslında bence Alejandro da gey olabilir," dedi. "Senin gibi," diye ekledi, sanki unutmuş olabilirmişim gibi. "İstersen tanıştırabilirim sizi."

"Şahane olur," dedim. "Eminim dedesi yaşında bir adamla tanıştırılmaktan çok istediği bir şey yoktur."

"Belki de haklısındır. Zaten vardır herhâlde bir arkadaşı. Eh, sen de istediğin zaman su jimnastiğine gelebilirsin, bizim gibi sapık sapık izleyebilirsin çocuğu. Altmış yaşın üstündeki herkese açık."

"Lütfen o kelimeyi kullanma anne," dedim. "Senin ağzından çıkınca gerçekten ürkütücü oluyor."

Gülümsedi ve pencereden dışarı baktı, o sırada tren de hareketlenmeye başladı. Cork City'ye iki saatlik bir yolculuk vardı önümüzde, arkasından otobüsle Bantry'ye geçecektik, oradan da Goleen'e taksiyle devam ederiz diye planlıyordum.

"Ee, daha daha?" dedi annem. "Hiç haberin yok mu bana?"

"Pek yok. Ön odaya yeni vazo aldım."

"Daha şimdi mi söylüyorsun?"

Gülümsedim. "Güzel bir vazo," dedim.

"Peki çıktın mı o randevuya?"

"Çıktım," dedim.

"Neydi adı?"

"Brian."

"Nasıl geçti?"

"İyi değil."

"Neden?"

Omuz silktim. Önceki perşembe akşamını Front Lounge barında ellilerinde bir adamla geçirmiştim; adam cinsel kimliğini henüz birkaç hafta önce, otuz dört senelik evliliğinin ardından açıklamıştı. Çocuklarından hiçbiri onunla konuşmuyordu ve adam bütün akşamı bundan

yakınmakla geçirmişti, ben oradan ayrılmak için bir bahane bulana dek. Öyle şeylere hiç enerjim yoktu.

"Daha çok dışarı çıkman lazım," dedi annem. "Daha çok randevuya çıkman lazım."

"Bazen çıkıyorum," dedim.

"Senede bir."

"Yetiyor bana senede bir. Hem böyle mutluyum ben."

"Sohbet odalarına giriyor musun hiç?"

"Af buyur?"

"Sohbet odaları," diye tekrar etti.

"Hangi sohbet odaları?"

"Gey erkeklerin başka gey erkeklerle tanıştığı yerler. Birbirinize fotoğraflar gönderiyorsunuz, yaşınızı ve aradığınız tipteki adamı söylüyorsunuz, şansınız tutarsa..."

"Şaka mı bu?" diye sordum.

"Hayır, geyler arasında çok popüler," dedi. "Duymamış olmana şaşırdım."

Başımı iki yana salladım. "Ben sanırım eski usulden şaşmayacağım," dedim. "O konular hakkında bunca şeyi nereden biliyorsun ki sen?"

"Ben bir Gümüş Sörfçü'yüm,[48]" dedi.

"Nesin *nesin*?"

"Gümüş Sörfçü," diye tekrar etti. "Ya, çok *trend*'imdir ben yani, anlarsın ya. Her çarşamba öğleden sonra ILAC Centre'da Christopher'dan bilgisayar dersi alıyorum."

"O da tişörtünü çıkarıyor mu senin için?"

"Ay, yok," dedi annem ve başını iki yana sallayıp yüzünü ekşitti. "Çıkarmasını da istemem. Biraz tipsizdir."

"Sen torunlarınla fazla zaman geçiriyorsun," dedim.

"Sahi, torun dedin de, Julia'nın artık bir erkek arkadaşı olduğunu söylemiş miydim?" diye sordu; en büyük torunundan bahsediyordu.

48 Özgün metinde "silver surfer" olarak geçen tabir ile 50 yaş üstü internet kullanıcıları kastedilmektedir. [E.N.]

"Öyle miymiş?"

"Öyleymiş. Geçen hafta sonu oturma odasında yiyişirlerken yakaladım onları. Annesine bir şey söylemedim ama Julia'yı daha sonra kenara çekip çok dikkatli olmasını, kendisine mukayyet olmasını söyledim. Ailede bir tane aşüfte yeter."

"Yiyişmek tam olarak hangi iş oluyor?" diye sordum.

Gözlerini devirip, "Aa ama yapma," dedi. "Ya sen hayatta mısın Cyril? Yirmi birinci yüzyılda mı yaşıyorsun?"

"Evet," diye itiraz ettim. "Herhâlde bir çeşit..." Sözcüklerde tereddüt ettim. "Bir çeşit cinsel aktivitedir, değil mi?"

"Hayır, öpüşmek sadece," dedi. "Ama yani, sonu bir yerlere varabilir. Gençler kontrollerini kaybedebiliyorlar ve kız daha on beş yaşında. Gerçi çocuk da gerçekten iyi bir çocuğa benziyor, görebildiğim kadarıyla. Çok nazik. Şu Westlife grubunda olabilirmiş gibi. Altmış yaşçık genç olsaydım ben bile denerdim şansımı!" diye ekleyip güldü. "Neyse. İş güç nasıl? Dáil'da çok bir şey kaçıyor muyum?"

"Pek kaçırmıyorsun, hayır. Sessiz sayılır. Zamanı gelince emekliliğime hazır olacağım."

Başını iki yana sallayıp, "Sen emekli olamazsın," dedi. "İzin vermem. Ben emekli bir çocuğum olacak kadar yaşlı değilim."

"İki senem kaldı sadece," dedim. "Sonra bitti gitti."

"O zaman neler yapacağını biliyor musun?" diye sordu.

Omuz silktim. "Biraz yolculuk yapabilirim," dedim. "Dermanım olursa. Avustralya'yı görmeyi çok isterim ama bu yaşta kaldırabilir miyim o seyahati, bilmiyorum."

"Benim Gümüş Sörfçüler'deki bir arkadaşım geçen sene gitti Avustralya'ya," dedi. "Bir kızı Perth'te yaşıyor."

"Güzel vakit geçirmiş mi?"

"Hayır, uçakta kalp krizi geçirmiş, Dubai'den geriye tabutla geri göndermeleri gerekti."

"Süper hikâye," dedim. "Teşvik ediyor."

"Aman canım, onun hiç gitmemiş olması lazımdı zaten. Dört kalp krizi geçirmişti önceden. Adam, gerçekleşmeyi bekleyen bir kazaydı resmen.

Hesap tablolarında çok iyiydi yalnız. E-postalarda da. Bence gitmelisin. Beni de yanında götürmelisin."

"Gerçekten mi?" dedim. "Avustralya'yı görmek ister misin?"

Göz kırparak, "Parasını sen vereceksen isterim," dedi.

"Aşırı uzun yol."

"Birinci sınıf çok konforlu diyorlar."

Gülümsedim. "Bakarız," dedim.

"Opera Evi'ni görebiliriz."

"Olabilir."

"Sydney Limanı Köprüsü'ne çıkabiliriz."

"Sen çıkabilirsin. Ben yüksekliklerden hoşlanmıyorum. Zaten koltuk değneğiyle salmazlar da beni."

"Sen yaşından daha yaşlısın Cyril, söyleyen oldu mu bunu hiç sana?"

Tren, Limerick İstasyonu'na girdi, burada vagona binen genç bir çift, koridorda bizim karşımızdaki koltuklara geçti. Bir tartışmanın ortasındalarmış ama şimdilik insanlara rezil olmamak için susuyorlarmış gibi görünüyorlardı. Kızın öfkeden köpürdüğü besbelliydi, çocuk da gözleri kapalı oturuyordu, yumruklarını sıkmıştı. Yanımızdan bir kondüktör geçti, çiftin biletlerini kontrol etti, o bir sonraki vagona geçince de, otuz yaşında gösteren adam, sırt çantasını açıp bir kutu Carlsberg çıkardı. Başparmağı ve ortaparmağıyla tuttuğu kutunun çek-aç kapağını açtı ve bir damla köpük, kız arkadaşının yüzüne fırladı.

"Zorunda mısın?" diye sordu kadın.

"Neden içmeyeyim?" diyen adam da kutuyu kaldırıp uzun bir yudum içti.

"Çünkü bir kere olsun saat altıda sarhoş olmasan güzel olurdu."

"Sen de sana katlanmak zorunda kalsan," dedi adam, "sen de her gün sarhoş olurdun."

Gözlerimi kaçırdım, annemle göz göze geldim, dudağını ısırmıştı, gülmemeye çalışıyordu.

Çocuk, çantasından bir tütün kesesi, bir paket de Rizla sarma kâğıdı çıkarınca ona öfkeyle bakan kadın, "Burada sigara içemezsin," dedi. "Tren bu."

"Öyle mi?" diye sordu adam. "Ben de uçak sanmıştım, niye hâlâ yerdeyiz diyordum."

"Siktir lan," dedi kadın.

"Sen siktir," diye yanıtladı adam.

Kadın sesini yükselterek, "Burada sigara içemezsin," diye tekrar etti.

"İçmiyorum," diye diretti adam. "Sonrası için sarıyorum." Başını iki yana salladı, ardından önce bana sonra anneme göz attı. "Siz de elli sene çektiniz mi bunu?" diye sordu; dik dik baktım ona. Annemi eşim mi sanmıştı? Ne diyeceğimi bilemedim, o yüzden başımı iki yana salladım ve dönüp pencereden dışarı baktım.

Bunların hiçbiri yaşanmamış gibi yapan annem, "Trenler bugünlerde çok rahat," değil mi?" dedi.

"Öyle," dedim.

"Benim zamanımdaki gibi değil."

"Öyle mi?"

"Tabii ben trene binmeyeli yıllar oldu. Goleen'den ilk ayrılırken de otobüse binmiştim, trene değil. Param bir tek ona yetiyordu."

"Jack Smoot'la ilk orada tanışmıştın, değil mi?" diye sordum.

"Yok, Seán MacIntyre'la orada tanıştım. Jack bizi varış yerinde bekliyordu." Hafiften iç çekti, geçmişe giderken bir an gözlerini kapadı.

"Yakınlarda konuştun mu hiç Jack'le?" diye sordum.

"Bir ay kadar önce. Sıradaki yolculuğumu da planlıyorum."

Başımı salladım. Birbirimize hayatlarımızın her ayrıntısını anlatmış ama yaklaşık otuz sene önce Amsterdam'daki o geceyi anmaktan daima kaçınmıştık; orada olduğumuzu bilsek de ondan bahsetmemek daha kolay geliyordu.

"Bir şey sorabilir miyim?" dedim.

"Tabii," dedi. "Nedir?"

"Neden hiç geri dönmedin?" diye sordum. "Batı Cork'a yani. Goleen'e. Ailene."

"Ama dönemezdim ki Cyril. Beni kapı dışarı ettiler."

"Hayır, onu biliyorum. Sonrası için diyorum. Sinirler yatışınca."

Anlamı belirsiz bir jestle ellerini havaya kaldırdı.

"Açıkçası, dönmüş olsam herhangi bir şeyin farklı olacağını sanmıyorum," dedi. "Babam herhangi bir konuda fikrini değiştirecek bir adam değildi. Annem de benimle hiçbir alakası olsun istemedi. Birkaç defa yazdım ona ama hiç cevap vermedi. Abilerim de, yani belki Eddie hariç, babamın tarafında olacaklardı çünkü her biri o ölünce çiftliği kendisine istiyordu, ona ters gitmeye yanaşmıyorlardı. Ve tabii, orada görünmeye cüret edersem Peder Monroe beni eşek sırtında kovalardı. Baban da... Eh, babanın bana yardım etmeyeceği muhakkaktı."

"Yok," dedim ve masaya bakarak gergin bir hareketle, masadaki bir lekeyi kazıdım; bu da beni çok uzun seneler önce, Dáil çay salonunda Julian Woodbead'le olan anıma götürdü, "Yok, etmezdi tabii."

"İkinci sebebi," diye devam etti, "birinciden bile basit. Para. O günlerde seyahat etmek kolay değildi Cyril, kenara attığım az parayla da hayatta kalmaya çalışıyordum. Tatile gitmek istiyorsam Bray'de iki gün geçiriyordum veya maceraya atılasım varsa da iyice güneye açılıp Gorey'ye veya Arklow'a gidiyordum. Sonra, zaman içinde birkaç yılda bir Amsterdam'a gitmeye başladım. İşin doğrusu Cyril, oraya pek kafa da yormadım. Terk ettikten sonra yani. Geri dönmeyi hiç düşünmedim. Hiç de istemedim. Mazide bıraktım hepsini. Bugüne dek."

"Haklısın," dedim.

Koridorun karşısından bir gürültü daha gelince genç çifte dönüp baktım, ben fark etmeden yer değiştirmişlerdi, yan yana oturuyorlardı. Adam kolunu kadının omzuna atmış, kadın da başını onun omzuna yaslamıştı, gözleri bitkinlikle yarı yarıya kapalıydı; adam eğilip başının tepesini öptü. O an resimli kartpostallar gibiydiler. Bir saat bekle, diye düşündüm, şu tren rayların üstünde bir titresin, yine gırtlak gırtlağa geliverirler.

"Genç âşıklar," dedim ve anneme gülümseyip başımla çifti gösterdim.

Omuz silkip gözlerini devirerek, "Biz de geçtik o yollardan," dedi. "Heeey hey."

Kenneth

Hastane şapelindeki o günün ardından tekrar buluşmak için birkaç hafta beklemiştik. Bu tamamen rastlantı da olabilirdi tabii, *ufak tefek, kambur bir Redemptorist rahibe* kalıbının kullanımı tamamen şans da olabilirdi, o da mümkündü. Bu sözler başta anneme aitti de şehirde küçük bedenimle birlikte seyahat edercesine, Charles ile Maude tarafından da mı sahiplenilmişti? Yoksa Charles da aynı şeyi düşünmüştü ve bunlar kullanılması gayet tabii beklenen kelimeler miydi? Hatta doğum tarihi bile tesadüf olabilirdi. Sonuçta Dublin'de her yıl aynı gün kaç çocuk doğuyordu ki? Yine de bunun rastlantı olmadığını, birbirimizin kim olduğunu hiç fark edemeden hayatlarımızda yıllardır var olduğumuzu bir şekilde derhâl anlamıştım.

Ama tabii, zamanlamamız berbattı. Annem oğullarından birini az önce kaybetmişti; bir diğer oğlunu bu kayıptan henüz birkaç saat sonra bulmuş olduğu ihtimaline dair imalarla uğraşmaya hazır değildi. Yanına oturduğumda ve şüphelendiğim şeyi anlattığımda keyfi fena kaçmıştı, benim de en nihayetinde, numarasını hastaneden aldığım gelinini arayıp onu evine götürecek bir taksi tutmaktan başka çarem kalmamıştı. Sonra ona yazmak için iki hafta beklemiştim –Jonathan'ın cenazesine katılmayı ne kadar istediysem de katılmamıştım– ve yazdığımda da ondan hiçbir beklentim olmadığını, çok uzun yıllar önceki terk edilişimin öcünü almanın peşindeki talihsiz kişilerden olmadığımı açık seçik belirtmiştim. Onunla sadece konuşmak istiyordum ve birbirimizi o zamana dek tanıyamadığımız yönlerden tanımamızı istiyordum, o kadar.

Ve zaman içinde bana cevap vermişti.

Buluşalım, demişti. *Buluşalım da bir konuşalım.*

Böylece bir perşembe akşamı iş çıkışında Dáil Éireann'ın karşısındaki Buswells Otel'de buluşmuştuk. Bütün gün yerimde duramamıştım, o kadar heyecanlıydım ama yolun karşısına geçtikten sonra tuhaf bir huzur hissetmiştim. Bar epey boştu, odanın bir köşesinde başını ellerinin arasına almış, gözyaşlarını Guinness'ine doğru akıtıyor gibi görünen Maliye Bakanı hariç; o tarafta her nasıl bir çılgınlık yaşanıyorsa

bulaşmak istemediğim için başımı öteye çevirmiştim. Sonra biraz etrafa bakınmış ve ona kafamda o gün hâlâ hitap ettiğim biçimde, Bayan Goggin'in odanın öteki tarafında oturduğunu görmüş, yaklaşırken el sallamıştım, o da gerginlik içinde gülümsemişti. Önünde bir fincan çay vardı, neredeyse hepsini içmişti, bir tane daha isteyip istemediğini sordum.

"Sen ne içeceksin?" diye sormuştu. "İçki mi?"

"Bir bira alabilirim," demiştim. "Mesainin üstüne dilim damağım kurudu."

"O zaman belki bir iyilik edip bana da alırsın."

"Bira mı?" diye sormuştum şaşkınlıkla. "Lager mi?"

"Guinness," demişti. "Sorun olmazsa. İhtiyacım olabilir."

İkimizin de içecek olması nedense mutlu etmişti beni; gerginliğimizi alacağını düşünmüştüm.

Geri döndüğümde bira kadehimi kaldırıp, "*Sláinte*,"[49] demiştim, o da kadehini kaldırınca tokuşturmuştuk ama böyle anlarda yapılması gerekenin aksine, göz göze gelmemiştik. Bundan sonra ne yapmamız gerektiğini de bilmiyordum, bir süre sessiz oturmuş, havadan sudan ve yumuşak mefruşatın hâlinden konuşmuştuk.

"Evet, şimdi," demişti sonunda.

"Evet," demiştim ben de. "Nasıl oldunuz?"

"Nasıl beklenirse öyle."

"Yaşadığınız çok ağır bir kayıp."

"Evet."

"Peki gelininizle kızlar?"

Omuz silkmişti. "Fevkalade güçlü hepsi," demişti. "Melanie'nin en hayran olduğum tarafı. Ama her gece yatak odasında ağladığını da duyuyorum. Jonathan'la çok severlerdi birbirlerini. Tabii daha ergenliklerinden beri birliktelerdi ikisi, Jonathan'ın önünde çok uzun yıllar da olmalıydı. Ama tabii, sen de genç yaşta birilerini kaybetmenin nasıl bir şey olduğunu bilirsin, değil mi?"

"Bilirim," demiştim. Uzun yıllar önce, o hâlâ çay salonunda çalışırken Bastiaan'dan bahsetmiştim ona.

49 (*İrl.*) Şerefe. [Ç.N.]

"Kolaylaşıyor mu?" diye sormuştu.

Başımı sallamıştım. "Kolaylaşıyor," demiştim. "Kendi hayatınızın ne olursa olsun devam etmesi gerektiğini anladığınız bir noktaya varıyorsunuz. Yaşamayı veya ölmeyi seçiyorsunuz. Ama bir de bazı anlar oluyor, bir şeyler görüyorsunuz, sokakta komik bir şey, duyduğunuz güzel bir espri, paylaşmak istediğiniz bir televizyon programı falan filan, işte o zaman ölen insanı aşırı özlüyorsunuz ve hissettiğiniz yas olmuyor, dünyaya o kişiyi sizden aldığı için dargın oluyorsunuz daha ziyade. Bastiaan'ı her gün düşünüyorum elbette. Ama yokluğuna alıştım da. Bazı açılardan, onunla görüşmeye başladığımızda varlığına alışmak daha zordu."

"Neden?" diye sormuştu.

Düşünüp, "Çünkü benim için yeni bir şeydi," demiştim. "Gençken her şeyi berbat etmiştim. O yüzden de kendimi nihayet normal ve sağlıklı bir ilişkide bulduğumda, durumu nasıl idare edeceğimi bilemedim. Başkaları böyle numaraları çok daha genç yaşta öğrenir."

"Onları gayet iyi durumda bıraktı yine," demişti annem. "Jonathan yani. Minnet duyulacak öyle bir şey var. Melanie de harika bir anne. Noel'den beri orada kalıyorum ben. Ama artık kendi evime dönme zamanım da geldi. Haftaya döneceğim hatta."

"Sürekli gelininizden bahsediyorsunuz," demiştim. "Peki *siz* nasılsınız? *Siz* nasıl başa çıkıyorsunuz?"

Omuz silkerek, "Eh, ben asla atlatamayacağım," demişti. "Anne babalar asla atlatamaz. Ve bir şekilde bununla başa çıkmanın yolunu bulmam şart."

"Peki ya Jonathan'ın babası?" diye sormuştum, çünkü ondan bahsettiğini hiç duymamıştım.

"Aman, o tarih oldu," demişti annem. "Rasgele bir adamdı. Tipini bile güçbela hatırlıyorum. Olan şuydu Cyril, ben bir çocuk istemiştim, bende kalacak bir çocuk ve bunun için bir erkeğin yardımına ihtiyacım vardı. Adam sadece bir gece boyunca hayatıma girip çıktı ve onu sadece o kadar tanıdım, o kadar da istedim. Kulağa aşırı hafifmeşrep bir kadın gibi mi geliyorum?"

"Kendi kaderini yönetmek isteyen biri gibi geliyorsunuz. Hiç kimsenin ona ne yapması gerektiğini asla söylememesini isteyen biri gibi."

Bunu düşünüp, "Olabilir," demişti. "Neyse, Jonathan ondan sonra tek ihtiyacım olmuştu. İyi bir oğuldu. Ve galiba ben de iyi bir anneydim."

"Eminim öylesinizdir."

"Bunlar sinirlendiriyor mu seni?"

Kaşlarımı çatmıştım. "Niye sinirlendirsin?" diye sormuştum.

"Çünkü sana iyi bir anne olamadım."

"Sizi herhangi bir şey için suçlamaya hiç niyetim yok," demiştim. "Mektubumda da belirtmiştim. Tartışma yapmak da istemiyorum, tatsızlık çıkarmak da. Yaşım müsait değil. İkimizin de değil."

Başını sallamıştı, ağlamak üzere gibiydi. "Emin misin?" diye sormuştu. "Öylesine söylemiyorsun yani?"

"Eminim gerçekten. Hiçbir dram yaşanması şart değil. Hem de hiç."

"Öyle hissediyorsan çok sevgi dolu bir anne baban olmuştur."

Düşünmüştüm. "Aslında çok *acayip* insanlardı," demiştim. "İkisi de alışılagelmiş denebilecek insanlar değillerdi. Çocuk yetiştirme yaklaşımları da son derece tuhaftı. Bazen evlerinde kiracıdan hâllice hissederdim kendimi, benim orada ne işim olduğundan kendileri de pek emin olamıyor gibilerdi. Ama bana asla kötü de davranmadılar, canımı yakacak bir şey de yapmadılar. Beni belki de kendilerine göre sevmişlerdir de. Sevgi kavramı, biraz yabancıydı onlara belki de."

"Peki sen sevdin mi onları?"

"Evet, sevdim," demiştim tereddütsüz. "Çok sevdim ikisini de. Her şeye rağmen. Ama çocuklar genelde seviyorlar işte. Emniyet arıyorlar, güvenlik arıyorlar ve Charles'la Maude da bunu öyle ya da böyle sağladılar bana. Ben kindar bir insan değilim Bayan Goggin," diye ekledim. "İçimde hiç kin yok."

"Anlatsana onları," demişti.

Omuz silkmiştim. "Nereden başlayacağım, bilmek zor," demiştim. "Charles bankacıydı. Epey zengindi ama vergilerinde hep hile yapardı. O yüzden birkaç defa hapse girdi. Gençken de kenarda hep birkaç

kadınla daha görüşürdü. Ama pek eğlenceliydi. Gerçi bana gerçek bir Avery olmadığımı söylerdi hep. Öyle demese de olurdu herhâlde."

"O kısımda bayağı fenalık etmiş sanki."

"Gaddarlık etmek istediğini düşünmüyorum gerçekten. Bir hakikat olarak söylüyordu bunu daha çok. Neyse, öldü artık. İkisi de öldü. Ölürken de yanındaydım. Hâlâ özlerim onu."

"Ya annen?"

"Üvey annem," demiştim.

Başını sallayıp, "Hayır," demişti. "Annendi o senin. Kabalık etme."

Bunu savunma şekli her nedense gözlerimi yaşartmıştı. Çünkü elbette haklıydı. Benim bir annem vardıysa, Maude'du.

"Maude yazardı," demiştim. "Biliyorsunuz, değil mi?"

"Biliyorum," demişti. "Okudum çoğu kitabını."

"Beğenir misiniz?"

"Hem de çok. Büyük merhamet vardır eserlerinde. Çok şefkatli bir kadındı herhâlde."

Kendimi tutamayıp gülmüştüm. "Değildi gerçekten," dedim. "Charles'tan çok daha soğuktu. Zamanının çoğunu çalışma odasında yazı yazıp sigara içerek geçirirdi, sadece arada bir ziyaretçi çocukların ödünü patlatmak için çıkardı dışarıya. Benim evdeki varlığıma da güçlükle katlanabiliyordu bence. Bazen müttefik gibi görürdü beni, bazen sinir olurdu. Öleli çok oldu gerçi. Neredeyse elli yıl. Ama sık sık düşünüyorum onu çünkü İrlanda bilincine öyle veya böyle çok büyük etkisi oldu. Kitaplar, filmler. Herkesin onu tanıyor gibi görünmesi. Kurulama bezlerinde de var artık, biliyor musunuz?"

"Kurulama bezleri mi?" diye sormuştu. "Nasıl yani?"

"Yazarlara özgü bir şey," diye açıklamıştım. "Hani şu güya 'en iyileri en iyisi' denen sekiz yaşlı adamın betimlendiği resmi bilir misiniz? Yeats, O'Casey, Oliver St. John Gogarty, vesaire. Aynı resim, posterlerin, fincanların, masa örtülerinin, bardak altlıklarının üstüne de basılıyor. Maude kadınları kurulama bezlerine bile basmayacaklarını söylerdi hep. Haklılığı yıllarca baki kaldı. Ama sonra bastılar. Çünkü Maude artık hepsinin tam merkezinde."

Annem şüpheci bir tavırla, "Pek mühim bir miras değilmiş," demişti.

"Yok, değil galiba."

"Peki kardeşin yok muydu?"

"Hayır," demiştim.

"İstemiş miydin?"

"Güzel olabilirdi," demiştim. "Eskiden size Julian'dan bahsetmiştim elbette. O da bir çeşit kardeş gibiydi sanırım. Ta ki ona âşık olduğumu anlayana kadar. Keşke Jonathan'ı tanıyabilseydim."

"Bence severdin onu."

"Eminim seveceğime. Bir kerecik karşılaşmıştık, onda da sevmiştim. Aramızdaki bu bağlantıyı ancak onun ölümü üzerine yapabilmemiz çok acımasız geliyor."

"Eh, Cyril," demiş, öne eğilmiş ve kelime seçimleriyle beni şaşırtmıştı. "Yetmiş seneyi aşkın hayatımda öğrendiğim tek bir şey varsa, o da dünyanın siktiriboktan bir yer olduğudur. Köşenin ardında ne olduğunu asla bilemiyorsun ve genelde tatsız bir şey çıkıyor."

"Bu hayli sinik bir dünya görüşü, Bayan Goggin," diye yorumlamıştım.

"Ben öyle olduğundan pek emin değilim," demişti. "Ve bence artık Bayan Goggin'i, sizli bizli hitabı bırakmalıyız, ne dersin?"

Başımı sallamıştım. "Sana ne diyeceğimden pek emin olamıyorum," demiştim.

"Catherine'e ne dersin?"

"Catherine olsun madem," demiştim.

"Dáil'da kimsenin bana öyle hitap etmesine izin vermedim," demişti. "Otoriteye ihtiyacım oldu orada. Bir defasında Jack Lynch bana ilk ismimle hitap etmişti de gözlerinin içine bakıp, *Başbakanım*, demiştim, *bana bir daha öyle hitap ederseniz çay salonuna bir ay giremezsiniz.* Ertesi gün bir buket çiçek ve Bayan Goggin'e hitaben yazılmış bir özür notu almıştım. İyi adamdı," diye eklemişti. "Tabii o da Cork'luydu. Benim gibi. Ama yüzüne vurmadım hiç."

"Ben sana ilk isminle hitap etmeyi aklımdan bile geçirmezdim," demiştim. "Ödüm patlardı senden. Herkesin ödü patlardı."

Gülümseyerek, "Benden mi?" diye sormuştu. "Hâlbuki çok cici

biriyimdir. Senin küçüklüğünü de hatırlayabiliyorum," diye eklemişti. "Hani bir gün arkadaşınla gelmiştin, içki içebilecek yaştaymış gibi davranmıştınız da sizi oradan kovalamam gerekmişti, hatırlıyor musun?"

"Hatırlıyorum," demiştim ve Julian'ın o günlerde yaramazlıklarıyla, küstahlığıyla nasıl bir neşe kaynağı olduğunu hatırlayınca gülmüştüm. "Ama elin değmişken papazlardan birini de halletmiştin."

"Öyle mi?"

"Tabii ya. O papazla daha önce kimsenin öyle konuşabildiğini sanmıyorum. Hele ki bir kadının. En çok kudurtan kısım o olmuştur bence."

"Aferin bana madem," diye eklemişti annem.

"Aferin sana."

"Kaçırılan çocuktu o, değil mi?" diye sormuştu.

"Doğru. O olayın üstünden çok da geçmeden kaçırıldı hatta."

"O zamanlar büyük olay olmuştu. Kulaklarından birini kesmişlerdi, değil mi?"

"Evet, birini," dedim. "Birer tane de el ve ayak parmağını."

"Korkunç," demiş ve başını iki yana sallamıştı. "Gazeteler onun ölüm sebebini öğrendiklerinde çok acımasız davranmışlardı."

"İğrençti," demiş ve içimde bir öfke kabardığını hissetmiştim. Biraz önce küskün bir adam olmadığımı söylemiştim ama gazetelerin o konudaki tavrını ne zaman hatırlasam, o tehlikeli hissin ruhumun derinliklerinde pusuda yattığını hissediyordum. "Yıllardır kimse onun hakkında konuşmamıştı ve başına geleni ülkeye anlatırken büyük keyif almışlardı. Hatırlıyorum da, bir kadın, radyo programına bağlanıp çocukken Julian'a çok sempati duyduğunu ama şimdi sadece iğrendiğini söylemişti. Bütün geyler hastalıklarını yayamadan bir araya toplanıp vurulsalar herkes için daha iyi olur, demişti."

"Ama o gey değildi, öyle mi?" diye sormuştu annem.

"Hayır, değildi."

"Zavallım," demişti. "Ama işte böyle bir yer İrlanda. Sence değişecek mi buralar hiç?"

"Biz göremeyiz," demiştim.

Annem biraz sonra, tıpkı odanın öteki tarafındaki Maliye Bakanı gibi, başını ellerinin arasına alarak beni şaşırtmıştı, ben de üzücü bir şey söylemiş olabileceğim endişesiyle uzanmıştım ona. "Bayan Goggin," demiştim. "Catherine, iyi misin?"

"Harikayım," demiş, ellerini başından çekip hafifçe gülümsemişti bana. "Bak Cyril, bilmek istediğin şeyler vardır senin şimdi. Hadi soruversene madem."

"Bana anlatmak istemediğin hiçbir şeyi bilmek istemem," demiştim. "Dediğim gibi, sana bir sorun yaratma, acı çektirme peşinde değilim. Geçmiş hakkında ister konuşuruz ister tamamen unutup önümüze bakarız. Hangisini tercih edersen."

"Yani, *hiç* konuşmadım ki geçmiş hakkında," demişti. "Hem de hiç kimseyle. Ne Seán'la ne Jack'le. Jonathan'la bile. Senden de, 1945'te Goleen'de olanlardan da haberi yoktu. Artık pişmanım. Neden hiç anlatmadım, bilmem. Anlatmam gerekirdi. Takmazdı kafasına; biliyorum ki takmazdı. Üstelik seni bulmak da isterdi."

"İtiraf edeyim," demiştim temkinli bir dille, "merak ediyorum. Seni oradan buraya getirenin ne olduğunu öğrenmek isterim."

"Tabii istersin," demişti. "İstemeseydin bir terslik olurdu sende." Uzunca duraksamış, birasından bir yudum daha almıştı. "Herhâlde..." demişti sonunda. "Herhâlde Kenneth Enişte'mle başlamalıyımdır."

"Peki."

"Bu iş çok eski zamanlara gidiyor, o yüzden sabırla dinlemek zorundasın. Ben, West Cork'ta, Goleen diye küçük bir köyde büyüdüm. 1929 doğumluyum, yani olaylar yaşandığında henüz on altı yaşındaydım. Bir ailem de vardı tabii. Herkes gibi benim de anam babam vardı. Bir dolu abim de vardı, her biri bir sonrakinden daha kuşbeyinliydi, en küçükleri Eddie hariç, o iyi çocuktu ama muhtemelen biraz fazla çekingendi, kendisine zarar verecek kadar."

"Goleen'i hiç duymamıştım," demiştim.

"Kimse duymamıştır," demişti. "Oradan gelenlerimiz veya orada yaşayanlar hariç. Benim gibi. Ailem gibi. Ve Kenneth Enişte'm gibi."

"Yakın mıydın onunla?" diye sormuştum.

"Evet," demişti. "Benden sadece on yaş büyüktü ve mizah anlayışlarımız benzediği için bana hep özel bir ilgi duymuştu, ben de ona deli olurdum. Öf, o kadar yakışıklıydı ki Cyril! Gerçekten âşık olduğum tek adamdı. Jean Teyze'mle evliydi. Tipperaryliydi doğru hatırlıyorsam ama elbette umurumuzda değildi. Herkes severdi onu yani. Uzun boyluydu, komikti; Errol Flynn'i andırırdı biraz. Şakalar yapardı, harika taklitler yapardı. Akordeonda muhteşemdi, bir de o eski şarkılardan birini söyledi mi ağlamayan kalmazdı. Ve o zamanlar daha çocuktum gerçekten. On altı yaşındaydım, saçma fikirlere kapılmış aptal bir kızdım sadece. Ona deli oluyordum, onun da bana deli olması için gerekeni yaptım."

"Nasıl?" diye sormuştum.

"Eh, ayarttım galiba," dedi. "Sürekli flört ettim, yalnız yakalamak için fırsat kolladım. N'aptığımı bilmiyordum bile aslında ama güzel bir histi, o kadarını biliyordum. Bisikletle onun çiftliğine gidip çitin üstünden muhabbet ederdim, bir de utanmadan kaldırırdım eteğimi. Güzel de kızdım yani Cyril, anladın mı? O yaştayken çok güzel kızdım. Köydeki delikanlıların yarısı beni dansa götürmeye çalışırdı. Ama benim gözüm Kenneth'ten başkasını görmüyordu. Köyün hemen dışında bir göl vardı, Kenneth'i bir keresinde Jean Teyze'mle görmüştüm orada. Gece geç saatti, yüzmeye girmişlerdi. Ve çırılçıplaktılar. Orada gördüklerim uyandırdı beni. Teyzeme sarılışını gördüm, ona yaptığı şeyleri gördüm. Ve bana da öyle sarılmasını, öyle şeyler yapmasını istedim."

"Söyledin mi peki?"

"Bir müddet söylemedim. Şimdi, Kenneth'le Jean Teyze'm birbirlerine çok yakışıyorlardı, herkes öyle söylerdi. Köyde el ele gezerlerdi ki o zamanlar bu biraz cüretkâr bulunurdu, evli çiftlerde bile. Galiba Peder Monroe onlarla konuşmuştu o konuyu. Böyle yaparak gençlerin ahlakını bozduklarını ve dikkat etmezlerse gençlerin onları örnek alıp türlü türlü şeye kalkışacaklarını söylemişti. Hatırlıyorum da Kenneth bunu bana anlatırken kahkahalara boğulmuştu. *Hayal edebiliyor musun Catherine*, demişti, *Jean'le ikimiz el ele tutuştuk diye Goleen birden Sodom ve Gomora'ya dönüyor!*

"Peki ben n'aptım? Elimi onun elinin içine kaydırdım ve belki de bir süre benim elimi tutması gerektiğini söyledim; yüzünün hâli bugün hâlâ aklımdadır. O şok, o arzu. Öf, bayılmıştım onun üstündeki gücüme. Kendi içimde sezebildiğim güce! Sen bunu anlamazsın ama hayatının bir ânında her kızın fark ettiği bir şeydir bu, genelde on beş, on altı yaşında olur. Belki artık daha genç yaştadır. Odadaki bütün erkeklerin toplamından daha güçlü olduğu hissi; çünkü erkekler zayıftır, arzularının ve kadınlara duydukları vahim ihtiyacın kontrolü altındalardır ama kadınlar güçlüdür. Kadınların, sahip oldukları gücü topluca kullanabilseler dünyaya hâkim olacaklarına inanmışımdır daima. Ama öyle yapmıyorlar. Nedendir bilmem. Erkekler de onca zayıflıklarına, aptallıklarına rağmen kontrole sahip olmanın çok kıymetli olduğunu bilecek kadar akıllılar."

"Benim bunu kendimle özdeşleştirmem zor," demiştim. "Benim elimde neredeyse hiç güç olmadı. İsteyen oldum hep, istenen değil. İçi arzuyla dolup taşan ben oldum hep ama sanırım bütün hayatımda beni arzulayan tek erkek Bastiaan oldu. Gençliğimdeki onca oğlanın istediği ben değildim. Sadece bir beden istemişlerdi, dokunacakları ve sarılacakları bir beden. Kim olsam fark etmezdi onlara ama Bastiaan farklıydı."

"Çünkü sevdi seni."

"Çünkü sevdi beni."

"Eh, o güce sahip olmaman belki daha iyi olmuştur. Kızlar çok sıkıntı çıkarabiliyor ve başka erkekler kendileri bir şansa sahiplerse bu kusurlarını görmezden geliyorlar. Ben kendi çıkardığım sıkıntıyı bilmiyordum, orası kesin. Ama dediğim gibi, duyduğum his hoşuma gitti, o yüzden devam ettim, o adamın beni kimseyi istemediği kadar istemesini sağladım ve delirmenin eşiğine getirdiğimde artık dayanamadı, günün birinde çiftliğinde yanıma geldi, beni kendisine çekti, dudaklarını benimkilere bastırdı ve tabii ki ben de onu öptüm. O andan önce veya sonra kimseyi öpmediğim gibi öptüm onu. Sonra olaylar birbirini izledi ve ben ne olduğunu anlamadan kendimizi insanların sanırım yasak ilişki dediği şeyin içinde bulduk. Ben okuldan sonra çiftliğe giderdim, o da beni samanlığa götürürdü ve işe girişirdik, yuvarlanır ederdik, delirmiş gibiydik ikimiz de."

"O muydu yani?" diye sormuştum. "Babam yani?"

"Evet. Ve zavallı adamcağız çok dertlenmişti başıma gelene," demişti annem. "Çünkü işin doğrusu, o, Jean Teyze'mi seviyordu ve yaptığı şeylerden dolayı kendisini berbat hissediyordu. İşimiz her bittiğinde ağlamaya başlardı, ben de bazen onun için üzülür, bazen de ne yardan ne serden geçtiğini düşünürdüm. Bir tek Jean'i terk edeceğini, o zaman birlikte kaçabileceğimizi söyleyince korkmuştum."

"İstememiş miydin?"

"Yok, o kadarı fazlaydı bana. Ben zaten sahip olduğumuz şeyi istiyordum ve kaçıp gitseydik bile onun benden bir ayda sıkılacağını gayet iyi biliyordum. Yaptığımdan pişmanlık duymaya o zaman başlamıştım."

"Evet ama sen daha çocukmuşsun," demiştim. "O koca adammış. Kaç yaşındaydı, yirmi beş? Yirmi altı?"

"Yirmi altı."

"O zaman kendi hareketlerinden sorumluymuş."

"Öyleydi tabii. Ama ben sürekli zorlayıp durmasaydım benimle bir şeyler yaşamayı aklının ucundan geçirmezdi bence. O tip birisi değildi. İyi adamdı; artık inanıyorum buna. Ve eninde sonunda, yaptığımız şeyin heyecanı geçmeye başladığında, benimle ilişiğini kesti ve kimseye söylemeyeyim diye yalvardı; ben de gencim ya, aptalım ya, buna müthiş gücendim; asla kabul etmediğimi, o kadar eğlendikten sonra beni öylece bırakamayacağını söyledim. Ama inadı inattı, günün birinde yine önümde ağlamaya başladı, asla olmak istemediği bir insana dönüştüğünü söyledi. Zayıflık ederek benden, gençliğimden faydalandığını, elinde olsa geriye dönüp değiştireceğini söyledi. Her şeyi unutmam için yalvardı bana, her şeyin eski hâline dönmesini istedi ve... Bilemiyorum, üzüntüsü bana bir şekilde yanlış yaptığımı gösterdi. Ben de ağladım, sarıldık birbirimize, dostça ayrıldık ve aramızda olanlardan kimseye bahsetmeyeceğimize, bir daha da yapmayacağımıza yemin ettik. Bitmiş gitmişti, anlaşmıştık bunun üstünde. Ve sanırım, olanlar başımıza çorap örmeseydi, ikimiz de dururduk sözümüzde. Biter giderdi. Ve zamanla her şey affedilirdi. Yıllar evvel yaptığımız korkunç bir hata olurdu sadece."

"Neler oldu peki?" diye sormuştum.

"Eh, sen oldun tabii," demişti. "Çocuk doğuracağımı fark etmiştim. Ve o zamanlar, kırsalda, bundan büyük utanç yoktu. Ne yapacağımı, sırrımı kime güvenip açacağımı bilemedim, sonunda annem de öğrendi, babama söyledi, babam papaza yetiştirdi, o piç de ertesi gün Denizin Yıldızı Meryem Ana Kilisesi'nin sunağında dikilip beni ailem ve bütün komşularımızın önünde orospulukla suçladı."

"O kelimeyi mi kullandı?"

"Kullandı tabii. Ülkeyi o zamanlarda papazlar yönetirdi, onlar da kadınlardan nefret ederdi. Aman yarabbi, kadınlardan, onlarla ilişkili her şeyden, vücutlarıyla, fikirleriyle, arzularıyla ilgili her şeyden *nefret* ederlerdi ve ne zaman bir kadını aşağılamaya, mahvetmeye fırsat bulsalar hemen üstüne atlarlardı. Bence sebebi hepsinin kadınları *deli gibi* arzulayıp elde edemeyişiydi. Tabii gizli gizli elde ettikleri zamanlar hariç. Oluyordu yani öyle şeyler. Ah Cyril, o papaz o sabah benim hakkımda çok berbat şeyler söyledi! Canımı da yaktı. Elinden gelse beni tekme tokat öldürürdü bile, inanıyorum buna. Bütün cemaatin önünde kiliseden dışarı sürükledi beni, dışarı attı, rezil etti, bense daha on altı yaşındaydım, cebimde metelik yoktu."

"Ya Kenneth?" diye sormuştum. "O yarım etmedi mi sana?"

"Denedi kendi çapında," demişti annem. "Kiliseden çıkıp bana para vermeye çalışmıştı ama ben banknotları gözlerinin önünde yırttım. Hâlbuki almam lazımdı! Çocuksuluğumla, olanlar için onu suçladım ama kabahat tamamen onda değilmiş, görüyorum artık. Bir kısmını üstlenmem gerekiyor. Zavallı Kenneth, babanın o olduğunu birileri öğrenecek diye öyle ödü patlıyordu ki öğrenen olsaydı gerçekten de mahvolurdu. O skandal öldürürdü onu. Neyse, aynı gün Dublin otobüsüne atladım, sonra bir baktım, Seán ve Jack'le aynı evde yaşamaya başlamışım, ta ki Seán'ın babası ikisini de öldürmeye gelene kadar ve neredeyse başarıyordu da. Jack Smoot'un nasıl hayatta kaldığını asla bilemeyeceğim. İşte o gece, senin doğduğun geceydi. Seán oturma odasında yatıyordu, cesedi soğuyordu, Jack de benim yanımda kan gölü içinde yatıyordu, ikimizin kanları birbirine karışmıştı ve sen çığlıklar içinde dünyaya geldin. Ama benim bir planım vardı işte. Aylar önceden yapmıştım planı, benim gibi

kızlara, düşmüş kızlara yardım eden ufak tefek, kambur Redemptorist rahibeyle birlikte. Plana göre bebeğim doğduğunda gelip benden alacak ve kendi çocuklarını yapmayı isteseler de bir sebepten yapamamış bir aileye verecekti."

Masaya bakıp gözlerimi kapamıştım. Benim doğumumdu bu. Dartmouth Meydanı'na, Charles ile Maude'a demek böyle gitmiştim.

"Gerçek şu ki," diye devam etmişti annem, "daha ben kendim de çocuktum. Bir bebeğe asla bakamazdım. Seni elimde tutsaydım hayatta kalamazdık ikimiz de. O yüzden doğru olduğunu düşündüğüm şeyi yaptım. Hâlâ da haklı olduğumu düşünüyorum. Yani birlikte bir geleceğimiz olacaksa Cyril, ikimiz diye bir şey olacaksa o zaman sana şunu sormam lazım: Doğru şeyi yaptığıma inanıyor musun?"

Goleen

Vardığımız gün, Denizin Yıldızı Meryem Ana Kilisesi bol günışığıyla aydınlanıyordu. Patikayı ağır ağır, sessizce kat ettik, mezarlığa doğru ilerledik, orada ben geride durdum, annemse mezar taşlarının arasında yürüyüp ölülerin isimlerini okumaya başladı.

Bunlardan birinin önünde durup, "William Hobbs," dedi ve başını iki yana salladı. "Hatırlıyorum onu. Kırklı yılların başında bizim okuldaydı. Ellerini kızların eteklerinin altına atmaya çalışırdı hep. Müdür de o yüzden evire çevire pataklardı. Bak, 1970'te ölmüş, öyle yazıyor. N'oldu acaba ona?" Geri çekilip birkaç mezar taşına daha baktı. "Bu da benim kuzen Tadhg," dedi. "Yanındaki de karısı olacak, Eileen. Zamanında Eileen Ní Breathnach diye birisini tanırdım. Onunla mı evlenmiş ki acaba?" Sonra, epey işlemeli bir taşın önünde durdu ve dehşetle elini ağzına götürdü. "Bu Peder Monroe! Peder Monroe da buraya gömülmüş!"

Yanına gidip mermerin üstündeki yazıya baktım. *Peder James Monroe*, yazıyordu. *1890-1968. Sevgili bölge papazı. Nazik ve mübarek bir adam.*

Başını iki yana sallayan annem, "Mezar taşında çocuklarının hiç sözü edilmiyor tabii," dedi. Cemaat o çocukları taşıyan kadını papazı

aşağıladığı için kınamıştır kesin. Kadınlar hep orospudur; papazlar da hep baştan çıkarılan iyi adamlardır."

Mezarın yanında diz çökerek şaşırttı beni. "Hatırladın mı beni Peder Monroe?" diye sordu sessizce. "Catherine Goggin. 1945'te beni çocuğum olacak diye kovmuştun buradan. Mahvetmeye çalışmıştın beni ama başaramadın. Sen korkunç bir canavardın ve her neredeysen, hayatını öyle yaşadığın için utanmalısın."

Taşı zeminden çıplak elleriyle söküp dizinin üstünde kırmak ister gibiydi ama nihayet, soluk soluğa ayağa kalktı ve devam etti. Elimde olmadan, bu papaz ona gaddarlık yerine şefkat göstermiş olsa, büyükbabama müdahale edip hepimizin hatalar yapabildiğimizi anlamasını sağlamış olsa, cemaat annemi dışlayacağına onun arkasında toplanmış olsa neler olabileceğini merak ettim.

Ardından ben de dolanmaya, mezar taşlarını kendim incelemeye başladım ve Kenneth O'Ríafa'nınkini görünce olduğum yerde kaldım. Altında yazan sözcükler olmasaydı onu fark etmem için özel bir sebep olmazdı: *Ve karısı Jean.* Tarihleri kontrol ettim. 1919'da doğmuştu, tam da olması gerektiği gibi. 1994'te de ölmüştü, Charles'ın ölüm döşeğinde başında oturduğum sene yani. Kenneth'in başında kim oturmuştu acaba? Jean oturmamıştı çünkü o, beş sene önce, 1989'da ölmüştü.

"Evet," dedi annem ve karşımda belirip aşağıdaki yazıya baktı. "İşte buradaymış. Peki görüyor musun yaptıklarını?"

"N'apmışlar?" diye sordum.

"Önce Jean Teyze ölmüş," dedi. "Onun kendi mezar taşı olmalıydı. *Jean O'Ríafa*, yazmalıydı. *1921-1989.* Ama Kenneth ölünce onun taşını kaldırıp bütün olayı Kenneth'e çevirmişlerdir. *Kenneth O'Ríafa. Ve karısı Jean.* İlave satır. Erkekler her şeye öylece sahip oluyorlar, değil mi? Onlar için muhakkak şahanedir."

"Çocuk bahsi geçmiyor mezar taşında," dedim.

"Görüyorum."

"Ve bu benim babam," diye ekledim, herkesten çok kendim için, sessiz ve boğuk kelimelerle. Nasıl hissedileceğini bilmiyordum. Nasıl

hissetmem gerektiğini de bilmiyordum. Adamı hiç tanımamıştım. Fakat annemin anlatımına bakılırsa, hikâyenin haini mutlaka o değildi. Belki de annemin hikâyesinde hain falan yoktu. Sadece birbirlerine mümkün olduğunca düzgün davranmaya çalışan –ve başarısız olan– erkekler ve kadınlar vardı.

"Tüm bu insanlar," dedi hüzünle ve devam etti: "Onca dert tasa... Bak şimdi, ölmüş hepsi. Yani ne fark etti en nihayetinde?"

Arkama döndüğümde Catherine gitmişti. Başımı kilise kapılarına doğru çevirdim ve onu içeri girerken yakaladım. Bir süre peşinden gitmedim, mezarların arasında gezinmeyi sürdürdüm, isimleri ve tarihleri okudum, küçücük yaşta ölmüş çocukları ve başlarına neler gelmiş olabileceğini düşündüm. Uzun bir süre düşüncelere daldım, sonra nihayet arkama döndüm ve etrafımı saran dağlara, yolun ucunda görebildiğim köye uzun uzun baktım. Goleen orasıydı. Annemle babam oralıydı. Büyükannemle büyükbabam da. Orada ana rahmine düşmüştüm ve başka bir dünyada, burada büyüyebilirdim.

Birkaç dakika sonra kiliseye girip annemi sıralardan birinin önünde, dizleri minderli dayanağın üstünde, başı önündeki koltuğa doğru eğilmiş hâlde bulunca, "Dua ediyorsun," dedim.

"Dua etmiyorum," dedi. "Yâd ediyorum. Bazen bu ikisi benzer görünür ama o kadar. Burasıydı işte Cyril, anladın mı? Burada oturuyordum."

"Ne zaman?"

"Gönderildiğim gün. Hep birlikte ayine gelmiştik ve Peder Monroe beni zorla sunağın oraya çıkarmıştı. Burada oturuyordum, tam da bu koltukta. Ailemin kalanı yanımda sıralanıyordu. Çok uzun zaman oldu ama görebiliyorum onları Cyril. Dünmüş gibi görebiliyorum hepsini. Hâlâ hayattalar. Hâlâ burada oturuyorlar. Hâlâ gözlerinde aşağılama ve tiksintiyle bakıyorlar bana. Neden terk ettiler beni? Neden terk ediyoruz birbirimizi? Ben neden terk ettim seni?"

Sunağın yanından gelen sesle irkildik; kutsal eşya odasından, yaklaşık otuz yaşında, genç bir adam çıktı. Bir papaz. Bize döndü, gülümsedi, sunakta bir şey bıraktı ve ardından yanımıza geldi.

"Merhaba," dedi.

Annem sessiz kalırken, ben, "Merhaba peder," dedim.

"Ziyarete mi geldiniz?" diye sordu. "Çok güzel bir gün ziyaret için."

"Hem ziyaret hem de dönüş," dedi Catherine. "Bu kiliseye adım atmayalı uzun zaman oldu. Altmış üç sene, inanır mısınız bilmem. Son bir kez görmek istedim."

"Aileniz buralı mı?" diye sordu papaz.

"Öyle," dedi annem. "Goggin ailesi. Tanır mısın?"

Kaşlarını çatan papaz, düşündü ama başını iki yana salladı. "Goggin," dedi. "Bir şeyler çağrıştıracak ama... Cemaatten birilerinin eski zamanlardan Goggin ailesini anlattığını duymuştum sanırım. Ama şimdi bildiğim kadarıyla burada kalan yok. Dağılmışlardır herhâlde. Kâh rüzgârın götürdüğü yere kâh Amerika'ya..."

"Büyük ihtimalle," dedi annem. "Hiçbirini aramıyorum zaten."

"Peki uzun süre kalacak mısınız bizimle?" diye sordu peder.

"Hayır," dedim. "Bu gece Cork City'ye dönüyoruz. Sonra da sabah treniyle Dublin'e."

"Eh, tadını çıkarın," dedi adam ve gülümseyerek arkasına döndü. "Goleen cemaatinde biz herkesi kabul ediyoruz. Burası harika bir yer."

Annem hafif bir homurtuyla başını iki yana salladı. Papaz sunağa dönünce de annem ayağa kalktı, adama sırtını döndü ve başını dimdik tutarak kiliseden son kez dışarı çıktı.

KAPANIŞ

~2015~

Açık Denizlerde

Dartmouth Meydanı

Pugni'nin *La Esmeralda*'sının Dartmouth Meydanı'ndaki evin yaşlı kemikleri arasında yükselen ve dün geceyi geçirdiğim yere, yani en üst kat yatak odasına biraz boğuk biçimde varan sesiyle uyandım. Tavan penceresinden tepemdeki mavi göğe baktıktan sonra gözlerimi kapadım ve yetmiş yıl önce, yalnız ve ilgiye aç bir çocuk olarak yine burada uyanmanın nasıl bir his olduğunu anımsamaya çalıştım. Varlığımın daima çok büyük bir parçası olan hatıralar, son on iki ayda biraz cılızlaşmıştı. O an güçlü bir duyguya kapılmayışım üzdü beni. Charles ile Maude için çalışmış ve küçüklüğümde bir nevi dostum olmuş hizmetçinin ismini hatırlamaya çalıştım ama kadınla ilgili hiçbir şey kalmamıştı zihnimde. Max Woodbead'in yüzünü aradım ama bulanıktı. Peki orada olma nedenim? O da biraz vaktimi aldı ama sonra geldi aklıma. Mutlu bir gündü hiç değilse; asla geleceğini düşünmediğim bir gün.

İyi uyumamıştım: Anksiyete, beş haftadır her gün yatmadan önce aldığım temozolomid hapları ve onların sebep olduğu aralıklı uykusuzluk nöbetlerinin birleşimi sağ olsun. Doktorum ilaçların daha az idrar yapmama da yol açabileceğini söylemişti ama bilakis, geceleyin tuvalete dört kez gitmiştim. Üçüncü gidişimde atıştıracak bir şey bulmaya alt kata devam etmiş ve on yedi yaşındaki torunum George'un tişörtü ve baksırıyla kanepede uzandığını, bir yandan cips tıkınırken bir yandan da oturma odası duvarlarından birini kaplayan muazzam televizyonda bir süper kahraman filmi izliyordu.

"Senin yatakta olman gerekmiyor mu?" diye sormuş ve buzdolabını açıp orada beni bir sandviçin beklediğini yok yere umarak içeri bakmıştım.

"Saat daha bir," demişti George ve dönüp saçlarını gözlerinden çekmiş, açık cips paketini bana doğru uzatmıştı. Ben de birkaç tane denemiştim: Berbattı.

"O içtiğin bira mı?" diye sormuştum.

"Olabilir," demişti.

"İçmeli misin sen onu?"

"İçmemeliyimdir herhâlde. Kimseye söylemezsin, değil mi?"

"Bana da bir tane verirsen söylemem."

Sırıtıp ayağa fırlamıştı ve biraz sonra yan yana oturmuş, pelerinli yetişkin adamların bütün dünyaya öfkeli ve erkeksi duruşlarıyla binadan binaya atlayışlarını izliyorduk.

Önümdeki coşkulu aksiyonla kafam karışırken, "Seviyor musun böyle şeyleri?" diye sormuştum.

"Böyle bütün bir evren var," demişti. "Anlamak için bütün filmleri izlemen lazım."

"Çok iş çıkar sanki."

"Değer ama," diye cevaplamıştı, sonra da jenerik akana dek sessizce izlemiştik, ardından George televizyonu sessize alıp sevinçle bana dönmüştü. "Demiştim," dedi. "Harika değil miydi?

"Hayır, berbattı."

"Sana bunların kutu setini veririm. Hepsini izlersen anlarsın kıymetlerini. Güven bana."

Başımı salladım. Verirse alırdım. Hatta sırf izlediğimi söyleyebilmek için izlerdim de.

"Ee," demişti. "Heyecanlı mısın yarın için?"

"Heyecanlıyım galiba," demiştim. "Gerginim her şeyden çok. Her şey yolunda gitsin istiyorum, o kadar."

"Gitmemesi için hiçbir sebep yok. Benim katıldığım ilk düğün olacak bu, biliyor musun?"

"Gerçekten mi?" demiştim şaşkınlıkla.

"Evet. Sen herhâlde bir sürü düğüne gitmişsindir."

"Aslında hayır. Sandığın kadar değil. Benim kendi düğünüm, büyükannenle olan yani, biraz uzaklaştırdı beni olaydan."

Kıs kıs gülmüştü. "Ben de orada olsaydım keşke," demişti çünkü elbette öyküyü defalarca duymuştu. Alice, ne zaman canımı sıkası gelse ısıtıp ısıtıp anlatırdı. "Çok eğlenceliymiş."

"Hiç değildi," dedim ama kendime hâkim olamayıp güldüm.

"Aa yapma be. Artık işin komik tarafını görebiliyorsundur ama, değil mi? Kırk yıldan fazla geçti üstünden."

"Büyükannenin yanında söyleme bunu," diye uyarmıştım. "Yoksa odunla döver seni."

"Bence o bile komik buluyor."

"Ben pek emin değilim. Komik buluyormuş gibi yapsa bile."

Bunu düşünmüş ve omuz silkmişti. "Yeni bir takımım var, biliyor musun?" demişti.

"Duydum."

"İlk takım elbisem. Çok ciddi görünüyorum giyince."

Gülümsemiştim. Bütün torunlarım arasında en iyi bağ kurduğum torunum George'du. Çocuklarla genel açıdan aram asla iyi olmamıştı, pek çocuk bulunmamıştı etrafımda ama George'la bir şekilde birbirimizi eğlendiriyor gibiydik, seviyordum çocuğun dostluğunu. O an ona baktığımda, amma cılız, diye düşündüm; önünde uzattığı uzun beyaz bacakları o kadar inceydi ki... Ben de o kadar şişmanlamıştım ki... Ne ara olmuştu bu? Sarkmış vücut. Annem yıllar yılı söyleyip durmuş, spor salonuna gitmeye teşvik etmişti ama bunda bana konfor veren bir şey de vardı. Ben yaşlı bir adamdım sonuçta ve belimin genişliği de yaşlı adamlardan beklendiği gibiydi. Gerçi çok yiyen, içen biri olmasam da çaptan düşmem tuhaftı. Gerçi bir önemi de yoktu ya artık. Yalnızca birkaç aylık ömrüm kalmışken kilo vermenin ne önemi olabilirdi ki?

Kendimi zorla yataktan kaldırıp robdöşambrımı giydim ve alt kata indim; Liam, Laura ve üç çocuk, kahvaltıyla meşgullerdi.

Bana bakan Liam, "Nasıl uyudun?" diye sordu.

"İyi," dedim. "Biliyor musun, babamın toprağa verildiği geceden beri uyumamıştım bu evde."

"Üvey babanın," diye yanıt verdi.

"Yani. Ne zamandı o sahi? Yirmi bir sene mi oldu? Üstünden o kadar da geçmemiş gibi hâlbuki."

Laura yanıma gelip ellerime bir kupa kahve bıraktı. "Konuşma nasıl gidiyor?" diye sordu.

"Olacak yakında."

"Bitirmedin mi daha?"

"Bitirdim. Neredeyse. Başta çok kısaydı. Sonra çok uzun oldu. Ama galiba çözdüm şimdi. Evden çıkmadan bir daha bakıvereceğim."

Gözlerini kitabından yukarı kaydıran Julian, "Ben bir okuyayım ister misin?" diye sordu. "Bazı pis şakalar ekleyebilirim."

"Aferin sana," dedim. "Ama hayır. Bekleyip şaşırtacağım sizi."

"Şimdi, duşlar," dedi Laura tüm ciddiyetiyle. "Altı kişiyiz, o yüzden herkese beş dakika, yoksa tanktan soğuk su akar, tamam?"

En küçük torunum, on iki yaşında olsa da dış görünüşüyle şimdiden kafayı bozan Grace, "Bana saçımı yıkamak için daha uzun süre lazım," dedi.

"İlk ben giriyorum," diye George odanın karşı tarafından koşmaya başlayıp üst kata öyle bir hızla çıktı ki beni neredeyse yere devirecekti.

Kahvemi de yanıma alarak, "Ben odama dönüyorum," dedim. "George'un işi bitince ben de duş alırım."

Buranın benim büyüdüğüm evle aynı ev olduğuna inanmak bazen zor oluyordu. Alice ile II. Cyril kendi dairelerine taşındıktan ve Liam ile Laura burayı sahiplendikten sonra o kadar çok değişiklik yapmışlardı ki sanki farklı bir yerdi. Zemin kat tamamen delik deşik olmuş, oturma alanıyla mutfak birleşip tek bir muazzam yaşam alanı hâline gelmişti. Bir zamanlar Charles'a ait olan ilk katta ebeveyn yatak odası ile George'un odası bulunuyordu. Bir zamanlar Maude'un çalışma odasının bulunduğu, dokuz romanının yazıldığı ikinci katta iki yatak odası vardı, biri Julian'ın diğeri Grace'indi, çalışma odasıysa yitip gitmişti. En üst kat misafir odasıydı, benim odamdı ve buraya büyük oranda dokunulmamıştı. Ev hissini hem veriyor hem vermiyordu burası. Etrafa baktığımda konut bana yabancıydı ama gözlerimi kapayıp merdiveni çıkarsam, mekânın kokusunu içime çekip geçmişin hayaletlerini

hissedersem yine Julian'ın gelip kapı zilini çalması için hevesle bekleyen o çocuk olabilirdim.

Yarım saat sonra alt kata döndüğümde, koridorda bazı aile fotoğraflarına bakan bir çocuk görünce şaşakaldım. Tam da altmış üç sene önce Julian'ın oturduğu sandalyenin durduğu yerde duruyordu. Dönüp bana baktığında ışığın kapının üstündeki camdan geliş şekli de bana hemen onu anımsattı; karışık sarı saçlar, yakışıklı bir yüz, temiz bir ten. Son derece rahatsız bir andı ve düşmemek için uzanıp tırabzanlara tutunmam gerekti.

"Julian?" dedim.

"Merhaba Cyril."

"Sensin, değil mi?"

"Tabii benim. Kim olacaktı başka?"

"Ama öldün sen."

"Evet, biliyorum.

Başımı iki yana salladım. Son zamanlarda onu ilk görüşüm değildi bu. Son aylarda beni görmeye giderek daha sık geliyor, hep de en beklenmedik anları buluyordu.

"Tabii sen aslında burada değilsin," dedim.

"O zaman bu konuşmayı neden yapıyoruz?"

"Çünkü hastayım. Çünkü ölüyorum."

"Birkaç ayın var daha."

"Öyle mi?"

"Evet," dedi. "Cadılar Bayramı'ndan üç gece sonra öleceksin."

"Ya. Can acıtıyor mu?"

"Hayır, endişe etme. Uykunda gideceksin."

"Eh, o da bir şey galiba. Nasıl bir şey peki, ölü olmak?"

Kaşlarını çattı, bir süre düşündü bunu. "Söylemesi güç," dedi sonunda. "Eskisine kıyasla bile daha çok düşüp kalkıyorum kızlarla, öyle bir şey var mesela."

"Ama bunun yokluğunu eskiden de çektiğin olmadı."

"Evet ama artık ölü olduğum için tarihin tüm dönemlerinden kadınlarla seks yapabiliyorum. Geçen hafta Elizabeth Taylor'la yaptım.

Gelinin Babası filmindeki gibi görünüyor, yani anlarsın ya, aldığı tekliflerin ardı arkası kesilmiyor. Ama beni seçti."

"Ne şanslısın."

Sırıtarak, "Asıl o şanslı," dedi. "Rock Hudson da iş attı bana."

"Sen n'aptın?"

"Pis nonoşlarla işim olmaz dedim."

Kahkahalara boğuldum. "Demişsindir tabii."

"Yok, şaka yapıyorum. Nazikçe reddettim. Gerçi Elizabeth sonrasında konuşmadı benimle."

"Yukarıda benim için birileri olacak mı?" diye sordum umutla.

"Bir kişi," dedi.

"Nerede o?" diye sordum. "Hiç görmüyorum onu."

"Ziyaret etmiyor mu seni?"

"Etmedi daha."

"Sabırlı ol."

"Beyefendi?"

Başımı iki yana salladım, tekrar ona baktım ama değişmişti şimdi, Julian değildi, genç bir çocuktu, on yedi, on sekiz yaşında bir delikanlıydı. Görüşüm günışığıyla zorlanmasın diye bir basamak daha indim.

"Evet?" dedim.

"İyi misiniz?"

"İyiyim. Sen kimsin?"

"Ben Marcus," dedi.

"Ha evet," dedim; en alt basamağa oturup bir daha hiç ayağa kalkmayabilirmiş gibi hissettim. "Meşhur Marcus."

"Siz de Bay Avery olmalısınız, George'un büyükbabası?"

"Büyükbabasıyım tabii. Ama lütfen öyle deme bana. Cyril de."

"Ha, öyle diyemem."

"Neden?"

"Çünkü siz... yani işte..."

"Yaşlı bir adam mıyım?"

"Eh, evet. Sanırım."

Başımı iki yana sallayıp, "Umurumda değil," dedim. "İnsanların bana Bay Avery demesinden nefret ediyorum. Sen bana Cyril demezsen ben de sana Marcus demem."

"Ama başka ne diyeceksiniz ki bana?"

"Doris derim," dedim. "Görürsün bakalım nasıl oluyormuş."

"Peki, Cyril diyeyim sana," dedi ve gülümseyerek elini uzattı. "Tanıştığıma memnun oldum."

"Burada tek başına dikilip de n'apıyorsun peki?" diye sordum. "Kimse bakıyor mu sana?"

"George aldı beni içeri," dedi. "Sonra da odasına gitti çünkü aynaya bakınca bir kaşını tuhaf buldu. Ben de oraya tek başıma girmek istemedim," diyerek başıyla mutfağı işaret etti; ailenin kalanının orada toplandığına dair sesleri duyabiliyordum.

"Yerinde olsam endişelenmezdim," dedim. "Çok dost canlısıdırlar. Isırmazlar."

"Biliyorum," dedi. "Tanıştım hepsiyle. Ama yine de tek başıma giremem, geriliyorum."

"Eh, ben de bekleyeyim madem seninle," dedim.

"Hiç şart değil."

"Dert değil bana," dedim. "Çok şık görünüyorsun."

"Teşekkür ederim," dedi Marcus. "Yeni bir takım aldım."

"George da aldı."

"Biliyorum. Birlikte aldık. Tamamen farklı stilde ve renklerde almaya özen göstermemiz gerekti. Yoksa yani, Jedward falan gibi görünmek istemedik."

Gülümsedim. "Tanıyorum da onları," dedim. "İster inan ister inanma. İleri yaşıma rağmen tanıyorum."

"Bugün için heyecanlı mısınız?" diye sordu Marcus.

"İnsanlar sürekli soruyor bunu," dedim.

"E büyük gün."

"Öyle, evet. Açıkçası ben bunu görmeyi asla beklemiyordum."

"Ama işte geldi çattı."

"Aynen öyle," dedim.

Bir süre sessiz oturduk, sonra Marcus hevesle bana döndü. "Maude Avery'nin sizin anneniz olduğu doğru mu?" diye sordu. "Öbür anneniz yani?"

"Öyleydi," dedim.

"Okulda onun iki kitabını inceliyoruz. Gerçekten seviyorum eserlerini."

Merdiven sahanlığından yukarıyı, ikinci kattaki bir kapıyı göstererek, "Şu yukarıdaki odayı görüyor musun?" dedim. "İşte orada yazardı onları."

Ön odadan çıkıp sırtını duvara dayayan Maude, "Hepsini değil," dedi ve sigarasını yaktı.

"Ya?"

"Tabii. Sen gelip bizimle yaşamaya başlamadan önce, evde Charles'la ikimiz baş başayken alt katta yazardım. Charles işe gittikten sonra yani. Işık daha iyiydi açıkçası. Ve bahçelere giren insanları yakalama şansım daha yüksekti."

"Nefret ederdin hep onlardan," dedim.

"Burada işleri yoktu. Özel mülk burası."

"Değil aslında."

"Öyle, Cyril. Lütfen zıtlaşma benimle. Çok yorucu oluyor."

"Pardon," dedim.

"Neyse, sen geldikten sonra üst kata taşındım. Alana ihtiyacım vardı. Mahremiyete de. Ve bir de baktım, orası bana daha iyi gelecekmiş meğer. En iyi eserlerimden bazılarını o odada verdim."

"Kurulama bezinde olduğunu biliyor musun?" dedim.

"Duydum," diye yanıtlayıp gözlerini devirdi. "İğrenç. İnsanların pis kahve fincanlarını yüzüme sildikleri fikri... İnsanlar bunun bir iltifat olduğunu nereden çıkarıyor yahu?"

"Ölümsüzlük bu," dedim. "Her yazar bunu arzulamaz mı? Ölümlerinden uzun süre sonra bile eserlerinin okunmasını?"

"Yani, hayattayken okundukları da yok ya..."

"Kitapların zihinlerde yer edindi. Mutlu etmiyor mu bu seni?"

"Zerre mutlu etmiyor," dedi. "Ne önemi var ki? Benim de Kafka gibi yapmam gerekirdi. Öldükten sonra her şeyi yaktırmalıydım."

"Kafka'nın adına bir müze var."

"Evet ama bundan ne kadar nefret ettiğini söyledi bana. Ciddi olduğundan emin değilim tabii. Adam Çekoslovakya'nın hâline yanıyor da olabilir."

"Çek Cumhuriyeti oldu şimdi," dedim.

"Ay, terslik etmesene Cyril. Çok itici bir özellik bu."

"Kafka'yla arkadaş olduğuna inanamıyorum," dedim.

"*Arkadaş* denirse biraz abartılmış olabilir," dedi omuz silkerek. "*Tanıdık* daha doğru bir sözcük olur. Biliyor musun, Emily Dickinson da burada. Tek yaptığı, yaşam hakkında şiirler yazmak, sürekli. İroniye bak! Benden de okumamı isteyip duruyor. Reddediyorum tabii. Günler yeterince uzun zaten."

"Bay Avery?"

"Ne?" Soluma, Marcus'a göz attım.

"Dedim ki Maude Avery'nin kitaplarını yazdığı evde olduğuma inanamıyorum."

Başımı salladım, bir süre bir şey söylemedim, sonra George'un merdivenden yavru köpekleri andıran neşesiyle indiğini görünce de çok sevindim.

Bir bana bir Marcus'a bakarak, "Kaşlarım nasıl olmuş?" diye sordu.

"Mükemmel," dedim. "Ama günün ilerleyen saatlerinde gözüm üstlerine olacak, ne olur ne olmaz."

"Bakar mısın gerçekten? Çok iyi olur."

"İçeri girsek mi?" diye sordu Marcus.

"Sen zaten oradasın sanıyordum," dedi George.

"Hayır," dedi Marcus. "Seni bekliyordum."

"Dede," diyen George, kaşlarını çatarak baktı bana. "Marcus'a asılmadın, değil mi?"

"Kes sesini George," dedim. "Saçmalama o kadar."

"Şaka yapmıştım."

"E yapma yani. Komik değil."

"Bence sorun yok. Ben hep asılıyorum ona. Ama tabii ben asılabilirim."

Başımı iki yana salladım. "Ben içeri giriyorum," dedim. "Bir şampanya mantarının patlama sesini duydum sanki."

Çocukları da peşime katarak mutfağa girdim, orada Liam ile Laura şık giysilerini giymişlerdi, ellerinde kadehler vardı, Julian kitabını okumaya devam ediyordu, Grace de iPod dinliyordu.

"Selam Marcus," dedi Laura.

"Merhaba Bayan Woodbead," diye yanıtladı Marcus nazikçe ve onun da, Liam'ın da çocuğa kendilerine ilk isimle hitap etme teklifinde bulunmadığını fark ettim. Oğlum önceki gece oynanan bir futbol maçı hakkında yorumda bulundu ve biraz sonra ikisi o maç hakkında hararetli bir muhabbete dalmışlardı. Anladığım kadarıyla Liam'ın tuttuğu takım, Marcus'un tuttuğu takımı yenmişti ve genç çocuk öfkeden köpürüyordu.

Uzanıp yanağıma bir buse konduran Laura, "Çok şık görünüyorsun Cyril," dedi.

"Teşekkür ederim," dedim. "Sen de öyle. Kırk yaş genç olsaydım, farklı bir cinsel kimliğim olsaydı, oğlum da seninle evli olmasaydı derhâl peşine düşerdim."

"Orada bir yerde bir iltifat vardır kesin," dedi ve bana da bir kadeh doldurdu.

Şimdi sesini yükselten George, "Şahane değil mi ulan?" dedi ve hepimiz ona döndüğümüzde kadehini havaya kaldırdığını ve keyifle sırıttığını gördük.

"Düzgün konuş," dedi Liam.

"Öyle geldi ağzıma," dedi George. "Aşkı... yani işte... öyle ileri bir yaşta bulmak muhteşem bir şey. Sonra da dünyanın karşısına dikilip bunu herkese ilan edebilmek... *Harikulade* bir şey ulan."

Gülümseyerek başımı salladım. Öyleydi herhâlde.

"Her şeyden önce, beklenmedik bir şey muhtemelen," dedim.

"Yok, George haklı," diyen Laura kadehini kaldırdı. "Muhteşem bir şey."

"Muhteşem ulan," diye diretti George ve Marcus'u kendisine çekip dudaklarına kısacık bir öpücük kondurdu. Annesinin de, babasının da

içgüdüsel bir tavırla hemen gözlerini kaçırdıklarını istemsizce fark ettim, öte yandan kardeşleri onlara bakarak kıkırdadılar ama George geri çekildiğinde ikisi birbirlerinin gözlerinin içine bakarken o anı seyretmek çok güzel bir his uyandırdı: birbirlerini bulmuş –ve mutlaka yakında başkaları için birbirlerini kaybedecek– ama o an mutlu olan iki genç. Ben o yaştayken asla olamayacak bir şeydi. Ve torunumun mutlu olduğunu görüp o kadar mutlu oluşuma rağmen bunda son derece acı dolu bir taraf da vardı. Şu an o yaşta olup öyle utançsız bir dürüstlüğü tecrübe etmek için neler vermezdim.

Biraz sonra saate bakan Laura, "Artık harekete geçmemiz lazım," dedi. "Arabanın burada olması gerekmiyor muydu artık?"

Âdeta sihirle, kapı zili çaldı ve herkes havaya sıçradı. "Tamam," dedi Liam. "Herkes bütün ihtiyaçlarını aldı mı? Baba, konuşmanı aldın mı?"

"Tam burada," deyip göğüs cebime dokundum.

"Tamamdır. Hadi gidelim o zaman," dedi Liam ve koridorda hızlı adımlarla yürüyüp ön kapıyı açtı, orada gümüş renkli iki Mercedes bizi şehir merkezine götürmek üzere bekliyordu.

Evet mi, Hayır mı?

Arabada giderken, "Bütün ilanları indirmemişler bak," dedi Charles.

Dönüp ona bakarak, "Nasıl?" dedim, Charles'ın karşımda Liam, George ve Marcus'un oturduğu koltuğa nasıl sığıştığını görünce şaşırdım.

"İlanlar," dedi. "Telefon direklerindekiler. Hâlâ duruyor epeycesi. Referandum aylar evveldi."[50]

"İnsanlar tembel," dedim. "Er ya da geç bir fırtına çıkar, kalanı da indirirler."

Başını iki yana sallayıp, "Bittiği için çok mutluyum be," dedi.

"Ben de."

"Biliyordum bunun, insanların en kötü tarafını ortaya çıkaracağını."

"Eh, haklıydın."

"Senin de en kötü tarafını ortaya çıkardı," dedi Charles.

50 22 Mayıs 2015'te yapılan halkoylamasıyla İrlanda'da eşcinsel evlilik yasallaşmıştır. [Ç.N.]

"Nasıl yani?" diye sordum gücenerek.

"Biliyorsun neyi kastettiğimi," dedi. "Telefonundaki onca angutla muhatap olman. Hiç tanımadığın insanlarla tartışman."

"Tartışmamak mümkün değil ki," dedim. "Sessiz kaldım yeterince. Nihayet sesimi yükseltme fırsatı buldum ve kullandım. İyi ki de kullanmışım."

"Eh, sen kazandın, yani artık kafana takmana gerek yok."

"Ama tüm getirisi bana insanların ne kadar kaba olabildiğini anımsatmak oldu. Ve ne kadar çirkin olabildiklerini."

"Peki o çirkinlikte senin de payın yok muydu?"

"Bence yoktu," dedim..

"Peki," dedi Charles ve iç cebinden bir iPhone çıkardı. "Gel bir göz atalım, olur mu?" birkaç tuşa bastı, ekranı yukarı kaydırdı. "*İnsanların mutlu olmasından neden bu kadar korkuyorsunuz?*" diye okudu. "*Kendiniz yaşarken başkalarını da yaşatsanız olmaz mı?* Şimdi, kim yazmış bunu... dur bakayım... hah, evet! @cyrilavery!"

"Bu o Mandy olacak korkunç kadınaydı," dedim. "Her gün kendi ilişkisinin başkalarınınkinden daha geçerli olduğunu yazıp duruyordu twitter'da. Rezil insan."

"Bir de şu," dedi Charles. "*İlişkiniz başarılı bir ilişki olsaydı başkalarının kendi özel yaşamlarında neler yaptığını umursamazdınız.* Yine @cyrilavery."

"Korkunç bir evli çift," dedim. "Bütün gün tweet atıyorlar, her gün, hem de neredeyse hiç takipçileri yok. Sabahtan akşama kadar telefonlarının başındalar herhâlde. Ne hakaret yedilerse hak ettiler."

"Peki ya şu?" diye sordu. "*Bu şekilde davrandığına göre kendine karşı nefret dolusun demek ki.*"

"Biliyorum onu!" dedim. "'Hayır' oyu veren gey adama yazmıştım."

"Ee, hayır oyu vermeye hakkı yok muydu?"

"Hayır!" diye bağırdım. "Hayır, yoktu! İlgi peşindeydi, o kadar. Siktirsin gitsin! Kendi insanına ihanet ediyordu."

"Ah be Cyril," dedi Charles. "Angutluk etme yahu. Ayrıca o radyodaki tartışmada..."

"Onlar istedi benim katılmamı!" dedim.

"Hepsini duymazdan gelmen lazımdı," dedi Charles gülümseyerek. "Düşmanlarına yapabileceğin en iyi şey budur. Hem zaten kaybettiler, değil mi? Açık farkla. Kapandı onların devri. Mazide kaldılar. Tarih oldular. Boşluğa haykıran ve sesleri duyulsun diye yanıp tutuşan bir avuç yobazdan ibaretler. Kaybedecekleri belliydi. Ve şöyle bir şey de var: Kaybettiklerinde dünya ekseninden falan da kaymadı. O yüzden bu kadar sinirli olma artık. Bitti. Sen kazandın, onlar kaybetti."

"Ama kazanan *ben* değilim yani, ha?" dedim.

"Nasıl yani?"

Başımı iki yana sallayıp pencereden dışarı baktım. "Teklif kabul edildiğinde," dedim, "televizyonda haberleri izliyordum. David Norris vardı. Sonucun Evet olduğunu ve ülkenin temelli değiştiğini öğrenince, *Benim için biraz geç oldu,* dedi. *Tekneyi denize ittirmekle o kadar çok zaman harcadım ki kendim binmeyi unuttum, şimdi limanın çok ötesinde, açık denizlerde ama seyretmesi pek güzel,* dedi. Ben de işte böyle hissediyorum: Kıyıda durmuşum, tekneyi izliyorum. İrlanda niye ben çocukken de böyle olamadı ki?"

"Onun cevabını veremem," dedi Charles sessizce.

George pencereden dışarıyı göstererek, "Bak," dedi, ben de sersem sersem ona döndüm.

"Ne?" diye sordum.

"Geldik," dedi. "İşte Ignac."

Araba yolun kenarına yanaştı ve dışarıda Ignac, Rebecca ve çocukların Jack Smoot'la konuştuklarını gördüm; Jack tekerlekli sandalyede bile olsa sözünü tutmuş ve gelmişti.

"İnanamıyorum," dedi Marcus. Bütün kitaplarını üç kere okudum. En sevdiğim yazardır."

"Tanıştırayım seni," dedi George gururla. "Ignac'la yakın dostuz biz."

Gülümsedim. Bunu duymak güzeldi.

"Evet," diyerek kapıyı açtım. "Hadi bakalım."

"Bekle!" diye haykırdı George. "Aynası olan var mı?"

"Şahane görünüyorsun," dedi Marcus. "Bırak kendine bakmayı."

"Kes be."

"Sen kes."

"İkiniz de kesin," dedi Liam.

Arabadan günışığına çıktık ve başımda hafif bir ağrı hissedince sabah ilacımı almadığımı hatırladım. Çok da fark etmezdi; daha sonra düğüne giderken evin önünden geçecektik, o zaman birkaç dakikalığına uğrayıp alabilirdim. Doktorlar altı ayım kaldığını söylemişlerdi ama Julian'a inanacak olursam bu süre iki aydan biraz fazla olacaktı. Cadılar Bayramı'ndan üç gün sonra.

Ben sokağa çıkarken bana el sallayarak veda eden Charles, "Tıpkı benim gibi," dedi. "Beyin tümörü. Meğer gerçek bir Avery'ymişsin."

Güldüm, sonra da dönüp önümdeki evlendirme dairesine baktım. Azrail yakında geliyordu ziyaretime, farkındaydım. Ama onu bugün düşünmek istemiyordum.

Yeni İrlanda

Evlendirme dairesine girdiğimde, damatlığıyla çok yakışıklı görünen Tom'un ön tarafta gezindiğini; onun kızı, damadı ve torunlarının da yüzlerinde koca gülüşlerle yanında durduğunu gördüm. Beni görünce elini kaldırdı, ben de onu kucaklamak için kollarımı açarak yanına gittim.

Eğilip yanağıma bir öpücük konduran Jane, "Şahane bir havaya da denk gelmemiş miyiz?" dedi.

"Öyle," dedim. "Yukarıda birileri bizim yanımızda."

Gülümseyen Tom, "Neden olmasın ki zaten?" dedi. "Cyril, geriye dönüp bakınca böyle bir gün yaşanacağını düşünmüş müydün hiç?"

"Açıkçası..." dedim başımı iki yana sallayarak, "hayır."

"Konuşman hazır mı?"

"Herkes de taktı bu konuşmaya," dedim. "Metin yazıldı. Doğru uzunlukta, birkaç güzel şakası var, bence hepimiz mutlu olacağız."

"Eline sağlık."

"Biz gelebileceğimizden emin değildik," dedi Jane.

Kaşlarımı çatarak, "Neden?" diye sordum.

"Yapma," dedi Tom.

Sesini biraz alçaltan Jane, "Tom'un eklem iltihabı," dedi. "Çok fena epeydir."

"Ama iyi bugün," dedi Tom. "Hiç sıkıntım yok."

"Tabii hiçbirimiz eskisi gibi değiliz," dedim. "Ama günü her türlü atlatırız."

"Benden sadece birkaç yaş genç bir evlada sahip olmak çok tuhaf olacak," dedi.

Gülümseyerek, "Sana baba demeyeceğim onu bekliyorsan," dedim. İyi adamdı Tom. Çok iyi tanımıyordum onu ama gördüğüm kadarıyla seviyordum onu. Mimarlık kariyerinden emekli olalı on üç yıl olmuştu, Howth'ta Ireland's Eye adasına bakan güzel bir bungalovu vardı. Oraya hâlihazırda iki defa gitmiştim ve beni hep çok güzel ağırlamıştı.

Annemle Tinder'da tanışmışlardı.

Bir el, koluma dokununca arkama döndüm ve Ignac'ın arkamda dikildiğini gördüm. "Geldiler," dedi.

Ben de Tom'a dönerek, heyecanlı çocuklarınki gibi incelen sesimle, "Geldiler," diye tekrar ettim ve birbirimize veda ettik; Tom evlendirme dairesinin ön tarafına gitti, ben arka tarafına geçtim, kalan herkes de yerlerini aldı. Misafirler otururken elimi sıkan Jack Smoot'la ayaküstü selamlaştım, onu İrlanda'ya bundan başka hiçbir şeyin getiremeyeceğini söyledi.

"Yarın sabah da ilk iş siktir olup gidiyorum buradan," diye ekledi.

Kapılar açıldı ve işte o zaman gördüm onu. Koridorun ucundaydı, seksen altı yaşındaydı, dertsiz tasasız ve düğün günlerinde her gelin nasıl mutlu görünüyorsa öyle mutlu görünüyordu. Yanında eski karım Alice ve II. Cyril vardı, dün onlarda kalmıştı, onu bana teslim ettiler.

Alice beni öperken, "Seni düğünde görmek istiyorum," dedi. "Sonuna dek, duyuyor musun beni?"

Gülümseyerek, "Endişe etme," dedim.

"Çünkü ortalıktan kaybolursan içimdeki Liam Neeson'ı salıveririm, duyuyor musun beni? Çok özel becerilerim vardır, peşine düşerim, seni bulurum ve gebertirim."

"Alice," dedim. "Sana şerefim üstüne yemin ederim. Bu gece yatmaya en son ben gideceğim."

Gülümseyerek ve gözlerinde sevgiye yakın bir şeyle bana bakarak, "Tamam," dedi. "Demedi deme."

II. Cyril'le birlikte yerlerini aldılar ve annemle ikimizi baş başa bıraktılar.

"Muhteşem görünüyorsun," dedim.

"Öylesine söylemiyorsun, değil mi?" diye sordu gergin gergin. "Rezil etmiyorum değil mi kendimi?"

"Nasıl edebilirsin ki?" diye sordum.

"Seksen altı yaşında olduğum için," dedi. "Ve seksen altı yaşında kadınlar evlenmezler. Hele ki yetmiş dokuz yaşında adamlarla. Genç erkek avcısı da olduk bu yaştan sonra."

"Ama herkes evlenebiliyor ya artık," dedim. "Yeni İrlanda burası. Duymadın mı?"

Arkamdan bir ses, "Cyril," dedi, oraya döndüm.

"Sen de ne çok geldin bugün," dedim. "Hani birkaç gün daha görmeyecektim seni?"

"Bu gece ilerleyen saatlerde gelebilirsin istersen," dedi.

Başımı iki yana sallayıp, "Hayır," diye yanıtladım. "Cadılar Bayramı dedin. Hatta Cadılar Bayramı'ndan birkaç gün sonra dedin."

"Peki," dedi Julian. "Bir kontrol edeyim dedim sadece. Yalnız, buraya geldiğinde biraz gülüşeceğiz. Seninle birlikte çifte randevuya çıkarmak istediğim iki kız var burada."

Gözlerimi devirdim. "Değişmiyorsun, değil mi?" diye sordum.

"Yancım olsan yeter," dedi. "*Yapman* gereken bir şey yok."

"Cadılar Bayramı," dedim. "İki gün sonra."

"İyi be," dedi Julian.

"Hazır mıyız yani?" diye sordu annem.

"Sen hazırsan ben de hazırım."

"Burada mı Tom? Fikir değiştirmedi, değil mi?"

"Yo, burada tabii, olmaz mı? Çok mutlu olacaksınız birlikte. Biliyorum öyle olacağını."

Annem başını salladı ve bana gülümserken biraz yutkundu. "Ben de öyle hissediyorum," dedi. "Haksız çıktı, değil mi?"

"Kim?" diye sordum.

"Peder Monroe. Benim asla düğünüm olmayacağını söylemişti. Hiçbir erkeğin beni asla istemeyeceğini söylemişti. Ama o gün geldi çattı işte. Haksızmış."

"Tabii ki haksız," dedim ona. "Hepsi haksız onların. Her konuda haksızlar."

Gülümsedim ve öne eğilip yanağına bir öpücük kondurdum. Annemi ona bakacak birisine emanet etmenin dünyada yapma fırsatı yakalayacağım son şeylerden biri olduğunu biliyordum ve ben öldükten sonra ona bakacak bir aile –hem de geniş bir aile– olduğunu bilmek içimi çok rahatlatıyordu. Annemin buna ihtiyacı vardı. Onca yıldır eksikliğini hissetmişti bunun. Ama işte nihayet kavuşuyordu.

Arkamdan bir ses, "Yavaş yürü," dedi ve oraya döndüğümde heyecandan kalbimin teklediğini hissettim. "Unutma, koltuk değneğiyle yürüyorsun, kolundaki de yaşlı bir kadın."

"Geldin demek!" dedim.

"Beni arıyormuşsun. Julian söyledi."

"Seni göreceğimi sanmıyordum. Şeye kadar yani, sıram gelene kadar."

"Bekleyemedim," dedi.

"Tıpkı o son günkü gibisin. Central Park'taki gibi."

"Aslında biraz kilo verdim," dedi. "Bir süredir egzersiz yapıyorum da."

"Aferin sana." Ona uzun uzun baktım, gözlerimin yaşardığını hissettim. "Seni nasıl özledim, biliyor musun?" diye sordum. "Neredeyse otuz sene oldu. Onca zamanı yalnız başıma geçirmek zorunda kalmamalıydım."

"Biliyorum ama neredeyse bitti. O vakti kötü de geçirmedin yani, ilk otuz seneyi batırışın düşünülünce. Ayrı geçen yıllar, önümüzdekine kıyasla bir hiç gibi gelecek."

Annem beni kendisine çekerek, "Müzik başladı," dedi.

"Gitmem lazım Bastiaan," dedim. "Sonra görür müyüm seni?"

"Hayır. Ama kasımda geldiğin zaman orada olacağım."

"Peki." Derin nefes aldım. "Seni seviyorum."

"Ben de seni seviyorum," dedi annem. "Girelim mi?"

Başımı salladım ve öne doğru adım attım; koridorda ağır ağır ilerledik, dostlarımızın ve akrabalarımızın yüzlerinin yanından geçtik ve annemi hayatının geri kalanı boyunca sevmeye, ona bakmaya yemin eden nazik adamın kollarına emanet ettim.

Ve sonunda, bütün konuklar alkış tutmaya başladığında nihayet mutlu olduğumu anladım.

Teşekkür

Her zamanki gibi Bill Scott-Kerr, Larry Finlay, Patsy Irwin ve Simon Trewin'e teşekkürlerimle.

JOHN BOYNE

KALBİN GÖRÜNMEZ ÖFKELERİ

Hayat, bazen yüreğimizde gizli saklı öfkeler tutuşturur.
Peki bunlar ne zaman ve nasıl görünür olur?

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında İrlanda'da gayrimeşru bir ilişkinin sonucu olarak dünyaya gelen Cyril Avery'nin küçük bir çocuktan yaşlı bir erkeğe evrilen hikâyesi Dublin'den Amsterdam'a, oradan da New York'a taşınan uzun bir arayış hâline geliyor. Kim olduğunu ve nereye ait olduğunu anlamaya çalışan Cyril iniş çıkışlarla, kalp kırıklıklarıyla ve cinselliğini keşfedişiyle büyüyüp olgunlaşıyor. Adım adım gelişen bu hayat yolculuğu, bir yandan İrlanda'nın yetmiş yıllık tarihinin izlerini taşırken bir yandan da toplum normlarına aykırı sayılanların etkileyici bir anlatısına dönüşüyor.

John Boyne, K… dünyadaki yerini bulmaya çalışan sıradan … yet, şiddet ve öfke, toplum… dürüyor.

"…bir roman."
The Irish Times

ISBN: 978-625-7314-33-6

Delidolu
delidolu.com.tr
delidolukitap
Delidolu Yayınları

KALBİN GÖRÜNMEZ ÖFKELERİ JOHN BO…

Delidolu

JOHN BOYNE

Çizgili Pijamalı Çocuk'un yazarından

KALBİN GÖRÜNMEZ ÖFKELERİ

Türkçeleştiren:
Mert Doğruer

Delidolu